

Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ

том 12

това великата молитва има много.
"Всичка молитвата има много пофисни
извадения и още извадения пророчни-
та от всички пофисни извадения.
И затова, ако често се покаяваш, това да
държиш в ума си. И като държиш, когато
молитва е вече от малкостта, не пророчаш,
рече, да да имам се даде, и като
и не поизваждаш от това. Но кога-
то душата се роди и когато не разбуди
и знайства, това забавлява се не нищо.
Но човек който влиза в душа, той трябва
да се моли, да може душата да има
както и да е. (1. 2. 3.) и когато от гон-
дотта, от като е душата, че имамт едно
нищо едновременно, едно пророчаше...
т.е. вътрешно не трябва да става, да им
Богът не да даде сила, да им. Човек
не знае да се моли, Бог е готов
да им даде сила, както имаме. Това
е това да им става сила. И
Богът, като започва да се моли,
като се моли: имамт едно извадение
да им Бог не им сила. Бог трябва да
имамт едно дотам да бъде, а ако не
имамт едно дотам Бог е това да им
не имамт на вас. И затова молитва

**УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО**

СИЛА И ЖИВОТ

Том XII

Поредицата „Сила и Живот“ е съвместна публикация на издателствата „Захарий Стоянов“ и „Бяло Братство“. В нея за първи път е представена пълна хронология на неделните проповеди на Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно) през периода 1914–1944 г. В тях по собствените му думи са изложени всички основни принципи на неговото учение, което той нарича Новото учение на Всемирното Бяло Братство.

От езикова гледна точка неделните проповеди, наричани беседи, са стенографирано говорно слово. Стенограмите на беседите са дешифрирани, редактирани и публикувани от различни последователи на Учителя П. Дънов, през различни периоди от време, на което се дължат някои езикови и стилови разлики. По-голямата част от съдържанието на настоящата поредица са сборниците с беседи, които започват да се публикуват от 1915 г. със заглавие „Сила и Живот“.

**УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО**

СИЛА И ЖИВОТ

Том XII

Издателство •ЗАХАРИЙ СТОЯНОВ•
Издателство •БЯЛО БРАТСТВО•

София, 2016

© Издателство „Захарий Стоянов“, 2016
© Издателство „Бяло Братство“, 2016

ISBN 978-954-09-1036-9
ISBN 978-954-744-290-0

Съдържание

Запалената свещ, 4.07.1926.....	7
За слава Божия, 11.07.1926	25
За това се родих, 10.10.1926	38
Раздай го на сиромасите, 17.10.1926.....	61
Ако говоря, 24.10.1926.....	82
Неговата заповед, 31.10.1926.....	106
Мойсей и Христос, 7.11.1926.....	128
Няма пророк, 14.11.1926	153
Как ти се отвориха очите?, 21.11.1926.....	175
Не Го приеха, 28.11.1926.....	201
Умовете им, 5.12.1926.....	227
Глас в пустинята, 12.12.1926.....	251
Те свидетелстват, 19.12.1926	278
Тази притча, 26.12.1926	304
Влизане, 2.01.1927	330
Сам с ума си, 9.01.1927	355
Едно стадо, 23.01.1927	385
Дело свършено, 30.01.1927	413
За тяхното неверство, 6.02.1927	440
Новата земя, 13.02.1927.....	465
Праведният, 20.02.1927.....	485
Слънцето не ще зайде, 27.02.1927	509
Иди повикай мъжа си!, 6.03.1927.....	534
Обяснителни бележки.....	560
Речник на редки, остарели и чужди думи.....	561

Запалената свещ

И никой не запаля свещ, да я тури на скришно място, нито под шиник, но на светилник, за да виждат светенето, които влезват.

Лука 11:33

Обикновените понятия в живота са изгубили своя смисъл по причина на онова растящо разширение на желания и мисли. Казано е в Евангелието, както и съвременната наука доказва, че животът не седи в многото, което човек има. Животът не седи нито в многото, нито в малкото. Животът не седи и в многото знание. Животът не седи и в многото любов, тъй както съвременните хора я разбират. Когато се говори за любовта, ние всякога включваме време и пространство.

Първото положение, което трябва да имате предвид, е, че човек не добива сам своето знание на Земята. Дали вие сте съгласни с това твърдение, или не, то е друг въпрос. Аз ще ви обясня какво значи думата „придобиване“. Човек носи знанието със себе си, в тъй нареченото на научен език потенциално или зародишно състояние, а на Земята се дават само условия да се провери това знание. Земята е място, където се прилага или проверява нашето знание, за да можем да го усвоим. Това е един от вътрешните закони на битието.

Сега мнозина се спират и питат защо да е така. Не ровете корените, да видите защо се спускат надолу; не сваляйте надолу и клонищата, да видите защо се качват нагоре, но изучавайте свойствата на корените и на клонищата. Не се занимавайте с философията

защо корените се спущат надолу. Тази философия е за великите умове. Вие трябва да се занимавате повече с плода, който дървото дава. Най-после посейте семката, отгледайте дървото и се ползвайте от неговия плод, като оставите на философите да се занимават с корените, с клонищата и с тайните на битието. Някои от вас не знаят нищо за плода, а питат, защо корените отиват надолу? Аз питам: защо някои хора лягат на гърба си, когато спят? Не могат ли да спят с главата надолу? Или не може ли природата да ги постави да спят в друго някое положение? Не може. Защо? Защото, ако главата на човека се тури в положение към центъра на Земята, всичката кръв ще отиде към мозъка, а това ще безпокои човека. В по-слабите натури кръвта ще нахлуе в мозъка, ще предизвика там едно наводнение и всичко ще помете. Понеже човешкият дух е разумен, за да се избави от големите наводнения, които стават в Космоса, той е поставил определен ред. Има ли някъде излишна вода, той е предвидил известни помпи, с които тя да се извлича. Някои ще кажат: ние разбираме тази работа. Не я разбирате. Това са символи. За разбиране на символите човек трябва да има отличен ум. Ние си служим повече с математически формули, със символи – едно говорим, друго разбираме. Символистическият език в природата е свойствен на човека, затова всеки го разбира. Когато започнем да изясняваме един символ физически, ние помрачаваме неговото вътрешно значение. Например в Писанието се казва, че пришествието на Господа щяло да стане в един миг. Какъв е този миг? Някои мислят, че този миг е много малко време. Не, в такъв един миг могат да станат много работи. Хората имат обичай да мигат. Ако вземете бухала за пример, той постоянно държи очите си отворени, човекът пък постоянно мига. Защо природата е турила мигачите, тази деликатна кърпица на очите ни? Да бъдат чисти. Ако очите ни нямаха мигачи, прашната София би ги затворила.

А тъй мигачите постоянно чистят очите. Мигането е чистене на очите. Мигаш ли, това подразбира: очисти очите си и тогава гледай! С чисти очи трябва да гледаш нещата. На същото основание и в ума на човека има такива мигачи, които чистят мислите. Доброто е горният мигач, злото е долният мигач. Те ту се събират, докосват се, пак се отворят, отдалечат се – не се обичат. Но в даден случай и злото има интерес от окото и му казва: „Ти и за мен ще работиш, защото аз те чистя“. И доброто му казва: „И на мен ще служиш, защото и аз те чистя“. Това са символи. Окото казва: „Не зная какво да правя, и двамата ми служат“. Вие ще кажете: вярно ли е, че горният мигач е доброто, а долният мигач е злото? Това са наши понятия. За нас лоши неща са тия, които ни причиняват болка. А за всяко нещо, което ни причинява удоволствие, мислим, че е добро. Обаче в природата съществуват ред условия, които показват, че видимото добро в някои отношения не принася добри плодове. В света съществува едно абсолютно добро, което е разумно. То не е настроение.

Да се върнем към стиха: Никой не запалва свещ и не я туря на скришно място. Свещта е емблема на мислещия човек. Следователно когато твоят ум се запали, ти няма да го туриш в услуга на материалния свят, няма да го обгърнеш с низки желания, с низки мисли, няма и да го изопачиш. Ще кажете: тогава каква полза ще ни принесе този ум? Ти ще го поставиш на най-високото място, да осветлява положението, в което живееш, защото животът на Земята е движение. Никой от вас не седи на едно място. Вие постоянно се движите. Условията, при които сте живели вчера, не са същите днес, няма да бъдат същите и утре. Днес действат други условия. След като прекратя тази беседа, ние ще бъдем в пространство с милиони километри далеч от предишното място. Нашата Земя постоянно се движи. Като се изменя мястото

и в пространството, изменя се и нашето състояние. Защо е така? Земята като пътува из пространството, условията на това пространство се различават, вследствие на което и влиянията на тия условия върху нас се различават. Онези, които не са запознати с космическото влияние, мислят, че пространството е празно. Не е така. Ония философи, които изучават пространството, третираат въпроса дали съществува пространство, или не, дали съществува време, или не съществува. Въпросът не седи в това, дали съществува време и пространство, или не съществува. Както и да обясняват пространството, това понятие съществува в човешкия ум. Понятието за време също тъй съществува в човешкия ум. Вие не можете да разгадате тяхната същина, но можете да ги разглеждате като понятия. В понятието „пространство“ се включва материята. В понятието „време“ се проектира нашият живот. Да оставим настрана въпроса за същината на времето и на пространството. Няма нито един философ, който да е определил какво нещо е пространството и времето. Има нещо, близо до истината в техните обяснения, но всъщност какво нещо е пространството, какво нещо е времето, само Бог знае. Само най-напредналите, само най-великите духове, които са завършили своето развитие, своята еволюция в Космоса, знаят какво нещо е време и пространство. Всички останали същества, които още не са завършили своето развитие, имат детински възгледи по тези въпроси. Те казват за някого: еди-кой си свършил университет в Берлин или в Лондон, или в Париж. Питам: какво знае този човек? Този човек, който е свършил четири факултета, утре заболяе от най-простата инфлуенца и веднага вика лекар. Толкова знае този човек! Както виждате, сам не може да се лекува. Ти можеш да викаш лекар само при такава болест, която не можеш сам да лекуваш. И той ще бъде истински лекар.

„И никой не запаля свещ, да я тури на скришно място.“

Аз разбирам какво ви интересува. Всички вие сте от тези, които искат с един замах да научат всичко. Вие искате, като излезете вън, да махнете само с ръка и веднага да дойде в стаята ви касата на някой банкер и да разполагате с парите му. Кой не желае това? Туй желание е вложено и в най-малките животинки. За пример – съвременните хора изучават хипнотизма, искат да си служат с него. Съвременните учени хора са намерили какво нещо е хипнотизмът и са наблюдавали, че много растения, животни си служат с него. Змиите например и досега си служат с хипнотизъм. Те могат да привлекат своята жертва направо в устата си. И котките си служат с хипнотизма по отношение мишките. Котките отдавна знаят какво нещо е хипнотизъм. Знаете ли какво нещо е хипнотизмът? Той навсякъде се прилага. Кой не си служи с хипнотизма? Цветята не хипнотизират ли пчелите? Всяко привличане не е ли хипнотизъм? Казват, че някой учен във Франция владеел изкуството да хипнотизира. Казвам: този учен не владее това изкуство и толкова, колкото животните го знаят. Изобщо сегашните хипнотизатори малко знаят от това изкуство. Силите в природата, с които ние си служим днес, са така нагласени, че имат и обратно действие. Има закон на равновесието. Ние не можем да злоупотребяваме с известни природни сили, защото всякога ще изпитваме и техните последствия. По същия начин има закон на мисълта, по който върви човешкият ум. Отклоните ли се от правата посока на човешката мисъл, тоест скриете ли запалената свещ, вие ще имате лоши последствия. Кога една свещ се крие под шиник? Когато искаш да загладиш нещата, да си ги представиш в такава форма, в каквата не са. Ти знаеш, че това, което казват, не е право, но въпреки това постъпваш другоаче. Това ни

навежда на един случай от живота, станал някъде в България, но в турско време още.

Двама турци се съдят. Единият от тях отива при съдията и му казва: „Господин съдия, вземи тази лира от мен и като ти кажа, че на лицето гледаш, да си спомниш, че съм ти дал нещо“. След това отива вторият при него и му казва: „Господин съдия, давам ти две лири, да гледаш и на двете ми лица“. Кадията задържал парите и от единия, и от другия. Той турил запалената свещ под шиник. Като се разглеждало делото, първият от подсъдимите му казва: „Господин съдия, гледай на лицето ми!“ Съдията му казва: „Много добре, но какво да правя с този с двете лица?“ Той разбрал, че вторият дал на съдията повече. Следователно делото се разрешило в полза на онзи, който имал две лица. Сегашните хора са изгубили вяра в съдиите и казват: няма право в света. Казвам: в света има едно Божествено абсолютно право, в което няма изключение. Това право се прилага еднакво спрямо всички. Това, което сега виждаме, е, че хората се съдят постоянно. Целият живот не е нищо друго освен изправяне на погрешки. Вие страдате от болести. Децата ви се раждат болни. Вие изгубвате богатството си, имането си. Някой народ го постига катастрофа. Друг някой народ пък се заличава от лицето на Земята. Мислите ли, че всичко това е без причина? Всички ония народи, които са изчезнали от лицето на Земята, са изгасили своя светилник. Тези пък, които се подлагат на изпитания, като българите, са турили светилника си под шиник. Има обаче друга опасност: свещта да изгасне. Природата праща всички тия изпитания.

Сегашните хора се страхуват от мисълта, че ако вървят в правия път, ще умрат гладни. Не е вярно това. В историята няма нито един факт, дето някой човек, който е мислил право, да е умрял гладен. Обаче всички хора, които не са мислили право, гладни са умрели. Най-учените хора са умрели гладни. Царе са умирали

гладни. Князе, генерали са умирали гладни. Кой не е умрял гладен? Казвате: всички хора са умрели от глад. Това е факт. И млади, и стари умират от глад, но човек умира от глад само тогава, когато неговият светилник угасне. Щом неговият светилник гори, той не може да умре. Има ред причини, по които хората умират. Светът, животът трябва да се изучи във всички негови прояви. За пример – задавали ли сте си въпроса защо Господ създаде главата? Какво е предназначението на дробовете, какво е предназначението на стомаха, какво е предназначението на мозъка? За кого работи стомахът? На руски език корема наричат „живот“. Някои наричат стомаха още и търбух. Всъщност службата на стомаха е съвсем друга от тази, която му определят. Сега службата му е изопачена и на това изопачаване се дължат всички лоши резултати в съвременното човечество. Каква е всъщност службата на стомаха? Каква е тази на дробовете, на мозъка и т.н.? След всичко това ние говорим и за човешкото сърце. Ние имаме сърце, което движи кръвта, имаме и сърце, което чувства. Засега е важна функцията на мозъка. Там се проявява човешкият ум. През деветнайсетото столетие се състави цяла наука за изучаване на човешкия мозък. По-отдавна се изучавало човешкото лице. През още по-далечното минало се изучавало и човешкото тяло: как е създадено то, какви са неговите функции и т.н. Там влиза астрологията, която показва какво е отношението на тялото към външния свят. Ако човек не изучава тази наука, ще мисли, че връзките между него и външния свят са далечни, като че не съществуват. Не е така обаче. Венера например има влияние върху чувствата на човека. Марс – върху войнственото настроение на човека. Сатурн има влияние върху силите на мисълта. Юпитер – върху благородството, върху интелектуалните чувства на човека. Меркурий – върху ума на човека. Луната пък има влияние върху въображението, върху фантазията му. Земята върху

какво оказва влияние на човека? Най-голямо влияние върху човека оказват обаче Слънцето и Земята. Самият живот е така разпределен, че между химическите процеси, които стават в Земята, и живота, който иде от Слънцето, става постоянно преплитане. И обратно, между живота на Земята и химическите процеси, които стават на Слънцето, също тъй има известно преплитане. Та казвам: Христос е разбирал дълбоко Природата и нейните закони.

Някои мислят, че Христос не е бил учен. Не, той е бил много учен човек. Ако Христос беше професор днес, той щеше да бъде най-видният професор в цялата съвременна култура. Не мислете, че онези велики Учители, онези велики адепти не разбират науката. Те я разбират много добре, те имат свои лаборатории, в които правят ред опити. Най-великите Учители имат методи, чрез които могат да отидат до Слънцето и да се върнат назад. Един адепт има положителни знания, той знае всичко, но мълчи, не говори нищо. Сегашната култура, която аз наричам „култура на малките деца“, сега се занимава с въпроса какво има на Слънцето. Те едва сега учат колко елемента има там и какви са тия елементи. Те са направили малки опити и казват, че съвременната наука е много точна. Съвременните учени са направили ред изчисления, да определят какво е разстоянието на Земята от Слънцето. Доколко са точни техните изчисления, виждаме от това, че един математик изчислява с всичката точност на математиката и намира, че разстоянието на Земята от Слънцето е 92 милиона мили, а друг изчислява, че същото разстояние е 93 милиона мили. Каква точност е тази, ако в изчисленията на двамата математици има един милион мили разлика? Какво бих направил, ако бих се качил на един трен, който ще ме остави на разстояние един милион мили от Слънцето? Като дойдем до всички теории на съвременната математика, ние виждаме нейната несъстоятелност. Не искам да критикувам

науката, но казвам, че истинските учени хора, върху плещите на които се крепи науката, мълчат. Истинските адепти знаят точно разстоянието между Земята и Слънцето. В техните изчисления има само един сантиметър в разлика и като отидеш на Слънцето, ще намериш, че действително има само един сантиметър в разлика. Това разстояние не ти позволява напълно да се допреш до Слънцето. Докоснеш ли се до него, ще произлезе някакъв взрив. Същото разстояние от един сантиметър съществува и между един и друг човек. Някои от вас искат да разрушат това разстояние и казват: да се съединим, да развалим тази граница! Всички скарвания, всички недоразумения между хората започват именно когато дойдат наблизко едни до други. Докоснат ли се, между тях се явява взрив. Защо стават тия работи? Красивият момък, който е лишен от ум, търси някоя красива мома, с която да се свърже. Но красивите моми са най-лошите домакини. Ако някой момък иска да му побелее главата, нека вземе красива жена. И обратното е вярно. Ако някоя мома иска да ѝ побелее главата, нека вземе красив мъж. Да бъдеш красив по ум, по душа, по сърце, разбирам, но да бъдеш само външно красив, това е най-голямото нещастие. Душата на човека трябва да бъде благородна, мощна! Умът на човека също трябва да бъде чист и светъл! Всеки мъж трябва да схваща нуждите на своята другарка, да влиза напълно в нейното положение. И във всеки даден момент, когато вижда, че тя се намира в затруднено положение, нека разглежда въпроса тъй, както би го разглеждал за себе си. Ако той е умен, нека се постави на нейното място. Същото нещо може да се каже и за жената. Не спазваме ли това, ние поставяме свещта под шиник. За да се постави свещта под шиник, има ред условия.

Сега ние искаме да живеем. Право е това наше желание. Животът е потребен. Всеки млад човек иска да живее. Пък и старите искат да живеят. Има ред усло-

вия обаче, които като изпълним, ние можем да живеем, колкото време искаме. Затова се изисква знание. Първото нещо – от учениците на окултната наука се изисква абсолютно търпение. Търпението е съзнателен процес на ума. Сега хората нямат търпение. Бият някого, казват му: търпи! Това не е търпение, това е неволя. Търпението е качество само на свободния човек. Търпеливият човек не трябва да бъде външно безучастен към нещата. Търпеливият човек може да бъде мистър, може да бъде философ. Майката също може да бъде търпелива. Великите хора трябва да бъдат търпеливи. Да бъдеш търпелив човек, значи да бъдеш велик човек, да пренасяш лесно всички мъчнотии на живота: да загубиш 200 000 лева и да вървиш, като че бълхата е ухапала. Ще ви приведа един символ, да видим как ще го изтълкувате. Представете си, че вашият брат е заминал за някъде и след десет години ви пише, че ще се върне. Вие сте забогатели през това време и започвате да се приготвявате да посрещнете брата си. Но преди да дойде брат ви, вие изгубвате всичкото си имущество от 500 000 лева и оставате без нищо. Питам ви: ще можете ли в този случай да посрещнете брата си тъй радушни, както щяхте да го посрещнете, ако не бяхте изгубили тия пари? Ще кажете: беда е това! Ще ви приведа същия символ в друга форма. Представете си, че вашият брат попадне в една разбойническа банда. Вие обичате брат си като себе си. Пращате хора да ви кажат, че ще пуснат брат ви само ако дадете за него 500 000 лева. Вие давате тия пари. И като дойде брат ви, радвате се. Защо? Печалбата в дадения случай е вашият брат. Отидоха наистина 500 000 лева, но спасихте живота на брат си. Че сте дали 500 000 лева за живота на брат си, нищо не е това. Някои казват: България изгуби от такава една постъпка. Какво губи тя? Ако тия пари отидоха за откуп на нещо много ценно, тогава не са ли на мястото си? Кого откупвате? Колко българи има затворени, заробени в невидимия

свят. За тях професорите нищо не знаят. Знаете ли, че за тия затворници в другия свят българите трябва да платят 30 милиона лева в злато? Казвате: на България не вървят нещо работите. Затова именно на българите не им върви. Тия заробени българи трябва да се избавят. Как ще ги избавите, я ми кажете? Казва Христос: „Ще ги избавя.“ И наистина Христос ги избави. Питам обаче: Любовта Христова проявена ли е в България тъй, както Христос я проявява? Аз вземам Христа преди 2000 години, както вземам и българския народ начело с цялото духовенство като последователи на Христа и ви питам като външно, незаинтересовано лице: българското духовенство, както и българският народ приложили ли са Христовата Любов? Идете в странство да видите, че когато искат да огорчат някого, наричат го българин. Идете в Германия, в Англия – навсякъде българинът има едно компрометиращо име, българите навсякъде минават за варварски народ. Навсякъде за българите имат много лошо мнение. Аз бих считал, че Христовата Любов е приложена в България, ако из България нямаше никаква бесилка, ако не ставаше никакво убийство. Във войната, която англичаните водиха четири години, имаше застреляни само около 3500 души и екзекутирани около 250 души. Ами колко души имаше убити и колко екзекутирани във войната, която България водеше. Разправяха ми за един българин на фронта, който поради припадъчна болест, от която страдал, отстъпил при едно сражение. За това нещо обаче бил осъден на застрелване, като го обвинили, че не искал да служи на своето отечество. Казват: тия неща не трябва да се изнасят, понеже разклащат народния морал. Тия неща не ги изнасям аз, те навсякъде се носят. Стабилността на един народ зависи от Любовта, която той има в себе си. Един народ не може да се изправи с убийства. Стабилност трябва да има в него! В тази Любов всеки трябва да желае доброто на целия български народ и целият българ-

ски народ трябва да желае доброто на своите членове. Следователно, когато отидеш в някое село, селяните трябва да те посрещнат, да те угостят. И когато дойде някой селянин в града, и вие трябва да го посрещнете по същия начин – между вас да има надпреварване. Като дойдат шопите при вас, как ще ги посрещате? И вие като отидете при тях, как ви посрещат? И това са все българи! Единият е гражданин – българин, другият е земеделец – българин. Като ги срещнете, виждате ги всички разпределени на партии. При това всички са правоверни, все за народа си милеят. За кой народ, за гражданите или за селяните? Едни милеят за гражданите, други за селяните. Разделението на партии не е лошо нещо, но нека този народ се учи. Онези, които са за гражданите, нека учат гражданите на Любов. Онези, които са за селяните, нека учат селяните на Любов. Онези, които са за земеделците, нека учат земеделците на Любов. Онези, които са за военните, нека учат военните на Любов. Онези, които са за професорите, нека учат професорите на Любов. Онези, които са за майките, нека учат майките на Любов. Бащите, братята, сестрите, нека всички проповядват Любовта. Не говоря за сегашната Любов. Един млад момък, българин, въоръжен с два кобура, във време на въстанието казва на възлюбената си: „Генке, виждаш ли тия турци, всички ще ги избия! Ела с мене, не се бой.“ Върви той с нея през Стара планина, но по едно време изскача насреща им една мечка. Той оставя Генка, покатерва се на един бук и казва: „Не бой се, аз оттук ще цъкам.“ Генка вижда своя герой горе на дървото и му казва: „С цъкване отгоре работа не става.“ Аз считам герой онзи момък, който може да хване мечката за ушите и да каже: „Знаеш ли, че аз обичам тази мома? Знаеш ли, че аз имам вяра? Хайде да си вървиш!“ После я поглади малко и казва: „Върви си по работата, да не се караме! Ти трябва да знаеш, че аз обичам.“ Мечката ще го погледне и ще си каже:

„Щом обичаш, повече въпрос не става.“ Това наричам аз геройство. Докато ти цъкнеш с чакмаклията пушка отгоре, твоята Генка десет пъти ще отиде. Ако си в Индия, докато се обърнеш, тигърът ще задигне твоята Генка и никой не ще може да я намери. Това са преносни неща.

Някой учител скъсал своя ученик или своята ученичка. Тя казва: „Няма да живея повече, ще се самоубия!“ И наистина, като я скъсат, купува си отрова, да се отрови или се обесва, или се самоубива. Колко ученици има, които са се отровили по този начин! Какъв морал има в това, да скъсаш един ученик? Ако той ще се самоубие, тури му три. Туриш ли му три и Господ ще ти тури три, ще те благослови. Някой път учителят не отстъпва, казва: „Нека се самоубие, аз не отстъпвам от своите убеждения.“ Като се самоубие, майката, бащата, братята, сестрите, всички негови роднини скърбят. Тури му три, нека от тебе да замине тази единица. След това каже на този ученик: „Аз вярвам, че ти за в бъдеще ще се учиш по-добре, имам вяра в тебе.“ Дето ще се самоубие, тури му една тройка, да живее. Казват: такъв е моралът на учителите. Морал било това да накараш един ученик да се самоубие! Има ученици, които, като се намерят в трудно положение, набиват своите учители. Разправяха ми следния анекдот за студент в университета, който заставил един от своите професори да му постави добра бележка. Този студент пропаднал на изпита при своя професор, затова влиза един ден в кабинета при него и му казва: „Аз учих, но пропаднах, затова искам от вас да ми поправите бележката.“ – „Не мога да я поправам.“ – „Не може ли? Слушайте, или ще я поправите, или ще изхвъркнете из прозореца навън! Ще поправите ли бележката?“ – „Моля, моля, почакайте!“ И професорът поправя бележката, пише му пет. Студентът казва: „Още веднъж да не си играете с мене!“ По-нататък няма да ви разprávям цялата история. Убеждения има този про-

фесор, не иска да поправи бележката, но като дойде да изхвъркне от прозореца, туря му пет. Учителите трябва да постъпват с Любов, а учениците да постъпват с почитание.

Тази свещ трябва да бъде запалена. Ако някои от моите беседи проникнат в една от гимназиите, целият учителски съвет ще се събере, да търсят начин как да предпазят учениците да не се увличат в новото учение. Родителите им се оплаквали, че тези беседи разклащали умовете на техните деца. Казват, че тия беседи не са за младите. Ами за кого са? Аз ще ви докажа, че слънчевата светлина досега е причинила най-големите злини. Всички наводнения не стават ли от топлината и светлината? Всички болести не се ли дължат на топлината и на светлината? Смъртта не се ли дължи на топлината и светлината? Всички пожари не се ли дължат на Слънцето? Всички скарвания между мъже и жени не се ли дължат на Слънцето? Ако мъжът и жената живееха в тъмнина, щяха ли да се карат? Нямаше. Слънцето виновно ли е за всичко това? Не е виновно. Ние трябва да разбираме смисъла на тази светлина. Ако не знаем как да използваме светлината, тя ще донесе най-големите злини в живота ни, ако знаем как да я използваме, тя ще донесе най-големите благословения. Христос, като се обръща към тези, които са живели преди две хиляди години, казва: „Човешкият ум, който Бог е турил, не се поставя под шиник, но под широк простор, за да служи за доброто на този народ, в който живее.“ И всички истински учени хора, които се занимават с науката, са пратени от невидимия свят за доброто на другите хора. Всеки човек е роден с известна склонност към нещо. Аз похвалявам учените хора в едно отношение, а именно: те иждивяват целия си живот в работа, без да им се плаща. Всеки учен човек, който иждивява два-сет или три-сет години за науката, без да му плащат, той е идеалист. Един музикант, който посвеща-

ва целия си живот за музиката, или един скулптор, или един художник, които посвещават целия си живот за изкуството, това са хората, които подтикват съвременното човечество напред. Следователно всички трябва да работим даром, да се подчиним на Божия закон. И когато тази свещ се запали в ума на когото и да е, този човек ще знае как да си служи със силите и със законите на природата. Един земеделец нямаше да обработва сто декара земя, нему стигат десет декара. Ако един китаец има четири декара земя, той се счита много богат. Един китаец може да изкара от четири декара земя толкова, колкото българинът от 50 декара. Ако имаме истинското знание, ние щяхме да знаем как да съкращаваме своя труд. Съвременните ученици иждивяват много време за учене. Такава е нашата възпитателна система. Според мене четири часа са достатъчни за учене: два часа преди обяд и два часа след обяд. Повече от времето трябва да бъде употребено за изучаване природата, всред самата нея, заедно с учителите. Например ботаниката да се изучава между цветята. Ами къде трябва да се изучава религиозният живот? Не в църквата, а между бедните. Когато някои хора искат да се молят, не трябва да отиват в някоя църква, но да отидат при една бедна вдовица. Това е най-добрата църква. Това е най-добрата молитва. Ако искате да се молите, ще ви пратим при бедните сирачета, останали без баща и майка. Това е най-добрата църква. Вие сами ще бъдете свещеникът, ще се помолите и ще ги заведете при Господа. По този начин ще отправите най-добрата молитва. И тъй, като ставате сутрин, ще се обличате в нови одежди и така ще влизате при тия сирачета, да ви се радват. Какви одежди ще обличате? Живи одежди, от хлябец, от водица, от дрешки, от топливо, от знание, от добри думи. Това разбирам религия! Сегашната религия, каквато имаме в Америка, в Англия е била хубава, но за миналото, за в бъдеще тази религия не може да ни повдигне, за-

щото е казано: „Този народ се приближава към мене с устата си, но сърцата им са далеч от мене.“ Вие тук сте се събрали да ви държа беседа, но трябва да знаете, че онова, което ще ви повдигне пред Бога, това са добрите решения, които ще приложите още днес. Всички вие сте богати, трябва да запалите вашите светилници, да вземете вашите ключове и да отворите касите си. Аз не искам да раздадете всичкото си имане, но дайте толкова, колкото сърцето ви позволява, по любов, и си помислете как бихте желали да постъпват другите спрямо вас, ако бяхте беден. Ако ние приложим всичко това по този начин, ще имаме най-великата наука. Когато в човешката душа се зародят добри желания, само тогава природата ще открие своите знания, своите тайни и ще започне да ни учи. Човек, който дава, и нему се дава. Човек, който е щедър, за него сиромашия не съществува. Какво е сиромашия, той не знае. С каквато мярка мериш, с такава ще ти се възмери. Привличайте умните хора, не дружете с глупавите. Като се събереш с глупави хора, имай желание да хвърляш повече светлина, щото и те да станат умни. Като се събереш с лоши хора, гледай със своя добър живот да пробудиш съревнование в тях и те да бъдат добри. Ние трябва да бъдем чрезмерно ревностни, но как да работим? По любов, а не с насилие. Как постъпват в съвременните държави? Като се издаде един нов закон в Народното събрание, всички вестници го оповестяват, искат неговото приложение. Всички стражари следят за изпълнението му и тежко на онзи, който не го прилага. Това обаче е насилие. Ако това приложение трябваше да дойде чрез насилие, какви резултати ще даде? Вие знаете последствията от насилиято. Насилието ражда насилие.

Защо Христос не дойде със своите ангели да внесе страх и трепет и да се наложи? Защо Той дойде беден и трябваше евреите да Го гонят, да Го хулят, а римските войници да Го разпнат? В идването на Христа

по този начин именно се крие спасението на света. В страданието е спасението на човечеството. Аз говоря за страдания, в които човек може да се радва. За съзнателните страдания Христос казва: „За този час съм дошъл. Моите страдания ще станат причина милиони хора да се повдигнат и да се радват.“ Само при страданията могат да се родят бъдещите велики души. С това ще се добие импулс за великото в света. Ако Христос бе дошъл като цар, този вътрешен импулс не би се родил у хората. Всеки от вас, който иска да разбере страданията на Христа, непременно трябва да добие вътрешно смирение. Писанието казва: „Бог живее в душите на смирените.“ Вие трябва да разбирате смирението в неговата дълбочина и животворна сила. Да бъдеш смирен, значи да съзнаваш, че всичко можеш да направиш, а същевременно да си толкова благ, че да отваряш път и на една мравка.

Христос казва: Никой не запалва свещ и да я тури на скришно място. И вие запалете вашите свещи! И тогава, художник ли си, на тази свещ, на това Слънце рисувай! Нямате ли тази свещ, от вас нищо не може да излезе. Поет ли си, на тази свещ пиши! Проповедник ли си, на тази свещ проповядвай! Земеделец ли си, най-първо запали свещта и тогава иди да ореш. Отиваш ли, когато това Слънце не е изгряло, нищо няма да излезе. Аз говоря за вътрешната свещ, а не за външното Слънце. Запалването на тази свещ представлява вътрешен процес у нас. Ние имаме лъжливи обективни схващания, мислим, че светлината е извън нас. Не, вътрешната светлина е повече, отколкото външната светлина. Казва Христос: „Вие сте светлина.“ Тази светлина, която иде от Слънцето, е животът на онези същества, които светят. Те са светеци същества. От тия разумни същества произтича светлината в света. Там, където има светлина, има живот и разумност. Там, където няма светлина, няма живот, няма и разумност. За последното положение е казано в думите Христови: „Тази светлина е турена под шиник.“

И тъй, работете само при тази светлина, която Бог е вложил във вас. Понякога говорите за Слънцето. То е емблема. Това външно Слънце е отражение на друго Слънце, което е невидимо. Писанието казва, че за в бъдеще Бог ще ни бъде Слънце. Следователно това Слънце изразява само силата Божия, която се проектира чрез него. И в ума, който Бог е вложил в нас, трябва да вложим вяра. В този ум, в тази свещ, ние трябва да вярваме, понеже е от Бога. Чрез него Бог ни се изявява. В кого ще вярваме, ако ние не вярваме на своя ум, ако ние не вярваме в своите мисли, на своите чувства? Човек вярва на другите хора дотолкова, доколкото вярва на себе си. Човек трябва да придобие пълна вяра в себе си и в Божественото. Възстанови ли тази вяра, той ще възстанови своите отношения към другите.

Първото нещо: ние трябва да придобием пълна вяра в Божественото, което живее в нас.

4 юли 1926 г., София

За слава Божия

Накратко ще се спра върху една основна мисъл, а именно върху същинската проява на живота.

Какво може да се разбира под думите „слава Божия“? Славата се обяснява само по закона на Мъдростта, или знанието. Науката показва славата Божия, но хората, като добият знанието, не го употребяват за слава Божия, а за своя слава, вследствие на което се ражда дисхармония. Аз наричам хората отделни единици. За всяка отделна единица има две възможности в живота: да върви по правия път и да направи едно отклонение от този път. Значи, всяка душа, като отделна единица, има възможност да се разширява и да се смалява. В окултната наука това се обяснява по няколко начина, западните окултисти го обясняват с така наречения топлинен етер. Етер означава това, от което нещата се раждат и отглеждат – частицата „ет“ е първичното начало, от което нещата се раждат; „тер“ е това, което отглежда нещата на Земята. Етерът не е гъста материя. Топлинният етер, т.е. първичната енергия, която е започнала дейността си, има връзка с обичта, с Любовта. Следователно в първото изявление на живота се проявява Любовта, през което време започва да действа и топлинният етер в материята. И така, животът се проявява в топлина. С появяването на топлината към Земята е започнало течението на живота, за да я организира.

Казва се в Битие: „В начало Бог създаде небето и земята“. Това течение е Божественият Дух, който слиза от горе да организира нещата. При сегашното състояние на развитие, в което се намирате, вие трябва да разбирате закона на топлинния етер – той е едно движение отвън навътре. Когато казваме, че трябва да любим другите хора, ние подразбираме този топли-

нен етер, който иде отвън. Хората изискват нашата любов. Някой иска да те обича и да го обичаш. Защо? Това е една енергия в Природата, която иска да се прояви. Като не разбирате закона, вие изопачавате нещата. Ами когато един извор иска да се прояви, какво трябва да направи? Трябва да започне да извира. Като започне водата да извира от него, той се проявява; това става и с човека. Когато един ангел люби някой човек, ще видите, че от този ангел извира нещо. Това, което извира от него, е течност, а вашата любов е гъста. Когато вие обичате някого, и от вас извира нещо. И ако ви види в този момент някой ангел, който се връща от дълго пътешествие, ще каже: „Хайде, ще си почина малко при този извор“. Той ще гребне с чашката си малко от вашата вода и ще оцени правилно дали вашият извор е хубав, или не. Тъй щото, когато хората се любят във физическия свят, между тях съществуват чисто физически прояви, но в невидимия свят не е така, там Любовта е един извор. Тези неща за вас са отвлечени понятия. Вие само казвате: Тези хора се обичат. – Да, така е, но трябва да знаете, че животът съответства на топлинния етер, и ако ти не можеш да приемеш този стимул отвън, тогава животът не може да се прояви в теб. Животът, който иде отвътре, е проявление на този топлинен етер. Прояви ли се животът, твоят животворен етер ще се намира в центъра на Земята. Животворният етер е това, което създава. И за да се прояви животът, най-първо трябва да дойде тази вълна отвън.

Сега, като говоря за Земята, вие приличате на нея, затова непременно трябва да дойде във вас този топлинен етер като стимул отвън, за да подтикне сърцето ви към деятелност. Някой път вие искате да обичате. Значи, след като сте приели един стимул отвън навътре, от центъра на вашето сърце трябва да се прояви друг подтик, за да се изяви животът. Следователно всеки, който иска да живее, ще дойде в сътолковение с твърдата материя. Човек, който не може да работи

с твърдата материя, не може и да живее. В това отношение, от гледището на живота, страданията са камъни, чрез които вие ще съградите вашето бъдеще. След това иде светлината, също така необходима за живота – тя е едно течение, което се нарича светлинен етер.

Всички тия външни прояви на живота имат своя форма. Топлината създава известни форми в човека, светлината също така създава известни форми. И животът има известни форми. Всяко течение създава свои определени форми. Топлината и светлината от Слънцето оказват голямо влияние най-първо върху религиозното състояние на човека, както и върху науката. Ще се стремите да запазите в себе си тази топлина и светлина. Никога не трябва да изгубвате тази малка топлинка, която имате в слънчевия възел! Тази топлинка винаги трябва да съществува във вас, тя ви е необходима. Ако имате тази малка топлинка, вие сте неуязвими, никой нищо не може да ви направи, но изгубите ли я, с вас могат да се случат най-големите нещастия – бури, катастрофи, които могат съвършено да ви съсипят и от вас нищо да не остане. Запазете ли тази топлинка в себе си, впоследствие ще дойде и светлината, а като дойде светлината, тя носи знанието в човека. Значи, светлинният етер има влияние върху мозъка, топлинният етер има влияние върху сърцето. В сърцето на човека, отвътре навън, стават ред химически процеси. От тях зависи как ще се прояви човек, дали по един, или по друг начин. Не се спъвайте от различните прояви на човешкия живот. Външният свят може да се спъва, но вие не трябва да се спъвате. Ще знаете, че в каквато и насока да се проявява човек, всичко това е за слава Божия. Защото вашите опущения, вашите погрешки представляват възможности за повдигане на по-напредналите от вас същества. Ти правиш известна погрешка, а тези същества, които не виждаш, използват твоята погрешка, взимат я за съграждане на една велика добродетел. Всичко в света е така създадено, че разумните същества използ-

ват всяка ваша погрешка за създаване на една добродетел. Сега да не кажете: Като е тъй, щом всичко е за добро, да правим погрешки! – Не, не е така. Когато вие несъзнателно сте направили една погрешка, само тогава ви казвам да не съжалявате за нея. Тази ваша погрешка ще се използва от друго някое същество за добро. Знайте, че щом сте на Земята, вие ще правите погрешки, те са неизбежни, но не трябва да ги правите умишлено. Единствената опасност от страна на Черното братство седи в това, че то има за задача да всади в човека един критичен дух, че не живее добре. Ние знаем това, човек не може да стане светия в един ден. За да бъдем светии, трябва да знаем всички закони на Природата, пък да знаем дори и своето бъдеще. Дойде някой при мен и ми каже: Аз съм свят човек. – Добре, кажи ми тогава моето бъдеще! Ако той не може да ми каже бъдещето, казвам му: Ти не си никакъв светия. – Един светия трябва да предсказва бъдещето на хората. Един напреднал човек трябва да има това вътрешно знание, трябва да предчувства как ще станат нещата. Засега всички вие имате възможност да се влияете от външния свят. Вие сте рефлектори на външния свят, на светлината на хората, но трябва да знаете, че светлината на хората си е тяхна, а вашата си е ваша. Ако вие отразявате само светлината на хората, това не е никаква светлина – щом тя престане, и вие ще я изгубите. Ако имате ваша светлина, само тя е реална; щом светлината е във вас, вие всякога ще я запазите. И ако върху вашия рефлектор дойде никаква светлина отвън, още повече се радвайте – тя ще усили вашата светлина. Вие всякога, във всеки даден случай трябва да запазвате вашата светлина и вашата топлина.

Сега сме се качили на Мусала. Тук всинца имате много хубаво разположение, но долу, в София, не сте такива, там имате лоши, неприязнени чувства един към друг. Дойде някоя сестра при вас, а вие не можете да я търпите, искате да се махне. Кои са походите

за тези чувства? Това са някакви дребни, обикновени работи, но те не разрешават въпросите. Вие не обичате някоя сестра, искате да се освободите от нея. Защо? Аз не искам да разрешавам сега тези неща между вас, но казвам, че такива положения съществуват по целия свят. Вие не обичате някого, но друг някой вас не обича; или пък друг някой ви е много обичен. Случва се, че не можете да търпите някого, но той идва постоянно при вас. И обратното се среща: вие обичате някого, искате да идва при вас, но той ви отбягва. Защо е така? Това се дължи все на тези течения в пространството. Законът за обичта е следният: понеже обичта слиза от горе, от небето, щом у мен се зароди чувство на обич, аз непременно трябва да нося нещо, да дам нещо; не дам ли нищо, аз не мога да проявя Любовта. Бог, Който ни обича, като се прояви, Той ни дава нещо. Пък и ние, когато искаме да обичаме Бога, пак трябва да дадем нещо от себе си, от плодовете си, трябва да пожертваме нещо. И Бог иска нещо от нас. Четем в Писанието, че евреите са принасяли жертви на Бога, но ние какво ще Му занесем? Днес ние не искаме жертви. Какво трябва да направим тогава? Какво трябва да дадем, дали сладки плодове от градината си? Не, ние трябва да занесем плодове от градината на нашето сърце на една особена табличка, направена от злато, от диамант. Горе, при Бога, ще ни посрещне един ангел и ще приеме тези плодове от нас. Вие ще кажете, че това е цяла фантазмагория. Да, тези неща са високи, трудни за разбиране.

Да дойдем сега до фактите, как вие се проявявате на Земята. Когато обичате някого, какво правите? Майката ще даде на детето си чорапки, ще му направи рокличка, шапка, ризичка; и до стари години тя все ще иска да му дава нещо, все ще проявява своята любов. Когато любовта се яви в сина или в дъщерята, същият закон действа. За да може да се реализира този закон и в нас, винаги трябва да бъдем свързани в съз-

нанието си с невидимия свят. А за да бъдем свързани с невидимия свят, трябва да познаваме някого от този свят и да му знаем името. Вие как се свързвате с невидимия свят – насън, с молитва, с мисълта си? Какви са преводчиците ви? Като се връщам в далечното минало, виждам, че вие много пъти не сте използвали възможностите, които сте имали, за повдигането си. Вие сте правили такива погрешки, че сами сте поставяли цели планини в живота си, слагали сте цели барикади пред себе си. И сега, в живота си, се натъквате на вашите погрешки. Сега трябва да се справите с това, което сте правили някога на другите. Ето защо днес ви се дават благоприятни условия да подобрите пътя си. Сегашният ви път е една възможност да ликвидирате с всички противоречия, които съществуват. И вие можете да ликвидирате с тези противоречия сега, те не са големи.

Сега, при разглеждане на този въпрос, всеки от вас трябва да се постави в един кръг. Всеки от вас има определен кръг, в който може да действа. Всяка мисъл има начертана своя периферия и извън тази периферия не може да се прояви. Например бихте ли желали, като пеете, да ви слуша цяла България? Ще дойде време да ви слуша – това ще бъде като по радио, за всяко нещо ще има специален инструмент. Ако ви слушат през въздуха, ще се чува такъв рев, такъв вик! Колко силен трябва да бъде този звук, че да се чува в цяла България? При сегашните условия, за да се предаде звукът на далечно място, трябва да се произвежда много силно, понеже, като минава през въздуха, той се намалява. След години хората ще развият вътрешните си способности. Като се говори или пее някъде, този звук ще се предава през етера на далечни разстояния и хората ще го възприемат; звукът ще минава през въздуха без никакви препятствия. Например, ако пеете във Варна, гласът ви ще може да се чува навсякъде.

Та ще се занимавате с изучаването на топлинния етер, който има връзка с Любовта. Ще се занимавате с изучаването на светлината, или светлинния етер, който има връзка с вярата и с Мъдростта. Ще се занимавате с химическия етер, или с волевите прояви на човешката душа, с водата. Старите алхимици, или окултисти, са правили следните деления: земята, това е животът, водата, това са химическите процеси, светлината, това е въздухът, и топлината, това е огънят. Човек трябва да владее тези елементи: земята, водата, въздуха, огъня, светлината и топлината. Човек трябва сам да си произвежда огън. Като е студено сърцето ти, трябва да можеш сам да го стоплиш отвътре, а не да чакаш отвън да ти го стоплят. Ще кажете: Господ да направи това! – Господ е, Който действа отвътре, Той може да направи всичко сам, но иска да ни застави ние сами да си въздействаме. Той иска ние да обичаме. Така вие изучавате едно велико изкуство. Имате ли огън, можете ли да го владеете, ще можете да слезете и в ада. Човек, който не може да владее водата, човек, който не може да владее топлината, той нищо не може да бъде. Това са все възможности по отношение на самия човек. Не използва ли тия възможности, той ще свърши толкова, колкото и рибата – тя живее във водата, но не владее водата. Такъв човек ще свърши толкова, колкото и къртицата – тя живее в земята, но не владее земята. Какво са свършили и птиците? Те живеят във въздуха, но не владеят въздуха и досега нищо не са свършили; те нямат никаква култура. И като дойдем до онези, които се занимават с огъня, виждаме, че и те не могат да го владеят. Те правят големи пожари – запалят някоя къща, запалят някоя бомба, която произвежда голямо земетресение, и се отдалечават. Нашите къщи се разрушават, ние страдаме, а те си правят смях и веселби. В това отношение от вас се изисква проучване на тия сили, но има една опасност: ако ви се разкрият някои тайни, вие не ще можете да ги използвате разумно.

Та казвам: когато видите някой човек, не се спирайте върху неговите слабости, а се спирайте върху неговите добродетели. Вие казвате на някого: Аз те мислех за свой приятел, но ти имаш такава и такава слабост. – Не, за да разберем един човек, ние трябва да се спрем върху неговите добродетели, защото лошите неща у добрия човек са само сянка в живота му. Само един високо добър човек може да има сенки в живота си, само той може да прояви лошото. Вълци отиват ли при един овчар, който няма овце? Там, където има овце, има вълци и мечки. При умрял човек въшки въдят ли се? Ако у някой човек се завъдят въшки или бълхи, ще знаете, че той е жив. Къде отиват въшките – при живите. Казвам: във всички вас трябва да се създаде такъв благороден характер, душите ви да бъдат така широко отворени, че който и да ви срещне, да усети, че от вас диша живот, свежест. Във вас да съществува една вътрешна пълнота и доброта без всякакво усилие, вие да се проявите естествено, по един Божествен начин. Вие трябва да бъдете добри по същество, без да искате да бъдете добри. И като искате понякога да не бъдете добри, пак да сте добри. И като не искаш да направиш добро, пак да не можеш да не го направиш. Тия хора аз наричам добри.

Сега главното за вас е да запазите нещо от тази екскурзия на Мусала. Един ден, като станете на 60–70 години, ще си спомните ли нещо от нея? Какво ще ви остане от днешния ден? Може да кажете: Оставете ни сега, това не се отнася до нашите бели коси! – Тогава къде остава вашата вяра? Вие не само че не трябва да остарявате, но всеки ден трябва да се подмладявате; не само че не трябва да умирате, но всеки ден трябва да оживявате, постоянно трябва да живеете в радост. Пък като отидете в другия свят, и там ще отидете на Мусала, само че там ще видите Мусала в друга форма. Главното е, че ние правим тази екскурзия, понеже имаме известни задачи на Земята, които трябва да разрешим. Всяко изкачване на Мусала ни дава един

импулс. Ние тук сме на най-горната позиция и никой не може да ни спре. Устремът ни е толкова голям, че отвсякъде можем да превземем тази позиция. Ние сме на такава височина, където Черната лежа е безсилна, тя нищо не може да ни направи, навсякъде ще си пробием път. Но ако бяхме се върнали, без да се качим на Мусала, тогава щяхме да отстъпим от тази позиция като Куропаткин¹ и като германците при обсаждането на Вердюн².

Във всички нас, във всеки човек трябва да има устрем! Погрешката на всички ви е тази, че нямате устрем. Идеал трябва да имате! Ако се спреш при най-малката мъчнотия, у теб няма устрем. Щом имаш устрем, ти ще бъдеш като птиците, ще минеш и ще заминеш. Щом имаш устрем, щом имаш идеал, никакъв дявол не може да те спре.

Високият идеал – стремежът към Бога, носи топлина. Ето виждате – и тук, на Мусала, при тази височина, имаме 22 градуса топлина. Какво показва физически 22 градуса топлина? Като съберем $2 + 2$, получаваме числото 4 – най-силното число, на най-високото място. Огънят на тези енергии, на тези сили действа в един квадрат – каквото попадне там, всичко се разрушава. Значи, тук имаме квадрата на живота. При температура 22 градуса животът е в състояние да разруши всички препятствия, които могат да се срещнат на пътя. И Природата тук показва същото, всичко е разрушено на Мусала. Значи, това число съответства на Мусала. И в еврейския език има 22 букви. Евреите тълкуват всичката своя философия съгласно Кабалата.

И така, всички отделни единици живеят за общата единица. Общата единица, това е Бог, с Когото ние сме свързани. Всички наши идеи се коригират с тази обща единица. Ние всякога мислим за Бога, само че не можем да го съзнаем и няма защо да го съзнаваме. Но в нас има една свещена идея. Ние, като дойдем до известно място, всякога коригираме своите погрешки именно с тази идея. Това, което коригира нашите по-

грешки, е Бог. Той казва: Не прави това нещо! – и ти на драго сърце приемаш. После ти казва: Приеми това! – и ти го приемаш. Няма човек в света, когото Господ да не коригира. Някой път плачеш – като дойде Господ, погледне те, хване те за ръка и ти се освободиш от всички мъчности на живота.

Сега няма да говорим за вашите мъчности. Те са едно благо за вас и вие ще си ги носите, това да знаете. От мъчнотиите ви няма да ви освободим. Да ви освободим от тях, това значи да ви направим най-голямото зло. Ние ви даваме знания, възможности за използване на мъчнотиите за добро. В тях именно се крие всичкото ви богатство. Някой казва: Да ми отнеме Господ тази мъчнотия! – Не казвай така, а кажи: Господи, дай ми знания да се справя с всички мъчности в живота си! – Вие имате специални мъчности в живота си, които на никого не можете да изкажете. Ако кажете мъчнотията си на някого, който не разбира, той ще влоши положението ви – лекар трябва! Ако ти си фалирал търговец и изкажеш положението си на друг търговец, твой противник, нищо няма да остане от теб, но ако го изкажеш на твой приятел, който те обича, който може да влезе в положението ти, той ще ти даде съвет, чрез който ще се освободиш от затруднението си. И Писанието казва: Възложете товара си само на Господа! – Ти можеш да възложиш товара си само на този, който те обича, и на този, когото обичаш – щом го обичаш, като се свържеш с него, той ще поеме товара ти. Пък ако той не те обича и ти не го обичаш, няма да приеме товара ти.

Сега, мъглата около нас показва, че тази година светът ще премине през големи мъчности. Светските хора ще бъдат обвити в много гъста мъгла, която трябва да преодолеят. Това ще бъде през цялата година, но на най-високото място ще има топлина, много сили ще има там. В мъглите има сили. Каквото и да дойде, вие не се бойте, ще бъдете смели и решителни. Вие

носит една свещена идея. И десет пъти да ви сложат в огъня, не се бойте, няма да изгорите – ще бъдете като тримата момци в огнената пещ. Изгоряха ли те? Ще бъдете като Данаил, когото пуснаха в рова на лъвовете. Изядоха ли го лъвовете? Ще бъдете като Христос на кръста. Умря ли Той, остана ли в гроба? Колко светии заравят в земята и после ги няма там! Нито земята ги държи, нито затвор ги държи. Един англичанин бил запознат с Всемирното Бяло братство, с познанията на индийските йоги, но не бил приятен на английското правителство, поради което го затварят в затвор в Индия и поставят стража да го пази. Като отиват сутринта в затвора, виждат, че го няма там. Улавят го втори път, затварят го пак и поставят десет стражари да го пазят, но пак изчезва. Най-после той им написва писмо: „Вие не можете да ме затворите. Оставете ме и си вървете по вашия път! Не съм против законите, но и аз имам известни права, поради които трябва да ме оставите да си вървя в своя път. Не мислете, че можете да ме затворите“. В тази вяра е силата на този човек. Това може да изпитате и вие, но се изисква вяра. Могат да ви затварят колкото искат, но Господ ще ви избави от затвора – там е красиво-то в света. Ако някой от вас би имал тази опитност да го затворят, десет стражари да го пазят, но пак да излезе навън и да се чувства свободен, господар на положението си! И вие имате вяра, но колко още трябва, докато се усили тази вяра! Имате знание, но колко още трябва да се придобива! Имате добродетели, но тези добродетели трябва още много да се разработват. Мъдростта ви, правдата ви, милостта ви, всички тия добродетели във вас трябва да се усилят и могат да се усилят. Вие имате всичката възможност да усиляте тия добродетели.

И така, на вас, които ме слушате сега, няма да говоря върху някаква философия, защото на Мусала не може да се разглежда никаква философия, но ще ви

дам няколко практически точки за приложение. Мусала е място само за опити. Сега трябва да ви оставя тук, на върха, поне един час, за да си полегнете, и през това време ще научите три пъти повече, отколкото ако ви държа една беседа. Като слезете долу, първото нещо, което ви предстои, е да направите следния опит: концентрирайте ума си нагоре към Бога и кажете: „Господи, понеже вървим по този път и искаме да Ти служим, нека дойде тази малка топлинка у нас, да я почувстваме! Аз съм готов да нося своите страдания, но дай ми тази малка топлинка, да я почувствам!“. Не искайте от Господа големи работи. Вие искате от Него все големи работи, затова изгубвате и малките. Трябва да искате малкото. Като дойде тази малка топлинка, тя ще внесе новото в живота ви. Закон е: като искаш от Бога, искай тази малка топлинка. Това е първият опит, първото условие. Тогава, като почувстваш топлинката, ще кажеш: „Господи, дай ми малката светлинка, да я почувствам!“. И като кажеш така, в ума ти ще блесне една малка светлинка. Ти ще забележиш в центъра на мозъка си тази белезникава светлинка – малка ще бъде тази светлинка, като топлийка. Така ще имате две възможности – топлината и светлината, и тогава вече ще започнете с живота. Топлината реагира върху живота, а светлината върху химията, върху религията. Вие ще станете смели и решителни. Та като ставате сутрин, две неща ще искате от Господа.

Сега, като прилагате един, втори, трети метод, най-после като се намерите в мъчнотия, вие ще кажете: „Господи, дай ми малката топлинка, дай ми малката светлинка!“. Като я почувствате, ще кажете: „Господи, да бъде всичко за Твоята слава!“. Пък като дойдат мъчнотии и страдания, пак ще кажете: „Господи, пак да бъде за Твоята слава!“. За всичко, което става в живота ви, ще казвате: „За славата Божия!“. Това ще бъде печалбата ви от Мусала. И ако ви питат какво ви казаха на Мусала, ще отговорите: „Всичко да бъде за славата Божия!“. Това е резюмето на всичко

онова, което ви говорих на Мусала: всичко да бъде за славата Божия!

Ние учим сега за най-малката топлинка, която съществува в нас, и за най-малката светлинка, която може да се прояви в нас. Топлина и светлина!

И сега, за цялата година ще знаете: всичко става за слава Божия! Следващата година, като дойдем тук, ще ви кажа: Я ми покажете вашата малка топлинка и вашата малка светлинка!

Сега ще направим едно упражнение. Ще се разпределим надалеч, на разстояние най-малко един метър един от друг. Ще се обърнете на юг и ще произнесете формулата:

„Да се възцари Добродетелта и да се разпръснат всички лоши мисли в света!“

Ще се обърнете на изток и ще произнесете формулата:

„Да се възцари Божията Правда в света и да изчезне всяка неправда в живота ни!“

Ще се обърнете на север и ще произнесете формулата:

„Да се възцари Божията Истина в живота ни и да изчезне всяко робство от душата ни!“

Ще се обърнете на запад и ще произнесете формулата:

„Да се възцари Божията Мъдрост във всичките прояви на живота ни и да изчезне злото от нашия път!“

Ще се обърнете пак на изток и ще произнесете формулата:

„Да царува Господ и да се слави Господ във всичката Своя Любов, Мъдрост и Истина! Да се възцари Господ в Своята Любов, в Своята Мъдрост, в Своята Истина! И да свършим всичко за Славата Божия на Земята!“ – Амин!

11 юли 1926 г., Мусала

За това се родих

*Аз за това се родих и за това
дойдох на този свят, да свидетел-
ствувам истината. Всеки, който е
от истината, слуша гласа ми.*

Иоан 18:37

„Аз за това се родих.“ Когато и да запитате от съвременната култура защо се е родил, всеки ще ви даде най-различен отговор. Запитайте някоя млада майка защо се е родила, тя ще ви отговори на този въпрос посвоему; запитайте някой млад баща защо се е родил, и той ще ви отговори посвоему; запитайте младия учител, младия поет, младия войник, младия музикант или когото и да е защо са се родили, всички ще ви отговорят посвоему. Всички тия отговори включват в себе си частични, временни стремежи в живота на човека. Обаче Христос дава широко обяснение на този въпрос. Той казва: Аз за това се родих и за това дойдох на този свят, да свидетелствам Истината.

Казва му Пилат: Що е Истина? Ние няма да определяме какво нещо е Истината, защото всяко нещо, което се определя, не е Истина. Това, което не може да се определи, то е Истина. Това, което не може да се обгърне, то е Истина. Това, което не може да се постигне, то е Истина. Това, което не дава пълно щастие изведнъж, то е Истина. Това, което съживява човека, то е Истина. Изобщо Истината може да се определи като права насока в живота.

Сега ще ви цитирам няколко малки изречения, взети от далечното минало на битието. Първото изречение е следното: „Когато Любовта царува, смут не става“. — Значи, появяването на Любовта в човешка-

та душа изпъжда навън всякакъв смут. Там, дето има смут, няма Любов.

Второто изречение се отнася до Мъдростта: „Когато Мъдростта управлява, редът не се нарушава“. – Значи, появяването на Мъдростта в човешката душа възстановява реда в света. Щом се яви Мъдростта в човешката душа, всяко нещо в ума на човека отива на своето място. Идеите в ума на такъв човек са ясни, определени и в пълен порядък.

Третото изречение се отнася до Истината: „Когато Истината грее, плодът цъфти и зрее“. Какво представлява плодът за човека? Плодовете са храна за живота, а без храна животът не може да се поддържа.

Христос казва: Аз за това се родих, да свидетелствам Истината. То значи: Аз за това се родих – да греея, за да може плодът да цъфти и зрее. Кой е първият плод на Духа? Любовта. Всички трябва да знаете, че Любовта се проявява само при Истината. Без Истината Любовта не може да се прояви в никоя душа, в никой ум. Това не значи, че Любовта абсолютно не може да проникне у човек, който няма Истината в себе си. Тя ще проникне до известна степен, но такъв човек не ще може съзнателно да я възприеме и разумно да я използва. Грее ли Истината в човека, и Любовта ще дойде. Следователно Истината подразбира процес на разширение, процес на свобода и простор.

Казвам: За да може съвременният човек, при схващанията, които има, да разбере живота в неговата целокупност, той трябва да има две основни идеи в ума си: идеята за материалния живот и идеята за духовния живот. От древността още е казано, че това, което е и което става на небето, същото е и става на земята, тоест между духовния и материалния живот на човека има пълно съответствие. И тогава, за да разбере човек материалния живот, трябва да започне с духовния, да го изучава и разбира. Духовният живот подразбира разширение на съзнанието, а материални-

ят – ограничение на съзнанието. Затова всеки човек, който иска да живее разумно, добре трябва да разбира тия два процеса на своето съзнание – процеса на разширението и процеса на ограничението. Не разбира ли тия два процеса, тия два закона, той всякога ще се намира пред големи противоречия. И всички противоречия в съвременния живот, както и всички скърби и страдания, радости и веселия произтичат от разбирането или от неразбирането на тия две направления в съзнанието на човека. Понякога човек се разширява или ограничава повече, отколкото трябва. Не е опасно да се разшири човек, но трябва да съзнава, че се е разширил, за да не изпадне в заблуждения. Що е разширение? Ние си представяме разширения човек като голяма, обемиста форма, която се нуждае от много съдържание. Представете си, че сте взели един голям чувал, който тежи празен един килограм. Вие го напълвате догоре с жито, около стотина килограма, и го туряте на гърба си. Питам: Има ли смисъл да носите такъв тежък чувал на гърба си? Вие ще кажете: Аз ще платя някому да ми носи чувала. Това е лесно – друг да носи вашия чувал срещу известно възнаграждение, но изкуството е вие сами да си го носите. Всеки човек, който плаща на други да носят чувала му, свършва със смърт. Ще кажете: Как тъй?

Ще ви обясня тази идея с един прост пример. Допуснете, че вие влизате с чувала си, пълен със злато, в кладенец, дълбок около стотина метра. За тази цел сте наели слуга, комуто ще платите, за да ви помогне при изнасянето на чувала от кладенеца. Слугата започва да изнася чувала със златото навън, а вие стоите долу в кладенеца, чакате да излезе първо слугата, а вие след него. Обаче от тежестта на златото чувалът пада от гърба на слугата чак до дъното на кладенеца. Какво ще стане с вас, който чакате долу в кладенеца? Ето защо аз казвам на съвременните хора: Не оставяйте вашия чувал със злато на гърба на другите, защото

чувалът ще падне и златото ще се върне при вас, но ще ви създаде голямо нещастие и страдание. Всяка мисъл, всяко чувство, което човек е създал, непременно ще се върне при него. Дето и да го изпрати той, дори в безпределните пространства на Вселената, те пак ще се върнат при него. Такъв е законът. Страданията и радостите, които сме причинили на другите хора, един ден непременно ще се върнат при нас.

Съвременните хора нямат предвид този закон в живота си и се чудят защо идват страданията и нещастията. Те изучават философията на християнството и казват, че еди-кой си човек е истински християнин, а еди-кой си не е такъв. Кой човек е истински християнин? Как познавате това? Преди всичко защо е дошъл Христос на земята? Съвременните хора мислят, че Христос дойде в света да пострада, за да спаси човечеството. – Не само за това дойде Христос на земята. Той казва: Аз за това се родих, да свидетелствам Истината. Че Христос е дошъл да спаси света, това е частично разбиране на Истината. Че той искал да ни покаже как да пренасяме страданията – с търпение и смирение, – и това е частично разбиране на Истината. Казват: „Добър пример ни даде Христос, като носи своя кръст до Голгота.“ – Преди всичко Христос носи кръста си само донякъде. От там насетне Той го хвърли на земята и други го поеха. С това Той искаше да каже на хората: „Този кръст е за вас, вие го носете. Аз не нося такъв кръст. Вие можете да правите с мене каквото си искате. Може да ме биете, може да ме разпъвате на кръст, да се гаврите над мене, но аз кръст не нося, прав ходя!“ Изправи се Христос и пое своя път към Голгота. Днес съвременните хора навред кръстове турят, все кръстове правят: по вратовете им кръстове висят, по стените – също. Те мислят, че това е някаква благодат за тях. Това се дължи на неразбиране на нещата. Няма защо да се носят кръстове. Ние трябва да се освободим от кръста, тоест от страданията в жи-

вота. Защо трябва сами да си туряме страдания и след всичко това да казваме, че Волята Божия е такава? Съдията наказва престъпника, а после казва: „Такава е Волята Божия.“ Учителят пъди непослушния ученик от училището, а после казва: „Такава е Волята Божия.“ Някоя майка ражда хилаво дете, а после казва: „Такава е Волята Божия.“ Някой проповядва криво учение и казва: „Такава е Волята Божия.“ Някой поет написва едно лошо произведение и казва: „Такава е Волята Божия.“ За всичко, което правим, добро или лошо, казваме: „Такава е Волята Божия!“ И наистина право е това – Бог еднакво се радва и на хубавите, и на лошите неща. Защо е така? Защото Бог може да създаде отлично, прекрасно нещо и от най-глупавото произведение, като размества думите в него. Същото нещо могат да направят и правят и съвременните хора. Като разместват думите от някои лоши работи, от тях стават отлични неща; като разместват думите на някои отлични работи, от тях стават лоши неща. По същия начин и хората в своя живот разместват мислите и чувствата си и създават от тях добри и лоши неща.

Съвременните хора са изопачили своите мисли и чувства, изгубили са тяхната първоначална чистота. Аз често наблюдавам хората, изучавам техните мисли и чувства и правя изчисления доколко те са се отклонили от правия път. Виждам някой млад проповедник, току-що дошъл от странство, дете свършил по богословие, влиза в стаята си, затваря вратите и прозорците, спуска пердетата и не излиза във няколко часа. Стоят някои хора отвън, наблюдават цялата работа и си мислят: „Какво ли прави този проповедник там в стаята си? Или някой важен, тайнствен гост ще му е дошъл, та се е затворил тъй херметически вътре, или някоя млада мома го е посетила.“ Едва ли ще се намери един човек между всички, който да предположи, че този млад проповедник, който се намира в началото на своята работа, се моли на Бога. Може да

се предполагат много неща, но кое е вярното? Важно е защо се интересуват хората от това, какво прави този проповедник в стаята си: дали някой гост му е дошъл, или някоя млада мома го е посетила, или се моли на Бога? Отде и как се е зародил този интерес у хората, да знаят какво прави този млад човек в стаята си и какъв е неговият интимен живот? Какво ще придобият те от този си интерес? Казват: „Поне ще научим какво прави в стаята си.“ Като научат какво прави в стаята си – дали е сам, или не, кой му е дошъл на гости, – ще разкажат това нещо на този, на онзи, а те от своя страна на други и по такъв начин в най-скоро време много хора ще узнаят това. Все едно че са издали обявление, с което изнасят една новина пред целия свят. Питам: Какво ценно са научили и придобили тия хора от факта, че при еди-кой си млад проповедник е дошъл този или онзи гост? Такива неща изучават и съвременните астрономи, като казват например, че според техните изчисления разстоянието от Земята до Слънцето е около 92–93 милиона мили. Верен ли е наистина този факт, че разстоянието от Земята до Слънцето е точно толкова мили? Не е верен. Трябва да се намери онази Божествена книга, в която Бог математически точно е определил разстоянието на Земята от Слънцето или на Слънцето от Земята.

Та казвам: Когато говорим за положителната наука, ние трябва да изнасяме само такива факти, които са абсолютно верни. Ние трябва да държим в съзнанието си само ония факти, които са верни, а неверните трябва да съзнаваме, че са такива, защото има вероятности, които могат да минат за истински и за неистински. Много от съвременните хора грешат в това именно, дето мислят, че могат да живеят по много начини. Вярно е, че ние може да живеем десет пъти по-добре, отколкото сега живеем, но може да живеем и десет пъти по-лошо отсега, като големи грешници. И едното е възможно, и другото е възможно. Какво

ще придобия от това, ако се утешавам с мисълта, че аз не съм най-големият грешник в света, че има и от мене по-големи грешници? Нищо не придобивам.

Ние можем да ви приведем ред примери, ред заключения, които да осмислят сегашния ви живот във връзка с миналия и с бъдещия ви живот. В духовния живот съществуват и минало, и настояще, и бъдеще, които действат едновременно. Аз няма да ви обяснявам тия неща, но казвам, че по тия въпроси има писани много книги, които вие можете да прочетете. Едно е важно за вас: да знаете, че минало съществува. То не е минало, но съществува едновременно с вас, като тил зад вас – тил на вашия сегашен живот. Бъдещето е пред лицето ви, а настоящето е това, върху което сега градите вашия живот. Дърветата се намират в това положение именно: те живеят в настоящето. Питам: защо първата жена в рая трябваше да се спре пред едно дърво и там да бъде изкушавана от змията? Защо не се спря пред някоя канара или пред някой извор и там дяволът да я изкушава? Или пък защо не беше в някоя къща и там да бъде подложена на този изпит? При това казват, че туй дърво се наричало Дърво на познаване на доброто и злото. В окултен смисъл под думата „дърво“ се разбира цяла епоха, цяла култура, която е предшествовала културата на змията. Следователно във всички тогавашни растения е имало стремж да добият устойчивост, якост, да завършат своето развитие. Змията пък представляваше друга култура – култура на човешките желания, която е сходна с тази на животните.

Следователно културата на растенията създаде ръста на човека. Растенията го научиха как да върви нагоре и надолу. Културата на рибите създаде ръцете и гърдите на човека. Рибите го научиха да се разширява. Те се движат в посока точно противоположна на тази, по която се движат хората. Това, което извърши културата на растенията за човека, като го научи да

се стреми към центъра на слънцето и към центъра на земята, беше точно противоположно на това, на което го научи културата на рибите. Като среда за своя живот рибите избраха водата и създадоха главата и опашката в своя живот, чрез които се движат в две посоки. Те създадоха главата у млекопитаещите, а това вече е резултат на една култура. Античната култура създаде лицето, образа на човека, според както се казва в Битието: „И създаде Бог човека по образ и подобие Божие“. И най-последно сегашната култура създаде ума на човека. Механическата и техническата страна на цялата западна култура седи днес в ума, в челото на човека. Ето защо всички съвременни човешки произведения са все дребни. Надали ще остане за бъдещето нещо от тази култура. Мина времето на онова величествено знание на египтяните! Сегашната култура се изразява в строежа на човешкото тяло. Съвременните учени казват, че в човешкия организъм се включват всички култури на миналото и когато започне пробуждане на човешкото съзнание, по атавистичен начин той ще премине през всички култури на миналото. Той ще премине през културата на минералите, на растенията, на рибите, на птиците, на млекопитаещите, най-последно и през човека и по такъв начин в него ще изпъкнат всички негови противоречиви съществувания на миналото. Тогава у човека настанва цяла каша. В Писанието се казва: „За всяко престъпление Бог въздава всекиму до четвърти и до десети род, а за всяко добро дело Бог дава благословението си за тисясщи родове“.

Христос донесе в света науката за душата, тоест начина, по който хората могат да се приближат и познаят Бога. Човек има качеството да се ограничава, което го прави подобен на Бога. За да познаеш Бога, непременно трябва да се ограничиш. Следователно Бог, като се ограничи, създаде човека. Там, дето има ограничения, всякога има и страдания. Значи, със

създаването на човека се създадоха и страданията в Космоса. Някой казва: Аз искам да бъда свободен. – По-свободни от Бога не можете да бъдете. Бог, Който беше абсолютно свободен, създаде човека и се ограничи. Тогава как ще бъдете вие по-свободни от Бога? Ще кажете: Защо Бог се ограничи? – По този въпрос нищо няма да ви говоря. Ограничението на Бога е добро нещо. Когато Бог се ограничава, Той създава доброто в света. В това отношение между Бога и нас съществува едно съответствие, но в противоположна посока. То значи: когато Бог се ограничава, доброто се ражда; когато човек се ограничава, злото се ражда, а когато се освобождава от ограниченията, доброто се ражда. Затова именно всички хора се стремят към свобода. Свободата подразбира безграничност, тоест стремеж към Божествен живот. Хората трябва да се ограничават пред Бога. Ако този въпрос се разглежда от материална страна, той не може да се обясни.

Сега ще ви приведа един факт, който често се проявява в човешкия живот. В съзнанието на човека различаваме една фаза на подсъзнателен живот, която представлява безграничното в човека. То е Божествената страна на живота. Подсъзнанието не се подчинява на нашите желания, на нашата воля, но ние трябва да му се подчиняваме. Който иска да стане добър, трябва да изпрати тази мисъл в подсъзнанието си и там да я остави, да не я чопли. Божественото начало в него ще реализира желанието му без никаква мъчнотия и един ден той ще види, че е станал по-добър, отколкото е бил по-рано.

Ще ви приведа още един факт за проява на подсъзнателния живот у човека. Имате добър приятел, срещате го един ден на улицата и си казвате: „Сега ще спра приятеля си, ще го поздравя любезно, ще си поговоря малко с него, но и той ще ми отговори по същия начин.“ Какво става всъщност? – Приятелят ви възприема вашата мисъл, но подсъзнанието му, което

изобщо не се подчинява на чужда воля, веднага оказва обратно действие върху възприетата мисъл и той веднага обръща гърба си към вас и завива в друга улица. Вие се чудите защо става така. Причината седи в това, че вашият приятел има свой господар, на когото се подчинява, а не на някакъв господар отвън, който иска да му внуши една или друга мисъл.

Много хора се плашат от внушения и казват: Ние не искаме да бъдем под влиянието на други хора. Действително те са прави. Има внушения, от влиянията на които хората трябва да се пазят, но не всяко влияние е зло. Добро и неизбежно е влиянието в света. Защо? Какво щеше да бъде нашето положение, ако слънцето не ни влияеше? Какво щеше да бъде нашето положение, ако ангелите не ни влияеха? Какво щеше да стане от нас, ако добрите хора не ни влияеха? Ако злото е несъвместимо с доброто, защо Бог, Който е толкова всемъдър, го е допуснал? Злото е една неизбежност в света. Нашето зло е добро за другите, а доброто е зло за другите. Кое е добро и кое е зло, това са относителни неща. Те са сили в Природата, които трябва да се използват разумно. Ние трябва да избягваме злото, но да не му се противопоставяме, да не се борим с него. Крадецът, който се изкушава от парите на богатия, не може ли да превъзмогне това изкушение? Може. Мъжът, който се изкушава от някоя жена, не може ли да превъзмогне това изкушение? Може. Заблуждението седи в това, дето хората мислят, че могат да придобият нещо от тия изкушения. Не, изкушенията не донасят никаква придобивка на човека. Твое е само това, което Бог ти е дал. Ти не можеш да вземеш нито един атом от другите, както и те не могат да вземат нищо от тебе. Чуждото е всякога чуждо. При всички условия на живота всеки остава със своето. Някой казва: Аз нямам ум. – Как нямаш ум? Гледам го, има глава този човек. Щом има глава, той има и ум, но не го е разработил. Той седи по цели дни, но

нищо не мисли, тоест не мисли нещо съществено. Той знае какво е казал Шекспир, какво е казал Кант, цитира мисли от тия учени, но казвам: Всички тия хора работиха, създадоха нещо, което остана след смъртта им, но ти какво направи? Какво ще оставиш ти след смъртта си? Той казва: „Дано Господ бъде милостив към мене грешния!“ – Не, за грешните има менгеме, което ще ги притиска. Когато тия грешници дойдат до менгемето, питат: „Защо ни притискат?“ – Много естествено, че ще ви притискат. Когато масажистът дойде да ви разтрива, защо викате? Като ви разтрива по гърба с пръстите си, той придава на вашия организъм част от своята енергия, която ви е липсвала. Сегашните хора страдат или от недостиг на енергия, или от излишък на енергия. Много хора имат изобилно електричество, но не могат да го използват, защото нямат магнетизъм, а електричеството не може да се използва правилно без магнетизъм. Какво се забелязва у хора, които имат излишък от електрическа енергия? Косата им става остра, настръхва нагоре. В организма на тия хора се забелязва отсъствие на вода, която играе роля на мек елемент. Човек, който има много електричество в организма си, започва да огрубява, срещу всички хора вади нож, иска те да му се подчиняват. Не, така не може да се живее. Този нож трябва да се прибере в ножницата, иначе ще се счупи. Тия хора пък, които имат малко електричество в организма си, са меки по проява. Косата им е мека, добре прилегнала по главата.

Грънчарят, който разбира добре закона за уравновесяване на силите, е впрегнал заедно електричеството и магнетизма и по такъв начин прави грънците си. Ако тури повече електричество, формата ще стане на прах; ако тури повече магнетизъм, формата ще стане на каша. Но като ги е впрегнал заедно на работа, между частиците на материята, с която той работи, започва да действа сцеплението, която сила сплотява

материята в едно цяло и дава възможност на грънчаря да формира своите грънци. И после, като ги туря в огъня на пещта, той опича добре само тия форми, в които има електричество и магнетизъм. По същия начин човек трябва да спазва и в своето съзнание тези взаимни отношения между електричеството и магнетизма. Ако електричеството е свързано с ума ви, а магнетизмът със сърцето, между ума и сърцето ще има правилни отношения. Следователно, ако работите с ума си, ще вложите в него електричество; ако работите със сърцето си, ще вложите в него магнетизъм. Вие не може да внесете никаква култура в сърцето си, ако не внесете в него магнетизъм. Вие не можете да вложите никаква култура в ума си, ако не внесете в него електричество. Електричеството и магнетизмът са живи сили, които съществуват едновременно и в подсъзнанието. Аз не говоря за механическите сили. Магнетизмът е сила, която изтича от Бога. И когато се говори за Любов към Бога, това разбира, че ние съзнаваме този Божествен закон. И електричеството също произтича от Бога. Значи, като слизат тия две сили от Бога, магнетизмът влиза в сърцето, а електричеството в ума на човека и посредством тях той може да премахне всички препятствия, които среща на пътя си. Само по този начин човек може да работи с Бога.

Като разглеждаме въпроса за самосъзнанието у човека, то често се явява като спънка, като препятствие в неговия живот. Да съзнаваш, че си много нещо, че всичко можеш да направиш, това значи да се спънеш. Например някое малко дете среща на улицата едно свое другарче, по-малко от него, и го набива. Друг път среща друго дете и него набива. След това среща трето, четвърто и тях набива. В неговото съзнание се изработва мисълта, че то може да направи много неща. Случва се обаче друго дете, по-силно от него, го среща на улицата, хваща го, набива го, тупва го на земята и си заминава. Това дете вижда вече, че има по-силни от

него, тоест има и по-високо съзнание от неговото. По същия начин и ученият човек, като това дете, казва: „Това мога да направя, онова мога да направя, всичко мога да направя.“ Но след време вижда, че не може да направи всичко. Някой човек отива в едно събрание да държи реч. Той се чувства смел, богат със знания и сили и си казва: „Като отворя сега устата си, чудо ще бъде!“ Но тъй се нарежда, че той не може да отвори устата си и се връща вкъщи, като оскубана патица, и си казва: „Какво стана, та не можах да кажа нито една дума?“ – Много причини има за това. Или ти не си могъл да говориш, или се е случило лошо време, та хората не са могли да дойдат. Влизаш в салона, намираш го празен, никой няма. Следователно, когато ние искаме да наложим своята воля, тоест нашето съзнание, върху Божественото подсъзнание, винаги в нас ще се роди дисхармония, противоречие. Затова първо човек ще вложи в душата си най-важния закон – Любов към Бога, а после ще дойде до своята воля. На първо място великото в света, а после малкото. Първо Бог, а после ти. Най-безопасното положение на ученика в духовния му живот е да взима всякога последното място. Ето защо ученикът винаги трябва да взима последното място във физическия живот.

Христос е казал: „Син человечески не дойде да Му слукуват, но сам Той да послужи“. Само Един може да ни даде първото място в света. Само Бог – най-умният и най-мъдрият в света – може да ни даде първото място. Искаме ли ние сами да вземем първите места, да станем първи, силни, богати хора в света, ние вървим в крива посока на живота си. Ако всеки човек иска да заема първото място между хората в света, ще се яви голямо състезание. В това отношение в целия съвременен свят има едно надпреварване кой да заеме първото място: Франция иска да бъде велика, Англия иска да бъде велика, Германия иска да бъде велика, па и малката България иска да бъде велика. Какви ли

планове не си крои България, но не ѝ се удават! Ще кажете: Съдбата ѝ е такава. – Не, съдбата ѝ не е такава, но друго нещо е определено за България, а не да бъде велика в този смисъл, какъвто разбират съвременните държави. На България не е позволено да се разправя с оръжия! Ако иска да се повдигне, тя трябва да служи на Бога и тогава ще ѝ се даде едно почетно място. Не иска ли да служи на Бога, всички ще я тъпчат.

И след всичко това ще дойдат писатели и поети, да я възпяват и оплакват: „Българийо, майко мила!“ Кои от тия съвременни поети, които са се заели да възпяват България, са тръгнали между народа да го учат какво трябва да прави. Всички се обръщат към културната младеж, нея търсят, на нея възлагат всичките си надежди. Де е тази културна младеж? Аз наричам „културна младеж“ всички хора, които са родени с идеали. Всеки, който отпосле възприема някакви идеали и се заема да им служи, той мяза на натоварена камила или на натоварено магаре, което само пренася товар от едно място на друго, а за него нищо не остава. Такива идеи има навсякъде. Такава младеж има и в Англия, и във Франция, и в Германия, и в Америка, но никой не се нуждае от нея. Днес се изисква младеж, родена с идеали. Казвате: Ние ще напътваме младежта. – Няма какво да я напътвате. Тази младеж се нуждае само от малко вода. Вие ще я полеете с малко вода, както поливате някое малко дръвче, и тя ще тръгне по своя път. Казвате: Ние, старите, ще възпитаваме младежта. – Няма какво да я възпитавате. Откак светът съществува, все се възпитава и все по-лошо става. Колкото повече се занимаваме с възпитанието на младежта, толкова повече забатачваме.

Един учен германец казва, че съвременната култура залязва вече. Така е, тази култура от ден на ден умира. Каква култура е съвременната? Четете по вестниците, че еди-колко си души са паднали от аероплан и се убили, еди-колко хора има убити във войните,

еди-колко парахода потънали в моретата и океаните, еди-колко къщи изгорели и т.н. След всичко това казват, че имало прогрес. Като се проследят внимателно статистическите сведения, се вижда едно предсказване на събитията или на произшествията, които има да се случат. Според някои данни се определя, че тази година например ще изгорят известен брой къщи. И действително така става. Онези, които констатирали този факт, казват: природен закон е това. – Не, това не е резултат на някакъв разумен природен закон. Параходите, които потъват, къщите, които изгарят, както и смъртните случаи между хората – всичко това се дължи на човешките престъпления, на неразумния, неправилен живот на хората. В бъдещата култура, в културата на шестата раса, хората няма да умират, както сега, без тяхно желание, но ще си заминават, когато те пожелаят. Човек ще идва тогава като странник, като чужденец на земята, ще поживее 40–50 или повече години и като реши да си замине, ще повика приятелите си и ще им каже: „Аз поживях достатъчно на земята, сега вече заминавам за отечеството си. Попове няма да викате да ме опяват, в земята няма да ме заравяте и на гробища няма да ме носите. Аз ще стана невидим, като Христа, и ще се възнеса нагоре в приготвеното за мене жилище.“ Ще кажете: Това може да направи само Христос. Не, това може да стане и с всеки човек, който е достигнал безсмъртието, който живее с вечните идеали на битието. Казват за някого: Този човек е евангелист. Питам: Откога е станал евангелист? – От скоро време. За друг някой казват: Този човек пък е добър православен. Откога е станал той православен? – От скоро време. Казвам: Всеки човек, който не се е родил с определено верую в себе си, а отпосле го е приел, той е прост човек. От всеки едного се изисква положително, неизменно верую, което да има свойствата на възвишената човешка душа – нито да се ражда, нито да умира, но вечно да

съществува. Мнозина казват, че животът се разрушавал и изчезвал. Това е само написано изречение. Животът не може нито да се разруши, нито да изчезне, но в живота се раждат скърбите и радостите.

И тъй, всички хора трябва да работят в подсъзнанието си, да знаят, че всяка добра или лоша мисъл, вложена с вътрешен стремеж и силно желание в подсъзнанието, непременно ще се реализира. Обаче никога не желайте повече, отколкото ви трябва! Живеете ли така, бъдещата култура ще донесе блага за всички хора. Не мислете, че благата в света са достояние само за едного. Благостта, това е израз на морала. Човек трябва да бъде благ не само за подобните си, но и за всички останали същества без изключение; той трябва да бъде благ и за животните, и за растенията, и за всички останали същества, които са под него. Такъв е моралът на безсмъртието.

Представете си, че тази култура е дошла вече. Какво щеше да бъде нашето положение? Какви щяхме да бъдем тогава? Казвам на едного: ако новата култура е дошла на земята, ти щеше ли да ходиш от врата на врата да хлопаш, да искаш това-онова? Нямаше да ходиш. Ти щеше да бъдеш един от безсмъртните хора, всеки момент щеше да виждаш кой какво прави и нямаше да изпадаш в заблуждения. Някой казва: чух да се говори еди-какво си по дадена работа. Питам: вярно, истинно ли е това, което си чул? Докато хората ходят с чуто и казано, големи простаци ще бъдат. Някои казват: Кант написал книгата за чистия разум. Каква е тази наука за чистия разум? Аз наричам наука на чистия разум тази, при която човек ходи без никакъв смут в сърцето си и се разговаря със същества от невидимия свят. Каква по-хубава наука от тази, да дойде при тебе един ангел и да ти разправя за небето, за слънцето, за всички звезди и след всичко това да знаеш, че ти разполагаш с една велика Истина. Съвременните учени казват, че разстоянието от Земя-

та до Слънцето било около 92 или 93 милиона мили. Казвате: Значи, разстоянието е или 92, или 93 милиона мили, не се знае с абсолютна точност колко е, но разликата между 92 и 93 е много малка. – Как, малка разлика ли е един милион мили? Какво ще стане с мене, ако аз разчитам на тия данни и тръгна с един трен до Слънцето, и като стигна до 92 милиона мили, тренът ме остави в пространството, без да съм стигнал до Слънцето. Каква трябва да бъде тази математика, на която мога да се основавам? Някой казва: Аз съм близо до часа, в който ще изправа живота си. – Колко си близо? Докато изправиш живота си, има един милион мили разстояние. Между Слънцето и Земята има разстояние от цели седем физически пояса. Ще дойде време, когато нашето слънце ще прояви само своята физическа обвивка и ще почервенеет. На същото основание има и звезди червени, портокалени, сини и т.н. Това показва както степента на тяхното развитие, така и степента на нашата култура. Ако човек развива своето духовно тяло, той ще започне да вижда звездите тъй светли, както и слънцето, и ще влезе във връзка с тях. Често съм говорил, че човек може да се разговаря не с материалното, но с духовното слънце. Слънчевата светлина, която виждате от земята, е физическа, но слънцето има и духовна светлина, която не хвърля никакви сенки. Тази светлина е мека и когато проникне в човешкото сърце, в човешкия ум и в човешката душа, в човека наставя голяма вътрешна тишина. Например някой човек дойде до отчаяние, иска да се самоубие; взима револвера си и излиза вън някъде си из гората. В този момент обаче тази мека светлина прониква дълбоко в душата му и веднага в него наставя мир, тишина, и той чува тих глас да му казва: „Не бой се, всичко ще се оправи!“ Не се минава много време, и той вижда, че в този разрушен мир започва да расте нещо красиво, хубаво. Започват тогава приятелите му да се изреждат един след друг, започ-

ват да му говорят, да го насърчават, докато той изправи живота си. Значи, Бог е в сила да измени живота на всеки едного.

Та казвам: Онези, които вървят в Божествения път, ако искат да добият новия живот – живота на безсмъртието, – трябва да употребят новите методи в живота си. Казвате: „За нас е важно сега да преживеем както и да е, няма какво да мислим за безсмъртието. Ние сме слаби хора, безсмъртието не е постижимо за нас.“ – Че сте слаби, това не е извинение. Работете, за да се усилите! – Ама аз съм сприхав човек. – Ти можеш да констатираш, но това не те оправдава. Ти трябва да се обърнеш към Бога с молба Той да вложи повече магнетизъм в сърцето ти, повече електричество в ума ти и тогава този стар, опитен грънчар, който живее в твоето съзнание, ще разруши твоите стари форми и ще създаде от тях нещо ново. За да успееш в това, всяка сутрин и всяка вечер изпращай към всички хора част от твоето благо, което е вложено в душата ти. Казва се в едно изречение: „Дето Мъдростта управлява, редът не се нарушава; дето Истината грее, плодът цъфти и зрее“. И тогава, щом Истината дойде в нас, в душите ни ще се прояви висшата Любов. Висшата, идейната Любов се проявява в Любов към всички хора, без да подозират те източника, отдето тя излиза.

Второто проявление на висшата Любов седи в следното: да любиш хората и тогава, когато те мразят и ти мислят злото; да им слугуваш по цял ден, без да знаят те кой им служи. Това подразбира Христос под думите „служене на Бога“. Значи, ние трябва да станем неизвестни в доброто, както сме неизвестни и в злото. Иначе бъдете уверени, че ако искате да се прославите чрез доброто, вие ще се прославите и чрез злото. Това се вижда навсякъде в света. Щом човек се прослави с нещо добро, не се минава и година, веднага пред него се разкрива друг лист – той се прославя и с някакво зло дело. Затова именно Христос казва: „Не търсете

слава от човеците, но търсете слава от Бога!“ В този свят ние сме пътници, туристи, минаваме и заминаваме, носим семенцата на новата култура. Когато този свят се подобри, когато се възстанови ред и порядък в него, Божията Любов и Божията слава ще се възцарят, ще заемат своите места. Под слава Божия не разбираме нещо нереално. Напротив, най-реалното нещо в света е да видиш славата Божия навред и да живееш само заради нея. Старата култура вече отживява своето време. Бъдещата култура е за разумните, за добрите хора. „Блажени кротките, защото те ще наследят Царството Божие“, се казва в Писанието. Старата земя ще се облече с нова, с хубава премяна и хората ще заживеят в Истината, ще цъфтят и зреят, Любов ще има между тях. Царството Божие ще се възстанови не на старата земя, но в новото небе и в новата земя. Новото небе и новата земя са нашите души, в които ще се възстанови Царството Божие.

От всички съвременни хора сега се изисква абсолютна, положителна вяра, а не вярвания. Вие може да кажете: „Вярно ли е всичко това, което говорите?“ – Проверете. Мислите ли, че всичко, което се доказва, е вярно? Мислите ли, че всички факти, които могат да ви наведат по един въпрос, представляват Истината? Всяко нещо е дотолкова вярно, доколкото всеки човек може да бъде отворена книга, която да отваря и да чете от нея.

Сега ще ви приведа два примера за изяснение на мисълта си. Какво трябва да направи скулпторът с най-хубавия камък, ако иска да извае от него една отлична статуя? Камъкът съдържа ли в себе си формата, която скулпторът иска да му придаде? Не я съдържа. Значи, скулпторът сам трябва да вземе чука и да започне ваенето на статуята. Допуснете, че в този мраморен камък има съзнание като нашето. Какво ще направи той? Ще започне да плаче, да вика и да казва: Докога ще продължават тия страдания? – Докато скулпторът

извае статуята. Той си продължава работата, а мраморът плаче, вика. Най-после скулпторът свършва статуята си, отдалечава се от нея, поглежда я, погледне малко и към сълзите ѝ, усмихва се и казва: „Не плачи вече! От този момент, кой как мине покрай тебе, ще те погледне и ще види, че в тебе има ред и порядък.“ И наистина кой как мине покрай тази статуя, казва: „Идея, дълбочина има в тази картина! Отлична е тя.“ Статуята слуша всичко това и е доволна, че няма вече чук, няма вече страдания. Но докато хората се научат да живеят правилно, много чукове трябва да минат по гърбовете им. Неизбежен закон е този.

Вторият пример. Имате едно парче бяло платно. Великият художник взима четката и боите си и започва да цапа безразборно върху него. Минава някой простак покрай този художник, поглежда го какво прави и си казва: „Виж какво върши този човек! Аз мислех, че е някакъв велик художник, а той знае само да цапа!“ На втория ден художникът пак взима четката и продължава да цапа върху платното. Третия, четвъртия ден все продължава да цапа, докато един ден погледнеш, нещо взело да се оформява върху платното. Колкото повече художникът работи, образът все повече и повече се оформява, докато най-после на платното се вижда хубаво, идеално изработена картина. Кой как мине покрай нея, казва: „Великолепна картина!“ Художникът казва: „Виждате ли какво може да излезе от цапане!“ – Да, но ако платното не беше се нацапало, щеше ли да има тази стойност? Не. Платното придоби своята цена само след като се нацапа.

По същия начин и при вас може да дойде някой ангел и да ви нацапа с четката си и с боите си. Вие казвате: „Огреших се!“ Втория ден дойде същият ангел, пак ви нацапа с четката си, а вие казвате: „Много се огреших вече!“ Третия ден пак дойде, понацапа ви още малко. Казвате: „Пропаднах сега!“ – Не, ти сега именно си по-добър, отколкото беше по-рано. Той цапа, ти

плачеш, той цапа, ти плачеш, докато най-после излезе нещо хубаво. Някои казват: „Еди-коя сестра плаче, ще се пръсне от мъка.“ – Не, ангелът я цапа, ще изкара нещо хубаво от нея. Докато ангелът я цапа, тя няма да полудее, няма да се пръсне от мъка. Мнозина питат: „Защо хората плачат?“ – Плачът е признак на живот. Живите хора само плачат. Животът се изразява с плач. Плачете, докато сте живи, докато имате живот в себе си! Невъзможно и страшно е да плаче мъртвият човек. И Любовта, когато обича някого, плаче – очите ѝ се насълзяват. Истински плач е този, когато очите само се насълзяват и сълзите потъват навътре. Не е плач това, когато сълзите излизат вън от очите и се проливат по земята. Аз бих желал да виждам очите на всички хора влажни, просълзени. Това говори за благородство на човешката душа.

И тъй, ако чукът на скулптора и четката на художника работят върху ни, това е висше благо заради нас, за което трябва да се учим на търпение. Това е един от великите уроци, които Бог ни дава. Ние се приготвяваме за новата култура, която иде в света. Пред нас седи велико бъдеще. Съвременните хора още не са живели, както трябва. Едва сега те започват да живеят правилно.

Сега, като се върнете дома си, вложете в подсъзнанието си вашата мисъл и желание да живеете добре. Кажете: „Господи, аз искам да живея добър, правилен живот!“ Кажете ли си веднъж тази мисъл, забравете я по-нататък! Някой казва: „Защо трябва да се молим на Бога?“ – Ако човек не се моли, какво трябва да прави тогава? Ако ние считаме молитвата за нещо смешно, яденето е още по-смешно. Ако ние считаме молитвата за нещо смешно, спането е още по-смешно. Ако ние считаме молитвата за нещо смешно, четенето на книги е още по-смешно. Някой отваря книгата и я затваря. Питам го: какво четеш? – Една книга. Ако вие четете една ценна книга и по десет пъти на ден с кър-

па изтривате написаното, какво ще остане от нея след десет години? Написаното върху нея ще бъде ли отчетливо? Ако затриваме написаното върху книгата, какво сме придобили? Пазете се да не би след като отворите книгата, да кажете: „Животът, който Бог ми е дал, не е хубав.“ Кажете ли така, вие затривате своя живот. Някои затриват така живота си, като казват: „Господ не ми е дал богатство, не ми е дал знания.“ – Какво богатство искаш? Животът, който имаш, е най-голямото богатство. Ти благодари, че си сиромаш. Добре ли ще ти бъде, ако имаш голямо богатство и бъдеш в положението на натоварено магаре? Казвам: Сиромашията е най-голямото богатство, най-голямото благо в света. Коя сиромашия? Аз говоря за онази сиромашия, при която човек с жажда, с благоговение очаква да дойде великото в света. В това седи смиренieto на човека. Никой няма право да изтрива хубавите неща!

Казвам: Във всяка душа има хубави, богати условия за бъдещето. При най-голямото си нещастие, при най-голямата си несполука благодари на Бога за всичко това и си кажи: „Аз ще докажа на Бога, че имам любов към Него.“ Ако не можете да носите страданията си, в какво ще покажете вашата младост? Аз наричам „млади хора“ тия, които геройски могат да носят най-големи страдания. Герои трябва да бъдете! Само по този начин ще се подмладите. Дойде ли ви някое страдание, турете го на гърба си, поносетете го малко, а после го свалете на земята пред себе си, нагостете го, разговорете се с него и то ще ви напусне. Страданието се плаши от стария човек. То иска млад човек да го носи на гърба си, за да се разговаря с него и да му обяснява смисъла на страданията. Вие казвате: „Лесно се говори за страданието, но мъчно се носи.“ – Герои иска светът! Той търси млади, силни хора, с такива умове, които да обгръщат всички умове, и с такива сърца, които да обгръщат всички сърца. Нашето благо е благо за всички хора и благо на всички хора е и

наше благо. Затова всеки трябва да каже: „Аз за това се родих.“ – Защо? – За да живея в безсмъртието. „Аз за това се родих.“ – Защо? – За да живея в ред и порядък. „Аз за това се родих.“ – Защо? – За да живея, цъфтя и зрея.

„За това се родих.“ – Защо? – Да свидетелствам Истината и да покажа, че това, което Бог е създал, не се разрушава. Слънцето не се разрушава. Разрушават се само тези неща, които човек е направил. Ако нещата в природата се разрушават, това показва, че те са направени от други някои същества, а не са направени от Бога. Много същества работят в света. Къщите ни например, които са направени от нас, изчезват. Много от нашите мисли и желания също тъй изчезват, но Божественото в нас остава за вечни времена.

Христос казва: Аз за това се родих, да свидетелствам Истината. По същия начин и всеки от нас може да каже защо се е родил в света.

10 октомври 1926 г., София

Раздай го на сиромасите

А Исус, като го погледна, възлюби го, и рече му: Едно ти не достига; иди, продай все що имаш, и раздай го на сиромасите, и ще имаш съкровище на небето; и вдигни кръста, и ела, та ме последвай!

Марко 10:21

Истинският или разумният живот имат свой вътрешен смисъл. Не е достатъчно само да говорим, че животът има смисъл, всъщност ние го считаме като нещо механическо, външно, което няма нищо общо с нас. Светлината има смисъл за очите, понеже отваря простор пред човека и му показва пътя, по който той трябва да се движи. Топлината също така има смисъл за човека. Като говорим за топлината, ние не разбираме резултата на онова горене, което разтопява елементите, но подразбираме онази естествена, нормална топлина, която подхожда на човека и му дава свобода на движение. Без топлина човек не може да се движи. Казваме, че човек трябва да мисли. Защо? Мисълта е подобна на светлината. Светлината и топлината имат сходни качества. Както топлината дава свобода в движенията на човека, така и чувствата създават движение, подтик. Някой казва: Аз нямам интерес към нищо. Такъв човек е безжизнен, в него няма чувства; той може да философства, да мисли колкото иска, но в него няма подтик, няма движение. Не е мисълта, която дава подтик в живота на човека.

Съвременната наука е допринесла много нещо за човечеството, но същевременно тя донякъде е объркала понятията му за живота. И сега всички учени доказват как се разширяват телата. Те твърдят, че телата

се разширяват от топлината. Вярно е, че някои тела се разширяват от топлината, а някои се сгъстяват, тоест свиват, при изстудяване. И после, как се разширяват тия тела? Учените са доказали, че водата например прави изключение от другите тела, а именно: при изстудяване тя не се свива, а се разширява тъй, както се разширява и от топлината. Наистина това е доказано само за водата, но всяко доказателство трябва да има смисъл за целия живот. Защо? Защото цялата Вселена е жив и съзнателен организъм, жива и съзнателна душа, в която царува един мощен и жизнен Дух. Съвременните астрономи казват, че Слънцето било еди-какво си тяло, че Сириус бил еди-какво си тяло и т.н. Знаете ли на какво мязат тия техни твърдения? Те мязат на твърденията на един съвременен анатомик, който взима човека и го раздробява на отделни части, като разхвърля червата му на едно място, дробовете – на друго, сърцето – на трето, и казва: „Това е човекът!“ Питам: какво разбрахте от този човек? Това наука ли е? Тия учени казват: Ние правим отделни скици. Те изваждат сърцето на човека и казват: Чакай да видим какви са човешките чувства! После изваждат мозъка му и казват: Сега пък нека видим какви са човешките мисли! Какво може да се разбере от това? Какво ще се спечели от тези знания? Все ще се спечели нещо, но не това, към което те се стремят. Казват за някого: Този човек трябва да се обуздае, той е див кон. – Добре, може да е така, но по какво се отличава дивият от питомния кон? Казвам: Ако се говори така за един човек само, трябва да се знае, че голяма част от хората на съвременното общество са подивели. Умът на много хора не е на мястото си. Ще кажете: Как тъй, ние сме културни хора! Казвам: Не е майстор онзи, който сглобява нещата механически, но онзи, който умее да ги хармонизира. Аз не виждам никаква култура в този свят, дето хиляди хора бесят, дето хиляди майки разплакват, дето хиляди братя и сестри се развърщават

и опропастяват и т.н. Този свят от единия до другия край е заприличал на лудница. И тогава, кое е онова, което ще ни радва?

Знаете ли на какво мязат съвременните хора? Бащата казва на дъщеря си: „Дъще, тичай долу в мазата и донеси оттам някое въже, защото едно дете е паднало в кладенеца, та да го извадим!“ Дъщерята в това време седи пред огледалото и си прави прическата, не се мърда. Като си направи прическата, като се докара, ще слезе в мазата да търси въже. И това било морал! Кажете ми, кой не си прави днес прическата пред огледалото? Днес хората грешат и умират, падат и стават, но много от съвременните свещеници турят одеждите си пред олтара, правят прическите си, не виждат какво се прави навън. Казвам: Оставете вашите одежди и прически, погледнете какво правят хората вън! Хората умират, а те разправят как Христос бил разпнат, как пострадал и т.н. Хората умират, а в някое заведение се дава концерт и всички бързат да отидат там, да се забавляват. Някъде хиляди наши братя и сестри се развърщават, а другаде се готвят за концерти, балове и вечеринки. Едни хора умират, а други казват: „Няма как да им се помогне, съдбата им е такава, имат наследствени болести и пороци, на които не може да се помогне.“ Обаче, когато Господ създаде света, нямаше нито наследствени прояви, нито лоша съдба. Всички тия неща се явиха в света, откак дойдоха разгалените, развалените деца на земята. От това време насам се заговори за наследствености, за лоша съдба и т.н.

И сега, от хиляди години насам и досега, как учените хора създават своите теории по въпроса за сътворяването на света. Те третират въпроса за атомите, дали те се въртят около един център, или радиират от този център към периферията на окръжността. По този начин учените хора обуславят своите теории с ред формули, като казват например, че $x^2 =$ на еднаква си величина и т.н. Те изчисляват например как

работят природните сили във време и пространство и след ред формули изваждат своите заключения, като питат: Разбрахте ли как е създаден светът? Казвам: Ето, сега и аз ще ви представя една формула! Взимам едно яйце и ви питам: това яйце здраво ли е? – Здраво е. – Добре, след 25 дена аз ще ви донеса това яйце, да видите, че нищо не е останало от него като яйце, но погледнете ли вътре, ще видите, че там се крие едно живо същество. Казвате: Възможно ли е това? – Елате да проверите! Аз пред вас ще туря едно яйце под някоя кокошка и след 25 дена елате пак тука, да видите, че от яйцето се подава главичката на малко пиленце. И след това ученият човек ще дойде при мене да ми разказва как се е създало това пиленце. Казвам му: Не ми трябва това нещо. Как се е създало пиленцето, аз зная вече, но кажи ми по-нататък как да го храним.

Знаете ли на какво още мязат някои от съвременните учени хора? На финансови инспектори, които разглеждат сметките на някой фалирал търговец. Дойдат тия учени при търговеца и започват да разглеждат сметките му. Те казват: „Ние направихме изчисления и намерихме, че тука има злоупотребиление от два милиона лева. Тия пари са използвани някак незаконно.“ – Добре, тия пари са изядени вече. Въпросът е как могат да се върнат. Този човек бил голям вагабонт! Добре, но какво трябва да се прави сега? Днес учените се хвалят именно с това, че открили злоупотреблението. Аз бих желал да срещна такива учени, които да знаят как да поправят грешките, а не само да ги намират. Има такива учени в света. Ще седне някой син да говори на майка си: „Мамо, от някое време аз не харесвам нашата Драганка. Тя се държи много свободно, не се облича, както трябва. Като облякла една старомодна, дълга рокля, че до земята се влачи; в нея няма нищо модерно, нищо естетично. При това, не знае ли, че за такава дълга рокля се дават повече пари? Тя трябва да си направи по-къса рокля.“ Каз-

вам: От ред години насам хората търсят грешките си само, а не търсят начини как да се изправят. Някой проповедник среща един човек със свободно верую и го пита: „Ти какво направи досега с твоето верую? Откажи се от него!“ – Добре, ако този човек се откаже от своето верую, ти ще го спасиш ли? Спаси ли някого досега? Не спасих. Ако ти можеш да спасяваш, децата нямаше да умират и хората нямаше да се лъжат.

И до днес всички свещеници и пастори проповядват, че Христос спасил света. Ако Христос беше спасил света, хората щяха да живеят добре. Той още не е спасил света. Има спасение някъде, но то не е там, дето хората го търсят. В материалния свят няма никакво спасение. Ако съвременните хора мислят, че като живеят само в материалния, във физическия свят, могат да турят ред и порядък в домовете, в обществата и в народите, нищо няма да придобият. Животът не седи само в материалните прояви. Той има и други страни за проучване.

Събрали се няколко мравешки философи, които живели в един богат чифлик, да се разговарят. Първият философ започва разговора: „Нашият господар е отличен човек! Откак е дошъл тук, ние имаме всичко в изобилие: ядене, пиене и всичко необходимо. Няма друго същество като него. Той е първото божество в света.“ – Да, за мравките този господар е първото божество, но право ли е това заключение и за нас? За нас има хиляди такива същества, хиляди такива божества, които не спасяват света. Ама някой бил светия! Чифликчия е той. Някой казва: Знаете ли какво верую имам? – Какво верую имаш? – Знаете ли какво учение имам? – Какво учение имаш? – Знаете ли какво знание имам? – Какво знание имаш? Питам: Можеш ли с твоето знание, с твоето верую да измътиш едно пиленце от яйцето? По природа българинът е символист, често си служи със символически изрази. Например той казва за някого: „Много тънко го преде този чо-

век.“ – Какво лошо има в това, ако някой човек преде тънко? Или: „Много дебело го преде този човек.“ Ако е лошо човек да преде тънко или ако е лошо да преде дебело, как трябва да преде? Средно: нито дебело, нито тънко. Значи, българинът не обича нито тънко, нито дебело предене. Друг път българинът казва: Прекален светец и Богу не е драг. Като срещне някой голям грешник, той му казва: „Прекали го много.“ Но като срещне и голям праведник, който се моли по цял ден на Бога, казва: „И ти прекали много. Да направиш 50–60 поклона, разбирам, но да направиш 500–600 поклона, това не разбирам вече!“ Наистина какво може да постигне човек, ако прави всеки ден по 500–1000 поклона? В природата има един закон на умереност. Ако прекалиш и престъпиш този закон, идва насищане в нещата. Колко бучки захар най-много може да турите в чаша пълна с вода? Ако турите една бучка захар, тя ще се разтвори напълно; ако турите две, три, четири, пет бучки захар – също ще се разтворят; турите ли обаче 20, 30, 40, 50, 60 или повече бучки, какво ще стане с тях? Няма да се разтворят и водата ще се пресити. Тогава прилагайте този закон и в живота си, за да избегнете пресищанията. Като човек, за да се движиш свободно, ти трябва да имаш само едно желание. Внесеш ли обаче повече желания едновременно в своето сърце, ти не можеш да се движиш свободно в живота си и на всяка крачка ще се спъваш. Божествената философия казва: „Учи!“ За всеки даден момент Божественият закон позволява само по едно желание, по една мисъл и по едно волево движение извън времето и пространството. Във времето и пространството пък се допуска реализирането само на едно от тия желания, мисли и действия.

Когато се говори за време и пространство, това подразбира, че за всеки даден момент се допуска да мислиш само върху една мисъл, да имаш само едно желание и да проявяваш само едно волево действие.

Ще кажете, че човек не може да мисли без ум. Не, човек може да мисли без ум и може да чувства без сърце. Тогава ще кажете, че човек може да живее и без Бога. Не, това не е вярно и не може да бъде! Мислите и чувствата идват от Бога и минават само през мозъка и през сърцето, като през фокуси, чрез които се отразяват навън. Реалните неща в света не могат да са или да не са. Такава философия не съществува. Вземете например думите, с които си служи съвременната наука: материя, субстанция и есенция. Тия три думи, като понятия, се различават коренно. В моя ум понятието „материя“ подразбира състояние на смърт и на живот; това понятие означава мястото, дето стават постоянните промени. Материята е свързана с формите на тялото и предметите. За да се прояви материята, трябва да има форми. Когато някой каже думата „субстанция“, подразбирам размножаване. Това може да не е съгласно с мнението на учените хора, но според мене аз съм на правата страна. Ако вляза в една аудитория, аз ще докажа на учените хора моето разбиране по тези въпроси, стига те да ме питат какво нещо е материя, какво – субстанция, и какво – есенция. С тези три състояния ние живеем. Щом се променяш много, ще кажеш: „В материята съм.“ Щом се движиш много, щом скачаш много, ще кажеш: „Субстанциален съм.“ Щом се размножаваш много, ще кажеш: „Есенциален съм.“ Ако си поставен в материята, ще знаеш доколко можеш да се променяш. Ако си в субстанцията, ще знаеш доколко можеш да се движиш. Например в даден момент мисълта на някой човек може да се движи с бързина сто или двеста километра в минута, но тя може да се движи и с бързина сто милиона километра в минута. Науката доказала ли е това? Ще каже някой, че човешката мисъл може да се движи с такава бързина. Изчислено ли е точно с колко милиона километри може да се движи човешката мисъл в минута?

Сега ще направя аналогия между човешката мисъл и яйцето. Човешките мисли са тъй изкусно създа-

дени, че както не може да се намери връзката между мисълта и мозъка, така не може да се намери никаква връзка между пилето и черупката на яйцето. Казвам: Едно време, когато пилето не беше излюпено, между яйцето и него имаше някаква връзка, но сега, когато пилето е излюпено, между него и яйцето вече няма нищо общо. Като броите числата от едно до десет, ще се запитате как е произлязла тройката, четворката, петорката и т.н. Има математици, които доказват как единицата е станала двойка, после тройка, след това четворка, петорка, шесторка, седморка и т.н. Да направим следните разсъждения. Някому се ражда дете на име Светослав. Като стане на една година, бащата казва: „Детето ми е на една година.“ Наред с името му написват със светли букви „единица“. На втората година написват: „Наш Светослав е на две години.“ На третата година написват: „Наш Светослав е на три години.“ Най-после дохожда десетата година и родителите написват: „Наш Светослав е на десет години.“ Какво означават числата от едно до десет?

Питам: Първата година произлязла ли е от числото едно? Двете години произлезли ли са от числото две? Трите години произлезли ли са от числото три? Четирите години произлезли ли са от числото четири? Петте години произлезли ли са от числото пет? Кабалистите казват, че единицата е създала света. И аз казвам същото. Но коя единица именно е създала света? Единицата не може да създаде света. Че единицата е създала света, това са твърдения, подобни на ония, които дава българинът, като казва за някого, че тънко преде. Единицата и всички останали числа са символи. Като говорим за единицата, ние разбираме най-разумните същества в света, които са направили първия план, по който светът е бил създаден. Като говорим за числото две, ние подразбираме всички ония разумни същества, които са слезли на земята, за да приложат този идеален план за създаването на света.

Като говорим за числото три, ние подразбираме ония идеални същества, които са определили границите на всички възможности в света. Следователно кажеш ли „аз съм единица“, трябва да бъдеш във връзка с всички тия разумни същества, които означават единицата. Ти говорил ли си с тях? Вие казвате: „Еди-кой си наш учен човек е доказал тия неща.“ Нищо в света не се доказва. Ако е за доказателство, и водата ни доказва много неща. Съвременните инженери често казват: „Ние трябва да изпитаме пътя, да проверим всички условия, за да пуснем някоя река да тече.“ Питам: Едно време реките не си ли намираха сами пътя? По кой инженерски план и според коя математика те си пробиваха път и се движеха? Има ли математика, на която те да се подчиняват? Има, разбира се, но тя е Божествената математика. Водните капки, сами по себе си, са живи, и в тях има живот. Вие как мислите, елементите без движение ли намират своя път? Не, и в тях има движение, и то съзнателно. Как са се сплотили всички елементи в едно, за да образуват канарите в природата? Те работят, движат се под влияние на външно и вътрешно налягане, под влиянието на сцеплението и афинитета. Като говорим за вътрешното сцепление, за афинитета, ние подразбираме един разумен живот, разумен процес, който става в цялата Природа. Когато говорим за живот, ние подразбираме също тъй разумни процеси, които се извършват в цялата Вселена.

И тъй, да се доказват нещата, подразбираме да се приложат. Доказването е упражнение. В съвременните университети си служат с ред формули. Това са упражнения, задачи, доказателства, но повече умствени, теоретически, без тяхното практическо приложение в живота. С това ние не съдим учените хора, но казваме, че в съвременната наука има още много недоизяснени факти и явления. Някой казва: „Аз имам право верую.“ Ние не говорим против твоето верую. Ти можеш

да имаш един верен принцип, едно право верую, но важното е да го приложиш в живота си.

За изяснение на мисълта си ще ви приведа един пример. Да кажем, че някой човек иска да направи добро на свой близък, да му помогне с известна парична сума. Обаче този негов близък започва да злоупотребява с добрината му и често дохожда при него да иска пари. Това не е правилно от негова страна. Човек, който иска да прави добро, трябва да постъпва според своето верую. Ще извика този човек настрана и ще му каже: „Братко, днес, когато имам в изобилие, Волята Божия е да ти дам от моето богатство, но всеки ден не мога да ти давам; утре не ще мога да ти дам нищо.“ Този човек ще започне да ти цитира стихове от Евангелието, да казва: „Каквото даде дясната ръка, лявата да не знае.“ Какво означава този стих? Понеже дясната ръка е на ума, а лявата на сърцето, то лявата ръка не трябва да се бърка в работата на дясната, нито дясната – в работата на лявата, тоест сърцето не трябва да се бърка в работата на ума, нито умът – в работата на сърцето. Работата на човека е разпределена между ума и сърцето. Умът може да се бърка в работата на сърцето само тогава, когато то го повика и каже: „Моля почтения слуга, ума, да дойде в кухнята да свършим заедно една работа на господаря си.“ Ама ние не знаем, че слугинята и слугата, като дойдат в кухнята на господаря си, започват любовни работи. Според вас това е възможно, но в дома на господаря, и то в кухнята, любовни работи не стават. Любовни работи не стават и по гробищата. „Често някоя мома отива на гроба на майка си и там дойде нейният възлюбен да се разговарят и след време се оженват. Казвам: Хора, които уговарят женитбата си на гробищата, животът им не може да бъде добър. Онзи човек, който има правилно верую и иска да помага, ще каже: „Ето, давам половината от имането си!“ Какво подразбираме под това? – Ако той получава двеста лева, стоте лева ще даде

на своя близък. Всеки човек има право да даде само половината от онова, което получава, а не цялото. И като даваш, не искай нищо, остави своя ближен да се жертва, както той иска и разбира. Ако този човек иска да се ожени, да живее за себе си, остави го свободен.

Ще ви приведа пример за един знаменит цигулар, под псевдоним Сеготин. Той се влюбва в някоя Мария Белковска. Този цигулар ходил всяка вечер със своята любима далеч от града да ѝ свири. Тя се възхищавала от неговото свирене. По едно време обаче тя се влюбила в един руски княз, за когото се оженила. Цигуларят престанал вече да свири и заминал далеч някъде по света. След много години той се върнал в града, дето живяла неговата любима, и започнал да обикаля около дома ѝ. „Едно време веселих тебе, но сега ще свиря на твоите деца“ – казал той. Цигуларят бил вече много стар човек. Той не се сърдил, че тя го напуснала, че му изневерила, но продължавал да свири на нейните деца, като си мислил: „Такава е Волята Божия!“ Един ден неговата любима видяла, че един стар цигулар обикаля около дома ѝ, но не го познала, повикала го, като му казала: „Дядо, посвири малко на децата!“ Той започнал да им свири. Ако някой съвременен човек се намери в това положение, ще каже: „Остарях вече, разнебитиха се моите идеали, нещастен е животът ми, нещастен съм и аз!“ Светът иска герои като този стар цигулар. Той и като млад, и като стар свири за своята любов. Ако цигуларят беше от съвременните герои, щеше да удари цигулката в земята и да каже: „Не свиря повече!“ Кое е по-хубаво сега: да свириш или да не свириш? Да свириш е по-хубаво, отколкото да не свириш.

Казвам: Вложете в себе си силното желание да разберете живота във всички негови прояви. Съвременната наука не трябва да представлява само теория и да служи за накит на хората. Науката трябва да има вътрешно приложение. Мнозина казват: Ние трябва

да се държим в старото; да не отстъпваме от науката, от религията на нашите деди и прадеди. Казвам: Не е въпросът да се създава нова религия. Има една нова религия, в която хората още не са повярвали. Ние препоръчваме на хората тази именно религия, която те още не са възприели и приложили. Когато възприемат тази нова религия, те ще се преобразят. Тя е религия без форми, без одежди, без кадилници. В тази религия човек може да ходи облечен, както иска – като последен просяк или като княз; в тази религия човек може да бъде пръв, може да бъде последен. Както и да е облечен той, всички ще го приемат с „добре дошъл“, като техен добър брат. Едно е важно за хората на новата религия: те трябва да бъдат чисти и светли като светлината. Ако дрехите им са скъсани, от всяка тяхна дупка ще извира вода, бистра, чиста, като кристал. Всяка дупка в чучур ще се превърне; хората ще се събират около тия чучури и песни ще пеят.

Аз бих искал да срещна хора със скъсани дрехи, но не съм срещнал досега нито един такъв човек. Всеки се срамува да ходи скъсан. Не се срамувайте от това! Няма нищо лошо в скъсаните дрехи. Естествено нещо е да се късат дрехите. Като седи, като се движи човек нагоре-надолу, и дрехите му се късат.

Христос казва: Още едно ти не достига! Кое е то? Любовта. В човешката любов обаче има срастване, страсти, тъй както два клона се срастват. Съвременните учени наричат това нещо „присаждане“. Значи, съвременните хора наричат присаждането любов. Те казват: „Ние имаме любов, знаем да присаждаме дивачки.“ Казвам: Чакай да видя дали тези дивачки са присадени добре! Посейте семе от вашата присадена круша, да видим дали ще даде добър плод! Посаждаш, пак дивачка излиза. Защо? Не знаеш правилно да присаждаш. Същото нещо се забелязва в живота и при възпитанието на децата. Възпитаваш детето си ред години и като порасне, дават му някъде служба, но не се

минава много време и той задига касата с парите. От този момент той изгубва всичко. Ще кажете: „Науката и религията ще ни просветят.“ – Нито науката, нито религията могат да ни просветят. Какво са направили науката и религията от човека досега? Впрочем науката и религията могат да направят много нещо от човека, но за коя наука и за коя религия може да се каже това? За тази религия, от скъсаните дрехи на която вода тече, и за тази наука, от пропуканите умове на която пиленца излизат, както излизат пиленца от счупените яйца, които кокошката е мътила. Казвам: Това е учението, което аз проповядвам. Като казвам „аз“, това се вижда малко смело. Всеки човек казва „аз“, обаче тази дума може да се употреби само в един случай. Кога? Когато измътя пилето от яйцето. Измътя ли го, мога да кажа „аз“, но когато счупя яйцето и нищо не излезе от него, не мога да употребя думата „аз“. Какво трябва да кажа тогава? Постарах се да измътя това пиле, но не можах, яйцето било развалено. – Не е развалено яйцето, но като не разбирам закона, сам го развалих.

Сега ще приложа тази мисъл по отношение на вашия живот и ще ви запитам: Ако това яйце е вашата глава, какво може да излезе от нея? Вие ще кажете: „Гледай сега този човек, какви работи седнал да ни говори! Няма да ни каже нещо научно, ами взел да ни говори за счупените яйца!“ – Защо да не говорим такива неща? Яйцето е вашата глава. Често вие си говорите един другиму: „Я ми кажи, какво е родила, какво е измътила твоята глава досега?“ Казвате, че мислите. Кажете ми една ваша мисъл! Коя мисъл сте измътили и родили вие сами? Кажете ми една такава мисъл, която никой досега не е казал преди вас! Покажете ми едно пиле, което знае да говори!

И тъй, един млад човек дойде при Христос и Го запита: „Учителю благи, какво трябва да направя, за да наследя живот вечен?“ Какво означава вечният жи-

вот? Живот на абсолютна свобода. Този човек иска да обикаля цялата Вселена със свободен билет, да го посрещат навсякъде тържествено, като господар, но Христос му каза: „Още едно ти не достига! – „Какво е то?“ – „Иди продай всичкото си имане, останало от деди и прадеди, то не трябва за новия живот. След това раздай всичко на сиромасите и ела, та ме последвай! Нека тия бедни хора те помнят за вечни времена!“ Този млад момък се поспря малко и се замисли върху Христовите думи. Той се намери в положение то на някой съвременен адвокат, който за всичко си прави сметка, и запита Христа: „Ако продам всичкото си имане и го раздам на сиромасите, а сам тръгна със скъсани дрехи и не получа след това вечния живот, какво ще правя тогава?“ И този млад човек се отдалечи от Христа наскърбен и със съмнение в себе си. Христос, като го видя, каза на учениците си: „Колко мъчно може да влезе богат в Царството Божие!“

По същия начин, колкото и да се говори на съвременните хора, все ще се наскърбят и усъмнят. Има един закон, според който, като наскърбиш или обидиш някого, тази скръб ще се върне към тебе. Гледам, малко дете си играе с едно пумпалче. Трябва ли да му развалям играта? Като учен човек аз трябва само да го попитам: „Върти ли се добре твоето пумпалче?“ Докато това дете си играе, аз не трябва да го занимавам с нищо сериозно. Престане ли да играе, насити ли се на детинския живот, тогава аз имам право да му говоря и за по-сериозни неща, за които той вече е готов да работи съзнателно. Въртенето на пумпалчето показва как се върти светът. Учените хора имат ред теории за създаването на света. Според една от тия теории първоначално всичко е представлявало една мъглявина и от въртенето ѝ около един център се е образувало Слънцето. Значи, тази мъглявина постепенно се е втвърдявала, оформявала, докато най-после се е превърнала в твърда маса. Първоначално Слънцето е

заемало няколко милиарда километри пространство по обем, но после около него се явили няколко обръча, които го разделили на няколко части, от които постепенно се образували ред планети, каквито са нашата Земя, Венера, Юпитер и други. Засега нашите астрономи знаят само седем планети, но има още две неизвестни за тях – всичко девет планети. Числото седем е строго число. То е съдията, който те закача на въжето, без да мисли, че съществува Бог. Числото девет пък е търговецът, който те поставя пред ликвидационната маса. Как ще ликвидираш? – С 25 на сто лихва. Питам: Вие, съвременните хора, като започнете ликвидацията си, с колко на сто ще ликвидирате?

Сега, като говоря така, ни най-малко не искам да омаловажа живота на съвременните хора, нито да омаловажа начина, по който те се движат. Моята цел не е тази, но казвам: В живота на всеки човек трябва да има непреривно движение. Всяка сутрин, като ставате, трябва да почувствате в живота си един малък плюс: да почувствате, че вашето сърце е станало малко по-топло, вашият ум – малко по-светъл, а във волята ви да се яви най-малкият импулс да направите едно микроскопическо добро. Например вие сте господарка, имате слугиня, и според обичая си, още като ставате сутрин, започвате да ѝ се карате, да я хокате за това-онова. Сега обаче, като приемете това ново учение, със ставането си още нека у вас се яви поне най-малкото желание да измените, да смекчите малко отношението си към вашата слугиня. Нека слугинята ви, която се е научила на вашите груби към нея обноски, като влезе в стаята на господарката си, да се учуди, че е станала някаква промяна с нея, че не ѝ се кара. Нека тази слугиня започне да се пита кое е нормалното положение на господарката ѝ: да я бие и да ѝ се кара или да не я бие и да не ѝ се кара. На същото основание днес и религиозните хора минават пред света за малко ненормални, защото нито се бият, нито убиват. Ако те

се бият и убиват помежду си, щяха да минават за нормални, както и всички останали хора. Тогава мнозина ще се запитат: в такъв случай кой път да хванем? Те се оправдават с това, че са невежи, че не знаят какво да правят. Аз не отричам и това мнение на хората, но поддържам, че в света не съществува невежество. Всеки човек знае какво трябва да прави. Той знае кое е добро и кое зло, знае кой път да хване. Някои казват, че светът се развалял от невежество. Не, светът се разваля от лакомия. Престъпленията в света не се вършат от невежество, но от лакомия. И умопобъркванията в света също така стават от лакомия. Някой човек иска да стане по-учен, отколкото може, вследствие на което неговата нервна система не може да издържи на това голямо напрежение, на което той я подлага. Нервната система на всеки човек може да издържа само известно напрежение. Мине ли този максимум, тя се разстройва. Ако човек не може да издържи напрежението на известни теории, на известни истини, нека бъде благодарен на най-малкото, за което е достъпен неговият ум и неговото сърце. Колкото малки и микроскопически разбирания да има той, нека бъде благодарен и на тях. Утре той ще има по-големи разбирания. Това не значи, че утрешното му разбиране ще бъде съвсем ново, но все ще има един малък плюс в разбиранията си. Той ще гради тухла след тухла в своето здание и ще може да влиза и излиза от него, когато пожелае. Това здание ще бъде живо и ще може постоянно да расте и да се развива.

Днес на съвременните хора е зададена същата трудна задача, каквато е била зададена някога, още в древността, на един адепт, който се явил на земята във формата на египетската богиня Изиди; тя била дъщеря на един от египетските фараони, Саваат-Амон-Ра, за когото не се знае положително дали е бил историческо, или митическо лице. Тази богиня трябвало да мине през всички посвещения, за да ѝ се поверят

тайните на новата религия. За тази цел Бялото братство ѝ дало следната задача: Ако може да живее във водата, без да потъва, да се движи във въздуха, без да пада, да влиза и излиза от огъня, без да изгаря, да се движи из светлината, без да почернява и най-после да ходи из света, без да се опетнява, без да се съблзнява, само тогава ще може да стане член на Бялото братство. Какво означават водата, въздухът, огънят, светлината и светът? Това са символи, известни величини, които имат своето дълбоко назначение. И от нас, съвременните хора, се изисква да живеем във водата, без да потъваме, във въздуха – без да падаме, в огъня или топлината – без да изгаряме, в светлината – без да почерняваме, и в света – без да се съблзняваме, без да се изкушаваме. Тази хубава светлина, на която днес се греем, почернява лицата ни. Какво представлява светът? Какво представлява Природата? Какво представлява Бог? Природата представлява един добре уреден, оформен свят с всички свои закони и правила. Това, която е проявено, ние наричаме разумна, жива природа. Това пък, което още не е проявено, ние наричаме идейна душа на битието. Значи, разумното, идейното, вечното, свещеното, непроявеното в света, това е Бог, това е великото начало на живота. То е свързано с проявеното. Някои наричат природата тяло на Бога. И това обяснение не може да се отрече, но ние знаем положително следното нещо: природата е проявеното в света, а Бог е непроявеното. Мнозина казват, че природата и Бог са едно и също понятие. Ако понятието „Бог“ подразбира природа, тогава Той трябваше да бъде ограничено същество, а всъщност, когато говорим за Бога като безграничен, ние разбираме това същество, което не се е проявило и за което трябва да имаме свещен трепет, понеже от Него произлизат най-хубавите и велики неща. Всеки се стреми към хубавото, към великото, към непостижимото. Никой не се стреми към постижимото.

Като се разсъждава по този начин, онези, които искат да приложат тази нова философия, това ново учение в живота си, ще кажат: „Като е тъй, да раздадем имането си и да тръгнем след Христа.“ Питам: Може ли човек, който следва Христа, да тръгне с празна торба? Какво е по-хубаво: да нося пълна или празна торба? Разбира се, че е по-хубаво да нося пълна торба. Да раздадеш имането си и да последваш Христа, не значи да останеш последен сиромас и да тръгнеш между хората да просиш. Да раздадеш имането си, значи да раздадеш всички онези стари идеи, стари убеждения, които са те спъвали досега, да напълниш торбата си с нови и велики идеи и така да тръгнеш между хората. Казват за някого: „Този човек носи нови идеи.“ – Да, приятели, торбата му е пълна с велики идеи. Радвайте се, че той носи пълна торба заради вас. Ще кажете: „Ама какви са тези идеи?“ – Това може да се провери в петдесет минути. Този човек се спира, изважда нещо от торбата си и ви дава да го опитате. Вие хапвате от него. Ако стомахът ви се развали и вие започнете да повръщате, съдържимото в торбата не е било на мястото си. То е било нещо старо, нещо развалено. Но ако вие започнете да скачате, да се радвате, след като хапнете от тази торба, съдържимото в нея е било на мястото си. Казвате: „Ама този човек ни омагьоса!“ Как, вие вярвате ли в магия? Чудно нещо, съвременните хора на XX век да вярват в магия. Те отричат Господа, отричат Вечния живот, отричат душата, а вярват в магия! Щом приемат магията, нека приемат и другите неща. Аз не зная какво да мисля за тия хора, които не вярват в Господа, не вярват във Вечния живот, а вярват в магията. Това показва, че тяхната мисъл не е права, не е Божествена. Благородно е всяка мисъл да бъде чиста! Благородно е всяка мисъл да дава път на Божественото! Благородно е всяка чешма да е отпушена и да тече! Водата на всяка чешма трябва да изтича навън. Радост е за чешмата, когато тече. Нека поетът

възпява всяка такава чешма. Нека той пише хвалебни стихове за чешмите, които текат! Нека той възпява красивите моми и момци, които среща на пътя си! Какво представлява хубавата, красивата мома? Какво представлява хубавият, красивият момък? Красивата мома е подобна на чешма, от която тече чиста, кристална вода, а красивият момък е подобен на чист планински извор. И кой как мине покрай тази хубава чешма и покрай този чист извор, нека пие. Много хора – англичани, французи, германци, българи и ред други народности – са правили пред мене изповед, как им е подействала водата от тази чешма. Водата от тази чешма действа върху жадния пътник така, както чистият поглед на красивата мома действа върху отчаяния човек. Един от тия хора ми разправяше веднъж следното: „Аз бях отчаян човек, изгубил смисъла на живота; един ден отивах в гората да се самоубия, но по пътя ме срещна красива, хубава мома, която ме погледна само, без да ми каже нещо. От този момент в мене настана цял преврат. Аз хвърлих револвера, отказах се от мисълта за самоубийство и си казах: има за какво да се живее в света! Втори път обаче не срещнах тази красива мома в живота си.“ Действително от очите на красивата мома излезе нещо, което преобрази живота на този човек. Тя беше живата вода – водата на Вечния живот!

Казвам: Животът на всички духовни хора трябва да бъде като този на тия млади, красиви моми и момци, които могат да обръщат хората към Бога. Казвате: „Човек има слабости, наследствени и придобити, с които трябва да се бори.“ – Да оставим настрана тия неща! Едно е важно сега: всички трябва да придобият новата наука, новата философия, новата религия, които тепърва идат в света, тепърва си пробиват път в умовете и сърцата на хората. Те съществуват на земята, съществуват и в невидимия свят, съществуват и в Божествения свят. Благодарение на тях се крепи

животът. Сега са най-благоприятните условия за човечеството да възприеме новата наука и религия. Виждате ли огнярите от горе, които всеки ден ни изпращат светлина и топлина? Те вършат това благодарение на тази нова наука, на тази нова религия.

Мнозина питат какво нещо е Любовта. – Любовта на земята има две проявления: в сърцата се проявява човешката любов, а в душите Божествената Любов. Когато някой каже, че хората не го обичат, аз казвам, че огънят може да го обича. Кога? Когато го запали. После? Като се грижи за него. Ако се грижите за този огън, той ще ви топли; ако не се грижите, няма да ви топли. Това е човешката любов. Божествената Любов мяза на слънцето. Кой пали слънцето? Никой. Палиш го или не го палиш, то дава свобода, светлина и топлина. Божествената Любов иде независимо от това дали имаме, или нямаме грехове, дали имаме слабости, или нямаме. Като дойде Господ, Той няма да те пита грешен ли си, какви грехове са направили баща ти и майка ти, но ще те попита: „Твоята торба празна ли е, или не?“ – „Празна е.“ – „Вземи тия пари и иди да работиш!“ Среща те Господ и те пита: „Твоето шише празно ли е?“ – „Празно е, Господи, устата ми е засъхнала.“ – „Дай да го напълня!“ Господ напълва шишето ти и казва: „Иди сега да помагаш на другите!“ Той среща някой учен човек и го пита: „Какво правиш, написали ли своята теория?“ – „Не, Господи, аз забърках всичките теории и нищо не изкарах от тях. Сега търся такава теория, с която да изправам своя живот, но не и живота на другите.“ Господ изважда една малка книжка, подава му я и казва: „Вземи тая книжка, иди дома си и чети от нея! Напусни всички теории на миналото, които забъркаха живота ти. Проучвай новата религия и новата наука!“

Мнозина ще кажат: „Де това щастие да ме срещне Господ и да ми тури такава книжка в джоба?“ – Господ може да ви срещне, но кога? Когато можете да

живеете във водата, без да потъвате; да се движите във въздуха, без да падате; да влизате и излизате от огъня, без да изгаряте; да живеете в светлината, без да почернявате и най-после, да живеете в света, без да се съблазнявате.

Христос казва: Иди, продай имането си, раздай го на сиромасите и ела, та ме последвай! Аз не искам да останете с отрицателна мисъл в себе си и да се запитвате дали е възможно всичко това, или е невъзможно. Не са ли хипотези всички тия неща? Казвам: Колко мъчно може да влезе в Царството Божие такава публика, която мисли по такъв начин! Аз не казвам да раздадете имането си, понеже не сте милионери, но казвам: Колко мъчно може да влезе в Царството Божие всеки човек, който мисли по този начин! Този стих, който Христос казал на учениците си, има дълбок смисъл. Всеки човек трябва да търси и да разгадава смисъла на стиха. Мнозина казват: „Какви ценни неща са казали апостолите Павел, Петър, Яков и други!“ Казвам: Това не е всичкото, което те са казали преди две хиляди години. Нито апостолите, нито Христос даже днес не са това, което са били преди две хиляди години. Ако Христос днес говореше на съвременното човечество, Той би говорил съвсем друго. Той казваше: „Много работи има да ви кажа, но още не сте готови за тях.“ Вие казвате: „Като се свърши светът и преминем в другия живот, тогава ще разберем и научим това, което на земята не сме могли да научим.“ – Светът няма да се свърши. Свършването на света е само една илюзия. Ние отричаме свършването на света и мнозина са съгласни с това. Младите моми и момци ще кажат: „Да не се свършва светът! Старите живяха повече от нас, и ние искаме още да поживеем!“ – Светът няма да се свърши. Вие ще живеете; ще проверите всичко, което ви се говори, и ще кажете: „Струва си да се живее в новата наука и новата религия, в която Любовта царува!“

РАЗДАЙ ГО НА СИРОМАСИТЕ

17 октомври 1926 г., София

Ако говоря

*Ако говоря с човечески и ангелски
езици, а любов нямам, ще съм мед, що
звънти, или кимвал, що дрънка.*

I Коринтяни 13:1

„Ако говоря.“ Всяко нещо, което става в живота или в природата, има свои причини. Причините могат да бъдат първични, вторични, третични до десетични. Значи, за да може известно явление или известен факт да съществува, има десет причини. Затова, когато някой иска да знае причината за нещо, питам го коя причина иска да знае: първата, втората, третата, четвъртата, петата или десетата? Сегашната философия започва с първата причина на нещата. И съвременната наука засега е казала само първата буква на нещата – буквата А. Въпреки това сегашните учени казват: Голяма наука имаме ние! Така и майката казва за своето дете: Знаете ли какво е научило моето малко детенце? – Какво е научило? – То знае да пише буквата А. И вие виждате това малко дете – по цели дни все тази буква пише. Буквата А е символ на проявения човек.

Едно време, когато Господ решил да създаде света, извикал на разговор при себе си всички букви. Те се представили пред Господа, Който запитвал всяка една поотделно различни неща. Всяка буква искала да се представи първа пред Господа, че дано с нея започне началото на света. Всяка буква имала свои добри черти, но същевременно имала и свои дефекти. Като се явила буквата А при Господа, помолила Го да започне създаването на света с нея. Също така тя пожелала и човекът да започне своите работи с нея. Господ изпълнил желанието ѝ. Той започнал с нея създаването на

света. И човек, на същото основание, каквато работа и да започне, все казва: „Аз!“ Аз ще направя това, аз ще направя онова. Обаче това „Аз“ ражда най-големите злини в света. Защо? Защото то не може да храни света. В буквата А няма растене, няма размножение. Днес Бог наново извиква буквата А при себе си и ѝ казва: „Понеже ти внесе злото в света, сега ще направя втори опит за пресъздаването на света и за начало на новия свят ще взема буквата Б – Битие. Тази буква крие в себе си условия за развитие, за размножаване и хранене на света.

Мнозина ще кажат: Всичко това е хубаво, но и ние имаме свои възгледи, свои научни теории за създаването на света. – Ние не отричаме съвременните теории и възгледи, но когато разглеждаме света с всичко, което става в него, трябва да имаме положителна философия, положителна наука, която правилно да обяснява всички тия неща. Според тази наука човек трябва да знае, че всяко нещо има свое велико предназначение. Когато рибите излезли от водата, те си казали: „Тази вода донесе големи злини в живота ни. Тя ни лиши от говор, от къщи, от дрехи и от ред други удобства. Не искаме повече да мръзнем във водата, натеглихме се вече!“ Водата им отговорила: „Не забравяйте, че аз съм необходимо условие за вас. Като пресъхнат гърлата ви, ще ме търсите. Вие не можете без мене.“ Рибите казват: „Водата е голямо зло за нас.“ Казвам: Каквото зло да е донесла водата за рибите, все пак тя е единствената среда, в която те могат да живеят. Значи, тя е необходимо зло за тях.

Питам: Коя е причината за съществуването на злото в света? Що е злото? Злото е спирачка в живота. Когато човек се намира пред голям наклон, Господ му туря спирачка, за да не падне. В такъв случай злото е особен род търкане, което предпазва човека от падане. Това е философията на злото, с която всички съвременни хора трябва да се справят. Една българска по-

словница казва: „Ела, зло, че без тебе по-зло!“ То значи: понеже се намирам пред голям наклон, ела, зло, че без тебе по-зло! Казвате: Не може ли без зло в света? Питам те: Ти, който тръгваш за Варна, не можа ли да пътуваш без трен, ами трябваше да се разправяш с купуване на билет от първа класа? Казваш: За по-удобно пътуване си взех билет от първа класа. При това, когато тренът спира на една или на друга станция, нали употребява спирачката си? Какво ще бъде положението на пътниците, ако тренът, с който пътуват, няма спирачка? Те непременно ще претърпят някаква катастрофа. Значи, всеки трен трябва да има спирачка! Някои питат: Не може ли трен без спирачка? – Може, но тогава непременно ще дойдат катастрофите, ще дойде и злото в света. Следователно злото е влязло в света тогава, когато не са съществували никакви спирачки.

Някой пише с перо на хартия, но перото дращи, стърже по хартията. Той се дразни, иска да захвърли перото настрана. Казвам му: Не се дразни, не хвърляй перото! В дадения момент това дращение е спирачка, която иска да ти каже: „Не пиши това писмо сега. Остави го за друг път, когато обмислиш въпроса по-добре!“ Представи си, че без тази спирачка ти напишеш едно лошо писмо! Знаеш ли какво може да стане? Какво може да стане от едно или няколко лоши изречения? Цяла пертурбация може да стане и в тебе, както и в този, до когото си изпратил писмото. Напишеш ли едно писмо без спирачка, лекарят трябва да дохожда след това да превързва счупения ти крак или счупената ти ръка. На следния ден всички вестници ще пишат, че еди-кой си човек счупил крака или ръката си. Обаче това се отнася до външната страна на живота.

„Ако говоря.“ Как трябва да се говори? Павел казва: „Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, ще съм мед, що звънти, или кимвал, що

дрънка.“ То значи: ако езикът ми не е пълен с любов, ще бъда неорганическо вещество, каквото е медта, без разумност в себе си. Нима удрянето на клепалото, на камбаната е говор? Какво говори камбаната? Казват, че тя свиквала богомолците на молитва. Откога се научи тя да говори? Хората сами бият камбаната, а после казват, че тя ги свиквала. Вярно ли е това? Камбаната даже не подозира, че съществува Господ в света. В този и в ред други случаи хората употребяват фигуративни изрази. Те казват например: „Красиво говори това перо.“ Питам: може ли перо да говори? Не може. Или: „Силна ръка има този човек, всичко може да направи.“ Вярно ли е всъщност, че ръката може да направи всичко? Някой художник казва: „С тази ръка аз мога всичко да нарисувам.“ – Не, ръката сама не може да рисува. Колкото камбаната може сама да вика богомолците на молитва, толкова и ръката сама може да пише и да рисува. Ако действително ръката можеше сама да рисува, тогава отделете тази почтена ръка от тялото и я накарайте да нарисува нещо. Друг някой казва: „Аз видях това със собствените си очи.“ – Какво си видял? Очите сами могат ли да виждат? Ако очите сами виждат, защо слепи хора, на които очите външно са здрави и отворени, не могат да виждат? Всъщност с какво виждаме? Казват: „Според съвременната наука процесът на виждането става чрез нервите, които предават външните впечатления на главния мозък.“ – Не, това не е никакво знание, никаква философия. Трети пък казват, че сърцето боли. Как, може ли сърце да боли? Какво нещо е болката на сърцето? Болката на сърцето е спирачка. Някой човек намисли да направи някакво зло, но за да го предпази от последствията на злото, Господ му туря спирачка – сърцето го заболява.

Следователно, когато човек концентрира своя ум вътре в себе си, той се спира от извършването на някакво зло. Човек трябва да знае, че болестите в живота му са спирачки в неговия път. И ако лекарите, при

сегашните условия на живота, успяват да премахнат болестите, с това те ще създадат най-голямото зло за човечеството. Най-важната служба, която може да се удаде на съвременните лекари, е да научат хората да не слагат спирачките си, дето и когато не трябва. Когато колата им отива нагоре, те не трябва да употребяват спирачките си; когато колата им слиза надолу, те трябва да употребяват спирачките си. Когато колата им се качва нагоре, те трябва да отвъртват спирачките си; когато слиза надолу, трябва да ги завъртват. Тъй щото злото е развързване на спирачката, когато човек слиза надолу; доброто е отвъртване на спирачката, когато човек се качва нагоре. Казват за някоя мома: „Тази мома е завъртjala ума на еди-кой си момък.“ – Много добре е направила, като е завъртjala ума му. Това подразбира, че тя е поставила спирачка в неговия живот. Ако тя не беше завъртjala ума му, тоест ако не беше турила спирачка на пътя му, той щеше по цели нощи да ходи по кръчмите, да пие и да гуляе с другари. По този начин тя го е спряла пред едно зло, пред един наклон, да не падне. Момъкът казва: „Тази мома така завъртja ума ми, че дори сърцето ме заболя!“ – Значи, търкане се е образувало. От това търкане се образува топлина. Ако топлината е достатъчно голяма, образува се горение, при което се отделя светлина, дим и пепел – зависи какво е горението, дали е пълно, или непълно. Изобщо хората наричат горението любов. Не, това още не е любов, то е малко търкане, което предизвиква слабо горение. Съвременните хора нито са виждали, нито познават още истинската любов. Онази мома, която се е научила да завъртja спирачките на момците, мисли, че познава философията на живота. Не, тя знае само да завъртja спирачките, но не знае кога да ги завъртja: дали когато колата се качва, или когато слиза. Среща някой момък, който иска да прави добро или да служи на Бога и се качва нагоре, но тази мома завъртja спирачката му и го

спира. В този случай вече не става горение, не се отделя топлина и светлина, а се образува студ и тъмнина. Когато някой човек казва, че еди-кой си му изстинал от сърцето, това показва, че този човек именно го е спрял в движението му към доброто. Когато спирате човека от движението му към доброто или от пътя му към Бога, той непременно ще ви намрази. Омразата между някои хора се дължи именно на това, че когато те са отивали нагоре към Бога, тия хора са завъртвали спирачките им и са ги спирали от този път. Всички хора, които в желанието си да вървят към Бога, са срещнали някакво препятствие, като не могат да вървят вече нагоре, започват да се занимават със строене на къщи, с правене на дрехи, с различни забавления, докато от всичко това се образува каша, в която те се обезличават.

Казвам: Съвременният религиозен човек трябва да знае две неща. Първо: той трябва да знае, че водата е среда, в която живеят рибите, и необходимо условие за целия органически свят, тя символизира живота, а животът сам по себе си е необходимо условие за развитието на всички същества. Водата е проводник на електричеството, а стремежът на електричеството е към центъра на Земята.

Апостол Павел казва: „Ако говоря.“ Кое трябва да се говори? Разумното трябва да се говори. „Ако говоря с човечески или ангелски езици, а любов нямам, ще съм мед, що звънти, или кимвал, що дрънка.“ – Да, в Любовта трябва да има говор, но ако в говора на човека няма любов, този говор ще мяза на мед, що звънти, или на кимвал, що дрънка. Какъв е стремежът на човека при сегашните условия на живота? Задавали ли сте конкретно въпроса какво желаете? Всеки човек има поне едно конкретно желание или една конкретна мисъл в себе си, която се стреми да реализира. Никой човек не може в даден момент да има две конкретни желания или две конкретни мисли. Постави

ли в ума си две мисли, или в сърцето си две желания, той непременно ще се раздвои.

Ето защо съвременните хора трябва да изучават закона на единството. Всеки човек трябва да има една основна мисъл в ума си, едно основно желание в сърцето си и едно основно действие във волята си. Всеки трябва да намери тази основна мисъл, това основно чувство и действие в себе си. Обаче при сегашната култура на човека основната му мисъл се движи все около неговото Аз – дотам е спрял той. И животните, и растенията са спрели дотам. Значи този принцип съществува във всички живи същества. Ние виждаме грамадните форми, остатъци от миналото, които е създал Аз-ът в човека. Ние виждаме и грамадните форми от животни и растения, остатъци от миналото, създадени все под влиянието на същия закон. От тези грамадни форми на миналото разумната природа е приготвила дебели пластове каменни въглища, с които си служи съвременният културен свят. Значи, културата на миналото днес се използва в нашите фабрики. Вследствие на това съвременните хора в своите стремежи преживяват стремежите на съществата от предпотопните времена. Войните, избиванията на хората днес се дължат именно на културата на въглищата, които са главният двигател на съвременната техника.

Сега мнозина казват: „Знаете ли какво е доприносът съвременният фабричен век за културата на човечеството?“ – Този век освободи всички духове, всички души на същества, умрели още в далечното минало. Те бяха затворени във въглищата и с употреблението им като гориво дойде и тяхното освобождение. Затова днес хората наляво-надясно се бият. И когато някои ме запитват кога се роди злото в света, аз им казвам: Злото в света се роди за пръв път, когато се образува и първият дим. Казвате: Възможно ли е това? – Възможно е. Ще ви обясня каква връзка съществува между

злото в света и първия дим. Когато братята Каин и Авел принесоха жертва на Бога, огънят на Каин гореше с много дим, който се разстилаше по земята, а огънят на Авел гореше с хубав пламък, без дим, и пламъкът възлизаше нагоре към небето. Това разгневи Каин и от този момент той намрази брат си и го уби. И двамата братя трябваше да произведат огън без дим. Някои питат: Кога ще настане Царството Божие в нашите домове? Казвам: Царството Божие ще настане между хората само тогава, когато те престанат да кладат огньове или когато комините им престанат да горят. Дето има дим, кадеж, там има и дрънкеж, като мед, що звънти, или кимвал, що дрънка. Ще кажете: Значи, дом, в който има кадеж, там Царството Божие няма да дойде. – Да, но днес почти навсякъде има кадеж. Комините на всички хора кадят. И жената кади, и мъжът кади, и децата кадят. Всички хора, които живеят в този кадеж, знаят какво представлява той.

„Ако говоря.“ С какво? С Любов. Мнозина казват, че Любовта е горение. В Любовта няма абсолютно никакво горение. В нея не се забелязва никакъв излишък, никакъв кадеж и дим, каквито има при обикновеното горение. Когато хората заживеят в периода на организиране на човешкото сърце, само тогава ще разберат какво нещо е Любовта. Бъдещата култура е на Любовта и тя представлява организиране на човешкото сърце и проявление на човешката душа. Тогава ще става горение без огън, без дим. Можете ли да си представите култура без огнища? Може. Такава култура съществува. Как се пекат плодовете на дърветата? Как се пекат картофите в земята? Как се пече бобът? Ако хората живеят по закона на Любовта, същият този боб, от който днес всички се оплакват, че разстройва стомасите, би им доставял много енергия. Надали има друго растение, което съдържа толкова много хранителни вещества, както бобът. Той казва: „Когато шестата раса дойде на земята – културата на братство и

равенство, – тогава само аз ще дам на хората всичката си енергия. Дотогава ще им давам малко енергия, ще развалям стомасите им, защото те ме пекат на огън.“ И наистина, когато се вари боб, първата му люспа се напуква и всичко хранително, както и голяма част от енергията, която се съдържа в нея, отлетява, излиза навън, а от боба остава главно онова, което надува стомаха, без да го ползва много. Как ще се разбере това нещо? Вие трябва да знаете, че бобът, както и всички зърнени и плодови храни, които употребявате, представляват колективни същества. Те са образувани от множество живи, съзнателни същества, подчинени на една централна клетка, на една централна монада, която представлява индивидуалната душа на всяко растение. За пример, бобът има своя индивидуална душа; ябълката, крушата, гроздето, черешата също така имат своя индивидуална душа. Светът е пълен с такива души, а хората мислят, че само те имат души. Питам някого: „Ти разговарял ли си с душата на черешата например?“ – „Не съм се разговарял с нея, но съм ял череша.“ – „Ами с душата на картофите разговарял ли си?“ – „И с нея не съм разговарял, но съм ял варени картофи, супа от картофи, приготвени по най-модерен начин – без масло.“

Съвременните учени хора, като слушат някого да говори, казват: В думите на този човек няма никаква логика, никаква мисъл. Същото казват и за мене. Чудни са хората! Тогава какъв смисъл намират те в избиването и осакатяването на милиони хора във време на война? Да се избиват на бойните полета хиляди и милиони хора, да се откъсват ръце и крака, да ослепяват и оглушават, а след това да ги възнаграждават с ордени и кръстове за храброст, в това имало смисъл! Ако избиването и осакатяването на хората е правилно и разумно, защо, когато един апаш обере или убие някой богат човек, не закачват на гърдите му орден за храброст? Де ли не стават кражби и убийства в съ-

временния свят? Почти навсякъде хората крадат, само че едни крадат много, а други – малко. Много или малко, кражбата сама по себе си е престъпление. Ако кражбата е някаква добродетел, защо подир крадците вървят стражари? Защо ги преследват и затварят? Щом хванат някой крадец, веднага му турят белег, че е такъв, и го завеждат в затвора. Защо правят това? Защото светът гледа на кражбата като на порок. Щом кражбата е порок, защо се върши тя? В такъв случай хората не трябва да крадат, не трябва и да убиват. Когато хората се убиват, това показва, че техните спирачки са развъртени – нищо повече!

„Ако говоря.“ Като ме слушате, мнозина ще кажат: „Този човек говори против нас.“ – Аз не говоря против вас, но от невидимия свят отдавна са заговорили против вас. Те изпращат срещу вас голяма армия, от 500 милиона духове, добре въоръжени, със своя модерна артилерия. Знаете ли какво ще стане с вас, като излезе тази армия насреща ви? Огнищата на всички хора по лицето на земята ще изгаснат; дърветата ще престанат да раждат и по цялата земя ще се образува такова силно течение, че нито една здрава къща няма да остане – всичко в света ще бъде пометено! От философията и религията на съвременните хора помен няма да остане и те няма да имат време да облекат своите одежди, с които извършват службите си. И от хората, които мислят само за забавления – също тъй помен няма да остане. Какво ще остане тогава? Ще останат само пашкулите на хората. Ще кажете: „Страшно нещо е това, да останат само пашкулите на хората!“ – Да, така ще бъде. Хората ще се излюпят и от тях ще останат само проядените пашкули. Някои ще кажат: „Дано това нещо не стане в наше време!“ – Именно във ваше време ще стане. Казвам: Светът няма да се свърши, но ще се преобрази. Ние не говорим за свършване на света, но казваме, че светът ще се преобрази и прероди. По същия закон и хората няма да умрат, но

ще преминат от живот в смърт и от смърт в живот. Те ще преминат две състояния: първо ще съблекат физическата си дреха, ще излязат от гъстата материя и ще влязат в по-рядка материя, дето ще облекат духовната си дреха, тоест духовното тяло. И тогава всички противоречия от човешкия ум ще изчезнат и ще се родят нови, хармонични действия.

„Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, ще съм мед, що звънти, или кимвал, що дрънка.“ С тези думи апостол Павел иска да каже, че и най-ученият човек, най-видният философ, ако говорят с ангелски език, а любов нямат, нищо не са. Хубави неща има и в съвременната култура, ние не я отричаме, но казваме, че в сърцата на мнозина от съвременните учени и философи няма любов. Като четете съчиненията на видни философи от миналото и сега, виждате мисъл, разсъждения, знания, но в тях липсва топлина. Например новите физици казват, че когато светлината минава през пространството, претърпява известно отклонение. Според тях това отклонение става, когато светлината минава покрай някое голямо небесно тяло. Казвам: В света съществува само една реална и положителна физика – Божествена физика, според която светлината никога не се отклонява. Има един идеален свят, едно идеално пространство, дето светлината не претърпява никакво отклонение. Ако става въпрос за отклонение на светлината, такова отклонение става само на земята, а не когато светлината минава през пространството, както твърди новата физика. Когато нося запалена свещ, светлината ѝ се отклонява на една или друга страна, но причината за това не е тази, за която говорят най-новите учени. Съвременната наука и философия са подложени на ред изменения, докато дойдат до положителната, Божествена наука.

Някой казва: „Всичко в света изчезва, и човекът ще изчезне. И аз, като човек, ще умра.“ Питам: Кой

човек, след като е умрял, може да знае какво нещо е смъртта? Кой човек, след като е живял много време на земята, може да каже какво нещо е животът? Казват някои: „Животът е движение.“ – Да се движа, да се местя от едно място на друго, това още не е живот. Аз карам краката си да се движат, да ходят, но животът не седи само в това движение. Казвате: „Клетките в човешкия организъм са свързани по особен начин и с това стават причина за движението на човека.“ – Не, клетките не са причина за движението на човека. Човекът сам е свързал тези клетки. От хиляди години насам той е запознат с тези клетки, работил е с тях и днес пак ги извиква на работа в своя организъм. Той сам ги организира и влиза с тях в съдружие. И ще дойде след това някой учен да разправя какво нещо е стомахът. Какво ще разправя за стомаха? Аз, човекът, съм взел участие в създаването на стомаха и съм по-велик майстор от този, който ще ме учи. Кой е по-велик художник: онзи, който е рисувал дадена картина, или този, който я тълкува и критикува? Ще дойде този голям критик да разправя какво искал да представи художникът с тази картина. И започва той да обяснява, че художникът искал да постави главата на образа в картината малко надясно или наляво, но не излязло така. Казвам: Я извикайте художника, да каже сам той как искал да постави главата на образа и дали е поставена добре.

Днес много филолози разглеждат критически Посланията на апостол Павла и разискват върху това, защо някъде употребил определителния член, а някъде – неопределителния. Когато е писал своите послания, Павел не е мислил върху това, кой член да употреби, пълния или непълния. Той е употребявал единия или другия член в зависимост от положението на думите в изреченията. Във всяка реч има три основни неща, които трябва да се спазват. Първата важна дума е подлогът, тоест предметът, за който се говори. Той е

проявеното в света. Втората важна част в изречението е сказуемото, тоест глаголът, който показва на каква основа трябва да се постави проявеното в света. Глаголът подкрепя проявеното. Между подлога и сказуемото има една съединителна частица, която се поставя като връзка. Преведете тия думи сега. Какво означава подлогът и какво сказуемото в духовния живот на човека? Подлогът е сърцето, сказуемото, тоест глаголът, е умът, а съединителната връзка, частицата „е“, тоест спомагателният глагол, е душата, която свързва ума и сърцето на човека. Всички съвременни хора говорят за сърцето. Понеже душата на човека седи далеч от ума и сърцето, тя не ги разбира добре. За да ги разбере, трябва да дойде близо при тях; затова тя се явява като съединителна връзка помежду им. Душата се намира на такова разстояние от физическия свят, на каквото разстояние се намират много звезди от Земята. Дисковете на много звезди никак не се виждат, даже и с най-силни телескопи. Защо? Защото те са толкова далеч от Земята, че съвременните телескопи не са в състояние да уловят техните дискове. Това остава да се открие в бъдещите времена.

Павел казва: „Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, ще съм мед, що звънти, или кимвал, що дрънка.“ Той определя какво нещо е истинският говор, какво нещо е Любовта. Любовта дълготърпи, не завижда, не дири своето, не се дразни и т.н. Някои хора искат да добият тия качества на живота без любов. Това е невъзможно. Най-първо човек трябва да постави Любовта като основа на живота си. Любовта трябва да се влее в живота като велико условие и след това ще дойдат всички нейни качества, които искаме да развием в себе си. Тогава всичко в живота ни ще върви нормално, без противоречия. Придобиването на Любовта трябва да бъде стремеж на всяка душа. Сега някой иска да го уважават, да бъде учен човек, да знае математика и ред други науки. Ако е въпрос да знаете

математика, всички сте я знаели едно време, когато сте работили върху създаването на своето тяло. Днес обаче сте забравили тази висша математика и се занимавате с извличане квадратен корен от числата, с повдигане числа в разни степени и т.н. Каква валидност има едно число, ако не се вложи съдържание и смисъл в него? Когато напиша единица, в моето съзнание вече изпъква идеята за живата клетка, която отговаря на числото едно, на единица. Следователно, щом напиша единица, веднага определям към коя категория спада това число, коя от десетте причини е подействала върху неговото проявление и т.н. Например, като напиша единицата, спомням си, че имам да давам на някой човек един лев или един грош. Тази причина именно ме е заставила да напиша единицата. Някои ще кажат: „Тия неща ще научим за в бъдеще, когато дойдат подобри условия в живота ни за нашето развитие.“ Що е бъдещето? – Бъдещето е там, където човешкото съзнание не е проникнало. Миналото е там, дето човешкото съзнание е загаснало вече, а настоящето е там, дето съзнанието сега иде и се разгорява. В това отношение животът, в който съзнанието се разгорява, ще използва и миналото, и бъдещето.

Казвам: Всеки, който не използва живота на настоящето, в който съзнанието се разгорява, ще се натъкне на големи противоречия. Тези противоречия създават нещастията на хората, вследствие на което и майките, и бащите, и братята, и сестрите ни умират. Всички лекари се борят усилено срещу смъртта, но те не са намерили пътя, по който могат да достигнат безсмъртието. Всички съвременни хора – учени, философи, религиозни – са изгубили пътя. Ако проследите живота на хората от най-стари времена до днес, какво са придобили? Христос казва: „Аз съм Пътят, Истината и Животът.“ Намериха ли те този Път, тази Истина и този Живот? Придобиха ли те безсмъртието? Казват: „Ние имаме наука, литература, философия, из-

куство, имаме велики хора, които са оставили видни съчинения, велики книги.“ – Ние не отричаме всички тия неща, но казваме, че има по-велики книги от тия. На човешката ръка, на човешкото лице, на човешката глава са написани по-велики неща от тия, които срещаме и в най-видните книги. Написаното в книгите ще изчезне, а написаното върху човешката глава ще остане за вечни времена. Следователно това, което остава за вечни времена, е реално, а физическото, което не остава, е нереално. Нереалните неща са забавления в живота на хората. Ще бъде смешно, ако момата, която се жени, събере всички кукли от детинството си и ги тури в сандъка, като започва да ги брои, да им се радва, да ги показва на възлюбения си! Тия кукли са изживели времето си, днес те не са реално нещо за тази млада мома.

По същия начин и много от съвременните теории мязат на тия детински играчки. Те са отлични, но само за децата. Момата, която се жени, трябва да отвори сандъка си и каквато играчка намери вътре, да я изхвърли навън и да каже: „От сега нататък аз представям да се занимавам с всички тия играчки, с тия кукли на живота.“ Тази мома трябва да напълни сандъка само с дрехите си, да отиде при своя възлюбен и да каже: „Аз ще говоря със своя възлюбен за великата наука на живота.“ – Кой е нейният възлюбен? Великият Божествен Дух, Който е създал всичко в света. Отидеш ли веднъж при Него, ще застанеш с всичкото си смирение и ще Му кажеш: „Господи, говори ми сега! Аз напуснах своите кукли и мога вече да Те разбирам.“ Всички съвременни хора трябва да се обърнат към Господа и да напуснат своите стари кукли и играчки. Те са тяхното минало, което е загаснало. Пътят към Бога е тяхното бъдеще, което не е още проникнало, а моментът, в който се отправят към Бога, е тяхното настояще, което сега се разгорява и в което се разпалва малката искрица на Вечния живот.

Идва при мене един млад студент, отчаян, обезсърчен, и ми казва: „Мрак е в съзнанието ми, навред е тъмнина, животът ми е безсмислен.“ Започвам да му говоря, че това са външни влияния, на които не трябва да се поддава, че животът има смисъл, красиви и велики неща има в него и т.н. След като ме изслуша внимателно, той се поусмихна малко и каза: „Благодаря ви, виждам вече малка светлинка, съзнанието ми се проясни.“ – Иди дома си и гледай втори път да не загасваш тази светлинка на съзнанието ти. Тя е Божественото в тебе, което никога не трябва да загасваш.

По същия начин и съвременните хора са изоставили Божествената светлина на своя живот и говорят за малките работи, които донасят нещастията в света. Обаче те трябва да знаят, че колкото и да намират погрешките си, по този начин няма да се спасят. Да се търсят погрешките в човека, това не е никаква философия. Философията на живота седи в това, човек да намира, както в себе си, така и в другите хора, хубавите, красивите неща и да ги посажда и разработва. Истински философ е този човек, който може да насажда в себе си хубавите неща и да ги култивира. Добър, силен човек е този, който никому не прави зло и не туря спирачка на своите благородни пориви и желания. Някой човек иска да направи едно добро, но изведнъж туря спирачката и казва: „Не е сега време за правене добри дела.“ Защо? Защото е турил спирачката си.

Често старите хора казват на младите: „Вие не трябва да се занимавате с правене добри дела, дето трябва и не трябва, тия неща ще ви осакатят, преждевременно ще остарееете.“ – Това не е никаква наука, никаква религия. Бъдещата религия ще почива върху три основни положения: върху Любовта, върху Мъдростта и върху Истината. Любовта дава законите, по които може да се живее свободно, разумно с всички

възможности на великия живот. Мъдростта е носителка на Божествената светлина, която създава най-благоприятните условия за развитието на човешкия ум и човешкия дух. Истината пък осмисля живота. Това са три велики свята, които съдържат всички възможности на Вечността. Любовта е плод на Вечността. Вие всякога може да бъдете близо до нея, но никога в самата нея, никога не можете да я достигнете. Никой не може да реализира своята любов. Любовта, Мъдростта и Истината са непостижими неща. Те представляват вечният стремеж на човешката душа. Вечно се стремете към Любовта, но никога в нея! Вечно се стремете към Мъдростта, но никога в нея! Вечно се стремете към Истината, но никога в нея! Който иска да влезе в Любовта, ще попадне в мрежа, както рибата попада в мрежата на рибаря. И затова Любовта, като велика майка, казва на своите деца: „Излезте вън от мене, аз ще бъда само условие за вашия живот!“

И тъй, не се стремете да влезете в Любовта, но се ползвайте от нея като необходимо условие за вашия живот. Какво е положението на онзи човек, който иска да влезе в Любовта? Той се намира в положение то на всяка мома или на всеки момък, които са влезли в Любовта. Най-първо момата подава главата си от прозореца, да види своя възлюбен, когато минава по улицата. Той мине, погледне я и тя го погледне. На другия ден пак минава, подхвърля ѝ едно цветенце; тя го взима, усмихва му се и благодари. На третия ден той пожелава да я види по-отблизо, да си поговорят. И тя пожелава същото. Дойдат ли обаче по-близо, Любовта изчезва. Изгубят ли Любовта, и двамата са недоволни един от друг. Така става с всяка мома или с всеки момък, които излизат от бащината и от майчината си къща и отиват да живеят при своите възлюбени. Чудни са хората, като мислят, че двама души могат да живеят добре, ако са близо един до друг! Съберете два коня заедно и вижте как ще започнат да се ритат.

Някои казват: „Този човек ни обижда, като говори така за нашата любов.“ – Така мислят само ония хора, които имат извратени понятия за Любовта. Любовта подразбира възвишеното, великото и вечното начало в живота. Някой говори за Любовта, казва, че има любов, а след това разплаква хората. Това не е любов, то е обикновено човешко схващане, човешко чувство. По същия начин и много религиозни хора казват, че обичат Бога, но не се минава много време и виждаш, че те обидили едного, огорчили другото, изнасилили трети и т.н. Питам: Как е възможно да обичаш Бога, а в това време да създаваш страдания на толкова души? Когато отидеш в дюкяна на някой търговец, който наистина обича Бога, ще видиш, че този човек, само като си помисли за Бога, веднага е готов на жертви. Щом влезеш да пазаруваш нещо от дюкяна му, той казва: „Слушай, едно време аз обичах да оскубвам своите клиенти, както малките деца оскубват перата на патиците, но сега вече взимам толкова, колкото ми струва стоката, като задържам за себе си само пет процента от печалбата, колкото да прекарам един скромн живот.“ Такъв човек е готов да говори Истината. Дойде мъжът вкъщи, иска да яде, но жена му малко прегорила яденето. Слага го на масата, но се смущава, че направила малко пакост. Ако този човек наистина обича Бога, докато е готов да се кара и сърди, веднага трябва да омекне и да каже: „Няма нищо. Заради Господа и прегоряло ядене мога да ям.“ Сегашните хора, мъже и жени, са готови да се карат при всяка грешка, направена от кого и да е наоколо им. Тогава какво трябва да се каже на всички ония, които изгарят свещите или дърветата в огъня? Казвате: Не може без огън! Казвам: Наистина без огън не може, но без горение може. Без огън не може, но без дим може. Днес и при най-доброкачествените електрически крушки, след известно употребуване, се образуват сажди. При всяка неправилна мисъл, при всяка мисъл, лишена в

основата си от Любов, в мозъчните клетки се натрупват сажди, които пречат на Божествената светлина да прониква през тях.

Значи, всеки човек, който иска да има правилни мисли, трябва да тури Любовта за основа на своя ум. Някои казват: „Това учение е непостижимо.“ – Турете в ума си на първо място идеята за Бога и не мислете, че Той е непостижим. Ще възразите: „В коя култура може да се приложи Божественото учение?“ – Оставете този въпрос настрана. Поставете в ума си идеята за Великото Начало на живота като свой идеал, и новата култура ще дойде. Съвременната култура е отживяла своето време, а сега иде вече Божествената култура на хората от шестата раса. Едно е важно за всички хора днес: да задържат в себе си всички нови схващания, които са придобили досега. Ако можете да задържите енергията, която днес имате, вие много ще се ползвате. Някой казва: „Аз искам да израства високо, голям човек да стана!“ Питам: Какво ще те ползва този ръст, тази височина, ако след двайсет години я изгубиш? Ако е въпрос за височина, за ръст, душата трябва да бъде висока, мощна, да преодолява всички мъчнотии в света. Умът трябва да бъде толкова светъл, че никаква тъмнина да не го засенчва. Сърцето трябва да бъде толкова силно, че никаква буря да не преломява клончетата му. Днес навсякъде в света говорят само за огорчени, за скършени сърца. Щом се говори за огорчени, за скършени сърца, това подразбира, че говорим на човечески и ангелски езици, а Любов нямаме.

Сега ще ви дам следното алхимическо правило. За десет дни наред повтаряйте в себе си стиха: „Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, ще съм мед, що звънти, или кимвал, що дрънка.“ Не прекъсвайте ежедневната си работа, но живеете и работете със съзнание. Старите ви кукли показват пътя, по който трябва да вървите. Какво липсва на вашите кукли? Разумен живот. Те могат да отворят и затварят

очите си, могат и да говорят, но им липсва разумност. Българите имат такива бъклицы: като ги натиснеш през средата, ракията изтича. Децата имат такива кукли: като ги поставиш легнали, затварят очите си; като ги вдигнеш, отварят очите си; като ги натиснеш на коремчето, изговарят някои думи. Това е добро и правилно за куклите, но човек не трябва да издава глас само когато го натиснат. Това не е правилно за човека. Той трябва да говори, да издава глас и без да го натискат. Казвате: „Човек трябва да страда много, за да поумнее.“ Това е старата философия на живота. Казвам: Според новата философия човек трябва да поумнее и без да страда. Той трябва да дава и без да го натискат. Той трябва да влиза в положението на другите хора, да разбира страданията им, да страда за тях, без да има свои собствени страдания. Щом влиза в положението и страданията на другите хора, той ще се учи от тях.

Казвам: Оставете вече настрана вашите страдания и се занимавайте със страданията на другите хора! Приготовлявайте се за бъдещата култура! Тази култура има свои органи, свои инструменти, които все повече и повече ще се развиват. С тия органи, с тия инструменти нещата вече ще могат да се проверяват и по такъв начин всякакво съмнение от умовете на хората ще изчезне. Един ден, когато вашите деца постъпят в новите училища и университети да се учат при видни, опитни професори, щом се заемат да изучават астрономията например, професорите ще кажат: „Хайде сега да направим една екскурзия до слънцето!“ Познатите ще излязат да ги изпращат, да им пожелават добър път и т.н. Ще запитате: Възможно ли е това? – Възможно е, но не с този организъм, който имате сега. За в бъдеще, когато изработите новия си организъм, с него ще отивате до слънцето, до месечината, дето ще направите своите точни изчисления, и ще се върнете назад с нови знания и придобивки. Ако някой от съвременните професори би се осмелил да каже пред

хората, че е ходил със студентите си на екскурзия до слънцето, как ще се произнесат за него? Ще кажат, че този професор е кандидат за някое от отделенията на Александровската болница, че заблуждава студентите и т.н. Ако днес някой човек каже, че е говорил с дядо си, който е заминал за другия свят, ще го вземат за умопобъркан. Не говори ли нищо по тези въпроси, той минава за сериозен, за здравомислещ човек. Ако някой човек казва, че вярва в Бога, той минава пред другите хора за малко умопобъркан. Не вярва ли в Бога, той е здравомислещ човек.

Питам: Ако тази философия е права, защо хората се радват на пълната кесия и само я потупват и поглаждат самодоволно? Защо не се радват и на празната кесия? Между празната кесия и безверието има такова отношение, каквото и между пълната кесия и вярата. Пълната кесия и вярата са подобни величини, както са подобни помежду си празната кесия и безверието. Материализмът е празната кесия; духовният живот е пълната кесия на човека. Някой религиозен човек казва: „Аз ще мълча пред хората, няма да се издавам, че вярвам в Бога, да не ме мислят за глупав.“ Чудно нещо! Защо трябва този човек да скрива своята светлина под шиник, да не я вижда никой? Как могат съвременните учени да разпръсват своята светлина навсякъде, а религиозните да я крият? Ако днес един съвременен учен знае например само първата причина, а един религиозен човек знае от първата до десетата причина на нещата, защо последният трябва да мълчи? Защо трябва да крие светлината, която той има? Както ученият има право да разнася своята светлина навред, колкото малка или голяма да е тя, така също и религиозният има право свободно да сочи пътя на човечеството със светлината на своето съзнание.

Всички съвременни хора, били те учени, поети, музиканти, философи, проповедници или обикновени занаятчии, трябва да бъдат смирени. Смирение

се изисква днес от всинца! Казват за някого: „Този човек е файтонджия.“ – Какво лошо има в това? От файтонджията зависи дали главата ти ще бъде здрава, или превързана. Ако той е трезв човек, ще те заведе благополучно до определеното място, за което ще му заплатиш и благодариш. За друг казват: „Този човек е свещеник, проповедник.“ Значи, той е глашатай, разнася Словото Божие из света. Еди-кой си пък бил писател. Значи, той е барабанчик, съобщава де какво става из света. Четвърти някой бил шивач – той е битпазарджия, старото превръща в ново. Истинската философия на живота седи в това, да се научи човек да намира смисъл във всички неща. Когато някой каже, че аз съм отличен проповедник, казвам: Да, аз съм отличен глашатай. Смирение, любов към Истината се изисква от всички хора днес. Който притежава истинската наука, само той може да говори с любов.

„Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, ще съм мед, що звънти, или кимвал, що дрънка.“ Любовта е велика сила, която може да произведе вътрешен преврат в душата на всеки едного. Затова всеки човек трябва да работи усилено върху себе си, да намери този малък огън, тази малка искра, която е в състояние да произведе преврат в неговата душа. Настане ли този преврат в него, той ще започне да се разговаря със своята съдба разумно, като с най-добър свой приятел, и ще ѝ каже: „Ти си много добра, не си тъй жестока, както те представят. И в тебе има сърце. Аз обикнах Бога, при Него искам да отида, за Него искам да живея, помогни ми и ти в този мой вътрешен стремеж.“ И наистина съдбата има сърце. Що се отнася до смелите, до силните хора, съдбата е добра, отстъпчива. Тя им казва: „Понеже вие сте смели хора, аз ви давам свободен билет – да отидете, дето искате. За страхливите обаче аз съм страшна като мечка. Достатъчно е да си отворя пред тях устата и да зарева, те ще напуснат и наука, и религия и ще бя-

гат извън гората, дето няма мечки.“ Страхливите хора не излизат зимно време поради студа; лятно време по обед също не излизат поради голямата горещина. И в Америка има такива хора, които във време на силно слънце излизат с големи шапки на главите, пазят се от слънчев удар. Такива хора трябва да носят на главите си магнетически шапки, да не ги пече слънцето.

И тъй, човечеството първо е минало през фазата на растенията, от които се образуваха каменните въглища. После то премина през фазата на рибите, които организираха водата. Най-после премина през фазата на птиците, които организираха въздуха. Сега вече иде културата на огъня, тоест културата на истинския човек. Христос казва: „Огън дойдох да запала на света.“ Той донесе култура, която ще преобрази света. Този Божествен, свещен огън ще почне да гори върху огнището на всяко човешко сърце. Този огън именно ще организира света.

Аз искам всички хора да бъдат носители на този свещен огън, не на огъня на въглерода или на водорода, или на кислорода, но на огъня, който окултистите наричат азот, който нито гори, нито изгаря. Новата култура е на Божествения огън. В този огън Мойсей чу гласа, който му говореше: „Събуй обучащата си, защото мястото, на което седиш, е свето.“ Мойсей каза: „В този огън чух въздишките на народа си.“ Тогава Господ му каза: „Аз ще сляза да помогна на твоя народ чрез тебе.“ Мойсей се уплаши, той не беше готов още да влезе в този огън и да помага.

По същия начин днес много хора казват: „Ние не можем да бъдем носители на Словото Божие.“ Носител на Словото Божие може да бъде само този човек, който може да се справи със свещения огън. Когато сърцата на хората се стоплят от този огън, те могат да направят всичко. Това може да стане моментално. Затова не изгасвайте свещения огън, който гори в сърцата ви! Изхвърлете навън стария огън, който гори с

дим и пепел! И когато в сърцата на хората се запали свещеният огън на новата култура, нека го пазят да не изгасне. Който не може да го използва, сам ще си напакости.

Някой пита кои са причините на нещастията в света. – Причините за нещастията са съмнението и безверието. Мнозина се съмняват в това, което им говоря. Казвам: Ако запалия моя огън и се образуват дим, сажди и пепел, думите ми не са верни; ако в моя огън няма сажди, няма дим и пепел, а има свобода, светлина и любов, както и всичко хубаво, което търсите, думите ми са верни. Този огън ще бъде идеалът на човешкия живот. Придобийте ли този огън, пазете го да не изгасне! Имате ли този огън, вие ще се ползвате от науката на великите Учители, на великите адепти и гении в света, които са завършили своето развитие. Тази наука носи радост, блаженство и величие за човешката душа. Само така човек може да познава Бога и Бог ще го познава. Това подразбира да се говори с Любов.

„И ако говоря с ангелски език и с езика на любовта и познавам Бога, ще съм човек с прави мисли и с чисти и възвишени чувства.“

24 октомври 1926 г., София

Неговата заповед

И знам, че Неговата заповед е живот вечен.

Йоан 12:50

Знанието е проява, качество на съзнанието. Знае онзи човек, съзнанието на когото е пробудено. Знае онзи човек, който разбира законите на природата и тяхното приложение, както и съотношенията, които съществуват между тях. Знае онзи човек, който прилага в живота си правилата и методите на разумната природа и може да изкарва от тях нещо реално, с което да подобри своето положение. Знае онзи човек, който може да запази своето щастие, здраве, богатство, дарбите на своята душа, силата на своя дух, както и всичко възвишено и благородно в себе си. И обратно: всеки човек, който разрушава своето щастие, изгубва своето богатство, покваря своя ум и своето сърце, изнасилва своята душа и своя дух, той е невежа, той е прост човек.

Като се разсъждава така, може да се дойде до закона на вероятностите в математиката. Всеки, който познава и изучава този закон, знае, че в живота се срещат повече или по-малко случаи за реализиране на нещо, а някога тия случаи могат да се реализират сто процента – значи, вероятността е абсолютна, пълна. Например ученикът, който редовно учи уроците си през годината, знае всичкия материал и вероятността за него да издържи изпита си успешно е сто процента. Обаче за ученик, който оставя някои предмети ненаучени, вероятността да издържи изпита си успешно се намалява. Следователно колкото по-малко учи един ученик, толкова по-малка е вероятността да издържи

изпита си. Такъв ученик разчита вече на щастие, на късмет, както казват турците, и той очаква да му се падне нещо, което знае. Ако той знае само един предмет, има само единица вероятност да издържи изпита; ако му се падне някой въпрос от този предмет, това значи, че между сто празни билета има само един пълен. Тогава вероятността да се падне този билет е едно на сто. Опитвали ли сте колко пъти трябва да бръкнете в кутията, за да извадите пълен билет?

Сега всички съвременни културни хора, тоест хората на цивилизацията, имат по една такава кутия и всяка сутрин бъркат в нея да извадят пълен билет. И майки, и бащи, и деца, и учени, и прости, и свещеници – всички бъркат в тази кутия, но работите им пак не вървят добре. Като ги питаш нещо за Господа, виждаш, че те не Го познават, не вярват в Него. В ангелите не вярват, в душата не вярват, в доброто също не вярват; дойде ли обаче до късмет, всички вярват. Разправят за един от френските писатели, голям материалист и реалист, че преди да започвал издаването на някои от своите романи, вадил билетчета от една кутия, на които било написано с какъв успех ще се ползва неговото съчинение, обществото ще го посрещне добре или зле. Да вярва човек в късмет, това е атавизъм. Въпросът не седи във вярата на човека в късмет или в щастие, но той трябва да има в себе си нещо положително, установено, на което да вярва. Ако се намерите пред някоя река без мост, как ще преминете от единия бряг на другия? Ще ви трябва въже или прът. Този прът или въжето представляват вярата на човека. Следователно колкото и да е слаб този прът, тоест колкото и да е слабо веруюто на човека, то все ще му помогне да премине реката. В какъв случай е необходимо веруюто на човека? Само когато той срещне някоя река без мост. Обаче случва се човек да измине хиляда километра път и да не срещне никаква река или пък, ако срещне по пътя си някоя река, тя

има мост. Питам: Заслужава ли тогава да се носи този прът толкова дълъг път? Не заслужава. Значи, веруно-то на много съвременни хора е такова, че те могат да разчитат на него само в крайни случаи. Тяхното веруно е този именно прът, който те носят със себе си цели хиляда километра път и казват: „Не трябва да се отказваме от веруюто на нашите деди и прадеди, то все може да ни потрябва в някой критичен момент.“ Питам: Нужен ли ви е този прът, ако реката, през която ще преминете, има здрав, хубав мост? Не е нужен. Едно време между земята и небето нямаше мостове, но сега има: днес има много богове, които учат хората как трябва да вярват в Бога. Индия е пълна с такива богове. В България пък има много светии. Отидете ли в Русия, там ще намерите още повече светии. Някой пита: Чели ли сте последните теории на еди-кой си философ, с които той разрешава най-сложните задачи в живота? – Не съм чел. – Който не е чел тези теории, той е голям невежа. Питам този човек: Ами ти чел ли си Божествената книга, в която е написано всичко за създаването на света? – Не съм я чел. – Тогава ти си първокласен невежа. – Според мене тази книга нищо не струва. – Не, Божествената книга беше написана преди книгата на видния философ, от когото ти се възхищаваш. Той зае своята философия от свещената, от Божествената книга и под нея тури своя подпис. Теориите на новите учени хора също тъй са заимствани от тази Божествена книга на живота, написана още преди създаването на света. С това теориите на тия учени не се обезценяват, но казвам, че преди тях имало ред философи, със светли, трезви идеи, които са взели участие в написването на Свещената книга на живота. Те са учители на новите философи и учени, те са учители и на цялото човечество.

Някой казва: Знаете ли какъв морал е написал еди-кой си философ в своето учение? – Зная. На такъв морал днес и паяците не могат да се задържат. Подо-

бен морал имат и растенията, и животните. Например мъжкото куче никога не дави, не хапе женското. На друго мъжко куче то напада, но на женско – никога! То казва: Според нашите традиции мъжко куче никога не напада женските кучета. Това е наш свещен морал. Ако някое мъжко куче си позволи да хапе женските, нашият род ще изчезне съвършено от лицето на земята. Хората казват, че кучетата се отличават с привързаност и благородство. Тяхната привързаност и тяхното благородство се дължат на факта, че мъжките кучета не хапят женските. Какво става обаче между хората? Днес между съвременните културни хора ще видите, че мъжът е в състояние да умори жена си и жената е в състояние да умори своя мъж. Защо някой мъж уморява своята жена? Нали жената е направена от реброто на мъжа? Бог извади едно ребро от Адам и каза: „Ето, давам ти тази жена за другарка през целия живот. Пази свещено нейната душа!“ В това време извън рая имаше друга култура, пред която Адам излезе да се хвали със своята другарка Ева, като казваше: „Аз имам красива, хубава жена, каквато светът не е виждал досега!“ Тогава тази култура изпрати един свой делегат, преобразен в змия, да опита, да разбере добре каква е тази жена. Какво стана след това? Тази хубава жена съгреши, а след нея съгреши и Адам, след което и двамата се намериха извън рая. Имаше един българин, във Варненско, на име Драгни, който също така обичаше да се хвали със своята жена, че била работна и трудолюбива. Щом види, че жена му изгъче един топ платно, той го взима под мишницата и вечер, когато никой не го вижда, отива в кръчмата, разгъва платното и казва на кръчмаря: „Виждаш ли, платно е това! Дай тук половин кило вино!“ Тъй вървят чашите една след друга, докато всичкото платно отиде.

Днес повечето съвременни мъже са изгубили своето мъжество – тази възвишена и благородна черта, вследствие на което са огрубели. Истинското

мъжество подразбира Мъдрост. Думата „мъж“ в българския език означава „човек“, а в английския език означава „гъба“, мек като гъба. Какво представлява гъбата? Нещо, което израства в една нощ и скоро след това изчезва. Какъв мъж е този, на когото израстват мустачки и брада за една нощ и след една година го виждаш, останал без мъжество, обременен от живота, обезсмислил всичко в себе си и се оплаква, че някоя жена го увлякла и съсипала? Как може да го увлече една жена? Ако е вярно, че жената опропастява мъжа си, как ще се обясни пропадането на младия човек, който още не е женен? Някой млад човек прекарва по цели дни и нощи в кръчмата с чаша в ръка и казва: „Тази проклета чаша ме съсипа!“ Един млад човек се оплаква от жена си, друг – от чашата. Питам: Кой е виновен тогава – чашата или жената? Виновно е желанието, което е дълбоко скрито в него и чопли, разрушава живота му, както червеят разрушава дървото. Кое заставя работника в английските фабрики да работи по цели дни само за няколко английски лири? Или кое заставя работника във френските фабрики да работи за няколко златни френски монети? Кое заставя работника в Турция или в България да работи за няколко турски лири или за няколко български книжни лева? Желанието за пари кара хората да работят. Добро е това желание, но кой човек, след като е обичал парите, е придобил нещо безсмъртно, нещо, което не се губи? Ще кажете: Без пари не може да се живее. Не е въпросът там дали може, или не може да се живее без пари. Може ли Любовта – най-свещеното нещо в живота – да се печели с пари? Златото има ли съзнание? Няма. Щом златото няма съзнание, дайте му това място, което справедливо заслужава. Турете златото в касите си и го употребете като слуга, да извърши някаква работа. Мнозина от съвременните хора турят златото си в касата и треперят върху него, както майката трепери върху децата си; постоянно отварят и за-

тварят касата, радват се на златото си. Гледаш някой старец, едва се държи на краката си, подпира се на тоягата си, но ходи, обикаля нещо, озърта се насам-натам, отива някъде далеч, около един километър извън селото. На работа ли отива той? Не, този старец не може да работи. Той отива на мястото, дето е заровил парите си; ходи, обикаля, наглежда, да не ги е взел някой. Само парите ли са заровени там? И неговото сърце е заровено заедно с парите. Парите, това е неговият син, неговият възлюбен, заровен в земята. Той обикаля около гроба на своя син, пали му кандилце и казва: „Синко, тук ли си още?“ Като разбере, че никой не е пипал парите му, започва да си тананика, връща се дома си весел, радостен и казва: „Заколете ми едно ярче да си хапна!“

Това представлява днес съвременният живот. Това представляват съвременните културни хора, които постоянно питат: Нали трябва да ядем, да се храним? – Трябва да се храните! – Нали трябва да имаме пари? – Трябва да имате пари! – Нали трябва да бъдем богати, а не сиромаси хора? – Богати трябва да бъдете! Нийде в Божествената книга не е казано, че човек трябва да бъде сиромас. Сиромашия и грях са синоними. Значи, във физическия свят човек не трябва да бъде сиромас, а в духовния свят не трябва да бъде грешен. Ако на физическия свят човек прави грехове и престъпления и по този начин избягва сиромашията, какво печели с това? Какво печели той, ако разбогатява на земята, а обеднява в духовния свят? Каква е вероятността да спечели човек от сто хиляди лева още сто хиляди лева, ако дава пари с лихва сто процента или ако търгува? Малка е вероятността. Защо? Тук имат влияние няколко фактора: броят на търговците, реколтата, природните условия – дъжд, суша, ветрове, и т.н.

Днес съвременната математика се занимава със закона на вероятностите по отношение броя на смъртните случаи и раждаемостта в живота, тоест тя прави

изчисления колко хора умират и колко се раждат годишно. Също тъй тя прави изчисления колко хора са здрави и колко болни и каква вероятност има някой човек да заболее и през коя година от своя живот. Тия изчисления се правят въз основа на условията, средата, в които живее даденият индивид, неговите родители, наследствеността и т.н. Мнозина казват: „Да бъдем богати и здрави!“ Добре, това желание е на мястото си, но същевременно човек трябва да бъде праведен. Ако богатството и здравето на човека във физическия му живот създават неговата смърт в духовно отношение, това здраве и това богатство не са необходими. За предпочитане е човек да умре на земята, а да живее в духовния свят, отколкото да живее на земята, а да умре в духовния свят.

Христос казва: „И знам, че Неговата заповед е живот вечен.“ Неговата заповед е великата заповед, която съдържа всички основни правила за духа, за душата, за сърцето и за ума. Само с тия правила човек може да работи успешно. Някой човек не вярва в духа. Какво показва това? Че неговото съзнание не е дошло дотам. Друг човек не вярва в душата. Какво показва това? Че неговото съзнание не е дошло дотам. Обаче всички хора вярват в сърцето и в ума. Няма човек, който да не вярва в сърцето и в ума. Тогава нека всички хора започнат с възможностите и условията, които се съдържат в сърцето и в ума на човека. Какви са тези възможности? Човешкият ум се проявява чрез мозъка. При това колкото по-фина е материята, от която са изтъкани белите и сивите мозъчни влакна, толкова по-богати са условията за умствения живот на даден човек. Гънките на сивото мозъчно вещество трябва да бъдат добре моделирани, за да могат правилно да предават човешката мисъл. Съвременните учени изучават набраздяванията и нагъванията на човешкия мозък, но те не са дошли още до положително научно определение за ролята на мозъчните гънки. Те са дошли

само до общо научно заключение, че интелигентността на човека зависи от набраздяванията, тоест човек е толкова по-интелигентен, колкото броят на мозъчните гънки в него е по-голям. Освен това те са дошли още и до заключението, че колкото по-дълги са тия гънки, толкова и човек е по-интелигентен. И най-после, колкото по-дебели са тия гънки, толкова и човек е по-умен и интелигентен. Значи, има известно съотношение между дебелината, дължината и набраздеността на мозъчните гънки и разумността и интелигентността на човека. Ето защо интензивността на ума не е еднаква у всички хора.

Питате: „На какво се дължат много от нещастията в човешкия живот?“ – На човешкия ум. Какво ще стане например, ако някои хора се облекат зимно време с тънки дрехи, събуят се боси и така излязат вън? Ще се простудят. Значи, разумният човек трябва да познава издръжливостта на своя организъм. Лятно време човек може да ходи бос по тревата, без да се простуди, но ходи ли бос по паважа на някой голям град, той ще се простуди. Човек не трябва да ходи бос по камъните нито лятно време, а още повече зимно време. Защо? Има ред причини, които сега няма да обяснявам. Едно е важно да се знае: камъните поглъщат силата на човешкия живот. Хората са разбрали това нещо и затуй никога не си правят каменни къщи. Те правят къщите си от тухли, от дървета, като най-здравословни. Защо камъните поглъщат силата на човешкия живот, това е друг въпрос. Фактът е важен. И в Писанието се казва, че от вкаменяването на човешкото сърце произтичат най-големите нещастия в света. Някой пита: „Защо ме сполетяха толкова нещастия в живота?“ – Защото сърцето ти е каменно. Умен, добър човек е този, който не вижда само своите страдания, но и страданията на окръжаващите. При това той знае защо му идат страданията. Не само това, но той може да отстрани известни страдания, които го очакват.

Следователно, когато се говори за съвременната наука, ние подразбираме, че само този човек може да се занимава с нея, който има обич към знанието. Няма ли човек обич към знанието, и науката за него няма приложение. И действително съвременната наука има приложение само във външния, във физическия живот на хората, но не и в техния вътрешен, морален живот. С помощта на науката днес се построяват фабрики, пътища, пътни съобщения – железници, параходи и аероплани; тя помага в разните отрасли на живота: кожарство, стъklarство, бояджийство и т.н. Цялата съвременна индустрия лежи в основата на науката. Вземете за пример бояджийството. То е донякъде само разработено. Може ли да се сравни с бояджийството на птиците и на растенията? Не може. Те далеч надминават хората в изкуството си да боядисват. Когато човек боядисва нещо, тази боя се разрушава, дори съвсем изчезва от слънчевите лъчи. Затова казваме: „Боите, които човек е открил, избеляват от слънцето.“ Боите пък, с които птиците боядисват крилцата си и растенията – цветовете си, обратно: колкото повече ги грее слънцето, толкова по-хубави стават.

И тъй, най-важното нещо за човека е да запази чистотата, девствеността и силата на своето сърце и на своя ум. Някой казва: „Всички възможности за човека се крият в силата на неговата воля.“ – Не, силата на волята зависи от чистотата на сърцето и от силата на ума. Волята представлява направление на силите на ума и на сърцето в известна посока. Воля в широк смисъл на думата имат само най-възвишените хора, най-великите Учители. Когато казват за някой обикновен човек, че има силна воля, това са силни желання, но не и воля. Волята не подразбира да направиш това, което пожелаеш. Да имаш воля, значи, като пожелаеш да извършиш един акт, предварително да знаеш условията и законите, на които той се подчинява, та като го направиш, да имаш резултат

сто процента успешен. Това, което съвременните хора наричат воля, не е нищо друго освен своеволие. Ето защо съвременните хора са повече хора на своеволието, отколкото на разумната воля.

Аз съм правил ред френологически изследвания и изчисления върху брадата на българите. Брадата на човека показва каква е неговата воля. От многото изследвания, които направих, намерих само двама души, брадата на които е поне близо до нормата. Такива хора могат да постъпват справедливо при всички условия на своя живот. Според закона на вероятностите може да се изчисли колко справедливи хора ще има на 4 000 000 население в България. Според моите изчисления аз зная приблизително колко души има в България с будно съзнание в своите действия. За всички хора е важно да се използват възможностите, които са вложени в тях. Тези възможности се крият в силата на техния ум и в чистотата на тяхното сърце. Разумен, чист човек е този, чието сърце не се смущава от условията на живота: че родителите му умрели, че някой говорил лошо за него, че някой го нападнал – той сълза няма да пролее. Разумният човек може да плаче, но никога за себе си. Не е правилно, когато човек мисли, че Господ го проклед и затова страда. Не, богатството на човека е вложено в самия него. Няма същество по-богато от човека. И най-престъпният човек съдържа в себе си грамадна енергия, която ако той използва правилно, може и светия да стане. Той се е оплел в идеята, че е престъпник, че от него нищо добро не може да излезе, и не прави усилия за своето повдигане. Как е дошъл до това положение? – Чрез внушение.

Съвременните хора работят със закона на внушението. Нима със създаване закон за престъпниците държавниците не внушават престъпността у хората? Щом се яви един престъпник, те казват: „Хайде да създадем закон за престъпниците!“ С този закон се

отваря път на престъплението. Свещениците говорят за развалата на хората, но с това те не ги изправят, а отварят път на развалата в света. За да се избегнат тия лоши последствия в живота, човек трябва да се стреми към Истината. В Истината е скрит смисълът на живота. Ще кажете: „Как да познаем кой човек говори Истината.“ – Човекът на Истината има свой определен образ, по който може да се познае. Както всеки учен, бил той астроном, геолог или какъв и да е, има свои мерки, своя определена норма, по която съди за явленията в света, така и за човека, който проповядва Истината, има определена норма, определени мерки, по които той се познава.

„И знам, че Неговата заповед е живот вечен.“ Когато държавникът създава закони, преди всичко той трябва да знае Божиите закони и по тях да ръководи управлението на своята държава. Някои казват, че човек трябва да бъде патриот. Кой човек може да бъде патриот? Най-разумният, най-честният, най-благородният. Не е достатъчно патриотът да обича своя народ, тоест ръката си само, но всички патриоти трябва да живеят един за друг, да съставляват нещо цяло. Ние виждаме, че стремежът на всички съвременни хора, на всички икономисти, както и на всички народи и общества седи в идеята да си помагат взаимно едни на други.

Обаче нека оставим тия общи въпроси настрана, те сега не ви интересуват. Всички, които ме слушате, искате още днес да бъдете щастливи, очаквате да чувате нещо по това, как да придобиете щастието. Това, което очаквате да чуете, ще го изкажа в две правила. Първото правило: пазете чистотата на своето сърце! Второто правило: пазете чистотата на своя ум! Чистотата е капитал за човека. Тогава, за да запазите този капитал, тази своя чистота, спазвайте следното правило: не влагайте своя капитал в чужди банки! Щом става въпрос за запазване на чистотата си, казвам: Не

правете никакъв компромис със своята чистота! Докато сте чисти, всички извори на вашия живот ще текат правилно. Деня, в който загубите чистотата си, изворите, каналите на вашия живот ще се задръстят и вие ще се лишите от силата и здравето си, ще започнете да боледувате, да се дразните, ще изгубите свободата си, ще очаквате на чужда помощ и т.н. Който иска да бъде здрав, трябва да бъде чист. Който иска да поправи своите работи и да бъде независим от хората, непременно трябва да бъде силен. Обаче силен човек е онзи, който е запазил своята първоначална светлина на ума, която Бог е вложил в него. Някой пита: Как мога да запазя светлината на своя ум? – Като вложиш ума си в Божественото. – Какво трябва да направя, за да постигна нещо? – Не бързай да забогатееш. Не бързай учен да станеш! Не бързай силен да станеш! Смешно е, когато силният човек иска да стане силен. Не бързай да станеш богат! Кой трябва да желае богатството? Сиромасът. Има ли смисъл богатият да желае богатство? Не бързай да станеш добър! Доброто е необходимо условие за съвършенството на човека, но той не може да стане добър в един ден. Следователно, щом човек се стреми към съвършенство, доброто ще му помага. Не се ли стреми към съвършенство, и доброто няма да му помага. Цялата съвременна философия се стреми да направи човека добър. Не, човек трябва да бъде съвършен, а за да бъде съвършен, умът му трябва да бъде силен в доброто.

В съвременната математика, покрай различните въпроси, се изучават и отношенията между дългите и късите линии. Какво разбирате под дълги и къси линии? Ще кажете: Какво отношение има между дългите и късите линии и стиха, който е цитиран в тази беседа? – Аз говоря за дългите и късите линии, за да ви изясня известни положения в живота. Когато човек иска да направи едно добро, но го отлага от днес за утре, той образува дълги линии в живота си. Добър ли

е този човек? Не е добър. Обаче, когато човек иска да направи зло, но го отлага от днес за утре, той пак образува дълги линии в живота си. Лош ли е този човек сега? Добър човек е той. Следователно дългите линии за лошите работи показват, че даден човек е добър; късите линии за добрите работи показват, че даден човек е добър. И обратно: дългите линии за добрите работи и късите линии за лошите работи показват, че даден човек е лош. Оттук изваждаме следното заключение: късите линии за добри постъпки показват, че хората са добри; дългите линии за лоши постъпки показват, че хората са добри, и обратно: късите линии за лоши постъпки показват, че хората са лоши; дългите линии за добри постъпки показват, че хората са лоши. Когато при някой добър човек има дълги линии, това показва, че той всякога разсъждава. Но добрият човек няма право да разсъждава да направи ли едно добро дело, или не. Ако съм около някой извор и дойде при мене беден човек за милостиня, трябва ли да разсъждавам да му помогна ли с нещо, или не? Тук няма какво да се разсъждава. Ще бръкна в джоба си, ще извадя една монета и ще му я дам. Има ли тук нужда от моите разсъждения? Този човек е беден, нещастен, три дни не е ял. Днес аз ще му дам нещо, утре – друг някой, и така ще прекара своя живот.

Казвате: „Трябва ли човек да проси?“ – Нека проси! Няма нищо лошо в просията. Някой казва: „Аз не обичам да прося!“ – Докато просиш, ти си човек. Какво ще стане с малкото дете, ако не проси от майка си мляко? Какво ще стане с държавника, ако не проси? Няма да взима участие в управлението на държавата. Затова той ходи при тези, при онези избиратели, моли ги да го изберат за депутат или за министър, като им дава ред обещания. Тия обещания имат валидност, докато той стане министър. Стане ли веднъж министър, той казва: „Аз съм човек независим, изработвам закони и ги прилагам. Други закони, друга воля не при-

знавам!“ Какво признава? Да изпразва чувалите. Тъй казват българите. Смешно е, когато българите говорят за изпразване на чувалите! Каква наука има в изпразването? Наука е, когато нещо тече като извор. Какъв смисъл има в това, един да пълни чувала, а друг да го изпразва? Какво подразбира изпразването? Някой казва: „Добре е от време на време да се изпразва чувалът.“ – Не, аз не бих желал да виждам в света само празни чували. Чувалите трябва да са пълни с жито. Колкото вадите от тях, толкова прибавяйте! Ако човек бърка в една каса, трябва веднага да прибави изваденото. Когато нашите каси, нашите чували са пълни, това подразбира изобилие. Нека всички хора се надпреварват в пълнене на касите и чувалите си! Днес повечето хора се надпреварват тъкмо в обратното: всеки гледа пръв и колкото може повече да изпразни чувала. Като видят, че чувалът се изпразва, казват: „Дано се намери някой умен и учен човек, който умее да пълни чувалите!“ Няма умни хора, които могат да пълнят чували. Пълните чували са наши измислици, наши изобретения. Идеята, че трябва да пълним касите, чувалите си, се отразява така заразително между хората, както се отразяват разните микроби върху организма на човека. Обаче микробите не действат върху чистия човек. Ако човек има чисто сърце и светъл ум, никакво зло не може да го сполети. Но ако сърцето му не е чисто и умът му не е светъл, каквито микроби има по света, все около него ще дойдат.

Днес светът е пълен с различни болести, умопобърквания, нещастия и т.н. На какво се дължи умопобъркването например? Някоя мома се влюбва в един момък, но той ѝ отказва и тя се умопобърква, не могла да понесе този удар. Какво от това? Нека задържи своята любов за този, който ще я обича. Има някой в света, който я обича, но тя трябва да има търпение, докато го намери. Ако царската дъщеря остави своя възлюбен и отиде при някой свинар, може ли той да

оцени нейната любов? Не може. Срецам някоя мома, наблюдавам я, тя се влюбила в някой свинар и страда, че той не ѝ отговаря. Казвам ѝ: „И сто години да любиш този човек, нищо няма да придобиеш, той само свинете си ще гледа. Ако беше умен човек, свинар нямаше да стане.“ Какво може да даде той на свинете? Казват за някой човек, че станал овчар. Какво от това? Овцете могат да живеят и без овчар. Че някой станал овчар или свинар, то се отнася до човешкия живот, до възпитанието на хората. А сега някой взел торба на гърба си, кривак в едната ръка, кавал в устата и свири ли, свири, но овцете пет пари не дават за своя овчар. Защо? Любов няма този овчар. Като дойде времето, той взима ножиците, отрязва им руното, а после ги издоява, като им казва: „Вие сте много егоисти, трябва да учите милосърдието, трябва да учите закона на жертвата. За да влезете в Царството Божие, трябва да научите Божия закон доброволно да давате млякото си, а не чрез насилие.“ — „Да бъде, както Господ е казал“ — отговарят овцете. — „Освен това според Божия закон вие трябва да пожертвате и вашите деца, да ги дадете в нашите училища, ние да ги възпитаваме.“ — „Така да бъде!“

И наистина от хиляди години насам хората все възпитават децата на овцете, но костите им и до днес са разпръснати из целия свят. Защо не говорят Истината? Нека всеки каже на своята овца: „Сестро, съжалявам, но такова време е дошло, или ти, или аз, един от двамата трябва да стане жертва, иначе и двамата ще умрем. Тази година житото не стана, ябълките не станаха, а трябва да живея, създаден съм по образ и подобие Божие.“ Тази овца ще ви погледне и ще каже: „Добре, аз ще стана жертва за Господа, стига вие да дадете плод.“ Така трябва да говорите на овцете, а не да ги залъгвате. Като им говорите така, те ще се жертват доброволно и тяхната жертва ще бъде благословение и за вас, и за тях. Ако Христос, за Когото проповядват

всички съвременни църкви, дойде днес, колко истински вярващи ще намери, които да изповядват Неговото учение? Това не е съдено, но Истината трябва да се знае. Ще кажете: „Ние се трудим, работим, правим усилия над себе си.“ – Трудете се, работете, но всякога се запитвайте: „Истински християнин ли съм аз?“ Запитват едного: „Ти вярваш ли в светия кръст?“ Той му казва: „Братко, цели две хиляди години вярвах в светия кръст, но все ми липсваше нещо.“ – „В Света Троица вярваш ли?“ – „Цели две хиляди години вярвах в Света Троица, но пак ми липсваше нещо. В какво ли не съм вярвал и в какво ли още ще вярвам?“

„И знам, че Неговата заповед е живот вечен.“ Христос не казва, че Неговият кръст е живот вечен. Той не казва, че вярванията на хората са живот вечен. Мнозина може да се обидят, като се засягат тези въпроси, но казвам: Ние почитаме тяхното верую, ако то е Божествено и ако носи някакво благо както за самите тях, така и за цялото човечество. Не е ли Божествено, ние не го подкрепяме. Аз съм готов да подкрепя всичко, което е за славата Божия, за доброто на човека, на дома, на обществото и на народите. Аз съм готов да подкрепя всичко онова, което носи благо за страдащите, за бедните. Аз не мога да подкрепя онова, което спъва идването на Царството Божие на земята, което помрачава човешкия ум или опетнява човешкото сърце. Казвам: В света иде голяма буря и докато не е дошла още, разумните хора трябва да оберат плодовете от своите дървета. Повтарям: Голяма буря иде! Оберете плодовете си и ги турете в хамбарите! Някои питат: „Какво зло има в бурята?“ – Тази буря няма да помете целия свят, но ще причини големи злини на хората. Разумно е да се вземат мерки, да се избегнат нейните лоши последствия.

Казвам: Това е учението, което трябва да се приложи в света. Всеки човек може да го приложи. Много от съвременните хора очакват Христа и казват: „Пре-

ди две хиляди години Христос дойде на земята и сега пак ще дойде.“ – Вярно е, Христос е бил на земята и пак ще дойде. От две хиляди години насам няма човек в света, когото Христос да не е посетил поне три пъти. Вие сте плакали за Него и Той е дохождал при вас. Вие сте Му обещавали много неща, но не сте ги изпълнили. Вие и до днес плачете за гвоздеите в Неговите ръце, но Той казва: „Не плачете за моите гвоздеи! Аз ги извадих вече. Време е вече да приложите Божията Любов, както ви казвам.“

„И знам, че Неговата заповед е живот вечен.“ Свържете се с Христа и приложете Неговото учение широко в живота си – не само в дома си, нито само в църквата, нито само в един народ, а навред – по целия свят. Целокупният живот може да бъде заквасен с Божията Любов! Тя има общо приложение и може да царува навсякъде. Без Любов няма живот; без светлина няма растение; без свобода култура не може да съществува. Тия са основните положения в живота. Главната задача на човечеството е да изучава Божията Любов и да я познава. Казвате: „Как да познаваме Божествено-то?“ – Там, дето човешката любов престава, Божията Любов започва. Там, дето човешкото знание престава, Божието знание започва. Там, дето човешката свобода свършва, Божията свобода и Истина започват. Някой човек се обезсърчил и казва: „Аз остарях вече, ще се мре.“ – Не, тъкмо сега ти можеш да намериш истинския живот.

„И знам, че Неговата заповед е живот вечен.“

Казвам: Старият човек може да се подмлади в 24 часа. – Как? – Той е богат човек, вложил в банките 25 милиона лева и си казва: „Ако раздам един милион лева от парите си, дали ще мога да се подмладя?“ – „За да се подмладиш, трябва да продадеш и раздадеш всичкото си имане: пари, къщи, ниви – нищо старо да не остане в тебе.“ Аз, който му говоря така, съм млад човек. Той ме слуша, гледа, мисли си, не се решава.

Казвам му: „Раздай богатството си, и ти ще станеш млад!“ Той не вярва, разглежда ме изпитателно от главата до петите и си казва: „Какво мисли този човек? Възможно ли е, след като съм работил толкова години за това богатство, да го раздам току-тъй изведнъж!“ Този старец мисли, че аз ще взема парите за себе си. Казвам му: „Не се безпокой, дядо, неправда не може да съществува в света. Ако взема парите за себе си, аз ще остареея, а ти ще се подмладиш. Ако повярваш в тия свещени думи, в 24 часа ти ще се подмладиш; ако се усъмниш, нищо няма да постигнеш. След пет години аз пак ще те посетя, да видя разбрал ли си великата идея, която се крие в тия думи.“ След пет години пак отивам при него и го запитвам: „Сега съгласен ли си да раздадеш богатството си?“ – „Не мога ли да раздам само половината? Какво ще правя, като раздам цялото си богатство? Нали ще страдам тогава повече?“ Отивам си и му казвам: „След пет години пак ще дойда.“ Питам: кой от двамата печели? Христос днес задава същия въпрос на всички съвременни хора. Вие казвате: „Всичко знаем, но това нещо не може да се приложи.“ – Може да се приложи.

„И знам, че Неговата заповед е живот вечен.“

Сега ще ви разправа един разказ. Един ангел разглеждал света от невидимия мир и Господ, като го видял, че се интересува от света, дал му следната задача: да слезе на земята и да изчисли за колко хиляди години може да изтече всичката вода, като минава през някое малко, тясно отворстие. И трябвало да прекара той на земята дотогава, докато изтече всичката вода. Тази задача му се видяла доста сериозна. Дълго време трябвало да остане той на земята, но затова пък виждал, че ще придобие много знания. Той боравил със закона на вероятностите, според който всичката вода могла да изтече през това тясно отворстие само за 24 часа. За такова изчисление турците казват: „Вредно за ума е да се занимава човек с такива работи.“ И наис-

тина невероятно е да приема човек, че всичката вода на земята може да изтече през едно тясно отворстие само за 24 часа. Това нещо е възможно само за ангели, които имат велики знания, чрез които ще могат да съгъстят водата. Това са възможности, вероятности, които не се отнасят до физическия свят. Това нещо не може да стане по физически начин. По същия начин, когато казваме, че човек може да се подмлади в 24 часа, не подразбираме, че то може да стане по физически начин.

Знание трябва на света! Най-първо човек трябва да изучава своята глава и своя мозък. У някои хора например очите са вдлъбнати, у други – изпъкнали; у някои хора ушите са дълги, големи, у други – къси, малки. Защо съществуват такива различия между хората? У някои хора лицата са пълни, у други – слаби. Физиолозите казват, че между пълните лица и стомаха има известно съотношение: колкото лицето на даден човек е по-пълно, толкова и стомахът му е по-здрав; и обратно: колкото лицето на човека е по-слабо, толкова и стомахът му е по-слаб. Други физиолози казват, че когато носът на човека е широк, и гърдите му са широки; когато носът е сплеснат, и гърдите му са сплеснати. Значи, всяко нещо в живата природа има своето място и предназначение. Не е нужно да се отвори стомахът, за да се види дали той е здрав, или не. Има външни признаци у човека, по които може да се познае това, а именно: здравословното състояние на стомаха се определя от лицето на човека.

Преди няколко дни ми попадна книга на някой германски физиолог анатомист, който посветил цели двайсет години да изучава човешкото око с всичките му потайности. По окото той познавал каква болест имал човек и на кое място. Също така по окото той могъл да предсказва болести, от които човек след време може да се разболее. Всичко е написано в окото на човека: неговото минало, настояще и бъдеще. В своите

изследвания върху окото този учен се домогнал и до разни методи за лекуване. Ако някоя майка има тия познания, като види окото на детето си, тя ще познае, че нейното дете след 2–3 години например ще заболее от известна болест. Щом знае това, тя ще може да вземе предварително мерки за неговото лекуване. Какво правят съвременните хора в такива случаи? Те се лекуват, след като заболяят, когато болестта е напреднала вече. Казвам: Викайте лекар, докато болестта още не е дошла! Някой човек сгреси и тогава вика проповедник да го изповядва. Казвам: Викайте проповедника, да ви каже как да живеете, докато грехът не е дошъл! Днес затворите са пълни с престъпници; улиците са пълни със стражари. Ние сме сити на грехове и на престъпления! Вървя по улиците, срещат ме някои детективи, наблюдават ме, мислят ме за анархист. Защо? Имам дълга коса. Питам ги мислено: „Как сте, приятели? Как върви вашата работа?“ – „Не сме особено добре, но какво да правим? Веднъж сме приели тази работа, ще я караме, че каквото излезе.“ – Не е лоша вашата работа, но като търсите лошите хора, трябва да знаете как да ги изправяте. Работата на детектива не се заключава в това, да улови някой престъпник и да го премаже на мястото от бой. Постъпва ли така, той трябва да знае, че пътят, по който върви, не е добър за самия него. Той трябва преди всичко себе си да изправи! И на стражаря казвам същото. Не е лошо човек да бъде стражар, но като лови хората, да ги изправя. Всяка служба, извършена правилно и разумно, е благородна. Това подразбира да бъде човек стражар или детектив, или съдия, или адвокат, или държавник и т.н.

„И знам, че Неговата заповед е живот вечен.“

Мнозина питат: „Как ще дойде новият живот на земята?“ – Ще дойде пролетта на човешкия живот, ще дойде и лятото на човешкия живот, но усилена работа се изисква от всинца ни. Като очакваме добрите ус-

ловия на живота, не трябва да бездействаме и да казваме: „Добър е Господ, Той всичко ще ни даде!“ Така правят мързеливите хора, а ние трябва да работим! Дойде ли пролетта, всички трябва да работим, да придобием необходимите блага за Вечния живот, който изключва страданията, а включва щастието на цялото човечество, на всички народи и на всички души.

Най-първо от всички се изисква абсолютна, положителна вяра! Христос е казал: „Всичко опитвайте, доброто дръжте!“ Аз ви казвам: Опитвайте това, което ви говоря; опитвайте това, което Христос е говорил; опитвайте и това, което добрите, учените и гениалните хора са казали! Във всеки човек има нещо гениално, той е модел. В този смисъл всички хора се допълват. Всички добри, учени и гениални хора вървят към една и съща цел. В знанието, което те внасят в света, има единство. Щом е така, между науката и религията не трябва да има разногласие. Между религията и обществения живот също така не трябва да има разногласие. Науката, религията, общественият живот, това са форми на живота, а между всички форми на живота трябва да има единство, не разногласие. Някой бил държавник или съдия, или адвокат, или лекар, или художник, или поет – това са различни служби само, а всички са хора, души, братя помежду си. Всеки човек не може да бъде художник. В какво седи изкуството на художника? Художникът трябва така да тегли четката, че да предава с нея онези черти от лицето на човека, които да изразяват неговото благородство или неговата добрина, или неговата чистота и т.н. Само чрез дълги наблюдения художникът ще може да предава с четката си вътрешните качества и добродетели на човека. При това положение всеки човек може да бъде художник. Някой казва: „Аз не съм хубав.“ – В продължение на два часа всеки може да направи лицето си красиво, но се изисква голямо усилие на неговия ум и на неговото сърце.

И тъй, нека всеки постави в душата си високия идеал да живее най-първо като разумен човек, а после като българин. И после, не само като разумен човек, а като служител Божий, като Син Божий. Да бъдеш Син Божий, значи да чувстваш пулса на цялата Вселена; всичката нейна красота, всичко възвишено и благородно в света. Това ще внесе радост и веселие в твоята душа. Всеки може да бъде Син Божий ако не днес, то поне за в бъдеще.

Казвам: Задръжте този идеал в душите си, за да можете поне отчасти да премахнете страданията, неверието, съмненията, които ви мъчат. Много мъчения имате, но има начин, по който човек може да се избави от тях. Отива един беден, бос човек при Господа и Му се оплаква, че бял ден не е видял през целия си живот. Краката му станали на решето от тръне и бодили. Той се помолил на Господа, като Му казал: „Моля Ти се, Господи, дай ми едни обуца от склада на небето, за да се избавя от това тегло на земята!“ Господ се усмихнал и му казал: „Съжалявам, не мога да ти дам обуца, каквито ти искаш. Тук нямаме такива обуца, но ще ти помогна по друг начин.“ Като слизал към земята, Господ му дал две крилца и му казал: „Щом дойдеш до някой трън, започни да махаш с тия крилца и те ще те издигнат нагоре.“ – „Дали ще мога да се издигна с тях нагоре?“ – „Ще се опиташ.“ – „Сега Господ ме поставя в друго затруднение.“

Днес и аз турям всинца ви по две крилца и казвам: Щом дойдете до тръните, махнете с крилцата си да литнете нагоре и ще се освободите от тръните. Има ли по-проста философия от тази? Няма. Ако не махнете с крилцата си, по десет и повече от десет тръне ще вадите от краката си. Махате ли с крилцата си, добре и леко ще ви бъде!

31 октомври 1926 г., София

Мойсей и Христос

*Защото, ако бяхте вярвали в
Мойсея, повярвали бихте в мене;
понеже той за мене писа.*

Иоан 5:46

Има известни положения в живота, които трябва да се изяснят. Изясняването е също така процес в природата, както растенето, развитието и ред други процеси. Всички предмети или всички същества, към които се движим, стават толкова по-ясни, колкото повече се приближаваме към тях; колкото повече се отдалечаваме от тях, яснотата им се губи. Изясняването на нещата подразбира външната, материалната, видимата страна. Този процес е необходим за човека, понеже днес, по разни външни и вътрешни причини, той не може да мисли и да чувства правилно, идеално. Извадете от него материалните неща, и духовният му живот ще остане напълно неразбран. Представете си, че човек живее в един свят, особено създаден, дето той не се нуждае нито от стомах, нито от очи, уши, нос, език, не прави никакви грехове и престъпления. Как мислите, какво ще бъде положението на този човек?

Често съвременните хора задават следния философски въпрос: Не може ли светът да бъде създаден по друг начин? – Светът може да бъде създаден по хиляди начини, но въпросът е да се избере най-добрият начин и така да се създаде. Най-добрият начин, по който светът можа да се създаде, е този, който имаме днес. Казвате: Не можа ли човекът да има друга някаква форма, а не тази, която днес има? – Може. Обаче най-хубавата форма, в която човек може да се прояви днес, е тази, която ние познаваме вече. Всички форми, които са да-

дени за птиците, за млекопитаещите, за растенията, за всички живи същества изобщо, са най-добрите, за да могат те да се проявяват при сегашните условия на живота. Ние не можем да съдим за нещата само от наше гледище. Защо? Понеже много от разбиранията и схващанията на съвременните хора по разни въпроси са повърхностни. След стотици или хиляди години хората ще разберат тясната връзка, която съществува между живота на всички същества. Ако се разглеждат нещата и отношенията между тях само от външната страна, те изглеждат разхвърляни, независими едни от други. Например между растенията и хората, както и между минералите и хората на пръв поглед не се забелязва никаква връзка, но всъщност такава съществува. Ще дойде време, когато учените хора ще проповядват нови учения, нови теории. Те ще бъдат носители на новата, положителната Божествена наука. Според тия нови теории учените ще доказват, че атомите се раждат и умират, както и хората; йоните също така се раждат и умират, както и хората. Всичко това ще бъде обосновано и доказано точно математически, с ред формули, с каквито си служи днес математиката.

Често, като говоря в беседите си за учените хора и за науката, мнозина мислят, че аз отричам тяхната работа, че не ги признавам и т.н. Който мисли така, той не ме е разбрал добре. Според мене учените хора представляват планински върхове от различни височини. И като планински върхове те събират енергията от живата природа – от снеговете, от атмосферата, от светлината, от топлината и от ветровете, и я изпращат в долините. Например те изпращат енергията от снеговете в потоци жива вода, като напояват долините и развиват всякаква култура по тях. Планините дават направление на изворите. Следователно в умствения свят учените хора представляват високи планински върхове, отдето слиза Божествената енергия. Те сами не създават тази енергия, но събират я, задържат я

в себе си и когато дойдат благоприятни условия, тя слиза надолу и напоява долините. Ние не искаме да освободим света от снега, както някои хора искат да освободят живота си от всякакви противоречия и да живеят като ангелите. Чудни са хората! Те били ли са при ангелите, за да знаят как живеят? Ангелът живее добър, красив живот, защото е крайно разумно същество. Ангелът обръща внимание на такива малки неща, които и най-досетливият човек не може да забележи. В това отношение ангелите се отличават с висока култура. Ако постъпите в някой ангелски университет, вие нищо няма да разберете от техните теории. И те имат теории за създаване на света, за духа и материята, за разните светове и т.н. Техните теории обаче се различават от нашите. Понякога в ангелския университет засягат земния живот и научно разрешават въпроса защо хората грешат, защо страдат и се мъчат и т.н. Между всички учени не се е срещнал досега нито един такъв, който да е обяснил истинските причини на злото в света. Обаче има учени хора, които нищо не са писали по този въпрос, но знаят причините за злото в света и могат да ги обяснят. Онзи, който знае причините за произхода на злото, той ще може и ще знае как да го поправи. Всеки лекар, който може да обясни причините за развиване на някоя болест, той ще знае как да я лекува.

„Мойсей за мене писа.“ Мойсей е идея, която представлява видимото, материалното в света. Той представлява всички съвременни учени хора, целокупно взети, както и всички съвременни художници, музиканти, писатели и поети. Христос казва: „Ако вие не вярвате във всички ваши поети, художници, музиканти и учени хора, които са написали всичкото свое знание на книга, как ще вярвате в мене, който сега ви проповядвам нещо ново?“ С това Христос иска да каже, че всички тия хора подготвят пътя за Христа, та като им говори, да Го разбират. Някой казва: „Аз

не вярвам в науката.“ За коя наука говори този човек? Ако той подразбира само външната страна на официалната наука, прав е да не ѝ вярва. За тази страна на науката Писанието казва: „Буквата умъртвява“. Всеки, който се занимава с тази наука, той е опитал, че тя умъртвява. Ние говорим за вътрешната страна на науката, за положителната, Божествената наука, която е жива и възкресява човека.

Днес много ученици са по-учени от своите учители и много деца са по-учени от авторите на някои хубави стихотворения. Защо? Например някой автор напише хубаво стихотворение и след време го забрави, а едно малко дете, като научи това стихотворение наизуст, дълго време го помни и може да го декламира. Децата имат силна памет и като научат нещо, не го забравят лесно. Извикайте някой виден поет и вижте дали помни това, което е писал. Някои ученици, със силна памет, запомнят всички формули по математика и при случай коригират своите учители. В този смисъл казвам, че някои деца са по-учени от своите учители. Днес знанието е механизирано, всеки може да го придобие. Истинско знание е това, което има приложение в целокупния живот, външно и вътрешно, и може да преобразява човека. Ако е въпрос за такова знание, в това отношение плочите на фонографа също тъй могат да минат за учени. Ако изпеете една песен пред фунията на някой фонограф, тя ще се отбележи върху неговата плоча с всичките си подробности. И ако пожелаете да се повтори, ще я чуете безпогрешно. Ще може ли един съвременен музикант при първо слушане на песента да я повтори тъй, както грамофонът? Ами колко пъти трябва да се повтори песента на човек със слаби музикални способности? Най-малко 5–6 пъти и пак няма да я схване точно.

И тъй, Божественият принцип, който съществува у всички хора, ги направлява към един общ закон. Учените хора не създават произволно своите закони,

хипотези и теории, но под влиянието именно на този общ закон, който работи в тях по свой особен, специален път. Например един художник минава през някоя хубава местност, наблюдава изгледите и веднага вниманието му се спира върху един от тях и го копира. Всички се възхищават от тази картина, похвалват го, но той ли е създател на самия оригинал? Не, художникът е създател на копие само, а създателят на оригинала е другаде. На същото основание казваме, че и ученият човек копира само малка част от това, което той е могъл да види и научи. Затова именно и съвременните теории ни се виждат малко непълни, недоизяснени. Може ли художникът със своята четка да нарисува всичко, което съществува или което той сам е видял в природата? Той може да изнесе само някои малки подробности от това, което е наблюдавал. Съвременната фотография е по-голям художник от този с четката; тя изнася повече подробности, защото има специални лещи, с които ги долавя. Голямо изкуство е да знае човек как да изнася нещата.

Казвам: Всички учени хора са учители на човечеството. Всички хора от своя страна са малки деца, които Бог приготвява чрез тези учители. Всеки човек е едно малко дете, дошло на земята да се учи. Докато е дете, той ще се занимава с детински работи. Казвате: „За да разбере Истината, човек минава през ред заблуждения.“ – Няма заблуждения, но има фази на живота. Куклите, кончетата, с които децата си играят, не са заблуждения. Това са реалности, уподобления. Нито кончетата на малките деца, нито конете, които възрастните хора яздят, може да се нарекат заблуждения. Детето се разговаря със своето конче така, както се разговаря с баща си, когато го язди вместо кон. В ангелския свят има коне, с които можете да се разговаряте така, както с най-видните философи. Тия коне могат да решават сложни математически задачи, както и много от съвременните учени математици.

Мнозина от вас ще кажат: „Възможно ли е всичко това?“ Като казвам, че един кон в ангелския свят може да говори, може да решава сложни математически задачи, вам се вижда чудно това и не можете нито да го разберете, нито да го възприемете, защото си представяте неговата форма, а не и неговата субстанция. Представете си двама велики художници, единият от които има четка, бои и всички необходими инструменти на разположение, а другият няма нищо и е принуден да рисува с пръсти. Питам: Кой от двамата ще рисува по-добре? Разбира се, този, който има на разположение всички инструменти.

Представете си също така двама велики виртуози цигулари, единият от които има най-хубавата цигулка Страдивариус, а другият има обикновена българска цигулка, скована от две прости дъски, и един прост лък. Кой от двамата ще свири по-хубаво? Първият. Защо? Понеже вторият няма благоприятни условия, за да прояви своя талант. На същото основание има много животни, които по своята интелигентност седят по-високо от много хора, но по нямане възможност да се проявят за дълго време остават затворени в своята форма. Един учен твърди, че някои паяци могат да мислят като хората. С това свое твърдение той озадачава съвременните академици. Вследствие на това много учени във Франция започнаха да вярват, че паяците не само мислят, но за тази цел имат и някои технически приспособления. Условията, в които живеят паяците, ги заставят да мислят. Ако турят някой човек в едно подземие, и той ще започне да мисли дали над него не съществува нещо по-хубаво. Ние, съвременните хора, сме заровени, намираме се на дъното на някой океан, като сомове, а над нас отгоре има вода, има и суша. Там ние философстваме. Над тази суша се намира още една такава, върху която ангелите орат и сеят своето жито. Това е мисъл, предадена в поетическа форма. Що е орането? Да ореш, значи да

си разумен; да не ореш, значи да си глупав. Разумният оре и сее, затова е богат и сит; глупавият не оре и не сее, затова е сиромах и гладен.

Христос казва: „Ако бяхте вярвали в Мойсея, по-вярвали бихте в мене; понеже той за мене писа.“ Съвременните културни хора не вярват на своите учени и учените хора не си вярват едни на други. Те постоянно се опровергават едни други: един учен опровергава теорията на друг и създава своя теория; трети учен опровергава теорията на втория и т.н. Всяка нова теория не отрича старата, но я допълва. Нека децата учат, ние не отричаме техните стремежи! Нека учените създават все по-нови и нови теории, това е необходим път в развитието на науката. Нека поетите, философите, музикантите и религиозните хора, които са деца на учените, се качват по тия високи планински върхове, та като стигнат до най-високото място, ще видят, че науката има своя вътрешна страна, скрита от погледа на обикновения човек. Във всеки човек има нещо скрито, което не е измислено от него. Съвременните хора не са в състояние още да разберат учения човек, който е посветил цели 20–30 години от своя живот в труд, усилие и постоянство, за да изнесе пред света един факт от живата природа. Цялата наука е съградена от безброй малки факти, малки скъпоценни камъчета. Ние наричаме учените хора „трудолюбиви пчелички“. Какво щеше да прави човечеството без тия трудолюбиви пчелички? Трябва да има учени хора, трябва да има проповедници в света! Не е учен този, който преписва нещата. Не е учен този, който само изучава и преписва съчиненията на някой виден автор. Мнозина казват: „Учените хора ще развалят света.“ Вярна ли е тази мисъл? Не е вярна. Да учиш, да се стремиш да станеш учен, значи да се храниш. Тогава какво ще стане с човека, ако не се храни? Стомахът му ще се развали. Ако простият човек иска да разреши сложните проблеми на живота със своя ум, той непре-

менно ще се повреди. Науката не може да се погълне изведнъж. За това нещо се изискват ред години, докато мозъкът на човека се упражни и кали в сложните задачи. Той трябва да се възпита и дисциплинира, за да могат да го занимават идеи, съответни на неговото развитие. В това отношение науката създава отлични, красиви идеи. При това всяка наука трябва да намери своето приложение във физическия свят. Само тогава тя има смисъл.

Сега учените хора изучават бактериите, микроорганизмите, които причиняват вреда за човечеството. Обаче задачата на науката е да изучава не само вредните микроби, но и тия, които подобряват живота. В природата има такива микроби, от които ако се внесат само два в организма на човека, те са в състояние да го подобрят. В своята практика бъдещите лекари ще използват благородното влияние на тия микроби. Те знаят, че охтиката не е нищо друго освен отслабване на човешкия матрикс, вследствие на което организмът се лишава от необходимата за него енергия. Следователно, ако в организма на такъв човек се внесат само два такива микроба, те ще представляват един вид противотуберкулозен серум, който в 24 часа ще внесе оживление в болния. Микробите изобщо се размножават с магическа бързина и като попаднат в организма, ще му доставят необходимата прана. Те приемат праната отвън и после я предават на човешкия организъм. Вредните микроби пък са от друго естество, те имат друг род вибрации и като попаднат в тялото на човека, постепенно го изсушават; те внасят в него особен род динамическа сила, подобна на електричеството, във вид на малки топчици. Тия топчици, като се разнасят из целия организъм, предизвикват пропукване, малки експлозии между тъканите и в кръвоносните съдове. Някои хора казват: „Зле ми е нещо.“ Причината на това състояние се дължи именно на тия вредни микроби.

Та когато хората започват да стават нервни, трябва да знаят, че неприятелят е влязъл в тях със своите бомби, със своите оръжия и топове и предизвиква пукане, вътрешни експлозии. Войниците знаят какво нещо е пукане на бомбите, какво нещо са експлозиите. Учените хора на запад и на изток се занимават с микробите, искат да ги въпрегнат в полезна работа. Ще дойде време, когато те ще успеят в това, но то няма да стане по механически начин, а по начин, напълно съобразен със законите на живата, разумна природа.

И тъй, ще вярвате в Мойсей и във всичко онова, което учените хора са казали, защото те ще ви дадат подтик. Когато изучавате произведенията на учените хора, вие не изучавате само техните книги, но се свързвате и със самите учени, с техните умове и сърца. По този начин именно учените оказват влияние върху всички хора. По същия начин, когато изучавате Христовото учение, вие влизате във връзка и с Христа. Когато изучавате живота на мъчениците и на пророците, вие се свързвате и със самите тях. Сега в света във всеки човек съществува вътрешна борба, причините на която няма да обяснявам, но казвам, че тя е резултат на две велики състояния на човешката природа: едното състояние е човешкото, а другото – Божественото. Когато човешкото състояние вземе надмощие върху човека, и той започва да вижда всичко наопаки, в него настава голяма тъмнина и мрак и цялата природа се обръща надолу с главата. За каквото и да се говори на този човек – за поезия, за музика, за изкуство, нищо не го радва. Такъв човек се нарича песимист. Песимизмът е излязъл от хаоса на живота. Обаче природата има един важен закон, който тя спазва строго. В какво седи този закон? Природата не търпи безверници, нито болни, нито глупави хора. Всички тия хора тя е осъдила на смърт. Тя ще заличи всички противоречия, които израждат човешкия род. Според тази разумна природа бъдеще има само оптимистът, чове-

кът на вярата; бъдеще има само човекът на Любовта; бъдеще има само човекът на Мъдростта; бъдеще има само човекът на Истината; бъдеще има само човекът на Правдата; бъдеще има само човекът на Добродетелта. Всички останали хора са осъдени на смърт.

Някои питат: Какво трябва да правим сега? – Ще започнете с Любовта. – Ами после? – Ще повикате Мъдростта. – После? – Ще се свържете с Истината. – Ние знаем тези работи. – Как ги знаете? Като онзи учен, който демонстрирал пред учениците си свойството на цимента и турил крака си в циментовата каша, та едва могъл после да го извади. Това не е правилно преподаване. За да покаже свойствата на цимента, този учител не трябваше да туря крака си в циментовата каша, а трябваше да постави в нея някой мъртъв предмет, като дърво, камък или друго нещо. Той искал да преподаде урока си по-нагледно. Съвременните хора не правят ли същото? И те поставили главата си в такава циментова каша и не могат да я извадят. Те казват: Ние трябва да вярваме в старото. – Да вярва човек в старото, значи да тури главата си в цимента и да не може да я извади оттам. Това наука ли е? Под „наука“ се разбира великата Истина, която работи за общото благо на човечеството. Ако тази наука се проявява в даден народ, тя трябва да работи за благото на своя народ. Ако тази наука се проявява в религията, тя трябва да работи за благото на цялото човечество. В каквото направление и да се проявява дадена наука, тя трябва да работи еднакво и за стари, и за млади.

Сега около двайсет процента от населението в България страдат от охтика. Тия хора нямат никакво бъдеще, затова наука им трябва. Казвате: „Ние се молим на Бога, да им помогне да се излекуват.“ – Не, наука трябва на тия хора! Те трябва да направят един решителен опит със себе си. В какво седи този опит? Питам тия болни, от които повечето са младежи: Го-

тови ли са да посветят живота си за благо на човечеството? Те трябва да знаят, че има лек против туберкулозата. Срещате някой болен, който не смее да каже, че е такъв. Той прикрива състоянието си. Защо? Понеже съвременните хора са свикнали да икономисват Истината. Те казват: „Такъв е животът, все трябва да сметнеш някого, ако искаш да си пробиеш път.“ По същия начин постъпват и учените хора. Някой казва: „Аз така обвързах еди-кой си човек, поставих го натясно, да ме познае!“

Казвам: Не е мъчно да поставиш човека натясно. Например двама души отиват заедно на гостилница. Единият от тях разчита на другия, надява се на него той да плаща. Обаче този човек, като бръква в джоба си, нищо не намира. Другарят му веднага се смущава и изгубва доверие в него. Всеки човек, който се смущава от условията и губи доверие в своите близки, той не е учен. Само този човек може да се нарече учен, който, като забележи, че джобът на приятеля му е празен, веднага го хваща за ръката и го запитва: „Приятелю, колко искаш? Моята кесия слуша само мене – никого друго.“ Така е, когато човек се нуждае от пари, той трябва да поиска да му дадат, но не сам да бърка в чужди джобове. Който иска, ще му се даде.

Христос казва: „Ако не вярвате в своите учени и в мене няма да вярвате.“ Това се отнася до нашите времена, до работниците в съвременната наука.

Сега ще разкажа една малка приказка от българския живот, за дядо Рашко Дизев. Ще кажете: „Какво ли ще се говори за този дядо Рашко Дизев?“ Когато бил млад, той ходил в чужбина на гурбетлик. Като прекарал там няколко години, спечелил доста пари и решил да се върне дома си. По природа той бил много любознателен, обичал да види и разбере всичко, което ставало около него. Като се връщал за дома си, минал през една гора и видял, че в гората десетина души турци копаели нещо. Той се отбил от пътя си, навлязъл

в гората, да види какво правят тия хора там. Тия хора били разбойници, ходили на обир; донесли много крадени пари и сега търсели място да ги заровят, никой да не знае де са ги скрили. Дядо Рашко се заинтересувал да разбере какво се копае там. Приближил до тях и им заговорил на турски: „Добър ден, какво правите тук?“ – „Ще ти кажем какво правим, отговорил главатарят. И твоята кръв ще остане тук.“ – „Тъй ли, защо? Какво зло съм ви направил?“ – „Ти видя, когато копаехме и ще ни предадеш на властта, а ние искаме да няма живи свидетели в нашата работа.“ Замислил се дядо Рашко и си казал: „Да ме пази Бог! Попаднах в клопката!“ – „Слушайте, братя, аз нямам лошо намерение, честен човек съм. Връщам се от чужбина, дето бях на работа, и отивам в селото си, дето ме чакат майка, баща, годеница.“ – „Не, нищо не минава пред нас! В нашите очи ти си шпионин, който ще ни предаде на властта.“ – „Чудно нещо! Каква беда ми дойде на главата. Пари имам, дом си имам, годеница имам. Отде ми дойде това нещо? Полюбопитствах само да видя какво правят тия хора и ето какво ме сполетя!“ Започнал да им се моли: „За Бога, братя, моля ви се, недейте ме погубва! Може някога да имате нужда от мене.“ – „Добре, няма да те заколим, но ще извадим очите ти, защото видя мястото, дето заровихме парите. Ако имаш очи, ти ще намериш това място и ще ни предадеш на властта.“ – „Ето нà, сега попаднах на друга беда!“ По същия начин много от съвременните хора се намират пред такава „туна беда“, както казват българите. Защо? От любопитство искат да видят какво се копае в гората. Как се избавил най-после дядо Рашко? Той казал на разбойниците: „Слушайте, аз не ви желая злото! Ако ме пуснете, ще видите, че косъм няма да падне от главата ви. Аз съм щастлив човек. Готов съм да ходя с вас цели 2–3 месеца, да ме познаете и разберете, че не съм лош човек и нямам лоши намерения против вас.“ Така бил арестуван дядо Рашко цели три

месеца, докато най-после го освободили. Дълго време след това дядо Рашко разказваше на своите познати и на децата си тази опитност. Казваше им: „Цели три месеца дядо ви Рашко ходи заедно с разбойниците. Защо? Да задоволя едно свое любопитство, да видя какви дупки копаят тия хора в гората.“

Много от съвременните хора страдат от едно сляпо любопитство; те се интересуват да знаят де какво се върши. Защо трябва да се интересуват? Разбойници ще срещнете в гората. Нека разбойниците си копаят, а вие минете-заминете покрай тях, не се интересувайте от работата им. Те не ви мислят злото, но в желанието си да спасят своя живот, ще пожертват вашия. Съвременните хора се намират в тази фаза на развитие именно, когато един народ жертва друг за своето спасение. Същото ще срещнете и между учените хора: един учен жертва друг учен, за да се спаси той. Защо става това? Защото личният егоизъм взема надмощие в живота на човека. Повечето хора днес са нещастни, защото излизат от истинския живот. И религиозният живот днес е излязъл от рамките на истинския път. Днес човек не познава себе си. Например някой човек, като преживее известно време с един добър човек, започва да мисли, че и той сам е добър. Това не е доброта. Добротата на човека се изпитва по отзывчивостта на неговото сърце и неговата душа към общите страдания, които го заобикалят. Отзывчивият човек, като мине покрай някой беден, гладен човек, веднага почувства положението му и помага. Друг път мине покрай някой селянин, който бие вола си, и веднага влиза в положението на вола. Обръща се към селянина и му казва: „Слушай, приятелю, този вол е твой. Ако го изтезаваш и товариш толкова много, той утре не ще бъде годен вече за работа и от това нещо ти ще изгубиш повече, отколкото твоят вол. Разтовари го малко, да може по-лесно да пренесе товара!“ Селянинът ще го разбере и ще смекчи малко страданията

на своя вол. След това този човек вижда, че един ловджия гони заек. Спира го и му казва: „Слушай, приятелю, не убивай този заек! Ако го убиеш, може би утре ще умре някое от твоите деца.“ Той се позамисля и оставя заека свободен, не го преследва повече. Този човек разбира езика и на животните, на насекомите. Вижда паяк, хванал муха в паяжината си, и му казва: „Остави мухата на свобода, не я изяждай, стани вегетарианец!“ Ако паякът го разбере, веднага му се покорява, скъсва нишката, в която мухата се е оплела и я освобождава. Ако не го разбере, казва му: „Какво да правя? И аз искам да се нахраня. От толкова време чакам да попадне нещо в мрежата ми.“ – „Нищо, остави мухата, аз ще ти дам нужната храна.“ Ако и при това положение паякът не се подчини, той скъсва паяжината му с тояжката си и освобождава мухата.

Казвам: Само така може да се изпита отзивчивостта на човешката душа. Човек трябва да бъде чувствителен, отзивчив и състрадателен към нещастията на околните. В този дух именно трябва да се възпитава младото поколение. Не е достатъчно само да изслушаш някого, но трябва да се вслушаш, да влезеш в положението му и да разбереш защо страда. Разбереш ли защо страда, ще можеш да му помогнеш. И затова казвам: Малко говори, повече мълчи; малко се тревожи, повече мисли! За подкрепление на тия думи турците имат следната поговорка: „Дето стигнеш, там вържи конеца!“ Това е отлична философия. Съвременните хора се тревожат много. Те искат да придобият много знания, да свършат четири факултета. За да свърши човек четири факултета, той трябва да живее 999 години. Защо му е нужен толкова дълъг живот? За да може да приложи знанието, което е добил от тия четири факултета. Какво виждаме днес в живота? Някой току-що свършва по математика и веднага се записва в друг факултет. Такава наука, тъй набързо придобита, не допринася много нещо за човека. науката има сми-

съл, когато може да се използва и приложи в целокупния живот на човека. Човек трябва постоянно да освежава своите знания. Мнозина от съвременните хора, като придобият висше образование, едновременно с това развиват и една лоша черта в характера си. Те започват да гледат на всички останали работи като на унизителни. Някой казва: „Аз свърших университета, не мога да работя вече на нивата, не съм способен за тази работа.“ Чудно нещо! Докато не беше свършил университета, тази работа му подobaваше, а сега, като учен човек, намира, че тя не е достойна за него. Сега именно като учен човек той трябва да работи на нивата. Ще впрегне един модерен плуг с електричество, ще вземе книгата си в ръка, ще се качи на плуга и едновременно ще чете и ще оре земята.

Много религиозни хора разсъждават като тия съвременни учени. Те казват: „Ние трябва да се молим на Бога, не можем да работим на нивата.“ Кое пречи на религиозния човек да се качи на модерния плуг и да се помоли на Бога, да Му благодари, че го е освободил от тежкия труд да изтощава силите си? Той едновременно ще се моли на Бога и ще оре нивата си. Кой е казал, че човек може да се моли само в църква или у дома си? Що е молитвата? Молитвата е общение с Бога. Като дойдеш до известно противоречие, кажи: „Господи, дай ми малко от Твоята Мъдрост и светлина, от Твоята Любов и топлина, да продължа живота си, да свърша работата, която си ми определил.“ Днес хората спорят, теоретизират кой е на правата и кой на кривата страна в живота. Всички хора са и на правата, и на кривата страна.

Ще ви приведа един мистичен разказ, който датира още от времето на Соломон. В този разказ се разправя за един велик адепт, живял по това време в пустинята. Той се наричал Шамат-Вен-Енсаф. В едно от своите минали съществувания той направил някакво престъпление, за което Учителят му го наказал по

следния начин: пратил го на земята да прекара един живот в големи лишения и ограничения и да се храни само с пръст. Идва при него един беден човек и го запитва: „Както виждам, ти си човек с мъдрост и знание. Защо не се храниш поне с плодове, ами ядеш пръст?“ – „В това седи моето най-голямо нещастие. Всичко имам, но въпреки това не ми е позволено да ям друго освен пръст.“ Ще кажете: С какво трябва да се храним ние, съвременните хора – с месна или с растителна храна? Казвам: В храните изобщо, особено в месната, се забелязват много извержения от микроорганизми, които се развиват в тях. Голяма част от месото е пълна с такива извержения. Не е било досега случай някой светия или адепт да се е хранил с месо, без да се е опетнил. Тия извержения се срещат и в растенията, и в плодовете, но в минимално количество в сравнение с тия в месото. Повечето светии и адепти се хранили с плодове, при което са знаели начин да изтеглят хранителните сокове от тях. Всички същества, които са завършили своето развитие, употребяват храна по-ефирна и от плодовете. Това ги прави безсмъртни. Преди да яде от Дървото на познаване доброто и злото, Ева беше безсмъртна, но след това стана смъртна. Яденето внесе смъртта в живота. По какъв начин? Чрез изверженията, които се отделят от микробите. След всичко това учените твърдят, че месото съдържало важни хранителни елементи за организма. Вярно е, че месото съдържа хранителни елементи за организма, но тия учени още не са казали цялата истина по този въпрос. Те не са говорили още за нечистотиите, за голямото количество извержения, които микробите отделят в разните храни. Някои казват: Това са маловажни неща. – Не са маловажни работи. Извержението на един микроб само е в състояние да умъртви и най-големия юнак. Те са силни отрови. Ако човек иска да живее чист и добър живот, той трябва да напусне месоядството по дълбоко вътрешно убеждение

за вредата от тази храна и от морално убеждение да не отнема живот, който не може сам да създаде.

Сега да се върнем към адепта, на когото било казано от Учителя, че при него, в пустинята, ще дойде най-бедният човек в света, който ще му каже нещо, което той трябвало да изпълни. И наистина един ден този беден човек дохожда при адепта, който го завежда в своята градина и му предлага да си вземе каквито плодове желае. Бедният човек го запитва: „Ядеш ли от тия плодове?“ Адептът въздъхнал и отговорил, че му било забранено да яде плодове. Бедникът отговорил: „Ако оставиш тази градина, както и всичкото си богатство на мое разположение, аз ще те науча как да ядеш плодовете.“ Адептът се зарадвал, че в лицето на бедния човек видял своя наследник. Същото нещо става и с много съвременни хора. Те имат всичко на разположение, а при това умират. Де са вашите дядо и баба, де са вашите бащи и майки? Кой е ходил на онзи свят и се е върнал? Имате ли съзнание за онзи свят? Никой още не е ходил на онзи свят. Онзи свят не е материален, но духовен. Питам: Ледената топка, която държим в ръката си, била ли е горе, в пространството? Не е била, но може да отиде. Как? Само по един начин: като се превърне в пара. Ще я поставя на огъня, да се превърне в течност, а после в пара. В това отношение всеки материалист представлява такава ледена топка, която, докато не се превърне първо в течност, а после в пара, не може да отиде на небето. Парите подразбират живота на чисти същества, дето работят възвишени сили.

Много от съвременните хора казват: „Ние не искаме да станем на пара.“ – Искате не искате, ще се превърнете на пара. В Писанието се казва: „Плът и кръв няма да наследят Царството Божие.“ В хората има вътрешен страх да не изгубят живота си. Обаче има един велик закон, който изпъжда навън всякакъв страх. Той е законът на Любовта, който контролира нашето тяло.

Един ден, когато станем господари на своето тяло, ние ще познаваме всички свои клетки и те ще ни познават и служат. Съвременните хора са анархисти: те измъчват клетките на своите дробове, на стомаха си, на ума, на сърцето си – на цялото тяло. Тия клетки са живи душички, които някога ще образуват организма на едно велико братство, в което и вие ще живеете по любов с тях. Те ще могат да влизат и да излизат от този организъм, когато пожелаят. Организмът на такъв човек ще бъде свършен и ще се подчинява на неговия ум, на неговото сърце, на неговата душа и на неговия дух. Такъв човек може да се нарече разумен, той разбира науката, както трябва.

Питам: Каква наука се изисква днес от хората? – Такава наука, която да контролира всички удове в човешкия организъм и да ги подчинява на Божественото в човека. При тази наука човек ще може да отделя ръката от рамото си или краката от тялото си, да ги прати да се поразходят и после да се върнат на мястото си. Да извадиш едно от колелата на автомобила си и да го замениш с друго, това е наука! Докато науката не дойде до това положение, тя не може да се счита за истинска, положителна наука. Съвременният човек трябва да насочи своя ум, сърце и воля към постигане на тази наука. Само такъв човек може да се нарече волеви. Не се ли стреми той към постигане на тази наука, всяко друго проявление на волята ние наричаме своеволие. Някой казва: Аз съм учен човек. – Можеш ли да отделиш ръката от рамото си и после пак да я туриш на мястото ѝ? Казваш: Аз не разбирам тия неща. – Не ги разбираш, защото тия опити, да отделяш ръката или крака от тялото си, имат преносно значение. Например някой човек се съблазнява от кесията на богаташа. Какво трябва да направи? Да откачи ръката от рамото си, да я прати на разходка и като се върне, отново да я прикачи. По този начин се избягва покушението. То значи: нито окото да види

кесията, нито ръката да бръкне в нея. Човек да остане съляп и сакат пред тази съблазън. Така той ще се научи не само да не взема, но и да не дава. Който не се е научил да дава, той още не е научил великата наука на живота. Да можеш да отделяш крак или ръка от тялото си, това значи да знаеш да даваш.

Ще кажете: „Това са заблуждения.“ – Нашата цел не е да заблуждаваме хората, но да ги поставим в Божия път. Всички хора на земята са свързани и трябва да се обичат, понеже и Бог ги обича. Бог обича хората, понеже са функции от неговия организъм. Казвате: „Може ли Бог да ни обича така грешни, каквито сме, и да дохожда при нас?“ – Всеки може да се освободи от греха. Кога? Когато се научи да отделя ръката и крака от тялото си. Може ли човек, без ръка и без крак, да върши престъпление? Не може. Когато един човек тръгне да убива някого и след това реши в себе си да не го убива, ръката на този човек не е ли отделена от тялото му? Отделена е. Когато човек отиде да краде от касата на някой богаташ и веднага след това се откаже от желанието си, този човек не е ли отделил крака от тялото си? Отделил го е. Не схващайте нещата в техния буквален смисъл, но ги разглеждайте като символ.

По природа българинът е символист. Той рядко предава мислите си направо, в буквален смисъл, но повече в алегорична форма. Например българите често употребяват в езика си следните изрази: „този човек обича чашата“, „аз лукова глава ли съм“, „бяга като стрела“, „светкавица човек“, „ангел човек“, „душа човек“, „човек и половина“. Питам: Може ли човек да бъде лукова глава, може ли да бъде светкавица, стрела; може ли да бъде ангел, душа; може ли да бъде човек и половина? Българинът разбира, че важните числа в живота са дробите. С това той иска да каже, че за да бъде човек добър, трябва да бъде човек и половина, да знае рационалните числа, да знае правилно да дели.

Дробите подразбират закона на даването. Дето има дроб, там е доброто. Който знае да дроб, знае и да сърба; който не знае да дроб, той не знае да сърба. И затова, когато българинът каже за някого, че е човек и половина, той подразбира щедър, учен човек, който знае да дава. Когато каже за някого, че е човек на единицата, това значи, че при този човек няма дроб. Който иска да получи нещо, нека отиде при такъв човек, когото всички наричат „човек и половина“. Той знае да дава. Човекът на половинката знае да дава, затова него търсете. Не търсете човека на цялото, на единицата, той не знае да дава. Тъй се разбират българите помежду си.

Това, което спъва днес българите, е тяхното влияние в материята. Обаче у тях има силно вътрешно желание да се освободят от материализма. Отличителна черта на българина е неговата подозрителност, мнителност, която го спъва в развитието му. Ако те улови веднъж в лъжа, не ти вярва вече, даже и светия да станеш. Затова у българите съществува пословицата „Според наш Ивана намразих и свети Ивана“. Тази пословица посочва психологическа черта, дълбоко проникнала в българския бит.

Хората на новото учение, на новите идеи в света трябва да се стремят към Истината, отдето и да иде тя. Днешната научна истина ще бъде утре реална истина, приложена вече в живота. Науката, която сега се развива, за в бъдеще ще се приложи в живота, затова хората трябва да се приготвяват да си служат с нейните методи и начини. Това зависи от веруюто на хората. Всеки човек трябва да има абсолютна, положителна вяра, която се съгражда само от опитностите на душата. Тази вяра подразбира знание. Истинското знание е вложено в човешката душа. Ще кажете: „Как ще дойде това знание?“ – Чрез чистотата. Ако човек е чист, и знанието ще дойде. Дойде ли знанието, човек не трябва да мисли, че е придобил всичко. Ако

някой изпадне в заблуждение, че е придобил всичко, което му е нужно, той ще се намери в положението на електрическата лампа, която мисли, че светлината излиза от нея и може да разполага с нея, когато и дето пожелае. Всъщност така ли е? Електрическата лампа свети само тогава, когато е свързана с жици, по които енергията се пренася. Прекъсне ли се енергията, и светлината изчезва.

И тъй, когато някой казва, че има всичко необходимо в себе си, това подразбира: Бог живее в него и той живее в Бога, хората живеят в него и той живее във всички хора. Значи, когато кажа, че имам всичко в себе си, подразбирам целокупния живот, изразен във всички живи същества. Когато кажа, че мога да направя всичко, подразбирам, че аз и всички хора, които живеем в Бога, със своите познания можем да направим всичко. Следователно цялото битие се изразява в съвкупността на малките работи. Ако запалим само една свещ, в невидимия свят тя ще причини много нещо, защото многото, изобилието винаги се ражда от малкото. В това отношение човек представлява малка свещица, която, прибавена към многото свещи, извършва важна работа.

„Защото, ако бяхте повярвали в Мойсея, повярвали бихте в мене; понеже той за мене писа.“ Казвам: Съвременният християнски свят трябва да вярва в Христа! Те трябва да опитат Христовото учение, трябва да приложат закона на жертвата в неговата положителна страна, а не в неговата отрицателна страна, както досега са правили. Не е достатъчно само да каже човек, че е християнин. Истинският християнин трябва да прилага Христовото учение навсякъде в живота си. Той трябва да прилага закона на жертвата, закона на милосърдието и да не съди, да не одумва никого. Христос казва: „Не съдете, да не бъдете съдени!“ Умът, сърцето и душата на християнина трябва да са отправени към всички хора, а не само към едно.

Обширна любов трябва да изпълва душата му! Такъв трябва да бъде стремежът, идеалът на всеки християнин. Затова Христос казва: „Идете да проповядвате на целия свят!“ Който проповядва на другите и ги учи, той ще бъде спасен.

Мнозина християни питат: „Вярвате ли в троеличието на Бога?“ Те проповядват, че Бог е в три лица: Бог-Отец, Бог-Син и Бог-Дух.

Отец е емблема на Мъдростта. Той е силният в света, Който защитава всички същества.

Синът е Истината. Синът е Христос. Да вярваме в Христа, значи да придобием свободата. Днес всички хора, всички народи търсят свободата. Който търси свободата, той обича Христа. Прави ли са хората, когато търсят свободата. Що е свобода? Това, което включва правата на всички хора и ги учи да живеят братски помежду си, ние наричаме свобода. Учителят, ученикът, лекарят, свещеникът, държавникът – нека всеки седи на своето място, но всички единодушно трябва да разрешат икономическия въпрос. Този въпрос може да се разреши правилно само тогава, когато хората започнат да работят малко, а да придобиват много, да има голямо плодородие; след това богатата да се разпределят справедливо между всички хора.

Духът, това е Любовта. В Писанието се казва: „Плодът на духа е Любовта“.

Повечето от съвременните хора живеят по Мойсеевия закон. Време е вече да се приложи Христовото учение, да се живее по закона на Любовта. Мъжът и жената трябва да разрешат този въпрос индивидуално, всеки за себе си, а после всички заедно ще го разрешат за държавата. Тя трябва да се постави на такава висота, на каквата е поставена Божията държава – Царството Божие. В държавата трябва да цари абсолютна Истина и Правда, за да могат всички нейни поданици да бъдат равноправни. Всеки гражданин трябва да има свобода, да прояви способностите и дарбите,

които Бог е вложил в него. Всеки гражданин трябва да бъде идеален човек, за да се създаде и идеална държава. Нека всеки човек търси в себе си вината за всички неуредици в света, за да може той сам да се изправи. Постъпва ли така, той ще стане идеален човек. Има идеални хора в света!

Питах: Каква цел гонеше Христос с идването си на земята? Той искаше да въдвори Царството Божие на земята. Можа ли Христос да постигне своята цел? Времето ще покаже. Някои казват: „Всичко, което са казали пророците, се е сбъднало.“ Един ден ще кажат същото и за Христа. Неговото учение е за Любовта. Когато Любовта дойде в света, всичко ще се изправи. Ако говорите с Любов искрено и чистосърдечно на най-лошия, и той ще ви разбере и обикне. Съвременните хора са умни, трезви: засегнете ли техните интереси, те се затварят пред вас; отнесете ли се братски с тях, те се отварят и споделят с вас своите трезви мисли и чувства. Днес учените хора приготвяват пътя за идване Царството Божие на земята. Всички хора пък са работници в този път. Много работници са нужни в този път! Хиляди и милиони хора трябва да се обединят в една велика обща идея, за да изчезне от всички вътрешното користолюбие, взаимното изнудване и да се създадат истински отношения на братство, на фамилии, основани на Любовта. Постигне ли се това, Царството Божие ще дойде на земята. Ще кажете: „Това се отнася до далечното бъдеще.“ – Не, ние сме вече в преддверието на Царството Божие. Христос е дошъл вече в света! Целият свят е обсаден от милиони войници от невидимия свят. И България специално е обсадена с кордон от 500 милиона такива войници. По колко войници се падат на всеки българин? Тия същества, които идат от невидимия свят, са разумни; те искат да въдворят навсякъде ред и порядък, Правда и законност. Те казват на съвременните хора: „Праведно ще съдите! Има правда в света!“

Правдата ще застави всички хора да живеят чист и свят живот. Тя ще им покаже, че никой няма право да отнема нито сина, нито дъщерята, нито мъжа, нито жената на кого и да е. Трябва ли да има блудни синове в света? Трябва ли да има вдовици и сирачета в света? Трябва ли да има нещастници в света?

Питам българите: „Не трябва ли българското сърце да затупти, да покаже, че има ред и порядък, има Истина и свобода, има Правда и законност в света?“ Време е вече българските сърца да трепнат за всички страдащи, за всички бедни вдовици и сирачета. Ще кажете: „Добър е Господ, Той ще се погрижи за всичко.“ – Добър е Господ, но и българите трябва да бъдат добри. Не само един човек трябва да бъде добър, но всички хора трябва да бъдат добри.

Казвам: Няма да се минат и десет години, и моите думи ще се сбъднат. И учените хора казват, че в продължение на десет години ще станат големи преобразувания в света. Старото ще изчезне, ново нещо ще се яви на сцената: и в религията, и в науката, и в обществения живот. Всички хора ще започнат да мислят по нов начин. Тогава между европейските държави ще се създадат здрави връзки, които ще почиват на нова, модерна конфедерация; съобщенията между държавите ще бъдат свободни, без паспорти, без ограничения. Сега, ако отиваш от една държава в друга, на десетина места ще те преглеждат да не носиш нещо; в хотел отидеш, все ще те подозират в нещо; ако наблюдаваш вечерно време небето, ще те проследят да не кроиш някакъв заговор; ако имаш дълга коса, ще те вземат за анархист или за комунист. Като ме слушате да говоря така, някои ще кажат: „Този човек говори така, защото зад него има нещо друго.“ – Да, зад мене има нещо, но какво? Зад мене седи Господ, зад мене седи Истината, зад мене седят ангелите, зад мене седят идеите на всички добри хора. Често казвате: „Дошъл е един човек, който иска да заблуди народа ни.“ – Никой не

може да заблуди човека. Всеки сам се заблуждава. Никой човек не може да заблуди цял народ. Това никога не е било в човешката история и няма да бъде! Човек трябва да вярва в Христа и в Христовото учение, което е Божествено, тоест учение на Бога. Бог иска да повдигне всички хора и да ги освободи от страданията им. Какво донесоха Мойсей и Буда на света? И те, като Христа, донесоха Божественото учение.

И тъй, вярвайте в Божественото и Го зачитайте във всички хора. Гледайте на всички с уважение и почитание. Ако човек е стражар, метач или какъв и да е, уважавайте го за Божественото в него. Срещнете ли например някой стражар, който не изпълнява службата си добре, кажете му тихо, благо: „Братко, ти си поставен на висок пост. Внимавай да не станеш причина да се закачи на въжето някой човек, който не заслужава това!“ На банкера, който взема големи лихви, кажете: „Братко, не вземай безразборно толкова големи лихви! Прави разлика между бедни и богати хора.“ Това обаче не е чисто идейно, но засега този е изходният път за човечеството. Само по този начин могат да се създадат приятелски, братски отношения между хората.

Главната задача на хората е да придобият знания, да станат учени, да могат да отделят краката и ръцете от телата си и най-после да знаят начина, по който ще могат да внасят в организма си такива микроби, които носят нови жизнени сили, нов живот.

Казвам: Важно за всинца ни е да вярваме в Христа!

7 ноември 1926 г., София

Няма пророк

Казва им Исус: Няма пророк...

Марко 6:4

С тези думи Христос само констатира един факт, без да го обяснява и доказва. Фактите са очевидни истини, които не се нуждаят от доказателства. Всички спорове в света произтичат от това, че ние искаме да доказваме неща, които не се нуждаят от доказателства. Във всеки дом има по един, който не е почитан. Той може да е или бащата, или майката; може да е или най-големият син, или най-голямата дъщеря; най-после може да е или най-малкият син, или най-малката дъщеря. Няма защо да се доказва това нещо. Мнозина автори са писали върху почитта и казват, че във всеки дом има един, който не е почитан. Защо именно пророкът няма почести нито в своя дом, нито между роднините си, нито в своето отечество? Този въпрос засяга лично всеки човек. Някой казва: „Никой не ме обича.“ Защо? Ето един важен въпрос, на който всеки сам трябва да си отговори. Значи, почитта е качество, към което всеки човек се стреми.

Съвременните хора имат разни стремежи. Първият стремеж на човека е към яденето. Философията на живота седи в яденето. Вътрешният смисъл на яденето включва известна идея. Без ядене нищо не може да се постигне. Не е достатъчно само да яде човек, но трябва да знае как да яде. Не всички съвременни хора знаят как да ядат и как да дъвчат. Някои хора бързо ядат, бързо дъвчат и бързо поглъщат. Който яде бързо, зле изпаща. Изобщо, който бърза във всичките си работи, той скъпо плаща.

НЯМА ПРОРОК

Вторият стремеж на човека е към почитта; той иска да бъде почитан от всички. За да бъде почитан, човек трябва да има знание, сила и богатство. Знанието, силата и богатството представляват външната, красивата страна на живота. Нима красивата мома не се почита? Почита се. Дето се яви тя, навсякъде я посрещат с почит и уважение. И обратно: никой не посреща грозната мома с почит и уважение. И бедният човек не се посреща с почит и уважение. Следователно, щом пророкът не се посреща в отечеството си с почит и уважение, това показва, че той е грозен, сиромаш човек. От друга страна, хората го считат грозен, защото той изнася всички техни грозотии. Те се оглеждат в него и затова не го харесват. Пророкът е грозен още и за това, че не е богат. Как мислите, ще бъде ли почитан пророкът, ако напълни чантата си с чисто злато и тръгне между хората? Ще бъде почитан, разбира се. Ако някой пророк плати на вестниците 10 000–20 000 лева, да пишат за него, няма ли да бъде почитан? Като пишат за него само добри работи, всички ще го почитат.

Христос казва: „Никой пророк не е без почести, освен у дома си, между роднините си и в отечеството си“. Такъв пример имаме в Стария завет с Йосифа, който минаваше пред братята си за пророк, за което именно и пострада. Той разправил на братята си два от своите сънища, от които те останали недоволни. Първият сън бил следният: той и братята му жънали на нивата и сноповете на братята му се издигнали и се поклонили на неговия сноп. Вторият сън бил следният: единайсет звезди, месецът и слънцето му се поклонили. За втория сън баща му го осъдил с думите: „Нима ти допускаш, че аз, майка ти и братята ти ще дойдем да ти се поклоним до земята?“ Братята му, недоволни от него, си казали: „Ние ще изпратим този пророк в Египет, там да се учи. Ние искаме да видим дали неговото пророчество ще се сбъдне.“ Всеки про-

рок е поставен на изпити. Ако не издържи изпитите си, той се излага на страдания. Страданията са резултат на неиздържани вътрешни изпити. Понеже пророкът често има съобщения с невидимия свят, той е поставен пред големи съблазни. В него се развива скрита вътрешна гордост и той започва да си мисли, че е велик адепт, който има възможност да се разговаря с велики Учители. Някои пророци имат голямо мнение за себе си, други са много смирени. Христос казва за себе си: „Аз съм кротък и смирен по сърце. Бъдете и вие като мене!“ Такъв трябва да бъде пророкът!

Сега ние живеем в епоха, когато са се появили много пророци в света. Светът е пълен с пророци. Има учени пророци, свършили няколко факултета, които предсказват състоянието на слънцето след няколко милиона години; те предсказват и бъдещето на земята и на хората по нея и казват: „Който бъде жив, ще провери истинността на нашите думи.“ Тези учени пророци не предсказват неща, които ще станат след 5–10 години, но предсказват неща, които ще станат след хиляди и милиони години. Освен тия учени пророци има и религиозни пророци, които предсказват нещата чрез съновидения и т.н. Според едно правило само този човек е пророк, който, каквото предскаже, става. Всички предсказани неща, които стават, са верни; всички предсказани неща, които не стават, не са верни. Днес по целия свят – в Индия, в Англия, в Германия, в Китай, в Япония, – навсякъде има пророци, които предсказват, че след 5–10 години най-много в света щяло да стане нещо особено. Те отворили книги, четат, пишат, предсказват на хората. Какво ще стане в света? Ако четете техните пророчества, мнозина от вас не ще могат да спят няколко вечери наред от страх. Някои казват: „Е, това ще стане след 5–10 години. Има време дотогава!“ Питам: Дали ще стане това нещо? Може да стане, може и да не стане. Ние считаме тия велики учени, тия велики пророци пътеводни

звезди, големи светещи фарове. Пророкът трябва да седи на високо място, да показва пътя на хората.

„Никой пророк...“ Защо съвременните хора нямат почести? За това има две причини: или пророкът има малко любов към Бога и не знае как да изпълни Волята Божия; или окръжаващата среда, в която пророкът работи, е груба и не може да го разбере. И едното може да бъде вярно, и другото може да бъде вярно. Ако някой пророк няма любов към Бога и в своите пророчества се ръководи от лични стремежи – към почит, богатство, сила и знания, – той ще срещне големи противоречия в живота си. Ако второто положение е вярно, че окръжаващите не го разбират, той трябва да се въоръжи с търпение, да чака времето, когато те ще го разберат. Кое е отличителното качество на търпеливия човек? Разумността.

Ще ви приведа един пример, да видите как Провидението учи хората на търпение. Двама англичани, добри приятели, Кизман и Бляксман, отиват в Индия, дето един ден взаимно си нанесли обида, за което решили да се дуелират. Зад дуела почти всякога се крие някоя жена. Един от индийските адепти, който познавал хубавото и красивото в душите на тия англичани, решил да им даде хубав урок, но същевременно да ги предпази от лошия край на дуела. Затова той направил с тях следното: в деня, когато трябвало да се дуелират, той пуща срещу тях два хубави, добре опитомени тигъра, които веднага ги хващат и занасят в гората. Така ги подържали известно време между лапите си, като ги понатискали по малко. Двамата англичани, повалени на земята, се поглеждали от време на време и се запитвали мислено: „Как, ще се дуелираме ли?“ Те си мислили, че смъртната им присъда е подписана вече, и всеки момент очаквали тигрите да забият ноктите и зъбите си в телата им и да ги разкъсат. Обаче тия тигри били опитомени, те нищо не вършели без заповедта на господаря си. След известно

време адептът идва при тях и повелява на тигрите да станат. После се обръща към двамата англичани и им казва: „Вие произлизате от християнска нация. Вашият Учител ви е дал правилото да любите враговете си и да не убивате никого. Защо трябва да се дуелирате?“ Те взели поука от този урок и се помирили. Всеки човек, който се дуелира, ще попадне в лапите на тигрите, които слушат и изпълняват повече, отколкото съвременните хора са способни за това.

Питам: Какъв смисъл има пророчеството на някой пророк, който тръгне да предсказва между хората, че еди-кой си град ще потъне? Така предсказваше и пророкът Йона на жителите от Ниневия, че градът им ще потъне. Има смисъл да бъдеш пророк, ако можеш да покажеш на хората правия път. Няма същество в света, което да не търси вътрешния смисъл на живота. Младото зайче попитало майка си: „Мамо, докога ще бягаме и ще се крием из горите?“ Майката отговорила: „Докато хората ни гонят, всякога ще бягаме.“ – „Ами защо ни гонят?“ – „За кожата ни, които те харесват, и за месото ни, което не е много вкусно, но те са намерили начин да подправят и така да го ядат.“ – „Ами докога ще ни гонят хората?“ – „Докато станат по-добри.“

Важен въпрос, който хората си задават, е следният: Кога ще дойде почитта в света? – Почитта ще дойде, когато между хората се възстановят разумни отношения и правилни разбирания за живота. Човек може да почита някоя душа, когато я разбира и познава. Човек може да цени една книга, когато знае нейното вътрешно съдържание. Следователно всеки човек, който иска да бъде почитан, трябва да има възвишен ум, благородно и чисто сърце, любвеобилна душа и самоотвержен дух, готов да работи за доброто на своите ближни. Всеки трябва да знае, че положението, до което са достигнали хората, и пътят, по който те вървят, е най-естествен и най-правилен в тяхното сегаш-

но развитие. Някъде хората са слезли по своя воля, а някъде е имало хлъзгане, пързаяне надолу според условията, както това става при глетчерите в природата. По този начин са слизали ред поколения и съвременната наука се сили да покаже мощната сила на Словото, на внушението, чрез които хората ще могат да се върнат в своя първоначален път – пътя или мястото, отдето са излезли от Бога.

Една от причините за слизането на човечеството по този хлъзгав път се дължи на парите, които са въздигнали в култ. Днес вие ще чуете всеки да казва: „Без пари не може да се живее.“ Той не казва, че без хляб не може, без сън не може, без знание не може, но все за пари говори. Под „пари“ се разбират силата, външните условия и блага на живота. Съвременните хора чувстват, че е настанал край на века, край на съвременната култура, и затова бързат, тичат да съберат повече пари, да прекарат тия последни години по-леко и в повече удоволствия. Обаче те не се спират да помислят, че в тия временни удоволствия ще изгубят живота си. За да се удовлетвори човек, най-първо той трябва да разбира условията на живота, после – своите приятели, а след това и обществото, на което служи.

Казвам: Запитайте българите, какъв е техният идеал и как могат да го реализират? Те имат свой идеал, който могат да реализират. Как? Ако бъдат разумни във всички свои действия и благородни в своите желания. Преди всичко българинът не трябва да служи на себе си. Това се отнася не само до българите, но и до всяка друга нация. Всеки народ трябва да служи на една велика идея, или казано в духовен смисъл: всеки народ трябва да обича Бога и Нему да служи. Той трябва да има за Бога ясна представа, да Го чувства в душата си и да не мисли, че Бог живее някъде на небето. Днес, при изучаване на разни религиозни учения, на разни философски системи, срещаме странни схващания и разбирания за Бога. Това са човешки измисли-

ци. Всички говорят, че Бог тъй казал, иначе казал. Аз зная три неща, които Бог е казал: „Обичайте се без омраза! Учете се без лъжа! Стремете се към Истината без насилие!“ Питам: Кой от съвременните хора изпълнява тия три положения абсолютно? Един от древните царе, наречен Самсун, видял някъде из царството си красива циганка, която взел в своя дворец и назначил на служба – да посреща и да отправя гостите, които идвали при него. Трябвало да спазва реда, по който те идвали, и така да ги изпраща при царя. Като циганка, научена да проси, тя имала една торба, в която туряла това, което някои от гостите ѝ давали. Всеки, който ѝ давал нещо, тя пръв го пушала да влезе при царя и по-скоро да си свърши работата; онзи, който нищо не ѝ давал, трябвало дълго време да чака реда си, докато влезе при царя. Царят забелязал, че работата не върви, както трябва. По същия начин, като дадете нещо на съвременните хора, и те лесно ви прашат при Бога. Днес, като турите нещо в джоба и на религиозния, и на учения, и на простия човек, той веднага променя разположението си към вас. Това не е само в България, но и по целия културен свят. Вижте какво става между съвременните служители на Бога! Като им турят нещо в джоба, те веднага прочитат някоя хубава молитва и казват: „Бог ви прощава.“ Ако пък завещаете имота си на църквата, те са в състояние да ви провъзгласят за светия. Не, истинската Христова църква не се нуждае от завещания. Нека богатият завещае имането си на бедния! Такъв е Божественият закон.

Казвам: Всеки благороден човек трябва да се ръководи в живота си от следните правила. На първо място той трябва да служи на Бога, после – на своята душа, която е Божественото начало в него, и най-после – на своя ближен. Той трябва да прилага едновременно тия три правила и във физическия, и в умствения, и в духовния свят. Ще ви представя един случай от живота, който трябва да разреши някой мъж или

някоя жена, като се ръководят от горните правила в живота си. Да допуснем, че някой човек е женен, има жена и деца, къщи и ниви – голям богаташ е той. По едно време у него се явява силно желание да се уедини някъде, да заработи за Бога. Как трябва да разреши този въпрос? Освен недвижими имоти той има и пари, около 10–15 милиона лева, вложени в банки. Може ли този богат човек да служи на Бога? Не може. Богатството е голяма спънка за него. Ще кажете: „Да напусне жена си, децата си и да се уедини някъде сам.“ – И това не е разрешение на въпроса. Ако този човек има искрено желание да служи на Бога, да се повдигне, той трябва да разреши въпроса по следния начин. Ще извика жена си и децата си и ще им каже: „Слушайте, досега аз живях за себе си и за вас. От сега нататък искам да поживея за Бога и за своята душа. Вие знаете, че съм богат човек, имам къщи, ниви, пари, 10–15 милиона в различни банки. Всичко това оставям на вас. Ползвайте се от него, работете, учете, но аз искам да бъда свободен.“ Мислите ли, че близките му ще страдат за него? Ще им потекат няколко сълзи и с това всичко ще се свърши. Те ще бъдат доволни, че той ги осигурява. Това е най-важно за тях. Постъпката на този човек е Божествена. Днес колко мъже и жени биха постъпили по този начин? Толстой се опита да направи същото, но не можа. Той раздаде имането си и се помъчи да убеди и жена си да направи същото, но тя не се съгласи. Най-после той избяга от дома си. Защо? Защото никой не го почиташе. Руският народ считаше Толстой за неуравновесен човек.

Друг важен въпрос, който интересува съвременните хора, е за женитбата. Мнозина питат: „Как може да се разреши този въпрос принципиално?“ Наистина той е важен въпрос, защото играе голяма роля в развитието на цялото човечество. Съвременните майки и бащи основно трябва да проучат този въпрос, както и законите, на които той се подчинява. Не го ли проу-

чат, те ще имат същите резултати, каквито са имали досега. В най-широк смисъл под „женитба“ се разбира свързване на човека с някаква възвишена идея, с висок идеал. В това отношение женитбата може да има външен израз, да представя външни отношения между двама души, а може да има и вътрешен израз – свързване на човешката душа с нейния висок идеал.

За изяснение на мисълта си ще ви дам следния пример: момък се влюбва в една мома, но скоро се убеждава, че в нея не ще може да намери реализирането на своя висок идеал – безкористно служене на Бога, – и решава да се раздели с тази мома. Той ѝ казва: „Както знаеш, аз имам висок идеал и нему искам да служа, за което жертвам целия си живот и своето лично щастие. Баща ми е оставил едно наследство от пет милиона лева, което подарявам на тебе. Разполагай с него, както намериш за добре. Бъди свободна в своя избор и за мене лошо не мисли.“ Така трябва да постъпи всеки човек, който има висок идеал. Не постъпи ли така, той е човек без висок идеал и не може да бъде пророк. Ако пък стане пророк, той няма да бъде почитан.

Христос се отнесе с еврейския народ така, както младият момък с момата, която обичаше. Евреите казаха на Христа: „Слушай, с твоео учение ти искаш да ни заблуждаваш, но знай, че ние сме материалисти, не искаме никому да се подчиняваме, не искаме да търпим чуждо иго.“ Христос им отговори: „Аз мога да ви дам всичко, каквото имам, но убийството не поддържам. Моето учение абсолютно изключва убийството. Тъй щото вие можете да бъдете богати, но щастие няма да имате.“ Действително днес евреите са много богати, но щастие нямат. Те живеят от подаянията на Христа. Христос дойде между тях и се пожертва както за тяхното спасение, така и за това на цялото човечество. Обаче евреите не разбраха тази жертва и казаха: „Този човек дойде между нас да ни погуби.“

Христос им казваше: „Аз не искам слава от вас, нито богатството ви, но ако това, което имам, може да ви направи щастливи, ще ви го оставя след моята смърт.“ Питам: Евреите придобиха ли това щастие? Не го придобиха. Като четете съчиненията на Йосиф Флавий³, ще видите каква е била участта на евреите след предаването на Христа. В това време имало около два и половина милиона евреи, които, като не могли да търпят жестокостта и користолюбието на римските управници, в 65 г. им обявили въстание. Евреите се борили отчаяно, но при обсадата на крепостта Йосафата, в която за началник бил Йосиф Флавий, те оказали голямо съпротивление, докато най-после крепостта била превзета чрез предателство. В този случай били убити около 40 000 души евреи. За степента на ожесточението между воюващите страни свидетелства следният факт. След превземането на крепостта Йосафата, Йосиф Флавий с 40 души евреи се скрил в една пещера. Той предложил на евреите да се предадат на римляните, но за това предложение без малко щели да го убият, защото никой от тях не мислел за предаване. Решено било всички да умрат, затова те започнали сами да се избиват един друг. Йосиф Флавий наредил така, че той и друг един евреин да останат последни; следователно само те останали живи. Самите римляни се чудели на ожесточението от страна на евреите.

Как мислите, какъв е евреинът? Смел. Какво е постигнал с тази смелост? И съвременните хора казват: „Човек трябва да бъде смел!“ – Да, но според един закон всеки човек трябва да знае, че той не служи само на себе си. Всеки човек, всеки народ, както и цялото човечество представляват удове на Божествения организъм. Всеки човек, всеки дом, всеки народ, па и цялото човечество, ако искат да се повдигнат, трябва да имат висок идеал, на който да служат непрекъснато ден и нощ. Само така те могат да бъдат всесилни. Силен може да бъде само този, който служи на Бога.

Ако съвременните хора възприемат Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина, техният характер ще се смекчи, те ще придобият истински, положителни знания, които ще ги освободят от ред страдания и нещастия в живота. Тогава какво се изисква от съвременните хора? Да извикат всички пророци от целия свят, да чуят направо от тях какво трябва да правят. Какво се разбира под думата „пророци“? Това са всички учени, велики и мощни хора по света.

Ние не говорим за онези хора от старо време, които бяха облечени в камилски дрехи, като Йоан Кръстител. Христос не приличаше на Йоана. Той посещаваше различни общества, какъвто пример имаме за присъствието Му на сватбата в Кана Галилейска, дето превърна водата във вино. Превръщането на водата във вино от Христа и до днес представлява съблазън за много хора, особено за въздържателите. Те казват: „Докато ние търсим различни методи да въздействаме на хората против употребата на спиртни питиета, Христос ли се намери да превърне водата във вино?“ – Това вино обаче нямаше алкохол. То представлява символ, чрез който се изразява силата на проявения живот. На сватбата в Кана Галилейска черпеха гостите първо с обикновено вино, а после им предложиха от сладкото вино, което Христос приготви. С това той искаше да каже на хората, че в живота се дават първо горчивите хапове, а после сладките. Това вино беше едно от най-хубавите, каквито светът е познавал някога. То проявява ума на човека, дава му здраве, сила и живот, прави го мощен и велик. Всички хора, които присъстваха тогава на сватбата, бяха пияни от първото вино, но щом вкусиха от Христовото вино, тоест от Неговото учение, веднага отрезнях, събудиха се и казаха: „Защо не ни дадохте от това вино още в началото, ами сега ни давате?“

Сега ще ви преведа този символ. Виното, което Христос направи, е новото учение, което прави хората

трезви. До това време хората бяха само яли, пили и спали, но щом дойде Христос и донесе новото учение – новото вино, – те се събудиха, замислиха и отрезняха. Това учение не е ново по форма, но то е ново само за момента, в който се изявява отвътре, тоест от дълбочината на човешката душа. Под влиянието на това учение всеки човек е готов доброволно да направи някаква жертва, без да съжалява никога за това.

Казвате: „Кога ще се оправи светът?“ – Всички съвременни християни са в състояние да оправят света. Христос им е дал сила и власт и те могат да сторят това. Защо обаче досега те не са оправили света? Ако младият момък не е в състояние да даде всичкото си богатство на момата, която обича, и с това да я осигури, а той да се предаде в служене на Бога, той няма любов. Любовта жертва всичко. Един от великите закони на битието гласи: жертва без любов не съществува. Днес много хора не успяват в живота си само защото се занимават с критика. Какво виждате в училищата например? Много ученици, и то не способни, но средни по успех, коригират, критикуват своите учители, че не преподавали добре, че се отнасяли грубо и т.н. Питам: Какво придобиват те с тази критика? Оставете учителят сам да се критикува и коригира! Когато критикувате другите хора, запитайте се има ли у вас тия качества, които отричате у другите? Лесно се критикува, но мъчно се прилага. Ако мъжът и младият момък, които искат да служат на Бога, могат да се откажат от богатството си в полза на другите, в замяна на това те ще получат туй, което никой не може да им даде.

Съвременните хора са сити, уморени от тревоги. На една страна жена бяга от мъжа си, на друга – мъж от жена си. Жената върви подир него от град в град, преследва го, счита, че има законно основание да прави това. Да, тя има законно основание, но всяка жена, която по този начин преследва мъжа си, не е благородна жена. И всеки мъж, който по този начин преследва

жена си, не е благороден човек. Всяка жена или всеки мъж, които имат благородни стремежи, красиви желания и идеали, трябва да се оставят свободни да постигнат тия свои копнежи. Те са копнежи на душата. Това се отнася за души, които имат висок идеал.

Христос казва: „Няма пророк без почести, освен в дома си, между роднините и между народа си“. Почитата между хората се изгубва вследствие крайния материализъм, който съществува навсякъде в света. Съвременното човечество е дошло до дъното на този материализъм. Днес всичко се свежда към материалното. Ако някой човек има силна памет, казват за него: „Отличен човек е той!“ Сега има фонографи, които произвеждат абсолютно точно всичко, което се е изпяло или изговорило пред тяхната фуния. Всичко е отбелязано върху плочата им безпогрешно. Обаче какво представлява фонографът днес? Един механизъм, нищо повече. Не, има друга памет, която заслужава учудване. Човек с такава памет справедливо може да се нарече учен. В какво седи тази памет? Такъв човек помни неща, които са станали най-малко преди пет-шест хиляди години. Той може да разкаже де е бил преди няколко хиляди години, каква е била тогавашната култура и т.н. Сегашните учени са забравили тия неща. Тук-там само се срещат хора, които започват да си припомнят какво са били преди хиляди години. В Англия се срещат доста такива хора, които казват за себе си, че преди две хиляди години например са живели еди-как си, били са такива и такива и т.н. Ако се яви такъв човек между българите и разкаже всичко, което знае за себе си, ще му повярват ли? Никой няма да му вярва. Не е достатъчно човек да знае своето минало, но трябва да знае условията на своето настояще и бъдеще. Това значи учен човек! Съвременните елементарни познания са омаловажили знанията на проците, поради което Христос казва: „Няма пророк...“ Това значи: ако пророкът мине в други условия на жи-

вота, той ще има почести. Ако даровитият музикант влезе между хора, които разбират от музика, те ще разберат и него; ако отиде при някой говедар, който по цели дни свири с кавала си, той няма да го разбере.

Ние, съвременните хора, които проповядваме Словото Божие, мязаме на онзи американски проповедник, когото една разбойническа банда хванала с цел да обере, а после да убие. Като се намерил натясно, той започнал да им проповядва за Бога, за закона на възмездие, за Божията Любов, но след тази красноречива проповед главатарят на бандата, албанец, му казва: „Пари, море, пари! Всичко това е хубаво, но пари ни трябват нас. Вместо да ни проповядваш, дай ни пари и ние ще те освободим. Нас интересува въпросът колко пари имаш в банката.“ – Да, и аз съм съгласен, че без пари не може. Де щяхте да се събирате, ако нямате пари да направите този салон? За всичко трябват пари: за храна, за облекло, за жилище – за всичко. Пари трябват, но и добри касиери се изискват. Честни и любещи касиери са нужни, които да пазят богатата и редовно и правилно да ги раздават. Днес касиерите не изплащат редовно. Защо? Заключение ни са сърцата на хората.

Пророците казват, че земята ще претърпи големи пертурбации, вследствие на което напълно ще се преобрази. Сега хората се стремят към бързо забогатяване, но питам: Ако на земята предстоят големи пертурбации и промени, честно ли е от страна на хората да ламтят към забогатяване? Те ще кажат: „В такъв случай нека се простим помежду си и да се готвим за отиването си към Бога.“ Казвам: Хората могат да живеят добре, да се разбират взаимно, без да се стремят към забогатяване, без да треперят и да се плашат от живота. Казвате: „Икономическите условия на живота са тежки; те заставят човека да мисли за утрешния ден.“ – Така е, но органическият свят се променя вече, нов свят иде сега! И в новия свят трябва да се при-

ложат следните три неща: Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина.

Мнозина запитват: „Какво трябва да се прави, когато дойде въпрос за гласуване?“ Ако аз бих отишъл да гласувам, бих гласувал за справедливостта и бих казал: „Нахранете всички хора добре, с топла храна, че да няма гладни и сити, да няма бедни и богати. Дайте на всички хора топла, здрава храна: да се нахранят и благодарят на Бога!“ Ще кажете: „Лесно е да се нахранят хората един път.“ – Не, хората трябва да се хранят редовно, по три пъти на ден. Обаче това може да стане само по закона на Любовта. Само любещите хора могат да постъпват така. Приложи ли се законът на Любовта, тогава ще дойде и знанието, тогава ще дойде и изобилието в света. Когато човек се храни, той трябва да бъде във връзка с живата природа и да благодари на Бога. И днес се повдига въпросът по колко пъти на ден трябва да яде човек. Някои поддържат, че човек трябва да яде по четири пъти на ден, други – по три пъти на ден, трети – по два пъти на ден, и т.н. Добре е да се храни човек по три пъти на ден, но най-важно при яденето е винаги да се яде с доволство. Най-добрата храна е тази, от която човек остава доволен.

Друг важен въпрос след яденето е четенето на книги. Добре е да има човек хубава библиотека, със сериозни класически книги, че като чете, да остане доволен и да благодари на Бога, че съществуват гениални хора в света, които са написали такива хубави произведения. И най-после, когато човек придобие известни знания, трябва да излезе в света, между окръжаващите и да им предаде част от своето знание. Той трябва да прави това от любов, а не от принуждение. Как мислите, светът не се ли нуждае от помощ? Нуждае се. Светът е пълен със страдащи души. Ако ушите ви бяха отворени, щяхте да чуете зов, вик за помощ. Който може да влезе в страданията на хората, ще види, че София е пълна с нещастници, със стра-

дащи. Днес четете вестниците и навред срещате, че еди-кой си се самоубил, самообесил се и т.н. Това не е само в София, но по целия свят. И след всичко това се говори за култура, за напредък в света. От кого страдат хората? Едни други си причиняват пакости и страдания. И това са все братя, все християни!

Съвременните хора спорят кое учение е по-право, кое верую е по-право, кой е крив, кой прав и т.н. Казвам: Най-красивото същество в света е слънцето, защото, като праща светлина и топлина по целия свят, дава енергия на хората, която някои използват за престъпления и грехове. Ако слънцето престане да изпраща своята топлина и светлина на земята, целият живот би изчезнал. Значи, вината е у Бога, че дава живот на хората. Ако се отнеме животът, какво ще остане? Само мъртви кости. Да владее смърт навсякъде, това не е смисълът на живота. Бог иска хората да живеят по братски помежду си, при условията, които съществуват на земята. Какво по-добро от това да се обичате? Срещате един човек на улицата и веднага обиквате душата му. Защо? В неговото лице вие срещате свой брат. Днес хората гледат подозрително помежду си и в лицето на един, на друг човек те виждат само свои врагове. Не, няма врагове в света. Лошите хора, враговете, отпосле дойдоха. Първоначално Бог създаде души, а душата представлява от само себе си нещо възвишено и благородно.

„Познай себе си!“ – Това е великата задача в живота на всеки човек. Да познаеш себе си, значи да познаеш Бога, тоест да познаеш Божественото в себе си. Понеже ние искаме да познаем Бога, Той ни поставя на ред изпитания и страдания в живота, чрез които да ни изпита. Като ни поставя на тия изпитания, с това Бог ни проверява за какво Го обичаме – дали за благата, които ни дава, или за самия Него. Ако след всички страдания и изпитания в живота си ние не се съблазним, не се усъмним в Бога и кажем, че всичко,

което сме минали, е според Волята Божия, това показва, че ние имаме възвишен и благороден характер. Аз нямам право да съдя защо и за какво идат страданията в живота ми. Само съвършените и разумни същества имат право да съдят. Съвършен е само един Бог в света, следователно само Той има право да съди и да се произнася за всичко, което става в света. Когато видиш, че някой човек греши, не го съди, но разгледай условията, при които той се намира и при които е направил греха. Когато видиш, че някой човек прави добро, не го възхвалявай, но разгледай условията, при които той прави доброто. И в единия, и в другия случай благодари на Бога, че ти се дава възможност да се поучиш от другите хора. Остави съдбата да съди хората за доброто и за злото, което те вършат.

Питам: Ако един пророк дойде в света и каже на богатите да раздадат имането си на бедните, ще бъде ли почитан от света? Бедните ще го почитат и ще го посрещнат, както трябва, но богатите ще кажат: „Този човек не е с всичкия си ум.“ Ако пророкът взема страната на богатите, тогава бедните ще кажат за него: „Оставете го, не му обръщайте внимание; той е цял изедник!“ Пророкът не трябва да служи нито на бедните, нито на богатите, те са братя помежду си. Когато пророкът служи на Бога, тогава и бедните, и богатите ще го признаят. В Бога всички хора се примиряват. Кога ще стане това примирение? Когато сиромасите се откажат от своята сиромашия, а богатите – от своето богатство. Тогава всички хора ще се разберат. Сега бедният казва на богатия: „Слушай, аз съм сиромас, ти трябва да ми помагаш!“ Богатият казва на бедния: „Слушай, аз съм богат човек, ти трябва да ме почиташ!“ Не, богатият трябва да се откаже от своето богатство и сиромасът – от своята сиромашия, ако искат да живеят възвишен и благороден живот. Ако аз съм беден човек, няма да казвам на богатия да ми даде от своето богатство, но ще му кажа: „Братко, аз свърших

по музика, зная да свиря добре на цигулка. Искате ли да ви посвиря? Пък ако имате приятели и роднини, повикайте ги и на тях да посвиря.“ Взимам цигулката си и започвам да свиря хубави, класически парчета. Те слушат, радват се на моето свирене. Като свърша работата си, те ме нахранват добре, поканят ме да им гостувам няколко дни и след това си отивам. В това време техните синове и дъщери ме взимат за учител по музика, искат да учат. Питам: Сиромаш ли съм аз?

Хората казват: „Трябва да дойде някой пророк да ни проповядва Словото Божие, че да изправим живота си.“ Питам: Може ли пророкът сам да изправи вашия живот? Какво се иска от самите вас? Силно желание. Колко мъже и жени, колко синове и дъщери, колко слуги и господари са готови от днес нататък каквото се случи в живота им, да го посрещнат с радост и да кажат: „Такава е Волята Божия! Аз се подчинявам на Бога и ще понеса всичко с търпение.“ Това е една от задачите на новото учение. Като говоря за новото учение, аз не подразбирам, че хората трябва изведнъж да се простят със стария си живот, защото сега всички ние минаваме през океана и само след като стъпим на брега, тогава ще можем да сменим старото с новото. Засега ние се стремим да закърпим оттук-оттам стария кораб, дано ни изкара благополучно на брега. Излезем ли на брега, там вече ни чака новият живот, новите условия. Някои мислят, че ние разрушаваме съвременния строй. Не, ние закърпваме, тласкаме по малко стария наш кораб, да ни изкара до брега. И като излезем на брега, ще се заемем с направата на нов, здрав кораб, който ще ни потрѣбва за второ пришествие.

Казвате: „Какво е говорил Христос на учениците си преди две хиляди години?“ – Той им говорил много неща, но казал: „Много още има да ви говоря, но то ще стане, когато дойда втори път на земята.“ – Ами защо Христос говореше с притчи, та мнозина

от тия, които Го слушаха, нищо не разбираха? Питам: Кой от съвременните хора е разбрал притчата например за петте таланта или тази за петте разумни и петте неразумни деви? С тези притчи Христос искаше да застави хората да мислят. Всяка притча е символ, азбука, с която си служи цялата жива, разумна природа. Христос си е служил със същия език, с който си служи и природата. Днес много проповедници и учени хора правят преводи на притчите, тълкуват ги, но те са далеч още от вътрешния смисъл, който Христос е вложил в тях. Не е лесно да си служиш с този език! Човек трябва да знае де да постави всяка буква от азбуката. Ако някой човек напише едно писмо само от съгласни букви, какво ще излезе от него? В живота не могат да се употребяват нито само гласни, нито само съгласни букви.

Някой пита: „Що е морал?“ – Моралът са гласните букви. Тогава какво означава буквата А? Буквата А означава даване. Ние знаем, че Божественото в човека дава. Какво означава буквата М? Тя означава стягане, затваряне на крана. И наистина щом човек дойде до буквата М, нещо го стегне, той затваря крана си и никому нищо не дава. Ние не омаловажаваме нито гласните, нито съгласните букви, но казваме, че има закон, по който се редят нашите мисли и чувства, тъй както има закон, по който се редят буквите, за да образуват думи, а после и цели изречения.

Питам съвременните хора: Знаят ли те деня, в който трябва да започнат да любят? Или помнят ли деня, когато за пръв път са почувствали проява на Божията Любов в себе си? Колко от съвременните хора помнят кога са се родили, при какви условия: дали при благоприятни, или не, дали във време на война, или в мирно време. Знаят ли какво е било разположението на майка им и на баща им, когато са се родили? Майка ви и баща ви могат да знаят това, но вие, като учени хора, помните ли тия неща? Ще кажете: „С такива работи

ли трябва да се занимаваме? На съвременното човечество предстоят по-важни въпроси за разрешаване от тия.“ Въпреки всичко това някой човек казва: „Запали се сърцето ми! Какво трябва да правя?“ Казвам: Твоето сърце не е запалено сега. То е запалено от Бога от паметивека, но ти едва сега съзнаваш това и се плашиш. Днес твоето съзнание е пробудено и ти вдигаш капак на твоето сърце и забелязваш, че от него излиза малка, нежна топлинка, която те сгрява. Тази нежна топлинка ние наричаме Божествен огън. Няма по-свещено нещо от този огън и когато той се прояви в човека, в него настава истински живот. Някой се плаши от този огън и бърза да захлупи с капак своето сърце, да не се разгаря тази топлинка. Казвам: „Вдигни капака, нека тази топлинка се увеличава!“ След това ще чуеш тих глас, който ще ти каже: „Събуй общата си, защото мястото, на което седиш, е свещено! Свещен е този огън!“ Пламъкът, който Мойсей видя в сред планината, беше топлината и светлината, която излизаше от сърцето на един велик ангел, от сърцето на един велик адепт. И аз казвам: Мястото, дето седим, е свето, затова всички трябва да събуем общата си. Някой казва: „Изгубих любовта си, свърши се моята любов.“ Питам: Как е възможно да се изгуби Любовта? Каква е тази любов, която трае само няколко месеца или най-много една година? Любовта в света постоянно се усилюва. Тя е свещеният огън, който носи всичко в себе си. – Мъже и жени, деца и родители, учители и ученици, слуги и господари, всички отворете капациите на своите сърца! Всички трябва да се проникнат от една обща идея за Бога, да съзнаят, че топлината, светлината на техните сърца иде от Бога. Тя представлява свещеният огън на живота, пред който всеки трябва да събуе своите обща. Какво представляват нашите сърца? Олтар на възвишени същества, на възвишени ангели, които принасят там своята света жертва пред Бога. Днес учените, които боравят с висшата матема-

тика, могат да изчислят силата на огъня, който излиза от нашите сърца. Знаете ли колко енергия се праща на нашата Земя? В едно френско списание е изчислено количеството и теглото на слънчевата светлина, която се изпраща на Земята. Значи и светлината има тежест. Математиците са изчислили, че светлината, която слиза на Земята, е около 160 тона. По същия начин може да се изчисли количеството и теглото на светлината, която се изпраща на Юпитер и на други планети. Освен светлинната енергия известни са още и по-тънки, с по-деликатни форми енергии. Ангелите, които изпращат светлината от Слънцето, са разумни същества; те постоянно ни говорят и ние трябва да привикнем на техния език, да ги разбираме. Когато човек се обезсърчи или се отчае, един от тия ангели дохожда близо до него и му проговаря: „Не се отчайвай, не се обезсърчавай, Бог е вложил доста дарби в тебе, ти ще ги разработиш и ще свършиш учението си с успех.“ – „Наистина ли аз имам дарби?“ – „Да, ти имаш дарби и способности, работи за тяхното развитие!“ Не се минава много време и гледаш – този човек се усмихнал, зарадвал се, има на какво да се надява.

Такива трябва да бъдат пророците. Герои трябва да бъдем и ние. Мъже и жени, учители и ученици, проповедници и свещеници, слуги и господари, всички трябва да бъдем герои, да носим еднакво и страданията, и радостите в света; да носим със съзнание противоречията – всичко да считаме като задачи за разрешение в своя живот. Това е Христовият кръст, за който днес говорят всички съвременни хора. Павел казва: „Ще се похваля със своя кръст.“ Обаче говорил ли е Христос нещо за този кръст? Кръстил ли се е някъде Христос? Той казва на едно място в Писанието: „Скръбна е душата ми до смърт“. Това подразбира Неговия кръст. Съвременните християни се кланят на кръста, въздигнали са го в култ. Чудни са съвременните християни, които се кланят на кръста. Питам:

Какво щяхте да правите, ако бащата на някой от вас бъде разпнат на кръст или ако бащата на някой от вас бъде убит с нож? Трябваше ли, на същото основание, и вие да се кланяте на този кръст, на който разпнаха баща ви, или да целувате ножа, с който заклаха баща ви? При все това горко на този човек, който се осмели днес да не целуне и да не се прекръсти на кръста! Кръстът, кръстенето е вътрешен процес, който става във всеки човек. Разгледайте мрежата на куба. Какво представлява тя? Кръст. Да почиташ кръста, подразбира да раздадеш всичките си материални блага. Не можеш ли да ги раздадеш, никакво почитание нямаш към кръста. Разтворен куб подразбира изтичане на блага. Да почиташ кръста в този смисъл, подразбира да имаш свещена идея за живота. Когато поетът пише, когато съдията съди, когато професорът държи своята лекция, всички трябва да имат в себе си свещения огън на Любовта и Мъдростта, та когато погледнат, да му изпратят своето благословение за повдигане и растене в живота.

Христос казва: „Светът ще се оправи, когато хората започнат да почитат пророците“. Тогава те ще възприемат Христовото учение, или учението на Сина Божий. За това време Христос казва: „Когато вие приемете Словото Божие и то пребъдва във вас, аз и Отец ми ще дойдем и ще направим жилище във вас. Тогава аз ще ви се изявя.“

Казвам: Хората ще се разберат помежду си и ще се възстановят братските отношения, когато възприемат в себе си живата Любов, живата Мъдрост и живата Истина и ги приложат във всекидневния си живот. Тогава ще дойде и Царството Божие на земята. От очите на хората ще излиза Божествен блясък, а от лицата им Божествена светлина. И всички ще се познаваме, както сме и познати.

14 ноември 1926 г., София

Как ти се отвориха очите?

И говореха му: Как ти се отвориха очите?

Иоан 9:10

Животът започва с малък вътрешен импулс. Аз не разглеждам живота като механическо, но като съзнателно движение в природата. Аз разглеждам живота в широк смисъл, без да влизам в неговите философски подразделения. Който иска да философства върху живота, той може да чете разни философски книги. Много философи са писали по този въпрос. Мислите, които ние искаме да внесем в живота, са нови, а вие знаете, че новото не иде всякога. То се явява периодически. Когато новото закъснява с идването си, животът става еднообразен, скучен, безсмислен. Такъв е например сегашният живот. От времето на старите философи и досега животът е почти същият, няма нищо особено ново в него. Вземете например въпроса за храненето, за приготвянето на разните храни. Както се е готвило в старо време, по същия начин почти се готви и днес. Какъв прогрес са направили хората в готвенето? Какъв прогрес изобщо е направило човечеството от времето на Христа досега? Някои ще кажат, че кухните на съвременните хора са много усъвършенствани. Не, идеите на съвременните хора за готвенето не са отишли много по-далеч от тия на вълка. След като е преминал през разни философски учения по отношение приготвянето на храната си, най-после вълкът се е установил върху следното положение: готвене с най-малко разноси. Казвате: „Новото в яденето се свежда към пърженето и към печенето. Най-хубави ястия са пържените и печените: пържена риба, печено месо и

КАК ТИ СЕ ОТВОРИХА ОЧИТЕ

т.н. При това и лукът всякога трябва да се запържва.“ Питам: Какво хубаво има в пърженето на лука и на месото? При пърженето на лука и на месото всички летливи масла от тях се изгубват. Изобщо при пържене на храните част от хранителните материали изчезват. Мнозина казват: „Знаете ли каква приятност изпитва човек, ако след пържено или печено месо пийне една-две чашки шестгодишно винце? В този случай сърцето на човека се намества.“ Казвам: За всяко нещо се изискват знания. И в готвенето има голямо изкуство. Човек трябва да знае кои елементи да употреби при готвенето и как да ги съчетае.

И тъй, при всяко придобито знание се задава въпросът: „Как ти се отвориха очите?“ Да вижда човек, това е вътрешен импулс на съзнанието. Много от съвременните хора гледат, но не виждат. Те гледат звездите на небето и казват, че звездите са големи светещи тела, но повече от това не виждат и не знаят. От ред години хората наблюдават една звезда на небето, която наричат ту Вечерница, ту Зорница, но ако ги попитате какво отношение съществува между тях, те ще ви кажат, че Вечерницата изгрява вечер, а Зорницата – сутрин, повече не знаят. Някои мислят, че това са две различни звезди, а всъщност тя е една и съща звезда. Като дойдем до вярванията и до науката, ние виждаме, че както хората от най-старите времена, така и тия от новите времена имат своя наука и свои вярвания. Ще кажете: „Коя наука седи по-високо – старата или новата? Каква разлика има между старата и новата наука?“ – Разликата между старата и новата наука не седи във времето, но в съзнанието на хората. Съзнанието на хората преди две, три, пет или повече хиляди години не е било такова, каквото е днес. Съзнанието регулира науката, а не обратно. Някой казва: „Знаете ли какво е направила науката до днес?“ – Нищо не е направила науката. Това, което науката е допринесла, е резултат на човешкото съзнание, значи,

науката е резултат на човешкото съзнание; човешкото съзнание е резултат на човешкия дух; човешкият дух пък е проява на Божията Мъдрост.

„Как ти се отвориха очите?“ Ако запитате някой съвременен човек как му се отворили очите, той ще ви каже, че сам е научил всичко, сам е разбрал живота. Да, както Адам разбра живота, така и съвременните хора го разбират, но въпреки това има неразбрани неща в живота. Казвам: Истинският живот се крие в неразбраните, в ненаучените неща, в това, което ще се учи в бъдеще. Някои хора казват, че хлябът поддържа живота. Не, хлябът и житото служат само като проводници, през които животът минава, а самият живот се поддържа от импулса на човека към ядене, тоест от чувството му към хранене. Този импулс, това чувство привлича известни сили от природата, които именно поддържат живота. По въпроса за храненето, за поддържане живота на човека има много научни мнения и теории.

На всеки е известно, че като се прекара слънчев лъч през стъклена призма, тя го пречупва и разлага на седем цвята, при което се получава слънчевият спектър. Питам: Призмата ли създаде тези седем цвята? Не, призмата послужи само като среда, като посредник, през който слънчевият лъч трябваше да мине, за да се разложи. Простият човек, като наблюдава това разлагане на светлината, ще каже, че призмата е създавала тия цветове. Значи, колкото призмата е причина за създаване на тия седем цвята от слънчевия лъч, толкова и хлябът е причина за поддържане на живота. Ако запитате някой съвременен химик за съставните елементи на житото, той ще го подложи на щателен анализ и след това ще се произнесе, че житото се състои от еди-какви си съставни елементи. Вярно е, че житото съдържа всички тия елементи, които химикът е открил при своя анализ, но същината на житото се крие в този елемент, който химикът не може

КАК ТИ СЕ ОТВОРИХА ОЧИТЕ

да открие при анализа. Този анализ е толкова точен, колкото и анализът, направен на дрехите на някой съвременен учен. Мислите ли, че ученият човек, както и неговата наука се крият в дрехите му? Човекът не седи нито във външните, нито във вътрешните си дрехи. Главният елемент, който определя човека, се крие другаде. Ще кажете: „Тогава де остава нашата наука? Де остават нашите логически заключения?“ Ние не отричаме науката, нито нейните придобивки, но казваме, че истинската, положителната наука тепърва ще дойде. Щом дойде тази наука, хората вече няма да ходят с пипане, но с виждане; те няма да ходят в мрак, но в светлина. Истинска, положителна наука е тази, която носи светлина на хората във всяко отношение.

Съвременната наука разглежда подробно въпроса за храносмилането, но въпреки това знание ние срещаме днес хиляди случаи на заболяване вследствие неправилни процеси в храносмилането. Какво показва това? Туй знание няма още практическо приложение. Учените хора още не са направили анализ на стомашния сок и на кръвта на човека, когато той се храни при добро разположение на духа и когато се храни неразположен, гневен. Има разлика в състава на кръвта и на стомашния сок при първия и при втория случай. Гневът, неразположението на духа внасят в храната отрова, която чрез кръвта се разнася по целия организъм. Съвременната наука не се спира върху този въпрос, обаче новата наука, която иде сега, казва: Когато разумният човек е гневен или неразположен духом, да не яде, докато не трансформира своето състояние, докато не възстанови своето равновесие. За неразумния човек тя препоръчва точно обратното: когато неразумният човек е гневен и неразположен духом, нека се нахрани добре. По този начин той ще възстанови своето равновесие от енергиите, които ще получи от храната. Значи, тук имаме два различни метода за трансформиране на състоянията у човека: ако

разумният се разгневи, да не яде; ако неразумният се разгневи, да яде. И при единия, и при другия случай казвам: Който иска да бъде здрав, той винаги трябва да бъде във връзка със законите на живата природа.

Когато говорим за разумната, за живата природа, ние разбираме едно от най-великите същества след Бога. Със своята аура Природата обхваща всичко в света. Тя е светла и разумна, блага и чиста и съдържа в себе си Любовта. В това отношение съвременните учени хора се намират на крив път, като мислят, че могат да завладеят природата. Ако хората биха успели да завладеят природата, светът непременно би се разрушил и по лицето на земята не би останало нито едно живо същество. Природата не позволява да я владеят. Най-много, до което съвременната наука и техника са достигнали, то е да впрегнат нейните сили на работа. Това нещо съвременните учени наричат владеење на природата. Само разумният човек може да впряга силите на природата, защото той се съобразява с нейните закони. Всеки, който не се е съобразил с нейните закони, е бил разрушен от нея. Всеки човек, който си е въобразил, че може да владее над природата, се е намерил пред праха на своите илюзии и въображения. Тъкмо когато е достигнал върха на своето предприятие и се е готвил да вкуси от неговия плод, природата дохождала, взимала плода му, а него оставяла на земята отново да работи, за да коригира всички свои погрешни схващания и разбирания. Питам: Колко щастливи хора, колко щастливи семейства е имало от времето на Христа досега? Коя е причината за смъртта? Тя се дължи на това, че човек се намира в постоянна борба с разумната природа, иска да я подчини на себе си. Никой не може да подчини Природата, но трябва да се учи от нея. Тя учи хората на закона на Любовта.

Казвате: „Ние имаме особено мнение за Любовта.“ Младият момък също така казва: „И аз имам особено мнение за Любовта.“ Обаче това, което съвременни-

те хора наричат любов, не е това, на което разумната природа ни учи. Младият момък казва: „Аз искам да се ожения, да намеря добра жена, да имам няколко добри, разумни деца.“ – Отлично е това, което този момък иска, но как ще намери тия неща? Да желаете тия неща, то е равносилно на желанието ви да станете богати. Питам: Могат ли всички хора да бъдат богати? Насън всички хора могат да бъдат богати и щастливи, но в действителност малка е вероятността за това. Първата и най-важна задача на съвременния човек не седи в придобиване на богатство и щастие. Тази задача е последна. Той ще я постигне само след като завърши своето развитие на земята. Завърши ли човек развитието си на земята, живата природа, която владее всички слънца и системи, ще го вдигне на крилата си и ще го занесе в друга система, на друго някое слънце, дето ще може да постигне всички блага и богатства, каквито душата му желае. Той ще се храни там само с плодове. Осмели ли се да убие най-малката мушица, отново ще се намери на земята. Много от съвременните хора поддържат, че човек трябва да се кали в живота си, да стане смел и решителен, да не се плаши от нищо, даже и ако стане нужда да коли и убива. Казвам: Такива разсъждения не водят към добър край. Само гърнчарят има право да разрушава своите гърнци, понеже той е майстор и може отново да ги създаде. Който не знае да прави гърнци, няма право да разрушава гърнциите, които гърнчарят е създал. Всеки, който се опита да руши гърнциите на гърнчаря, той се вика под отговорност.

„Как ти се отвориха очите?“ Ако зададат този въпрос на някой теософ или евангелист, или православен, всеки ще даде свои обяснения, но като зададоха този въпрос на Христа, Той отговори: „Този сляп от рождението си човек трябваше да прогледа, за да се прояви славата Божия.“ Много нещо е говорил Христос и по този, и по ред други въпроси, но всичко, което Хрис-

тос е говорил на времето си, не е написано. За нас са останали само извадки от това, което Христос е говорил някога, но мъдрият, разумният човек от малкото може да извади много нещо; глупавият – обратно: от многото вади малко, и то изкривено и изопачено.

За обяснение на тази мисъл ще ви приведа следния пример. Един ревнив мъж отива с жена си на гости при свой приятел, дето били събрани много хора. По едно време той забелязва, че един красив господин от гостите се прозява и веднага след това и неговата жена се прозява. Като ревнив, той си помислил, че този господин и жена му се наговарят нещо и си дават някакъв знак. Той се много разгневил и започнал да мисли по какъв начин да отмъсти на жена си. Отиват си вкъщи, но цяла нощ той не могъл да заспи, мислил по какъв по-жесток начин да накаже жена си. Най-после му дохожда мисълта да я обеси. Като стават сутринта, той казва на жена си: „Хайде да отидем днес в гората да насечем дърва.“ Тя се съгласила. Тръгват двамата заедно. Като стигнали в гората, той започнал да ходи от дърво на дърво, да търси по-здраво и яко дърво. Жената наблюдавала какво прави мъжът ѝ и го запитала: „Какво ходиш от дърво на дърво, както прозявката от човек на човек?“ – „Така ли е, жена? Нима прозявката така ходи от човек на човек? Аз не знаех това и бях тръгнал да те беся, търсех подходящо дърво за тази цел.“

Христос казва на учениците си, че слепият трябваше да прогледа, за да се прославят делата Божии и да се прояви Неговата слава. Други поддържат, че слепият е прогледнал, понеже е ликвидирал вече със своята карма. Питам: Кое е началото и кое краят на кармата? Как е произлязла тя? На тия въпроси никой не може да отговори с положителност. Никой не може да обясни причината на кармата. Ако е вярно, че човек е произлязъл от Бога, питам: Как е възможно от такова съвършено същество, каквото е Бог, да излезе

човекът, който е изложен всеки момент на грехове и падения? Когато запитали един велик адепт от Египет за произхода на греха, той стиснал само устата си и нищо не отговорил. Има неща, за които ние не можем да говорим. Ако човек рече да обясни произхода на злото, той ще поквари цялото човечество. Затова именно този въпрос не трябва и не може да се повдига. Защо? Ако се заеме с обясняване произхода на злото, той ще възобнови всички изопачени форми и деяния на миналото. Какво ще се придобие от това? Нищо полезно, а само разрушения. Българинът, като се ползва от опитността на миналото, казва: „Да спи зло под камък!“ Днес всички държавници разискват върху произхода на злото, търсят виновниците за неуспехите на държавата, но можаха ли да постигнат нещо добро от това? Намериха ли виновниците? Оправиха ли работите на държавата си? Българите например казват: „Велик цар беше Симеон Велики! Велик цар беше Самуил!“ Питам: Какво остана от великата България на Симеон Велики, на цар Самуил? Смешно е човек да се хвали с неща, които вече не съществуват. Смешни са българите, като се хвалят с величието на някогашна България. Да се хвали и гордее човек с някакво минало величие, това е лъжлива философия. По този начин съвременното човечество не може да се възпита. Обаче днес всички съвременни народи се възпитават именно по този начин, което показва, че те вървят в крив път на своето развитие. Има нещо велико в света, но то не е нито великата България, нито великата Франция, нито великата Германия, нито великата Америка, нито великата Русия, нито великата Япония, нито великият Китай, нито кой и да е народ. Единственото велико нещо в света е Любовта. И всеки, който иска да има нещо велико в света, той трябва да се стреми да постигне Любовта. Всеки учен човек, бил той философ, поет, музикант или художник, който иска да бъде велик, трябва да започне с Любовта.

Ще кажете: „Как да започнем с Любовта?“ – Всички хора имат опитности от Любовта. Днес всички проповедници, всички свещеници говорят все за Христа, за Любовта; всички имат желание да започнат с Любовта. Защо се обличат например красивите моми и момци? За Любовта. Някой казва, че иска да стане учен за народа си, да го повдигне. Не, всеки човек има един вътрешен обект в себе си, за който иска да стане учен и велик. Всеки учен, всеки поет, всеки музикант, всеки художник, всеки философ иска да стане велик само за одного! Всички хора се трудят, работят, учат, пишат и пеят само за одного, а не за много. Кой е този единият? Той не може да се определи. За него не може да се говори. Както не може да се говори за злото, така не може да се говори и за доброто. Не искайте да ви обяснявам какво нещо е доброто и как е произлязло. Мислете за доброто, желайте го, но не го обяснявайте. Ако искате да си обясните какво представлява доброто в широк смисъл на думата, ще спънете своето развитие, ще се разрушите и ще се преситите. Пресищането подразбира обяснение на нещата. Когато някой човек иска да му се сипе повече, отколкото трябва, той се пресища. Любовта не обича лакоми хора. Колкото ти сипе в паничката, бъди доволен, не искай повече. Ако човек може разумно да използва малкото, което са му сипали, то ще му държи сито за хиляди години. Храната, която съвременните хора употребяват, е мъртва, вследствие на което в нея се развиват миризливи отровни газове. В тази храна е започнал вече процес на разлагане. Никой ангел не би се задоволил с такава храна.

И говореха му: „Как ти се отвориха очите?“ Той им отговори: „Един човек ми намаза очите с кал и аз прогледах.“ Защо Христос отвори очите на този слепец именно? Малко ли слепи хора имаше по това време в Израил? Това са въпроси, които мнозина съвременни хора си задават. Аз бих запитал тия хора

следното: За кого грее слънцето? Всеки човек, който съзнава, че слънцето грее за него, действително грее за него. Не съзнава ли това нещо, и слънцето не грее за него. Всеки човек, който съзнава, че слънцето грее за него, той ще има специална връзка със слънчевите лъчи, които ще действат върху него по особен начин. Не съзнава ли човек това нещо, тогава и слънцето не ще може да му въздейства. И наистина много хора се греят на слънцето, но то не им въздейства, не може да ги лекува. Съвременните хора са нещастни по причина на това, че допускат отрицателни мисли в себе си. Всички хора живеят със съмнения. Те се съмняват дали има бъдещ живот, дали Бог съществува, дали хората, с които се срещат и разговарят, са честни, дали няма да ги излъжат и т.н. Има ред правила, както и цяла азбука, по която вие може да познаете честния, добрия човек. Това е наука, това е знание, с което не трябва да ловите хората като детективи, но то трябва да се употребява за вашето самовъзпитание, за облагородяване на вашата душа. Само смиреният човек може да се ползва от това знание. Който придобие това знание, той ще стане велик, учен човек. Този учен човек ще бъде посрещан навсякъде с почести и слава, но отиде ли всред живата природа, той оставя своята торбичка отвън, сяда смирено пред нея и започва да слуша, като малко дете, нейните уроци. Запътите ли се към живата природа със съзнание на велик, учен човек, тя няма да ви допусне даже до вратата си. Смирение се изисква от всеки човек! Живата природа е вложила всичко във вас и всеки момент тя ви съдейства за разработване на вашите мисли и чувства. Тя, като грижлива майка, всеки час ви обръща внимание на всичко, което става около вас. За пример – вие от толкова години страдате, не знаете защо страдате; радвате се, не знаете защо се радвате; мразите някого, не знаете защо го мразите; обичате някого, не знаете защо го обичате. Кой е основният мотив да обичате

някого? Казвате: „Този човек има душа, затова го обичам.“ Това още не е мотив, за да обичаш някого. Всеки човек, който вярва в Любовта, се ръководи от нея и знае, че този закон никога не се изменя. Когато някой казва, че любил някого и после го разлюбил, това са само състояния на неговото сърце и на неговия ум. Това още не е законът на Любовта. Да те обичат хората, това значи да те качат на сцената да представиш някаква роля. Днес играеш роля например на някой цар, но като слезеш от сцената, ти си вече обикновен човек. На другия ден не те обичат. Друг човек излезе на сцената, играе роля на някой поет, декламира, възпява нещо, но щом слезе от сцената, става пак обикновен човек. Значи, човекът, когото обичат, играе роля на цар, а не е цар; играе роля на поет, а не е поет.

Питам: Какъв трябва да бъде поетът? Поетът трябва да бъде човек с възвишен идеал! В едно предание се разправя, че когато Господ решил да раздаде дарбите и способностите между хората, за тази цел изпратил един от своите ангели на земята, той да извърши тази работа. Ангелът взел една голяма торба, в която турил всички дарби и способности, метнал я на гърба си и тръгнал към земята да изпълни точно зададената му от Бога задача. Като слязъл на земята, той срещнал много красива мома, царска дъщеря, и се спрял да я разгледа, искал да види какво нещо е това, което Бог е създал. Обаче от красотата на царската дъщеря този ангел се захласнал и не забелязал как торбата с даровете и способностите се отворила и всичко, което било в нея, се разпръснало по земята. Когато се сетил за своята задача, вече било късно. Той не могъл да я изпълни, защото от неговото захласване се възползвали хората. Той видял как всеки човек си взел каквато дарба и способност искал. Всички били разграбени. Замислен и тъжен станал ангелът, когато изведнъж чува глас, който казва: „Ами за мене нищо ли не остава?“ – „Кой си ти?“ – „Аз съм поетът.“ – „Има нещо и

за тебе, но то не е за този свят. Това, което можеш да вземеш, то е от онзи свят, затова ти трябва да държиш главата си постоянно нагоре.“ И така, всеки човек, който иска да стане поет, погледът му всякога трябва да бъде обърнат нагоре. Не гледа ли нагоре, поет не може да стане. Освен това поетът не трябва да бъде дебел, с благоутробие; той трябва да бъде сухичък, нежен човек. Поетът трябва да има отзивчиво сърце и чувствителна душа, да влиза в положението на всички страдащи. Не е поет този, който описва страданията на хората, без той сам да ги разбира. Истинският поет описва страданията на хората, но като благо за човешката душа. Поетът трябва да описва и мъчнотиите на живота, но като благо за човешкия дух. Обаче самият поет трябва да има опитности, да е страдал и да се е мъчил. Той може да се смущава от страданията, без сам да е смутен.

Ще ви приведа два примера от английския живот, които илюстрират резултатите на Любовта и на безлюбиеето. В първия пример се говори за англичанин на име Самуил Скит, който се влюбил в една англичанка Фили Бът. Самуил Скит бил учен човек, но по убеждения голям материалист. Преди да се ожени за своята любима, той си мислил: „Смисълът на живота не седи в любовта към науката, нито в усилената работа, но в яденето, в пиенето и в удоволствията. Така ще възпитам и своята любима, за да се разберам добре.“ И наистина той се оженва и успява да повлияе и на своята любима жена в този дух. Те яли, пили, но скоро разрушили своя живот. Жена му станала някъде танцьорка и много скоро загубила силите на своя живот. Още на 40-годишната си възраст тя заболява и умира в една от английските болници самотна, като последна сиромашкиня в света. Мъжът ѝ също се опропастил.

Във втория пример се говори за един англичанин Хауптман и неговата любима Елизабет. И двамата били любознателни. Започнали да посещават научни

дружества и институти, записали се в университета да следват висша наука и в продължение на няколкогодишен усилен умствен труд той се прочул като известен учен човек, а тя – като добра и знаменита поетеса. Казвам: Който иска да се ползва от временните блага на живота, ще има резултата на първите двама – Самуил Скит и Фили Бът. Тези блага носят разрушение на живота. Всяко благо, което лишава човека от Любовта, то не е истинско. Всяко благо, което внася в човека Любовта и му служи като проводник в живота, то е истинско. Такова благо е например нашата права мисъл. Всеки, който иска да се ползва от вечните блага на живота, трябва да следва примера на англичанина Хауптман и неговата любима Елизабет. Такива трябва да бъдат вашите приятели и приятелки в живота! Приятел може да се нарече само онзи човек, който дава импулс на човешката душа. Искрени и честни трябва да бъдат съвременните хора! Те трябва да имат импулс към науката. Каква наука трябва да изучават те? Науката на Любовта. То значи: всеки човек, който иска да учи или който иска да работи нещо, трябва да върши всичко това по любов, а не по принуждение. Някои хора стават учени по принуждение, а не от любов. Други пък заемат известни служби не по влечение, но по принуждение, понеже тези служби им дават по-големи облаги. Днес сиромашията прави хората учени, тя ги кара да работят това, което не искат. Ние нямаме нищо против материалните облаги на човека, но казвам: Ако парите са в състояние да заставят човека да работи 10–12 часа на ден от любов, разбирам. Обаче ние виждаме, че там, дето Любовта отсъства, хората работят насила; там, дето насилието действа, резултатите не са добри. Вижте какво прави ученият, който обича своя предмет. Той посвещава цели 30–40 години от своя живот върху един научен въпрос; работи денонощно, без принуждение от страна на кого и да е, защото обича работата си. И него-

вите усилия винаги дават добър плод. Само Любовта е в състояние да застави човека да работи денонощно, с радост и бодрост на духа. Някои казват: „Който работи от любов, той гладен умира.“ – Питам: Който работи за пари, не умира ли гладен? И той умира гладен. Изобщо всички хора умират гладни. Най-важно-то положение в света е да не умираме гладни. Когато човечеството дойде до това състояние, хората да не умират гладни, то е разрешило най-важния въпрос на живота. Човечеството би построило велик паметник в знак на благодарност на онзи човек, който би могъл да разреши този въпрос.

И говореха му: „Как ти се отвориха очите?“ Ученият човек не трябва да бъде сляп. Явява се някой учен човек между хората и започва да им говори за природата, за Бога, а самите негови понятия по тези въпроси не са оформени. Явява се някой поет и започва да говори за душата, а той сам не я разбира. Явява се един философ и започва да говори за създаването на света, а той сам не разбира причините и последиците на нещата. Явява се един математик и започва да прави изчисления за разстоянието на небесните светили едно от друго, а той сам не знае защо му са тия изчисления. Всеки учен, който прави тия изчисления, трябва да знае, че небесните тела имат известни съотношения помежду си. Всеки учен трябва да знае дълбоките причини, поради които времето е разделено на години; годината от своя страна е разделена на 365 дни; денят е разделен на 24 часа; часът е разделен на 60 минути, а минутата – на 60 секунди. Това деление произволно ли е, или има някаква дълбока причина? Защо именно Месечината прави някакви си лъкатушения ту вляво, ту вдясно? Не можеше ли тя да се върти около Слънцето, както Земята се върти около него? Всеки учен трябва да знае, че между небесните тела и човека също така има известни съотношения. Всеки човек има в себе си по едно слънце, по една месеци-

на и също по толкова звезди, колкото има и в цялата Слънчева система. В това отношение той представлява малка, микроскопическа Вселена. Между външното физическо слънце и слънцето, което се намира в центъра на човешката душа, има известно съотношение. И когато между външното слънце и слънцето, което е в душата на човека, има известно съотношение, в човека настанва приятна вътрешна хармония. Понякога обаче вън е топло, а вътре в човека е студено. Случва се и обратното. Някой казва: „Хладно ми е на душата.“ Това показва, че човек от паметивека е разбирал как топлината на човешката душа се произвежда от Любовта. Когато човек обикне някого, в него настават вече някакви промени. Истинската любов предизвиква известно разширение в човека. По това той може да познае дали любовта му е силна. Всеки сам трябва да изучава тия размери на разширение. Духовната любов предизвиква по-малко разширение, отколкото физическата, но затова пък кръгът, който се образува при нея, е по-равномерен. За в бъдеще по размерите на разширението хората ще могат да познават качеството и силата както на своята любов, така и на любовта у другите хора. Тогава младите моми и момци няма да се разочароват в любовта си, но предварително ще знаят кой какво представлява в своята любов. Всичко е написано в човека – няма нищо скрито-покрито. Който иска да знае какъв ще бъде неговият живот, нека отиде при някой знаменит хиромантик или френолог, или физиогномист и му заплати известно възнаграждение, и той ще му каже всичко до най-малки подробности. Когато някой момък иска да се жени, нека отиде при някой астролог, той ще му каже всичко, което го интересува. Най-напред ще вземе от него следните данни: датата на рождението му, годината, деня, часа, минутите и секундите. След това ще го запита за името на баща му и майка му, на дядо му и на баба му и т.н. Като събере всички нужни данни, този

астролог ще му определи за каква мома ще се ожени, как ще живеят, колко деца ще имат, здрави ли ще бъдат, или не; ако боледуват, той ще може да определи кой лекар ще ги лекува и т.н. По този начин той ще направи подробен хороскоп на този млад човек, ще му го връчи, като определи и нужната за себе си такса. След време този млад човек ще провери, че всичко, което му е било предсказано, се сбъдва точ в точ. Ще кажете: това е съвпадение. — Добре, може да имаме един, два, три и повече пъти съвпадения, но ако тия съвпадения се случват много пъти, това вече говори, че пред нас стои наука, а не някакви произволни гадания. Въпреки тия точни данни, все пак съвременните астролози и хиромантици още не са достигнали до онази абсолютна, положителна наука, към която се стремят всички хора.

Казвам: Днес всички хора се нуждаят от тази велика положителна наука. Българите казват за някого: Този човек се ожени в сляпата събота. — Всяка женитба, която става в сляпата събота, не е истинска женитба. За да започне човек своята работа, очите на сляпата събота, както и неговите очи трябва да се отворят. Който иска да се жени, трябва да отиде при някой човек, като Исуса, и да го запита трябва ли да се жени. Когато пред човека се изпречи въпросът за женитбата, той трябва да се вдълбочи в себе си, да се обърне към Господа и да Го запита трябва ли да се жени. След това трябва да се обърне към своята майка и към своя баща и най-после да запита и себе си. И ако от трите места получи положителен отговор, тогава нека пристъпи към решението на този въпрос. Само по този начин той ще получи благословието на Господа, на баща си, на майка си и ще бъде щастлив в своя живот. Днес, когато двама млади се обичат, те крият от баща си и от майка си, че се обичат, че мислят да се женят. Тия млади често не си отговарят, но мислят, че като се оженят, ще се разберат. Тя е идеалистка, а той матери-

алист, но тя си казва: „Нищо, като се оженим, той ще се обърне, ще приеме моите убеждения; нищо от това, че сега ми се присмива.“ Не, човек не може тъй лесно да се обръща, както младата мома си мисли. Черното не може лесно да се превърне в бяло.

Ето защо при пресъздаване на обществото се изисква голяма разумност. Днес цялото човечество носи недъзите на своите деди и прадеди, от които трябва напълно да се освободи, за да дойде новото в него. Понякога човек вярва, а понякога не вярва. Това се дължи на ред съмнения, които възникват дълбоко в неговата душа. Коя е причината за това съмнение? То се дължи на вътрешното съответствие между даден човек и неговите деди и прадеди, вседствие на което той преживява някои техни състояния.

Казвам: Истинската наука, която иде в света, ще обясни всички тия състояния и тогава човек ще може да води съзнателен и разумен живот. Казвате: „Ние трябва да бъдем религиозни!“ – Вярно е, че човек трябва да бъде религиозен, но на какво трябва да почива неговата религия? Религията трябва да включва в себе си три неизменни закона: закона на Любовта, закона на Мъдростта и закона на Истината. Любовта съдържа в себе си живота. Мъдростта дава светлина и знание на хората, както и методи, чрез които те могат да работят. Истината носи свобода и простор. Във всяка религия човек индивидуално, както и всички хора колективно могат да бъдат щастливи. Щастието е резултат на човешката любов, тоест на Любовта между хората.

Един адепт повиква магарето да се разговаря с него и го запитва: „Как дойде нещастieto върху тебе?“ То отговорило: „Когато Господ ме създаде, извика ме един ден да видя една красива жена. Като я видях, аз се произнесох за нея. От този момент станах магаре и започнах да рева. Не трябваше да се произнасям, а само да гледам. Като ученик, моята задача не беше

тази, да изкарвам своето мнение пред Господа. Въпреки това, аз намерих една философия в живота си, която като прилагам, ще мога да изправя погрешката си.“ – „В какво седи твоята философия?“ – „Моята философия седи в следното: когато господарят ми ме товари, аз се радвам, защото той е доволен, че ще си свърши работата. Когато пък ме разтоваря, той скърби, но аз се радвам, че ще мога да си почина и да се почувствам малко свободен. Когато ме товарят, казвам: „Да е жив господарят ми!“ Когато ме разтоварват, казвам: „Да е живо магарето!“ – Значи магарето е намерило една максима, която като прилага в живота си, се чувства щастливо и доволно при всички условия. Питам: Вие намерили ли сте някоя максима, с която да бъдете доволни поне като магарето?

Отива един вол при друг, който оре на нивата, и го пита: „Как се подчиняваш на тази неволя? Гледам те, по цял ден ореш, пред никого не протестираш, доброволно носиш тази тежка съдба. Не правиш ли опит да се освободиш?“ – „Какво да правя? – отговорил първият вол. – Един ден бях много гладен, среща ме този мой господар и ми даде една торба с плява. Аз пгъгнах главата си в торбата, но в това време той метна отгоре ми един хомот и до ден днешен останах при тези условия. Сега, ща не ща, отивам да ора. Още повече, винаги зад мене има остен, тъй че не мога никак да се противя. Какво да правя сега? По цели дни мисля върху лошото си положение, не намирам начин как да се освободя от своята тежка съдба.“ Казвам: Както виждате, магарето е разрешило вече своя въпрос, но волът тепърва го разрешава. Един ден, когато волът разреши своя въпрос, ще ви кажа как го е разрешил, но до това време няма да ви казвам нищо. Магарето разреши въпроса си много правилно.

Казвате: „За да разреши човек някой въпрос правилно, той трябва да даде някаква жертва.“ – Жертва трябва да се даде, но за кого? Някой човек жертва своя

живот за отечеството си и всички казват: „Този човек даде много нещо за своето отечество.“ Питам: Как мислите, какво би било, ако този човек беше пожертвал своя живот за Бога? Голяма разлика има в положението на човека, който жертва своя живот за отечеството си, и в положението на този, който жертва живота си за Бога. Отецеството скоро забравя човека, който се е жертвал за него. Докато България съществува, докато е велика, както и да е, но какво ще стане с този човек, когато България престане да съществува? Каква е гаранцията, че българският народ ще съществува например след две хиляди години? Какво стана с евреите? Де е еврейският народ днес? Ако българите са умни, те ще останат да съществуват като народ, но ако не са умни, тяхната съдба няма да се различава от тази на всички изчезнали досега народи. Може да съществува само този народ, който служи на Бога. Може да съществува само този народ, който има разумни държавници, свещеници, бащи и майки. Всеки народ, който работи за Бога, ще има бъдеще, ще има Божието благословение.

Всеки човек трябва да бъде проникнат от една мисъл, от едно чувство в своята душа – Любов към Бога! Не се свързвай с никой човек, преди да си се свързал с Бога! Не отивай при никой човек, докато не си отишъл при Бога, при Любовта, при Мъдростта, при Истината. Преди да имаш славата на хората, стреми се към славата Божия. Работи за славата Божия, ако искаш да получиш слава от хората. Такова е положението на Тагор⁴, когото българите посрещнаха така добре. Те го посрещнаха с цветя и почести, и с думите: „Добре дошъл, Учителю!“ Ако Тагор беше държал друго поведение спрямо българите, те щяха да му обърнат гръб, както евреите обърнаха гръб към Христа. Нима Христос първоначално не беше добре приет от евреите? Те Го приеха добре, с думите: „Осанна в вишних!“ Не се мина обаче много време, и те обърнаха друга страница

към Него. И тогава, както и сега хората се делят на две категории. И във времето на Христа имаше хора, които бяха против Него; имаше и такива, които бяха с Христа. По същия начин и днес едни хора мислят, че светът може да се изправи с любов; други мислят, че светът може да се изправи чрез насилия, чрез бесене, колене и т.н. Така мислят само неразумните, само ненормалните хора. Не, светът не може да се поправи с бесене, с колене, с насилие. Всички хора, които мислят, че светът може да се поправи чрез убийства, те са на крив път. За такива хора Христос казва: „Те са от създание мира човекоубийци.“ Убийството е резултат на нера разумен живот. Казвате: Разбойниците, крадците, престъпниците трябва да се убиват, да се преследват. – Добре, съгласен съм с вас, но питам: Как оправдавате убийствата на праведни, на религиозни хора и на хора с убеждения? Позволено ли е да се преследват такива хора? Казвам: Ако става въпрос за примерна държава в света, с разумни и добри закони, с красив обществен строй, с дълбоки религиозни възгледи и принципи, с чисти и възвишени отношения, това можеше да се види в някогашния Египет. Затова именно еврейският народ беше изпратен между египтяните да се учи от тях на правилни и разумни разбирания за живота, за природата и за проявата на човешкия дух.

Питам: Има ли нещо, по което българите приличат или се различават от египтяните? Ще кажете, че те се различават от тях по това, че са християни. В какво седи тяхното християнство? Истинският християнин изключва всякакво насилие от своя живот. Така ли е всъщност между християните? Който не е християнин и си служи с насилие, то е друг въпрос. Христос е проповядвал: „Не противи се злomu! Не убий!“ В този смисъл християнинът трябва да върши нещата по свобода на своето съзнание, а не от страх. Някои хора не прилагат убийството в живота си, понеже са страхли-

ви, но душата на човека трябва да се разшири толкова много, че да обхване в себе си всички живи същества; и когато човек казва, че не трябва да се убива, той трябва да върши това от любов към всичко живо в света, а не от страх. Днес всеки цар се движи из своята държава, придружен от стражари, войници, които го пазят на всяка крачка. Това говори какво е положението на народите днес. Всеки цар на земята има свои приятели, но същевременно има и свои неприятели. Така ли ще бъде обаче, ако той живее в държава, чиито поданици са хора на Любовта? На какво щастие може да се надява една държава, чийто държавен глава, чиито министри са всеки момент нащрек за своя живот.

Съвременните хора вярват в късмет, в лотария, в щастие, дошло неочаквано, отвън някъде. И затова много хора казват: „Времето ще оправи работите.“ – Не, времето не може да оправи работите, то само ги хроникира. Когато някой човек отиде при времето, той ще получи следния отговор от него: „Ти трябва да отидеш при живата природа, да те научи на своите закони, да ти покаже как трябва да се живее. След това трябва да отидеш при Бога, да ти покаже, че в цялата Вселена съществува само един велик закон, който включва в себе си Любовта, Мъдростта и Истината, а те от своя страна свързват всички същества по цялата Вселена.“ Казвате: „Щом съществува само един закон в цялата Вселена, значи навред в света има еднообразие.“ – Не, във великия Божи закон се крие разнообразието на цялата Вселена. Има вече системи, които са извън лошите условия на живота, и съществата там водят ангелски живот. Нашата система обаче още не е минала изкуплението си. Скоро и тя ще мине през границите на 13-ата сфера и ще придобие своето изкупление. Когато тя придобие това изкупление, за Земята ще настане такова посрещане, каквото светът никога не е виждал; ангелите ще развяват своите зна-

мена, ще слизат и ще възлизат нагоре, песни ще пеят, музики ще свирят – навред радост ще цари. Един ден, когато стане това нещо, всички ще повярват и ще кажат: „Казано е било някога това.“ Велико ще бъде посрещането на Земята! Тя е красива мома, която носи в обятията си хиляди и милиарди деца. Когато се яви при Господа, тя ще каже: „Господи, Ти ми даде тия деца да ги отгледам. Ето, аз Ти ги връщам вече отрасли и разумни!“ Земята е велика кърмилница все на красиви моми и момци. Съвременните хора са сирачета, които Земята се е наела да отглежда. Като ги отгледа, тя ще ги занесе при Господа. Мнозина казват: „Голям философ е съвременният човек!“ Какъв философ е той? Сираче е съвременният човек, изпратен на земята да се отгледа и възпита.

„Как ти се отвориха очите?“ Аз желая днес очите ви да се отворят като на слепия човек, да прозрете, че по-хубаво нещо от Природата няма; и по-голяма свобода от тази, която Природата е създала за човека, няма; по-велико и по-благо същество от Бога няма. И най-последно, всеки трябва да съзнае, че по-добър ученик и същевременно по-добър Учител от Бога няма. Всички ние трябва да бъдем ученици на великото Божествено учение и да го носим навред в света смело и решително. Един ден, когато хората се разширят, те ще бъдат във велико общение с всички свършени същества, които са завършили вече своето развитие на земята. Тогава хората ще заживеят щастлив живот помежду си и няма да считат, че това или онова верую е сектантство. Не, всяко верую, което носи за човека щастлив живот, то е верую, което включва в себе си Любовта, Мъдростта и Истината. За този живот се говори в глава 8 на Притчите: „И веселях се всякога пред Него. Веселях се всякога на обитаемата Негова земя; и наслаждението ми беше с човеческите синове.“ Значи, има една обитаема земя, дето всички хора ще се съберат. Нашата земя ще ни доведе до пристанище-

то на тази обитаема земя и там ще спре. Колко време ще преседи нашата земя на това пристанище?

Това, което ще стане и за което сега ви говоря, е славно и велико, но то се отнася за далечното бъдеще. Сега от всички се изисква стабилна вяра в доброто, да знаете, че никой не може да ви излъже. Защо? Понеже Бог прониква целия свят. Всеки, който се опита да излъже кого и да е, той засяга Божествения Дух. Никой не може да ви отнеме от Божиите ръце и да ви направи някаква пакост, понеже той сам ще се натъкне в ръцете Му. Страданията, през които човечеството минава, са временни; те са илюзии на земния живот. Няма страдания, които да засягат изцяло човека. Външно човек може да бъде ограничен, но в душата си той е абсолютно свободен. Когато блудният син се върна при баща си, заклаха за него едно теле. Защо? Защото той се освободи вече от ограничителните условия на своя живот. Същото нещо виждаме и при Сократ. Преди смъртта си той казваше на своите приятели: „Когато изляза от тялото си, тоест от ограничителните условия на своя живот, заколете едно пиле за мене!“ Сократ не искаше за себе си теле, но само едно пиле, което говори за това, че той не е бил човек с големи изисквания и претенции. Същевременно това показва и широтата на гръцката душа. Кое прави Гърция велика? Нейните велики хора. С тях се слави и до днес Гърция. В какво седи величието на всички народи? В техния дух. Величието на всички народи седи в душите и духовете на техните велики хора. Величието на един народ седи в сплотяването на всички хора в този народ. Тъй трябва да се възпитават всички народи. Така трябва да се възпитават и българите. Те са свързани с цялото славянство, с всички народи, с всички разумни и възвишени същества, и всички заедно да работят за една обща идея – идване Царството Божие на земята. Мнозина мислят, че България може да стане велика, като се изолира от другите народи.

Това е немислимо! Между всички удове на човешкия организъм има известна зависимост, която показва, че функциите на един орган зависят от правилното функциониране на другите органи. В това отношение всеки орган има своя определена служба, своя определена големина и известно съотношение към другите органи на общия организъм. Ако измените големината на някой орган и го направите например два пъти по-голям, отколкото трябва, с това ще създадете нещастieto на целия организъм. Такова е отношението и на всеки народ към великия Божествен организъм. Българите, както всички други народи, имат желание да станат голям, велик народ. Това желание е естествено, но въпросът е в какво трябва да се заключава величието на един народ. Не е въпросът малкият пръст на ръката да стане два пъти по-голям, отколкото е сега. Значението и важността на малкия пръст се заключава в това, да се използват в добър смисъл неговите енергии. Казват за някой човек: „Очите на този човек трябва да бъдат по-големи.“ – Колко по-големи, като на бухала ли? За друг някой казват: „Очите на този човек трябва да бъдат малки.“ – Като на къртица ли? Очите на човека не трябва да бъдат нито големи, като на бухала, нито малки, като на къртицата. Очите на човека трябва да бъдат като очите на този човек, който може да възприема топлината на Любовта, светлината на Мъдростта и красотата на Истината. Човек е само онзи, който може да възприема топлината на Любовта, светлината на Мъдростта и красотата на Истината. Само този човек може да каже: „Сляп бях едно време, но сега прогледах!“

„Кой ти отвори очите?“ – Човекът, Който се казва Исус. Какво означава буквата И в името на Исус? На египетски език буквата И означава начало на нещата. Исус е първият човек, Който излезе от началото на нещата, тоест от Любовта, от Бога. Тази буква означава още и Истината. Всеки човек трябва да съдържа тази

буква в себе си. С буквата Л се пише думата „любов“, но същевременно се пише и думата „лъжа“. Това опорочава донякъде значението на буквата Л. Обаче поради Любовта буквата Л става свята, затова тя разкрива всякаква лъжа.

И тъй, разумният живот е необходим за всички хора, понеже той носи здраве в себе си. Това учение, което ние проповядваме, изисква най-първо хората да бъдат здрави. Физическото здраве определя качествата на човешката душа. Здравето не подразбира пълнота, но то носи радост и веселие в живота на човека. Ако човек има добре развита стомашна система, той има благородни чувства и правилна мисъл. Такъв човек е доволен от условията, в които разумната природа го е поставила. Сънят на здравия човек е тих, спокоен, без никакво хъркане и шум. Това говори за хармония между неговите мисли и чувства. Този човек се отличава с вътрешно равновесие. Когато видите някой човек да спи правилно, без хъркане и шум, той представлява нещо красиво и приятно за наблюдение.

Днес почти всички хора хъркат. Какво подразбира хъркането? Осъждане, одумване, мърморене. Какво правят съвременните хора? Съберат се няколко души помежду си, били те учени или прости, и започват: „Защо този човек постъпвал така, а не иначе? Защо еди-кой си философ се произнесъл по еди-кой си въпрос така, а не иначе?“ Това не е ли хъркане? Оставете всички тия неща настрана и спете спокойно! Сънят има голямо значение за правилното развитие на човека. Човек се учи само когато спи. Във време на тих и спокоен сън човек може да разреши всички най-трудни философски въпроси или всички най-трудни въпроси, които са го смущавали през деня. Който не може да спи спокойно, нека се упражнява в това направление ден, два, месеци, година, докато най-после придобие изкуството да спи тихо и спокойно, без хъркане. Като ученици, правете разни опити. Например

КАК ТИ СЕ ОТВОРИХА ОЧИТЕ

проверявайте разширението, което става у вас при всички случаи на добро разположение. После измервайте какво намаление става в широчината на врата ви при недобро разположение на духа. Всички тия опити представляват малки придобивки към новата положителна наука.

„Кой ти отвори очите?“ – „Човекът, Когото наричат Исус, взе малко кал, намаза очите ми и аз прогледнах.“

И тъй, невидимият свят, Бог, желае да се отворят очите на всички слепи хора и да кажат: „Слепи бяхме досега, но отвориха се очите ни и сега са пълни с Божията Любов; умовете ни са пълни с Божията Мъдрост; душите ни са пълни с Божията Истина.“ Сърцето на всеки човек е пълно с Божията Любов, с Божията Мъдрост и с Божията Истина дотолкова, доколкото то може да побере в себе си.

21 ноември 1926 г., София

Не Го приеха

Светът Го не позна.

Йоан 1:10

Във външната, тоест във видимата, в материалната, в официалната страна на живота съществува едно психологическо противоречие. Външно хората са модно, официално облечени и затова, като дошла Истината между тях, те не могли да я познаят и не я приели. Истината дошла, облечена много просто, като последен бедняк, но понеже хората обръщат внимание повече на външната, отколкото на вътрешната страна на човека, те не могли да я познаят и тя минала и заминала покрай тях, без да разберат великото, което тя носи за цялото човечество.

„Светът Го не прие.“ Това значи: Истината дойде между своите, но те не я приеха. Защо? Понеже бяха заети с ядене и пиене, с угощения, с печелене на пари и т.н. В човека едновременно действат четири вида стремежи: в неговия ум, в неговото сърце, в неговата душа и в неговия дух. Много от съвременните хора не вярват в душата и в духа, но вярват само в ума и в сърцето. Под думата „душа“ те разбират известни функции, които са резултат на вътрешната деятелност в човека. Обаче какво нещо всъщност е душата, няма да се спираме върху този въпрос. Някои смесват проявите на сърцето с тези на душата и проявите на ума с тези на духа, но трябва да се прави точно разграничение между сърце и душа, както между ум и дух.

Христос казва: „Глава на Словото е Истината“. Значи Истината е начало на нещата. Тя определя посоката, към която ние се движим. За да добие вътрешен смисъл, животът трябва да има определена на-

НЕ ГО ПРИЕХА

сока. С други думи казано: за да се осмисли животът, всеки човек трябва да има известна идея в себе си. Тази идея не трябва да бъде близка. Днес всички хора говорят, че идеите трябва да бъдат близки и лесно постижими. Ние знаем обратното: идеите, които движат човека напред, не трябва да бъдат нито материални, нито близки, нито леснопостижими. Далечните, мъчнопостижимите идеи са красиви. Защо? Колкото е по-далеч идеалът на човека и колкото е по-мъчнопостижим, толкова и неговите усилия и неговият стремеж ще бъдат по-големи. Този човек знае, че има да постига нещо. Каква красота има в постигането на неща, които седят на разстояние само десет крачки от човека? Материалистите казват: „Ние искаме да постигнем близките идеали.“

Едно от отличителните качества на съвременната култура е бързането. Съвременните хора искат бързо да станат учени, бързо да забогатеят, бързо да научат живота и затова се впусчат безогледно към всички удоволствия, като мислят, че чрез тях ще научат много неща. Ако отидете в Америка, ще видите, че там всеки бърза да забогатее, да придобие знания, да се удоволства и т.н. Затова днес всички хора се възхищават от англичаните и от американците. Добро нещо е бързината, но да се бърза във всичко, това не е похвално, нито е за препоръчване. У българите пък съществува друга характерна черта: българинът бърза само лятно време, а зимно време не бърза. Тогава той почива, широко му е около врата. Той работи през лятото усилено, бърза да събере храната си, да напълни хамбара с жито, а през зимата е спокоен, че се е осигурил. Същата черта съществува и между учените хора. Те гледат да напълнят библиотеките си с много книги, които да четат и учат. Като прочетат много от тия книги, главите им се напълват със знания и те се считат осигурени. За такъв човек казват: Учен човек е този. По какво познават, че е учен? Хамбарът му, тоест

неговата глава, е пълен със знания. Главата на учения човек увисва надолу, като узрял клас. Като погледнете към такъв клас, вие казвате: Отличен е този клас! Защо? Защото главата му е увиснала надолу. Такова нещо представляват много от съвременните учени хора. За простия човек казват: Този човек е прост. Питам: Как познахте, че този човек е прост? – Главата му стърчи нагоре. – Какво лошо има в това? Кои класове стърчат нагоре? – Празните класове. Питам: Какво беше положението на узрелите класове, преди да цъфнат и да завържат? И те не стърчаха ли нагоре, както стърчат сега празните класове? – Стърчаха, разбира се. Ето защо, като знаем това, ние трябва да гледаме с уважение на всеки празен клас, който днес стърчи нагоре. Утре и той ще увисне към земята. Когато един клас стърчи нагоре, това показва, че в него има нещо велико, което чака своето време, за да се прояви. Когато един клас се разпръсне, той ни учи на закона на самопожертването. Той казва: „Всичко, което аз имах, дадох на света. Сега вече съм готов отново да започна работата си.“ Какво може да направи узрелият, увиснал надолу клас? Ако аз нося на гърба си тежък чувал и срещна на пътя един узрял клас, той ще може ли да ми повдигне чувала? Няма да може, защото и той сам носи пълен чувал.

И тъй, празните чували в света могат да работят, а пълните не могат. Какво ще кажете отгоре на това? Мнозина казват: „Учените хора, тоест пълните глави, пълните хамбари, ще оправят света.“ – Нямам нищо против тази философия, но казвам: Ако наистина пълните глави, тоест пълните хамбари, пълните класове, пълните чували, ще оправят света, те трябваше досега да го оправят. Оправен ли е светът? Не е оправен. Значи, в този смисъл главата на човека всякога трябва да бъде празна. Какво се разбира под тия думи? Това подразбира: главата на човека трябва да бъде празна от всички онези материални работи, които заемат място

и пространство. Кой живот наричаме празен? Животът на всички преходни, временни неща е празен. Съвременните хора казват: „Главата на човека трябва да бъде пълна.“ – С какво? Главата на човека да бъде пълна с нещо, това е материалистическо схващане. Няма защо да се казва, че главата на човека трябва да е пълна. Тя и без това е пълна с мозък. С какво още може да бъде пълна главата на човека? – С ум. – Още? – С душа. – Още? – С живот. – Не, главата на човека не може да се пълни нито с ум, нито с мисли, нито с душа, нито с живот. Тези неща не могат да пълнят празнини. Всеки човек, който мисли, има празна глава. Защо? Защото мисълта е непрекъснат процес на втичане и изтичане. Мислите не могат да се задържат на едно място и да пълнят празни пространства. Те не са нещо материално. Да се говори за пълнене на главата, това показва неразбиране на нещата. Всяко неразбиране ражда двусмисленост, както и ред безсмислици.

Много от съвременните писатели си служат с думи, които едновременно съдържат в себе си две различни понятия. И затова, като разглеждате граматиките и христоматиите в съвременните училища, в четивата виждате употребени такива думи, които предизвикват в ума на децата най-двусмислени образи, понятия и мисли. Всяка дума трябва да включва в себе си само едно точно определено понятие. Когато кажете: „гладен съм, жаден съм, болен съм“, всички тия изрази трябва да изказват само едно точно понятие. И всеки, който чуе тези изрази, трябва да разбира какво искате да му кажете. Когато се каже морален, религиозен човек, тия думи също така трябва да произведат в човека само едно точно определено понятие. Днес, като се каже, че някой човек е религиозен, разбират, че той е малко смахнат. Въпреки това, чувате някоя майка да казва на сина си: „Синко, добре е да станеш владика.“ Значи, той ще стане владика на смахнатите хора. Какво показва това? Че думата „религиозен“

човек днес се е обезсмислила, опорочила, обезсолила. Какво подразбират под думата „вярващ“ човек? Под вярващ човек разбират такъв, който вярва в невидими неща. По-нататък те разсъждават: „В невидими неща може да вярва само този човек, който живее в света на халюцинациите.“ Казвам: Истинският живот седи в невидимото. Някой казва: „Аз виждам, аз чувствам.“ Какво виждаш и какво чувстваш? Това, което чувстваш с пръстите си, то не е виждане, то е друг процес. Кое е реалното в света? Реалността седи дълбоко вложена в нашето битие, в нашия съзнателен живот. С това ние не искаме да се премахнат вярванията на хората, но казваме, че нещата днес са разместени.

Ще ви дам пример, да видите как се разместват нещата в живота. В един от американските университети студентите по естествените науки решили да направят една шега със своя професор по зоология и същевременно да го подложат на изпит, да видят доколко той владее материала си. За тази цел те му устройват следния изпит: взимат няколко бръмбара от най-различни видове и ги разкъсват на няколко части, като отделят на една страна главите им, на друга страна – краката, а на трета – телата им, и от разните части на тия видове бръмбари те сглобили отделен представител, който предложили на професора си, да се произнесе към кой вид от бръмбарите се отнася даденият. Професорът го взел, разглеждал го у дома си най-внимателно цели три дни и най-после им казал: „Този бръмбар е от рода „хъмбък“. Това значи: такъв бръмбар в природата не съществува; той е нещо измислено, сглобено от вас.“ По същия начин и съвременните хора са направили ред преобразувания в обществения живот, в семейния живот, в религията и най-после казват: „Как ще се разреши този хъмбък?“ И в науката има такъв хъмбък. Навсякъде в живота има по един хъмбък, който хората сами са сглобили, и като не знаят, че това не е естествено явление, не могат да намерят начин как

да го разрешат, вследствие на което се мъчат. Няма какво да го разрешавате, това е един хъмбък – нищо повече. Днес съвременните хора се мъчат да разрешат въпроса за наследствеността, но тъй, както го разрешават, те се натъкват на един хъмбък. Срещате някой човек, който пие, и всички го оправдават, казват: „Този порок се проявява у него по наследство, той го е наследил от баща си и от майка си.“ С това въпросът се изчерпва. Вярно е, че не само баща му и майка му, но и неговите деди и прадеди от четири поколения насам са яли и пили, и техният внук днес се явява със същия порок. Обаче на този човек трябва да се каже, че неговият порок е един хъмбък; той не е естествен процес в природата. Щом е така, той може да работи върху този свой недостатък и да се освободи от него. Вярно е, че човек наследява добри и лоши черти от своите деди и прадеди, но той носи и свои собствени добри и лоши черти от своето минало. Обаче с усилената деятелност на своя дух той ще може да развие добрите черти и да се освободи от лошите. Това, което човек проявява в живота си, без да го е опитал, той го е наследил; това, което е опитал в своя живот, то е негово вече и за него той има опитност. Мъдрият човек е опитал и проверил всичко това, което той знае. Например той знае какво е положението на неговия ум, на неговото сърце и на неговата воля. Когато човек се поддава на своите наследени черти, той се води от настроения, от моментни разположения. Такъв човек се гневи, сърди и всякога иска нещата да стават тъй, както той ги желае.

Преди създаването на света земята беше неустроена и пуста: всичко по нея беше в замръзнало състояние – навсякъде само ледове и снегове. Всички живи същества, както и човекът, прекарвали в дълбок сън. Денят, в който Бог решил да създаде света, слънцето на живота изгряло в своето величие и блясък. В този момент снеговете и ледовете се стопили, водите

потекли, тревите израсли и цветята цъфнали. Първи рибите почувствали тази промяна в света. Те започнали да се движат свободно във водата, изваждали главите си на повърхността на водата и си казвали: „Какво стана в света, та ние сега можем да се движим по-свободно, да виждаме по-отблизо слънцето? Трябва някаква външна причина да е предизвикала тази промяна.“ Втори насекомите почувствали промяната и всички започнали да излизат от своите тъмни и студени скривалища и весело да бръмчат. Те си казвали: „Какво стана в света, та цветята цъфнаха, за да могат да поддържат и нашия живот? Някаква външна причина е създала тази промяна.“ Най-после и млекопитаещите се пробудили от своя дълбок зимен сън и се запитали: „Каква е тази промяна? Как изникна тази трева, с която ние ще можем да поддържаме живота си?“ След това рибите изпратили една делегация до своя господар – човека – и започнали да му казват: „Хайде, господарю, стани вече! Време е и ти да продължиш своя живот. Слънцето вече изгря и стопи ледовете и снеговете.“ – „Тъй ли, че аз още не съм се наспал!“ Не минава много време, идва втора делегация – от насекомите – и казва на човека: „Хайде, господарю, цветята вече цъфнаха! Слънцето грее силно, време е да станеш и да започнеш работата си.“ – „Не съм се още наспал.“ Идва при него най-после и третата делегация – от млекопитаещите – и му казва: „Хайде, господарю, стани вече! Тревите вече изникнаха, нов живот дойде!“ – „Няма какво да се прави, ще се става. Работа ме чака, трябва да ора!“ Питам ви: Дойде ли делегация при вас от рибите? Дойде ли делегация от насекомите? И най-после, дойде ли делегация от млекопитаещите? Преведете тия символи и вижте какъв смисъл се крие в тях!

Мнозина ще кажат: „Тия неща са отвлечени, далечни за постигане. Ние искаме неща близки до нашия живот. Ние искаме да си поживеем.“ Казвам: Тия

хора, които искат да живеят, ще изгубят живота си. Христос е казал: „Всеки, който иска да запази своя живот, той ще го изгуби“. Действително, тъй както живеят съвременните хора, те ще изгубят живота си. В ума на всички хора трябва да има положителна идея, да се стремят към целокупния живот. Когато човек се стреми към целокупния живот, всички противоречия са изключени за него. Щом няма противоречия в живота си, той е в пълна хармония и вътре, и вън от себе си. Кога може човек да прогресира: когато живее в хармония или в дисхармония? Когато е здрав или когато е болен? Хармонията и здравето са условия за прогресирането на човека.

„Светът Го не позна.“ Ние разглеждаме света, в който е дошла Истината, в широк смисъл, с всички външни и вътрешни условия, при които човек може да се развива правилно. Казва се в Писанието, че образът на този свят прехождя. Това не трябва да смущава човека. То не подразбира, че светът, в своята същина, ще изчезне. Преди всичко светът е велик стимул в живота на всеки човек. В него той развива всички свои дарби и способности. Под „свят“ в широк смисъл на думата се разбират не само хората, но всичко живо в своята целокупност.

„В своите си дойде, и своите Му Го не приеха.“ Под „своите си“ разбираме вътрешния, интимния, индивидуалния живот на човека. Значи, човек се движи между две положения: той постоянно излиза във външния свят, който наричаме обективен, и после влиза в своя вътрешен свят, между своите си, който наричаме субективен свят. Значи, ние живеем между два свята: между субективния – малкия свят, и обективния – голямия, великия Божествен свят.

Следователно, когато Истината дошла в света, той не е бил готов да я познае. Какво лошо, какво грешно има в това, че светът не могъл да познае Истината? Това говори само за степента на неговото развитие, за

будността на неговото съзнание. Ако детето не може да познае майка си, какво показва това? Че неговото съзнание още не е пробудено. Ако някое дете е отделено от майка си още от шестия месец и предадено на друга жена да го гледа, то ще познае ли някога майка си? Няма да я познае. Будно дете е това, което познава образа на майка си веднага след раждането си. Някои от сегашните деца започват вътрешно да познават образа на майка си още от първия месец след раждането си; други – на втория месец; някои – на шестия месец, на годишнината след раждането си, а най-закъснелите – едва на третата година. Когато казваме, че някои хора не познават Бога, това показва, че те са малки деца, съзнанието на които още не е пробудено. Такива деца, който и да ги вземе на ръце, те мислят, че това е тяхната майка. Така ли трябва да бъде? Майка може да се счита само онази жена, която е могла да вложи нещо в децата си, за което те я познават веднага след раждането си.

Сега ние говорим за Истината. Обаче какво е вложила Истината в човешката душа? Тя е вложила в душата на човека стремеж към свобода. Този стремеж се изразява в копнеж към простор на човешкия ум и човешкото сърце. Без Истината човек не може да има определена посока на движение. Да допуснем, че някой човек иска да обича. Всички хора обичат и са обичани. Какво представлява обичта? Любовта, обичта е пробуждане на съзнанието, проява на живот в човека. Любовта не е чувстваме, както я наричат някои хора, но тя подразбира пробуждане на съзнанието. При пробуждане на съзнанието у човека се явяват условия: за ума – да мисли, и за сърцето – да чувства. Не може да се пробуди съзнанието на човека, ако в него няма поне малко любов. Любовта внася живота. Пробуждането на съзнанието е процес. Някои мислят, че като възприемат любовта според своите разбирания, и всички неща в живота ще им се изяснят. Не е така.

Ако човек има ограничени разбирания, когато Любовта дойде у него, тя ще го направи нещастен. Когато Любовта дойде между хора, които не са подготвени за нея, те изгубват своето предишно щастие; те изгубват и своята любов. Де отива любовта на двама млади, които са се обичали? Ще обясня тази мисъл с един пример. Какво става с великия цигулар, ако например се скъса струната ми на неговата цигулка? Той изгубва четвърт от своята сила. Като велик цигулар той може да си послужи и със струната ла, да употреби нейните високи позиции, но все таки той е лишен вече от високите позиции на струната ми. Ако се скъса струната ла, той може да свири и на две струни. Най-после, той може да свири и на една струна, но този цигулар изгубва вече достатъчно от своята сила. На една струна може ли да се свири? Казват за Паганини, че той свирил и на една струна. Вие свирили ли сте на една струна, да знаете как се свири? Някои хора казват, че и с едно око може да се гледа. Може. Вие гледали ли сте с едно око, да знаете как се гледа? Други казват, че и с едно ухо може да се слуша. Така е, но вие слушали ли сте с едно ухо, да знаете как се слуша? Трети твърдят, че може и с една дупка на носа да се мирише. Питам: Защо природата е поставила две очи, две уши, две дупки на носа, две отверстия на устата – едното, което води за стомаха, а другото – за белите дробове? Всеки човек, който не разбира дълбокия смисъл на живота, казва: Една уста ми трябва само. – Да, една уста, но с две отверстия. Такъв е законът в природата. Всяко нещо, което има начало, има и край. И обратно: всяко нещо, което има край, има и начало. Като се съберат две неща, които имат начало и край, те образуват вечността в себе си.

Следователно, като съберете главата и опашката на змията, вие ще образувате вечността. Вечността подразбира неща, които нямат нито начало, нито край. Когато човек се намери в едно начало и в един

край, състоянието му се изменя. Когато някой човек залюби нещо, той има начало. Той е в началото на своята любов. Когато изгуби любовта си, той е на края на своята любов. Това не показва, че любовта е изчезнала, но неговата любов е изтекла. И сега, за да дойде нов приток от любовта, главата и опашката на змията трябва да се съединят. Това подразбира, че омразата и Любовта трябва да се съединят – нищо повече. Защо? Омразата към някого е Любов към другото. Омразата сама не съществува. За да се прояви омраза в сърцето на някой човек или в цялото общество, за това трябва да има два обекта. И тогава любовта към едного ражда омраза към другото. Следователно, когато любовта към два обекта не е еднакво насочена, непременно към единия от тях тя ще се прояви във вид на омраза. Значи, омразата представлява най-малката степен любов, която има известно отражение. Ние наричаме тази любов материална. Тя ражда всички нещастия в света. Всеки човек, който има любов към своя живот, той е в състояние да убие някого. Питам: Ако човек от любов към своя живот убие някого, с това той спасява ли своя живот? Казано е: „Който иска да запази своя живот, той ще го изгуби.“ Какво правят съвременните лекари, като се зарази ръката на някой болен? За да не се зарази и другата, те отрязват заразената. Това правилно ли е? Не е правилно, но то се практикува от лекарите само като временно, преходно средство. Ами ако се зарази и другата ръка, какво ще направят? И нея ще отрежат. Ако се зарази десният крак, и него ще отрежат. Ако се зарази левият крак, същото ще направят и с него. И какво ще остане най-после от човека? Само един труп. Не, човек трябва да знае, че неговият организъм е уд от Божествения организъм, и ако за запазването на своя живот, погубва живота на брата си, с това той внася дисхармония в целия Божествен организъм, като покваря и своя живот. Какъв смисъл има да се отрязват удове на организма един след друг

и да остане само труп от него? Казвате: „Нали трябва да се направи операция, за да се спаси животът на човека?“ Вярно е, че трябва да се правят операции, но не физически. Съвременната наука трябва да върви от психическото към физическото. Методът, с който си служи съвременната медицина и хирургия, не е правилен. Преди да се отреже крак или ръка от човешкото тяло, първо трябва да се намери причината, която е предизвикала болката, и тя да се отстрани. Трябва да дойде такъв учен, който да знае от колко години се е появила причината за някаква болка и после да се заеме с отстраняването ѝ. След като намери причината за болката, нея да отреже, а тялото да остави непокътна-то. Не трябва да се режат удовете на човешкото тяло!

Виден американски лекар проучвал болестите, от които страдали съвременните хора, и намерил, че са толкова разнообразни, с разни вариации за всеки болен, че се принудил най-после да ги класифицира с името „своеобразните болести на съвременния век“. Дохожда при него богат търговец от Ню Йорк, който страдал силно от крак. Той се показвал на много лекари, но никой не могъл да му помогне. Преглеждали го с рентгенов апарат, обаче нищо не намерили в крака му. Външно кракът бил съвършено здрав, но болката била нетърпима. Когато се явява при този виден американски лекар, който лекувал повече по природен начин, той го запитал: „Спомняш ли си, преди 5–10 години най-много, да си виждал някой човек със счупен крак? Можеш ли да си спомниш подобна картина от своя живот?“ Търговецът, като си помислил малко, спомнил си следния случай. Веднъж отивал към главната гара на Ню Йорк и там видял човек, на когото кракът току-що бил счупен и силна струя кръв текла от него. Това му направило силно впечатление, но той скоро забравил този случай. Струвало му се, че образът на този човек съвършено се изгладил от паметта му. Тогава лекарят обяснил болката в крака му именно с

този спомен, който по закона на самовнушението е действал в неговото подсъзнание и сега изпъква в съзнанието му като действителен факт; той усещал болка като на ступен крак. Сега, по обратен път, той ще трябва пак чрез самовнушение да изхвърли този образ от подсъзнанието си. И действително този болен успял да се излекува по начина, който американският лекар му препоръчал. Ако болката на крака му се беше продължила дълго време, лекарите биха прибегнали до отрязване на крака.

По същия начин и много от тежките и мрачни мисли, чувства и настроения на съвременните хора се дължат именно на такива причини. Отивате например в болницата или в лудницата да посетите някой ваш познат болен и там един от болните или от лудите прави такива движения, които оставят силни впечатления във вашето подсъзнание. Не се минава много време, и вие започвате да изживявате неговите мисли и чувства. Вие се мислите вече за болен; страдате, викате лекари и никой не може да намери причината на вашето състояние. Това са външни впечатления, направени на вашето подсъзнание. Вие сте се свързали с този болен и сега преживявате неговото състояние. Духовният човек трябва да се пази от груби, грозни образи, да не оставя те да му въздействат, понеже след време те ще произведат лоши последствия върху цялата му психика. Затова всеки човек трябва да има будно съзнание, с което да отблъсква от себе си тези груби, лоши образи. Грозните, изопачените, кривите образи са причина за голяма част от сегашните страдания на човечеството, от които то и досега не може да се освободи. Човек трябва да живее с красивите образи на живата природа, да се съобразява с нейните закони и да ги прилага в живота си. Няма по-голямо щастие за човека от това да живее съобразно законите на живата природа. Всички хора, всички общества и народи, които са живели по този начин, са имали

отлични резултати. Историята ни дава много образци от такъв живот. От хиляди години насам ние живеем при най-щастливи условия за чист природосъобразен живот. Ние сме точно в пътя, който ни води към хармоничен живот. Какво се изисква за това? Да приемем Истината. Приемем ли Истината, тя ще изпълни своята задача.

Когато Истината дойде между хората, тя всички ще изпита. За обяснение на тази мисъл ще ви приведа следния пример. Един богат французин прекарал много време в странство, дето забогатял. Като се почувствал вече стар, решил да се върне в родното си място, при своите близки. Обаче най-близките му роднини били двама негови братовчеди, на които решил да остави всичкото си богатство. Връща се той в родния си край, отива при един от братовчедите си и му казва: „Аз ходих в странство, дето прекарах дълго време. Там спечелих много пари, но ето, голямо нещастие ме сполетя и изгубих всичкото си богатство. Вие знаете, че освен вас нямам други близки. Ще ви помоля да ме приемете между вас да прекарам старините си.“ – „Ще видим, ще си поговорим с жена ми.“ Като прекарал при този си братовчед 5–6 недели, един ден той му казва: „Много съжалявам, драги ми, че не можеш да останеш у дома за постоянно. Ние нямаме свободно място. Опитай се да останеш при братовчеда ми, може би той да има място за тебе.“ Тогава богатият отива при втория си братовчед и нему разправя същото, каквото на първия: че е останал беден човек, без всякакви средства в живота си и се надява да го приеме между домашните си, да прекара някак старините си. Братовчедът казал: „Добре, на драго сърце остане между нас! И аз не съм богат човек, но между всички ще минеш и ти.“ По този начин той изпитал доброто сърце на втория си братовчед и като награда за това оставя нему всичкото си богатство. Първият братовчед, като се научил за това нещо, започнал да се докарва на бо-

гатия роднина, но вече било късно. По същия начин Истината постъпва с всеки едного от нас.

Като говорим за Истината, за Бога, ние не разбираме този Господ, Който живее нейде в небето, но ние разбираме онзи Господ, умът на Когото е толкова мощен, светлината тъй силна и сърцето толкова велико, че в един момент може да извади с кука всички същества, останали и досега в ада. Това е само въпрос на времето. Бог няма да остави нито едно същество в ада. Всичко живо оттам ще излезе вън. Тогава Бог ще внесе ред и порядък навсякъде в света. Всички хора, които днес страдат и се мъчат, ще забравят своите страдания и мъчения. Когато Бог отиде някъде между хората, те не Го приемат, а при това казват, че вършат всичко за Господа. Дойде някой човек между вас, вие му давате нещо и казвате: „За Господа давам.“ Не, вие давате за себе си, а не за Господа. Отива един религиозен човек при някои хора и започва да ги учи как да се жертват за Господа. Това не е право. Всеки човек сам трябва да се учи. Съвременните хора трябва да служат на друг морал. Ако искам да науча хората как трябва да живеят за Господа и как трябва да се жертват, първо трябва да науча себе си на това нещо. Друг някой пък иска да учи хората на логическо мислене. Никой не може да учи хората на логическо мислене. Преди всичко в света не съществува никаква логика. Чрез логиката едни хора доказват Истината, а други я отричат. Питам: Каква е тази логика, която едновременно отказва и доказва Истината? Това не е никаква логика. Друг някой казва: „Ние трябва да се научим да разсъждаваме!“ Как ще се учите да разсъждавате, когато разсъждението е свободен процес на душата. Да разсъждаваш, значи да виждаш нещата. Пред мен седи една картина, която представлява човешки образ. Първо аз разглеждам какви са очите на този образ, после какви са ушите му, устата, носът, веждите, краката, ръцете и т.н. От всичко това съдя доколко художникът е могъл

да схване външните черти на този образ. След това от цялата картина съдя и за самия художник. Колкото картината е по-жива, толкова и художникът е по-жив; колкото картината е по-мъртва, толкова и художникът е по-мъртъв. Колкото картината е по-разхвърляна, толкова и художникът е по-разхвърлян. Обаче природата не обича разхвърляните неща.

И тъй, като се говори за сегашния живот, трябва да се знае, че в природата и в живота всичко е в движение. Затова именно това, което е било днес, утре няма да бъде – друго нещо ще имаме. Нещата всеки момент се менят по причина на това, че местата и обстановката им се местят. Движението е израз на съзнанието. Съзнанието само се движи. Значи спирането винаги носи нещастия, а природата не търпи никакви нещастия. Когато някой запитва на какво се дължат страданията и нещастията в света, той трябва да знае, че причината за страданията и нещастията са малките спирки, които хората правят. Животът не търпи спирки; той изисква във всичко движение, и то такова, каквото се предвижда за всеки даден случай и момент. На същото основание и влаковете имат свои предписания, които те трябва да спазват, защото, ако увеличат или намалят бързината на своето движение, ще станат катастрофи. Всеки трябва да се движи според бързината, която му е определена. Както всеки човек има свой начин на мислене, на чувстване и на действие, така и всяко движение трябва да има своя определена посока.

Питам: В какво седи положителната философия на живота? Ако имаме три същества, едното от които живее на Месечината, другото на Слънцето и третото на Сатурн, какви впечатления ще имат те от нашата Земя? Могат ли те от светлината, която се отделя от нашата Земя, да познаят какво е нашето състояние или пък да познаят какви мисли ни интересуват, или с какви въпроси се занимаваме? Донякъде те могат да

определят нашето състояние и уредна на нашата мисъл. Какво показват например червеният, синият, жълтият или белият цвят на светлината, която се отделя от разните планети? Ако светлината, която се отделя от някоя планета, е червена, това показва, че съществата, които живеят на нея, са крайни материалисти; те мислят само за ядене и пиене и между тях господства юмручното право. Когато светлината на някоя планета е зеленикава, това показва, че съществата, които живеят там, са материалисти, но материализмът в тях е взел повече умствен характер. Частната собственост в тия същества се е усилила значително и всяко от тях иска да владее грамадни пространства. Изобщо материализмът там е в своя разцвет. Жълтият цвят на някоя планета показва, че там живеят същества повече мислещи, философи. Тия същества са горделиви. Всеки цвят има свои добри страни, както и свои дефекти. Когато всички цветове се съберат в едно, те образуват белия цвят – цвета на хармонията. Всеки цвят трябва да хармонира с другите, за да се изгладят неговите дефекти. Червеният цвят показва чрезмерна деятелност. Човек трябва да знае как да регулира червения цвят на лицето си, защото, ако лицето придобие силно червен цвят, това показва известна болезненост на организма. Червеният цвят може да бъде здравословен, а може да бъде и нездравословен. Често казват за някого: „Този човек силно пожълтя или силно позеленя.“ Значи, разните цветове изразяват различни мисли, чувства и състояния на човека. Те служат като символи.

В Писанието се казва, че Истината дошла в света и светът не я приел. Това е ясно за всички. Същевременно се казва, че Истината дошла между своите си и те не я приели. Това вече се отнася до индивидуалния живот на човека. Питам: Какви жертви се изискват от по-напредналите хора, за да възприемат Истината и да я приложат в живота си, както трябва? Няма по-

красиво нещо от това, като дойде Истината у нас, да знаем как да се справяме с всички мъчнотии, които животът ни носи. Човекът на Истината не може да бъде нито болен, нито беден – той се справя с всички трудности и мъчения. Човекът на Истината може да се справи и със смъртта; той е свободен гражданин. Разумен човек е този, който обича Истината. Най-високото състояние, към което човек трябва да се стреми, е да обикне Истината. Ще кажете: „Кой е достигнал до това състояние?“ Ако хората още не са достигнали това състояние, не значи, че не трябва да се стремят към него. Коя мравка е станала човек? Никоя. Кой човек е станал Бог? Никой. Някои казват, че понеже човек е бил създаден по образ и подобие Божие, той нямало към какво повече да се стреми. Не, стремежът, който човек има в душата си, е постоянен, понеже пред него седи един светъл и мощен образ, към който винаги трябва да се стреми. Когато любим, ние имаме в душата си нещо велико. Когато говорим за Истината, за Мъдростта, за знанието, ние имаме нещо велико в душата си. Когато говорим за обществения живот, какво трябва да подразбираме? Общественият живот подразбира един идеал към хармонични, правилни отношения, към възвишен ред и порядък, който трябва да съществува в живота на индивида, в живота на народите и в цялото човечество. Дойде ли се до такъв живот, всеки човек ще седи по-спокойно под смоковницата си, несмушаван от никакви изкушения и борби, на каквито сега се натъква. Такъв човек от нищо няма да се плаши. Войни тогава няма да има. Ако има войни, те няма да бъдат като сегашните, в които хората се убиват едни други. Тогава хората ще воюват, без да се убиват; ще се заробват, без да се лишават от свобода; ще се затварят, без да се измъчват. Такава трябва да бъде истинската философия на живота.

Днес културният свят се намира в големи противоречия, които произтичат от неговите схващания за

живота и за Бога. Как схващат например съвременните религиозни хора, били те православни, протестанти, католици или тия от новите течения, въпроса за Бога? Или как разбират те Божественото начало в човека? Когато разправяли на един български свещеник колко хубаво бил посрещнат Тагор в България, той се уплашил и казал: „Господи, прости им, те не знаят какво правят!“ Тагор е велик поет, той има нещо красиво и велико в душата си. Той минава и заминава през България, ще занесе със себе си нещо хубаво за българите и ще го опише. Какво лошо има в това? Но българският свещеник се плаши да не би българите да изпаднат под влиянието на Тагор. Нека се плаши този свещеник. Българинът винаги българин ще си остане. Ако един човек днес се обърне към едного, а утре към друго, какво представлява той от себе си? Българинът е една постоянна форма; англичанинът също така е една постоянна форма. Същото може да се каже и за всеки човек, от каквата народност и да е той. Дето и да туриш българина, той пак българин ще се върне. Онези, които познават този закон, казват: „Жалко, ще се опропасти народът ни!“ Не, никой народ не може да се опропасти. Има само един начин, по който народите могат да се опропаستят и да се спрат в своето развитие. Този начин се крие в неизпълнението на Божия закон. Такъв пример имаме с еврейския народ. Ето, от толкова години насам съдбата тласка еврейския народ от едно място на друго по лицето на земята за неизпълнение Божия закон, но пак не изчезна. Защо? Бог не е допуснал това. Както виждате, този народ го бият, гонят, но има нещо, което го държи. Значи, няма сила в света, която е в състояние да заличи един народ от лицето на земята, ако това не е допуснато от Бога. Не само това, но евреите и до днес заповядват на целия свят. Освен това между тях се срещат и много умни хора. Това е доказателство, че без волята на Бога народите не могат да изчезват, нито да се изменят.

Кой пази евреите и кой ги е пазил досега? Пази ги великият принцип в живота, който пази и всички останали народи. Евреите поддържат учението на Мойсей, но много от тях са кабалисти. Обаче има едно учение, което всеки народ държи скрито в себе си, пази го като зеницата на очите си, изпълнява го точно, без да знае някой. За това нещо християнският свят нищо не подозира. Евреите например особено точно спазват закона за десятъка. Каквото спечелят, отделят една десета от него за Бога. От хиляди години насам те спазват този закон най-внимателно. Освен този закон те имат и друго нещо хубаво, което грижливо пазят в себе си, защото то ги държи здраво като народ.

Казвам: И българите, както и всеки народ, лесно се настройват срещу писатели, поети, държавници и други. Когато слушат някой от тях да им говори неща, които не им понасят, те казват: „Този човек ще съсипе народа ни.“ И на това основание днес българите са разделени на партии, всяка от които иска да покаже пред народа, че милее за него повече от другите партии. Ако всички партии приложат Божественото учение, те ще станат народ и половина. Ние не говорим от само себе си, но показваме на хората пътя, по който те трябва да вървят. Всяка партия обича народа си. Добре е това, но нека тяхната любов почива на здрава основа. Нека всички партии се сплотят помежду си и да не внасят омраза едни към други, да не въстават брат срещу брата си, както това става днес между всички народи. Има един разумен начин, чрез който всяка партия може да повдигне своя народ. Щом става въпрос за любов между хората, всички казват: „Нека духовенството има грижата за това.“ – Добре, нека духовенството приложи любовта между народа си. Духовенството пък ще каже: „Всички хора трябва да признаят нашата света църква!“ – Нищо, нека хората подкрепят и църквата. Аз говоря за тези светии, които и днес си остават святи, чисти, непорочни, които оби-

чаха и човечеството, и Бога, и бяха готови да се жертват за Него. Обаче има и такива светии днес, които не вървят в съгласие с Божиите закони.

„И в своите си дойде, и своите Му Го не приеха.“ Кого не приеха? Това не подразбира да приемат някой човек, но да приемат Истината. Няма по-хубаво от това да се приемат колкото може повече вдовици, които никой не приема; или колкото може повече сирачета, които никой не приема; или да се приемат колкото може повече страдащи, нещастни хора, които постоянно викат: „Няма ли Господ в света? Няма ли правда? Няма ли добри държавници в този свят?“ Те викат, надяват се, докато най-после дойдат до положение на отчаяние, на безразличие в живота и казват: „Няма ред и порядък в света, но яж, пий, живеј и нищо повече!“ Мнозина питат: „Кое е същественото в живота?“ Това, което наричаме свят, то е външната страна на живота, но човек трябва да има обширни възгледи, в които да прониква разумността, и така да се добере до дълбоката вътрешна страна на живота. Дълбоко в душата си човек трябва да отдава правото на всеки едного, да го изслушва с внимание, да му каже няколко разумни думи, та и той от своя страна да разбере, че на среща му седи близък нему човек, с когото във всички случаи на живота може да сподели поне две благи думи. Този човек може да прави много грешки, но това още не дава право на другите да го пренебрегват. Всеки гърнчар ще развали десетки, стотици гърнци, докато се научи да прави хубави гърнци. Той не може да се роди безпогрешен и велик в своите изделия. Много ще греши той, докато изкара хубави гърнци за продан. Когато гърнчарят прави гърнци за себе си, колко ще му трябват? Най-много 5–6 гърнци. Ако той прави гърнци за продан, ще трябва да изкарва с хиляди. Това показва, че той има вече отношения с хората. Заключение, което може да извадим от това, е следното: когато имаме много идеи, ние има-

ме отношения с много хора; когато имаме една идея, ние имаме само един приятел; когато имаме две идеи, ние имаме отношения само към баща си и майка си или към брата си и към сестра си. Когато имаме отношения към държавата, ние трябва да имаме едни идеи към министрите, други идеи към гражданите и т.н. Когато имаме отношение към човечеството, трябва да имаме хиляди идеи. Казвате: „Идеята за българския народ е много обширна.“ – Колко души жители има България? Около 4–5 милиона. Значи, всеки учен в България трябва да има около 4–5 милиона идеи.

Едно време, когато Бог създал света, той поставил Адам в рая – в Божественото училище – да се учи. Бог изкарал пред Адам всички животни, сам той да им даде имена. След като дал имена на всичките животни, Бог извикал Адам да повтори пред Него имената на животните, според както той ги нарекъл. Като започнали животните да се изреждат две по две пред него, Адам си казал: „Всички животни са по две, имат си другар, аз съм самичък.“ Адам не разбирал нищо от имената, които дал на животните, но знаел имената им; своето име обаче той не знаел, понеже нямал другар, който да го извика по име. В този мит се разправя, че Адам научил името си, след като Бог му дал другарка, която го назовала с името Адам. И той я нарекъл Ева, което значи красива жена. Питам: Как постъпи Адам със своята другарка? Той направи грешка, като я остави да скита сама из рая. Адам не трябваше да оставя Ева сама да се разхожда из рая и да се върти около Дървото на познаване доброто и злото, а винаги трябваше да бъде с нея. Този закон действа и в човека по следния начин: когато сърцето е самò, непременно ще станат някакви погрешки. Следователно при всяка работа, при всяко изпитание умът и сърцето на човека трябва да бъдат заедно, на едно място. Този е един от великите закони в света. Никакви убеждения не могат да съществуват без присъствието на ума, на сър-

цето, на душата и на духа. Както мъжът не трябва да оставя жената сама, така и жената не трябва да оставя мъжа сам да се разхожда из рая. Дето е той, там трябва да бъде и тя; дето е тя, там трябва да бъде и той. Ходят ли всички поотделно, работата се разваля. Заедно трябва да ходят! При първия изпит в рая Ева направи погрешката. Сега иде втори изпит за Адам. Той ще се постави днес пред Дървото на живота, но Ева трябва да бъде при него. Ева трябва да бъде при Адам, да му даде добър съвет. Иначе и Адам ще направи погрешка, както Ева, и тогава ще отидат още 8000 години на изпитания и страдания. При първия изпит змията дойде при Ева и много лесно я изкуси. Сега към същото дърво се приближава Адам и неговата възлюбена трябва да бъде при него, двамата заедно да разрешат въпроса.

И тъй, всеки човек трябва да разрешава въпросите в своя живот с ума и със сърцето си едновременно. За да разреши въпросите си, той непременно трябва да обича някого. Това значи: неговото сърце непременно трябва да се е събудило. Съвременните хора трябва да се подложат на големи страдания, които да разтърсят сърцата им, да започнат да любят, да обичат, но не от страх, а доброволно. Ако страданието може да събуди сърцето на човека да люби, това показва, че той е дошъл вече до своето спасение. Ако страданието не може да раздвижи сърцето на човека, да го накара да люби, това показва, че то не може и да го спаси. Някои питат: „Докога ще страдат хората?“ Докато се спасят. Казвам: Иде страшният ден! В какво отношение този ден е страшен? В това именно, че Бог ще се прояви. При това знаем, че Бог е Любов. То значи, когато Бог, тоест Любовта, дойде в света, тя ще произведе такива страшни съгресения, такива силни страдания, че които я познаят, ще застанат пред Дървото на живота и още тук, на земята, ще разрешат великия въпрос. Този въпрос не се разрешава на небето, но на земята. И който го разреши, ще бъде вдигнат на небето. Казвате:

„Страшно нещо е човек да се вдигне във въздуха!“ Питам: По какво се познава, че пиленцето, което е прекарало дълго време в своето гнездо, е заякнало? Силата му се познава по това, че щом заякнат неговите крилца, то изхвърква вече от гнездото си. Щом дойде този ден, то хвърква с крилцата си нагоре из въздуха. И на съвременните хора казваме, че е време вече да хвъркнат нагоре във въздуха. Те казват: „Страшно нещо е да хвърчи човек във въздуха!“ Не, време е вече хората да се повдигнат, да литнат с крилата си във въздуха. Въздухът, това е възвишеният свят на Любовта, в който хората трябва да живеят. Сърцето и умът на човека са неговите крилца, с които той дълго време ще се упражнява в гнездото си, докато дойде един ден Господ и го накара да излезе вън от гнездото си, да хвъркне с крилцата си в широкия и просторен свят.

„В света дойде, и светът Го не позна. В своите си дойде, и своите Му Го не приеха.“ Настава фаза, когато светът трябва да Го познае и своите Му трябва да Го приемат. В това седи разрешението на великия въпрос. Всеки народ, който може да представи на света идеално управление и с това да подтикне и другите народи в тяхното развитие, показва, че Бог е дошъл в този народ и хората на този народ са Го познали и приели. Дойде ли Господ между един народ, всички ще познаят това нещо. По какво се познава? Във всичко има изобилие и Божието благословение се носи навред. В този народ няма насилие и безпорядък, всички хора са бодри и весели. Нова наука, нови учители, нови професори, нови майки и бащи се явяват в този народ – всичко се изменя и преобразява. Дойде ли Бог между хората, всички се изменят и всичко се забравя. Че някой обидил някого, че му направил големи пакости – всичко това се заличава от съзнанието на хората. Нова култура, нова наука иде в света! Петата раса, която сега живее, това е расата на животните. За в бъдеще ще дойде шестата раса, расата на Любовта.

В Битието се казва, че в петия ден Бог създал всички животни, затова именно хората от петата раса живеят животински живот: бият се, карат се, убиват се, мразят се – вършат всичко това, което и животните вършат.

Ще ви приведа следната аналогия, от която вие сами можете да си правите заключения. Когато кучето минало покрай Адам, той го запитал: „Ти запомни ли Божия закон?“ – „Запомних го, написах го на зъбите си.“ Волът минал покрай Адам и той го запитал: „Ти запомни ли Божия закон?“ – „Да, запомних го, написах го на рогата си.“ Минал конят. Адам го запитал: „Ти запомни ли Божия закон?“ – „Да, запомних го, написах го на копитото си.“ Най-после минала и Ева покрай Адам. Той запитал и нея: „Ти запомни ли Божия закон?“ – „Да, запомних го, написах го на езика си.“ Затова днес жената много говори. След всичко това кучето хапе, волът бодe, конят рита. Нека и съвременните хора си дадат отчет какво е останало от Божия закон у тях! Едно трябва да знаят всички хора: Божият закон не се пише нито на език, нито на зъби, нито на рога, нито на копито. Всички са го написали там, дето не трябва.

Казвам: Сега идат важни времена за човечеството, когато хората не трябва да се обезсърчават. По-важни времена от сегашните никога не са наставали на земята. Времената, които сега преживявате, са велики по своите идеи. Много същества от невидимия свят биха дали милиони, за да присъстват в тия времена на земята, но не ги пущат. Всички билети за представлението, което ще се даде на земята, са вече продадени. Много ангели хлопат, искат да дойдат за това представление, което ще се разиграе, но няма места повече. Затова тия от хората, които са недоволни от своя живот, нека продадат билетите си на някой от споменатите ангели, те да дойдат на земята, а недоволните хора да отидат горе. Това, което ви говоря, е велика Истина. Сега е време всеки да покаже, че е

човек. Дали сте българин, англичанин, американец, германец, или какъв и да е, това не е важно, времената са едни и същи за всички. Важното за вас е да използвате добрите условия на живота. Аз вярвам, че ще ги използвате, защото всичко това, което ви се говори, не е ново, нито е старо. Аз ви говоря за реалното, което всякога е ново. Ние не искаме да посаждаме нови неща във вас. Всичко това Бог е посадил във вас още в далечното минало, а сега то само ще прорасте, ще цъфне и ще даде своя плод. Аз вярвам и знам, че всичко е посято от Бога, а сега трябва само да се събуди. Аз не вярвам в закона на новото присаждане. Това, което отпосле се присажда, лесно се чупи. Има нещо посято в човека още от хиляди години. То е Божествено-то, което чака времето си само, за да се пробуди. Това нещо един млад поет е изразил със следните думи:

Кажи ми твоите свещени думи,
които някога си ми пях!

Тогаз Божествената топлина се разля в мен
и стопи снега и леда.

И изобилно потекоха водите,
които напоиха и оросиха всичко в мен.

И оттогава почна всичко да расте и цъфти,
да върже и да зрее.

Божият дух е вложил всичко това в човека. И когато дойде Божествената топлина, тя ще стопи снега и леда, ще потекат водите и всичко ще започне да расте и да цъфти, да връзва и да зрее.

28 ноември 1926 г., София

Умовете им

И отвори умовете им да разбират писанията.

Лука 24:45

Животът има временни и крайни цели. Това, което сега преживяваме, е временно. То е обикновеният живот, обикновените всекидневни дрехи. То е обикновената служба, която изпълняваме ден след ден, както конят се впряга в колата. Както днес впрягат коня в колата, по същия начин го впрягат и останалите дни през седмицата.

Крайните или необикновените цели на живота представляват празнични дни, празнични дрехи. Първият ден на седмицата е празник на човека. Много хора празнуват тържествено 50-годишната си възраст. Този ден е светъл празник в техния живот. След този ден те започват нов живот. Във всеки век, във всяко хилядолетие има по една такава празнична година, наречена юбилейна година. Сега на земята настава епоха, в която ще имаме един такъв празничен ден. Днес хората намаляват празниците, защото в тях няма никаква идея. Те са празни, безделни дни. Истинските празнични дни са идейните дни, в които човек се научава как да живее. Когато извършим една добра постъпка или възприемем в себе си Божествено чувство или Божествена мисъл, ние сме в един от истинските празнични дни. Обаче когато грешим и престъпваме Божиите закони, ние сме в обикновения живот, в неговите временни цели. Мислите ли, че е привилегия за коня или за вола да орат по цели дни на нивата? Кой вол или който кон отива да оре на нивата доброволно? Казвате: „Добър е този кон!“ – Опитвали ли

УМОВЕТЕ ИМ

сте копитото му? „Добър е този вол!“ – Приближавали ли сте се до него, да опитате рогата му? Следователно всяка работа, която извършваме като коня и вола, тя не е естествена, не е доброволна, не се върши от любов. Защо? Защото турят ли ти юлара, бодат ли те с остен, щеш не щеш, ще се впрегнеш и ще кажеш: „Такава е Волята Божия, такива са условията, такъв е животът, ще се оре.“ Обаче и воловете, и конете имат своя култура, написана на самите тях.

Днес ние живеем в XX век, който наричаме опашка, край на съвременната епоха. Тази епоха може да се уподоби на епохата на Исав. След нея иде епохата на Яков. Исав представлява животинското в човека. Под думата „животинско“ се разбира човешкото честолюбие, човешкият егоизъм. Някой казва: „Аз имам човешко достойнство.“ Да, и пуякът, който се надува, и той има свое достойнство; и лъвът, който се разхожда свободно из гората, и той има свое достойнство; и слонът, който се движи из гората, също има свое достойнство; и кобрата, която, като вдигне главата си нагоре и внася страх и трепет у хората, и тя има свое достойнство. Този страх, който кобрата внася у хората, човек не може да го внесе. Между всички животни обаче съществува вечна борба за надмощие. Питам: Какво внесоха животните със своя егоизъм в света? Съвременните естественици са описали подробно живота и културата на рибите. Тяхната култура е забележителна с това, че рибите се гълтат едни други. Там няма дъвкане, а гълтане. Животът във водата е живот на престъпления. Един от старите пророци опита културата на рибите. Бог го изпрати в Ниневия да проповядва, но той се отказа. Бог му каза: „Стани, иди в Ниневия, големия град, та проповядвай против него“. И отказа се той и побягна от лицето на Господа в Тарсис; и слезе в Иопия и намери кораб, който отиваше в Тарсис. Но Господ повдигна голям вятър върху морето и корабът бедстваше да се съкруши. Пътниците

взеха Йона, хвърлиха го в морето и морето се спря от яростта си. Господ бе определил една голяма риба да погълне Йона. И прекара Йона в корема на рибата три дни и три нощи в усърдна молитва към Господа. И заповядва Господ на рибата да изблъва Йона на сушата. Слово Господне бе към Йона втори път: „Стани, иди в Ниневия и проповядвай Словото, което аз ти говоря.“ И стана Йона, и отиде в Ниневия. Така той разбра живота на рибите.

Днес всички хора товарят багажа си и бягат. Де отиват? На запад. Всички говорят за западната култура, която ние наричаме култура на Йона. Всеки поглежда в кесията си, да види колко пари има, за да си купи билет за странство. Казвам: Всички съвременни хора ще се намерят в утробата на кита, дето ще прекарат цели три дни и три нощи в молитва, да ги пусне Бог на свобода. И след всичко това тия хора ще говорят за християнска култура, за милосърдието, за Правдата и за ред още добродетели. Кажете, в какво седят всички тия добродетели?

Ще ви приведа един пример, за да изтъкна разликата между човешката и Божествената Любов. Представете си, че сте дали някому 10 000 лева назаем и сега тези пари ви трябват. Вашият длъжник е заможен човек, вие сте разчитали на него, надявали сте се, че той ще върне парите ви. Обаче като отивате при него да си искате парите, той не може да ги даде, понеже е изпаднал вече. Тогава вие го давате под съд, продавате всичко, което има този човек, и насила вземате парите си. Казвам: Така постъпва човекът; това е проявление на човешката любов.

Представете си сега, че вие сте дали 10 000 лева на някой човек и когато дойде време за плащане, той не ги връща. Защо? Понеже той е изпаднал, няма възможност да ги плати. Вие отивате при своя длъжник и му казвате: „Слушайте, братко, вие ми дължите 10 000 лева, но понеже нямате възможност да ги платите, аз

ви прощавам този дълг. От сега нататък бъдете свършено свободен от задълженията си към мене и ако се затрудните в нещо, елате при мене пак, аз ще ви помогна.“ Това е проявление на Божията Любов в човека.

И тъй, когато вашият длъжник е беден човек, изпаднал материално, и ви моли искрено да му простите, простете дълга му; ако вашият длъжник е богат човек, не му прощавайте, оставете го да си плати. Ако простите дълга на богатия, това не е благодеяние. Такъв е Божественият закон. Ако имаш пари, ще изплатиш дълга си, ако нямаш пари, ще опитах хората, с които имаш отношения, дали между тях съществува Божията Любов. Това е единствената философия, която може да се приложи в живота. Никаква друга философия не може да произведе тия резултати, каквито съвременните хора очакват.

Казвате: „Светът се управлява от закони.“ От какви закони? Писани ли са тия закони? Едно трябва да знаете: писани закони в природата не съществуват! Истинските Божии закони са написани само в сърцата и в душите на разумните същества. Следователно колкото по-велик е законът, толкова по-велико е съществото, което го прилага. Най-великият закон в света е Любовта. Тя е само в ръцете на Бога. Любовта е единственият закон, който само Бог може да прилага в света. Любовта изключва всякакви закони, всякакви правила. Оттук изваждаме следното заключение: ако глупецът живее без закон, той е нещастен; ако мъдрецът живее със закон, и той е нещастен. Следователно глупецът трябва да живее със закон, а мъдрецът – без закон. Ще кажете: „Щом е така, всичко трябва да става по закон.“ – Не, има нещо по-високо от закона. То е вътрешният закон, написан в душата на човека. Той е по-високо от всякакъв писан закон на земята. Мъдрецът се намира извън условията на съвременния живот. Да познаваш и прилагаш Великия закон, кой-

то Бог е написал в твоята душа, това е идеалът, към който всеки съвременен човек трябва да се стреми. За да дойдем до този идеал, ние трябва да разбираме основите, върху които е поставен целокупният живот, за да можем по същия начин да съградим и нашия живот. Действително днес всеки човек гради.

Ще ви приведа аналогията, която съществува между живота на отделния човек и отношението му към обществото, народите, цялото човечество, а дори и към цялата Вселена. В естествената наука се говори за клетки, органи и системи и за отношението, което съществува между тях. Клетките образуват органите, а органите – системите. Това отношение съществува и в обществения живот. Човек представлява клетката. Няколко души заедно представляват семейството – органът. Няколко семейства заедно образуват племето, народа – системата. Всички системи заедно образуват човечеството – Вселената. Мнозина казват: „Да се жертваме за своя народ!“ Каква е вашата идея за жертвата? Говори се за жертва, а като дойде някой селянин в града, който е част от народа, полагат го на ред изтезания. И той, от своя страна, изнудва гражданите. Всъщност, когато се говори за български или за английски, или за германски, или за еврейски народ, под понятието „народ“ се крие идеята за „племето“. Никъде в света не съществуват нито български, нито английски, нито какъвто и да е друг народ, но съществуват само племена. В света съществува само един народ – Божият народ, чиито граждани са разумните същества, които живеят според Божиите закони. Тези разумни същества живеят, откакто светът е създаден и те го управляват. По-нататък можем да пренесем отношението между клетката, органа и системата и към цялата Слънчева система. Слънцето е клетка от Божествения организъм; Слънчевата система е орган от този организъм; цялата Слънчева система пък се стреми към друго слънце, което представлява систе-

ма в Божествения организъм. За това слънце астрономите разправят, че е 75 милиона пъти по-голямо и по-силно от нашето слънце. Около това слънце като система от Божествения организъм, се движат около 100 милиона по-малки слънца със своите спътници. Това слънце именно съставлява система, племе като българското, като руското, като английското и т.н.

„И отвори умовете им да разбират Писанията.“ Според разбиранията си хората се делят на три категории: първата категория хора разбира само физическите прояви; втората категория разбира чувствата; третата категория разбира мислите, тези хора мислят правилно. Усещанията представляват физическата страна в човека. Стомахът например усеща, че човек е гладен или сит. Ако е гладен, ще вземе малко храна, ще я сдъвче и ще го задоволи. Тогава и стомахът престава да иска. Чувствата се отнасят до един свят, по-висок от физическия. Някой казва, че обича едикового си. Да обичате някого, това още не е любов, то е чувстване. Да се говори за любов, това подразбира съпоставяне на нещата. Един философ писател казал: „Ние трябва да насадим Духа в своя народ.“ Думата „насаждане“ в дадения случай не е на място употребена. Духът не е нито жито, нито царица, да се насажда; идеите също така не се насаждат. Духът е разумното начало в света, което обгръща всички същества в себе си. Ние живеем и се движим в Духа. Тогава как и де ще Го насаждаме? Ние трябва да се подчиним на Духа и да възприемем хубавото и красивото, което се крие в Него. Следователно, когато се говори за Бога, подразбираме разумното начало, към което всички същества трябва да се стремят. Как ще познаем Бога? Бога ще познаем и в доброто, и в злото. И Любовта ще познаем и в доброто, и в злото. В доброто ще познаем Божията Любов, а в злото – човешката любов. Когато човек даде някому пари назаем, а той не му ги връща доброволно, кредиторът му го дава под съд, осъжда го

и го турят в затвор. Да туриш човека в затвор, това е престъпление, което не е съгласно с Божията Любов, но е съгласно с човешката любов.

Оттук мнозина вадят ред заключения и казват: „Защо съществува злото?“ – Докато човек дава ход на отрицателните сили в себе си, дотогава и злото ще съществува вън и вътре в него. Дава ли ход само на положителните сили в себе си, той ще вижда само прояви на доброто. Възприемем ли Божията Любов, ще възприемем и доброто. Когато Божията и човешката любов се съединят в едно цяло, човек ще придобие свободата си. Човек не може да съществува без свобода. Семействата, племената също не могат да съществуват без свобода. Свободата е първата равнодействаща сила, която трябва да съществува в света. Без свобода няма растене, не може да има и развитие. Някой пита: „В какво трябва да вярвам?“ – Най-важното нещо за човека не седи във вярването му в едно или друго нещо, но в придобиване на свобода. Придобие ли свободата си, той ще може да се прояви. Ще кажете: „Когато човек е свободен, той ще прави пакости, злини.“ Питам: Кой обикновен човек не прави пакости? Кое дете не греши? Само Бог може да използва разумно свободата. Само Той не греши. Днес всички разумни същества се стремят към свобода. Защо? Защото свободата ще им покаже Истината. Истината пък ще ги научи на Великия закон, който ще определи правата посока на нашето движение. И затова е казано в Писанието: „Истината ще ни направи свободни.“ Свободата не може да се прояви без Истината. Свободата изисква време и пространство, необходими условия за проявлението на човека във физическия свят. Някой казва: „Нямам условия да се проявя.“ Това е лъжливо схващане. Когато някой казва, че няма условия да се прояви, това подразбира, че той не е свободен човек, защото вярва в своята, тоест в човешката, любов. Каже ли някой, че е свободен, това подразбира, че той вярва в Божията

Любов. Законите на Божественото и на човешкото са точно обратни.

Казвам: Божественото прощава, а човешкото дири своето си. На основание на първия закон казвам някому: „Прости на човека, който ти дължи! Ти виждаш, че той е изпаднал, осиромашал е сега.“ – „Защо да му простя? Ако река да прощавам на този, на онзи, на всеки вагабонт, де ще му излезе краят? Какъв ред ще настане в света? Нека тия хора се научат, че има закони, от които не могат да избегнат.“ – Ако вие сте последователни във вашите разсъждения и наказвате всеки разбойник, всеки престъпник, разбирам; защо обаче наказвате невинните животни? Защо режете главите им? Защо одирате кожата им? От хиляди години насам всички пострадали животни – кокошки, патици, овце, крави, волове и ред други – са подали своето оплакване до Господа, като казват: „От толкова години насам ние сме с одрани кожи и досега продължават да ни ги дерат. Главите ни режат. Докога ще се продължават нашите страдания?“ Наистина кожата на вашите по-малки братя са одрани и хората се отличат и докарват с тях. Днес всички очакват Христа, приготвяват се за Неговото посрещане. Как ще посрещнете Христа? Ще бъдете ли и тогава накичени с кожата и перата на по-малките си братя, както сега? Ще кажете: „Ами какви дрехи и обуца трябва да носим?“ – Ще носите само това, което сами ще можете да си предете, тъчете и приготвявате. В бъдещата култура ще си приготвяват всичко сами, без да одират кожата на животните. Някой казва: „Днес лесно се убиват животните, без да страдат много. Теглиш им един куршум, и всичко се свършва.“ Да, но Писанието казва: „С каквато мярка мериш, с такава ще ти се върне.“ Кой човек не е теглил куршум? Минаваш покрай някой богат човек и той веднага пипа джоба си, бои се да не го оберат. Той е готов да стреля. Всички съвременни хора говорят за пари. Защо? Казвате: „Не

може без пари, трябва да се живее. Хляб трябва, дрехи трябва, жилища трябва.“ Казвам: Всичко това Бог е дал преизобилно, но хората не живеят, както трябва. И хляб, и пари, и дрехи, и вода ще имате, колкото ви е нужно, но трябва да живеете разумно, съгласно Божиите закони. Мислите ли, че с човешката любов може да устроите едно устойчиво семейство? Ако мъжът вярва в своята любов и ако жената вярва в своята любов, и двамата са роби на себе си. Това не е живот. В таква семейство не може да има свобода. Дом, в който няма свобода, там смъртта царува. И наистина ще видите, че в този дом и мъжът умира, и жената умира, и децата умират. Отсъствието на свобода в семействата е причина за тяхното изстребление. Някой ще каже: Така не се говори. Питам: Какво ще стане с вас, ако ви затворят за 5–6 дни в един салон, херметически запущен, отнийде да не влиза въздух? Ще можете ли да живеете при тези условия? Всички ще измрете, ще се задушите. Без въздух на физическия свят не може да се живее. За да може да живеете в този салон, трябва да пробиете една голяма дупка или на прозорците, или на тавана някъде, да влиза чист въздух. И след всичко това съвременните хора проповядват: „Вярвайте!“ – В какво да вярваме? В това, че можем да живеем без въздух? В това, което причинява смърт? Не. В херметически затворените места ще пробиваме дупки! Това е една от задачите на всички съвременни хора. Не само ние, но и отвън идват хора да пробиват дупки. Спасението на човечеството седи в пробиване на дупки. Когато Христос дойде на земята, Той направи една голяма дупка, отвори един голям прозорец. Свещени са тия прозорци. Те трябва да се направят в ума на човека, за да влязат в него свещени мисли; те трябва да се направят в сърцето на човека, за да влязат в него свещени чувства; и най-после тези отвори трябва да се направят и в стомаха на човека, да влязат в него свещени усети. Някой ще каже: „Какви са тези усети в

стомаха?“ Направете едно такова отворстие в стомаха на богатия човек и дайте му след това малко препечен хляб, натопен в гореща вода, той сам ще ви каже какви са тези свещени усети. Достатъчно е само един път да хапне от този препечен хляб, за да се откаже веднъж завинаги от всякакви баници, пържоли и други подобни ястия. Ами как ще се живее само с препечен хляб? Богатият ще ви каже. Щом направят едно отворстие в стомаха му, той ще започне да разбира смисъла на препечения хляб. Тогава в ума му ще дойдат свещени мисли, а в сърцето му – свещени чувства. Някой казва: „Опитайте се да накарате богатия да не яде месо!“ Казвам: Накарайте богатия да яде препечен хляб, натопен в гореща вода, и вие ще видите, че той светия ще стане. – Кой може да го накара? – Лекарят. Това е задача на лекарите. Те трябва да кажат на богатите следното: „Вашият стомах, вследствие на много ядене и преяждане, е доста уморен. Време е вече да дадете малко почивка на вашата стомашна система. Сега бедният трябва да яде.“ И след това лекарите трябва да определят известна диета на богатите, а именно: варено жито, всякакви плодове и чиста изворна вода.

Мнозина ще кажат: Възможно ли е всичко това? – При сегашния ред на нещата много неща са невъзможни, но в бъдещата епоха всичко е възможно. Тази епоха вече залязва. Съвременната култура, съвременните разбирания и вярвания на хората ще се стопят, ще изчезнат, както изчезва семето, което се заравя в почвата. То прораста там и от него излиза нещо ново – Божественото в човека, тоест културата на Яков, който, като се раждал, държал петата на брат си Исав. С това Яков искаше да каже на Исав, че след него ще дойде той. И наистина Яков успя да наложи на Исав своята култура. По какъв начин я наложи той? Един ден Исав се върна от лов гладен и уморен и завари брат си да вари леща. Той поиска една чиния леща и Яков обеща да му даде само при условие, ако Исав про-

даде първородството си. Понеже беше много гладен, Исав се съгласи и продаде първородството си на Яков за една чиния леща. По същия начин съвременните хора са продали всичко. Казвам: Дайте място на Яков да дойде! Той е отличен човек. Казвате: „Яков измами Исав.“ – Не, той не го измами, но го научи на ум. След това, за да не навлече гнева на брат си върху себе си, Яков избяга при вуйчо си Лаван, там да изучи новата култура. Яков работи на Лаван цели седем години, за да му даде дъщеря си Рахил, която той обичаше. Но Лаван го измами, даде му по-голямата си дъщеря Лия, която представляваше старата култура. Яков трябваше да работи още седем години, за да му дадат Рахил, представителката на новата култура.

Казвам: Съвременните хора, които са женени за Лия, за старата култура, трябва да работят съзнателно върху себе си, за да се оженят за Рахил – новата култура. Ще кажете: „Ние имаме особено мнение за брака.“ Какво е вашето мнение по този въпрос, не ме интересува, но казвам: Моето мнение за брака, за дома, за семейството, за отношенията между мъже и жени са съвсем различни от тия, които вие имате. В Писанието се казва, че когато Господ видял скръбта на Адам за другарка, той извадил едно ребро от него и му направил другарка, наречена Ева. Аз казвам, че Ева била направена от сърцето, а не от реброто на Адам. И затова, когато някой мъж изгуби любовта си, той казва: „Отиде сърцето ми!“ Това е истинският превод. Аз чета свещената книга и правя преводи от нея. Значи, Ева беше направена от свещеното сърце на Адам. Под думите „Свещено сърце“ се разбира Божият Дух. И затова се казва, че Бог вдъхнал в ноздрите на първия човек и той станал жива душа.

Днес много жени са недоволни от положението си и казват: „Защо се родих жена?“ – Знаете ли какво нещо е сърцето? Сърцето е равнодействаща сила, която управлява света. В това отношение днес жените

управляват света, а не мъжете. Жените ще кажат сега: „Виждате ли какво сме ние? Ние управляваме света.“ – Аз не говоря за жената по форма, но под „жена“ разбирам Божественото, разумното сърце в човека. Божественото сърце в човека направлява неговите действия, а не умът. Умът е слуга на човека. Човек прави това, което сърцето му диктува. Ние не разбираме обикновените чувства и мисли на човека, но разбираме великия стремеж на душата му, която се проявява чрез Божественото сърце. На този стремеж именно се подчинява нашият ум; на този стремеж именно се подчинява и цялата съвременна наука. Като говорим за съвременната наука, ние я разглеждаме като система или като орган, или като клетка. Обаче има една положителна, Божествена наука, която е съществувала още преди създаването на света. Има учени хора, които са завършили своето развитие на земята, и те знаят много от тази Божествена наука. Много от тия учени хора живеят с хиляди години. Ще кажете: „Докажи това!“ – Няма какво да се доказва. Нужно ли е да се доказва на хората, че слънцето утре ще изгрее? Че слънцето всяка сутрин изгрива, това не се нуждае от доказателства. Ставай всяка сутрин рано, излизай вън на открито и наблюдавай небето! Ще видиш как слънцето изгрива. След изгриването иде залязването на слънцето. Трябва ли да се доказва залязването на слънцето? И то не се нуждае от доказателства. Ако слънцето не изгрива и не залязва, аз не казвам Истината. Казвате: „Защо някои хора не виждат изгрева на слънцето?“ – Защото те още спят. Следователно за едни хора изгриването на слънцето е залез, а за други залязването на слънцето е раждане за човека, а залязването на слънцето е заминаване за другия свят.

Някой казва: „Аз съм голям грешник.“ Направете превод на думите „голям грешник“. Да бъдете голям грешник, значи да си служил на своята любов, да си мислил, че си Божество. Много от съвременните хора

минават за божества. Когато някоя мома се ожени и влезе в къщата на мъжа си, тя започва да издава заповеди, да диктува: „Ти трябва да се подчиняваш на моя закон, аз имам свой ред и порядък в къщата си, искам да се обличаме добре, всичко да е на място и по най-последна мода.“ Ние казваме на тази жена: „Когато бъдеш достойна сама да изпредеш и изтъчеш вълната за твоите дрехи, както и за дрехите на мъжа ти и когато можеш да ги скроиш и ушиеш по всичките правила на новото изкуство, тогава ще те признаем за добра домакиня и жена.“ Някои казват: „Тази жена умее да върти къща.“ Или: „Този мъж е голям въртокъщник.“ Казвам: Воденица може да се върти, но къща – никога! Една майка казва на сина си: „Синко, не знаая кога ще въртиш и ти къща!“ Отива една вечер този момък в кръчмата, напива се хубаво и се връща дома си. Лега на пода и гледа, къщата наоколо му се върти. Той вика майка си и казва: „Мамо, ела да видиш как въртя къщата!“ – „Не, синко, ти не въртиш къщата, но главата ти се върти.“ Някой казва: „Аз гледам жена, деца, цяла къща гледам.“ – Това не е вярно. Кой не гледа жена си и децата си? Всъщност кой не гледа? Ето, сега вие ме гледате и аз ви гледам. Всички хора се гледат. Изобщо ние трябва да освободим езика си от двусмислени думи, ума си от двусмисленост и сърцето си от двусмислени чувства.

Някой казва: „Аз обичам еди-кой си човек.“ Питам: Задавали ли сте си въпроса, какво означава думата „обич“? Трябва да знаете, че когато произнасяте думата „обич“, вие се намирате пред лицето на Бога. Когато човек обича, той трябва да каже Истината пред Бога. Може ли да каже Истината, той е вече свободен човек. Само свободният може да люби. Който не е свободен, той е роб на изработени навици. Без свобода не може да съществува нито наука, нито религия. Преди всичко човек трябва да бъде свободен, за да вярва в науката, в религията, в държавата, в семейството и

най-после в себе си. Вярва ли в тия неща, той ще може да ги подкрепва. Значи, човек трябва да бъде свободен във всички направления. Някои хора казват, че човек трябва да се ограничава. Казвам: Човек досега именно е бил ограничен, а от сега нататък трябва да се освобождава. При това свободен човек в пълния смисъл на думата се нарича този, който е положил като основа на своя живот великите Божии закони и от тях се ръководи и направлява в живота си.

„И отвори умовете им да разбират Писанията.“

Ще ви приведа един малък разказ от историята на Древния Египет, за един от тогавашните фараони, на име Тот. Този фараон бил посветен в тайните на Древния Египет, или в мистериите на „изгряващото слънце“ – тъй наричали храма на бога Озирис. В този разказ се говори за десет души, но аз ще спомена само трима от тях. Пред фараона изправят трима души, обвинени в различни престъпления. Първият се обвинявал в това, че като минал покрай храма на Озирис, позволил си да плюе върху аписа, черен бик, в който вярвали, че пребивава душата на Озирис. Обаче според египетските закони всеки, който се осмелявал да плюе върху аписа, се наказвал или със смъртно наказание, или на вечен затвор. Вторият човек се обвинявал в това, че наранил една котка, а според тогавашните египетски вярвания котката се считала за свещено животно. Третият се обвинявал в това, че като минавал покрай храма на бога Озирис, обърнал си гърба. Фараонът запитал първия: „Коя е причината, дето заплю аписа? Ти не знаеш ли законите? Не знаеш ли какво наказание се налага при такива случаи?“ – „Защо съм постъпил така, това е моя свещена тайна, която никому няма да откривам.“ – „Добре, тогава аз ще те подложа на един строг изпит.“ – „Готов съм.“ Фараонът запитал втория обвиняем за причината на неговото престъпление. И той му отговорил по същия начин, както първият. Най-после запитал и третия за

причината на неговото престъпление. Той му отговори: „Тури ме десет години в затвор и след като изляза оттам, ще ти кажа защо направих това престъпление.“ След разпита фараонът пристъпил към присъдата. Той извикал първия обвиняем, заповядал да го поставят на високо място и да му предложат като наказание две неща, и той сам да си избере наказанието. Едното било една голяма пропаст, в която трябвало да се хвърли, а другото било един голям нож, на който да се набоде. И двете наказания били книжни. Първият престъпник избрал първото наказание и се хвърлил в пропастта, но веднага се задържал за платното, понеже пропастта била нарисувана върху платно. По този начин хванали престъпника и го турили в затвор. Така постъпили и с втория престъпник. Той избрал за себе си второто наказание, да се хвърли на ножа и да се набоде. Като се хвърлил върху ножа, веднага се търкулил на земята, но не се наранил, понеже ножът бил книжен. И него хванали и турили в затвор. Третият престъпник сам избрал наказанието си – да лежи десет години в затвор. За какво бил осъден той? Че като минал покрай храма на бога Озирис, обърнал гърба си. Коя била причината да постъпи така? Като излязъл от затвора, той казал: „Когато минавах покрай храма, видях оттам да излиза богиня Изида и да разправя, че всички жреци, които служат в него, не изпълняват Волята Божия. Тогава аз тръгнах подир нея и обърнах гърба си към храма, защото исках да разбера коя е причината, дето тия хора не изпълняват Волята Божия.“

Питам: И днес не е ли същото? Де са истинските служители? Де е Божественото? Кой служи днес на Бога, както трябва? Какви са съвременните държавници? Какъв е съвременният морал? Редът, порядъкът, който държавите налагат днес, не може да се запази за дълго време. Моралът, който се проповядва днес, не може да трае много. В този морал хората ще се душат. Съвременните майки и бащи проповядват на

децата си: „Деца, гледайте да осигурите живота си!“ – Какво ще осигуряват? Днес светът се е обърнал на болница. Няма здрави места в организма на съвременния човек: и дробове, и стомах, и черва, и уши, и очи – всичко е болно. И след всичко това казвате: „Ние имаме култура, ние сме учени, културни хора.“ – Да, имате култура на болните хора. Сега обаче трябва да дойде култура на Любовта – Божията култура. На всички ония, които имат Божията Любов, казвам: Напуснете болницата, направете крачка напред, идете при Бога! Ще кажете: „Ние сме тръгнали към Бога.“ – Да, едни са тръгнали към върха, но се спрели, обезсърчили се, поглеждат към върха и казват: „Кога ще стигнем до този връх?“ Други вървят, но се разколебават всеки момент и си казват: „Защо ни трябваше този връх? Я да седнем тук да хапнем и да си пийнем!“ Трети пък се страхуват и казват: „Тази работа е опасна, ще изгубим живота си. Какво ни трябва да гоним Михаля.“ Питам: Ако останете в света, не гоните ли Михаля? Кой не гони Михаля?

Какво означава да гоните Михаля? Когато някоя жена иска да омотае сърцето на един мъж, тя не гони ли Михаля? Когато някой банкер иска да има много пари и да ги заключва в своята каса, той не гони ли Михаля? Когато някой лихвар взема големи проценти, за да спечели много, не гони ли Михаля? Всички съвременни хора се стремят към невъзможни неща за сегашните условия. Казвам: Никой не може да владее нещата. Чудно е, когато жената иска да завладее сърцето на мъжа. Какво ще владее? Преди всичко този човек няма сърце. Жената трябва да потуша мъжа си по рамото и да му каже: „Слушай, приятелю, ти си нещастен, защото нямаш сърце. Отвори място в себе си, да вляза аз, тъй както Бог е определил едно време, и тогава ти със своята любов и аз с Божията Любов ще работим заедно за създаване на новата култура в нас. Тъй като живеем и работим заедно, ние ще се разбираме.“

Мнозина от вас, като ме слушате, ще кажете: „Какво ли иска да каже този човек?“ Като се обръщам към някоя сестра или към някой брат, аз искам да им кажа следното: „В новата култура пише, че ти си сърцето на еди-кого си, затова трябва да влезеш в него.“ Срещам друг някой и му казвам: „Братко, преди няколко хиляди години ти изгуби сърцето си. Сега тръгни по света да го търсиш и като го намериш, тури го на мястото му със свещен трепет в душата си. След това иди да принесеш жертва пред олтара на Бога, за благодарност на това, че си го намерил.“ Казвате: „Как можем да търсим сърцата си? Нима ние нямаме сърца?“ Ако не можете да любите или ако любовта ви всеки момент се изменя, вие нямате сърца. Ако можете да любите, сърцето ви е близо до вас, скоро ще се намести. Колкото топлината е по-близо до вас, толкова и сърцето ви е по-близо; колкото топлината е по-голяма, толкова повече и огънят на сърцето се разгорява. Първият лъч е признак на това, че енергията на сърцето започва да прелива. Следователно първият лъч, първият усет на човека показва, че Любовта наближава. Когато лекарят дойде при някой човек и му препоръча да яде само препечен хляб и гореща вода, това показва, че Царството Божие е близо до този човек.

„И отвори умовете им да разбират Писанията.“

Днес хората се стремят към философия, която да им донесе щастие и богатство в живота. Казвам: Стрежете се към Любовта, защото тя осмисля живота. Ако някой човек има да ви дава 10 000 лева, но по някаква причина е изпаднал и не може да ви ги плати, вие, който имате Любовта в себе си, ще му ги простите, като кажете: „За любовта, за Бога аз ти прощавам всичко. От сега нататък нищо не ми дължиш.“ Всичко правете за Бога! Вие сте богат човек, имате няколко нови костюма, но срещате на пътя си беден човек със скъсани дрехи. Щом Любовта е у вас, вие ще дадете един от костюмите си на този беден човек. Ако Любовта не е

у вас, вие ще кажете: „Аз купих тия дрехи за себе си.“ – Нищо от това. Бедният човек, това си ти, той е твой брат. Божественото в човека го заставя да върши всичко сам, и то от любов. Когато човек даде нещо, трябва да се запита дали е доволен от своята постъпка. Вижте какво прави онзи момък, който иска да даде нещо на своята възлюбена. Ако иска да ѝ подари един хубав карамфил, той ще обиколи всички цветарници и ще купи саксийка с най-хубав карамфил. Когато говоря за влюбения момък, аз не подразбирам този, който ще занесе на своята възлюбена откъснато цвете. Получите ли откъснато цвете от своя възлюбен, ще знаете, че той ще ви одере кожата. Когато възлюбеният ви донесе карамфил в саксийка, с това той ви казва: „Доволни ли сте от живота? Влезте в моето сърце, заедно да растем и да се развиваме, заедно да благуваме, и всеки, който дойде при нас, и той да се радва.“ Някой казва: „Тази любов на момъка духовна ли е, или светска?“ – Всичко в света е духовно, нищо не е светско. Когато говорим за светски и духовни неща, това са човешки подразделения. В Божествената Любов всичко е Божествено. И в страданията всичко е Божествено, но резултатите са различни. В човешката любов има страдания и скърби, а в Божествената Любов има само радости и блаженства. Следователно тия два вида на Любовта трябва да се съединят в едно. Когато Божествената Любов дойде в човека, той трябва да я съедини със своята и да каже: „Аз ще живея заради Любовта.“

„И отвори умовете им да разбират Писанията.“

Какво представляват Писанията? Написана книга. Тази написана книга сте вие и върху нея могат да се четат много работи. По същия закон от клетките можем да изучаваме организма, а от органите можем да изучаваме системите. От системите пък можем да изучаваме какво представлява цялото човечество или какво представлява цялата Вселена. Значи, всичко зависи от единицата. Първото нещо, което Бог е създал,

е клетката, проявлението на Бога, безсмъртния човек, който никога не е слизал на земята. Защо този човек не е слизал никога на земята? Понеже тя не може да го удържи. Ако той слезе на земята, тя ще се мръдне от своята орбита. Някой казва: „Как да не може да слезе този човек на земята?“ Питам: Може ли слънцето да слезе на земята и да ви посети? Вие мислите, че може да поканите този велик идеален човек при вас на земята. Не, не може. Първо ние ще отидем при Бога, а Божият Дух ще слезе и ще се всели в нас. Той ще внесе Божественото у нас, а нашият ум и сърце така ще се развият, че ще почнем да изучаваме в себе си нашия живот, живота на нашите братя и сестри, живота на обществата, на народите, на цялото човечество и най-после проявите и на цялата Вселена. По този начин само ние ще виждаме навсякъде проявите на Бога. Това е живот! Да живееш, подразбира да знаеш, че обичаш. Как се обичат днес хората? Някоя млада мома се запознава с млад момък, който започва да я посещава. Облича се хубаво, носи подаръци, а тя го черпи с това-онова. Едва излезе момъкът от дома на момата, ето иде друг някой, когото тя посреща по същия начин. Момата залъгала първия момък с нещо, но едва излязъл от дома ѝ, и тя си казва: „Добре че си отиде този бърбрия.“ Този млад човек върви из пътя и се чуди защо нещо го стеснява – не е свободен, измъчва го нещо. Всички хора се оплакват, че нещо ги стяга. Стяга ги нещо наистина, но и те стягат другите хора. Престанете да се стягате едни други! Всяка мома трябва да намери този момък, на когото тя представлява сърцето. Всички хора трябва да намерят своите изгубени сърца, а това на Божествен език означава да намерят Божествения Дух, Който да дойде и да се всели в тях. Простолудиято казва: „Да дойде доброто да царува в света!“ Онеправданите казват: „Да дойде Правдата да царува в света!“ Дали доброто ще дойде, дали Правдата ще дойде, всичко това е Божественото

сърце, от което е направена жената и което кръщават с различни имена. Сега всички мъже и жени трябва да работят върху този принцип, да се разберат. Разберат ли се те помежду си, като дойде Христос, те ще Го познаят. Христос беше сърцето на Бога и затова, след разпятието на Христа, Бог Го възкреси. Божието сърце не може да умре, то трябва да се върне там, отдето е излязло. Същото нещо се отнася и за нас. От Отца излязохме, при Отца трябва да се върнем и да се наместим там, дето сме били. Всеки, който иска да бъде свободен, трябва да отиде на своето място и там да се настани. Затова днес хората не трябва да търсят спасението, но свободата, защото спасението, растенето и всички останали блага ще дойдат само тогава, когато хората станат свободни. Аз не говоря за политическата свобода, нито за гражданската, нито за религиозната свобода, но за вътрешната свобода в човека, която го поставя пред всички хора и пред държавата като честен и разумен човек, на когото може да се разчита напълно. Всяка свобода вън от човека е сянка на свободата. При вътрешната свобода човек сам себе си съди, никой друг не може да го съди. Такъв е Божественият закон. В него няма нищо скрито-покрито. В тази свобода човек сам се определя и познава. Не се ограничавайте в никакви стари вярвания, но се приготвявайте за новото! Старото е изиграло вече своята роля, сега иде новото, което е закон за небето. Старото е закон за земята. Всички, у които съзнанието е пробудено, са изживели вече стария закон и от сега нататък ще живеят по новия закон. И тогава светът ще бъде съвсем друг, тъй както и едно време е бил друг. Могли ли са едно време хората да хвърчат във въздуха, както днес? Обаче по-щастливи ли са днес хората? Какво допринасят днес аеропланите? През военно време всички аероплани започват да бумтят из въздуха и космите на главите ви настръхват. Каква култура е тази? Днес вие се разхождате свободно с автомобилите, но отвори ли

се война, те се употребяват в нейна услуга. И телефоните също така са опасни във време на война. Всички съвременни открития в областта на техниката и на науката стават опасни във време на война. Аеропланите, автомобилите са само за светии, но не за глупавите. Днес постоянно четете във вестниците, че еди-кой си авиатор паднал от аероплан, че еди-кой си пътник пострадал в автомобил и т.н. Защо? Все имат някакъв дефект. Автомобилите не трябва да се сблъскват; аеропланите не трябва да падат; домовете не трябва да се разрушават; държавата не трябва да изчезва. Всичко това, което пада, което се разрушава и изчезва, не е Божествено. В света съществува само една държава, която няма да изчезне. Тя е Божествената държава. Всеки човек, всеки народ, който иска добра държава, трябва да зачита Божественото както в себе си, така и във всички останали хора. На какво може да се навява една държава, ако тя не зачита Божественото в своите поданици? Който не зачита Божественото, той не може да зачита и човешкото. Който търси Божественото в света, той трябва да се стреми към разумното, към новото, към положителното в науката, което ще осмисли живота. Всички факти, с които разполага съвременната наука, трябва да се изясняват от Божествено гледище, от гледището на новата светлина. Как ще обясните например произхода на всички животни? Казвате: „Бог създаде всички животни, всички птици, всички риби, всички растения и най-после създаде човека.“ Да, но казано е, че Бог създаде човека по свой образ и подобие. Питам: Де са животните, които Бог някога създаде? Де е първият човек, който Той създаде по свой образ и подобие и на когото даде власт над всяко животно? Значи, Бог създаде човека: единият бе направен от пръст, а другият – по образ и подобие Божие. Човекът, който бе направен по образ и подобие Божие, при днешните условия не може да живее между хората на земята. Смешно е да чувате

една мравка да казва, че еди-кой си философ може да живее между мравките. Преди всичко тия мравки нямат съответно жилище за човека. Смешно е, когато и хората казват, че Бог може да живее между тях. Това не може да бъде! Съвременните хора нямат жилище, в което Бог може да живее. Когато Соломон направи Божия храм, каза: „Бог не може да живее в този храм, но Неговият Дух може да пребивава тук.“ Хората, които слушаха Соломон, си казваха: „Чуйте какво говори този човек за Бога!“ Хората трябва да разберат, че Бог може да живее само в техните светли умове и добри и благородни сърца. Това е Истината. Бог пребъдва в сърцето и в ума на всеки човек, който мисли, чувства и действа правилно не само по отношение на своите братя, но по отношение най-малките растения и животни. Онзи човек, който може да спаси мравката и който полага грижи и за най-малкото растение, той може да помага и на брата си. В този дух трябва да се възпитава новото поколение!

„И отвори умовете им да разбират Писанията.“

И тъй, новата култура е вече пред вратата ви. Яков иде вече! Той се връща в дома си с много богатства, придобити при Лаван: с жените си, със синовете си, с робите и с робините си, с камилите си и с овцете си. Яков се връща в Ханаанската земя при брата си, с когото иска да се примири. Новата култура ще примири хората помежду им. Старото трябва да се подчини на новото. В Писанието се казва: „Иде културата на Христа!“ Казвам: Иде културата на Яков, когото прекръстиха с името Израил. Значи, Божиите избраници, които трябваше да живеят на земята, ще имат съобщения с невидимия свят, който е реален свят. Съществата от невидимия свят, с който вие се съобщавате, няма да бъдат въздух и вятър, но ще бъдат облечени с такива хубави облекла, каквито вие не сте виждали в живота си. Когато пък вие отидете при тях, те ще ви приемат в своите жилища с такава братска любов, за каквато

вие нямате представа.

Казвате: „Възможно ли е това?“ – Всички вие ще бъдете свидетели на събитията, които ще стават на земята. Бъдещето, което иде в света, предсказано преди хиляди години, то не е афектация. От съвременния човек се изисква само положителна, установена мисъл, и той ще провери нещата. Ние не сме като онези войници, които, като атакуват някаква позиция и срещнат големи съпротивления, удрят назад. Когато ние атакуваме една позиция, проучваме всички възможности, които могат да ни изненадат, и не отстъпваме. Обаче ние не си служим с оръжията на съвременния свят. Щом неприятелят излезе срещу нас, ние издухваме всичките му позиции. Какво нещо е духането? Силната мисъл. Тя може да произведе много нещо. Ако е въпрос за сила, Бялото братство разполага с такава. Белите братя са разумни същества. Те са завършили своето развитие на земята, знаят законите на човешката мисъл и в един ден могат да приспят цялото човечество. Какво представляват съвременните оръжия пред силата на Белите братя? Обаче тях братя не искат да си служат с тези средства, понеже те са груба мярка. За хората е необходимо страданието. Само то е в сила да ги облагороди и изправи. Има нещо по-велико от всички оръжия в света – това са Божиите мисли и чувства. Когато човек победи своя неприятел с Божията сила, този неприятел става вече най-добър приятел и казва: „Приятелю, защо не дойде по-рано? Съжалявам, че толкова години носих своите кобури; съжалявам, че толкова години живях в заблуждения и мрак, че се жених и страдах и т.н.“

„И отвори умовете им да разбират Писанията.“

Казвате: „Как ще се женят хората от новата култура?“ Когато някоя мома ще се жени, тя ще покаже ръката си на своя възлюбен и ще му каже: „Чети!“ Когато някой момък иска да се жени, и той по същия начин ще покаже ръката си на своята възлюбена и ще ѝ

каже: „Чети!“ По-добро препоръчително писмо от човешката ръка няма. Всичко е написано на човешката ръка, няма нищо скрито-покрито. Бог е написал на човешката ръка целия път, през който човекът е минавал. Когато някой чете по ръката на своя брат, Господ му казва: „Бъди снизходителен към този човек! Той е служил дълго време при мене, но беше малко неспособен, не научи много нещо, за в бъдеще той има добри условия да се развие и да излезе нещо добро от него.“ Бог изнася само фактите, без да съди. В това седи величието на Бога. И най-после Бог ще посочи на каква работа да турите човека, когото Той е изпратил при вас.

Казвам: Като се срещнете в новата култура, ще вдигнете ръката си един към друг и така ще се поздравите. Този поздрав означава „Мир вам!“. Христос вдигна ръцете си към учениците си и им каза: „Мир вам!“ Като вдигнете едната си ръка, това означава: „Аз съм тук.“ Като вдигнете и двете си ръце, това означава, че и жена ви е с вас. Значи, при това благословение участват и двата принципа. Когато някой апаш ви срещне и каже „горе ръцете“, какво означава това? Той иска да ви каже: „Ти намери ли жена си?“ – „Не.“ – „Намери жена си и тогава работи.“ На онзи, който е намерил жена си, апашът сваля шапка и казва: „Добър ден, господине!“

„И отвори умовете им да разбират Писанията.“

И аз ви желая сега Господ на светлината, който е във вас, да отвори умовете ви. Аз зная, че Той ще отвори умовете и сърцата ви, затова казвам: Слушайте Неговия глас и приемоте Неговата Любов! Съединете вашата любов с Неговата, за да дойде новият ден, който ще бъде нов ден в историята на вашето съзнание.

5 декември 1926 г., София

Глас в пустинята

*Аз съм глас на Едного, който вика в
пустинята: Оправете пътя Господен.*

Матей 3:3

Ако се зададе въпросът, какво нещо е човек по естество, кое е същественото му качество, какво може да се отговори? Лесно се задават въпроси, мъчно се отговаря. Кой са съществените качества на светлината, на топлината? Кое е същественото в природата? С разширение на знанието съвременният човек губи от своята дълбочина, тоест той е дошъл до известни нисипи, вследствие на което дъното на неговата душа се повдига, тъй както сега се повдига дъното на Атлантическия океан.

„Глас в пустинята“. Гласът е външната страна в човека, чрез която той изразява своята реч, тоест своето разумно слово. Освен с гласа човек си служи още и с движенията като съществени символи за изразяване на онова, което е дълбоко скрито в него. В това отношение гласът, както и движенията в човека трябва да станат разумни, защото те не са всякога израз на разумното. Всеки неразумен глас ние наричаме шум. И всяко движение, което не съдържа вътрешна пластичност и хармония, ражда изопачени форми във въображението. Ако бихте се върнали с хиляди години назад, когато се е създавала човешката реч, бихте видели как човекът се е учил да говори като малко дете. Кой го е учил? Мнозина от съвременните хора ще кажат, че човек е роден със способността да говори. Те взимат това нещо като аксиома и по-нататък не разсъждават. За тях това, че човек е роден със способността да говори, е такава аксиома, каквато аксиома

е равенството $2 \times 2 = 4$. Казвам: Не е достатъчно само да се знае, че $2 \times 2 = 4$, но това трябва да се докаже. Какво отношение има това равенство в човешкия живот? Вън от човешкия живот то няма смисъл. Единицата е положително число, а двойката – отрицателно. Следователно, като умножите две отрицателни числа, 2×2 , ще получите едно положително – четворката.

„Глас в пустинята“. Значи, за да има резултат, гласът трябва да се превърне в разумен вътрешен израз. Затова хората казват: понеже човек е мислещо същество, животът трябва да бъде разумен. Вярно е, че човек е мислещо същество, но първоначално той не е почнал с мисълта. Мнозина ще възразят на това по следния начин: „Щом човек издава глас, това показва, че той мисли.“ Питам: Как мислите, коя е причината, дето малкото дете издава глас? Дали то е някакъв голям философ, или оратор? Не, детето издава глас или за това, че има някаква нужда, или защото му е причинена някаква болка. Неговият глас е глас в пустиня. Мислите ли, че пророкът, който иде в света да говори на хората, прави това от някакво голямо удоволствие? Той иска да се изкаже и затова иде между хората да им поговори малко. Мислите ли, че изворът, който излиза на повърхността на земята, прави това от някакво голямо удоволствие? Не, вътрешен напор, голямо вътрешно напрежение го заставя да извира. Мислите ли, че реката, която тече надолу по низината и вдига шум, прави това съзнателно, от някакво удоволствие? Тя има нужда да отиде към морето, някаква вътрешна сила я кара да прави това.

По същия начин всички хора, които не размишляват дълбоко, често се спират върху една и съща мисъл, обикалят около нея, чоплят я, докато попаднат в нейния капан и за дълго време остават под влиянието ѝ. В това отношение те мязат на мишката, която се привлича от месцето в капана, обикаля около него, разсъждава, докато най-после попадне в него и оттам

се спасява по някаква щастлива случайност или, както бива в повечето случаи, отива в ноктите на котката. Защо тя страда така? Защото е влязла без позволение. Когато някоя мишка влезе в една къща без позволение на господарите и си направи там жилище, господарите поставят за нея един модерен капан. А тя току излиза и влиза в дупката си, обикаля около капана и разсъждава: какво е това нещо? Друг път не съм го виждала, необикновено нещо е то. За какво ли ще е то? Дали не е някакъв подарък за мене? Обикаля мишката около капана, но още не се решава да влезе вътре. Тя сега е свободна, ходи из цялата къща, похапва си ту хлебец, ту сиренце, ту масълце и казва: такава е Волята Божия. Бог е създал всички тия блага в света и Той иска да ги опитам. Продължава мишката да влиза и излиза от своята дупка, но от време на време вниманието ѝ се спира пред капана. Поглежда през вратата на капана и си казва: Има нещо особено там! Великият промисъл се е погрижил и за мене. Как ли ще мога да вляза вътре? Прави си тя своите изчисления и след като се увери в точността им, влиза в капана, докосва внимателно примамливото парченце месо и веднага чува зад себе си: щрак! – и тя остава затворена. Този, който е направил капана, е по-умен от нея. Достатъчно е да се докосне до месцето, и капанът се затваря. Сега вече тя оставя настрана месцето и започва да мисли: каква излезе тази работа? Нещо непредвидено се яви. Какво ще се прави сега? Питам: Мислите ли, че и вие не сте затворени във вашите тела по същия начин, както мишката в капана? Казват, че човек бил свободен. Както е устроен днес човекът, неговото тяло не е нищо друго освен капан, робство и понякога той, като мишката, се мъчи да прегризе пръчките на капана, да излезе вън на свобода. Обаче пръчките на този капан са железни. Голяма сила се изисква, за да може сам човек да се освободи. За слабия ще се намери някой благороден човек, който, като го види в капана, ще

отвори вратичката и ще каже: „Хайде, излез на свобода!“ Но ако този човек е последовател на Мойсеевия закон, ще каже: пис-пис-пис, ще отвори вратичката на капана и ще те остави в ноктите на котката – твоята лоша съдба. Котката ще те хване като стражар, като бирник и ще ти каже втори път да не влизаш в такъв модерен капан.

Казвате: „Животът е устроен така.“ Не, първичният живот не е бил така устроен, но в нашия живот, в нашите разбирания има една вътрешна развала. Проявите и явленията в разумната природа не са съгласни с проявите и разбиранията на хората. Едни философи и учени схващат живата природа по един начин; други философи и учени я схващат по друг начин. Вследствие на това съществуват различни обяснения за явленията в природата. Обаче всички обяснения имат известна правдоподобност. Всяка научна теория има значение само за известно време. Например някой човек казва за друг: „Голям пияница е наш Станчо.“ Друг някой казва за същия човек: „Не е вярно това. Аз пък съм го виждал всякога трезв.“ Кой от двамата е прав? И двамата са прави. Първият човек е виждал Станчо в будно състояние, и то всякога пиян. Вторият го е виждал, когато спи, през което време той е изтрезнявал. Следователно всички твърдения, които съвременните хора поддържат, са верни само при известни условия.

Казвам: Вътрешният глас у хората не се дължи на тяхната мисъл, но на техните чувства. Първоначално човек е започнал със сърдечния си живот. В това отношение животът на сърцето предшества живота на ума, тоест първо човек е започнал да чувства, а после да мисли. Някой казва: „Аз мисля.“ – Да, но преди да започнеш да мислиш, ти си чувствал. Ако чувствата на човека са прави, и мисълта му ще бъде права; ако чувствата му са изопачени, и мисълта му ще бъде изопачена. Следователно всеки човек, който има благородни чувства и желания, както и правилни схващания за нещата,

както те са били първоначално в Божествения свят, той ще има и правилни, хармонични мисли. Когато говоря за първичния, за Божествения свят, аз го разбирам тъй, както е бил създаден в неговата абсолютна чистота и хармония. Когато говорим за Божествения свят, ние го разбираме като първоизточник на всички други светове. Както реката ни кара да мислим за океана, така и физическият свят ни кара да мислим за Божествения свят. Всички реки съществуват благодарение на океана. Трябва ли обаче да мислим, че когато една река се размътва, и океанът се размътва? Смешно е да се вади такова заключение. Реките на океана могат да се размътят, но в своя първичен произход океанът е абсолютно чист. Ако хората мислят така, това показва, че те разбират Бога, както себе си. Мнозина казват: „И Господ е като нас.“ – Не, както океанът никога не се размътва, така и Господ не може да бъде като нас. Първичният живот, от който е произлязъл човешкият, никога не може да се размъти. Божествените чувства, от които са произлезли човешките, никога не могат да се опетнят, никога не могат да се изопачат. Те са абсолютно чисти. Обаче, тъй както се изявяват чувствата и мислите на хората при сегашните условия на техния живот, те се опетняват, и то не от неразбиране на нещата, но по единствената причина, че човек желае повече, отколкото може да употреби и приложи в живота си. Това показва, че съвременният човек се намира под влиянието на „лакомството“.

„Гласът на Едного“. Под думата „глас“ се разбира разумното начало. Като се каже глас на Едного, това подразбира разумния глас на Единния, Който живее във всеки човек.

„Глас в пустинята“. Пустинята е символ, който представлява чист, възвишен живот. В пустинята няма птички, няма животни, няма разлагащи, гниещи вещества. Следователно в духовно отношение пустинята се взима като символ на чистота. По тази

причина именно всички велики хора, всички пророци и адепти са ходили в пустинята да се научат на този велик живот. За да се изчисти човек, той трябва да се превърне в пустиня. След това той трябва да прекара в нея няколко рекички, с които да я напоява, за да започнат да се развиват там растения, които той да обработва и култивира. Да се очисти човек, това подразбира да се освободи от всички ненужни мисли и желания в него, които се отделят във вид на утайки в организма му. Тези утайки са причина за гниенето, за смъртта. Днес всички хора са недоволни: и когато имат, и когато нямат. Всички хора живеят в страх и казват: „Какво ще се прави?“ Питам: От какво ще се плашат хората? Ако има нещо, от което да се страхуват, това е смъртта. Кой човек е свободен от смъртта? Тя е най-големият неприятел на всички живи същества. Тя иде при човека като бирник и го обира – постоянно го дебне. Някога, докато спи още човек, тя се приближава до него тихо и от никого незабелязвана, хваща го за гушата и го прерязва. Като се събудят неговите близки, казват: „Бог да го прости, замина си този човек!“ Казвам: Какво ще го прощава Господ? Този човек е обран – нищо повече. Някой казва: „Какво представлява човекът?“ – Нищо особено. Като му кажеш: ху, и той свършва. Човекът е символ, който подразбира движение, а движението е мисъл. Ние означаваме човешкия принцип с плюс, което означава движение. Какво означава отрицателният принцип? Какво означава минусът? Минусът показва, че в света има една величина, която никога не се движи. Коя е тази величина? Тя е точката. Точката няма никакво измерение, но ако се подвижи, тогава тя образува права линия. Правата линия има вече движение, има и измерение. В това отношение жената казва на мъжа си: „Животът не е само в движението, в лутането, във въртенето. Има моменти в живота на човека, когато той трябва да спре, тоест да почива.“ Действително

всеки човек, който работи, трябва и да почива. Що е почивката? Минаване от физическия в духовния свят. Мнозина мислят, че духовният свят не е съществен. Духовният свят е място на почивка, отдето човек черпи необходимия запас енергия за бъдещия си живот. И затова, когато човек свърши запаса от енергия на своето тяло, на своите чувства и мисли, той трябва да отиде в духовния свят, да почерпи енергия колкото му е необходима и отново да се върне във физическия свят на работа.

„Глас в пустинята“. Гласът представлява разумната реч, която говори всекому отвътре; обаче тя е нещо неопределено за самия човек. Например някой човек иска да извърши една работа, но в същото време забелязва в себе си борба вследствие на две различни мнения, на два различни гласа, които говорят в него. Когато човек иска да разреши някоя важна проблема в своя живот, той се бори ден и нощ, не може да заспи, чува един глас, който му говори в полза на тази проблема, друг глас му говори против, докато най-после той се присъедини към един от тия гласове и разреши въпроса. Ако този човек не е благороден, не е високопросветен, той ще реши да служи на своята любов и ще избере левия път; ако е благороден, той ще реши да служи на Бога и ще избере десния път. Опасността от левия път седи в това, че в този път човек изразходва всичката си енергия, без да има някаква придобивка. Каквото придобива животното, което се затваря с години в някоя дупка и там гризе своя кокал, това придобива и човек, който се движи в левия път. От хиляди години насам човечеството се стреми към богатство, към щастие, към знания. Казвам: Покажете ми поне една фирма, която от две хиляди години насам да не е изгубила своето име, да не е фалирала. Покажете ми един човек, който от две хиляди години насам да е започнал една работа и да е успял в нея, да е придобил нещо. Няма такива случаи.

При всичко това още вярваме, че човек може да бъде богат, може да бъде учен и щастлив. Тази вяра се обосновава на съвсем друг закон. Обаче има хора, които от две-три хиляди и повече години насам са запазили своето богатство, както и своето знание и щастие, но тия хора спадат към съвсем друга категория. Измежду съвременното човечество има хора, които се отличават със съвършено пластични тела, защото те водят абсолютно чист и свят живот. Затова именно тия хора се явяват като помагачи в развитието на човечеството. Такива хора се срещат навсякъде по света; такива хора се срещат и в България. Българите имат един такъв белобрад старец, който ходи с бяла тога, спусната до земята. Краката му са обути с цървули. Той обикаля цяла България, посещава този-онзи, но всеки си мълчи, никому не смее да каже за това посещение. Ако този дядо посети някой учител, някой свещеник или някой земеделец, достатъчно е те само да кажат някому за това посещение, и всички да ги нарекат захласнати. Питам: Отде дойде този дядо? Измислиха ли го българите? Не, този дядо е благороден, свят човек. Погледът му е дълбок, приятен; гласът му е тих, кротък, но мощен. Достатъчно е веднъж да те погледне той, за да остави в тебе някоя възвишена и чиста мисъл. Този дядо лекува болни, възкресява мъртви. Докато го види някой, моментално изчезва пред очите му. Де ходи, какво прави, де се крие той, никой нищо не знае. Всички току се запитват за него и всеки вдига рамене, нищо не може да каже с положителност. Учените хора казват, че това са легенди. Може да са прави те, но и легендите имат свой произход, и те имат свой бит и свое начало. Други ще кажат, че това са заблуждения. Какво показват заблужденията? Че се явява някакво нововъведение.

Казвам: Първоначално човек е бил чист в своите мисли и чувства. Питам: Кои са причините, дето днес човек се е опетнил? Някаква сила от външната приро-

да се е намесила в живота на човека и го е отклонила от правия път. Веднъж той се е отклонил, няма нищо лошо в това. Лошото е, ако той не учи и не се ползва от опитностите, които придобива. Само така човек ще може да черпи знания. Само чрез страдания той ще придобие мъдрост и знания. Любовта е път към вечно тържество, но за да не злоупотреби човек с нея, преди всичко той трябва да мине по пътя на скърбите и страданията. Някой казва: „Аз търся Истината.“ За да се добере човек до Истината, той трябва да научи закона на самоотричането, и така ще разбере законите на великата Любов. В това отношение човек трябва да чувства, че животът на всички хора е негов живот; знанията на всички хора са негови знания. Казвате: „Мъчно е да се постигне това нещо.“ Христос казва: „Обичайте врага си!“ Съвременните хора обаче намират това нещо за невъзможно. Когато Христос е изказал тази велика идея, той нямал предвид сегашните ограничени разбирания на хората, нито пък разбиранията на хората от тогавашните времена. Съвременният човек казва: „Как е възможно да обичам онзи човек, който ме е обрал, който ме е онещастливил? Или, как е възможно да обичам онзи, който е убил всичките ми деца? На такъв човек ще тегля един куршум и нищо повече.“ Идеята, която вложил Христос в мисълта „обичай враговете си“, има съвсем друг смисъл. С това Христос подразбира следното: само добрият човек може да обича своя враг, защото той е безсмъртен. Кой каквото му направи, той остава незасегнат. Следователно зло, което някой иска да причини на праведния човек, се отнася пак до самия него. Ако един грешен човек се опита да убие някой праведник, по никой начин той не може да го убие, но причинява вреда сам на себе си. Този човек сам опетнява своя живот. Грехът, който лежи на съвестта на съвременното човечество, се дължи на това, че ръцете му са оцапани с кръв. Анатомически и физиологически съвременният престъп-

ник е деформиран: пръстите на ръцете му са скъсени, главата му отзад е сплескана, а при ушите чрезмерно широка, челюстите му са издадени напред, ушите му са деформирани – с една дума, такъв човек прилича на звяр. Някой казва: „Аз ще убия еди-кого си, ще му отмъстя и никой няма да знае за това мое престъпление.“ – Така си мисли той. Всяко убийство, извършено от кого и да е, оставя своите белези. Друг казва: „Аз и да убия някой човек, ще отида в църква при свещеника, ще се изповядам, и греховете ми ще се простят.“ – Никой човек не може да прощава греховете на престъпника за убийство. Само Бог е в сила да заличи греховете на кого и да е. Не заличи ли Бог греховете му, той ще носи за вечни времена епитимия. Ще кажете: „Кой може да ни налага епитимия?“ – Разумната природа върши това. Когато види, че някой човек върши престъпления, тя го поставя в затвор и едва след четири поколения той може да изкупи своите грехове и да излезе от този затвор. Въпросът сега седи в това, как да се изкупят престъпленията и греховете на съвременното човечество. Всеки за себе си ще търси съответен начин за изкупление, обаче никой не може да се освободи от плащане.

Някои казват: „Ние сме наследили греха от нашите деди и прадеди.“ Питам: Как обясняват съвременните учени наследствеността? Представете си, че преди четири поколения някой от вашите прадеди е водил нередовен живот и от една черна жена му се родил син, който обаче приличал повече на баща си и бил бял. Като умрял баща му, майката го изпъдила и по този начин той забравил и майка си, и баща си. Този син се скитал по света, женил се, раждал синове и дъщери, умирали, отново се раждали, докато най-после, в четвъртото поколение, му се родило черно дете, негърче, с гъста черна коса, което между белите деца изглеждало като юрдече между пиленца. Питам: Как се яви това черно дете след цели четири поколения?

В това дете се е преродил вашият праядо; черната дреха, с която сега е облечен, показва, че преди четири поколения той е направил някакъв грях. Ако този факт се обясни с наследствеността, питам: Как се яви тази връзка между белите родители и това черно дете? Както виждате, връзката между вашия дядо и черната жена е била преди четири поколения. Защо до ден днешен не се проявиха у никое от децата качества на черната жена, а трябваше да се изминат толкова много години, за да се яви на света това черно дете? Това показва, че някъде в душата на човека се складират отпечатыци от неговите добри и лоши мисли и желания. И след това, когато душата се възплътява на земята, нейните силни качества взимат надмощие над слабите, вследствие на което те оформяват тялото.

Ние не проповядваме никаква нова философия, но възразяваме на мнението, което съвременните хора поддържат относно живота. Те казват, че след смъртта на човека нищо вече не съществува, всичко се свършва. Ако тяхното мнение е вярно, защо не се свърши всичко с вашия праядо? Защо това негърче, това юрдече, излезе налице след четири поколения? Това показва, че между всички явления на живота, били те в настоящето или в миналото, съществува известна връзка. Значи, животът продължава и след смъртта. Между всички души, между всички хора по лицето на земята има тясна връзка, от която никой не може да се избави. Това не трябва да плаши хората, но те трябва да се стремят да разберат вътрешната връзка на живота. Ние нямаме нищо против съвременните учени, но те трябва да се проникнат от идеята, че между всички явления има тясна връзка, и да се стремят да ги обясняват съобразно законите на живата природа. Някой казва: „Да се помолим на Бога, Той ще ни открие всичко.“ Да се молиш на Бога, това именно е най-голямото изкуство. Да се молиш на Бога и молитвата ти да бъде приета, това подразбира да знаеш ези-

ка на небето. Ако отидеш в Англия и се обърнеш към някой англичанин за известна услуга, но му говориш на български език, той ще те погледне и ще ти каже: „Махни се оттук! Защо ми отнемаш времето? Нищо не разбирам.“ Ти ще останеш сам сред пътя и ще се огорчиш, че те отблъскват. Ако знаеш английски език, ти веднага ще му заговориш на този език, ще му кажеш, че си чужденец в тази страна, и той веднага ще ти се притече на помощ. Това значи да знаеш езика на англичаните. Англичаните са доблестни хора. Те са благородна нация, готова на жертви.

Ще ви приведа една случка, станала с англичанин при потъването на парахода „Титаник“. Когато параходът вече потънал и повечето от пътниците се издавили, няколко пътници, с двама-трима матроси, успели да се качат на една лодка. Обаче числото на пътниците в лодката било повече, отколкото тя могла да издържи, затова един от матросите се обърнал към пътниците и казал: „Господа, ние сме повече, отколкото лодката може да издържи в това развълнувано море; при това положение всички сме в опасност, смърт ни чака. Предвид на това трима от нас трябва да се пожертват, за да се облекчи положението на останалите.“ Настъпило голямо мълчание. Матросът повторил още един път поканата, но и този път никой не се обадил. И наистина кой ще е този, който ще се обади? В това време един от англичаните, който бил в лодката, запитал: „Колко души трябва да се хвърлят във водата?“ – „Трима души.“ – „Добре, аз ще се хвърля във водата.“ И като казал тези думи, чуло се падане на нещо тежко във водата. След кратък момент двама матроси последвали примера на англичанина. Някога вие казвате: „Аз трябва да се жертвам.“ – Кога трябва да се жертвате? Човек трябва да се жертва за доброто на другите, когато се намира в положението на този англичанин. Питам: Вие, които днес сте поставени в тази лодка, не сте ли готови да излезете от нея и да

се хвърлите в морето, за да се жертвате за отечеството си или за цялото човечество? Ако Христос не беше излязъл от лодката и не беше се хвърлил в морето, какво щеше да стане със съвременното човечество? Ако Христос не беше се жертвал за човечеството, ако не беше се подложил на ударите на римските войници и не беше понесъл кръста, каква култура щяхте да имате днес? От ударите, които римските войници нанесоха на Христа, излезе сила, която се предаде най-първо на самите войници, а чрез тях и на цялото човечество. Тази сила се предаде по негативен начин. По същия начин днес българите приемат сила от Бялото братство, към което отправиха и продължават да отправят хиляди хули. Обаче всички хора ще проверят Истината. Римските войници изчезнаха, Римската империя изчезна, обаче Истината и до ден днешен съществува и се предава от човек на човек, от народ на народ. Ударите, които римските войници нанесоха на Христа, се предадоха и на цялото човечество, поради което днес хората страдат много повече, отколкото по-рано. Днес хората са по-нещастни, носят повече страдания, отколкото във времето на Христа. Съвременните хора имат скръб в сърцата си, а радост отвън. По-добре е обаче човек да има радост в сърцето си, а скръб отвън. Какво струват милиардите на някой човек, чийто стомах, дробове са празни? Какво ще го ползва храната, която той дава на стомаха си? Най-после, какво ще му струва знанието, което той има, ако мозъкът му е болен? Или какво ще го ползва знанието, което има за живота, и разбирането кой живот е добър и кой лош, ако не може да го приложи в своя личен живот? Под добър, Божествен живот разбирам този, при който всяка дума, всяко чувство и всяка мисъл е на мястото си и от тях мога да се ползвам не само аз, но и всички около мене. Смисълът на този живот не седи в многото, но не и в малкото; смисълът на този живот не седи в силата, нито в безсилието. В какво седи тогава

смисълът на Божествения живот? В благородството на човешкото сърце. Ако всеки човек се заеме да изработи в себе си благородно и възвишено сърце, той ще познае истинското си положение като човек. Кое сърце е благородно? Което и при най-големите бури в живота не отпада. Всеки човек трябва да бъде като този англичанин, който стана в лодката и каза: „Господа, аз ще се хвърля в морето.“ Този англичанин имаше идея. Кой беше той? Той беше българският дядо. Кой бяха матросите? Те бяха помощниците на този дядо.

Казва се, че от време на време Господ слизал на земята да наблюдава как живеят хората. Често Бог слиза чрез този дядо. И наистина забелязали, че в който дом влизал този дядо, там се внасяло мир, разумност и съгласие: децата в този дом били здрави, родителите разумни и любещи. В която държава влизал този дядо, всичко тръгвало напред. И след всичко това хората ще разправят, че Господ живял някъде далеч на небето, че веднъж написал някакви закони и от там насетне не се интересувал от нищо – оставил хората да се управляват сами, както те разбират и знаят. Този Господ, за когото се говори така, той може да бъде само идол, но не и разумно същество. Бог, в Когото ние живеем и Който живее в нас, има известни съотношения към нас, както и към всичко живо. Той се интересува от живота на всичко, което е създал. Кое е отличителното качество на Бога? Той е готов да задоволи всички нужди не само на хората, но и на най-малките същества, които Той е създал, били те насекоми, буболечици, тревници и т.н. Кое кара Бога да бъде толкова отзивчив към нуждите на всички същества? Великата Любов, която пулсира в Неговото сърце. Бог никога не е бил и няма да бъде глух за нашите страдания и желания. Кога не е глух? Ако тия наши желания са на място. Искат ли някой да стане цар, за да измъчва по този начин своите братя, на такова желание Бог не дава ухо. Обаче, ако някой гладен се обърне към Гос-

пода с молба да му помогне, Той веднага ще чуе молбата му и ще се притече на помощ. Който отправя към Бога молба за хляб, молбата му се чува. Един български студент разправяше една своя опитност за помощта, която Бог му пратил. Това се случило в Пловдив. По някакво стечение на обстоятелствата той прекарал цели три дни гладен, хапка хляб не могъл да намери. В това време минавал покрай една турска гостилница, дето готвели в двайсет и пет тенджери, и така хубаво му замирисало на ядене, че апетитът му се изострил още повече, гладът започнал да го мъчи усилено и с дълбока въздишка той си рекъл: „На мене ли се падна тази участ да гладувам цели три дни?“ В този момент ясно чува един глас да му говори отвътре: „Наведи се и виж какво има пред тебе.“ Той се навежда и вижда пред себе си сребърен половин лев. – „Хайде сега вземи този половин лев, иди в гостилницата да се нахраниш и повече не пъшкай“, добавил гласът.

Питам: Можем ли ние, съвременните хора, да се оплачем от недоимък? Господ на Любовта ни е дал голямо изобилие. Той чака само да се обърнем към Него и да изправим живота си. Всеки момент Бог ни се притича на помощ, като ни дава и радости, и страдания, за да можем по обратен път да се върнем към Любовта, да изправим погрешките си и да заживеем, както той живее. Ако Бог, Великият в света, ни обръща внимание, помага ни и се грижи за нас, не можем ли и ние, малките хора, да обърнем вниманието си поне към десетина души и да им помогнем, както на нас се помага?

„Глас в пустинята“. Божият глас казва сега в пустинята на всеки едного: „Оправете вашите вътрешни пътища!“ Има една наука, която определя както сегашния, така и бъдещия живот на хората. Тази наука е написана на лицето на човека. Ще кажете: „По портретите може ли да се чете?“ – Ако фотографът е добросъвестен човек, може да се чете и по фотографиите, но

повечето фотографии днес гледат да изкарват хората по-хубави, с по-гладки лица, отколкото са в действителност. Те ретушират лицата им, като се стремят да загладят всички бръчки по тях. Истинският фотограф трябва да фотографира човека така, че да схваща правилно характерните му черти, за да може един ден бъдещото поколение да учи, да чете по неговото лице. И това ретуширане, което днес фотографите правят, още не е свършено. Те могат да загладят само бръчките на лицето, а всички други черти остават същи. Например формата на очите, на устата, на носа, на ушите не може да се закрие и измени по никой начин. И като видим големи и изпъкнали очи, какво показват те? Те показват голямо лакомство. Това не се отнася до сегашните хора, но те са наследили тези черти от своите деди и прадеди още преди четири поколения. Очите на някои хора пък са вдлъбнати навътре и малки, като на къртица. На тия хора казвам: „Вашите деди и прадеди още преди четири поколения са живели само за себе си, те са били хора егоисти, които са ровили под земята като къртици.“ У други хора носът е завит надолу, като на орел. Това показва, че преди четири поколения дядото и бабата на тези хора обичаха да обират. Някой казва: „Кривичък е малко носът ми. Как да го изправа?“ Казвам: „За да се изправи твойт нос, трябва да минат също така още четири поколения, докато се надделеят тия вътрешни предразположения, които имаш в себе си.“

Същото нещо се отнася и за болестите. Някой казва: „Не зная какво ми стана, че заболях от вчера.“ – Не, не си заболял от вчера, но болестта ти се прояви вчера. Когато човек иска да излекува някоя болест, той трябва да започне да я лекува още преди да се прояви тя, а не да чака да се яви и тогава да вика лекари. Лекуването трябва да започва двайсет години преди да се е появила болестта. Бъдещите лекари ще лекуват болните си още преди да са заболели. Например лекарят ще

лекува циреите, преди те да са се явили. Какво правят съвременните хора? Яви се някой лош цирей у даден човек, и той веднага прибягва до лекар. По цели нощи не спи, страда, измъчва се, докато най-после ножът на лекаря разрешава въпроса. Как се разрешава въпросът с нож? Или се подобрява положението, или се усложнява. Вижте например колко много хора днес заболяват от рак. Каква болест е ракът и на какво се дължи? Причините за рака се крият в противоположност на чувствата. Когато някой човек започне да живее порочен живот, той непременно ще заболее от рак. Когато човек се откаже от възвишената идея, която го е вдъхновявала в живота му, непременно той ще заболее от гръдна болест и ще стане песимист. Така се явява и туберкулозата. Ще кажете: „Възможно ли е това?“ Много е естествено. Представете си, че този човек, който е работил с години върху тази идея, която го е вдъхновявала и крепила в живота, в един момент я разрушава! Как мислите, няма ли да стане цяла пертурбация в този човек? Такова разрушение не може да остане безнаказано. Да разрушаваш, това не е философия.

Глас на Едного в пустинята казва: „Прави правите пътищата Господни!“ Днес всички хора искат да живеят добър живот. Право е това тяхно желание. Не само сегашните хора, но и бъдещото поколение трябва да се стреми към добър, чист и свят живот. И хилядите поколения след нас трябва да живеят добър живот, за да изправят Господните пътища. Затова днес всеки човек се стреми да постави правилна основа на своя живот. И сегашните хора, както и тия на бъдещето, трябва да вземат поука от миналото и да поставят своя живот на здрава основа. Съвременните хора се само страхуват. Страхът показва невежеството на хората. Няма защо да се страхуват, но трябва да се заемат с изправяне на своите погрешки. Когато някой човек направи едно престъпление, той трябва да има доблестта да го изправи, а не само да го изповяда. Всеки

може да се изповяда, но изкуството е да се изправи. Следователно всеки човек трябва да се заеме с изправяне на своето сърце, с изправяне на своя живот. Някой казва: „Как ще се изправи животът?“ Питам: Как се е образувал той? Учените хора обясняват как се е образувал животът, как са създадени всичките планети, как е създадено слънцето, но тези обяснения са външни, те засягат само външната страна на въпроса за създаването на живота. Учените не вземат предвид разумната жива природа, която е турила всяко нещо на своето място, която е дала условия за развиване на всички живи организми, която е въздигнала човешката душа и човешкия дух, и затова не виждат възможностите, които тя е предвидила за всичко. Каквото и да философстват учените днес, има една наука в света, чрез която можем да изправим живота си. Всеки трябва да изправи живота си още сега, за да бъде изправен и в бъдеще. За тази цел ние трябва да вярваме в разумното начало в света, както и във всички разумни движения. В живота на човека има ред разумни и ред неразумни движения. Неразумно движение е например, когато дойде при тебе някой човек за услуга, а ти махнеш с ръка към него, с което му казваш: „Махни се оттук!“ Разумните движения са език, с който всички хора могат да се разбират.

Ще ви приведа един пример за разумно движение. Във време на Севастополската война френски войник изпаднал в едно варненско село. Отишъл при едни селяни и започнал да им говори на френски език, че иска да му дадат малко мляко. Те го поглеждат, не го разбират и му казват: „Нищо не разбираме какво искаш. Кажи на български, да те разберем.“ Но той не знае български. По едно време му дошло наум да направи някои движения, с които да предаде искането си. Навел се на земята, направил една дупка и след това започнал да прави такива движения с ръцете си, като че дои нещо. Дупката на земята представлявала съдът,

в който събирал млякото при доенето. Селяните, като видели това, изведнъж го разбрали и му казали: „Така, братко, кажи, че искаш мляко. Кажи си на български, да те разберем!“ Значи, те го разбрали по движенията. Това показва, че има един език, чрез който всички хора могат да се разбират и познават. И страданията, и радостите имат свой израз. Когато човек страда, лицето му носи отпечатък на това страдание. И животните страдат. Всяко страдание, всяка скръб хвърля свой отпечатък върху съществото, което страда или скърби. Както болестите оставят своите отпечатыци върху лицата на хората, така и скърбите оставят свои белези. Една красива мома искала да опита любовта на своя възлюбен и по този начин или да се освободи от него, или да му отговори на любовта. За тази цел тя турила на лицето си маска, която била много надупчена и почерняла, както това се случва с хора, пострадали от черната сипаница. Като дошъл нейният възлюбен, тя му казала: „Виж сега лицето ми колко е погрозняло от болестта, която прекарах!“ Той я погледнал и останал недоволен от нея. Тя го попитала: „Сега обичаш ли ме?“ – „Не, с такова лице аз не мога да те обичам.“ Така тя разбрала каква била неговата любов. Такава е наистина човешката любов. Тя се отнася само до кожата. Развали ли се кожата, и любовта изчезва. Днес повечето хора търсят външност, богатство и слава. Затова много съвременни моми казват: „Стар да е, глупавичък да е, но мазничък да е, кесията му да е пълна.“ Така казват и момците за момите. Това обаче не е морал. На такива основи не може да се гради животът. Казват: „В какво и да е, но човек трябва да вярва в нещо.“ Казвам: Човек не трябва да вярва в какво и да е, той трябва да вярва в абсолютното начало на живота, което дава благородство на сърцето, мир на душата, сила на ума и здраве на тялото. Мнозина търсят спокойствие и здраве в хората, в лекарите. Не, човек трябва да вярва в Бога и като се хване веднъж за

Него, болестта му ще изчезне, спокойствието му ще се възстанови. Когато Христос беше на кръста, казваше: „Господи, в Твоите ръце предавам духа си.“ Съвременните хора, като умират, казват: „Господи, приеми душата ми!“ Значи, и когато умират, те не знаят да се молят; и тогава заповядват на Господа. Кога каза Христос тия думи на Бога? Само след като не Го искаха хората. Той се обърна към Господа и каза: „Господи, тези хора ме биха, ругаха, изпъдиха ме при Тебе, затова, моля Те, приеми духа ми!“ До това време той работи между хората. Същото се отнася и до вас. Докато хората искат да работите между тях, няма защо да напущате света. Каква философия има в това да си отивате, преди да ви пъдят хората? Дойде ли време, когато не ви искат, тогава кажете като Христа: „Господи, в Твоите ръце предавам духа си.“ Жената казва на мъжа си: „Не искам да живея вече при тебе!“ Синът казва на баща си: „Не искам вече да живея при тебе!“ Казвам на жената: „Ако мъжът ти е човек на Любовта, ти ще живееш при него и ще се учиш.“ Казвам на сина: „Ако баща ти е човек на Любовта, ти ще живееш при него и той ще ти бъде учител.“

Днес всички хора се стремят към свобода, но вместо да придобият свобода, те изпадат в робство. Защо? Защото не знаят как да я придобият. Те се обиждат за нищо и никакво. Говорят за Любовта, а се разправят по Мойсеевия закон. Като видят, че някой проповядва Истината, започват веднага да се съмняват в него и казват: „Защо ли проповядва този човек? Колко ли му плащат за тия проповеди?“ Някой казва: „Може би му плащат хиляди левове, а може и милион лева.“ И затова мнозина казват: „Ако е за милион, и ние можем да станем добри проповедници.“ – Не, проповедник с пари не става. Кречетало може да стане, но не и проповедник. Проповедникът трябва последен да задоволява своите желания. Когато всички хора се нахранят, той трябва да остане последен и да запита Господа:

„Господи, мога ли и аз да се нахраня?“ Проповедникът трябва да бъде идеалист, да проповядва и да служи на Бога доброволно, а не насила. Такива трябва да бъдат хората на новия идеал; такива трябва да бъдат хората на новата наука! Такъв трябва да бъде моралът на всички музиканти, поети, художници, философи и учени! В бъдеще, когато се дава угощение, ще се тури съвсем нов ред на трапезата, а не такъв, какъвто е съществувал досега. Когато се сложи трапезата по новия начин, майките ще наредят на първите места децата, на второ място ще поставят хората от средна ръка и на трето място ще поставят най-видните хора – музиканти, поети, писатели, художници, учени и философи, които ще кажат: „Господи, досега ние свирехме, пяхме, рисувахме, учихме децата – всичко правихме заради тях, а сега и ние ще похапнем заедно с тях и ще си починем.“ Така трябва да бъде! Музикантът свири за децата, писателят пише за децата, философът работи за децата, ученият работи също за децата. Съвременните хора, които воюват, които се бият, които си дърпат косите, са деца. Мнозина казват: „Култура имаме ние!“ – Да, култура на малките деца. Според последните изчисления съвременното човечество е на 12 години, а в новата епоха ще бъде на 14 години. Числото 12 показва, че човечеството е завършило развитие си за старата епоха и влиза в нова епоха, при нови условия и нов живот.

Аз бих желал всички хора да бъдат на 14-годишна възраст, да поставят здрава вътрешна основа на своя живот. Ние не говорим за съвременната философия и наука. Днес всички учени, философи, поети и музиканти не са самобитни. Всички са черпили и черпят своите знания едни от други. Ще дойде един съвременен проповедник, ще отвори Евангелието и ще каже: „Вие трябва да живеете съобразно тази свещена книга!“ Питам: Пророк Исаия от тази книга ли черпеше материал? Мойсей от тази книга ли черпеше матери-

ал? Ами Петокнижието как е написано? Нито пророк Исаия, нито Мойсей се ползваха от тази книга, нито пък се съветваха с Христа, както правят днес всички проповедници. Според вашите разбирания ще излезе, че всички стари пророци са били еретици. Защо? Защото не се съветвали с Христа. Обаче, ако сега дойдат пророк Иеремия или пророк Исаия, или Мойсей, всички ще отворят тази книга, ще се поусмихнат малко и ще кажат: И ние вярваме в тази книга, и ние вярваме в Евангелието. Защо? – Защото, когато тази книга се създаваше, и ние работихме за нея. Възможно ли е да не вярваш в нещо, за което си работил? Когато Бог работеше в света, и ние бяхме при Него. Наистина всички стари пророци взеха участие в Божията работа. Днес призовават и нас в Божието дело. Казва се в Писанието: „И веселиха се в Неговата обитаема земя, и наслаждението им беше с човешките синове.“ – Кой са тези синове? Това са разумните синове на Бялото братство, с които Мъдростта се е веселила.

„Глас на Едного“. Това е Божият глас, който вика в пустинята: „Оправете пътя Господен!“ Всеки трябва да промени начина, по който досега е живял. По-голямата сестричка, която до 14-годишната си възраст е побивала своите по-малки братчета и сестричета и е дърпала косите им, като стане на 14 години, започва да омеква, да става по-внимателна в отношенията си, защото знае, че всички я наблюдават. Тя вече се обръща към своите по-малки братчета и сестричета нежно, потупва ги по гърба леко и казва: „Какините!“ Значи, тя е станала вече по-голяма, така е станала.

Аз бих желал всички млади сестри да станат таки, а всички млади братя да станат бабьовци, да ги зачитават. Нека има в света и таки, и бабьовци! Какво означават думите „кака“ и „бабьо“? Тия думи днес са изгубили много от своето първично значение. Думата „кака“, съставена от ка-ак, частицата „ак“ означава бял. Думата „брат“, „бабьо“, аба, това е първичното, Бо-

жественото начало, което живее в бацько. Когато това начало влезе в човека, той става истински брат или истинска сестра. Когато влезе в братя, той става бацько, когато влезе в сестрата, тя става какя. Тези думи имат санскритски произход, но съществуват и в китайски, и в гръцки език. Когато човек се заеме да изучи произхода на езиците, ще види как са произлезли те.

Гласът на Едного, който вика в пустинята: „Прави правите пътищата Господни!“ Когато казваме, че сме в края на тази епоха, ние подразбираме, че сме в началото на друга епоха, на великата епоха, подобна на която досега не е съществувала. Никога човечеството не е имало по-добри условия от сегашните. Мнозина казват, че светът ще се свърши. Не, светът няма да се свърши, но ще се свършат престъпленията, тоест ще се тури край на престъпленията в света. Сега иде нова култура – култура на идеите. За тази култура се изискват идейни хора. Когато някой се усъмни в мене, ще вдигна ръката си и ще му кажа: „Чети на моята ръка!“ Когато някой се усъмни в мене, ще открия лицето си и ще му кажа: „Чети на моето лице!“ Когато някой се усъмни в мене, ще му кажа: „Чети по моето тяло!“ Преди трийсет години срещам един български войвода, който беше около 70-годишен старец, поглеждам ръката му и казвам: „Братко, ти си направил големи престъпления. Много хора си избил.“ Външно лицето на този старец изглеждаше миловидно. Той отговори: „Да, синко, големи престъпления тежат на съвестта ми. Искях да направя добро на своя народ, но нищо не постигнах, само душата си опетних.“ – „Лоша е ръката ти и за всичките си дела ще даваш отчет пред Бога.“ – „Така е, синко, не бих желал да срещна човек с ръка като моята. Разбрах, че така, както действах аз, народ не се освобождава.“ – Така е, народ се освобождава с разумно слово, без убийства и кръвопролития, без изтезания и измъчвания едни други. Само с Любов може да се освобождават народите; само с Любов

може да се освобождават хората от тяхното робство. Всеки човек, всеки народ, па и цялото човечество разрешават днес една велика задача в света. Когато човек разреши тази задача единично за себе си, когато приеме Божественото начало в себе си и му даде първо място, тогава и народите, па и цялото човечество ще разрешат своята задача. Светът ще се изправи, когато се изправи единицата. Невъзможно е да се повдигне един народ колективно. Народите сами по себе си не съществуват. Те представляват възможности за индивидите, за душите. Както семките и листата са възможности за развитието на растенията, на дърветата, така и всички външни форми са възможности за развитието на онзи разумен, възвишен живот, който се проявява в света. Следователно всеки човек трябва да каже: „Когато аз изправам живота си, и светът ще се изправи.“ Всеки човек има възможност сам да изправи себе си. Този момент е велик и важен в живота на индивида. Днес България се нуждае от такива хора. Нека бъдат те 5–10–100–1000 души – колкото повече, толкова по-добре! Такъв трябва да бъде великият идеал на всеки човек, на всеки народ. Ако българите искат да съществуват като народ, трябва да си дадат подтик към идейното, защото само в идейното има истински живот. Личността може да съществува само в идейното; семейството може да съществува само в идейното; племето може да съществува само в идейното. С какво е велика днешна Гърция? Тя е велика със своите учени хора. Тя е велика със своята минала култура. Нейната велика култура е изразена в лицето на Орфей, Сократ, Платон, Питагор, Платон и др. С какво е велик Рим? Със своите велики хора, но не и със своите пълководци. Само великите хора оставят нещо на света. С какво е велик еврейският народ? Със своята свещена книга. Извадете тази книга от него и той престава да съществува като народ. С какво са велики египтяните? Със своите пирамиди, които оставиха на човечеството. С какво

се отличава християнската култура? Със закона на вътрешната жертва. Християнската култура именно повдигна жената, тя повдигна сърцето като принцип. Тя е култура на жената и затова жената трябва най-добре да я разбира. Християнската култура не е на мъжете. Сега ще дойде културата на мъжете. Следователно християнската култура на жените и новата култура на мъжете ще образуват два противоположни полюса на живота. Те трябва да се съединят в едно и да дадат ново направление, нова насока на цялата земя. Между мъжете и жените трябва да дойде идейно, вътрешно разбиране. Само по този начин животът може да се осмисли и да дойде нова религия между хората.

Днес хората се плашат, като чуват думата „нова“ религия. Какво страшно има в новата религия? Тя е религия на Любовта. Тогава какво страшно има в Любовта? Нали всички съвременни хора плачат, че са изгубили Любовта си, и все нея търсят? Дойде ли новата религия, хората няма вече да мислят за държави, няма да мислят за царства. Цялата земя ще бъде една държава, едно царство. Пък ако искат да правят църкви, нека правят колкото искат. Ако искат да правят казарми, нека правят. Те ще служат за възпитание на младежта. Тогава всичко, каквото се замисли и направи, ще бъде за благото на цялото човечество. Дойде ли това време, всички хора ще се разбират. Как ще разбират светиите? Като хора на вътрешната велика наука. Как ще разбират философите? Като хора, които имат разумно и правилно разбиране за живота. Как ще разбират музиката и поезията? В онези възвишени песни, които будят чист и красив трепет в сърцата на хората. Днес навред чуваш песента „Заплакала ми е гората, гората още и планината“. Това не е песен. От кого плачат горите? Наистина всички български гори плачат днес и аз им казвам: „Плачете, и аз плача заедно с вас!“ Нека българинът запее сега друга песен: „Заплакало ми е сърцето, но за да не плаче, аз

ще се заема да измения всичките си прегрешения. От сега нататък и гората няма да кастроя, но ще ѝ дам подтик към нов живот, както ще дам подтик и на своето сърце към добро.“ Гората е символ на особен живот. Всеки човек, който не може да почита гората, той не може да почита и хората. Всеки човек, който не може да почита изворите и ги разрушава, той не може да почита и живота. Навсякъде и във всичко има живот.

Глас на Едного, който вика в пустинята: „Прави правете пътищата Господни!“ Защо? Защото иде новата култура. Казвате: „Какво ще стане със старото?“ – Старото няма изведнъж да се разруши. Всичко старо, което може да се употреби в строежа на новото, ще се използва, а онова, което е негодно за този строеж, ще се изхвърли навън като непотребно. Не само старото ще се измени, но и човек трябва да се измени. Тъй както е днес човекът, със своето старо верую, със своите стари разбирания, той не може да припари до новата култура. Тъй както днес е устроен човекът, със своя череп, със своето лице, със своите крака и ръце, със своите мускули и кости, не може да направи крачка към новата култура. Той трябва коренно да се преобрази, ако иска да влезе в живота на новата култура. Какво е веруюто на съвременните хора? Виждате ги днес, че са готови да се жертват за благото на другите хора, а на другия ден казват: „Защо трябва да се жертваме за другите хора? Те не заслужават тия жертви.“ И веднага се отказват. Не, всеки човек трябва да постъпва така, както Бог постъпва. Всяка сутрин Бог изпраща своето благословение, храна, дрехи, радост и веселие на всички същества. Така трябва и всеки човек да извърши без колебание работата, която Бог му е възложил.

След всичко това ще дойде някой философ да ме пита какво понятие имам за Бога. Бог е Любов, Мъдрост и Истина – три големи велики свята, за изучаването на които ми е нужна цялата вечност. За да науча какво нещо е Любовта, Мъдростта и Истината, трябва да имам на разположение цялата вечност и като се

върна, ще ви разкажа какво представляват тези три свята. Аз няма да постъпя като онзи философ, който живял само в лъжи в живота си. Извиква го един ден султанът и му казва: „Кажи една лъжа!“ – „Не, аз съм решил вече да не говоря никакви лъжи. Но виж какво ще те помоля. Баща ми умря, та имам нужда от 500 лири. Услужи ми, моля ти се!“ Султанът му дал 500 лири, но му казал да ги върне при първа възможност. Философът взел парите, лутал се натук-натам из света, но при султана не се върнал. Извикал го султанът и го попитал: „Защо не донесе парите?“ – „Това беше последната лъжа, която ти казах, като взех тия пари.“ Тъй се лъжат днес всички хора: в религиозно отношение се лъжат, в научно отношение се лъжат, мъже и жени се лъжат помежду си. Всички говорят за свобода, но се лъжат, нямат свобода; за победа говорят, но няма никаква победа. Някоя жена говори за мъжа си: „Като моя мъж друг няма в света, много е добър!“ Не се минава и година, същата жена казва: „Да те пази Господ от такъв мъж!“ Майка говори за детето си: „Като моето дете подобно ангелче няма.“ Не се минават две-три години, същата майка казва: „Да те пази Господ от такова дете!“ Всички казват: „Да те пази Господ!“ Да, сега е време да се пазите.

Казвам: Ако спазвате законите на Любовта, Мъдростта и Истината, върху вас ще се излеят всички благословения, обещани на човечеството от паметивека. И ако всички българи се съединят с Бога и заработят заедно с него, българският дядо с бялата брада, с благородното сърце, с възвишения ум и с бялата тога на тялото ще дойде между тях; и ако те Го познаят, Той ще тури основа на новата култура у тях и ще внесе мир, радост и веселие между всички хора. И тогава всички хора ще повярват, че в света е настанало нещо ново, нещо велико.

12 декември 1926 г., София

Те свидетелстват

*Делата, които аз правя в името на
Отца си, те свидетелстват за мене.*

Иоан 10:25

Ако искаме да познаем вътрешното съдържание на житното зърно или на семка от някое плодно дърво, трябва да ги поставим в условия, необходими за тяхното развитие и проявление. Външният, физическият или проявеният свят представлява форми, методи, чрез които живата природа е работила и продължава да работи и до днес. С тия методи трябва да работят и съвременните хора. Всеки човек, който иска да добие истинското знание за живота, да намери начините за засилване на своето тяло, за облагородяване на своето сърце и за развиване на своя ум, трябва да разбира и прилага в живота си законите за физическото си тяло, както и тия за чувствата и мислите. Не е достатъчно човек само да знае законите, но той трябва да ги прилага. Когато някой човек произнесе например думата „любов“, той трябва да я произнесе правилно, тоест така, че тази дума да произведе своя ефект. Една дума може да произведе нужния ефект върху човека само тогава, когато при изговарянето ѝ се вземат предвид всички елементи, които тя включва в себе си. Всяка дума съдържа свои специфични елементи. Българинът вмъква в думата „любов“ такива елементи, според както той я разбира. Ние виждаме в тази дума българската любов. Всеки, който разбира законите, ще се увери в това. Човек трябва да разбира законите на звуковете, на слоговете на думите и най-после той трябва да разбира и законите, по които се сформират изреченията. Някой казва: „Звукът сам по себе си е безсмислен.“ –

Да, ако изговорите само някои звукове, като: а, о, и, у и други, в тях не може да се види нещо смислено, но ако ги съчетаете по известни закони, от тях безсмислени звукове ще изкарате нещо смислено.

Един от древните царе извикал всички мъдреци, всички философи в царството си и им казал: „Искам някой от вас да ми каже едно мъдро философско изречение, което да съдържа една от великите Истини на живота.“ Един от тия мъдреци казал следното изречение: „Твърдото произвежда топлина; топлината произвежда мекота; мекотата произвежда вода, а водата произвежда чистота.“ Какво се разбира от думите „твърдото произвежда топлина“? Ако съберете две води на едно място, те могат ли да произведат топлина? Не могат. Обаче вземете ли парче желязо и парче кремък и ги търкате едно в друго, ще се произведе топлина. Казвате: „Еди-кой си човек е твърд.“ За да произведе топлина, този човек трябва да бъде твърд. Оттук ние казваме: топлината на човека се произвежда от неговите кости. Защо са костите на човека? Да произвеждат топлина. Защо са мускулите му? Да произвеждат мекота. Защо му е мекотата? Да придобива чистота. Защо му е чистотата? Чистотата е носителка на здравето; здравето пък е необходимо за живота.

Днес под думата „топлина“ се разбира горение. Не, горението не е топлина. Наистина при горението се образува и топлина, но това, което гори и изгаря, същевременно се разлага. Истинско горение е това, при което тялото гори, без да изгаря и без да се разлага, а отделя само топлина и светлина, които са условия за живота.

Христос казва: „Делата, които аз правя в името на Отца си, те свидетелстват за мене“. Само разумният, само ученият човек може да прави дела. Под думата „учение“, „знание“ ние не разбираме официалното, обикновеното знание, с което човек може да се облеche като в някоя парадна дреха, но подразбираме това

знание, което влиза в неговата кръв и плът. Кръвта е смисъл на живота. Под „плът и кръв“ се разбира същественото в живота.

Животът на земята е пълен с противоречия, които спъват хората. Питам: По кой начин могат да се разрешат тия противоречия? Казвам: Ако човек не може от своето желязо и от своя кремък да произведе топлина, той не е учен, нито разумен. Може ли да произведе топлина от своето желязо и от своя кремък, той е учен, разумен човек; може ли от придобитата топлина да произведе мекота, а от придобитата мекота – вода, той е учен, разумен човек. И най-после, ако може от придобитата вода да произведе чистота, той е истински и учен, и разумен човек. И ако от чистотата може да произведе живот, той е умен и добър човек. Както виждате, тук има градация в придобивките. Умният човек е всякога добър. Когато знанието се лиши от добродетелта, раждат се противоречия в живота. Във всеки човек има противоречия. Противоречията се явяват главно между ума и сърцето на човека: умът иска едно, сърцето – друго. Как могат да се разрешат тези противоречия? Както могат да се създадат противоречия между ума и сърцето, така могат да се създадат и между Първичната причина, която ни е създала, и нас. Казвам: Когато Бог създаде света, злите духове се опълчиха срещу Него. Как ще обясните това противоречие? Бог ли създаде тия духове, или те сами се родиха? Вие не сте виждали и не виждате тия духове, но последствията им виждате и носите. Как се обяснява гневът? Гневът зло ли е? Яростта зло ли е? В Писанието се казва, че Бог е гневен, яростен. Този гняв или тази ярост като зло или като слабост се счита у Бога? Гневът, яростта се считат като най-велики Негови качества. Съвременните хора не разбират дълбокия смисъл на тези думи. Покажете един човек, мъж или жена, ангел или светия, който никога да не се е разгневявал. Само този човек не се гневи, който постоянно е гневен. Как ще разберете това нещо?

Що е гневът, как и кога се заражда той? Когато човек иска да премахне едно препятствие, което го спъва в пътя му, у него се заражда сила. В този случай той е огниво, кремък, който, като се чука с желязо, произвежда топлина. Щом се образува топлина, гневът у човека преминава. Ако срещнете един човек със замръзнали, вкочанявали от студ ръце и крака, той е осъден на смърт. Ако този човек не се разгневи и не произведе топлина в себе си, ще оживее ли? Не. Напротив, той ще вкочаняса, ще замръзне още повече и ще заприлича на змия. Питам: Какво зло има тогава в кремъка, в огнивото? Като се търка кремъкът в някое твърдо тяло, произвежда се топлина, от която замръзналият човек стопля ръцете и краката си и се съживява. Произлязло ли е някакво зло от тази топлина? Съвременните хора виждат зло там, дето то не съществува. Според схващанията на разумните хора зло съществува само тогава, когато човек накладе поголям огън, отколкото трябва. Когато огънят на човека гори в камината му и го топли, това е добро за него. Когато обаче този огън се усили и запали къщата му, това е зло за него; то застрашава и околните къщи. Каква нужда има този човек да изгаря къщата си?

Казвам: Според разбиранията си хората се делят на добри и лоши. Обаче трябва да се определи какво нещо е добро и какво – зло. Добро е това, което служи за растенето, за цъфтенето, за връзването и за узряването както за отделния индивид, така и за семейството му, за народа му, за цялото човечество и за небето. Зло е това, което в даден случай спъва развитието както на отделния индивид, така и на цялото човечество. Злото парализира волята, сърцето, ума на човека, както и всичката негова вътрешна сила. Ще кажете: „При това положение на нещата човек не знае какво да предприема и какво да не предприема, да не би да изпадне в някакво зло.“ – Не е възможно човек да стане буквоед и да се страхува да се прояви. Взе-ме-

те за пример – съвременните учени хора са натрупали много материал в науката; хиляди хора от паметивека още са работили за създаване условия за развитието на съвременната наука, обаче ние не гледаме само на външната, но и на вътрешната ѝ страна. Това знание трябва да се обработи и приложи в целокупния живот. Веднъж разумно приложено, то ще научи човека кое е добро и зло и ще го упъти в пътя на доброто. За кого е това знание днес? Някои казват, че знанието възгордява. Когато знанието няма приложение, това е едно положение, но когато се прилага правилно, то носи благословение за света. Като се казва, че знанието възгордява, трябва ли да се откажем от него? Ако човек не може да постигне своето развитие, трябва ли да се откаже от него? Великите идеи трябва да се разбират правилно. Съвършенството е велик идеал, към постигането на което всеки човек трябва да се стреми. По същество съвършенството е непостижимо, но разбирането му е постижимо. Бог, като отвличена идея, е непостижим, но за да Го разберем, ние можем да Го ограничим в себе си.

Мнозина питат как можем да познаем Бога. – Три неща има, по които можем да познаем Бога. Те са Божията Любов, която носи живот; Божията Мъдрост, която носи ред, порядък и хармония в живота, и Божията Истина, която носи свобода и простор. Всички хора искат да бъдат свободни. Естествено е това желание на хората, но те трябва да знаят, че Истината носи и ограничения за човека. На едни хора тя носи свобода, а на други – ограничения. Истината дава свобода на сиромасите, а на богатите носи ограничения. Защо ограничава богатите? Да не трупат богатства повече, отколкото им трябва. Казвате: „Човек трябва да бъде богат.“ – Колко богат трябва да бъде? Колко пари са нужни на човек, за да прекара един сносен живот? – „Човек трябва да бъде голям.“ – Колко голям? Трябва ли човек да бъде голям като някоя планина или като

някой слон, или като някое предпотопно животно? – „Човек трябва да има широк ум.“ – Докъде трябва да се простира човешкият ум?

Тия разсъждения предизвикват следната мисъл. Казвате: „Земята е член от Слънчевата система.“ От математическо гледище Земята представлява едната страна на дадено уравнение. Спрямо какво е тя страна на уравнение? Спрямо Слънцето. Знаем при това, че двете страни на уравнението разглеждаме като дясна и лява страна. Коя страна на уравнението е Земята: дясната или лявата? Слънцето пък съставлява едната страна на друго някое уравнение, от друга някоя система. И тъй, всеки, който иска да знае какво нещо е Земята, ще състави даденото уравнение и ще види какво е отношението на Земята към Слънцето; после ще намери отношението на Слънцето спрямо друга по-крупна система, от която то съставлява член. Някой казва: „Аз съм мъж.“ – Да, ти си едната страна на дадено уравнение. – „Аз съм жена.“ – И вие сте страна на дадено уравнение. Важно е да определите коя страна на уравнението сте, дясната или лявата. Вземете например уравнението: $a = b$. Щом $a = b$, тогава имаме и следното равенство: $a + b = b + c$. С това изменя ли се първото уравнение? Следователно, ако мъжът и жената представляват страни на даденото уравнение, тогава, за да не се измени хармонията между тях, условията, които ги създават, трябва да бъдат еднакви. Тези уравнения, които ви дадох, са прости. С тях могат да се занимават ученици от долните класове, но с житейските уравнения, които аз засягам, могат да се занимават само велики умове.

Съвременните учени хора се занимават с решения на уравнения от физическия свят, обаче с това те разрешават само една трета от задачите на своя живот. Когато човек урежда своя физически живот, с това той разрешава само една трета от своите задачи. Да разрешаваш само една трета част от своя живот, това

значи да си разрешил само въпроса, че трябва да пътуваш. Това подразбира, че си решил само една част от уравнението, но не и цялото уравнение. След това ти трябва да решиш имаш ли благоприятни условия да пътуваш днес, или нямаш. Кога ще пътуваш? Когато има условия за пътуване. Да допуснем, че ти си решил да заминеш днес за Варна, обаче цялата линия до Варна е покрита със сняг, дълбок един метър. При това положение ще можеш ли да пътуваш? Казваш: „Веднъж съм решил да пътувам, аз ще тръгна с аероплан.“ – Да, но представете си, че горе някъде в пространството има големи бури, които отнасят всичко, каквото срещнат на пътя си. – „Тогава ще телеграфирам до Варна и пак ще свърша работата си.“ – Как ще телеграфираш, когато всички телеграфни жици са скъсани и съобщенията са прекратени? Както виждате, за всичко се изискват условия. Човек може да се изяви напълно само в един разумен свят.

Някой казва: „Аз мога да направя всичко.“ Какво означава това? Това подразбира, че всеки човек е страна на дадено уравнение, което той трябва да реши в своя живот. Следователно целият живот на човека е едно уравнение, а той представлява една част от това уравнение. Човечеството пък е едната страна на дадено уравнение от великата система уравнения в Божествения свят. Тогава човек и Бог пак съставляват уравнение; и човек, като страна на това уравнение, трябва да знае каква е днешната му задача. Някой казва: „Аз съм българин.“ Какви са идеите и задачите на българина? Спрямо България всеки българин е страна на дадено уравнение. България от своя страна съставлява част от друго уравнение, спрямо което има свои задължения. Днес българите не са свободни. Те и досега плащат данък след войните на европейските държави; от години вече плащат и още не могат да се изплатят. „Който много яде, много плаща; който малко разбира, много плаща.“ Българинът много яде,

малко се учи. Питам: Де са учените хора на българите? Кой са най-видните българи в света? Де е българският Сократ? Де е българският Платон? Де е българският Аристотел? Де е българският Хермес? Де е българският Милтън? Де е българският Шекспир? Де е българският Кант? Де е българският Нютон? Ако е въпрос за военния Атила, и между българите може да се намери равен нему. Но работата не се върши само с военщина. Огнивото и кремъкът сами нищо не вършат. Зимно време те разрешават някои въпроси, но лятно време огнът сам вече не съществува. Ако аз живея в някоя страна, дето няма огниво, тогава моят кремък и моето парче желязо са на място, те все ще разрешат една задача; обаче, ако аз отида в някоя страна, дето хората не се нуждаят от огниво, тогава моите кремък и желязо ще ми бъдат товар.

Сега аз засягам съществени въпроси от живота. Който иска да измени коренно живота си, той трябва да придобие дълбоко положително знание, което да даде нова насока на неговите мисли, чувства и действия. Някой пита: „Какво представляват всъщност човешкият ум, човешкото сърце и човешката воля?“ – Човешкият ум е страна на едно уравнение; човешкото сърце е страна на друго уравнение; човешката воля е страна на трето уравнение. Какво ще стане със сърцето, ако се увеличат, тоест подобрят, условията на ума? Питам: Какво ще придобие някой мъж, ако след като забогатее, вземе десетина жени? Този човек казва: „Аз имам две ръце, два крака, по десет пръста на ръцете и краката, затова ми трябва повече жени.“ С тази философия той иска да се оправдае, но това не е право. Казвам: Човек има две ръце, едната от които е женска, а другата е мъжка. Той има два крака: единият крак е също така мъжки, а другият – женски. Освен това пръстите на ръцете и краката показват, че на всеки пръст от едната ръка или от единия крак отговаря също такъв пръст от другата ръка или

от другия крак. Казано е в Писанието: „Отначало Бог двама ги създаде, мъжко и женско.“ Когато хората са допуснали многоженството, ние не ги съдим с това, но казваме какви са разумните закони, които Бог е създал, тоест говорим за истинската положителна философия на живота. Един от еврейските царе, Соломон, най-мъдрият цар в света, имал триста жени и деветстотин наложници. Какво придоби той от това? Опитва себе си, изпита и жените като наложници и като господарки. От това многоженство той придоби голяма опитност, която му струваше скъпо. Оттук вадим следното заключение: всяка жена, която живее в греха, е наложница; всяка жена, която живее в добродетелта, е жена само на един мъж, тя е майка в семейството. И всеки мъж, който живее в греха, е наложник; всеки мъж, който живее в добродетелта, той е мъж на една жена, той е баща в семейството. Ние не разглеждаме думите „баща“ и „майка“ в тесен физически смисъл, но ги разглеждаме в широк смисъл. Да бъдеш баща или майка, не е достатъчно само да родиш един син или една дъщеря. Когато в един човек се роди някоя велика идея или някое велико чувство, те са тъй живи, тъй интелигентни, както са живи и интелигентни децата. Всяка идея или мисъл, която се вселява в човека, представлява един светъл дух от невидимия свят, който посещава този човек, като му казва: „Аз искам да поживея в тебе като твое дете, да изпитам любовта ти, а ти поживей с мене, както искаш.“ След това друг светъл дух се вселява в сърцето на този човек като едно велико чувство. Значи, едно светло чувство се вселява в сърцето му и една светла мисъл в ума му, и ако този човек не знае как да постъпва с тия две светли същества, животът му ще бъде редица от страдания. Той може да философства по различен начин, да се оправдава, да прави каквото иска, но в края на краищата този човек няма да има никакъв идеал, никаква светла мисъл, никакво свет-

ло чувство. Той ще представлява от себе си една гола форма, едно голо съзнание. Светлата мисъл, светлото чувство правят духа на човека мощен и крепък. Мощното не прави човека нито корав, нито мек. Мощното, великото в човека е неговият непреодолим стремеж, който го подтиква напред и все напред. То е малко, но движенията му са силни; тия движения са в състояние да подтикват целия свят да върви напред.

Съвременните хора правят ред опити със силата на мисълта, като изучават резултатите, които тя произвежда. И вие можете да правите такива опити. Ако поставите в тиха вода един сал, дълъг десет метра и широк пет метра, и обикаляте около него, без да мислите нещо за неговото движение, той няма да се помръдне нито един милиметър от мястото си. Обаче, ако силно се концентрирате върху него, искате той да се подвижи и да тръгне, няма да се минат много дни, и ще видите, че салът започва да се движи. С мисълта си човек може да накара и къщите да се движат. Велика и мощна е силата на мисълта! Например някой човек иска да отиде във Варна, но условията не му благоприятстват. Какво може да направи за реализиране на това желание? Той може да направи следния опит: всеки ден да изказва мисълта „аз ще отида във Варна“. Ако постоянства в това ден, два, три, месец, два, три, най-после условията ще се подредят и той ще може да реализира своето желание. Някой иска да стане учен човек; друг иска да стане добър човек. Всеки ден ще изказват в себе си мисълта „ще стана учен човек“ или „ще стана добър човек“, докато най-после придобият това, което желаят. Всеки човек, който не постоянства в своите желания, нищо не може да придобие. Божествено е човек да постоянства в постигане на своите добри мисли и желания. Желаете ли нещо, ще казваш: „Ще бъде, ще бъде, ще бъде“, докато най-после стане. Същевременно човек трябва да знае значението и силата на думите, с които си служи. Вземете например думата „мога“ в българския език. Тази

дума е фатална, но човек, като не разбира значението и смисъла ѝ, употребява я, без да се замисля какви са нейните последствия.

Когато някой човек каже „мога“, ще стане точно противоположното. Това показва, че този човек не е разбрал смисъла на тази дума. Думата „мога“ произвежда голяма катастрофа в живота на хората, ако те не знаят как да я употребяват. Буквата М означава смърт. Буквата О е индийски знак, който означава празнина. Арабите са турили в тази празнина точка, която е център. Точката няма никакво измерение. За всеки човек, който употребява думата „мога“, без да разбира нейния смисъл, казват, че той гони вятъра. Такъв човек пише на своята възлюбена: „Аз мога да се ожения за тебе, но... Мога да ти дам пари, но... Мога да дойда с тебе, но...“ На това „но“ всички хора спират. Този човек пък, който е получил такова писмо, започва да размишлява и си казва: „Какво ли иска да каже този господин?“ Питам: Колко точки има това писмо? Започвам да броя: 1, 2, 3, 4, 5, 6...10 точки, тоест 10 нули. Какво означават тия десет нули? Те подразбират: аз мога да се ожения за тебе, но ще имаш десет големи разочарования, от които главата ти ще побелее. След това момата пише на своя възлюбен: „Аз мога да се ожения за тебе, но...“ То значи: аз мога да се ожения за тебе, но трябва да знаеш, че обичам обществото, обичам баловете, обичам да се обличам хубаво, модерно, да бъда първа в обществото и т.н. Още какво означават точките след съюза „но“? Те означават: ако ти се съгласиш да изпълниш всички мои желания и капризи, скоро ще намериш затвора; ако искаш да бъдеш свободен, откажи се да желаеш това, което аз мога. Същото нещо, преведено на астрологически език, подразбира: астрологическите знаци на тия две същества не се съвпадат, поради което те не могат да влязат в брачни отношения помежду си. Между тия две същества няма никакво съответствие. Те представляват страни от разнородни уравнения, които нито се намаляват, нито се увеличават.

Христос казва: „Делата, които аз правя в името на Отца си, те свидетелстват за мене“. Под думата „Отец“ разбираме най-възвишеното, най-разумното, което Любовта включва в себе си. Думата „Отец“, както е употребена в стиха, подразбира: разумната Любов, която дава условия за живот и растене, но същевременно причинява и смърт; разумната Мъдрост, която дава светлина и знание, но същевременно и лишава човека от тях; великата Истина, която носи свобода, но същевременно носи и ограничения. В действителност така е. Всеки, който иска да се учи, трябва да умре. Така е било в старите школи, така е и днес. В древните времена, когато някой отивал на училище да се учи, той трябвало да се откаже от много свои стари навици; той трябвало да се откаже от знанието, което придобил от своите майка и баща, дядо и баба, за да може съвършено да се преобрази. Мислите ли, че като влезете във Великата школа, не трябва да умрете? За всичко старо, което спъва вашето развитие, трябва да умрете. Мислите ли, че житното зърно, като влезе в земята, не трябва да умре? То трябва да умре, за да се роди в него новият живот. Според този закон, ако посадите едно житно зърно десет пъти в земята, то ще има различни опитности, ще придобие различни качества. Същото нещо се отнася и до хората: всеки ден те придобиват нови опитности, нови качества, но понеже съзнанието им още не е в състояние да схване и разбере тия малки придобивки, те гледат на другите хора, виждат тяхното положение и казват: „Еди-кой си човек е станал богат; еди-кой си човек е станал учен.“ Казвам: Ако аз констатирам, че даден човек е разбогатял, че друг човек е станал учен, това трябва да бъде за мене стимул, да зная, че и аз мога да постигна това. Туй показва, че тия хора са впрегнали на работа всички свои сили, всички свои възможности и затова имат резултат. Под богатство разбирам това, което внася живот в човека, а не

смърт. Да придобиеш знание, разбирам да придобиеш живот, а не смърт. Някой казва: „Аз придобих Любавта.“ – Придоби ли с нея заедно и живота? Понякога Любавта може да донесе и смърт. За кои хора тя носи смърт? За неразумните. Когато двама души се влюбят в една мома, те се дуелират и единият от тях непременно умира. Не е лошо да се дуелират, но начинът, по който се дуелират, не е прав. Нека се дуелират с книжни ножове, че да произвеждат помежду си светлина и топлина. Или нека се дуелират чрез жребие: да хвърлят помежду си жребие, та комуто от двамата се падне пълно жребие, да вземе момата. Положението на тази мома е както на овца, която се намира между два вълка. Тя седи между двамата и най-напред запитва единия: „Ти обичаш ли ме?“ После запитва другия: „Ти обичаш ли ме?“ – „Тогава който от двамата излезе по-силен, той ще ме спечели.“ Какво трябва да прави тя след това? Трябва ли тази мома да чака резултата на тази борба, да види кой от двамата ще надвие, или трябва да плюе на краката си и да удари на бяг, колкото силите ѝ държат? Разбира се, че трябва да бяга. Ако тя чака изхода на борбата, тогава онзи, който надвие, ще я вземе, ще я свърже с любовта си и тя или ще оживее, или ще умре – зависи каква ще бъде любовта на тия двама млади.

Съвременните хора се спират повече върху външната страна на живота, но те трябва да знаят, че всяко явление представлява символ, в който се крие дълбока, велика идея. Тази борба, която става между двамата момъци, става вътре в човека. Той е в постоянна борба в себе си коя идея да вземе надмощие. За да не става тази борба в него, той трябва да даде място само на една свещена идея в себе си. Има ли тази идея, всички други идеи и чувства в него ще се групират около тази свещена идея по законите на групирането. По този начин в неговия живот ще се образуват правилните уравнения, правилните процеси.

И тъй, всеки човек трябва да наблюдава и изучава себе си, като продължава работата си оттам, додето е достигнал. Всички хора са пътници и трябва да знаят, че се намират в свят на постоянни промени. Всяка година умират и се раждат милиони хора, както и милиони животни, което показва, че светът, в който живеем, още не е напълно уравновесен. Мнозина казват: „Каквото е решил Господ“, или: „Тъй е решил Господ“. Значи, това подразбира, че Господ е решил за някого да умре, за друг – да се роди, за трети – да възкръсне, за четвърти – да разбогатее, за пети – да осиромашее, и т.н. Питам: Вие, които казвате така, към кои се отнасяте? И ако наистина Господ е решил всичко това да бъде така, защо вие не сте доволни от положението си? Защо не сте доволни от Неговите решения? Казвам: Господ допуска да станат всички тия неща, но същевременно Той казва: „Ако вие ме слушате, има и друг начин, друг път, по който може да се излезе от затруднителните условия на живота. Аз ще ви покажа този път.“ Следователно страданията носят велики блага за човешката душа. В страданията човек се учи, облагородява и развива. Те са мощна сила в природата. Всички велики, всички силни хора в света са били подложени на големи страдания, вследствие на което те се развивали бързо и се отличавали от окръжаващите хора на своето време. Ето защо всички велики хора са минавали пред своите съвременници като ексцентрични, като болни хора в умствено отношение. Не, велики, силни хора в света са тия, които природата е удостоила с големи страдания. Какво мислите за онзи човек, който е лежал цели 38 години болен на своето легло? Този човек имал силна воля, голяма вяра и затова е могъл да изкара толкова години в своето страдание. И всеки човек, който цял живот прекарва в сиромашия, но нито за момент не се поддава на мисъл за кражба или за някакво друго престъпление, той е човек с големи знания, с дълбока философия за

живота – богат човек е той. Всеки човек, когото природата не е удостоила с големи страдания, той започва да тлъстее, да се обогатява и казва: „Освен парите нищо друго не ме интересува в света.“ Кажете ли така, този човек вече е на хлъзгав път. Като влезеш в къщата му, няма да намериш нито една книга за четене, а само тефтери. Той казва: „Имам толкова и толкова милиони. Ще дам на единия си син толкова, на другия – толкова, и след това ще умра спокоен, че съм ги осигурил.“ След смъртта му синовете ще разделят наследството от баща си, ще ходят тук-там по света и за нищо няма да мислят. Каквито са майката и бащата, такива са и децата. Затова именно казваме: разумната сиромашия е за предпочитане пред глупавото богатство. Такива богати хора ние наричаме „богати сиромаси“. Може ли да се нарече сиромас човек този, който възкресява мъртвите? Той може да няма външни богатства, може да няма къща, де глава да подслони, но той е вътрешно богат човек, със знания, сила и мощ. Може ли да се нарече невежа този човек, който с едно махане на тояжката си вдига болни от леглата и възкресява мъртви? Може ли да наречете такъв човек страхливец или безбожник? За предпочитане е човек да бъде сиромас, без къща, без шапка на глава, с прогледали обуца на крака, но да владее изкуството болни да лекува, мъртви да възкресява. Днес повечето хора са добре облечени, но нека се опитат да махнат със своята тояжка, да видят колко болни могат да излекуват и колко мъртви да възкресят. Да лекуваш болни и да възкресяваш мъртви, това са велики задачи за човечеството. Днес повечето майки проповядват на децата си: „Работете, учете, за да се осигурите, добре да се обличате и храните, добре да живеете.“ Това не може да бъде идеал нито за стари, нито за млади. Това са остарели идеи, с които съвременните хора се раждат и умират. Идеалът е да дойдеш до положението, като стигнеш до някоя река, която няма мост, да махнеш

с тояжката си и да се намериш на другия край на реката. Идеал е, като се намериш пред полите на някоя планина, да махнеш с тояжката си и да се намериш на върха, без да се изкачваш и уморяваш. Това е знание! Бъдещият идеал на човека трябва да се сведе към следното: да преминава река без мост; щом пожелае да се изкачи на върха на някоя планина, моментално да се намери там, без да се изкачва; да възкресява мъртви, да парализира действията на апашите, да сваля хора от бесилките и т.н. Когато хората страдат, те се обръщат към Господа и казват: „Господи, не виждаш ли нашите страдания?“ Той казва: „Аз виждам всичко, но вие не виждате.“ Когато всички хора се стремят към висок идеал и го желаят, тогава ще дойде спасението на света. Днес какво желаят хората? Пари и само пари. Младите моми и момци искат пари; бащите и майките искат деца. Всичко това имат – и пари имат, и деца имат, и къщи имат, но въпреки това пак страдат и умират. Това са стари идеи. Нека да има едно дете в света, но за света да е! Една жена да е, но за свят да е! Една мома да е, но за света да е! Един момък да е, но за свят да е! Защо ни са триста жени и деветстотин наложници? Защо ни са толкова идеи и чувства, ако те не могат нищо добро да ни донесат? Ние засягаме въпроса принципиално и казваме: „Един идеал има, към който всички хора трябва да се стремят.“

Христос казва: „Делата, които аз правя в името на Отца си, те свидетелстват за мене“. То значи: делата, които аз правя в името на Любовта. Всеки, който разбира закона на Любовта, като махне с ръката си, мъртвият възкръсва, болният оздравява. Само онзи, който разбира закона на Мъдростта, като махне с ръката си, отваря очите на слепия. Само онзи, който разбира великия закон на Истината, като махне с ръката си, освобождава ограничения, дава простор и свобода на неговата душа. Срещаш някой човек обезсърчен, отчаян в живота, иска да бяга някъде далеч в света и

казва: „Жена ми е причина за всичко това.“ Друг някой казва, че обществото е причината за тези неща. – Не, не са виновни нито жена му, нито обществото. Трети казва, че Господ не е създал света, както трябва. Добре, щом този човек разбира толкова, нека създаде едно общество според своите разбирания, да видим какво ще бъде това общество. Нека този човек стане мощна сила в света, да даде образец за нещата, а не само да говори празни приказки. Бог не обича празните думи. Когато някой се гневи, нека се разгневи така, че от неговия гняв да излезе огън. След това да се произведе мекота, после да се яви вода, а най-после – чистота. Ако този гняв може да произведе всичко това, той е на мястото си, не може ли да произведе нещо, той не е на мястото си. Ако се съмняваш, съмнявай се докрай, та дано светлина излезе от твоето съмнение. Някой казва: „Господ не съществува.“ – Това е едно костеливо уравнение, което ти трябва да решиш, а не само да съставиш. Който казва, че Господ не съществува, това показва, че неговият баща е умрял. Докато бащата е жив, и децата го познават, и той се грижи за тях. Но какво трябва да правят децата, след като баща им умре? Това е едно уравнение, което всеки, който е останал без баща, трябва да реши правилно. Щом бащата умре, децата трябва да работят, да заемат неговото място. Същото се отнася и за онези, които казват, че Господ не съществува. Който казва, че Господ не съществува, той трябва да заеме Неговото място и да работи. Той трябва да запретне ръкавите си, да отиде в Египет и там да работи, тухли да прави. Когато някой казва, че Господ не съществува, казвам му: „Ти трябва да отидеш в Египет да правиш тухли; там ще те сполетят болести, страдания, смърт.“ Когато някой човек признава съществуването на Бога, той е богат, щастлив, защото баща му е жив и работи, грижи се за него. Някои хора се сърдят, когато им дохождат страдания и изпитания в живота. Те мислят, че другите хора около тях са виновни за положението им.

Често хората казват: „Човек все трябва да има някой Господ в света.“ – Да, вярно е, всеки човек си има по един Господ: за някого Господ е даден министър, за друг – някой депутат, за трети – някой банкер, и т.н. Да, но това са обикновени разбирания, а не някакви идейни разбирания, при които човек може да гледа на всички неща в живота стоически, като Сократ героически да издържа на всички изпитания. Веднъж Сократ минава покрай един голям богаташ и му поисква пари назаем. Богаташът му казал: „Ако беше просяк, дал ти бих пари назаем, но като на философ не ти давам никакви пари.“ Един минавач чува този разговор между богаташа и Сократ и после запитва Сократ: „Защо този богаташ не ти даде пари назаем?“ Сократ му отговорил: „Причината за това се обуславя от следния закон: каквото човек обича, такъв става. Богаташът не дава пари назаем, защото той никога философ не може да стане. Обаче днес е богат, утре може да стане беден човек, последен просяк; затова, като дава пари на просяците, един ден и те ще му дават пари.“ Ако човек обича знанието, учен ще стане; ако обича музиката, музикант ще стане; ако обича изкуството, артист ще стане; ако обича художеството, художник ще стане; ако обича живота, безсмъртието ще получи; ако обича Бога, Любовта ще придобие и ще познае. Към каквото се стремят умът и сърцето на човека, това ще придобият. Такъв е законът в света. Това са велики основни принципи, с които трябва да се занимаваме.

Някой казва: Ти учил ли си биология? – Сега я изучавам. – Ами геология знаеш ли? – И с нея сега се занимавам. Те са страни на дадени уравнения, които трябва да се решат. – Ами астрономия учил ли си? – И тя е страна на дадено уравнение, с решението на което се занимавам повече от десет години. – Анатомията разбираш ли? – От двайсет години се занимавам с нея като част от едно уравнение. – Разбираш ли нещо от психология? – С тази наука малко съм се занимавал.

Всички науки ме интересуват, върху всички работя. Занимавам се и с личните въпроси. Например, както вървя по улиците, виждам, че носят мъртвец, подир него поп и близките му, които плачат – носят го на гробищата. Аз веднага се интересувам кой е този човек, от каква народност е, кои са причините на неговата смърт, какъв живот е прекарал на земята и т.н. Веднага съставям едно уравнение и го решавам. Намирам, че този човек е живял преди две хиляди години на земята като някой голям фараон; намирам причините на неговата смърт и т.н. Това са задачи, които днес нямат никакво практическо приложение, но докато човек не дойде до положението да разбере вътрешния смисъл на живота, той няма да разбере нито своето положение на земята, нито положението на всички хора около него. Човек трябва да приеме и да разбере, че той е живо същество, малка единица, която е дохождала много пъти на земята и ще дохожда още много пъти, докато най-после завърши своето развитие. Всички съществувания на човека представляват части на едно уравнение, което пък е част от система уравнения. Когато човек свърже всички части на уравненията в едно цяло, той ще разбере дълбокия смисъл на онзи живот, който Бог първоначално е вложил във всяка душа. Някои хора казват: „Ние се съмняваме в съществуването на задгробния живот.“ – Това е много естествено. Нима мравките знаят за съществуването на България или на друг някой народ? Нима те знаят, че съществува някакво християнство и че навред по света се държат разни проповеди, беседи и речи за християнството? Мислите ли, че маймуните в Африка или в друг някой континент знаят нещо за съществуването на християнското учение? Щом ние се съмняваме, не се ли намираме в положението на тия мравки и маймуни? В този смисъл, когато говорим за културата на онзи свят, ние подразбираме всички разумни същества, които са завършили своето развитие

преди милиони години още и днес направляват целия Космос. Някои от тия същества направляват Слънчевата система, други – живота на някои планети, трети направляват отделните народи – българския, английския и др., четвърти направляват водите, пети – растителността в света, и т.н. Според степента на своето съзнание и развитие всяко същество изпълнява съответна служба. Всички хора са заобиколени от тия разумни същества, които се грижат за тях и направляват живота им.

„Делата, които аз правя в името на Отца си, те свидетелстват за мене.“ На какво се дължи силата на Христа? В чие име Той правеше всичко? Някои казват, че Христос не е учил никъде. Всичко, което правеше Христос, свидетелства за Неговите обширни знания. Той възкресяваше мъртвите, очи на слепи отваряше и т.н. Христос казва на учениците си: „Ако не разбирате земните работи, които ви казвам, как ще разберете небесните?“ Когато Христос говори за небесните работи, това показва, че Той е подразбирал великите мистерии на Слънцето. Той бил запознат с еврейската кабала, с източната философия и с ред други науки. Важното за човека е да превъзмогне всички ограничителни условия на тялото, на ума и на сърцето си. Например дойде ви на гости хремата. Какво правите тогава? Вие се изплашвате и казвате: ще извикам някой лекар, иначе може да се явят известни усложнения и да умра. Казвам: Хремата ви е посетила, за да изпитате силата на вашите мисли и чувства, да проверите себе си. Който иска да се лекува лесно от хрема, нека приложи следното средство: дойде ли зимата, нека си купи поне хиляда парчета праз лук и щом го хване хрема, да яде по 3–4 пъти на ден праз. Българинът по естество е практичен; той търси лек в народната медицина и е дошъл до следните резултати: като заболее от треска и от хрема, употребява праз. Коя е причината, дето празът може да лекува? Какви свойства има той? Пра-

зът е тънък, висок като топола. Той не е топчест като лука и с това празът иска да каже: Който не иска да страда от треска и от хрема, нека стане идеалист, нека стане тънък и висок като мене. Според теорията на Луи Куне⁵, когато човек започва да затлъстява, лесно заболява от треска и хрема. Всички излишни мазнини от тялото на човека трябва да се премахнат и да се заместят със здрави мускули, каквито животът е вложил първоначално в него. И костите на човека трябва да бъдат чисти, непоковарени, за което той трябва да се храни с чиста храна, която всякога да приема с благодарност. Не яжте никога храни, които са почнали да се разлагат. За предпочитане е в такъв случай да ядете само препечен хляб, отколкото да ядете месо, което е почнало да се разлага.

Ние, съвременните хора, имаме отношения както към настоящето, така и към бъдещето, за което трябва да мислим. Нашият живот не трябва да се заключава само в прекарване на някакви си 30–40–50–60 години и да мислим само за ядене, за пиене, за лягане, за ставане, за ред удоволствия и да се страхуваме, че може да изгубим богатството си, къщите си, децата си, но трябва да се замислим и за бъдещето, в което неизбежно се поставяме. При това всеки трябва да знае, че тъкмо туй, от което най-много се плаши, ще дойде: и смъртта ще дойде, и болести ще дойдат; и богатство, и деца – всичко ще изгубим. Какво може да ни ползва такъв живот? Ако някой човек е свършил четири факултета и смъртта дойде и го задигне, какво го ползва това знание и тия четири факултета? Когато смъртта дойде при човека на истинското знание, който е свършил четири факултета, той ще ѝ каже: „Какво искаш от мене? Ти си сбъркала адреса. Онзи, когото търсиш, не е тук, той живее на еди-коя си улица и еди-кой си номер. Аз не съм от тези, които умират. Ти си дошла тук по погрешка. Дай си позволителното, да видя какво искаш и кого търсиш!“ Смъртта ще свали шапка

пред този човек, ще го поздрави почтително и ще си заміне. Приятно е някога човек да се остави в ръцете на смъртта, понеже тя е велик, учен ангел. Този ангел иде да научи съвременните хора как трябва да живеят. Той ги обезпелтява и с това им показва, че човек може да живее и без къща, и без пари, и без тяло, а при това да има повече радости, отколкото на земята. Казвам: Когато човек изпълнява Волята Божия, смъртта никога не може да го вземе; не изпълнява ли Волята Божия, тя ще го вземе и ще му каже: „Ти защо не учиш? Нали Бог те изпрати на земята да се учиш?“

Сега всички хора трябва да се впрегнем на работа, да се учим как да изпълняваме Волята Божия. Да впрегнем сърцето си на работа, да впрегнем ума си на работа – това е задачата на съвременните хора. И тогава всички хора ще могат да говорят разумно, велики неща помежду си и всички ще се разбират. Казвам: Бъдете гневливи, но огън да излиза от вашия гняв! Виждам, някой човек цъка, цъка, но никакъв огън не излиза от неговия гняв. Когато вашият гняв произвежда огън, аз ви похвалявам; когато вашият огън произвежда топлина, аз ви похвалявам; когато тази топлина произвежда мекота, аз ви похвалявам; когато тази мекота произвежда вода, аз ви похвалявам; когато тази вода произвежда чистота, аз ви похвалявам. Да разбирате смисъла на своя живот – това е великото учение в света. Нека идеалът на всеки човек се свежда към разбиране смисъла на живота, та като махне с ръката си, да възкреси мъртвия. Когато срещнете някой мъртъв човек, опитайте се със силата на мисълта да го възкресите. Ако не можете, нищо от това, не се обезсърчавайте, достатъчно е да имате вярна преценка за състоянието на вашите сили. Срещнете някой богат човек, кажете: „Ще стана богат като този човек.“ Може и да не станете, но кажете си това. Срещнете някой учен човек, свършил четири факултета, кажете: „Ще стана учен като този човек.“ Може и да не стане-

те, но кажете си поне. Виждате слънцето да изгрява, кажете си: „Ще стана светъл и ясен като слънцето.“ Може да не станете, но кажете си. Виждате някоя светла звезда, кажете: „Ще стана като тази звезда.“ И да не станете като нея, поне ще пожелаете да станете такъв. Ако учените, религиозните и духовните хора всеки ден турят в душата си по един малък импулс, те ще придобият много нещо.

Вчера вървя из града с един млад момък и ни посреща бедна жена, иска един лев, да си купи дръвца, да се стопли. Аз нямах нито пет пари в джоба си и момъкът също нямаше пари. Той ме запита тогава: „Какво да направим! Как да помогнем на тази бедна жена?“ – „Не се смущавай, аз дадох разпореждане до кантората си да ѝ се отпуснат малко пари, да си купи дръвца, да се стопли добре.“ Какво ще направи тя с един лев? След два-три часа тя ще получи повече пари и вечерта ще бъде доволна. Когато дойде някой беден човек при мене да иска помощ, аз го пращам в кантората си, оттам да му дадат помощта. При това аз прибавям няколко нули към това, което този човек иска. Някой казва: „Как ще мога да помогна на бедните хора, когато аз сам не съм много богат; при това съм смъртен човек, няма да живея хиляда години, та да мога да им помагам.“ Казвам му: Не говори, че не можеш да помогнеш на бедните и на страдащите хора. Ако не можеш ти сам прямо да им помогнеш, ще можеш поне косвено. Обърни се с мисълта си към добрите хора в света и те ще се притекат на помощ. Ако не можеш сам да помогнеш, кажи: „Нека дойде някой човек в името на Господа да помогне на тези бедни хора.“ Някой студент се оплаква, че някой от професорите му го скъсал по своя предмет. Като се явява втори път на изпит, той нека си каже: „В името на Господа моят професор няма да ме къса повече.“ Нека си каже така и да не се страхува. Излезе ли и трети път на същия изпит, нека дойде при мене, заедно ще се явим пред

професора. Нека види професорът дали ще може повече да го къса. И аз ще отговарям, и той ще отговаря, така професорите ще видят какво значи отговор. Някои ще кажат, че това са залъгалки. Ако това са залъгалки, питам: Какво разбирате от Христовите думи, дето Той казва „аз и Отец ми ще дойдем и жилище ще направим във вас“. И по-нататък: „Ако вие държите моето слово и вярвате в Него, аз ще ви се изиявя“. Значи, Духът, тоест великото, мощното в света, трябва да се всели в нас, ако искаме да имаме успех навсякъде. Щом Той се всели, в нас ще дойде истинското знание, истинската Мъдрост; и тогава всички науки – астрономия, геология, математика, – всичко ще ни стане ясно и разбрано. Не дойде ли Духът, всякакво вдъхновение от нас ще изчезне. Всички учени хора, които са опитали силата на Духа, от хиляди години се молят да ги посети този Божествен Дух и успяват най-последно. Тия хора имат смирение, те служат за пример и образец на човечеството.

Казвам: Всички трябва да имате тази вътрешна сила в себе си, та като махнете с пръста си и кажете, че нещо ще стане, моментално да стане. Не е достатъчно само да казвате, че Учителя тъй казва или този и онзи така казват, но да имате и вие някакви резултати. Опасно е обаче за всеки едного да не се спъне и усъмни във вярата си, като онзи руски проповедник баптист, който един ден, като проповядвал на своите слушатели за чудесата на Христа, дошъл до стиха, дето се казва, че Христос отворил очите на слепия. В това време една мисъл му се внушила да излезе вън от събранието и да отвори очите на един слепец, който се намирал някъде на около стотина метра от събранието. Той веднага се вдъхновил от тази мисъл и пристъпил към нейното изпълнение. В това време започнал да си мисли, как цяла Русия ще започне да говори, че еди-кой си руски проповедник отворил очите на един слепец, както е направил Христос преди две

хиляди години. Като се приближил към слепеца, у него веднага се явява съмнение и си казал: „Ами ако не прогледа?“ Всички хора там се спъват: „Ами ако не прогледа?“ Не, ще прогледа – нищо повече!

Ще ви приведа един пример за резултатите на силната вяра. Този случай е действителен факт. Един господин прекарал някакви големи сътресения и в резултат на това ослепял, оглушал и онемял. Една вечер в голямото си отчаяние сънувал, че му се явява света Богородица и му казва да отиде на ломското изворче и да измие очите си с водата на това изворче. Той обаче не повярвал и не направил нищо. Втората вечер пак му се явява света Богородица и повтаря същото нещо. Той пак не обърнал внимание. На третата вечер тя пак се явява и му казва, че ако не отиде на изворчето, ще пострада още по-зле. Като става сутринта, той почувствал голяма вяра в думите на света Богородица, затова взима със себе си жена си и тръгва за ломското изворче. Щом стигнал там, той се измил с водата от изворчето няколко пъти и след два-три дена се върнал в София съвършено излекуван: прогледнал, проговорил и започнал да чува, както по-напред. Казвам: Ако водата на едно ломско кладенче може да отвори очите на слепия, да възвърне говора му и да отвори ушите му, колко повече може да направи един човек, в когото се включват ред сили и способности? Съвременните хора казват, че това кладенче било свещено. Питам: Ако кладенчето е свещено, защо всички не могат да се излекуват от водата му? Един свещеник заболял зле и пожелал да измие очите си с водата на това изворче, но се срамувал сам да отиде, затова изпратил свои близки да му донесат от неговата вода. Обаче какво било учудването на неговите близки, когато, като започнали да пълнят шишето, то паднало и се счупило, а водата от него се разляла. Направили опит да напълнят друго шише, но и то се счупило. Оттук може да се извади следното заключение: трябвало

е свещеникът сам да отиде при изворчето да си измие очите. В това отношение, когато става въпрос за Бога, човек трябва да има нужното смирение сам да отиде при Бога. Ломското кладенче в дадения случай символизира Бога. Всеки добър човек е проявление на Бога в света.

И тъй, кой каквито дефекти има, кой от каквото е лишен, нека каже в себе си: „Ще стане това, ще го постигна, ще го направя.“ Като повтаря тези мисли всеки ден, най-после той ще види резултатите на положителната мисъл в себе си. Само така човек ще разбере какви са резултатите от приложението на Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина в света. Ако искам да развия пред вас подробно тази тема, ще трябва да направя ред опити, но задачата ми не седи в това, да ви покажа какво аз мога да направя. Задачата ми е да се яви във вас стимул вие да направите нещо и да видите докъде сте достигнали в своето развитие. Не е похвала за един учител да покаже какво той може да направи, но похвала е за него да научи учениците си да възприемат истинското знание, да просветят умовете си, за да могат да се разговарят с Учителя си, да изследват живата природа, да разбират вътрешния смисъл на живота и между тях да се възстановят взаимни отношения на Любов, Мъдрост и Истина.

19 декември 1926 г., София

ТЕ СВИДЕТЕЛСТВАТ

Тази притча

*Отговори Петър и рече Му:
Изтълкувай ни тази притча!*

Матей 15:15

Притча или иносказание е изречение, в което е скрит смисъл на някаква велика идея. За непросветения това изречение е притча, а за просветения то е изречение с дълбок смисъл и съдържание. Ние разглеждаме живота като притча. Всяко нещо в живота, което не е разбрано, е притча. И затова за всяко неразбрано нещо може да се каже: „Изтълкувай ни тази притча!“

Днес простите хора се занимават с обикновени работи; те се задоволяват с малко и никога не разсъждават защо се раждат и защо умират; те никога не разсъждават защо имат известно верую и дали това верую е право. Тия хора казват: „Като отидем на онзи свят, тогава ще разберем нещата“, или: „Господ ще даде“, и т.н. Те лесно обясняват нещата с думите „Господ ще даде“. Това е вярно. Господ ще даде не само в бъдеще, но Той е давал и в миналото, а продължава да дава непрекъснато и до днес.

Сега всички съвременни хора са заети с разгатване на живота. Има ред философи, които искат да разгадаят смисъла на човешкия живот и за тази цел обясняват какво нещо е субстанция и какво – есенция. Питам: Кой съвременен учен разбира какво нещо е субстанцията и есенцията в тяхната дълбока същина? Няма такъв учен, който да разбира същината на понятията „есенция“ и „субстанция“. Няма нищо обидно в това, че никой не разбира тези понятия. Всяко понятие може да бъде разбрано в неговия ограничен смисъл, както и в неговия дълбок смисъл. Например

за някой човек казват: „Силен е този човек, планина човек!“ Питам: Как проверявате неговата сила? – Той може да вдига големи тежести. – Витоша може ли да вдигне? – Витоша не може да вдигне, но вдига големи камъни от сто, двеста и повече килограми тежест. Казвам: Ако е въпрос за сила, слонът може да вдига много по-големи тежести. Значи, вие трябва да признаете факта, че силата на този човек е ограничена, относителна. Когато се говори за учеността на хората, и тя бива в ограничени размери. Например днес имаме учени хора, които се занимават само с живота на буболечките, всичко знаят за тях; после имаме учени зоолози, които се занимават само с живота на млекопитаещите и всичко знаят за тях: всичките им системи и техните функции, начина на живота им и т.н. Други учени са се специализирали изключително върху живота на мравките, знаят всички подробности, които се отнасят до техния живот. Някои учени се занимават с изучаване живота и развитието на микробите, които са създали и продължават да създават ред страдания и нещастия за цялото съвременно човечество. Тия учени размножават по изкуствен начин микробите, като ги поставят в шишета с разни разтвори, благоприятни за тяхното развитие, и оттам с игличка вземат от тия микроби и правят инжекции върху разни малки, дребни животни, да видят как действат те върху организма им. Оттук те вадят своите заключения и за действието им върху човешкия организъм. Това са все учени хора, които работят върху микробите на чумата или върху микробите на петнистия тиф и т.н. Простият човек, като слуша да се говори за чумата, която изтрива със стотици и хиляди хора, представя си я живо нещо голямо като човек, което ходи с коса в ръка и коси, де какво срещне на пътя си. Той казва: „Каква ли ще е причината за тази болест, която създава такива лоши последствия?“ Ученият човек пък казва: „Чумата не е голяма, тя едва се вижда с микроскоп, но има свой-

ството лесно и бързо да се размножава, затова става опасна.“ Казвам: Това нещо именно е притча. За простия човек, който не разбира смисъла и причините за явяването на микробите, нито свойството им да се размножават много и да причиняват големи вреди, този въпрос е притча. За учения човек обаче въпросът не е поставен така. Той си обяснява всичко.

Питам: Коя е причината за явяването на микробите в света? Първоначално, при създаване на живота, микробите съществуваха ли? Някои учени казват, че микробите се създадоха след отклоняване на човека от правия път на неговия живот. За какво беше създаден първоначално човекът на земята? Първоначално човекът беше създаден да служи на Бога, да изучава всичко, което е било създадено дотогава, да се занимава с елементите и техните свойства, да работи и да благодари на Бога за всичко това. Ако човекът беше изпълнил всичко туй на времето си, той не би изпаднал в положението на роб, както днес го виждаме. Съвременният човек е роб на условията. Защо човек изпадна при тия условия? Защото той избра другия път: да не слугува на Бога, но да слугува на себе си и на богове, подобни на него. Първата жена в рая сама избра този път: да служи на себе си и на чужди богове. Думата „рай“ в окултен смисъл подразбира висша култура. Значи, първият човек е живял при условия на висша култура, но не е могъл разумно да ги използва. Един от висшите адепти през това време, който служел на себе си и на чужди богове, успял да се промъкне в райската градина и да се приближи до първата прародителка на човечеството, като ѝ предал първата лекция от този нов път. Той ѝ казал: „Каж ми, жено, защо се лутате напразно със своя другар из тази градина? Не знаете ли, че има и други сили, затворени в природата, които човек може да използва за своето бързо развитие? Не знаете ли, че има и друг път, по който човек може да се движи? Не е само пътят,

който Бог му е предначертал. Защо не ядеш от това дърво, в което са скрити всички тайни и всички познания, които могат да направят човека равен на Бога по сила и могъщество?“ Вие знаете по-нататък как е постъпила вашата прародителка след тази първа лекция. Аз ви превеждам тази лекция на български език; ако бих я превеждал на друг език, бих казал: „Знаете ли какви субстанции и есенции има скрити в това дърво? Познавате ли онзи субстанциален закон, който дирижира цялото човечество?“ На такъв научен език говореше на Ева учителят на чуждите богове. Какво се криеше в това дърво? Всички тайни на живота. Тъй говореше този учител: „Ако хапнеш от плода на Дървото на познаване доброто и злото, всички тайни ще се открият пред твоя поглед: ти ще виждаш слънцето, звездите и луната, ще ги разбираш, ще четеш по тях и така ще се движиш във всички светове. За да придобиеш това изкуство, след като хапнеш от плода на това дърво, ще ти дам една пръчица, та каквото пожелаеш, да придобиеш само с едно махане на тази пръчица. Всички жени, които дойдат след тебе, ще се чудят на твоята гениалност и ще си казват: „Каква беше тази жена, която служи на тези велики адепти?“ И тази жена, след като изслушала много внимателно първия урок на този неочакван учител, позамислила се малко, повдигнала си главата нагоре и си казала: „Чудно нещо, как Бог ни е заблудил, като ни е поставил в този крив път на живота! Чудно, защо Господ не иска нашето бързо развитие? Тогава нека направя поне един опит. От много опити глава не боли!“ И откъсна тя един плод от Дървото на познаване доброто и злото, вкуси от него и даде на Адам и той да го опита.

Какво представляваше това дърво? Дървото на познаване доброто и злото беше една притча, която тази жена изучаваше. Де е това дърво сега? Един от американските учени професори в Бостънския университет е написал ценна книга за рая и казва, че раят

не се е намирал между реките Тигър и Ефрат, а някъде на Северния полюс. Какво може да се каже срещу твърденията на този учен професор, когото всички съвременници признават за такъв човек? Този учен доказва, че във времето на Адам и Ева реките Тигър и Ефрат се намирали на Северния полюс, някъде в Азия. В Библията обаче се казва, че на мястото, дето бил някогашният рай, се намирали още две реки. Де са тези реки сега? Значи, това е притча. Съвременните хора не знаят с положителност де се намирал раят, но предполагат да е бил някъде в Азия.

„Изтълкувай ни тази притча!“ Както виждате, учениците са искали от Христа да им изтълкува тази притча. Обаче какво изяснение е дал Христос на тази притча, това не е вместено никъде в Евангелието. От въпросите и запитванията, които евреите отправяли към Христа, се вижда, че те били любознателен народ, интересуващи се от научни въпроси. Ако изучават кабалата на евреите, ще видят, че имали дълбоко разбиране за математиката, разбирали нейния вътрешен смисъл и приложение в живота. Понякога съвременните хора се смеят на откритията на учениците, но тези учени хора, които разбират добре законите, завъртват едно колело и казват: „Виждате ли какво стана?“ Простият работник кара, върти колелото и не се интересува да знае как се върти, въз основа на какви закони; обаче ученият човек знае, че като завърти това колело, то произвежда енергия, която превръща водната сила в електрическа, и по този начин осветлява цял град. Питам: Как е дошло на ума на учения човек да използва електрическата енергия за разни цели? Той събира електрическата енергия в един акумулатор и използва в работа. По същия начин и много хора впрягат своите каруци с биволи, качват се отгоре на каруците си, удрят биволите си, но те едва се движат. И след всичко това тия хора казват: „Тежък е животът!“ Ученият човек обаче не впряга цяла кола, но

си служи само с едно колело от нея и така осветлява цял град. Той въпряга тази енергия и в плугове и с нея разоравя всичката си земя, като я прави плодородна.

Сега аз правя едно извлечение от това и казвам: Попитайте съвременния учен човек или съвременния философ де се намира човешкият ум, човешкото сърце, човешката душа или човешкият дух и вижте какво ще ви отговорят. Де е жилището на човешкия ум или на човешкия интелект? Те ще ви кажат, че жилището на човешкия ум е в мозъка. Тогава де е жилището на човешкото сърце? В тялото. Де е душата, де е духът? В тялото. Съвременните теософи например дават някакво изяснение за човешкия дух, но то е много материалистично. Те го уподобяват на лъч. Обаче това обяснение е иносказание, притча. Какъв лъч е той? Светлинен лъч. Това е само уподобление. Трябва да се знае какво всъщност представлява този лъч. Под „лъч“ се разбира всяко нещо, което дава известна посока, известно направление, известно движение. Лъчът представлява разумният път, посоката, по която човек трябва да се движи. Значи, лъчът винаги подразбира движение, стремеж на разумната душа да върви в права посока. Стремежът на душата, на духа не иде отвън. Да се мисли, че движението на душата или на духа иде отвън, това е криво схващане. Духът, както и душата се движат отвътре навън. Лъчите на духа излизат през човешките очи. Единственото място, през което преминава човешкият дух, това са очите. Следователно всеки човек, който вижда посоката на своето движение чрез разумното упътване на духа, той вече може да направлява своя мозък и да движи правилно своите удове. Мозъкът е най-постоянната величина в човешкия организъм. Ако някой човек е тежал сто килограма и заболяе от някаква тежка болест, той може да изгуби от теглото си цели седемдесет килограма и да остане на тегло само трийсет; обаче същият човек не губи нищо от теглото на мозъка си. Оттук се виж-

да, че най-постоянното, най-устойчивото вещество в организма на човека е мозъкът. Щом е така, от мозъка именно трябва да се започне възпитанието на съвременното младо поколение. Докато човек не възпита мозъка си, нищо не може да излезе от него. Всичките сили в човешкия организъм са съсредоточени в неговия мозък и затова цялото тяло се направлява от него.

Мнозина от съвременните учени могат да възразят например, че има известен род мекотели, дейтелността на които не се направлява от мозъка. Главата на тези мекотели е централизирана някъде в клетките им, дето се намира и нервната система. Значи, главата им се намира в центъра на клетките, отдето се направлява и тяхната дейтелност. В човека пък главата е в друго направление. Тя е излязла от центъра и сега заема положение на краен уд в тялото. Човек в своето развитие се е поляриизирал, вследствие на което той се е раздвоил. В раздвояването обаче винаги има разширение. Раздвояването не е лошо нещо. Когато житното зърно се раздвои, то започва да расте. След това то цъфти, връзва плод и узрява. Когато кажат за някой човек, че се е раздвоил, опасността седи в това, да не би в раздвояването да спре растенето. Тогава той може да изсъхне. Но ако при това раздвояване той започва да расте, да цъфти и да връзва, той е на спасителния бряг на своя живот. И ако най-после този плод узрее, процесът, който става в човека, е правилен. Тогава семката на плода казва на човека: „Изляж месестата ми част, а семката отново посеи в земята!“

От научно гледище ние изваждаме следното заключение от този процес: между всички явления в природата съществува тясна връзка. И всеки човек, който може да разгадае проявата на тези явления, той ще може да разгадае и пътя на своя живот.

Често религиозните хора казват, че са спасени чрез кръвта на Исуса Христа. Питам: Какво трябва да правят тия хора след своето спасение? Въпрос за спа-

сение може да става само за болните хора. И след като даден човек е спасен, тоест оздравял от своята болест, какво трябва да прави по-нататък? Трябва ли пак да му се дава от същото лекарство, с което веднъж е спасен? Ако запитате един болен човек, който е оздравял вече, какво трябва да прави след оздравяването си, какво ще ви каже той? Той ще ви каже, че сега се нуждае от учители, които да го учат как да живее, за да не се разболява вече. В този смисъл задачата на християнството не е да спасява света. Ако хората мислят, че в това седи задачата на християнството, те са си съставили криво понятие за него. Истинската задача на християнството е да напъти хората към Бога, да им покаже как трябва да живеят, за да придобият Вечния живот. И Христос казва това нещо много ясно в стиха „Аз не дойдох да изпълня своята воля, но волята на Отца, Който ме е проводил“.

Сега ще се спра върху мисълта, която поддържат хората, че Христос спасил света. Тук се явява противоречие. Противоречието седи в това, че хората отделят Христа от Бога. Христос не може да се отделя от Бога, понеже Той е проявление на Бога. Когато Христос казва, че не върши своята воля, но волята на Онзи, Който го е проводил, това подразбира, че Бог е по-голям от Христа. Някой казва: „Бог, Христос и аз сме едно.“ – В какво сте едно? Единството трябва да се изразява чрез послушанието. Единство трябва да съществува в принципите. Дето има единство, там съществува и законът на Любовта. Единството не подразбира еднообразие. Ние схващаме Любовта като закон на разнообразие – разнообразие на малките единици, които съставляват голямата единица в света. Щом хората признават, че живеят в единство с Бога и с Христа, отде произлизат противоречията? Ако е вярно това, което съвременните християни твърдят, че Христос спасил света, питам: Защо тия хора днес проповядват с пари? Нали са спасени, защо не проповядват така,

както и Христос проповядваше едно време на еврейския народ? Еврейската църква плащаше ли нещо за проповедите на Христа? Христос казваше за себе си, че Син человечески няма де глава да подслони. Такова ли е положението на съвременните проповедници? Ние ги виждаме добре, модерно облечени, с мантии, с корони на главите си, с жезъл в ръка, и така проповядват. При това техните проповеди добре се заплащат. Ние ги виждаме добре нахранени и задоволени. Христос пък ходеше много скромно облечен. Той носеше една скромна тога цели три години, а на краката си носеше дървени сандали. Питам: В кои пунктове е приложено днес Христовото учение? Мнозина обаче казват: „Човек трябва да се новороди.“ – Съгласен съм с това; така е казал и Христос на времето си, но трябва да определим какви са качествата на новораждането. Какво означава да се новороди човек? Новороденият човек сам свети. Неговата светлина излиза отвътре навън, а на обикновенородения човек светят отвън, за да вижда, да ходи, да може да се движи в тъмнината. Пътят, по който върви новороденият човек, е светъл: той свети и за себе си, и за другите, които минават покрай него. Пътят на обикновенородения човек е тъмен: ако няма кой да го освети, той би се движил като слепец в този свят. Новороденият човек знае, че Бог съществува, тъй както детето знае, че майка му съществува; обикновенороденият човек не знае тази истина и постоянно спори и разисква върху нея – съществува ли Бог, или не съществува.

В света съществува велик закон, който определя отношенията между всички същества, от най-малки до най-големи. Отношенията, които съществуват между всички същества, не са създадени сега. Те съществуват във всички същества, откак те са излезли от Бога. Тия отношения, тия връзки се намират в зачатъчно състояние във всяка душа и когато тя дойде на земята, те се проявяват. Тия отношения съществуват в

душите на всички същества още от първия ден на създаването на мира – у някои те са по-силни, а у някои по-слаби. Какво създаде Бог първия ден? В свещената книга е казано, че в първия ден Бог създаде небето и земята. И земята беше неустроена и пуста. И Бог каза: „Да бъде виделина!“ И стана виделина. Това беше ден първи. Значи, виделината е едно от необходимите условия на нашия живот, за да можем правилно да го разберем и използваме.

Някои казват: „Кога ще излезем от тия неблагоприятни условия на живота?“ Когато се говори за неблагоприятните условия на живота, това подразбира края на века, тоест края на неносните, на тежките условия на живота, през които е минало човечеството и продължава да минава. Затова именно тия условия са и най-добрите. По-тежки, по-несносни условия от сегашните не може да има, понеже човечеството е изпаднало до дъното на ада. Съвременното човечество се намира там заедно с децата си, с говедата си. То минава сега през царството на тъмните духове, с които е в постоянна борба, в голямо сражение. Кой как излезе оттам, все ще измисли някаква дяволщина. Който успее да излезе от дъното на ада, дълго време още ще мирише, както мирише някой човек, който е прекарал известно време в кафене, дето пушат тютюн.

Днес хората мислят повече за парици, за кокошчици, за патици, за ядене и пиене. Няма нищо лошо в това, но ако всичко туй може да доведе хората при Бога, нека се стремят към него; но ако то ги отдалечава от Бога и ги праща в бездната, при тъмните сили, какво трябва да правят? Ако яденето на кокошки може да ви привлече при Бога, яжте ги! Ако яденето на патици може да ви направи гениални хора, яжте ги! Ако яденето на прасенце може да внесе във вас еликсира на живота, яжте го! Ако яденето на риби може да ви направи силни, смели хора в света, яжте ги! Но ако след изяждането на един петел у вас се явят качествата

на петела да ровите, по-добре не го бутайте. Или, ако след изяждането на едно прасе у вас останат неговите качества, цял ден да грухтите и да създадете в себе си цяла кочина, по-добре не го пипайте. Притча е това! Казвате: „Какво искате да кажете с това?“ – Нищо особено не ви казвам, но ви съветвам да не ядете този петел, нито това прасе, от които дълго време ще трябва да се чистите. След всички нещастия, които сполетяват съвременните хора, след всички болести, които ги нападат, те питат: „Какво трябва да ядем? Коя е най-здравословната храна за нас?“ Казвам: За всички разумни хора е точно определено какво трябва да ядат. Онова, което е необходимо като храна на човека в сегашния му живот – житото, – днес то е в изобилие, и никой човек няма право да се оплаква, че ще умре гладен. Мнозина се оплакват, че животът бил тежък. За когото животът е тежък, нека яде сурово жито. Когато животът стане тежък за мене, аз изяждам по 90 грама жито на ден: 30 грама сутрин, 30 грама на обед и 30 грама вечер. Колко струват сто грама жито? Ще кажете, че така не може да се живее. Разбира се, аз не казвам, че през целия си живот трябва да прекарате само с по сто грама жито на ден. Утре, като станете по-богат, ще ядете каквото искате, и то с благодарност, че условията на живота ви се подобрили.

Казвам: При тези притчи в живота ние трябва да дойдем до разбиране на нещата в техния дълбок смисъл. Казвате: „Трябва да бъдем духовни хора.“ Питам: Кое е отличителното качество на духовния човек? Духовният човек е разумен. Някой пита: „Ти православен ли си?“ – По какво се отличава православният човек? Какво прави православието за хората? Като отидете на небето, вижте в статистиките колко спасени православни има там. В небето няма православни. Досега аз не срещнах там нито един православен, нито един евангелист, нито един баптист или друг някакъв „ист“. На небето между спасените аз срещах само ангели, си-

нове Божии, които служат на Бога в Любов, Мъдрост и Истина. Тогава запитвам тия служители: „Има ли тук някой православен?“ – „Какво е православието? Как и кога се роди то? Тук няма такива хора.“ – „Ами има ли тук някой евангелист?“ – „Какво е евангелизмът? Де и кога се роди той?“ – „Някъде в Германия.“ – „И за него нищо не знаем.“ – „Ами поне за новите течения не знаете ли нещо?“ – „И за тях нищо не знаем.“ – Значи, както виждате, нашата съвременна философия, както и съвременните религиозни течения не са достигнали още до небето. Всичко наше там считат като забавление за земята. И след всичко това някои философи ще говорят за субстанция, за есенция и за ред още научни въпроси. На един от тези философи казвам: „Вземи една керемида, стисни я в ръката си и ми докажи, че в нея има някаква субстанция. Можеш ли да я стиснеш така, че от нея да протече огън и вода?“ Някой казва: „Аз съм вярващ човек, с Бога се разговарям.“ – „Щом е така, помогни на еди-кой си твой брат, който страда.“ – „Не, това не е моя работа. Съдбата му е такава.“ Казвам: Не че това не е твоя работа, но ти не можеш да му помогнеш и говориш неща, които не разбираш.

Разправяше ми един господин следното свое приключение: „Излизам един ден от дома си, нося в ръка торбичка с пари, които трябва да занеса на определено място. Обаче, за да отида на това място, трябваше да мина през един мост. Тъкмо се готвя да мина моста, виждам, насреща ми иде една разбойническа банда. Веднага се връщам, скривам се зад един ъгъл и след отминаването им продължавам пътя си. Дохождам отново до моста. В този момент виждам насреща една мечка, току-що излязла от близката гора. Пак се скривам. Отново продължавам пътя си и едва доближих до моста, завалява пороен дъжд с буря. Не се реших да мина моста в такова време и се върнах. Това се повтори цели десет пъти: ту разбойници, ту мечка, ту дъждове и бури, това-онова, докато най-после времето се

оправи, аз преминах моста и продължих пътя си.“

Друг господин ми разправяше подобна своя опитност: „И аз трябваше да премина един мост, но можах да го премина само след като се връщах десет пъти. Първия път срещнах поп на моста и се върнах. Втория път срещнах лисица и пак се върнах. Третия път срещнах заек, който, като ме видя, подскочи. И аз подскочих, уплаших се и се върнах. Четвъртия път ме върна една оса, която забръмча наоколо ми и не ми позволи да продължа пътя си. И ред други причини ме поставиха в положение десет пъти да се връщам от този мост, докато най-после го преминах.“ Питам: Какви са тези герои, които не могат да преминат моста още от първия път? Ту оса им забръмчала около главата, ту заек подскочил насреща им и т.н. Съвременните хора се препоръчват за вярващи, а се страхуват. Виждам много хора, които минават за учени, но като срещнат поп, бързат да направят възел на кърпата си. Особено това правят учениците. Защо правят така? Има нещо скрито в тези поверия. Това показва, че всеки човек носи със себе си и добро, и зло. Например един свещеник може да носи голямо благословение за човечеството, но той може да носи същевременно и хиляди нещастия за него. Срещам селянин, който натоварил колата си с дърва догоре, едва я теглят воловете. Питам го: „Защо си натоварил колата си толкова много? Не виждаш ли, че воловете ти едва вървят?“ – „Нищо от това. Ако те не искат да ги товаря тъй много, трябва да се родят владици.“ И това било философия! Ако били владици, щели да благуват в живота си, а щом са родени волове, ще ги товари колкото иска. Казвам му: „Ами ако един ден Господ те постави на тяхното място?“ – „Възможно ли е това?“ – „Да, възможно е. Ако е за твое добро, Господ може да те постави на мястото на един вол.“ – „Да не дава Господ това нещо! То е опасна работа!“ – Значи, лесно е да товариш другите, а като дойде до тебе, казваш: „Дано не стане така!“ При

това, вижте какво понятие има българинът за владиката. Той няма добро мнение и казва: „Владиката знае само да се разхожда със своята патерица и да си угажда. Ще го видиш седнал пред трапезата, наредил на нея печено прасенце или печена патица, турил пред себе си бутилка със старо, най-хубаво винце и си яде.“ Когато някой владика отиде в село, той ще иска от селяните да стотвят малко боб или праз, но те не го вярват. Те казват: „Този владика се представлява пред нас смирен и благочестив, но като се върне дома си, ще иска да му се приготви някоя печена кокошка, ще иска винце, това-онова, и то през великите пости.“ Не вярват тия хора нито на попа, нито на владиката. Питам: Как ще вярват тогава на тяхната проповед? Какво казва попът за свое оправдание? Той казва: „Моят стомах е малко слаб, затова трябва да хапна мазничко, че да го засиля. След това ще прочета няколко молитви, и греховете ми ще се простят.“ Казвам: Ако с една-две молитви могат да се простят греховете на попа, защо да не се простят греховете и на простите хора?

Казвам: Въпросът за поста трябва да се разреши принципиално. Това, което православната църква счита за пост, не е този пост, който църквата е наредила още от първите времена на своето създаване. Истинският пост е метод за урегулиране чувствата и мислите на хората. Постът не се заключава само в неядене на мазнини или месо, но през поста човек трябва да се храни с възвишени мисли и чувства, да е готов да се примири с всички свои врагове и да изплати всичките си дългове. Как постят съвременните християни? Месо не ядат, масло не ядат и в църква ходят често, отколкото в друго време. И след това някои от тях казват: „Православните са по-добри от евангелистите.“ Други пък казват обратното: „Евангелистите са по-добри от православните.“ – В едно отношение едните са по-добри, а в друго отношение – другите са по-добри. Християните поддържат, че човек може да

се спаси само чрез кръвта Христова. Защо кръвта Христова спасява хората? – Защото Христос е образец на истинския човек.

Питам: Кой човек може да се нарече истински? Само този човек може да се нарече истински, който отговаря на три основни качества. Той трябва да съдържа в себе си Любовта, Мъдростта и Истината и да ги прилага в своя живот. Този човек трябва да е готов да раздели залъка си както със своя приятел, така и с всеки гладен човек, когото срещне на пътя си. Срещне ли такъв човек, който три дни нищо не е ял, ходил немил-недраг от къща в къща, той го извиква при себе си и му казва: „Слушай, братко, в моите гърди любовта цари. Аз съм човек, спасен чрез кръвта Христова. Ела при мене да те нахраня, да ти покажа какво значи спасен човек.“ Това значи християнско дело. Истинският човек, като срещне някое онеправдано лице, той веднага се притича към него и му помага. Не е въпросът да покажем християнски дела само към нашите приятели, които обичаме, но и към външни, чужди за нас лица. Ние обичаме приятелите си поради това, че получаваме нещо от тях: даваме и получаваме. Изкуството е да обичаш и да помагаш на човек, от когото нищо не получаваш. Всеки гражданин плаща данък на държавата, защото тя го принуждава да стори това. Ако той не плаща данъка си доброволно, утре ще дойде съдебният пристав с червен лист и ще не ще, ще го изплати. Редовното изплащане на данъка още не е добродетел.

„Изтълкувай ни тази притча!“ Върху този стих трябва да се разисква, а това, как мисли българинът за владиката, за попа, то не е наша работа. Да изтъкваш погрешките на човека, това още не значи, че си ги изправил. Ние взимаме тия примери като общи положения, в които всеки човек изпада. Човек трябва да търси начини, чрез които да се повдигне. За тази цел той трябва да изучава законите, на които се под-

чинява неговият мозък. За пример – човек трябва да изучи причините на страха. Често виждате някой човек да се страхува от това, как ще прекара живота си. Той се безпокои, че децата му ще останат прости, че нямам средства да ги изучи; страхува се, че приятелите му ще го изоставят и той ще остане сам, без ничия помощ в живота; друг пък се ужасява от мисълта, че жена му ще умре, и т.н. Това е неестествен страх, който се заражда в човека и го безпокои. Кой са причините за този страх? Причините за този неестествен страх се дължат на това, че разсъдъкът и вярата в този човек са отслабнали. Страхът е инстинктивно чувство, което се явява в човека като резултат на външните условия, в които той се намира. Страхът води началото си от животинското царство, дето той се счита за висше чувство. Обаче човек не трябва да се ослабя на страха. Страхът може да му представи страшни картини, с които да го извади от релсите на неговия живот. Единственото нещо, което може да избави човека от страха и да го направи силен, смел, да му се противопоставя, е да възприеме в себе си мисълта, че в света съществува една велика разумна сила, която управлява всичко. Тази сила има свои закони, които прилага в живота, вследствие на което нищо не става произволно и случайно. Ето защо и всеки човек, като разумно, мислещо същество, спада към този разумен свят, към тези разумни сили. Щом е така, при каквито условия и да изпадне човек, тия сили ще го изведат на благополучен край. Как ще разберете тия сили? Как ще си ги представите? Съберете всички добродетели на светиите, на добрите хора в света, и вие ще си представите какво нещо са тия разумни сили. Ако пък си поставите всички тия добродетели като идеал на своя живот, вие ще усилите вярата си. Към тия добродетели прибавете и мислите на гениалните, на великите хора в света, и вие ще имате вече представа за Бога. По този начин вие ще се освободите от онова материали-

стично схващане за Бога, каквото имат съвременните материалисти. Тяхното схващане е идолопоклонство.

Много християни и досега разправят как Христос бил разпнат, как три дена след това възкръснал и т.н. Между този Христос, който някога бил разпнат на кръста, и този, който възкръснал, няма никакво отношение. Какво отношение, каква връзка може да съществува между човека, който някога е бил болен, и този, който вече е напълно оздравял и възкръснал? Павел казва: „Аз познавам вече Христа по друг начин, а не така, както едно време Го познавах.“ Значи, тук става въпрос вече за вътрешно разбиране на нещата. Никой не може да познае Христа, ако няма любов в себе си. Всеки човек, който се държи здраво в рамките на една църква или на едно верую и не вижда нещата по-далеч от тези рамки, неговата любов не е свършена. Който познава Христа, той ще обича всички тия хора, които Христос люби. Той ще бъде съгласен с Христа във всички Негови мисли, чувства и действия. Христос е дошъл да спаси всички хора и затова казва: „Любете враговете си!“ Някой казва: „Аз обичам всички хора.“ Питам: Враговете си обичаш ли? – Дотам още не съм дошъл. – Да, но Христос обича и тях. Тогава как може да обичате всички хора, а да не обичате враговете си, които Христос като хора обича? Според този човек могат да се обичат само тия хора, които са в една и съща църква с него. Той не обича хората, които принадлежат към друга църква. Христос казва: „Иде време, когато хората няма да се кланят нито в Ерусалим, нито в тази, нито в онази гора, но ще се покланят на Бога в Дух и Истина.“ Тогава кои хора ще обичате? Една църква, един Бог има в света и Той е навсякъде.

Мнозина казват: „В България се явиха много нови течения, много религиозни движения и секти, има опасност да ни опропастят.“ Питам: Кой е бил причина за досегашните опропастявания на България?

Нима България само един път е пропадала? Тя е пропадала много пъти, обаче религиозните движения ни най-малко не са били причина за нейното пропадане. Нека българските учени, възпитатели и управници се погрижат да всадят в душите на младото поколение стремеж към идеен живот. Нека всеки българин се стреми да бъде честен, добър, умен и справедлив! Ако всеки българин развие у себе си тези четири качества, това значи той да стане добър гражданин, дълбоко проникнат от националистични идеи. Казват за някого: този човек много обича народа си. По какво познавате, че той обича народа си? По това, че работи много за неговото прославяне. Да изтезаваш народа си така, че повече да не е годен да служи, само за да го прославиш, това не е никаква обич, никаква любов. Много българи днес искат да бягат от България. Те казват: „Дойде ни вече до гуша, не може да се живее повече тук, искаме да отидем някъде в странство. Поне ще знаем, че сме между чужди хора.“ Питам: Каква любов е тази, да изтезаваш своя ближен, за да го прославиш? Всеки човек има право да използва някое животно да му служи, но той няма право да го изтезава. Всеки трябва да се отнася с животното като със същество, в което също така, както и в човека, има вложена разумна душа. Често хората се осъждат едни други, че не живеят добре помежду си, че не водили добър, разумен живот. Казвам: Нека тия хора, били те управници, духовни лица или учители, първи дадат пример на добър, чист и свят живот, та всеки, който види това, да заработи върху себе си, да постигне всичко онова, което му липсва. Аз бих поздравил всеки, който пръв покаже пример как се живее добре. Не е достатъчно само да се разисква върху въпросите как бил разпнат Христос на кръста, кой Го разпнал и т.н. Казвам на тия хора: Всички вие сте виновни за разпъването на Христа едно време, но и днес не сте престанали да разпъвате Христа. Като търговци, като банкери и лихва-

ри, вие сте разпнали повече от двайсет души в живота си, онещастливили сте много вдовици и затова, ако искате да изправите погрешките си, трябва да върнете парите на тия хора назад. Мисли ли някой човек, че може да стане богат от парите на тия вдовици, той е на крив път. Мисли ли този човек, че Господ няма да закачи котлите на тия вдовици на неговия врат? Ще ги закачи, разбира се.

Казвам: Страшно нещо иде сега за света, не само за България, но и за целия свят. То ще дойде до главата и на праведните, и на религиозните, и на светските хора. За това нещо може да се каже, че човек нито е сънувал, нито на ума му е дохождало това, което ще се случи. Всички хора ще познаят, че има Правда в света. Никому не се позволява да лъже, нито да заблуждава в името Божие! Това нещо ще се провери най-много в продължение на десет години от днес. Съдбата ще бъде безпощадна. Да не мислите, че на земята се прави някакъв заговор. Не, хиляди и милиони същества идват от невидимия свят, въоръжени със своите огнени пушки и мечове. Цялото духовенство трябва да знае, че никому не е позволено да лъже и заблуждава в името Господне. Иначе те ще се намерят в положението на пророк Валаама, на когото една нощ се яви Господ и рече: „Ако дойдат човеците да те повикат, стани, иди с тях! Но каквото ти река, него да направиш“ (Числа 22:20-36). И стана Валаам на сутринта, оседла ослицата си и отиде с Моавовите князове и разпали се гневът Божий, защото отиде; и застана ангел Господен на пътя пред Валаама, за да му се съпротиви; и понеже ослицата видя ангела Господен, че стоеше на пътя с гол нож в ръка, свърна ослицата от пътя и отиваше към полето, а Валаам удари ослицата, за да я оправи в пътя. Тогава Господ отвори устата на ослицата и тя рече Валааму: „Що съм ти сторила, че ме биеш сега третия път?“ А Валаам рече на ослицата си: „Ти се подигра с мене. Да имах нож в ръката си, сега

бих те убил.“ И ослицата рече Валааму: „Не съм ли аз твоята ослица, която си яздил до този ден? Имала ли съм навикновение друг път да ти правя така?“ А той рече: „Не.“ Тогаз отвори Господ на Валаама очите, и видя ангела Господен, че стоеше на пътя с гол нож в ръката му. И преклони се и падна на лицето си. И рече му ангелът Господен: „Защо би ти ослицата си досега три пъти? Ето, аз излязох да ти се съпротивя, понеже пътят ти не е прав пред мене. И ослицата ме видя и свърна от мене. Ако тя не бе свърнала от мене, аз сега щях да те убия, а нея да оставя жива.“ Тогаз рече Валаам на ангела Господен: „Съгреших, защото не знаех, че ти стоеше на пътя против мене; и сега, ако не ти е угодно, аз ще се върна.“ Ангелът Господен рече Валааму: „Иди с човеците, но каквото ти река, него да говориш.“ И отиде Валаам с Валаковите князове.

Пред всеки проповедник, пред всеки владика седи по един от тези ангели със своите мечове. Те ще проверят и разберат това нещо в продължение най-много на десет години. Ние не сме против духовенството, но казвам, че и те, както и всички вие ще бъдете свидетели на тия времена и ще разберете дали това, което ви говоря, е истинно, или не. Истински е този пророк, чиито думи, чиито предсказания се сбъдват.

Религиозните хора казват: „Ние трябва да живеем по Бога.“ За мене думите „да живеем по Бога“ имат съвсем друг смисъл и значение. Човек не е роден да бъде професор, но той може да бъде професор; човек не е роден да бъде доктор, но той може да бъде доктор; човек не е роден да бъде музикант, но той може да бъде музикант; човек не е роден да бъде проповедник, но той може да бъде проповедник; човек не е роден да бъде държавник, но той може да бъде държавник. Човешината не седи в това, какво може да бъде човек и какво може да стане от него. Да носиш всички тия титли, това не представлява още човекът. Нима онзи грамаден слон, който внушава удивление

на всички хора със своето голямо тегло, е постигнал много нещо? Постигнал ли е той целта и смисъла на живота? Разрешил ли го е? Нима райската птица, със своя богат костюм, разреши смисъла на живота? Нима птиците, които измислиха изкуството да хвъркат във въздуха, се спасиха? Нима конете, които научиха изкуството да ритат, се спасиха? Нима воловете, които владеят изкуството да бодат с роговете си, се спасиха? Нима вълците, които тъй майсторски упражняват изкуството да разкъсват своята плячка със зъбите си, се спасиха? Някое същество не е могло да се спаси по един от тия начини. Христос донесе истинското спасение в света. Хората могат да се спасят само чрез Любовта. Когато турят Любовта като вътрешна основа на своя живот, те ще се спасят. В тази Любов няма горене, но има топлина. Всяко чувство, в което има горене, не е любов. Някоя мома казва: „Този момък ми изгори сърцето.“ – Любов, която изгаря сърцата на хората, не е любов. Любовта е състояние, при което организъмът никога не изменя своята температура. В Любовта може да има само прекъсване на температурата, но никога намаляване или увеличаване. Температурата, която се образува при Любовта, произвежда живота. Обаче прекъсне ли се тази температура, явяват се ред болезнени състояния на организма. Индуистите имат научни теории за образуването на праната в организма на човека. Те обясняват още, че всеки човек, който може разумно и правилно да използва тази прана, може да се лекува от всички болести: от стомах, от дробове, от очи и т.н. Обаче, за да придобие тези знания, той трябва да плати за всичко това. Нищо не се дава даром. Когато се казва, че трябва да лекуваме даром, подразбирам, че хората, които ще лекуват, ще посветят живота си в служене на Бога. Да излекувам човека даром и след това той да отиде да обира и да лъже хората, това никога няма да направя. Когато лекуват някой богат човек, той трябва да даде

50 000 или 100 000 лева, ако иска да се излекува, както трябва. Да излекувате един човек по духовен начин, то значи да се намерят причините на неговата болест, да се отстранят те и той никога повече да не заболява. Този богат човек ще каже на своя лекар: „Ти нали си духовно лице, защо ти са нужни пари?“ – Парите не са за мене, но за бедните и страдащи хора, за които богатите рядко мислят. За даването има една песен: „Давай, давай, всичко давай! Чисто семе пшеничено, да се сее на нивата“. Човек трябва да дава най-чистото от себе си. Сърцата на хората трябва да се отворят за това даване. Щом Бог е дал живот на човека, той трябва да бъде чист, кристален извор, топлината на който никога не трябва да се изменя. Всеки човек, когото топлината на Любовта е удостоила да посети поне за един момент от неговия живот, той ще бъде щастлив и през целия си живот. Такъв човек ще придобие голяма широчина в сърцето си и голяма светлина в ума си, та дето мине, на всички ще носи щастие и радост; и всичко, каквото пожелае, ще може да направи. Мине ли такъв човек покрай някоя суха чешма, веднага от нея ще потече вода, както Мойсей направи едно време с жезъла си – потече вода от канарата. Мине ли покрай някое сухо дърво и го пишне, веднага това дърво ще почне да се раззеленява, ще цъфне, ще завърже и плодът му ще узрее. Дето мине този човек, той навсякъде ще разнася благословение. Такъв трябва да бъде истинският християнин! Днес какво разбират хората от християнство? Мнозина мислят, че като християни тях ги очаква щастлив живот – животът на небето. Не, небето не подразбира външен живот, но вътрешен – живот на душата, дето владее чистота и святост.

Казвам: Всичко това, което се говори сега, се отнася за хора с пробудено съзнание. Казват за някого: „Този човек минава за християнин, за правовеерен, а не говори за Христа.“ Да почиташ Христа, това не подразбира само да говориш за Него. Това е външен

израз. Всеки истински християнин не само че има най-добро и високо мнение за Христа, но той вижда как Христос геройски носи своя кръст, без никакъв протест. Той вижда как Христос е подложил гърба си на римските войници, които Го удрят немилостиво. Христос носи кръста до едно място само и след това казва: „От тук нататък не нося повече кръст, и хората ще видят, че земята за дълги години ще бъде покрита с кръстове.“ Днес и генерали, и свещеници все кръстове носят. И жените носят кръстове на врата си. Кръстът представлява диаметрите в окръжността. В това отношение кръстът е магическа формула. Всеки човек, който се кръсти, трябва да мисли. Когато човек се кръсти, той свива трите си пръста и ги туря първо на челото си, което показва, че той мисли. После ги туря на дясното си рамо, а след това на лявото. Кръстът не е нов символ. Той е бил известен още от стари времена на хората. Духовенството е взело кръста още от тия времена, но го е преиначило малко. Кръстене-то означава магнетизиране. Едно време хората са си служили с кръста за лекуване. Когато някой човек го втресе, като го прекръстят няколко пъти, треската изчезва. Сега обаче, и десет пъти да прекръстят болния, треската му не изчезва. Това показва, че днес кръстът е изгубил нещо от своята святост.

Това не е осъждане, но изнасяне на действителен факт, изнасяне на самата истина. Защо да не се подчинява човек на Истината, която носи живот в себе си? Защо да не се предаде човек на тази велика Истина, която сближава всички хора като души? Всеки човек, който носи в себе си Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина, той е наш ближен. Може ли да се нарече ближен този, който, като някой костелив орех се скрива в своята черупка и проповядва на хората, че извън православната църква няма спасение? Каква гениалност има в това твърдение? Кого ще заблуждавате по този начин? Ако наистина само в

православната църква има спасение, България спаси ли се? Не се спаси. Ако спасението е в православната църква, Русия спаси ли се? Не се спаси. Тогава защо трябва да се говорят неверни неща, които да заблуждават младежта? Днес всички млади бягат от църквата и после казват, че еди-кой си ги развращавал, че еди-кой си говори против църквата. Не, всеки човек, който говори неверни неща, който не постъпва по любов, той говори против Бога. Ние не говорим против добрите хора – против добрите учители, родители, свещеници, държавници, защото Бог говори и чрез тях, но казваме, че главната задача на хората е да придобият повече топлина и светлина в своя живот. Трябва ли да се страхуват хората, че еди-кой си ще опропасти България? Никой никого не може да опропасти. Когато хората се страхуват от нещо, това показва, че те нямат връзка с Бога. Питам: Трябва ли да се страхува един ясновидец, ако срещу него изпратят ескадрон войници, когато зад него върви цял полк войска, въоръжена със своите пушки и мечове, които го защитават? Този човек няма защо да се страхува. Ескадронът, който е изпратен срещу него, ще ослепее от светлината на противниците си и от страх ще падне на земята. Обаче днес хората се взират нагоре-надолу, гледат, но нищо не виждат, на нищо не вярват. Те не могат да си представят, че зад всеки човек, който изпълнява Волята Божия, има голям тил от войници, добре въоръжени и силни. Не, не е правилно да се търси Бог вън някъде. Той не е вън от нас. Да се взираш навън, това не е наука; да виждаш нещата вътрешно, по особен начин, това вече е наука. За придобиване на тази наука се иска учител. Ще кажете: „Защо е необходим учител?“ – Когато човек минава през духовния път, той придобива голяма чувствителност, вследствие на което се натъква на големи мъчности и страдания, на големи противоречия. Тук учителят му помага да премине по-бързо този път. Тази наука изисква човек да

е готов всичко да жертва за Бога. Да жертваш всичко за Бога, това подразбира да придобиеш такъв живот, който осмисля всички неща и който развързва връзките на живота по един правилен и разумен начин. Следователно всеки човек, който придобие веднъж този живот, той ще може да изпълни всичко онова, което му е дадено като работа, при известни условия. На някоя жена Бог казва например: „Ти си родена за добра готвачка; изпълни службата си, както трябва!“ На друга казва: „Ти си родена за прислужница в някоя болница; изпълни своята служба, както трябва! Не се увличай във външни удоволствия, в театри и концерти.“ Да облекчиш страданията на една болна душа, това е най-хубавият концерт, който животът ти предлага. Дойде някоя жена при мен, плаче, пъшка, не може да носи страданията си. Казвам: „Сестро, ти много хубаво си научила своята песен, но нямам сега пари да ти заплатя. Такава песен заслужава не по-малко от десет хиляди лева, но днес не разполагам с такава сума. Друг път, когато дойдеш, ще мога да ти заплатя, колкото струва този концерт. Добре е да пееш на всички по този начин.“ Когато някой плаче, нека плаче от сърце. Някой мъж плаче, но като го виждат другите, казват: „Този мъж плаче като някоя баба.“ Значи, има нещо в този плач, което не се харесва на хората. И най-великите хора в света плачат, но и най-страхливите хора в света плачат. Силни хора в света са тия, които дишат; слаби са тия, които престават да дишат. Всеки човек, който престава да плаче, е слаб човек, защото престава и да чувства. Каквото е дъждът за почвата, за земята, такава са сълзите, плачът за душата. Ако един велик музикант, поет или художник иска да роди някоя велика идея, а не може да я ороси със своите сълзи, той не може да роди нищо. И Христос, и всички велики хора са плакали. Когато Христос беше на кръста, Той не можа да плаче, но когато влезе в Ерусалим, възседнал осел, Той заплака.

Благодарение на тези сълзи се крепи цялото човечество днес. Благодарение на тези сълзи се крепи и цялото християнство. Казвате: „Защо плака Христос?“ Със сълзите си Христос казваше: „Да живее цялото човечество, да живеят всички души, които идат след мене да приемат моето учение и да служат на Бога в Любов, в Мъдрост и в Истина!“ Плачеше Христос, за да отвори свещения път към Бога за всички мъже и жени, за всички роби и свободни. Христос е казал: „Скръбна е душата ми до смърт.“ Питат някои: „Може ли Христос да скърби?“ – Може. Казва се в Писанието: „Не огорчавайте Духа!“ Значи, и Духът може да се огорчава. С други думи казано: всеки, който скъса връзката си с Бога, става посмешница на целия свят. Затова човек не трябва да къса връзката си с Бога. Който не скъса тази връзка, животът му всеки ден, от сутрин до вечер, ще бъде щастлив, всички хора ще се стичат около него и навсякъде ще бъде добре приет.

И казва Му Петър: „Изтълкувай ни тази притча!“ Христос им изтълкува тази притча по следния начин: „При всички условия на живота си дръж връзката с Любовта! При всички условия на живота си дръж връзката с Мъдростта! При всички условия на живота си дръж връзката с Истината! При всички условия търси Вечния живот! При всички условия на живота си търси светлината на истинското знание! При всички условия на живота си търси свободата, от която никой не може да те лиши!“

26 декември 1926 г., София

Влизане

*Ако се не роди някой от вода и Дух,
не може да влезе в Царството Божие.*

Иоан 3:5

Ще прочета 8-а глава от Посланието към римляните и ще я свържа с 5-и стих от Евангелието на Иоана, 3-та глава: „Ако се не родите от вода и Дух“. – Раждането е велик процес, подобен на създаването на нов свят. Това, което внася радост и веселие в живота, което създава идеал и стремеж на човешкия дух, е законът на раждането, на възраждането. Буквата Р, с която започва думата „раждане“, е йероглифен знак и означава ръката, която хваща, държи нещо. Нима видният писател или поет, като взима перо в ръката си, не държи нещо велико? Нима знаменитият философ, като взима перо в ръката си, не държи нещо велико? Нима прочутият и славен пълководец, като държи сабя в ръката си, не мисли за нещо велико? При все това обаче има голяма опасност за човека да не изпадне в дребнавостите на живота, които произтичат от проявите на неговото животинско съзнание. Всички хора не разбират еднакво свещените книги. Това зависи от много обстоятелства: от устройството на човешкото тяло – от неговия мозък, от някои наследени черти на родителите, както и от закона за прераждането или от закона за кармата. Кармата е закон, създаден от самия човек, вследствие отклонението на човешкия дух от орбитата на неговия път. За да се разбере как става това отклонение, изисква се дълбока мисъл. Разрешението на този въпрос не е за деца, нито пък за хора, които се хранят още с мляко или се занимават с обикновени работи в живота. Той е философски въпрос,

който не се отнася до хората, които мислят само да се осигурят. Всеки човек, който е дошъл на земята, все мисли да се осигури по някакъв начин, но той трябва да знае, че мисълта за осигуряване се дължи на велик вътрешен импулс в съзнанието.

В човека има нещо Божествено, което иска да го осигури и го тласка в известна посока, но той, като не разбира това, изпада в положението на онзи индуски философ, който се разговарял с хората чрез движение на ръцете си. Обаче, когато трябвало да се разговаря с някого, нито той разбирал движенията му, нито него разбирали. Този философ живял във времето на един от древните царе. Царят на държавата, в която живял философът, бил брамин. Като се научил, че в царството му имало такъв човек, който могъл да се разговаря и разбира по движения на ръцете, царят повикал един от своите жреци, служител на Брама, и му казал: „В моето царство живее един философ, който може да се разговаря с хората и да ги разбира само по движенията на ръцете им, затова искам да намериш някой, подобен на него, с разбиране на това изкуство, за да се поразговорят и двамата пред мене. Ако не намериш такъв човек в царството ми, ще изгубиш моето благоволение.“ Замислил се жрецът де ще намери такъв човек. Един ден минавал покрай една бръснарница. Бръснарят, като го видял толкова замислен, спрял го и му казал: „Братко, защо си толкова замислен?“ – „Остави ме, то не е твоя работа.“ – „Отде знаеш, може би ще ти помогна с нещо? Каж ми само какво те мъчи.“ Жрецът му разправил всичко. – „Не се безпокой, аз мога да се разговарям с хората чрез движение на ръцете и ги разбирам; ще мога да се разбера и с този философ.“ Жрецът се зарадвал и се върнал при царя с радостната вест, че намерил човек, който можел да се разговаря чрез движения на ръце. Царят извикал бръснаря и философа и ги накарал да застанат на известно разстояние един от друг и оттам да се разговарят. Разго-

ворът започнал. Философът вдигнал единия си пръст нагоре, а бръснарят – двата. После философът вдигнал едната си ръка нагоре, а бръснарят му отговорил с двете си ръце, като поставил едната над другата. След този разговор царят запитал философа: „Какво каза на бръснаря с вдигане единия пръст на ръката си?“ – „Казах му, че има само Едно същество в света, което управлява всички работи.“ – „Ами той какво ти отговори?“ – „Той ми отговори, че две същества управляват света: Бог и царят.“ – „Ами после какво му каза, като си повдигна ръката нагоре?“ – „Казах му, че ще вали дъжд, а той ми отговори с двете си ръце, че след дъжда трева ще поникне.“ Тогава царят казал: „Няма какво да се мисли повече, добър философ е този човек.“ След това той се обърнал към бръснаря и го запитал: „Какво ти каза философът, като вдигна пръста си нагоре?“ – „Той каза, че ще ми извади едното око.“ – „Ти какво му отговори?“ – „Че ще му извадя и двете.“ – „После, като вдигна ръката си нагоре, какво разбра от философа?“ – „Че като ми извади окото, пет души ще дойдат в негова защита.“ – „Ти какво му отговори?“ – „Като извадя и двете му очи, десет души ще ми дойдат в защита.“

Казвам: Някои от съвременните религиозни хора се намират в положението на бръснаря и философа. По същия начин и много мъже и жени, учители и ученици изпадат в подобно положение и тълкуват нещата посвоему. Питам: Как разбирате света – като философа или като бръснаря? Днес целият свят е пълен с бръснари. Те казват: Обесете този човек, обесете онзи човек! Най-лесният занаят е бръснарството. Повикате бръснаря в дома си, и той веднага сменя брадата ви. Какво изкуство има в това? Наточи бръснача си, намаже лицето със сапун и сменя всичките косми. Питам: Бръснарят по този начин разрешава ли въпроса за никненето на космите? Не. Напротив, колкото повече се бръсне брадата, толкова по-дебели и груби стават космите ѝ.

„Ако не се роди някой от вода и Дух.“ – За да се разбере смисълът на раждането, изисква се човек с висока култура, а не с разбирания като на бръснаря. Хора, с разбирания като тия на бръснаря, казват: Няма нещо особено в процеса на раждането. Всяка майка ражда. Това е повърхностно схващане на нещата. И затова именно често се употребява следната поговорка: „Жени мома, да не е дома“. Или, когато искат да похвалят някой момък, казват: „Левент момък, като планина“. Това са иносказателни изречения. Те са хубави, но ако се тълкуват буквално, губят своя дълбок смисъл. Духът на някой момък може да бъде като планина; мисълта му може да бъде велика и мощна, но той сам, по форма, не може да бъде като планина. При процеса на раждането духът засяга мощното, великото в човека. Всеки, който иска да върви в Божествения път и да стане човек в пълния смисъл на думата, най-първо трябва да бъде безстрашен. Второто качество, което трябва да притежава, е смирението. Наблюдавайте животните и ще видите, че смирението не съществува в тяхното царство. Значи, то е качество само на човека. Срещате някое куче, вирнало опашка – върви. Виждате някой пуяк, разперил опашка, върви гордо и казва: Знаете ли кой съм аз? Знаете ли какво мисля? Гледате някой петел, качил се на бунището, кукурига и си мисли: Няма друг певец като мене! Дали точно така мисли петелът, не зная, това е мое тълкувание. Значи, две положения може да има тук: или петелът е прав, че като него певец няма, или моето тълкувание не е право. Третото качество, което характеризира човека като истински човек, е справедливостта. При това, за да се застъпи човек за известна Истина, той трябва да бъде смел. Страхливите хора не могат да бъдат справедливи. Човекът на Истината, на Правдата предполага абсолютно безстрашие. На страхливия човек не може да се разчита. Дойде ли до някое опасно място, той веднага ще избяга. Страхливият момък,

преди да се ожени, казва на своята възлюбена, че я обича, че е готов на всякакви жертви за нея. Обаче, щом се ожени, не минават две години, и той избягва, не издържа на обещанията си.

Ще ви разправя един пример, да видите доколко страхливият момък може да издържи в своята вяроност и безстрашие. Млад българин, много страхлив, се влюбил в млада, хубава мома. Един ден и двамата тръгнали на път, но трябвало да минат през голяма, гъста гора. Той ѝ казал: „Не се страхувай, на мене разчитай! Аз съм силен, безстрашен човек, няма да те оставя сама, в каквото и положение да изпаднем.“ По едно време насреща им се задала мечка. Момъкът веднага се качил на едно дърво и оттам казал на своята възлюбена: „Не се плаши, не мърдай, аз оттук ще цъкам!“ Неговата възлюбена била умна мома. Тя веднага се простряла на земята и се престорила на мъртва. Мечката се приближила до нея, подушила я и казала: „Слушай, не се жени за своя възлюбен. Аз дойдох да те избавя от него.“

И сега някой казва: Аз имам висок идеал. Питам: Как постъпваш със своя висок идеал – на дървото отгоре ли го закачваш, или го заравяш в земята, да израсте, да се развие, да цъфне и да даде плод? Кое е похубаво: да оставите житното зърно да седи в хамбара или да го заровите в земята? По-хубаво е да го заровите в земята, отколкото да го оставите в хамбар. Идеалът на житното зърно не е да седи в хамбара. Ако посадено то зърно или семе израсте и устои на всички бури, на всички снегове и дъждове, то има висок идеал.

Често ние уподобяваме външната, видимата природа на разумния невидим свят, чрез който Бог въздейства на нашите души. Сега някои питат: „Вярваш ли в Бога?“ – В кой Бог? В света има много богове. Още от най-стари времена хората си създавали богове, пред които падали на колене, молили им се, тамян им кадели, но те не ги чували – никакъв отговор не полу-

чавали на молитвата си. Днес същите хора, със своите атактистически мисли, казват: „Молим се на Бога, но Той не ни чува.“ Казвам: Молят се тези хора, но на някой от многото богове, които не са живи. Ухото на живия Господ е толкова чувствително, че ако Му се помолите от сърце, с пълно смирение, с вътрешна чистота и благоговение, каквото духовният човек трябва да има, вашата молитва непременно ще бъде приета. Обаче молите ли се на Бога, а същевременно мислите как да използвате този-онзи, молитвата ви няма да бъде приета. Това не е човештина; това и животните вършат. Сегашното състояние на човека е резултат на три велики принципа, които са действали някога в миналото, действат в настоящето, ще действат и в бъдещето. Първият принцип е обикновеното човешко съзнание, което работи за смекчаване на твърдия елемент в човека. В това съзнание има само две точки: едната, от която човек излиза, и втората, към която отива. В това съзнание човек пътува само вечерно време, като се ръководи в пътя по втората точка. Щом дойде до нея, той се спира и казва: Свърших работата си вече! А по-нататък, какъв е външният свят, какви условия за развитие има, това не влиза в кръга на обикновеното съзнание, което се изразява с права линия. Правата линия представлява граници на плоскостта или отношения между две разумни същества.

Вторият принцип представлява преходно състояние от обикновеното съзнание към самосъзнанието, което се изразява чрез плоскостта. В това отношение животните имат съзнание, но нямат самосъзнание. Следователно съзнанието, което представлява живот на правата линия, не се движи изключително в границата на правата линия, но се движи в посоки извън правата линия, като образува плоскост. Тази плоскост граничи пак с прави линии. Щом човек излиза извън възможностите на правата линия и образува плоскост, той минава вече към самосъзнанието. Самосъзнанието

може да се уподоби на зима, когато всичко е покрито със сняг. При това положение, дето и да отиде човек, той вижда навсякъде сняг, не намира условия за работа. Такова е положението на съвременния човек. Такива са условията, при които той днес живее. Някой казва: Ледено е сърцето ми, нямам условия за живот. Защо? Зима е вън. Погледнеш от прозореца, всеки се свил в стаичката си, нарязал си малко дръвца, постоянно подклажда огъня си и за никого отвън не мисли. Отвън се издават закони, проповядват се учения, а отвътре – всеки влязъл в себе си и само за себе си мисли. И след всичко това иди хлопай по чуждите врати. Някъде ще те приемат, а някъде и десет пъти да хлопаш на вратата им, нито ще те чуят, нито ще ти отворят. Имаш нужда от нещо, минеш покрай някой човек, помолиш му се, той казва: Махни се оттук! С това той иска да каже: Аз разрешавам само своя въпрос, а не и твоя. Донякъде този човек е прав. Всеки сам трябва да разрешава въпросите си. Когато казваме, че трябва да правим добро, ние не подразбираме закона на самосъзнанието. В живота на самосъзнанието съществуват само понятията за добро и за зло, но там не съществуват правене на добро. Човек, който живее в самосъзнанието и прави добро някому, казва: „Аз ще ти направя едно добро, ще ти дам пари назаем, но с 25 процента лихва. Трябва да знаеш, че аз съм добър човек, не ти искам 30 процента лихва, както другите хора, но само 25 процента.“ – Да, това са пари, взети със сложна лихва. Питам: в какво седи доброто? То е все едно да имаш само десет хиляди лева дълг за къщата си, който след време нараства толкова много, че продават къщата ти. Наблюдавайте например как живеят съвременните хора, какви отношения се завързват между тях, на каква база се поставят и разрешават най-сериозните въпроси. Някоя мома иска да се жени. Какво правят близките ѝ? Харесат един момък и гледат дали той е здрав, снажен, дали е богат, има ли къща, пари

и т.н. Ако момъкът отговаря на тези условия, казват: „Отличен човек е този момък!“ Когато избират мома, също тъй гледат дали е здрава, снажна, богата и т.н. Ако и тя отговаря на тези условия, казват: „Отлична е момата!“ В тези разбирания за живота няма никакъв морал. В живота на самосъзнанието човек се учи чрез страданията. Само чрез страданията той познава, че в света има още по-велико състояние от това, в което днес се намира. В това състояние именно човек може да разреши великите проблеми на живота. Днес могат да дойдат най-велики поети, учени и философи да говорят на света, но с това въпросите не се разрешават. В умовете на съвременните хора трябва да стане велика вътрешна промяна. В умовете на майки и бащи, братя и сестри, учители и ученици трябва да стане коренно преобразуване. Не е достатъчно човек да съзнава само, че е грешен, че се е опетнил, че е ял и пил, че е паднал в локва и се окалял. Съзнае ли, да изправи погрешката си! Това е важното. Някой казва: „Аз съзнавам, че съм грешен, признавам греховете си.“ Кой лихвар не знае, че взима лихва повече, отколкото трябва? Кой мъж не знае кога се отнася зле с жена си, но казва: „Жена е тя, трябва да се подчинява на мъжа!“ Когато някоя жена има дълъг език, не знае ли тя това? Знае. Обаче каквото мъжът ѝ донесе, тя все недоволна остава. Човещина ли е това? В какво се проявява благородният човек? И след всичко това, когато им дойдат гости, мъжът казва: „Добра е моята жена.“ Жената пък казва: „Добър, благороден е моят мъж.“ Това са думи, които се говорят само пред гостите. Щом си отидат те, жената пак не е добра и мъжът пак не е благороден. Жената започва: „Моят мъж е малко захласнат. Дойде ли Нова година, Коледа или Великден, той нищо не ми купува, никъде не излиза с мене – нехранимайко.“ Така се оплаква жената пред съседките си. Коя е подбудителната причина, задето тя говори лошо за мъжа си? Крайното користолюбие. По този начин тя

иска да предизвика съседките си да отидат при мъжа ѝ, да го бутнат отгук-оттам, да го заставят да ѝ купи нещо ново. Де е моралът в тази постъпка? Ако мъжът трябва да се кара с остен да изпълни задълженията си, както заставят вола с остен да оре нивата, де е тогава разликата между човека и животното? Де е моралната стабилност в човека?

Казвам: Като изнасяме и лошите, и добрите страни на живота, с това не го упрекваме. Ние трябва да знаем, че това са преходни състояния на самосъзнанието. Самосъзнанието е процес на чистене. Да съзнаваш нещо, значи да се чистиш, да изплащаш дълговете си, да уреждаш разбърканите си работи и да се приготвяваш за новия живот. Ето защо животът на самосъзнанието е преходен. Някой казва: „Аз съзнавам, че имам дълг към своя народ.“ – Какъв е този дълг? Да отидеш да се биеш за народа си. Като отидеш да се биеш за него, ще го освободиш ли? Кажете ми, от толкова хиляди години насам кой народ се е освободил чрез войни, чрез бой и насилие? Трябва да се бием, но как? Хората трябва да предприемат едно велико сражение, една велика война! Кога? Когато всички, като безброй малки реки от разни посоки, се слеят в едно голямо, велико море или в една мощна, пълноводна река, която, дето мине, всичко напоява в света. Това значи война.

Време е вече човек да влезе в третия принцип на живота, да мине от самосъзнанието в Божественото съзнание или в космическото съзнание. Според езика на Евангелието това значи да се роди човек от вода и Дух. Тук думите „космическо съзнание“ са заместени с думите „ще им отнема каменното сърце и ще го замести с ново“. С други думи: Бог ще ни отнеме каменното съзнание и ще ни даде ново, космическо съзнание, което разрешава въпроса на безсмъртието. В самосъзнанието, като живот на плоскостта, ние представяваме страна на някакво тяло. Казват за някого:

Той е страна. – На какво? – На куба например. Какво е кубът? – Тяло с определена форма, големина, твърдост, с определен обем и т.н. – Да, но въпросите не се разрешават с твърди тела. Какво разрешава днес златото? Какво разрешават къщите? Какво разрешават параходите, автомобилите и аеропланите? Те разрешават нещо малко, но не разрешават същността на нещата; те не разрешават великия идеал, към който се стреми човешката душа. За в бъдеще обаче, когато човек ще живее в космическото съзнание, той ще дойде до правилно разрешение на въпросите. Тогава няма да чакаме да дойде някой аероплан, да се завърти колелото и да тръгнем на път. Питам: С какво пътува слънчевата светлина? По какъв начин се пренася слънчевата енергия през пространството? Учените хора казват, че светлината произвежда известен род трептения. Съгласни сме с това, но кой произвежда тези трептения? И как се произвеждат те? Учените казват още, че светлината пътува с грамадна бързина и вследствие на това между частиците ѝ се образува известно търкане. И това е вярно, обаче трябва да се знае, че движението на всеки предмет, на всяко тяло се обуславя от участието на разумни същества. Колкото разумността е по-голяма, толкова и движението, предизвикано от тази разумност, е по-интензивно.

И тъй, когато говорим за Любовта, за Мъдростта, за Истината, за Правдата, за Добродетелта, ние подразбираме Вечното Начало, космическото съзнание, което обхваща всичко в себе си и към което всеки трябва да се стреми. Само в неговите условия нашето тяло ще се оформи и пресъздаде. Апостол Павел казва: „Сега имаме плътско тяло, но когато дойде космическото съзнание, ще се създаде духовното ни тяло.“ Каква разлика има между плътското и духовното тяло? Плътското тяло умира, а духовното не умира; плътското тяло страда, а духовното не страда; противоречията в живота съществуват за плътското тяло,

а за духовното тяло няма никакви противоречия. Духовното тяло живее във вечна радост, в разбиране дълбокия смисъл на живота. То живее във Вечния живот.

Сега, според законите на самосъзнанието, ние казваме, че земята се върти. Питам: Колелото на аероплана вечно ли се върти? Не, колелото се върти само когато аеропланът пътува. Знаят ли тогава съвременните учени кой пръв завъртя колелото на земята, да тръгне на път? Преди колко милиарда години земята излезе от своето пристанище и тръгна да пътува из пространството? След колко милиарда години ще стигне в друго пристанище? Когато се говори за пристанище на земята, ние разбираме, че тя е тръгнала от пристанището на обикновеното съзнание и се стреми към космическото пристанище, дето ще пусне котва. Засега земята е дошла до средата на своя път. Още много път има тя да изминава, докато стигне в космическото съзнание. Мнозина ще кажат: значи, много има да се чака. Няма защо да се чака, но с нея заедно ще се пътува. Човек, който чака, той не работи. За обяснение на мисълта си ще ви представя следния контраст: това, което е настояще за обикновеното съзнание, е минало за самосъзнанието; бъдещето за самосъзнанието пък е настояще за космическото съзнание. Следователно, ако някой човек седи и чака реализиране на своите идеали, без да работи, може да чака милиони години, но те няма наготово да дойдат. Всеки, който схваща тази идея и живее според нея, той има условия да се повдигне, той може да влезе вече в новия живот. Очите му веднага ще се отворят, телефоните му веднага ще заработят. Който влезе в космическото съзнание, ще се намери пред един свят абсолютно жив. Слънцето за него няма да бъде само едно светло тяло, но ще живее, ще му проговори на негов език. То ще почука на телефона му. – Кой е там? – Елате да чуете последните важни новини от Слънцето. Това не са измислени, невъзможни неща, но действителни факти.

Съществата, които живеят на Слънцето, са разумни, те се движат в космическото, в Божественото съзнание. Тия разумни същества именно са облекли Слънцето в светла, хубава дреха и постоянно се движат около него, да не би някои същества от по-нисък уровень да се опитат да влязат в него. Опитат ли се да влязат в Слънцето, те ги изхвърлят навън. И нашата Земя е едно от съществата, които Слънцето е изхвърлило навън. Някога, в миналото, тя се е разбунтувала против Слънцето и то я изхвърлило вън от себе си. И всички планети, които днес са извън Слънцето, са изпъдени от него. Учените хора създават разни теории за образуване на планетите, но аз казвам, че Слънцето ги е изпъдило някога от себе си и днес ги учи. Има планети, които са на разстояние милиони километри от Слънцето. Какви закони ги държат в пространството? Законът на земното притегляне. Да, има нещо, което привлича хората към един общ център. Този център е космическото, Божественото съзнание, чиято дейност е непреривна.

Значи, всички тела във Вселената са свързани помежду си и представляват един общ, велик организъм. Всички планети, които се подчиняват на този организъм, същевременно са и абсолютно свободни. Между мравката и човека няма никакво подобие, но има някаква вътрешна връзка. Съвременните хора не виждат тази вътрешна връзка между всички същества, понеже съдят за нещата от гледището на самосъзнанието и казват: „Защо сме се родили, и ние не знаем. Създал ни е Бог, но ни е забравил.“ – Не се знае кой кого е забравил: дали Господ ви е забравил, или вие сте Го забравили. Човекът в миналото се е проявил като непослушно дете, заради което баща му го изпъдил вън, да се учи и да работи. Цялата съвременна бяла раса днес е в положението на блудния син. Християнството дойде в света, за да покаже пътя, по който бялата раса трябва да върви, да я научи на закона на жертва-

та, чрез който може да се върне към Бога. Блудният син се върнал при баща си, но кога? Когато видял, че господарят, на когото служи, се отнася с него по-зле, отколкото със свинете си. Той не му давал да яде даже и от рожковите на свинете, които пасял. Питам: Кой е доволен днес от положението си? Сегашният свят е пълен само с недоволни и болни хора. Ако отидете в някои от съвременните болници и клиники, там ще видите хиляди болни от какви ли не болести, нервни, органически, които лекарите не знаят вече как да именуват. Днес лекарите се виждат в чудо: излекуват една болест, две се явят; излекуват две болести, четири се явят и т.н. След всичко това те казват: Ние имаме предвид всички хигиенични мерки да не заболяват хората, да намалим процента на смъртността. Да, ако в едно отношение хората не умират, в друго отношение умират. Ако само физически се подобряват, в друго отношение се влошава положението им, сърцата им се ожесточават, умът им губи своето равновесие. И след всичко това хората казват: светът се много напълни. Какво да правим? Да отворим война! Отварят една война като сегашната, в която избиха около 25 милиона хора. После започват да търсят виновника на войната. Кой е виновникът на войната? Човешкото самосъзнание или казано на друг език: човешкият егоизъм. Човек иска да устрои живота си вън от Бога. Обаче за разумните хора разрешението на всички въпроси седи в космическото съзнание. Всеки човек има допирни точки с космическото съзнание. Щом дойде в съприкосновение с тях, веднага у него се заражда един вътрешен подтик да се обърне към Бога, но не по начина, както съвременните богослови учат. В него се заражда велик импулс към самоотричане от всички материални блага и желание да служи на хората от любов към Бога, да носи навсякъде радост и веселие. Да допуснем, че някой човек е свършил четири факултета, но след време в него се явява желание да служи

на Бога. Скоро след това му дохожда противоположна мисъл: „Защо съм толкова глупав? Нима затова съм свършил четири факултета, да слугувам на Ивана, на Драгана? Трябва ли да слизам от висотата на положението си и да ставам слуга?“ Ето как се изгасват проявите на Божественото съзнание в човека!

Сега ние говорим за Божествените импулси, които се явяват у нас. Някой казва: Щом заживеем Божествен живот, всякаква култура, всякаква наука ще изчезне. Не, тогава именно ще дойде истинската култура, истинската наука, музика, поезия. Ние не казваме, че всичко ще дойде изведнъж. Светът не може да се поправи механически. Това, което имаме днес, е добро, но ако останем още известно време в това добро, ще умрем. То е толкова добро, колкото е добро положението на някой баща, който, за да достави средства на дъщерите и синовете си да живеят добре, е заложил всичкия си капитал при лихваря. Един ден този лихвар ще дойде, ще изнесе навън всичко каквото имате и ще каже: „Всичко това е мое. Вие сега идете и работете!“ И външният закон му дава право да постъпва така. Какво ще кажете вие тогава? Ние не критикуваме сегашните закони. Това не се отнася към нашия предмет, но казваме: Ако не се съобразявате с Великия закон на живота, бирникът, лихварят ще дойде, ще опише всичкото ви богатство и ще го занесе навън. Този лихвар е смъртта.

Иоан казва: „Ако не се родиш от вода и Дух.“ Това значи: ако не живееш в космическото съзнание, няма да влезеш в Царството Божие. Този е изходният път в живота. Първото важно нещо за човека е да бъде справедлив. Имаш ли да даваш някому нещо, ще му го дадеш. Ама имал си всичко десет лева в джоба си – ще му ги дадеш. Щом дойде кредиторът да иска парите си, ще извадиш каквото имаш в джоба си и ще му го дадеш, а ти можеш и да погладуваш малко. Само по този начин ще опиташ своята сила, своето достойн-

ство като човек. Мислиш да пътуваш през някоя гъста гора и си казваш: не ме е страх, аз вярвам в Бога. Щом вярваш в Бога, ще тръгнеш през гората без нож, без каквото и да е оръжие. По-силно оръжие от вярата има ли? И мечка да срещнеш, ще я погледнеш само и тя ще си замине. Вие не сте опитвали още какво може да направи човек с вярата. Това, което измъчва съвременните хора, са онези наследени качества от деди и прадеди, които прекарвали един неестествен живот. Този живот се пробужда сега и в съвременните хора, като неестествени желання, копнежи и чувства, които не носят нищо добро за тях. Щом се породи едно от тези желання в някой съзнателен човек, той започва да се критикува, да се самоосъжда, защото не знае отде произтича това. Невидимият свят обаче постоянно регулира тези неестествени прояви у хората, като им изпраща ред страдания. Чрез страданията разумните същества от невидимия свят казват на хората: Не е този пътът, по който трябва да вървите. Някой казва: „Не знам какво да правя. Станал съм много чувствителен, много нетърпелив, подозрителен. Кой каквото направи, аз мисля, че е насочено против мен. Как да се избавя от това кошмарно състояние?“ Казвам: Тези състояния се дължат на незадоволени човешки желання. Има желання у човека, които с нищо не могат да се задоволят. Мислите ли, че виното може да задоволи жаждата на пияницата? Мислите ли, че соленото ядене ще задоволи жаждата му за вино? Колкото вино и да пие, жаждата за пиене все повече ще се увеличава. Голямото употребление на вино ще разстрои само храносмилателната му система – и нищо повече. Чрез пиенето природата го поставя в положение на самозабравя, да заспи и да забрави всичко. На другия ден обаче, като се събуди, той всичко си спомня и пак отива да пие, да забрави, да завърши започнатото. Но все пак остава нещо недовършено.

Някой казва: „Обидиха ме! Аз ще им дам да раз-

берат!“ Питам: Като им дадеш да разберат, с това разрешава ли се въпросът за обидата? Как се лекува обидата?

Някоя мома обича едного. Той е любезен, внимателен. Каквото пожелае тя, той го изпълнява; иска еди-какви си дрехи, обувца, и той всичко ѝ доставя. Оженят се, пак върви добре. Един ден тя се скара с него, обиди го нещо. От този момент силата на неговите чувства към нея се намалява с десет процента. От втората лоша дума чувствата му се намаляват с още два процента и след 10–15 години целувките престават, нови дрехи, шапки и обувца не се купуват, мъжът почти не се свърта вкъщи и започва да говори: „Моята жена стана много лоша, нетърпима е вече.“ Казвам: Дойде ли жената до това положение, тя трябва да се обърне към космическото съзнание и да каже: „Господи, моят език беше много дътъг, много невъзпитан, с него тикнах мъжа си в лошия път, но помогни ми да изправа погрешката си!“ Как може човек да изправи една своя погрешка? Според Божественото съзнание човек може да бъде чешма, от която постоянно да тече вода. Тече ли вода, тя ще измие всички нечистотии наоколо си. Обаче тази чешма ще тече само тогава, когато е свързана с Великия Извор на живота. Кой въздига чешмата: камъните, от които е направена тя, или водата, която тече от нея? Водата, разбира се. Значи, цената на човека се определя от великия живот, който протича през него. И когато животът на космическото съзнание влезе у нас, ние ще имаме нова философия, нова мисъл. И тогава, дойде ли някой при мене, да ми чете свои произведения, аз няма да го критикувам, но ще взема такова участие в неговата работа, като че той и аз сме едно и също нещо. Днес, като дойде някой човек да ви чете свои съчинения, вие казвате: „Хубави работи са вашите произведения.“ Щом излезе този човек навън, вие казвате: „Не са толкова хубави произведенията му, но нека намажа малко

колата му, да се порадва.“ Кое положение е по-хубаво: да слушам някой да ми свири или аз да свиря, а други да ме слушат? И двете положения са необходими. Някога ще слушам, някога ще ме слушат. Не може да се нарече човек този, който не знае да слуша. Първото качество, необходимо за човека, който иска да влезе в космическото съзнание, е послушанието. В живота на самосъзнанието има подчинение, робство, а в живота на космическото съзнание има послушание. Който не знае да слуша, нищо няма да придобие. Когато обичате някого, как го слушате? Слушате го без отегчение и усещате, като че във вас се влива някакъв еликсир, който ви ободрява и съживява. Като си замине любимият ви човек, казвате: „Много нещо ми остави този човек.“ Това значи да любите и да ви любят.

Много от съвременните християни казват: „Ние сме християни от рождението си още.“ – Това само не е достатъчно. Истинският християнин ще вземе своя инструмент и ще засвири, ще предаде Божественото изкуство, както си е. Не е достатъчно само да рисуваш една гарга, но така да я рисуваш, че който я види, да се учуди, да не може да познае рисунка ли е, или естествена. Ще ви приведа примера за двамата гръцки скулптори, които показали своето изкуство един пред друг. Първият от тях направил един грозд, който бил тъй майсторски изработен, че измамил птиците, които дошли да го кълват. Вторият пък изваял един воал, с който покрил образа на една от гръцките богини. Другарят му, като видял воала, приближил се към статуята с намерение да вдигне воала. Той се обърнал към скулптора с думите: Не ме заблуждавай, вдигни воала на богинята! Първият измамил птиците, а вторият – човека. Да можеш да предадеш вярно нещата, в това седи истинското изкуство. Голямо изкуство е като говориш, да можеш да предадеш това, което се крие в душата ти, да можеш да изразиш своята любов. Говори ли ти някой, не казвай, че той те залъгва. Ако

работата е за залъгване, от осем хиляди години насам хората все си говорят и все се залъгват. Грешката не е само в този, който говори, но и в този, който слуша. Ако вие сте човек, който се стреми към безсмъртие, към космическото съзнание, като ви говори някой безсмъртен човек, вашият живот моментално ще се измени и ще се намерите обиколени от много братя и сестри. Ще кажете: кой знае дали е така! Докато живеете на плоскостта, ще казвате „кой знае“, но когато дойдете в положението на хора, родени от вода и Дух, нещата ще бъдат за вас точно определени. Духът ще донесе абсолютната справедливост; водата ще донесе мекотата и чистотата; чистотата ще донесе здраве, а здравето – светлина. Тогава животът ви няма да бъде мъчение и труд, а работа и наслаждение.

„Ако се не родите изново от вода и Дух.“ Някои от вас сте едва заченати; други сте по на един месец; трети сте по на два месеца; четвърти – на три месеца, а малко хора има, които са на девет месеца. Но всеки, у когото Божественото се е зачenalо, трябва да го пази. Дълъг период се изисква, докато се родите изново от вода и Дух. Ако вървите по закона на самосъзнанието, това раждане е въпрос на далечното бъдеще; ако вървите по закона на космическото съзнание, то може да бъде в настоящия момент. За самосъзнанието разстоянието от Земята до Слънцето е милиони километри, когато за космическото съзнание това разстояние може да се вземе само за осем минути. Ако пътувате с крилата на самосъзнанието, трябва да имате един бърз трен, с който ще изминете разстоянието от Земята до Слънцето за 250 години. Това не е за осъждане, нито за самоосъждане. Задачата на човечеството е да се чисти всеки момент и да върви напред. Няма какво човек само да признава греховете си, но той трябва да се обърне към Бога, да възприеме Неговата Любов, Мъдрост и Истина по новия начин, по начина на космическото съзнание и да ги приложи в живота си. Чо-

век не трябва за вечни времена да остане твърдо тяло, нито пък страна на някое тяло, но да има отношения с хората, като души, които живеят в едно тяло, тоест във вечна хармония. Когато една душа живее в космическото съзнание, тя може навсякъде да бъде приета. Ако живее на земята, тя може временно да я напусне, да отиде на слънцето, да се разговори със своите любими и после пак да се върне на земята. Тази душа е свободна да се разхожда, дето иска из Слънчевата система. От гледището на самосъзнанието ще кажете: Може ли човек да пътува до слънцето? Може. Има вътрешно, духовно пътуване. По физически начин не може да се отиде до слънцето, но по духовен начин – може. Когато се говори за живота, ние имаме предвид неговата външна – физическа, страна и вътрешна – духовна, страна. От материално, физическо гледище нещата стават мъчно, изисква се вечност, едно число с 15 нули – денят на Брама. Щом изтече това число, ще изтече и Божественият ден, след което ще настане Божествената нощ, пак същото число с 15 нули. Изчислете колко милиарда години правят тези числа. Денем Бог твори, а нощем, когато спи, Той образува новите светове в себе си. Тъй щото в Бога има постоянен, вечен процес на творчество и създаване.

Следователно, щом Бог постоянно твори и създава, по същия начин и ние трябва да създадем в себе си нов свят. На съвременните хора липсва нещо идейно. Те търсят своето спасение отвън. Те чакат като просяци пред вратата на някой богат човек да им даде нещо. Срещате някой беден човек, проси от вас. В този момент вие може да нямате пет пари в джоба си, но ако бръкнете в неговия джоб, ще намерите не по-малко от двеста лева. Защо пази тия пари? Той гледа да се осигури отвън, на другите хора се надява, от тях очаква спасението си. Този човек трябва да намери някакъв начин сам да се прехранва. Чрез просия човек не може да се изправи. Тя е само един метод. От духовно

гледнище само горделивите хора са осъдени на просия. Някога те са били много горди и затова са изпратени на земята като просяци, да се смирят. Когато сиромахът започне да разбогатява, главата му отчасти се деформира. Деформира ли се главата ви, молете се да изгубите богатството си, да осиромашеете и по този начин да се смирите. Гордостта сваля човека надолу. Когато някой човек достигне високо духовно положение и започне да мисли, че няма подобен на него, той е осъден на падение. Кажете ли поетът или музикантът, че няма подобен на себе си, той се намира на лъжлив път. Дарбите на човека зависят от тези, които го слушат, които го обичат. Те дават сила за проявление на неговите таланти. Ако говориш пред хора, които те обичат, ти ще говориш повече и по-красноречиво; ако говориш пред хора, които не те обичат, ти ще говориш по-малко и по-лошо. Следователно дарбите зависят от Любовта. Ако майката има любов в себе си, тя ще роди велик, гениален син. Ако няма любов в себе си и живее повърхностен, дребнав, лекомислен живот, тя ще роди обикновен син, подобен на нея. Когато някоя майка иска да роди нещо велико, тя трябва да е подготвена за това, да съзнава своето предназначение. Човек не може да роди една възвишена идея, ако той сам се занимава с дребнавостите на живота. Хората сами създават възвишените идеи; те сами създават и обикновените идеи. Да служим на Бога, това е велика Божествена идея. Да служим на хората със своя ум, със своето сърце и със своята воля, и това са Божествени идеи. Обаче да продадем на хората своя ум, своето сърце и своята воля, това вече не е Божествено. След всичко това, може ли човек, който се продава, да съди онзи, който служи на Бога? Ако той го съди, ще му каже: Вземи цигулката си и свири! Аз ще дойда да те слушам. Който съди, трябва да даде образец. Днес човечеството не се нуждае от религии, то не се нуждае и от храмове. Ако е въпрос за храм, по-хубав

храм от небето няма. Вдигни очите си нагоре към небето, погледни звездите и кажи: Господи, благодаря Ти за всичко, което си създал! Ако и след това искаш нещо хубаво, обърни внимание на буболечиците, на птичките, на растенията, на чистите кристални извори и нека в тебе се зароди велико вътрешно желание да се позанимаеш с тях, да научиш защо са създадени те. От всичко това ти трябва да изпиташ красив трепет на своята душа.

Питам: Какво правят съвременните хора? Като се намерят пред някой чист планински извор, изведнъж натопяват вътре калните си обувки, да ги измият. Не, приятелю, намериш ли се пред такъв извор, ще се спреш при него с благоговение, ще свалиш шапката си, ще измиеш лицето си, ще пиеш от водата му и ще кажеш: „Господи, помогни ми да изчистя сърцето си и да просветя ума си, като водата на този извор.“ Изворът е жив. От хиляди години при него седи някой възвишен дух и работи, изпълнява своето предназначение. Затова отидете ли при някой извор, пийте от водата му, измийте се и благодарете. Казвате: Вярно ли е всичко това? Питам: Вярно ли е, че ме слушате сега да ви говоря? Вярно ли е, че сте българи? Има реални неща в света, но има и нереални. Реалните неща нямат начало, нямат и край. Казвате: Апостол Павел е проповядвал някога в миналото Христовото учение. Не, той не е проповядвал само в миналото; той проповядва и сега. Ние не гледаме на Христа и на Неговото учение като на минало нещо; ние не гледаме на Христа и на учението Му като на нещо, което ще дойде в бъдеще; ние гледаме на Христа и на Неговото учение като на етично настояще. Казвате за някого: Този човек се мисли за нещо по-горе от Христа. Така може да мисли само този, който живее в закона на самосъзнанието. Ръката не може да се отдели от тялото и да каже, че тя седи по-високо от него. Всички трябва да знаете, че съставлявате едно цяло, в което

всеки заема своето определено място. Ние знаем кое място в цялото заема Христос, кое – апостол Павел, кое – Буда, кое – Шекспир, кое – Бетховен, и т.н. Ние точно знаем местата на всички хора и поставяме всеки на неговото определено място – нито по-горе, нито по-долу от това, което им е дадено и което те заслужават. Например никой досега не е дал на Бетховен това място, което ние му даваме. За в бъдеще ще дойдат музиканти, които ще създадат нещо повече от Бетховен. Ще кажете: Възможно ли е това? Ако вашето дете днес къса буквара си, когато стане възрастен човек, на 33 години, той ще създаде нещо хубаво, велико. Той може да стане велик музикант или велик поет, или велик художник. Когато човек стане на 33 години, когато създаде нещо хубаво и велико в своя живот, той може да се нарече вече истински човек.

И тъй, млади и стари, всички трябва да се освободим от заблужденията и да разберем, че живеем в настоящето. Някой казва: Не мога да търпя. – Ще търпиш! – Не мога да бъда милостив. – Ще бъдеш милостив! – Слаб съм. – Ще станеш силен! Щом влезем в космическото съзнание, ние ще придобием качества, необходими за бъдещото положение или за синовете Божии, които ще могат да преодоляват всички мъчнотии. Казано е: „Роденото от плътта, плът е; роденото от Духа, дух е.“ Ако живеем по плът, ще умрем; ако живеем по дух, ще придобием Вечния живот. Вечният живот, новият живот включва всичко в себе си. Всички религии водят до вратата на космическото съзнание. Всички явявания, с които досега сме били облечени, ще останат настрана. Казано е в Писанието: „Ние няма да умрем, но ще се изменим.“ Това подразбира, че като влезем в космическото съзнание, ще се облечем с нови дрехи, ще се изменим. Новите дрехи представляват новите разбирания, новите явявания, с които нашето сърце, нашият ум и нашият дух ще се облекат. Щом се облечем с тия нови дрехи, тогава

ще бъдем „братя“ в пълния смисъл на думата и ще се познаем. Можеш да имаш брат само в живота на космическото съзнание.

Сега всички трябва да работим за своето самоусъвършенстване. Готовите души за нов живот трябва да влязат в космическото съзнание, за да отворят място на другите. Този е пътят, по който ще дойде спасението на човечеството. Когато хората възприемат новото учение и заживеят в космическото съзнание, омразата, завистта, недоволството – всички отрицателни черти в живота на човека ще изчезнат. Това се разбира в стиха: „Господ ще заличи всичките ни грехове.“ Всичко отрицателно, което носим от живота на съзнанието и самосъзнанието, ще се заличи и вече няма да бъдем хора, прегърбени от тежестите на живота, изтощени от неуспехи и недоразумения. Сега гледаш, някой върви отчаян, замислен. – Какво си се замислил? – Мисля как да изкарам прехраната си. Значи, самосъзнанието разрешава въпроса за прехраната, а космическото съзнание разрешава въпроса за любовта към Бога. Разрешим ли този въпрос, любовта ще донесе своето изобилие, от което ние ще се храним. Тогава цялата земя ще се превърне в райска градина, в която ще има работа за всички. Кой каквито дарби или възможности има, ще се прояви. Някой може да пише, ще му дадат условия да напише най-хубавата си работа. Сега седите без работа, без импулс в живота и казвате: Остаряхме вече. – Защо сте остарели? От много грижи, от безверие. Вие не вярвате в настоящето, а вярвате в бъдещето, което носи смърт. Не, в настоящето ще вярвате! Ще вярвате в Отца си, както Синът вярва в Него и приема Неговия живот. Щом вярвате в Отца си, и Той ще живее във вас. Всеки, който живее в космическото съзнание, само той може да разбере какво значи да имаш съприкосновение с Бога. Най-малкото докосване до съзнанието на Бога донася такава радост за душата, за която Павел казва:

„Щастието, което ни очаква за в бъдеще, не може да се сравни с богатствата на целия свят.“ Само по този начин животът ни ще бъде песен и музика. Мисълта ни ще бъде като Божията мисъл; чувствата ни – като Божиите чувства, действията ни – като действията на Бога. Вземем ли перото, от него ще се изливат велики, свещени мисли и който прочете написаното, ще каже: „Благословена да бъде ръката, която е написала тези слова! Благословена да бъде устата, която е изрекла тези слова!“ Питам: Този живот няма ли смисъл?

Казвам: Досега вие всички сте имали само предчувствие за това велико съзнание. Пожелавам на всинца ви да преживеете поне един такъв ден! Ако не можете цял ден, поне за един час или за една минута, или най-малко за една секунда да имате съприкосновение с Божественото съзнание! Този кратък момент ще донесе блага на душата ви за хиляди години. Незабравим момент е той! Велико събитие за целия Космос е да се приближи Бог до някоя душа! Всички същества, и висши, и низши, ще отправят всичкото си внимание към тази душа и ще я питат: Какво ти каза Господ? Този е най-тържественният ден в живота на душата. И ангели, и богове, и светии – всички ще се заинтересуват от нея. Всяко докосване на Бога до една душа означава откриване на нов, велик свят. Този човек може вече да каже: Аз живея в Божиата Любов, дишам светлината на Божиата Мъдрост, движа се във великата Божия Истина, която носи свобода и простор за душите, като раздавам всичко, което Бог ми е дал. Човекът на Истината разполага с неизчерпаемо богатство. Той живее в изобилието на Божиата Любов.

Пак ви пожелавам да преживеете този велик и славен момент, който представлява идването на вашия възлюбен. Дойде ли този момент, всичко старо, всичко преходно ще се обезсмисли. Този момент може да бъде още днес, в настоящето, в което се дви-

жите и живеете. Само този момент е в сила да смекчи човека, да измени лицето му и да го облагороди. Влезете ли в живота на космическото съзнание, всякаква лъжа, всякаква неправда ще изчезне от вас. Тогава вие няма да приличате на онзи богаташ, който се скривал от всички посетители, които отивали при него за материална помощ. Отива един беден поет при този богаташ да му иска някаква парична помощ, но той казва на слугата си: „Кажи, че ме няма вкъщи!“ Един ден богаташът има нужда от поета и отива в дома му. Поетът излиза сам пред богаташа и му казва: „Днес не съм у дома си, не мога да ви приема.“ – „Как тъй, нали този, с когото говоря сега, сте вие сам, поетът, когото търся?“ – „Не вярвате ли, че не съм у дома си? Как аз можах да повярвам на вашия слуга, че ви няма вкъщи, а вие не вярвате на мене?“ – „Нали вие сте поетът?“ – „Да, аз съм, но не съм за вас.“ Казвам: Така се приемат хората, когато живеят в самосъзнанието. Обаче, когато влязат в космическото съзнание, те ще отворят широко вратата си за своя приятел с братска усмивка, със светъл ум и с чисто сърце. Какъв по-хубав прием от този може да очаквате? Няма по-хубаво нещо от това, да разполага човек с вътрешен мир и доброта! Какво по-хубаво от това, да виждаш навсякъде Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина? Няма по-добри условия за работа от този живот.

И тъй, пожелавам на всички да преживеете момента на съприкосновение с Бога, Който ще събуди в душите ви непреодолимо желание и силен копнеж за постигане на новия живот – живота на Божественото, космическото съзнание!

2 януари 1927 г., София

Сам с ума си

И тъй, сам с ума си sluгувам на Божия закон, а с плътта – на греховния закон.

Римляни 7:25

Прочетената 7-а глава от Посланието към римляните донякъде само обяснява известни противоречия в живота.

„А сега вече това не го правя аз, но грехът, който живее в мене“ [17 ст.]. На мнозина тази мисъл може да се види парадоксална, но с една аналогия тя ще може отчасти да се обясни. Ако българите например воюват с някой народ, трябва ли да държат някого виновен за тази война само за това, че той живее в България? Ако го държат отговорен, той ще каже: „Българите правят това, а не аз.“

„Защото според вътрешния човек, съуслуждавам се в закона Божий“ [22 ст.]. – Значи, освен външния закон в човека има и вътрешен закон – Божия закон.

„И тъй, сам с ума си sluгувам на Божия закон, а с плътта си – на греховния закон“ [25 ст.].

Павел, един от великите апостоли на християнството, признава, че служил на два закона. Единият закон е преходен, установен от хората, а другият – вечен, установен от Бог. Закон съществува само там, където живеят разумни същества. В това отношение законът може да се изпълнява само от разумни същества с висока култура. Разумността на тези същества бива различна по степен. Колкото моралът на хората е по-висок, толкова и разумността им е по-голяма.

Често се говори за Божествения свят, за Бог, за служене на Бог и т.н. Под понятието „Бог“ се разбира

Вечно Начало, абсолютна разумност, в която няма никаква промяна, нито измяна. Влезете ли в Божествения свят, скърбите и страданията ви моментално ще изчезнат, душата ви ще се изпълни с мир и тишина, с възвишени и благородни чувства. В Божествения свят цари абсолютна чистота и хармония. Ето защо човек се стреми към този живот, макар всеки да си го представя според своите вътрешни разбирания. Всеки човек си представя Божествения, Вечния живот според устройството на своето тяло, тоест според своето умствено, сърдечно и духовно развитие.

Една от задачите на съвременната наука е да изучи подробно устройството на човешкия мозък, за да си обясни всички противоречия, които съществуват в живота. Забелязано е например, че черепът на високиморалните хора е правилно устроен, вследствие на което те не преживяват такива противоречия, които създават пертурбации в живота им, както това става с хора, на които моралните чувства са слабо развити. Костта на черепа в гениалните и праведните хора е много тънка, когато на грешните хора е доста дебела. Това не показва, че грешните хора не мислят, но понеже черепът им представлява котел, пълен с нагрята вода, за да не се пукне от вътрешния напор, костта е направена дебела, да издържа. За грешния човек животът е вечно кипене, вечно врене, затова той казва: Ври нещо в сърцето ми, в ума ми! Разбира се, че нещо ври в него. Нима водата в котела на парната машина не ври?

И тъй, когато се говори за морални хора, това подразбира нов тип хора, от нова човешка раса. В морално отношение първобитният човек е бил на ниско стъпало. Той е представлявал нещо подобно на животните. Нима овцата, кравата или волът могат да се сравняват по морал със съвременния човек? Пуснете ги в градината си и ще видите какъв е техният морал. Те ще направят ред пакости. Ако пуснете един гълъб в гра-

дината си, и той ще ви направи пакости, макар че в морално отношение гълъбът седи най-високо между птиците. Той е вегетарианец, храни се само със зрънца. Изобщо моралът изисква не само външни, но и вътрешни правилни отношения. Казано е например в Писанието: „Не кради!“ Краденето не подразбира да вземеш от човека пари или друго нещо, но можеш да крадеш и чувствата, и мислите му, както крадеш и парите му. Следователно кражбата, като неморален акт, става не само във физическия, но и в сърдечния, и в умствения свят. Навсякъде стават кражби. И в духовния свят стават кражби. Когато някой дух иска да открадне нещо от човека, той ще обикаля оттук-оттам, докато най-после постигне целта си. Много от мислите и чувствата на съвременните хора приличат на кукувичи яйца. Кукувицата се грижи само да намери някое чуждо гнездо, в което да снесе яйцата си и ги оставя на другите птички да ги мътят. Какво ще излезе от тях, тя не се интересува повече. По същия начин някоя съвременна мома се влюбва в един момък, за когото нищо не знае – откъде е, какъв е, и казва: „Отличен човек е моят възлюбен. Той е цяло божество, готов е всичко да направи за мене.“ Оженва се за него, но не минава и една година, казва: „Излъгах се в този човек! Той не излезе това, което си представях.“ Питам: Как е възможно едно разумно същество да се излъже толкова много? Ти, като разумно същество, трябва да правиш разлика между обикновеното стъкло и диаманта. Диамантът е твърд, добре пречупва слънчевите лъчи и е способен да лекува, тоест има лечебни свойства. Скъпоценните камъни изобщо имат лечебна сила в себе си, вследствие на което хората още от най-стари времена са ги носили като украшения. Много от съвременните хора вярват, че употребата на скъпоценни камъни ще донесе някакво щастие. В това има известна доза истина, но има и малко суеверие, на което се поддават както някои учени и философи,

така и хора от висок произход, като царе, князе, дипломати и др. Мнозина могат да възразят, че между учените и философите не съществуват суеверия. И между тях има суеверия. Вземете например френския романист натуралист Зола – когато замислял да напише ново съчинение, предварително бръквал в една кутия с различни номера, изваждал си един номер и по него съдел за успеха на своето произведение. Той се изповядвал пред свои близки, че това се дължи на някакво атавистическо чувство на суеверие, останало в него от деди и прадеди. И съвременните хора не са свободни още от суеверията в живота. Срещате някой писател, който върви замислен, мечтае за своята нова книга, която пише, и току изведнъж виждате на лицето му доволна, щастлива усмивка. Защо? Той видял, че насреща му идва кола, пълна с чували брашно, и си казва: „Ще върви книгата ми, както брашното се продава.“ Срещне ли някоя празна кола, замисли се, става сериозен, казва си: „Напразна ще ми бъде работата. Няма да имам успех!“ Питам: Какво отношение има между празната и пълната кола и неговото съчинение? Казвате: ние трябва да се отнасяме критически към нещата, а не повърхностно, да гледаме реално на живота.

Питам: Какво представлява реалният живот? Може ли той да се пипа, да се хваща в ръка, като нещо материално, като круша или ябълка, и да се обръща на една и на друга страна? Животът не е нещо материално, но има свои материални прояви, по които може да се съди за неговия дълбок вътрешен смисъл. При това всяка проява в природата оказва известно влияние върху живота. Например учените са забелязали, че когато се явяват петна на слънцето, някъде в природата има големи бури, урагани. Колкото повече петна има, толкова повече ветрове се явяват. Освен това слънчевите петна са свързани и с плодородието на една или на друга страна. Явяват ли се повече петна, и плодородо-

дието е по-голямо. Оттам пък и търговията се засилва. Щом има голямо плодородие и добра търговия, същевременно и броят на женитбите се увеличава. По слънчевите петна може да се предсказва какви ще бъдат отношенията между членовете в един дом. Ще кажете: как е възможно слънчевите петна да оказват влияние върху отношенията на хората? – Много естествено! Когато има повече петна на слънцето, плодородието е голямо, търговията – добра, и джобовите на мъжете по-пълни с пари. Щом мъжът има повече пари, избегнати са голяма част от недоразуменията в един дом. Няма ли плодородие през годината, търговията е по-слаба, а оттам и джобовите на мъжете по-празни. Няма ли достатъчно пари, и недоволството в домовете е по-голямо. Някой казва: Защо хората не живеят добре помежду си? – Защото няма петна по слънцето. Много от съвременните учени не вярват на тези факти, но за в бъдеще те ще повярват, че наистина появяването на слънчевите петна има отношение към човешкия живот. Изобщо резките промени, които стават в слънцето, изразяват две различни състояния.

За обяснение на тази мисъл ще ви дам следния пример. Вземете черния и белия цвят и разгледайте техните свойства. И двата цвята са пасивни, но се отличават с противоположни качества: черният цвят поглъща почти всички слънчеви лъчи в себе си, вследствие на което задържа повече топлина, белият цвят – обратно. Той отразява слънчевите лъчи, вследствие на което задържа по-малко топлина. Следователно лятно време, когато се чувствате простудени, завийте се с черна дреха, за да се стоплите. Искате ли да се поразхладите, завийте се с бяла дреха. Тъй щото, когато правим сравнение между свойствата на тези два цвята, ние оприличаваме черния цвят на злото в света. Всъщност черният цвят сам по себе си не е зло, но той представлява състояние на почивка. Понякога тъмнината е полезна. Защо? Защото светлината в известни

случаи представя ред образи, които създават страдания. Започне ли черният цвят да прониква в ума на хората, те се разболяват. Това показва, че те трябва да изменят своя живот, като впрегнат на работа всичката си енергия. Всеки, който иска да промени живота си, да създаде в себе си подем към красивото и възвишеното, той трябва да внесе в ума си белия цвят като емблема на чистота. Това е отчасти вътрешно изясняване на въпроса за цветовете. Цветовете са символи, които трябва добре да се обяснят.

Ако разгледате буквите, които съставляват думите „бял“ и „черен“, те сами по себе си нямат никакъв смисъл. Например буквата Л, буквата Б, отделно взети, нямат никакъв смисъл, но турите ли буквата Л в думата „Любов“, тя вече придобива смисъл; турите ли буквата Б в думите „Бог“, „благод“, „блажен“, и тя придобива смисъл. Следователно, ако ние знаем как да съпоставяме черния и белия цвят както в живота, така и в нашия организъм, те придобиват смисъл.

„С ума си служим на Божия закон, а с плътта си – на греховния закон.“ Може ли човек едновременно да служи на два закона? Може. Хора, които са опитали това, казват, че до известно време те са служили и на двата закона, докато се определили после да служат само на Божия закон. И в растителното царство срещаме същото нещо. И растенията служат на два закона: чрез корените си служат на греховния закон, а чрез клоните си – на Божия закон. И ние с краката си служим на греховния закон. Колко мравки, колко червейчета, колко треви тъпчем с краката си! И след всичко това ние, съвременните хора, мислим, че сме морални! Например малцина хора се замислят по отношение на тревите, на цветята и ги считат живи. Всеки, който спокойно тъпче тревата, казва: Трева е това, тя не е живо нещо, тя няма никакви страдания. – Не, живи са и тревите, и цветята, те имат до известна степен съзнание в себе си. И това, което българите нари-

чат „уроки“, се дължи на обстоятелството, че човек е стъпкал някоя трева или растение, с което му причинил известна вреда. Когато хората са невнимателни към растенията, те могат да пострадат, да се осакатят нещо заради това свое невнимание. Някои растения са много миролюбиви, но някои – не са. Ще кажете: може ли да се вярва на подобно нещо? Каква връзка може да съществува между невниманието и небрежността на хората и растенията? Питам: Ами откъде е дошла вярата на хората в старите времена да се кланят, да се молят, да кадят тамян на идоли, направени от човешки ръце? Няма нищо смешно във вярата на тези хора, защото все таки те са имали някакво основание да вярват. Ако някой човек ви предложи една златна английска монета, очите ви веднага ще светнат. Защо? Вярно имате в тази монета. Ако някой художник ви предложи една от своите хубави картини, очите ви пак ще светнат. Защо? Защото знаете цената на тази картина, вярвате в нейната стойност. По какво съдите за цената на картината? По краските, по линиите, които великият художник поставил върху платното и с това придал смисъл и съдържание на образа. Казвам: Ако човек изучава линиите на човешкия организъм така, както природата първоначално е създала, и ако по този модел може да извае своя образ, повелик художник от него не може да има. Вие изучавали ли сте човешкото лице с всички тънки, деликатни оттенъци по него? На кое място на лицето например и с кои черти се изразява добродетелта? Тя има точно определено място на лицето на човека, както и точно определени черти. Обаче според степента на развитието ѝ тя заема по-голямо или по-малко място в лицето на човека: колкото е по-малко мястото, което добродетелта заема в лицето на човека, толкова и той е по-малко добродетелен. И обратно: колкото е по-голямо мястото, което добродетелта заема в лицето на човека, толкова и той е по-добродетелен. Това

не се отнася само за добродетелта, но и за всички останали велики добродетели. Например и Любовта, и Мъдростта, и Истината, и кротостта, и въздържание-то, и милосърдието – всички имат свои определени места върху човешкото лице. Днес човешкото лице е съградено благодарение на всички тези добродетели, които са действали едновременно. Всяка добродетел съгражда свои специални мускули и органи върху човешкото лице.

По същия начин се създали и другите органи по лицето на човека. Когато интелигентността е дошла в човека, тя започнала да строи и създава свои органи. Силите, чрез които се изразява човешката интелигентност, човешката мъдрост, създали носа и ушите. Силите, енергиите, чрез които се изразява Любовта, създали устата на човека. Когато Истината дошла в човека, тя казала: Аз ще съградя очите, веждите и клепачите. Най-после дошъл и разумът, който създал челото на човека. Сегашните физиогномисти разглеждат тези въпроси малко по-другояче. Днес физиогномията, френологията не се изучават като науки, които разглеждат произхода на всички линии по лицето на човека, но се разглеждат като изкуства, чрез които познават характера на човека. Понякога те изучават повече негативните черти на човешкия характер, отколкото положителните, както и Ломброзо някога е изучавал повече престъпните, патологическите типове. Той например е ходил в Русия да изучава Толстой като тип, да види към коя категория да го определи. През цялото време го наблюдавал как яде, какви движения прави, как говори, че поставил Толстой в особено положение. В чудо се е видял Толстой! Казвам: Да търсиш само отрицателните черти в човека, това не е наука. Преди всичко ние трябва да знаем кои са характерните черти на здравия човек, на положителния характер. Ние трябва да знаем какви са отличителните черти на едно хармонично лице. Тези норми

трябва да изучаваме ние. Значи, нас трябва да ни интересува изобщо науката за здравия човек. Обаче при всяко отклонение на здравия ум, на здравото сърце и на здравия организъм изобщо ние влизаме в областта на патологическите състояния в човека. Съвременните учени, като биолози, физиолози, анатоми, са изучили човешкия мозък, като са събрали много факти относно гънките на мозъка, както и върху белите и сивите мозъчни влакна, но не са обърнали внимание върху известен род мозъчни клетки, които пречупват светлината на моралния свят. Тази област в мозъка на човека е наречена морална среда. Моралният свят, в който зло не съществува, изпраща своята светлина до мозъка и тази светлина се възприема от клетките на така наречената морална област. Значи, тази светлина не идва от слънцето. Тя минава само през слънцето, но не е нито слънчева топлина, нито слънчева светлина. Забелязано е, че всички хора не приемат еднакво количество морална светлина и топлина: някои приемат повече, някои – по-малко. Когато на съвременните хора се говори за моралния свят, за моралните чувства, някои от тях казват: Защо не ни говорят за реални неща – за къщи, за богатства, за щастие, за високи длъжности, но ни говорят за работи, които не съществуват. Те се отнасят с присмех и насмешка за моралния живот.

Казвам: Мечтае ли човек да стане пръв министър в някоя държава, той прилича на онзи турчин от делиорманските села, който ходил в Цариград на разходка и като се върнал в селото си, отишъл при ходжата да му разправи какво видял и чул в Цариград. Ходжата го запитал какви новини има в Цариград. – „Мислят да те направят шейх-юл-ислям.“ – „Не ми говори такива неща, друго нещо кажи!“ – „Няма какво друго да ти кажа, тази е най-голямата новина.“ Обаче ходжата знаел, че това нещо е невъзможно. След една седмица той пак среща турчина и му казва: „Кажи ми пак онази

новина!“ Той знае, че това е измислица, но си казва: „Нека пак повтори същото, приятно е да го слушам.“ И този ходжа ходи натук-натам, обикаля, мечтае си, дано го направят шейх-юл-ислям.

И тъй, кажете на някой съвременен човек, че може да стане шейх-юл-ислям или пръв министър, или велик музикант, или художник, или велик учен, или философ, и той ще подскочи от радост, макар и да не стане такъв. Той казва: Кажете ми онази стара новина, па макар и да не се сбъдне! Не е лошо това. Добре е да се насърчават хората. Всичко е възможно да стане в света. Но кога? Когато му дойде времето. Кажа ли на някого, че може да стане пръв министър в България, той веднага запитва кога ще стане това. – След 400 години. На друг казвам: Ти ще станеш пръв министър след 2500 години. – Така ли? Ами България ще съществува ли дотогава? – Ще съществува, а до това време тя ще стане и по-велика. – Ами не може ли да се съкратят годините? – Не може. На трети казвам, че той ще стане пръв министър след девет години; на четвърти казвам, че след една година ще бъде избран за пръв министър в България. Питам: Всички тези твърдения верни ли са? Имат ли те някаква валидност за тези хора, които ще станат първи министри в България след 2500 години или след 400 години, или след десет години, или най-после след една година? Все пак може да се повярва за онзи, който ще стане пръв министър след десет години, както и за онзи, който след една година ще бъде избран за пръв министър. Но що се отнася за другите двама, не може да се вярва. За първите двама всеки може да бъде свидетел, всеки може да провери това нещо. За последните двама това твърдение трябва да се приеме само на доверие. Обаче онзи човек, който е зает с някаква велика мисъл или с някаква свещена идея, той никога не мисли да става пръв министър било в България, било в някоя друга държава. Който иска да служи на Божия закон,

той трябва да е надживял в себе си желанието да става пръв министър. Желанието на човека да стане богат, силен, да заеме високо положение в обществото е хубаво нещо, но то е служене на греховния закон. Служиш ли на този закон, и парите ще ти вземат, и здравето ще ти вземат, и чувствата ще ти вземат, и знанието ще ти вземат, и ти ще останеш сам в света като пътник, изхвърлен на някой пуст остров след голямо коработушение. Питам: Каква реалност има в това, което могат да вземат на човека?

И сега, когато се проповядва Истината от хора, които не я познават, те казват: това е вярно, онова не е вярно; това е право, онова не е право. Понеже църквата днес се е разделила, затова нейните служители казват: учението на еди-коя си църква е право, а на еди-коя си не е право. – Не, когато се говори за Истината, трябва да се знае, че в света има само едно право учение, в света съществува само един разумен човек. Колко човеци създаде Бог първоначално? Ние знаем, че Той създаде само един мъж и една жена. Всички хора, които после се наплодиха, това е човешка работа. Мнозина от съвременните хора казват: Ние сме грешници. Казвам: Щом хората се считат грешници, такъв ще бъде и съвременният строй, уредба и управление на цялото човечество. Човек е грешен, но причината за това не е Господ, Който го създаде, но естеството на материята, от която Бог направи човека, беше неустойчива. Тя беше човешка кал. Днес Бог създава новия човек и ще го направи не от човешка, но от Божествена материя. Ако посадите една ябълка или круша на почва, където някога са били гробища, мислите ли, че тези плодове могат да бъдат здрави? През порите на тези плодове ще проникнат всички болести, които съществуват в света. Следователно въздухът, който дишаме, храните, които приемаме, всичко днес е заразено. Цялата земя е пропита от човешка кръв. И тази кръв именно носи всичката зараза

в света. При това и съвременните хора живеят още с възгледите на старите и казват: Този човек трябва да се убие, онзи трябва да се обеси и т.н. По този начин светът няма да се оправи.

„Сам с ума си служа на Божия закон, а с плътта – на греховния закон.“ Значи, докато човек е в плът, той ще служи и на двата закона. Това виждаме и днес навсякъде в живота. Отвори се Европейската война, където се избиха милиони хора. Какво спечелиха европейските културни народи с тази война? Какви бяха народите, които се биха помежду си? Все културни, християнски народи, които проповядваха, че хората на миналото, които са живели преди тях, са били варвари, не са разбирали Божия закон. И всички тези разумни хора не постъпиха ли по-зле даже и от своите предшественици? Не се ли биха те цели четири години, като не успяваха дори и мъртвите си да погребват? Защо беше всичко това? Това показва, че културата, с която днес хората се гордеят, е фиктивна. Християнството още не е проникнало дълбоко в човека, да стане неговата плът и кръв. При това и учените хора нямат още в себе си определен вътрешен морал.

Казвам: Сега, когато проповядват християнството между народите, винаги чрез него се прокарва някаква политическа цел. Навсякъде, където с християнството заедно се прокарва известна политическа цел, влиза и заразата. Политическият живот е за земята. В неговата програма влиза слава, богатство, щастие – всеки иска да бъде богат, силен, щастлив. Ако някой иска да се прослави като писател, като художник или като музикант, той трябва да отиде в света. Само там могат да го направят велик, знаменит човек. Влезе ли той в духовния свят, където работят Божествени закони, там процесът е точно обратен: първо ще му снемат короната от главата – ще остане гологлав и бос; после ще го лишат от всички богати храни, като кокошки, прасенца, агънца; ще му отнемат всички удоволствия

– пушене на тютюн, пиене на вино и др. Където отиде, няма да бъде вече пръв, но последен. Сега, като наблюдавам живота на съвременните хора, казвам: Да излиза дим от комините им, разбирам, но да излиза дим от устата и носовете на хората, това не разбирам. Сега и жените се състезават с мъжете в пушене на тютюн, като казват, че това изразява равенство между половете. Жените по този начин искат да придобият свобода, да се приравнят с мъжете. Ще видите, сега съвременната жена си реже и косите, иска да има къси коси като мъжете. Обаче откакто жените взеха да си режат косите, у мъжете се яви желание да оставят косите си да растат, да станат дълги. Значи, сегашната мода е жените да носят рязани коси, къси, а мъжете – дълги коси. Човек трябва да знае защо иска да отреже косата си и защо да я пусне дълга. Ако човек е събрал много магнетизъм в себе си, добре е да отреже косата си, това е даже здравословно за него. Късите коси придават повече електричество в организма. Например, когато войниците отиват на война, отрязват косите си, да проявяват повече смелост. И наистина тогава войниците се бият по-добре, те са по-войнствени, по-неустрашими. Обаче щом природата е покрила главата на човека с коса, тя знае защо прави това. Разумните същества, които са взели участие при създаването на човека, на всеки негов косъм по главата и лицето са написали известно правило, известен закон. Много от западните народи се бръснат, стрижат, но затова се забелязва упадък в техния морал. Те са добри, морални, докато не се засегне техният личен интерес, засегне ли се интересът им, и моралът отстъпва. Истинският морал включва в себе си главно общочовешките интереси. Морал, който обхваща в себе си само личен интерес, той е преходен морал, осъден на загиване. Такъв е моралът на съвременните културни европейски народи. Той се яви като резултат на сегашното християнство, което създаде особени наслоявания в умовете на хората.

И тъй, когато говорим за Любовта, за Мъдростта и за Истината, известно количество клетки от човешкия мозък пречупват само лъчите на Любовта и ги възприемат в себе си; известно количество клетки от друг род пречупват и възприемат в себе си лъчите на Истината. Клетките, които пречупват например лъчите на Мъдростта, се намират в предната част на главата, на самото чело на човека. Затова именно челото с всички свои центрове трябва да се разработи правилно, както се разработват днес нивите и полетата, когато искат да дадат добра жътва. Бъдещата култура може да дойде между хората само тогава, когато те са водили дълго време чист и свят живот. Сегашният свят е пълен само със съмнения, подозрения и недоволства. Дойде някой човек при мене и ми казва: Кажи ми Истината! Аз зная какво иска този човек. Тези думи означават: аз искам да стана богат, силен, виден човек, като лекар, музикант, художник. Казвам: Днес лекарите имат известно предназначение, но какво ще бъде предназначението им след хиляди години, когато всички хора станат здрави? Тогава те няма да лекуват болни хора, но ще учат здравите как да пазят здравето си. Какво ще правят военните, когато всички хора станат миролюбиви? Какво ще правят проповедниците, когато всички хора водят чист и свят живот? Какво ще стане с храмовете, когато няма да има богомолци в тях? Свещеният храм в света е човешката глава. Засега няма по-велико нещо от нея. Обаче това, което човешката глава създава, бледнее пред величието на самата глава като форма. През нея преминават Божествените мисли, чрез нея се изявява великият Божи Дух. Казано е: „Глава на Твоята Истина е Твоето Слово.“

Често хората говорят за хигиена на жилищата и казват, че едно жилище е хигиенично, когато има широки, големи прозорци. Казвам: По-хубави прозорци от човешките очи засега няма. Мнозина намират, че човешките очи не били създадени, както трябва.

Други казват, че очите на човека не са още хубаво направени. Нека дойде някой човек да покаже по-хубав образец за очите от този, който сега имаме. Днес няма по-велико нещо от устройството на човешкия мозък, както и от устройството на неговите очи. Според качеството и количеството на мозъчните клетки, които възприемат Божията Любов, Мъдрост и Истина, се определя и любовта, мъдростта и истината в самия човек. Каквато и колкото светлина възприемат тези клетки в себе си, те я изпращат навън чрез съзнанието на човека.

Съвременната наука започва да говори вече за съзнанието на човека, което тя разделя на три вида: обикновено съзнание, което съществува у животните; самосъзнание, което съществува у хората, и космическо, или Божествено съзнание, което се явява у високонапреднали в духовно отношение хора. Ние разделяме съзнанието по следния начин: подсъзнание, съзнание, самосъзнание и свръхсъзнание. Подсъзнанието и свръхсъзнанието представляват двата полюса на духовния и Божествения свят; съзнанието и самосъзнанието пък представляват двата полюса на животинския и човешкия свят. Когато казваме, че самосъзнанието трябва да се замести, това не значи, че трябва да изчезне, но то трябва да отстъпи своето място на космическото, на Божественото съзнание, тоест трябва да премине в по-висока фаза. Настане ли това време, и Царството Божие ще дойде на земята. Така, както живее сега човечеството в своето самосъзнание, Царството Божие няма да дойде скоро. Вземете всички проповедници на християнството из целия свят, както и онези духовно просветени хора в Индия, и вижте дали имат желание да се обединят, не външно, но вътрешно. Даже и в Америка доскоро проповедници от една църква не позволяваха на проповедници от друга църква да посещават службата им. Едните се считат за по-правоверни от другите. Вземете съ-

временните православни и протестанти, които са все християни, и вижте ще позволят ли на един православен свещеник да излезе на амвона в евангелската църква да проповядва? Или ще позволят ли на един евангелски пастор да проповядва в православна църква? Няма да позволят. Какво показва това? Че тези хора нямат дълбоко вътрешно разбиране. Те живеят още в съзнанието и самосъзнанието, служат на себе си и на своя народ, но не и на Бог.

Казвате: Как ще познаем, че хората служат на Бога? Когато се дойде до служене на Бога в света, хората ще пътуват по тренове, по железници безплатно; по театрите ще се отива пак безплатно; всеки ще заеме своето място и ще седи свободно; артистите ще играят безплатно; музикантите ще свирят безплатно, но в замяна на това техните слушатели ще ги хранят безплатно с най-хубава и чиста храна. Някой казва: Това са утопии на далечното бъдеще. Всяко нещо, което не може да се направи или постигне днес, хората считат за утопия. Ако преди хиляди години биха казали на първата маймуна в света, че един ден от нея ще произлезе разумният човек, от когото ще произлязат велики хора, кантовци, лапласовци, тази маймуна не би повярвала в това. Тя ще каже: и да стане това, пак не вярвам. Трябва да се служи на Бог, понеже Той ще определи всички неща в света. Вследствие на това всички напреднали души, които идват сега в света да помагат на хората, трябва да се заемат с разработването на съвременната наука.

За изяснение на мисълта си ще ви дам следния пример: представете си четири точки, като граници, върхове на квадрата. Ако поставите в този квадрат още три други квадрата, с еднакво големи страни, тогава всяка една от допирните точки на тези квадрати ще бъде същевременно и тяхна граница. Вие казвате: Всяка точка от квадрата принадлежи на дадения квадрат. Да, но едновременно тя е обща и за четирите

квадрата. Така че, когато едно тяло или един предмет има четири граници, тези граници не са само негови, те принадлежат и на други тела или предмети, които влизат плътно в даденото тяло. Значи, за да се определи валидността на една точка от дадено тяло, което има форма на квадрат, в това тяло трябва да се поставят още три квадрата, да станат всичко четири квадрата, но да заемат видимо едно и също място. Числото четири е мярка, с която се съдят нещата. Какво означават пък четирите квадрата? Първият квадрат представлява разумната майка, пълна с любов; вторият квадрат представлява бащата, пълен със знание и мъдрост; третият и четвъртият квадрат са повторение на първия и втория – те представляват синът и дъщерята. Синът е образ на Истината, дъщерята – на Правдата; майката – на Любовта, а бащата – на Мъдростта. Такова нещо трябва да изразява фамилията. От това гледище, какво съдържание се крие във всяка точка, например в точка А. Тази точка заема четири положения, тоест тя представлява граница, връх едновременно на четири квадрата: единият квадрат определя положението на Любовта – първият метод. Тази точка е жива, разумна. Следователно само разумните същества могат да бъдат точки. Всяко същество, което привлича нещо към себе си, е разумно, то е разумна сила. Някой казва: Този човек ме привлича към себе си. – С какво може да те привлече един човек? С разумността си. С какво професорът, ученият човек привлича хората? Със знанието си. С какво привлича публиката музикантът? С хубавото свирене. Художникът с какво привлича своите обожатели? С умението си да рисува хубави картини. С какво военният насърчава войниците? С голямата си смелост да се хвърля в боя. Погледне ли към ножа си, той казва: Това е моята магическа пръчка, с която мога всичко да направя. И всички, които го гледат, казват: Голям юнак е този човек! Обаче силата на човека не седи в неговия нож.

Когато Давид излезе срещу Голиат, Саул му даде копие и нож, с които да се брани. Давид ги тури в пояса си, но едва се движеше под тяхната тежест. Той ги захвърли настрана и каза: „Не съм научен да действам с такива оръжия. Моята прашка е най-доброто ми оръжие.“ Той взе тоягата си и надви на Голиат. Истината се крие в простите неща. Който живее с нея, той ще стане велик човек. Давид надви със своята прашка, каквато и малките деца употребяват. Тя представлява три линейки, свързани по особен начин, и между тях някъде се поставя камъкът. Значи, едната линейка представлява долната устна, втората линейка – горната устна, а третата – езикът. Така че, чрез устата си трябва да изхвърляме навън по една разумна дума. Разумната дума е камъчето, което прашката изхвърля навън. Такова камъче е ценно за всеки, който отива да воюва. Кажете ли на някого: Аз ви обичам, аз ви любя – вие произвеждате цял преврат в този човек. Тези думи съдържат магическа сила в себе си. Всеки, който е получил такова писмо, носи в себе си магическия жезъл. Вечер го крие под възглавницата си, сутрин, като се облече, прочете го отново и го тури в пазвата си. Така го чете и препрочита, докато се ожени. Ожени ли се веднъж, той захвърля вече писмото настрана, то губи вече своята святост и сила. Докато ние сме свети, и нашите чувства са свети. Докога търговецът е свят човек? Докато касата му е пълна с пари. Докога държавата е силна? Докато армията ѝ е силна, докато има разумни и честни финансисти. Отслабне ли армията ѝ, изгуби ли средствата си, и държавата отслабва.

И тъй, за да създадете новия живот в себе си, вие трябва да се преобразите. Често българите казват: България трябва да стане велика държава! Добре е всеки държавник, всеки българин да мисли така, но в какво трябва да седи величието на една държава и на нейните поданици? Всеки поданик трябва да разбира великия закон на Любовта, да знае как да живее; той

трябва да разбира великия закон на Мъдростта, да придобие истинското, положителното знание, което да го освободи от всички противоречия и страдания в живота; той трябва да разбира великия закон на Истината, който ще му донесе свобода и простор в живота; и най-после той трябва да живее съобразно великия закон на Правдата, да бъде справедлив както спрямо себе си, така и спрямо всички околни. Това са належащи въпроси, които всеки човек трябва да разреши. От познаването и приложението на Любовта, Мъдростта, Истината, Правдата и Добродетелта в живота ни зависи нашето здраве, от това зависи каква работа ще свършим, какви ще бъдат нашите синове и дъщери, както и състоянието на нашата наука и изкуство.

Мнозина мислят, че великите хора никнат като гъби в света. Не, те не могат да изникнат така лесно, както си мислим. И гъбите, за да изникнат, изискват се условия – влага и съответна почва. На нас ни се струва, че току-така изникват. Казвам тогава: Ако за гъбите са нужни специални условия, колко повече такива условия са нужни за създаване на велики хора! В света има една велика култура, която изпраща и до нас своите светли лъчи, обаче ние трябва да ги възприемем, задържим в себе си и използваме. По същия начин, за да дойдат велики хора между нас, ние трябва да им създадем благоприятни условия, да им определим съответно място за живеене. За да дойде на земята един велик, възвишен, гениален човек, който да помага на човечеството, трябва да му се създаде и съответен организъм, чрез който да се проявява. Днес най-трудните условия за живот са на земята. Ако се предложи на някой възвишен дух да слезе на земята, той много ще мисли да слезе или не. Той е готов да преброди цялата Слънчева система, но дойде ли въпрос да слезе на земята, много ще мисли. И след всичко това съвременните хора се мислят за много културни. Каква е тази култура, в която навред се чува

само плач и скърцане на зъби? Говори се, че в ада има плач и скърцане на зъби. Казвам: Ако и тук има също-то нещо, тогава не сме ли и ние в ада?

Един български свещеник, доста стар, с побелели коси, с изпадали зъби, казва един ден на слугата си: „Стояне, не знам какво ще се прави! Като отида на онзи свят, ще има там плач и скърцане на зъби!“ – „Е, дядо попе, ти поне няма от какво да се плашиш. Твоите зъби са изпадали, нямаш нито един зъб в устата си. Да му мислят онези, младите, на които зъбите са здрави.“ По същия начин и ние разбираме някои неща в буквален смисъл. Какво разбираме под думите „плач“ и „скърцане на зъби“? Това са онези умствени, сърдечни и душевни страдания, предизвикани от ред спънки в живота, от разрушения на всички възвишени мисли и желания в човека. Кой не се е виждал сам в света, между развалините на своите красиви мечти? Какво по-голямо страдание от това да чуеш, че синът ти умира на бойното поле или че дъщеря ти пропада в някой недостоеен дом! Няма ли да страда поетът, който е написал една хубава поема, а светът му я отхвърля? Няма ли също така да плачат, да страдат онзи художник и музикант, чиито произведения не са оценени както трябва? Всяко поетично, музикално или художествено произведение, това са живи неща, създадени от човешкия дух. Като разглеждате всички тези творения внимателно, с желание да ги разберете, ще видите, че те са живи неща. Целият Стар завет, както и Новият завет са живи книги. Всички хора, за които се говори там, са живи, те и сега са между вас. Ще кажете: Това вече е измислица, така може да говори човек, на когото дъската е мръднала. Питам: Когато мъж бие жена си или жена бие мъжа си, дъската им на мястото ли е? Когато учител бие учениците си, дъската му на мястото ли е? Когато някоя млада мома или млад момък се поддават на лош, извратен живот, дъската им на мястото ли е? Ама ние мислим, че всич-

ко това е необходимо за еволюцията на човека. Каква логика има в това мислене? И затова повтарям: Онези хора, които са писали и създали както Библията, така и онези творения в поезията, музиката и художеството, са живи и днес, и ние всички се намираме под тяхното влияние. И всичко велико и възвишено, което човек чувства в себе си, е резултат на влиянието на тези велики, безсмъртни души. Това не казвам само аз, но и те потвърждават, че всичко, което ви говоря, е истинно и вярно. Те казват: Този е пътят, за който и ние свидетелстваме. И наистина всичко смъртно ще изчезне, всичко ще се измени, но в най-трудните времена на живота си вие ще срещнете тези безсмъртни души, които ще ви кажат: Не бойте се, ние сме с вас.

Млад българин ми разправяше една своя опитност. При голяма семейна тревога, която изживял, той решил да тури край на живота си, да се обеси. Едва метнал примката на врата си, и в стаята му влизат няколко търговци. Той се сепва, обръща се към тях и си казва: „Като свърша работата си с тези хора, ще продължа замисленото.“ Обаче след свършване на работата си, като останал сам, започнал да мисли: „Защо трябваше да посягам на себе си? Няма ли друг изход от това положение? Все ще се намери някое по-добро решение.“ Така се отказал той от първото си намерение. Питам: Защо този млад човек трябва да се беси? Жена му го праща на въжето. Той не трябва да увисва на въжето, но при Бог да отиде. Когато някой човек пожелае да отиде при Бог, ще започнат да му говорят: „Защо ще ходиш при Бог? Там няма живот. Животът е тук, на земята, яж, пий и весели се!“ Какъв е животът, на който служат днес повечето хора? Работи някъде двайсет-трийсет години, без да чуе поне една сладка дума. Ходи из света немил-недраг. Такова е било положението и на българските харамии. Какво завидно има в това? Знаете ли какво е мнението на чужденците за българите? Как мислят българите да изправят себе

си? Ще кажете: Ще поправим грешките си. – Кога, как ще поправите грешките си? Не е достатъчно само да се каже това, но трябва да се направи. Българите ще се поправят, когато дойдат между тях тези 144 000 души, за които се говори в Писанието. Те не са само евреи. Между тях има и китайци, индуси, тибетци, египтяни, англичани, французи, германци, както и българи.

Павел казва: „Бъдещата наука ще се основава на великия Божи закон“. В тази наука всичко е живо, във всичко има съзнание. В съвременната химия се говори за кислорода например, като елемент, разглеждат се свойствата му, големината на неговия атом, бързината, с която той се движи и т.н. Значи, кислородът е живо тяло, с което човек може да се разговаря, както се разговаря и с един философ. Ще кажете: Това вече е невъзможно, не е за вярване. – Ами как може да вярвате, че кислородният атом се движи с трилион пъти бързина в секунда? Как са доказали учените това? Не само това, но за в бъдеще учените ще докажат, че кислородният атом се движи с още по-голяма бързина в секунда от тази, която днес са изчислили. Бързината в движението на кое и да е тяло зависи от неговата интелигентност. Колкото по-бързо се движи едно тяло, толкова по-интелигентно е. Следователно бързото движение е безопасно, бавното е вредно. Който мисли бързо и се движи бързо, вреда не прави; който мисли бавно и се движи бавно, той вреда прави. Някой човек се дави. Вижда го един от мудните, от бавните хора и започва да си мисли: „Защо ли се дави този човек? Какви ли са били майка му и баща му? Я да се опитам да му помогна. Пък дали трябва да се спаси?“ Сега не е време да се мисли какъв е този човек, какви са родителите му и дали трябва да се спаси, или не. Няма време за разсъждения. Хвърли се във водата и го спаси. Не се рови в неговото минало. Като го извадиш от водата, тогава се интересувай какъв е този човек. Бъдещата философия, бъдещото изкуство и художе-

ство така ще се усъвършенстват, че достатъчно е да прочетете някакво произведение или да видите някоя картина, за да се откажете веднага от всички престъпления, от всички неправилни мисли и нечисти желания, които минават през вас. Бъдещите музиканти ще свирят така хубаво, че тяхната музика ще въздейства моментално върху съзнанието и на най-големия пианиста или скъперник. Пианистата ще каже: „От този момент захвърлям вече чашата!“ Скъперникът ще каже: „Откакто чух тази музика, животът ми придоби друг смисъл. Парите не са вече цел в живота ми. От сега нататък ще водя чист и свят живот.“ Един американец, голям богаташ, като слушал свиренето на Камила Русо, ученичка на Паганини, раздал всичкото си богатство на бедните и казал: „От сега нататък ще живея чист и свят живот!“ Тя свирила едно парче „Сънят на живота“, от което той разбрал що значи чистота и святост. Питам: Може ли богатството на физическия живот да се сравни с богатството на Вечния живот? Кое е по-хубаво: да следваш в някой от европейските университети или да се запишеш за студент в един от ангелските университети? Кое е по-хубаво: да следваш в някоя италианска академия по пеене или да следваш пеене между ангелите? Ако една наша певица отиде да пее между ангелите, те трябва да турят на ушите си няколко тръби, с които да намалят силата на нейния глас. Този глас за тях е викане, крякане. Когато някоя съвременна певица излезе на сцената да пее, тя следи, наблюдава какво впечатление произвежда пеенето ѝ върху публиката. Велика певица е тази, която пее само за себе си; велик музикант или художник е този, който свири или рисува само за себе си; велик проповедник е този, който проповядва само за себе си; велик поет е този, който пише само за себе си. Само такива хора познават Истината. И ако техните слушатели и почитатели ги разбират, значи и те познават Истината. И тогава, щом се съберат двама души, които

познават Истината, те ще могат напълно да се разберат. Който познава Истината, той е велик човек. Това подразбира, че Бог живее и се проявява чрез този човек. Бог ни казва: „Ако се примирим с всички хора, с всички животни и растения, и ние ще бъдем така велики, както и Той е велик; така мъдри, както и Той е мъдър; така любящи, както и Той е любящ.“ Ако човек не люби, това няма да му се вмени в грях. Но той може да люби! Това е важното. Бог е Любов. Значи, Той се изявява чрез човека. Любовта ще оправдае всичките ни страдания. Грехът пък ще създаде само въглени. Обаче дойде ли Любовта, тя ще ги разтопи и ще направи от тях диаманти. Така че греховете, които сте направили досега, това са готови въглени. Сега се молете да дойде Любовта, да направи от тях диаманти. Грехът създава простите камъни, които пък Любовта превръща в диаманти, в скъпоценни камъни.

И тъй, всичко това, което досега е служило в живота ви като препятствия, когато дойде Любовта, тя ще го използва за създаване на вашите безсмъртни тела, умове и сърца. Безсмъртното у човека е Божественото Начало. Когато се срещнат двама души, у които Божественото е събудено, те веднага се разбират. Това подразбира служене на великия Божи закон. Да служиш на Бога, не значи да се откажеш от живота, но да го разбираш; това не значи да се откажеш от науката, но да я разбираш; това не подразбира още да се откажеш от музиката, от поезията или изкуството, но да ги разбираш. Не се отказвай от стария живот или от старата философия, или наука, или поезия, но ги разработи! Как разработват много от съвременните учени тези стари форми от областта на науката, музиката, поезията или изкуството? Седне някой поет на стола, а пред него на масата седи пълна чаша с шестгодишно винце, в устата му запалена цигара дими и той мисли, пише, съчинява. Другаде някъде седнал някой съвременен финансист, пише нещо по политическа

икономия. Пише, пуши и пие – съчинява, работи върху важни икономически въпроси. И без да пише той, политическата икономия съществува. Този учен трябва да отиде в ангелския свят, да види там какво значи политическа икономия, какво значи философия и поезия. Когато се говори за философия, ние подразбираме причините и последствията на нещата, които всеки момент се материализират пред нас и стават видими. Вътрешният, духовният живот на човека се проявява всеки момент пред нас. Той действа, както мисли и чувства. Всеки човек е проявление на пътя, през който е минал. Когато видя един човек и погледна неговото лице, чело, неговите очи, уши, както и строежа на цялото му тяло, всичко това представлява редица култури, през които той е минал, докато е дошъл най-после до това развитие, в което го срещаме днес. Това е цяла наука, цяла философия!

Някои ми казват: Защо си събрал толкова невежи хора около себе си? Не можа ли да намериш някои философи, учени хора, на които да проповядваш? Казвам: Всяко лице, всеки човек е ценен за мене. Аз гледам другояче на хората. Във всяко животно, във всеки човек, млад или стар, голям или малък, има нещо ценно във формата, каквато са изработили, в движенията им и т.н. Който разбира и знае как да гледа, той ще види ценното, необикновеното, което Бог е вложил във всяко същество; който не знае как да гледа, той ще вижда само обикновеното, делничното във всички същества. Значи, всеки човек представлява проявление на Бога, в него се крие някаква Божествена дарба, която трябва да се развие. Казвате за някого: този човек е високоинтелигентен. За друг някой казвате: този пък е от простосмъртните. Защо за първия се произнасяте добре, а за втория не се произнасяте добре? Защото единия обичате, а към другия сте равнодушни. Човек вижда доброто в другия само когато го обича. Това зависи от хармонията, която съществува между двама

души. Ако между двама души има само една допирна точка, ще се яви противоречие; ако има две допирни точки, ще се яви разногласие; ако има три допирни точки между тях, ще се явят разумни, хармонични отнoшения. Следователно разумният живот се основава върху три допирни точки.

И сега, въз основа на същия закон, когато в едно семейство нямат деца, те имат само две допирни точки помежду си, значи, те образуват права линия. Дойде ли детето, образува се триъгълник. Синът представлява Истината, той е връх в триъгълника. Бащата и майката виждат в мозъка на своето дете Истината и започват да разбират смисъла на живота. Казано е, че ние сме чада Божии, създадени по Негов образ и подобие. Значи някога, при създаването на Вселената, ние сме били идеалът на Бога. Той искал да ни създаде, за което сътворил и всички планети, всички слънца. Бог е създал всичко във Вселената за разумните същества, за своите разумни деца. Тогава питам: Ако между две човешки идеи не се роди Истината, къде е човекът на Истината? Истината трябва да живее във всеки човек, та като го видите, да кажете: Ето човека на пълната свобода! По какво ще се познае човекът на Истината, който служи на великия Божи закон? Ако този човек срещне някой чужденец, който няма никъде никого, той веднага ще го познае, ще прочете в очите му, че никой не го е приел. Човекът на Истината ще бъде последният, който ще го срещне и ще му помогне. Такива хора съставляват благото, кредита в света. Ако всички хора живеят разумно и служат на великия Божи закон, те ще създадат своето бъдещо щастие. Само чрез Божията Любов, Мъдрост и Истина съвременните хора ще могат да превърнат всички прости камъни, всички въглени в диаманти и скъпоценни камъни, от които ще съградят своя бъдещ живот.

И тъй, всички хора са призвани на земята да работят, затова те трябва да мислят за живота, а не за

смъртта. Павел казва: „Ние няма да умрем, но ще се изменим“. Същевременно Христос казва: „Ако житното зърно не падне на земята и не умре, то няма да даде плод“. Това значи: човек трябва да умре за нещо, за да оживее за друго. Само по този начин той ще разбере вътрешната връзка в живота; той ще разбере още, че между съзнанието, самосъзнанието и космическото съзнание има връзка, която съдейства за пренасяне на светлината от духовния свят, от едното към другото съзнание. Когато искаме да разберем хората, ще влезем в самосъзнанието; когато искаме да разберем животните, ще влезем в обикновеното съзнание; когато искаме да разберем растенията и минералите, ще влезем в Божественото съзнание. За всичко това обаче се изискват посредници, жици, както става при радиото. Едно време хората се осветяваха с газени лампи, в които имаше фитил. Днес се осветяват с електрически лампи, без фитил, но електричеството тече по жици. В бъдеще електричеството ще се пренася и без жици. Тогава всеки човек ще има своя собствена лампа. Коя е тази лампа? Човешкият мозък. Когато човек мисли, главата му ще свети и той ще може да чете на тази светлина. Престане ли да мисли, и лампата му ще изгасва. Има ли такава лампа човек, той ще може да ходи с нея навсякъде в тъмнината. Когато иска, той ще я запали, когато иска, ще я загаси. При това той няма да плаща нищо за това осветление, както днес плаща за електричеството. Ще кажете: Кога ще дойде това време? – След хиляда години. Значи, след хиляда години хората ще се осветяват от енергията на своята мисъл, домовете им ще бъдат по друг, нов начин построявани; отношенията между хората ще бъдат разумни, движенията им ще бъдат хармонични и т.н. Мнозина от вас след хиляда години може би ще бъдат в друга някоя земя, по-хубава от тази, на която сега живеят. Нашата земя ще претърпи голямо вътрешно преустройство. Това и в Писанието е казано: „Бог съз-

дава нова земя и ново небе“. Всичко, което сега виждаме на земята, ще изгори, ще се претопи и от него ще се създаде нов свят. Павел казва какви трябва да бъдем ние, когато тази земя се претопи. Затова обаче от съвременните хора се изисква верую, основано на великата Божия Любов, Мъдрост и Истина, които действат сега в света.

Днес всички хора искат да бъдат свободни, напълно независими. Никога в света не е имало толкова много теории, учения и възгледи за живота и явленията в природата. Никога в света не е имало толкова университети и училища, както днес. Защо? Всеки търси Истината, Мъдростта и Любовта, за да бъде свободен, да разбира нещата и да знае как да живее правилно. И наистина никога Любовта не се е проявявала толкова много, както днес. Всичко това е добър признак. И никога в света не е имало толкова много свирци и певци, както в наше време. Когато птиците започнат да пеят, това показва, че пролетта идва. И когато хората пеят много, те предвиждат настъпването на пролетта, тоест приближаването на нещо ново, красиво в света. Нека пеят певците, ние ги поздравяваме!

Сега цялото човечество се намира пред една велика епоха на промени, която ще донесе новото. Затова именно всички хора трябва да се пазят да не падат духом, да не обезсмислят живота си. По-добри времена от сегашните няма. Всички пробудени души от четирите краища на света трябва да се обединят, да си подадат ръка за взаимна работа – за поставяне основата на новата култура, за идване Царството Божие на земята. От горе ще дойдат няколко милиона души, ще впрегнат всички хора на работа и заедно с тях ще въведат ред и порядък на земята. След свършване на своята работа те ще си заминат, а хората на земята ще останат след тях да живеят и работят. По този начин ще се възстанови съобщението между видимия и невидимия свят. Вие ще бъдете свидетели на това и ще

кажете: Така се каза едно време и така стана. Ние не искаме още сега да вярвате, когато се събдне това, което сега ви говоря, тогава ще си спомните и ще повярвате. За всички идва нещо велико! Затова младите да седят на поста си, а старите да обръснат брадите си. Американците и англичаните отдалеч схващат това нещо и затова се бръснат. Турците пък обратно: те оставят брадите си да растат дълги, но работите им не вървят. Англичанинът казва: Ако брадата ме спъва да вляза в Царството Божие, аз ще я обръсна – нищо повече! Който бръсне брадата си, трябва да внесе нещо меко, деликатно в характера си. Който е мекушав, нека остави брадата му да расте, тя ще внесе твърдост, устойчивост в характера му. В Писанието е казано, че около Бога ще останат само 24 старци с дълги бради, които ще отбелязват епохите, през които човечеството е минало. Всички други ще бъдат все по на 33 години, като млади, хубави моми. Ще кажете: Как ще се познаваме, щом всички ще бъдем на една възраст? Нима хората, които нямат бради, не се познават? И без бради, пак ще се познавате. Понеже всички сме излезли от Бога, ще познаем, че сме деца на Един Баща, че сме братя и сестри. Казвам: Когато мъртвите се събудят от дълбокия сън и разберат всички илюзии, в които са живели, ще кажат: Слава Богу, че мина времето на това велико заблуждение! Тогава Бог ще се възцари между хората и всички ще се помирят: хора, религия, наука, изкуство – всички ще си подадат ръка за обща работа, а човечеството ще заживее нов, щастлив живот. Хората ще правят всеки ден научни екскурзии до Слънцето, до Луната, до Марс, до Юпитер, до Сатурн – навсякъде, където искат. Като направят своите научни изследвания, те ще се върнат обратно на земята. Съвременните хора пътуват до Франция, Германия, Англия, Италия, но пак са недоволни. Ако човек отиде до Сириус, той ще се върне с нова придобивка за ума; ако отиде до Венера, ще има едно разширение в сърцето. Но всичко

това са далечни перспекти за ума и сърцето на човека. Бог е предвидил за човека несметни богатства, велики постижения! Има за какво да живеем, има кой да ни люби и кого да любим! Няма по-велико нещо за човека от това, да намериш Онзи, Който те люби. Няма по-велико нещо от това, да намериш Бога, Който заличава всички грехове и престъпления, Който изправя всички недъзи и при всички затруднения в живота казва: „Не бойте се!“ И след всичко това нека поетът пише, нека музикантът свири, нека художникът рисува, нека философът философства, нека майката и бащата се радват на своите деца, нека дъщерята и синът благославят родителите си, нека учителите се радват на учениците си, а учениците – на учителите си! И нека всеки приеме своя дял от великото благо, което идва вече за цялото човечество.

9 януари 1927 г., София

Едно стадо

И ще бъде едно стадо и един пастир.

Иоан 10:16

От памтивека още между всички органически същества се забелязва стремеж към обединение. Този стремеж отчасти може да се уподоби на групирането на овце в едно стадо. Овцете се намират в стадно състояние, но това още не определя стадото. Обаче стадното състояние изключва всякакво съзнание. Защо? Защото в стадно състояние може да се намират и пясъчните зрънца, които нямат съзнание. Но обединението, като съзнателен процес, представлява вътрешен стремеж във всяко живо същество. Всяко същество се стреми да се обедини, да се съсредоточи към нещо.

Казвам: Ние говорим за ума, за сърцето, за волята, за душата и за духа на човека, но къде е всъщност човекът? Ще кажете, че човек се намира в тялото си. Ако човек се намира в тялото си, неговото тяло трябва да бъде всякога бодро, никога да не отпада, а ние виждаме, че то отпада. Ако човек се намира в очите си, те никога не трябва да се затварят, а ние виждаме, че очите се затварят. Ако човек е в ушите, те никога не трябва да оглушават, а ние виждаме, че ушите понякога оглушават. Ако човек живее в мозъка, мозъкът никога не трябва да прекъсва процеса на мисленето, а ние виждаме случаи, когато мозъкът на човека се парализира, не може да мисли. Значи, в човешкото тяло няма определено място, на което можем да посочим, че тук или там живее човекът. Обаче човек се проявява чрез своето тяло. Всяко място, през което се проявява човекът, ние наричаме „същина на разумния

живот“. Който знае това място, той е придобил закона на безсмъртието. Силата на човека седи във вътрешното единение, вътрешното единство, до което той е достигнал. Това място в човека е недостъпно. Всеки, който е придобил вътрешното единство в себе си, той се отличава с дълбок вътрешен мир, с голямо равновесие. Никакви външни промени не са в състояние да разклатят мира и равновесието на този човек. Днес всички хора се поддават на външните промени: срещате един човек – весел, разположен, но след няколко часа разположението му изчезва; срещате друг човек – здрав, бодър, след няколко часа го виждате посърнал, болен. При тези промени в състоянието на човека не може да има единство нито в мислите, нито в чувствата, нито в действията му. Докато е здрав, той мисли едно, като се разболее – мисли друго. Когато обича, той мисли да направи едно; когато мрази, той мисли да направи друго. Къде е човекът? Където има обич и омраза, там истинският, разумният живот не се проявява. Там има деятелност, има проява на човешкия живот, но смисълът на живота не е в контрастите. Казвате: Аз обичам еди-кой си човек. – Кое именно обичате в него? – Ума. – Къде е умът на човека? То е все едно да ви запитат кое е ценното в Библията. Един ще посочи известни места от Библията, втори ще посочи други някои и т.н. Обаче важно е да се каже кое място в нея представлява единството, единението. Единението, единството се намира вън от Библията, а не вътре в нея.

Сега, за изяснение на мисълта си, ще ви приведа следния пример. Представете си, че вие имате едно пиано или един орган. Това пиано за нас е дотолкова важно, доколкото чрез него може да се прояви реалността или разумността на живота. Къде се крие тази разумност: в самото пиано или някъде извън него? Разумността ще се прояви чрез онзи пианист и изпълнител, който ще седне пред пианото, ще изсвири едно

парче и след това ще се оттегли настрана, а пианото ще остане също така безгласно и глухо, каквото е било и преди това. Значи, реалното, разумното не е нито в пианото, нито в неговите клавиши, а в натискане на клавишите от някое разумно същество. Ще се разнасят хармонични звуци, а ние, които слушаме, казваме: Еди-кой си свири на пиано. Значи, звуците, които се предават чрез клавишите, са отглас на разумното в човека, който свири. Ето защо, когато някой свири на пиано например, ние харесваме неговото свирене; друг някой свири – не ни харесва. Обикновено, когато обичаме някого, ние харесваме всичко, каквото той прави: пее ли, говори ли, свири ли – ние намираме, че всичко е добро и хармонично. Закон е това! Обичаме ли някого, и глупостите му търпим; не го ли обичаме, и Божествени работи да върши, казваме: Това нищо не струва. Следователно разумните неща в света не се определят от техните външни качества, а от това, което е в нас, как ние гледаме на тези неща.

И тъй, каквото човек върши, трябва съзнателно да го проучва и наблюдава. За всяко нещо той трябва да си дава отчет. Легне ли вечер да спи, човек трябва да се запита: Къде ще бъда по време на съня? Къде отивам? Рече ли да говори, нека проследи с каква дума, с каква мисъл започва разговора или речта си. В какво се проявява единството на вашите мисли, чувства и действия? Мнозина оставят разрешението на този въпрос в бъдещето и казват: Като отидем на онзи свят, тогава ще се занимаваме с тази работа. Сега ни занимават по-близки до нас въпроси. Да се мисли така, това е чисто материалистическо гледище. Онзи свят, за който говорите, е този свят, в който сега живеете. Нещата трябва да се разберат по същина, а не само по външната форма или състояние. Например казвате за някой човек, че лицето му се изменило, че очите му светнали или пък загаснали. Всъщност нито очите на този човек са светнали, нито лицето му се е

изменило. Когато очите на човека изглеждат по-светли, това показва състоянието на неговия ум; когато пък изглеждат по-тъмни, това показва състоянието на неговия стомах. Значи, има някаква връзка между вътрешните състояния на човека и външното изражение на неговите очи и лице, но сами по себе си очите не могат да станат нито по-светли, нито по-тъмни. Също така и клавишите на пианото сами по себе си не могат да бъдат музикални. Музикалността им седи във тях, в лицето, което ще свири на пианото. Обаче все пак има известна връзка между пианиста и клавишите. Той удря на клавишите, които докосват известни струни; тези струни произвеждат известен род трептения, които идат от специална среда. Значи, музиката не се произвежда на физическия свят, а в един по-възвишен свят.

По същия начин, когато става въпрос за възприемане на известни образи и впечатления от външния свят, пак се извършва един скрит, вътрешен процес в нас, след което ние имаме представа за образа. Например вие виждате един човек, казвате: Виждам един такъв и такъв човек, и започвате да го описвате. Как става това виждане? Светлината, която иде от този човек, пада в очите ви, където се пречупва и после отразява. По този начин светлината се трансформира няколко пъти във вашите очи и вие получавате известно впечатление за този човек, за този образ и вече можете да го опишете с най-големи подробности. Тъй щото, ако в окото не става този вътрешен процес със светлината, по механически начин вие не бихте могли да получавате никакви впечатления от външния свят. Влезете ли в интимна вътрешна връзка с трептенията на светлината, която излиза от даден човек, вие се свързвате с него, създавате истинско, трайно приятелство във вечността. Много от сегашните връзки между хората могат да се уподобят на състояния, предизвикани от известни болести у тях. Някой човек страда например

от огненица и в това състояние той бълнува, говори за майка си, за баща си, за брата си, за сестра си, за някои приятели, иска да ги види, но всичко това продължава, докато и огненото състояние трае. Мине ли болестта, и връзките се прекъсват. Подобно нещо представлява и ревността в човека. Богатият човек ревнува. Защо? Да не вземат къщата му. Ученият изобретател ревнува. Защо? Да не открадне някой изобретението му. Религиозният ревнува. Защо? Да не изгуби своето верую. Влюбеният ревнува. Защо? Да не изгуби своята любов. Изобщо всички съвременни хора се страхуват за нещо, да не го изгубят. Питам: Каква реалност може да съществува там, където има страх? Какво е това богатство или каква е тази вяра, любов, които могат да се изгубят? Това не е нито богатство, нито вяра, нито любов. Това са останки от архаическата епоха, а хората мислят, че имат любов, че имат вяра или пък че разполагат с някакво богатство.

Питате: На какво се дължат тези големи страдания в света? – Страданията се дължат на голямата разпокъсаност в мислите, желанията и действията на човека. Или с други думи казано: отсъствието на единство, на единение в мислите, желанията и действията на човека произвежда страданията. Дойде ли едно малко препятствие в живота на човека, то предизвиква веднага прекъсване на неговите мисли, те пък произвеждат прекъсване в чувствата и той започва да страда. Най-малкото съмнение също така създава страдания. Казвате: Ние вярваме в Бога. Питам: Истинска, положителна вяра ли е тази, която се прекъсва от най-малкото съмнение? Всичко, което иде отвън и прекъсва връзката в нашите мисли и чувства, е една самоизмама, която обаче показва, че ние още не сме дошли до същността на нещата. Дойдем ли до същността на нещата, и ние другояче ще действваме. Тогава никой не ще може да постави граница между Бога и човешката душа. Когато Христос казва: „Овце-

те, които Отец ми е дал, никой не може да вземе от ръката ми“, Той е подразбирал именно вътрешното единство, вътрешното единение. Следователно ние не трябва да се безпокоим от това, че някой може да вземе вярата или любовта ни, или друго нещо. Всяко нещо, което се взема от нас, то е заблуждение. Радвайте се, че сте се освободили от едно заблуждение! Защо ви е това заблуждение? Съвременният свят е пълен със заблуждения. Има хора, които след десетгодишен религиозен живот стават безверници и казват: Ние сме били заблудени досега. Добре че се освободихме от тези заблуждения. Има случаи пък, когато хора, които са прекарвали десет години в голямо безверие, стават религиозни и казват: Добре че намерихме правия път. Питам: Кой от двете категории хора са действително на правия път? Нито едните, нито другите. Защо? Защото религиозните хора са попаднали точно на мястото на безверниците, а безверниците са попаднали на мястото на религиозните, но и едните, и другите не са убедени в своите възгледи. Утре те пак ще изменят, ще излязат от това положение. Това е едно прехвърляне, подобно на онова, което учените правят в своята реч. Тези прехвърляния наричат вметнати изречения.

Когато трябва да се говори Истината, у съвременните хора се забелязва вътрешен страх, да не изгубят живота си, да не се лишат от същността на нещата. Ако е въпрос за изгубване на живота или от лишаване на същността в живота, всичко това е отдавна загубено. Под думата „живот“ се разбират самостоятелните, благоприятните условия, при които душата може да се развива; под „смърт“ се разбира лишаване на душата от тия условия. Ако човек може да умре в затвора от глад или ако могат да отнемат живота му, както соколът отнема живота на някоя птичка или вълкът на някоя овца, какъв човек може да се нарече той? Обаче трябва да се знае, че човек още не живее в реалността. Ако една негова мисъл или едно негово

чувство се проявява и изгубва, той не живее в полето на реалността. В реалния живот не стават такива резки промени. Този живот е живот на единство, живот на безсмъртие. Единството е раят за човешката душа. Това единство мечтае всеки човек и казва: След смъртта си ние ще отидем в рая.

Ще ви разкажа анекдот за един свещеник и неговата несбъдната надежда да отиде след смъртта си в рая. Този свещеник казвал на своята попадия: „Ако се случи да умра по-рано от тебе, когато дойдеш и ти в другия свят, ще ме търсиш в рая, там ще бъда аз някъде из първите редове.“ И наистина първо той умрял, а тя – няколко години след него. Щом се видяла в другия свят, тя веднага тръгнала да търси попа. Първо отишла в рая, прегледала навсякъде, но не видяла никъде попа. Тя излязла оттам и тръгнала да го търси на друго място. Най-после отишла в ада и там го намерила. Като разглеждат този анекдот, мнозина се спират върху факта, че свещеникът не могъл да влезе в рая; обаче аз се спирам върху факта защо попадията, като могла да влезе веднъж в рая, трябвало да излезе оттам и да търси попа, когото най-после намерила в ада. Значи, раят за нея е нейният свещеник. Тя си казала: „Щом моят поп не е в рая, и аз ще отида при него, макар и в ада.“

Питам: Какъв е този рай, в който хората запазват помежду си същите отношения, каквито са имали и на земята? Не е рай това място, което е пълно с майки, бащи, попове, владици, патриарси и др. Между съществата на рая няма помен от такива отношения, каквито ние познаваме на земята. Ако запитате някого от жителите на рая какво нещо е майка, баща, поп, учител, цар или какво и да е друго титулувано лице, той нищо не може да ви каже, защото тамошните отношения се различават коренно от отношенията между хората на земята. Когато се каже думата „цар“, ние веднага си представяме лице с корона на главата,

с особена мантия, а около него цяла свита от хора и войска. Когато се каже думата „владика“, ние веднага си представяме духовно лице, с корона на главата, с особена мантия, с кръст и с Евангелие в ръка. Обаче във всички тия неща няма единство, вследствие на което цялото човечество живее в заблуждения: в науката, в литературата, в изкуството, във философията, в религията – навсякъде има заблуждения. Когато четем някоя драма или я гледаме представена на сцената, ние не се интересуваме толкова от актьорите, колкото от автора на тази драма. Драмата, която той е написал, определя неговата възраст, както и това, дали е женен, или не, при какви условия е живял и при какви условия е създал своето произведение. После разглеждаме главните действащи лица в драмата, главните герои и виждаме как авторът ги поставя в трудни условия, които те не могат да издържат, и в края на краищата се самоубиват. Тогава имаме вече трагедия. Кои са подбудителните причини, поради които героят трябва да умре? Казвате: Такива са днешните условия на живота. Кое е по-добре: героят да умре или да остане жив? Когато героят умира, с това авторът иска да произведе по-голям ефект върху чувствата на хората, за да им въздейства. Когато героят умира, това показва някаква слабост, някаква животинска черта в характера му. Със смъртта на героя, вместо да повдигне чувствата на хората, авторът ги развращава. Те привикват към убийства, към груби прояви, към насилие. Ако героят не би умрял, това ще подежда по-добре върху читателите на дадена драма или трагедия. Геройството на човека седи в понасяне на всички мъчности и страдания.

Друг автор пък ще вземе един от героите си и ще го постави в положението на крадец: ще открадне някаква голяма сума, за която ще го затворят, ще го оковат и така ще пролежи в някой затвор цели двайсет-трийсет години, след което ще излезе, без да се разкае.

Питам: Каква цел преследва авторът с тази своя идея? Той иска да изнесе пред света лошите последствия от престъпленията, но и с това нищо не се постига. След всичко това престъпленията се увеличават, убийствата също. На съвременния свят трябва да се изнесат контрастите на живота, тоест това, което днес е изгубено, което липсва. Животът трябва да се изнесе в този вид, както е бил първоначално създаден, в своята първична чистота и святост, а не в неговия изопачен вид. В природата няма трагедия, няма и комедия. Комедията и трагедията са човешки измислици, човешки изобретения, резултат на изопачения съвременен живот. В природата има само драма и действия. Когато човек се намери в комично положение, това значи, че той не е попаднал в целта си. Когато пък се намери в трагично положение, това значи, че той не е предвидил нещата. Този човек се намира в положението на малкото дете, което иска да воюва със слон. Слонът сега приближава до него, хваща го с хобота си, повдига го из въздуха, пораздвижва го малко, после го сваля пак на земята, поглежда го снизходително и му казва: „Искаш ли да воюваш с мене? Слушай, втори път не се осмелявай да правиш този опит! Засега това е само драма, но ако втори път пристъпиш към мене със своите глупости, драмата ще се превърне в трагедия.“ Що е драма в живота? Първият опит на малкото дете да се бори със слона, но се оттегля назад. Що е трагедия? Резултат от настояването на малкото дете да се бори със слона.

Казвам: В живота има само трагедия и комедия, а в природата – само драма. Истинската драма, трагедия и комедия се извършва в самия човек. Той се блъска натук-натам в живота и като се намери пред някакъв голям крах, замисля се и се произнася: „Това е крайна несправедливост.“ Защо? Защото той или издига своя герой на положение, което не заслужава, или пък за известна грешка или престъпление го осъжда на смърт. Той отива от една крайност в друга. И като из-

лезе тази драма или трагедия на бял свят, ще се представя няколко пъти на сцената. Питам: Какво допринесоха всички тия драми и трагедии за човечеството? Животът на съвременните хора не представлява ли действителни драми, трагедии и комедии? Техните герои не играят ли по-добре от актьорите на сцената? Къде ще намерите по-жива сцена и по-велики актьори от тези в действителния живот? Излезте на разходка по улиците на някой голям европейски град и на всяка стъпка ще се натъкнете на актьори от разни драми, трагедии и комедии. Обаче за в бъдеще, когато дойдат новите автори, които ще живеят в закона на единството, понеже те ще разбират връзката между явленията в целокупния живот, техните герои никога няма да умират; те няма да ги поставят пред тежки изпити, за които не са готови. Новият драматург няма да си поставя за цел да показва на хората, че животът е тежък, че в света съществува несправедливост и т.н. Преди всичко тежестта на живота, несправедливостта и ред отрицателни прояви в него са резултат от неразбиране на живота. Новият писател няма да поставя своя герой или своята героиня на колене пред някоя жена или някой мъж, да плачат, да им се молят за спасение, за милост. Не е било и няма да бъде това – един обикновен мъж да спаси някоя жена или една обикновена жена да спаси някой мъж. Защо трябва един момък да пада на колене пред някоя мома и да я счита негова спасителка? Или защо трябва една мома да очаква някой момък да я спаси? Възможно ли е това? Докато момата е срещнала този момък, той може би най-малко десет пъти е окървавил ръцете си със свои жертви. Ще кажете: Това е било някога, преди да се срещнат този момък и тази мома. Не, писателите трябва да изнасят на сцената само това, което съществува в действителност. Никой никого не може да спаси, освен Бог.

Казано е в Писанието, че Бог направи човека по

образ и подобие свое. Значи, той е душа, излязла от Бога. Щом е така, тази душа не може да коленичи пред една мома или пред един момък и да очакват един от друг спасението си. Бог спасява душите. Той пръв поръчва на хората да живеят в абсолютна чистота, за което е казано: „Само чистите по сърце ще видят Бога.“ Когато Давид искаше да съгради храм на Бога, Бог му каза: „Ти не можеш да ми направиш храм. Твоите ръце са опръскани с кръвта на толкова жертви! Твоят син, Соломон, ще ми съгради храм.“ При това Давид беше приятел на Бога! Също така и Мойсей, такъв голям законодател, и той не можа да влезе в обетованата земя. Днес всички писатели, проповедници, учители, философи на общо основание все учат хората и търсят начини как да ги спасят. Всеки автор в края на книгата си ще спаси поне един човек. Казвам: Който се наема да спасява, той трябва всички да спаси. Това значи истинско спасение. Във великата книга на природата е писано: „Само Бог може да спасява“. И при най-големите страдания и падения, и при най-страшните грехове и престъпления, които човек можа да извърши, Божественото в него – великият драматург, който живее в душата му, казва: „Не бой се, ще изплуваш от това състояние.“ Божественият глас казва на светиите, на праведниците: „Работете, помагайте на страдащите, на слабите!“ Същевременно този глас говори и на грешниците: „Пъплете нагоре!“

Казвам: Всеки от вас трябва да има такова верую, което да го изведе на спасителния бряг. В какво вярвате, това е безразлично, стига вашето верую да ви изведе на спасителния бряг и да ви крепи в живота. Ние вземаме думата „верую“ в най-широк смисъл. Казвате: Веднъж съм дошъл на земята, няма какво да правя, ще живея. – Добре, ако можеш да живееш, ти разбираш смисъла на живота; ако след двайсет години умреш, ти се самозалъгваш. – Нищо от това, ще замина за другия свят. – Ходил ли си друг път на онзи свят?

– Не съм ходил, но сега мисля да отида. – Ти никога не можеш да отидеш там, където не си ходил. Христос казва: „Излязох от Отца си и при Него се връщам.“ Той не отива на някое непознато място, но отива там, откъдето е дошъл. Някой казва: Аз ще отида в рая. – Ходил ли си там? – Не съм ходил. – Щом не си ходил, и сега не можеш да отидеш. Други пък казват за себе си: Аз съм грешник или аз съм праведник. Питам: Кога и как научихте, че сте грешници? Или кога и как научихте, че сте праведни? Да мислите така, това са човешки заблуждения, човешки изобретения. Ние наричаме грешник този човек, който не върши Волята Божия; праведник наричаме този, който изпълнява Волята Божия. Думите „праведник“ и „грешник“ изразяват състояния, но не и качества на човешката душа. Когато хората казват за някого, че е праведен, с това те искат да представят, че в кръвта на този човек прониква това състояние, а не че той изпълнява Волята Божия.

За друг някой казвате: Този човек е много добър. – Как проверихте това? Добротата не е нещо материално. Във великото единство на живота добродетелта не може да се ограничи само в един акт. Казвате: Този човек е добър, защото ми даде пари. – Добрият човек не дава пари. В друг случай казвате: Моята майка е добра, защото ме роди. – Добрата майка не ражда. Вие разбирате думата „раждане“ в буквален смисъл. Истинско раждане подразбира да родиш дете, което никой не може да го отнеме. Могат ли да вземат детето ти, това значи „добиване“, а не раждане. Раждането подразбира идея, която може да расте. В която ръка, глава или душа влезе тази идея, тя може да се разширява, да стане толкова велика, че всеки, който се опита да я вземе, да я открадне, дълго време ще помни какво е направил. Казва се в Писанието: „Роденото от Бога грях не прави“. Хората пък казват: Роди ли се човек на земята, все ще направи някакви грехове. На-

пример защо сгреши Адам? Той сгреши, понеже сам прекъсна връзката си с Бога. Когато Бог го постави в рая, запита го: „Как искаш да живееш – като животните или като мене?“ Адам погледна Бога, погледна животните и каза: „Някак ми допада повече да живея като животните.“ По този начин той сам се отдели в сърцето си от Бога и зачена, а Бог само извади заченатото от него. Така се яви Ева на света.

И тъй, заключението, което може да се извади от тази мисъл, е следното: всяко нещо мяза на себе си. Всеки, който обича Бога и Го познава, той работи за Него; онзи, който не обича Бога и не Го познава, той сам се отделя от Него и казва: „Знаете ли какво аз мога да направя?“ Кажеш ли, че ти сам можеш да направиш нещо, ти си заченал Ева. Това е начало на злото. Когато дойде изкусителят – змията – пред Ева, тя не отиде при Адам, да се посъветва с него как да постъпят, но сама реши въпроса, като каза: „Аз мога да разполагам със себе си, както искам.“ Адам, от своя страна, си каза: „Мене жена ми трябва.“ Ева пък каза: „Мене учител ми трябва.“ Тя взе от плода, който ѝ предлагаше ученият човек, яде от него и даде на Адам да го опита. И двамата ядоха от забранения плод и сгрешиха. По този начин те скъсаха връзката си с Бога, заради което Бог каза: „Аз решавам сега и двамата заедно да излязат от рая.“ Това е станало не само във времето на Адам и Ева, но и днес, всеки момент става. Всеки човек е поставен на първо време в рая, където Господ го пита: „Като мене ли искаш да живееш, или като животните?“ Той отговаря: „Аз не мога да живея още в новия живот. Как може да се живее без ядене, без пиене? Аз не съм готов още за духовен живот.“ Казвам: Яденето, мисълта, работата не е нещо материално. Днес хората умират, защото ядат по физически начин. Ако приемаха храната си по духовен начин, те щяха да живеят в закона на безсмъртието. Човек, който пие вода по духовен начин, той никога не ожадня-

ва. Така приета водата от организма, тя представлява жива вода, която иде от Извора на Вечния живот. Как ще се постигне това? Чрез положителна, силна вяра. Някои казват: Ако вършим постоянно Волята Божия и раздадем всичко на бедните, какво ще стане с нас? Как ще се справим с всички хора, които ще се трупат около нас да им се дава нещо? Питам: Как се справя касиерът на банката с хората, които идват при него за пари? Той дава пари само на онези от тях, които имат някакъв документ – чек или полица, с който ще удостоверят, че имат право да получат пари от банката. На онези, които нямат никакъв документ, касиерът казва: „За вас няма пари.“ – „Ама как така? За Бога, дайте нещо!“ – „Дайте си чека!“ – „Нямаме чек. И без чек може да ни дадете нещо, толкова пари имате.“ – „Наистина имам много пари, но те са на банката: аз разполагам с тях, но и отговарям за тях.“ Смисълът на живота не седи само в това, да правим добрини.

Някой казва: Човек трябва да бъде добър. Главната задача в живота не седи в това, да бъде човек добър, но да изпълнява Волята Божия. Задачата на човека не е да бъде той учен, но да се стреми към истинското знание, да разбира разумните закони на живата природа и да ги прилага правилно в живота си. Човек може да знае много теории за светлината, но това още не значи, че той знае законите на светлината. Съвременната наука казва, че светлината се образува от трептенията на етера и образува известен брой трептения в секундата. Казвам: Светлината не се образува сега, тя вечно съществува; това, което наричат трептения на етера, то не е нищо друго, освен отражение на самата светлина. Казва се в Писанието, че Бог живее във вечна, непристъпна светлина. Тъй щото светлината и топлината съществуват вечно. Това, което считат трептения, вибрации на светлината и топлината, те са техни отражения. Вибрации съществуват само в отраженията на телата и на предметите. Каквито са познанията на

съвременните хора за светлината и топлината, такива са и за Любовта. Вследствие на това някой казва: Аз не мога да любя всякога. – Че ти никога не си любил и не можеш да любиш. Човек, сам по себе си, не може да люби. Люби ли той, това се дължи на вътрешното единство, което съществува в този момент както в него самия, така и между всички хора. Когато дойдем до това вътрешно единение, само тогава ние ще почувстваме какво нещо е Любовта. Това, което днес хората наричат любов, то е сянка, отражение на Любовта. Ама слънцето ни грее! Там, където ви грее това слънце, то е място на страдания. Някой казва: Горя от любов! – Щом гориш от любов, ти не живееш в Божията Любов. Ти си изпаднал в областта на вечния огън, за който се говори в Писанието. Казано е там: „Ще ги изпратя във вечния огън“. Това се отнася за онези хора, които не вършат Волята Божия. Те сами определят своето бъдеще.

Съвременният свят е пълен със заблуждения, с противоречия, вследствие на което в съзнанието на хората често се явява голяма тъмнина. И затова някой казва: Тъмнина е в ума ми! След известно време казва: Светна ми, светлина имам! Когато тъмнината и светлината се сменят лесно в мозъка на човека, това показва, че мисълта му не е хармонична. Ако човек, под влиянието на някое тъмно състояние в мисълта си, рече да отмъсти някому, това показва, че той не може да се владее. Казвам: Има един правилен, разумен начин, по който човек може да отмъсти някому или да му направи добро. Кой е този начин? Начинът на Любовта. Сега ние седим и размишляваме: Ние ли трябва да отидем при извора, или той трябва да дойде при нас? Ние, жадните, ще отидем при извора. Достатъчно е само да ни покажат мястото на този извор. Ние ли ще отидем при хляба, или той ще дойде при нас? Ако сте гладни, вие ще отидете при хляба. Ние ли ще отидем при светлината, или тя ще дойде при

нас? Ако сте слепи, вие ще отидете при светлината. Слепият има нужда от светлина. Следователно ние, разумните хора, трябва да отидем при Любовта, а не тя да дойде при нас. Не чакайте Господ да дойде при вас, но вие идете при Него. Мнозина очакват да слезе Господ на земята, както някога е слизал, затова Го търсят в Ерусалим или другаде някъде, ходят по стъпките Му, дано намерят нещо от Него, но всичко отива напразно. Казвам: Ако Бог е слизал на земята, грехът не би съществувал. Там, където Божият крак е стъпвал, грях и престъпление не може да се извърши. Ще кажете: Писано е например, че Бог се яви на Мойсей в Синайската гора и там му говори. Когато Бог говори с Мойсей, Мойсей не остана на Синайската гора, но се вдигна в една по-висока сфера. Тези и много неща още не са писани в Библията, вследствие на което хората я тълкуват буквално и изпадат в ред заблуждения. Някои казват, че някогашният рай бил някъде в Мала Азия, дето текли четири реки. Кой са тези реки? За двете от тях предполагат да са Тигър и Ефрат. Ами другите две реки кои са? Обаче тия четири реки съществуват в човешката душа. Там съществува и раят, но за да влезе човек в него, той трябва да дойде до пълно вътрешно единство в себе си. Дойде ли до това положение, всякакъв страх, всякакво безпокойство ще изчезнат от него. Казвате: Тогава в какво трябва да вярва човек? – Че когато той се домогне до науката на вечния вътрешен мир, всички въпроси, които днес го смущават, ще се разрешат.

Когато на съвременните хора се говори за Божията Истина, те казват: Какво ще стане с нашата търговия, наука, религия, както и с нашите закони? – Всичко това ще се стопи, както снегът се топи от слънчевата светлина. Снегът е потребен за житното зърно само през зимата, като временна горна риза, да го предпази от студа, да не замръзне. Дойде ли обаче пролетта, земята трябва да се освободи от снега и да каже: Госпо-

ди, благодаря Ти за услугата, която ми направи досега с тази бяла дреха. От днес нататък нека слънчевите лъчи действат върху мене, да поникне новият живот, който си скрил в недрата ми. Мислите ли, че човек може да влезе в Царството Божие със своите заблуждения? Не, всички заблуждения трябва да се стопят, всички нечистотии да изгорят и да остане само чистото семе, което е вложено в човешката душа. Само по този начин човек може да бъде свободен. Казвате: Как трябва да живеем тогава? Какво ще стане с нашия живот? – Досега ние още не сме живели, както трябва. Ние се движим още в рамките на робския живот. Човек сам е изковал веригите, оковите на своя живот, и той сам трябва да се освободи от тях.

Вървя един ден из града и срещам двама левенти момъци, млади, здрави – единият от тях върви напред, едва влачи краката си, окован в тежки вериги; оковите дрънкат, и той си мисли: „Няма какво, ще страдам за правото!“ Не страда за правото този човек. Когато апостол Петър беше окован във вериги и затворен, дойде при него ангел Господен, разкова веригите и му каза: „Стани и излез вън!“ Така става с всеки, който страда за Правдата, за Божията Истина. Другият млад човек върви назад, с пушка в ръка, пази първия, да не избяга. И той върви и си мисли: „Какво да правя? Не ми е приятна тази работа, но такава е длъжността ми. Все по някакъв начин трябва да се прехранвам.“ Питам: Как трябва да постъпват хората, ако се ръководят от закона на Любовта? Сега единият счита, че е достойнство за него да носи пушка, и затова казва: „Предпочитам да нося пушка, отколкото да вярвам в такива глупави идеи.“ Вторият казва: „Предпочитам да нося тези тежки окови на краката си, отколкото да се откажа от своите идеи.“ Всеки човек, който иска да властва над другите, той създава окови за тях, но няма да се мине дълго време, утре той сам ще изпадне в това положение, да опита тежестта на оковите. Све-

тът е колело: днес си свободен, утре ще те ограничат. И обратно: днес ограничават идейните хора, утре ще ги освободят. Обаче това освобождение е временно. Един ден пак ще им турят букаите, да не бягат.

Казвам: По този начин светът не може да се поправи. Изисква се да стане коренно, вътрешно преобразуване в разбиранията на хората. Ако отидете при някой съвременен свещеник или проповедник, или учител и говорите с тях за страданията, за мъчнотии-те в живота, те ще ви кажат: Такава е Волята Божия! – Не, Волята Божия не е да страдат хората. Това е резултат на тяхната воля. Казвате: Волята Божия е българският народ да воюва. – Не, Бог желае българският народ да расте и да се развива, а не да се убива. Кой даде душата на българския народ? Откога българите се нарекоха българи? По какво се отличава българинът например от англичанина? Има нещо, по което се различават. Както българинът, така и англичанинът, така и всеки индивид, всяко семейство, всяко общество и всеки народ изпълнява Волята Божия по свой специфичен начин. Всеки народ ще има Божието благословение дотолкова, доколкото той върши Волята Божия. Отклони ли се този народ от правия път и престане да изпълнява Волята Божия, той започва вече да кове своето нещастие. Нещастieto му ще представлява нещо подобно на епидемия за народа: ще се разпространява от човек на човек, докато целият народ се намери под неговия натиск. Страшна ли е тази епидемия? Днес хората се плашат от всяка епидемическа болест, а не се плашат от греховете и престъпленията, които са причина за тези болести. Когато някой човек заболяе от инфлуенца или от друга епидемическа болест, той вика десет души доктори да го лекуват, а когато върши някакво престъпление, не вика нито един лекар. Когато някой човек замисли да върши престъпление, нека предварително повика при себе си десетина души, било лекари, свещеници

или свои близки и приятели, и им каже: „Слушайте, аз съм намислил да извърша едно престъпление. Какъв съвет ще ми дадете: трябва ли да го направя, или не? Ако трябва да го направя, какви мотиви ще ми представите; ако не трябва да го направя, също искам да обоснове мнението си.“ Сега, като се яви инфлуенца, всички стават накрак: репортерите пишат във вестниците, лекарите обсъждат въпроса в заседания, че се явила особен род инфлуенца, с много смъртни случаи и т.н. Казвам: инфлуенцата иде с цел да отнеме излишния баласт от човешките умове и сърца. Тя представлява ангел хранител за страдащите души, иде да отнеме част от непосилния за тях товар.

„Едно стадо, един пастир.“ Сега управниците казват на своя народ: Вие ще бъдете стадото, ние – пастирът. Питам: Какъв е този пастир, който сам дере кожата на овцете си? За такъв род хора Христос казва: „Крадецът не иде, освен да открадне, заколи и погуби“. Как е възможно добрият пастир да поставя своите овце, своите герои в драматично и трагично положение, да умират? Хората, като гледат отвън тези сцени, разчувстват се, извадят кърпичките си и плачат. Интересно е наистина: когато хората отиват в театър, плачат; когато гледат как техни братя и сестри страдат в живота, за тях никой не плаче. Казвам: Това, което става на сцената, много лесно може да се измени. От автора на драмата зависи какъв ще бъде краят на неговите герои. От него зависи да подпише или да отмени смъртната присъда на героите си. Реши ли да прости на своя герой, да отмени смъртната му присада, той превръща своята трагедия в драма, без да знае някой за това негово решение. Най-напред героят се осъжда на смърт, но после иде заповед от царя да спрат изпълнението на присъдата и да ревизират делото. След ревизия на делото осъдените на смърт се амнистират и публиката тържествува, ръкопляска и си отива по домовете довольна и облекчена.

Питам: Когато Господ ви е поставял пред известни мъчности и изпитания в живота, вие изигравали ли сте ролите си, както трябва? Господ ви е поставял пред най-малки изпитания, но вие и тогава сте отстъпвали. Може ли да минавате за герои при такива положения? Обаче срещате десетки, стотици и хиляди такива хора, които носят кръст за храброст на гърдите си и вървят, надуват се, минават за герои. Истински герой е само онзи, който никога не се подкупва, никога не се съблазнява. Изпитания, съблазни ще дойдат, но героят нито се подкупва, нито се съблазнява, нито се съкрушава. Някой казва: Влязох в еди-кое си общество, но никой не ме почита. Ако очаквате почит от хората, вие се лъжете. Проследете цялата история и вижте кой министър, кой държавник е бил докрай почитан и уважаван от своя народ. И най-добрият човек да стане министър, веднага ще почнат да го подозират, да се съмняват в него и той няма да издържи, ще се подхлъзне и ще върши работи, каквито никога не е мислил. За кратко време той ще измени своя характер. Религиозните хора пък, свещениците и проповедниците от своя страна, като гледат какво се върши в обществения и частния живот на хората, казват: Ние се занимаваме с небесни, с духовни работи, а хората на земята да живеят, както намират за добре. Не, земният живот е Божествен и никой няма право да живее, както той намира за добре. На човека е дадено право да върши Волята Божия, да работи за освобождение от смъртта, от ред нещастия и мъчения. Това е задачата на всеки човек, който е дошъл на земята, и той трябва правилно да я реши. В живота на съвременните хора срещаме страдания, заболявания от различни болести и какво ли не още, но малцина се спират върху причините за тези аномалии в живота. И затова, от кого срещнете, ще чуете да казва: аз пиша нова драма или аз съчинявам ново музикално произведение. Казвам: Задачата на новата драма е да не поставя своите ге-

рой в положение да умират. При това героят на новата драма трябва да представлява идеален тип: човек със свещена глава, с добре развити гърди, с хармонично тяло, с правилни движения и без да е богат, където влезе, все добро да прави.

Мнозина мислят, че Христос бил беден, нямал къде глава да подслони. Това е, защото хората не Го оставяли на мира. Ще кажете, че Христос нямал къща. Защо Му е къща? Може ли да бъде беден този човек, който е в състояние да нахрани пет хиляди души с пет хляба и две риби? Може ли такъв човек да няма подслон? Христос в лодката спа много добре. Той нямаше нужда от пружина. Само болните хора се нуждаят от пружина на леглото си, меко да им е. Започнат ли да ви завиват с много меки, топли юргани и да ви поставят на пружина, да знаете, че сте тежко болни и ви чака и нещо по-лошо. Казвам: Във всеки човек трябва да се роди една свещена идея за Бога, та каквото намисли да върши, да се запита какво мисли Бог за тази работа – дали е добра, или не. Днес всеки мисли какво ще кажат хората за него, а не какво Бог ще каже. Срещне ви някой и казва: Ти си глупав човек, за нищо не си способен. Вие започвате да се безпокоите, да се тревожите. Не се тревожете, но вие пък запитайте този човек: Ако аз според теб съм глупав човек, ти как ще докажеш своята разумност? Можеш ли да нахраниш пет хиляди души с пет хляба, както направил това Христос? Не е разумен човек този, който има богатства и къщи, а мисли, че се е осигурил; разумен е само онзи човек, който може да прави делата на Христа: да лекува болни, да възкресява мъртви, да отваря очи на слепи.

Срещам някой беден човек, който се оплаква, че нямал никакви приходи в живота си. Казвам: Твоите приходи са вложени в живота, който Господ ти е дал. Ти трябва да вярваш в този жив Господ и всякога да говориш Истината. – Не мога да говоря Истината.

– Не можеш да говориш Истината, защото не искаш. Човек, който търси Истината, той може да се освободи от заблужденията в своя живот. Той трябва да съзнае в себе си, че в света съществува само един велик Учител, който посочва на всички хора пътя на Истината. Думите на този Учител са сила и мощ. Съзнае ли човек, че само една Истина съществува в света, после той ще съзнае, че има само една Мъдрост, една Любов, една Правда, една Добродетел и един Живот. Съзнае ли това, той ще бъде в сила да се освободи и от всички заблуждения. Някой ще каже: Ами ако се разболея? – Болести не съществуват във великия живот. Те са човешки изобретения. Този живот е един и същ във всички свои прояви и се явява като условие за развитието на човека, докато той намери истинската среда, в която животът не се променя. Тази разумна среда е Любовта. И когато Христос казва: „Аз съм Пътят, Истината и Животът“, Той подразбира онази среда, в която човек може да намери своя възлюбен. Дойде ли човек до това положение, всичко в него оживява: той болести не познава, външните условия не го възпрепятстват, мъчнотиите не го спъват, страданията не го обезсърчават, на всички услужва без възнаграждение, затова нито се пазари, нито се цани. Такъв човек мяза на онзи японски принц, за когото ще ви приведа следния пример.

Един японски принц се заинтересувал от живота на американците и силно пожелал в себе си да го изучи отблизо. Как ще му се удаде такъв случай, не знаел, защото между американците и японците не съществували приятелски отношения. Най-после той се натъкнал на мисълта да стане слуга в някое американско семейство, за което Провидението му помогнало. И наистина той станал слуга в едно американско семейство, където изпълнявал работата си отлично: каквото му заповядвали госпожата или другите членове от семейството, той всичко изпълнявал точно, навреме и

безукорно. В свободното си време той отварял Евангелието и четял. Госпожата забелязвала това и казвала на домашните си: „Нашият слуга често отваря една малка книжка и чете от нея, но нищо от това, защото като работник, като слуга той е незаменим.“ В края на месеца госпожата пожелала да му плати, обаче той ѝ казал: „Много ви благодаря, аз не искам пари. Това, което научих тук, ми е достатъчно възнаграждение.“ Едва сега госпожата разбрала, че техният слуга е човек от високо произхождение, дошъл между тях с цел да придобие известна опитност. С това искал да каже: „Аз не се нуждаю от пари; те са само за дребнави хора, за хора без убеждения.“ Някой става министър или учител, или чиновник, за да му платят. Царският син обаче, като душа, която съзнава единството си с Бога, не се нуждае от пари. Това се отнася до идейните хора, а обикновените хора нека работят, както разбират. Аз не говоря за буквата на нещата. Когато извършиш някаква работа или някаква услуга идейно и ти платят за това, ти можеш да вземеш парите, но важното е, като вършиш тази работа, да нямаш нито в душата си, нито в ума или в сърцето си някаква мисъл или някакво желание да ти платят. Върши всичко идейно, безкористно, та и когато ти плащат или когато не ти плащат, да си готов да не се смути духът ти.

Казвам: Идейната, безкористната работа с нищо не се изплаща. Как ще се изплати българският народ за моята двайсетгодишна работа сред него? Цели да се продадат българите, пак не могат да ми се изплатят. Пък и аз не искам нищо за своята работа. Единственото нещо, което бих желал от българите, е да се научат да служат на Бога, да Го обичат, да бъдат разумни и да обикнат Истината. Могат ли да направят това, и аз ще бъда радостен, че след като съм проповядвал толкова години Истината, българите са ме разбрали. Що се отнася до въпроса как ще се прехранвам и какво ще ям, това е най-лесната работа. Аз не се нуждаю от

много храна. Щом искам да хапна нещо, ще отида при едно орехово или ябълково дърво и ще го попитам: Позволяваш ли да си избира няколко от твоите плодове? Щом ми позволят, ще си избира два-три ореха или две-три ябълки, и то най-хубавите от цялото дърво. Аз не ям всичко: малко ям, и то най-хубавото, най-чистото. Казвате, че някоя ябълка или круша например е родила много плодове. Плодовете може да са много, но всички не носят благословение. Има известни моменти в живота на плодните дървета, когато, ако те родят, плодовете им носят благословение; има моменти пък, когато плодовете на дърветата носят смърт за човека. Само безсмъртният човек разбира кое е смъртно и кое безсмъртно. Човек, на когото очите светят, като види месо, той не може да намери Бога. Този човек няма съзнание за нещо високо, за нещо идеално в живота си. Мнозина мислят, че и да ядат месо, пак могат да бъдат духовни, морални и добри хора. Ако е така, тогава и вълкът може да каже: Аз ще ям овце, и пак ще бъда добър. Това не е философия. Разумните хора казват: Великата философия на живота седи в единението. Който живее според тази философия, той трябва да служи на Бога даром. Да служиш даром, това не подразбира да служиш безплатно. Да ти се плаща, това подразбира смърт; даром да работиш, това подразбира живот, да получаващ нещо живо, което носи в себе си живот. Някой ми работи даром. Това значи: той ми работи от любов и аз му се отплащам с любов; той ми работи с живот и аз му се изплащам с живот. Тази мисъл трябва да държите в умовете си, ако искате да бъдете свободни, да имате подем в живота си и да станете герои. Щом постигнете това, каквито страдания и мъчности дойдат в живота ви, вие ще кажете: Не се плаша от тия неща. Някой казва: Аз не съм ял цели три дена. – Само три дена ли не си ял? То е малко; до четирийсет дена колко още остават? Когато човек пости четирийсет дена, той преодолява физи-

ческите условия, издига се в по-висока сфера. Щом се издигне в тази сфера, и хлябът ще дойде. Така беше и с пророк Илия, който прекара известно време при потока Херит, където враните му носеха храна. Реши ли човек да изпълни Волята Божия, той ще има една велика опитност да провери Божия закон като реалност в света. Всеки, който е изпълнил Волята Божия, имал опитността и ангел да го посети. Пък и сам Бог ще го посети. Който е имал такава свещена опитност, той не се е хвалил с нея пред хората. Трябва ли чешмата да разправя на хората къде са нейните извори? Какви са изворите ѝ, това се вижда от самата вода. Всеки човек трябва да носи в себе си една свещена идея, която да внася в него мир и доволство. Това са истинските герои, от които светът днес се нуждае. Какви са съвременните хора? И учени, и прости, всички се плашат, казват, някаква особена инфлуенца се явила. Какво от това? Пийте гореща вода, яжте варени картофи и не се бойте! Благодарете, че е дошла тази инфлуенца. Тя е дошла и ще си замине. Ама сиромашията дошла. Какво по-хубаво нещо от сиромашията? Ама богат да съм. По-тежък товар от богатството има ли? Всичко в света е хубаво, но за разумния човек. За глупавия човек всичко е спънка.

„И ще бъде едно стадо и един пастир.“ Това значи: всеки човек трябва да има само един Учител, само една свещена идея – нищо повече! Има ли единство в душата си, той ще намери къде живее човекът. Някога човек намери Истината и скоро след това се отдалечи от нея. Защо? Защото хората се заблуждават едни други. Обаче човек трябва да бъде герой! Духовното иде вече в света, затова бъдещите писатели, поети, драматурзи, музиканти трябва да внесат този духовен елемент в своите произведения. Докато човек се вдъхновява от материални работи, той върви още в обикновения път на живота; види ли обаче реалното, познае ли Бога, той става мощен, силен човек. Той се вдъхновява вече

от идейното, от великото и красивото в живота. Ако е поет, неговото перо свети и лъчеизпуска живи, мощни слова. Когато напише едно стихотворение, той няма да пита хората дали го харесват, или не, но ще извика един сляп човек и ще му каже: „Ела да ти прочета моето първо стихотворение.“ Той чете: „Един Бог, един Учител, една Любов, една Мъдрост, една Истина, една Правда, една Добродетел, един Живот! Само проявената всеобемаща Любов в живота е Божията Любов.“ Щом слепият чуе тази поезия, очите му ще се отворят. Това значи поезия! Съвременните поети четат своите произведения на слепите, но очите им не се отварят. Ако поетът прочете едно свое стихотворение на някого и след това той вземе пушката си и отиде да се бие, това показва, че стихотворението го е ослепило, внесло е тъмнина в съзнанието му. Обаче, ако след прочитането на стихотворението този човек се откаже от желанието си да се бие, да отмъщава, да прави зло на хората и тръгне да помага на своите братя и сестри, да разравя погребаните хора в материалния живот, това стихотворение му е дало светлина, отворило е очите му. Защо всички хора да не проповядват, да не възпяват тази велика Истина?

Питам: Де са онези българи, които са живели от преди хиляди години? И какво ще стане със сегашните българи например след сто години? Казано е в Писанието: Само онзи човек, онзи дом, онова общество и онзи народ ще влязат в Царството Божие, които познават Бога и Му служат. Царството Божие не е извън вас, то е вътре във вас.

И тъй, изпитанията, страданията, мъчнотиите и съблазните ще дойдат в света, но праведният човек не се смущава от това. Този човек мяза на кораб всред океана, блъскан от хиляди и милиони вълни, но в края на краищата той ще пристигне благополучно на своето пристанище. Блъскането, клатушкането, което съвременните хора изпитваме, се дължи на това, че

ние минаваме със своите кораби през една водна зона на живота. Няма да се мине дълго време, и нашите кораби ще спрат на пристанището, където ще кажат на всички пътници: Хайде, излезте вече вън от парахода! Като стъпим на сушата, ще вземат билетите ни и ще ги проверят. Щом видят, че някой човек не е разбрал, какво има само Един Бог и Един Учител, ще го изпратят на друго пристанище, в друг кораб, отново да мине през океана. После пак ще спре на някое пристанище, където повторно ще прегледат билета му. Докато човек не възприеме идеята, че има само Един Бог и Един Учител в света, много люшкания, много връщания ще има в неговото пътуване. Няма по-велико нещо от това, да намери човек свещеното място на своята душа, да знае къде се намира той и къде живее. Да намерите себе си, това е свещен момент в живота на човека. Да се види човек, това е епохален момент в живота му. Външното, което виждате, не сте вие. Вие се оглеждате в огледало, гледате очите, носа, лицето си, но това не сте вие; това не е истинският човек. Някога очите ви са тъмни – това зависи от разположението на стомаха ви. Някога очите ви са светли – това пък зависи от състоянието на вашия мозък. Това са илюзии. Само един свещен момент има в живота на човека, когато той може да види душата си, когато той може да види себе си. За този момент именно ви говоря аз, като велика реалност в живота. И в Писанието е казано: „Човек трябва да потърси себе си и да се намери“. Някой път ви отслабне ръката или кракът, но не се безпокойте, това не сте вие. Търсете себе си и като се намерите, направете връзка с Първичната причина, която ви е пратила на земята, и ще видите, че между Бога и вас никакъв клин не може да влезе. Всеки човек представлява звено, брънка от Великата верига на живота. Съзнаете ли това, вие ще се освободите от кошмарното, от сънното състояние, в което се намирате. Сега вие се чувствате като отделени от

майка си и от баща си. Това са илюзии на живота.

Казвам: Съзнанието на човека трябва да се пробуди, за да намери себе си, своята душа. Само по този начин той ще се проникне от онова велико чувство на любов към Бога. Само по този начин той ще прояви любов и към своите близки и ще започне правилен живот, а не живот на нови драми и трагедии. В новия живот няма драми и трагедии. Трагедията е резултат на греха, драмата – избавяне от греха, а комедията е смешната страна в живота на онези хора, които на ново грешат. Последните са санчопансовците в света.

„И ще бъде едно стадо и един пастир.“ Пожелавам на всички да намерите вашия Учител. Един е Учителят, който носи истинското знание! Той има много проявления в света, но по същина е само един. Намери ли човек един от моментите на Неговото проявление, едновременно с това той ще намери и себе си. Закон е: като намериш Бога, ще намериш и себе си; като видиш Бога, ще видиш и себе си. И обратно: като видиш себе си, ще видиш и Бога. Да видиш Бога, да видиш и себе си – този е най-свещеният момент в живота на човека. За този момент именно човек живее.

И тъй, поздравявам всички, които са видели вече Бога и себе си! Поздравявам и онези, които скоро ще видят Бога и себе си! На ония, на които предстои в далечното бъдеще да видят Бога и себе си, пожелавам с търпение да дочакат този момент! Затова и в Писанието е казано: „Само чистите по сърце ще видят Бога“.

23 януари 1927 г., София

Дело свършено

*А търпението да има дело
свършено, за да бъдете свършени
и цели, без никакъв недостатък.*

Яков 1:4

Животът на съвременното човечество е преизобилен с празни думи, с думи без съдържание и смисъл. Ето защо на съвременните хора трябва да се изяснява вътрешният смисъл на Живото Слово. Празните думи са костеливи орехи, които хората гледат само отвън. Често хората говорят за търпение, без да разбират вътрешния му смисъл, без да се спират върху въпросите защо ни е търпението, как се е зародило то и т.н. Преди всичко без търпение не може да се постигне никакво знание. Търпението е основа на знанието. Само гениалните хора, само светиите, ангелите и боговете могат да бъдат в пълния смисъл на думата търпеливи. Казва се за Бог, че е дълготърпелив. Мнозина запитват, защо им е търпението? Не може ли без търпение да се живее? – И без търпение може, но нищо няма да се постигне. Много таланти на хората пропадат от липса на търпение. Колко художници, колко музиканти, колко добри проповедници, държавници, майки и бащи са пропаднали от отсъствието на търпение в своя характер! Колко добри пълководци са пропаднали в своите сражения все от нямане на търпение!

Ние употребяваме думата „пълководци“ в широк смисъл. Да се сражава човек в живота си, разбирам, но с кого? Със силния, а не със слабия. Със слабия всеки може да се сражава, но това не е геройство. Тъй щото, ако си юнак, ако искаш да се бориш, да воюваш, воювай с някой силен, подобен на тебе, а не със

ДЕЛО СВЪРШЕНО

слаб, хилав, като стара баба, който едва крета, едва се държи на краката си. И когато говорим за учени хора, ние подразбираме гениални хора. Казва се, че днес, между съвременните хора, имало много учени. Ако е така, всички трябва да се радваме, но ние не говорим за онези учени, които преподават в университетите и за това им се плаща. Истински учен е онзи, който работи идейно, без да очаква някакво възнаграждение. Този учен е роден от гениална майка и гениален баща, а зад тях седят редица поколения от гениални хора. Не се счита гениален човек и този, зад гърба на когото седят само четири поколения гениални хора. Много от съвременните хора мислят, че достатъчно е да се покаят, за да станат чисти, свети хора. Други пък мислят, че като завършат някакъв факултет и като напишат едно-две съчинения по някой въпрос, те могат да минат вече за знаменити хора. Не, няма ли човек зад себе си десетки, стотици или хиляди прародители, които да са вървели в Божествения път, в пътя към красивото и великото, той не може да бъде нито учен, нито гениален, нито светия.

Сега ние говорим на научен език. Ако си послужим с езика на египтяните, ние ще дойдем до въпроса за странстване на душите и на духовете. Най-първо духът е бил силен, мощен, всезнаещ, но със слизането си той постепенно се е ограничавал, загубвал знанието си, докато най-после свършено заспал. Значи, веднъж слязъл на земята, духът, изгубил своето съзнание за сила и мощ, започва отново да гради, да съгражда, но като си служи вече с малки величини, със слаби неща. Защо духът трябва да изгуби съзнанието си? За да създаде света. Не изгуби ли съзнанието си, той не може да създаде света. Знаете ли какво нещо е да изгуби човек съзнанието си? Какво ще бъде положение то на богатия, който довчера е разполагал с милиони, с власт над десетки слуги, с почести и уважение и изведнъж изгуби съзнание за своето богатство и вели-

чие? Страшно е наистина положението на този човек, но питам: Може ли този човек да извърши нещо велико със съзнанието си, че е богат, че има власт и сила над хората? Не може. Той само ще дрънка на звънците да дойде слугата Иван или Стоян, да им дава заповеди за известна работа. Обаче не извършат ли слугите работата, както господарят заповядал, той се сърди, вика, дразни. И каква полза от всичко това? Този човек трябва да слезе от висотата на своето положение, да се откаже от богатството си, от слугите си и да започне сам да работи. Велик, силен човек е този, който сам работи, сам извършва всичките си работи. Има ли слуга, който да изпълнява заповедите му, той е слаб човек. Бог сам си слугува, Той не очаква на никого. Когато казваме, че Бог ще спаси света, ние подразбираме, че щом веднъж го е създал, Той сам ще го спаси.

Някои казват, че познават Бог, че познават себе си. В какво седи това познание? Преди всичко, за да познае човек себе си, той трябва да има търпение. Защо е необходимо търпението на човека? Защото той ще срещне в живота си много противоречия, много мъчнотии, много трудни задачи, които ще трябва да разреши. Всичко това представлява ребуси, които човек ще разреши главно чрез търпението. Ти си учен човек, например създаваш известна теория, но срещу тебе се опълчват ред учени хора. Какво ще правиш тогава? Как ще се справиш с това положение? Ние не засягаме сегашните ви разбирания, нито сегашната наука или сегашните изкуства, но питам: Какво ще представлява това в сравнение с философията, науката и изкуствата, които ще имате даже само след десетина години? За вас това ще бъде нещо подобно на играчки, с които сте се забавлявали като малки деца. Сегашната наука, философия, поезия, музика са забавления за децата, обаче те представляват основа на бъдещата наука, философия, поезия и музика. Те ще послужат като основа за бъдещото развитие на човека. Това не трябва да

ни обезсърчава. Може ли малкото дете пеленаче да се сравнява с онзи голям юнак, с онзи герой, който носи пълни чували на гърба си? Не може да се сравнява. Това дете се носи на ръце от майка си, то е още свършено безпомощно. И дълго време още майка му ще го носи на ръце, докато един ден то стане голям герой. Дълго време майката е носила на ръце своето дете, докато най-после то е могло да се издигне до положението на някой велик музикант, поет или художник. На първо време детето се нуждае от помощта на своята майка и я търси. После то престава да се нуждае от нея, не я търси вече, докато постепенно я забравя. Всъщност детето не е поставено във физическите ръце на своята майка, но в ръцете на разумна, любяща душа, която му помага и го крепи в живота.

Казвам: Ако нашето съзнание не се прониква от Висшето съзнание, ние не бихме могли да мислим. Мисълта е вътрешен процес. Ако Бог не прониква в нашите сърца и умове, Той не би създал света. Под думата „свят“ ние разбираме слънцето, месеца и другите небесни светили. Ако тези светили не съществуваша, с какво бихме се занимавали? Следователно слънцето, само по себе си, е създало света. Като се разсъждава така, явява се една загадка: кой наистина е създал света и на кого принадлежи той? За изяснение на тази мисъл ще приведа следния пример.

Когато Господ създал земята, явило се първото цвете, наречено лотос. Сега това цвете е водно, расте във водата, но тогава е растяло на сушата. Четирите елемента – въздух, вода, огън и земя, работили върху лотоса, вследствие на което, когато лотосът цъфнал, явил се спор между четирите елемента на кого принадлежи цветето. Те дошли до пълно разногласие помежду си и трябвало да отнесат въпроса за разрешението до невидимия свят, а оттам и до Господ. Земята казала: Господи, аз отгледах това цвете в стаите си, дадох му добър прием, като го снабдявах с хранител-

ни материали, подкрепях корените му, да се засили, да издържи на всички тежки външни условия. Водата казала: Аз пък го квасих, смекчавах наоколо пръстта му, измивах листата му от праха, улеснявах движението на соковете му и с това помагах на неговото правилно кръвообращение. Въздухът казал: Аз отгледах това цвете като нежна майка; люлеех клончетата му и с това раздвижвах соковете да хранят и най-отдалечените му части. Аз бях учителят на това малко създание, учих го как да расте. Най-последошъл огънят, тоест топлината и светлината, и те казали: Ние пък, в своите малки стаички, отоплявахме водата и земята и по този начин давахме възможност на соковете да се разнасят правилно в растението по всички негови части. Само чрез нашата помощ това цвете можа да израсте, да се развие и да цъфне. Питам: На кого наистина принадлежи това цвете? Тогава Господ отговорил на земята: „Понеже ти крепеше корените на това цвете, затова листата, цветовете и плодовете, които падат от него около корените му, са твои.“ На водата пък казал: „Понеже ти напояваше цветето, всичките капчици, които излизат от него, са твои.“ После се обърнал към въздуха и му казал: „Когато цветето цъфти, ти ще взимаш неговата миризма и ще я разнасяш из пространството. Това ще бъде твоята заплата.“ И най-последо Господ се обърнал към светлината и топлината и им казал: „Когато цветето цъфне, вие ще го посочвате на хората. Само при светлината те могат да го видят, да видят неговия цвят и неговата форма.“ Що се отнася до въпроса, на кого принадлежи цветето и кой го е създал, на това може да се отговори по следния начин: това цвете е напълно свободно, на никого не принадлежи. При това Един е неговият създател. Както виждате, това е една загадка в живота.

И тъй, що е лотосът? – Лотосът представлява човешката душа, която цъфти на земята. Под думата „земя“ ние разбираме живата, разумна земя, която

ражда, която разсъждава. Като говорим за водата, ние не разбираме обикновената вода, която е съставена от два атома водород и един атом кислород, но говорим за водата като носителка на живота. Водата, която съвременните химици изучават, не прилича по нищо на водорода и кислорода, от които е получена. Питам: Защо водата, която е произлязла от водорода и кислорода, не прилича на тях? Защо тя не прилича по нищо на своята майка и на своя баща? Правилно ли е агнето да не прилича на овцата? Не е правилно. Следователно в това отношение водородът и кислородът не са родили водата, но те се явяват само като условия за проявяване на водата. Значи, във водата има един особен елемент, който химиците не познават. Този елемент е жизненият еликсир, носител на великия живот.

Старите алхимици са казвали, че водата, въздухът, огънят и земята са прости тела, но новите химици отричат това. Ние не спорим по този въпрос. И едните, и другите са прави в своите разсъждения. Според новите учени водата е съставена от водород и кислород. Ние казваме, че водата се е образувала по закона на присаждането, както върху един глог може да се присади една хубава ябълка. Питам: тази ябълка от глога ли е произлязла? Не, тя е присадена само върху него. Тъй щото, когато химиците говорят за елементите и за взаимодействието между тях, ние подразбираме закона на присаждането. Всички елементи са присадки към известни сили на целокупния живот. Скършите ли тези присадки, вие ще имате истинските елементи, или силите на великия живот, скрити в тях. Ако един ден ние успеем да разложим живота на неговите първоначални елементи, какво ще остане от самия него? От него ще остане една възвишена, фина материя, хиляди пъти по-рядка от най-рядката физическа материя, каквато науката познава. Тази материя няма да съдържа вече никакви елементи в себе си, на вид тя ще бъде еднородна, проста, но силите, които дейст-

ват в нея, ще бъдат разнородни. В такава среда именно живеят всички напреднали същества.

Сега, за да разбира човек вътрешния смисъл на нещата, той трябва да се разглежда като съзнание. Четири състояния отличават човека: първото състояние е свръхсъзнанието; второто – подсъзнанието; третото – съзнанието, и четвъртото – самосъзнанието. Подсъзнанието и свръхсъзнанието представляват два полюса на душата, чрез които човек се проявява. Те представляват същината на човека. Той някога е живял в подсъзнанието и свръхсъзнанието, където се крият всички негови възможности. Оттук започва истинската наука. Под „наука“ разбираме всичко онова, което Божественият Дух от безброй векове насам досега е създал. Подсъзнанието и свръхсъзнанието представляват две велики течения, които отиват към центъра на земята. Подсъзнанието е образувало двете Божествени форми – силата и материята. Свръхсъзнанието е образувало силите на живота и на човешката мисъл като два важни центъра за човека. Съзнанието е център, в който се включва целокупният живот на земята. Самосъзнанието пък включва специално човешкия живот. То съставлява епоха, в която се е родило сегашното състояние на човека. В него именно е станало отклонението на човека от правия път. Това отклонение е било необходимо, за да се индивидуализира човек, обаче в това индивидуализиране той се е заблудил и помислил, че може да бъде самостоятелен и да живее свършено сам. В резултат на това той вижда, че неговото тяло свършено се разрушава. Тъй щото в живота на човека се забелязва постоянна борба, която се съсредоточава между съзнанието и самосъзнанието, от една страна, и подсъзнанието и свръхсъзнанието, от друга. Значи, низшият и висшият живот, тоест животинският и Божественият живот, в човека са в постоянна борба. Самосъзнанието е живот на низшите чувства у човека, на крайния егоизъм, на

крайното себелюбие, при което човек не дава възможност никому да се прояви, освен той сам. Искан ли някой човек да направи добро, той му казва: Не прави това добро, нищо няма да излезе от него! Ако някой учен работи върху известно свое изобретение, той и на него казва: Не си губи времето, нищо няма да излезе от тази работа! Казвам: Когато някой човек иска да внесе една нова идея в света, непременно ще се яви някаква реакция против него. Защо? Това се дължи на самосъзнанието, което има амбицията да бъде на първо място във всички случаи. Човекът на самосъзнанието казва: Защо да не съм аз, а да е този? Според закона на самосъзнанието всеки човек има мисия в света, малка или голяма, която ще извърши, но трябва да чака момента за своето проявление. Може би този момент да не дойде скоро, но човек трябва с търпение да го дочака. Сегашният свят не е добре организиран и за да се организира, се изисква дълго време. Същото нещо става и с човешкия организъм. Ако вземем предвид еволюционния закон и разглеждаме пътя, по който човек е вървял, ще видим всички по-низши форми, през които той е минал. Например той е минал през фазата на рибите, на птиците и най-после е дошъл до фазата на млекопитаещите. Как се е проявявал геният в морето, когато човек е минавал през фазата на рибите? Тук той се проявил в разни форми, някъде геният се изразил в създаване на особени фенерчета, да си светят с тях. Наистина и днес ние срещаме в моретата светещи риби. В други риби геният се изразил в създаване особени мастилнички, с течност подобна на мастило, но те не я използвали за писане, а за отбрана срещу неприятелите, с тази течност те пръскали в очите им. В някои риби геният се изразил в създаване на особени електрически батерии, с които пак се защитавали от своите неприятели. Всички тези постижения са резултат на Божествения Дух в пътя на слизането, или инволюцията. И когато Духът е дошъл

до края на своето слизане, настъпил обратният процес – път на възлизането, или възкачването. И тогава Бог е казал: Сега ще създам разумния човек, който може правилно да мисли, чувства и действа, за да тръгне по обратния път, тоест от самосъзнанието към свръхсъзнанието.

Сега, в пътя на възлизането, у всички хора се забелязва желание да бъдат богати, учени, гениални. Това е Божествен стремеж. Всеки човек иска да стане съвършен, стреми се към нещо съвършено. Този стремеж е правилен. Животът не се заключава само в ядене и пиене. Яденето и пиенето са само средства, но не и цел. Някой иска да нарисува една картина. Това желание е отлично, но въпросът е как ще я нарисува: само външната ѝ страна, като художник, или ще я изрази словесно, като поет. Правилно е човек да нарисува тази картина в душата си, там да вложи всичко хубаво, ако иска да я нарисува красиво. Кой може да покаже картината на своята душа? Какво ще бъде вашето положение, ако някоя тъмна нощ срещнете една душа? Вие ще останете очаровани от тази красива гледка. Пред вас ще седи някаква човешка фигура, но от лицето и от цялото ѝ тяло ще излиза бяла, мека светлина, в която опитното око ще различава седемте цветни тона, седемте цветни гами. Съвременните учени познават само една цветна гама със седем различни цвята, а останалите шест не познават. Едва сега съвременните учени започват да правят опити и наблюдения върху преминаване на светлината от една гама в друга. Те правят тези опити и денем, а не само нощем. Когато човек прави тези опити, той се концентрира, съсредоточава вниманието и погледа си, вследствие на което пред него настанва голям мрак. Ако не разбира законите, той ще помисли, че ослепява. Който разбира законите, ще разбере, че минава през една гъста зона на земята. След петнайсет минути концентриране пред този човек ще се яви мека,

бяла светлина. Вземем ли да се връщаме назад, той пак ще мине през същата гъста среда.

Казвам: Такова затъмнение или помрачаване често става и в съзнанието на човека. Който не разбира закона, ще се уплаши, а който го разбира, ще концентрира ума си, вниманието си, да запази будност на съзнанието си, докато премине тази тъмна зона. В това положение неверният ще се отрече от Бог, а разумният, търпеливият ще се свърже още по-здраво. Страхливият ще остане в тази тъмна зона, а безстрашният ще я премине и ще върви напред. Данте е преминал през тази зона, но неговата възлюбена Беатриче му осветявала пътя със своето фенерче, като го развеждала при страдащите и му обяснявала причините за техните страдания.

И тъй, всеки човек сам създава своите окови, своето робство. Къде се крие причината за това? Вътре в него. Има нещо, което се таи в човека и което е в сила да го зароби. Например някой мисли, че е много добър човек. То е, защото той външно се изиявява такъв, а не си дава отчет какво става вътре в него. Вземете момата, която иска да се жени. Докато се ожени, тя е весела, засмяна, любезна със сватове, с кумове, с баща си, с майка си, но щом се ожени, едва изминали два-три месеца и тя захвърля булото и показва другата си страна. Всички се запитват: Какво стана с тази млада булка? Докато беше мома, нямаше подобна на нея, а сега не знаем как да си обясним тази работа. Къде остана красивата мома? Този пример обяснява отчасти само процесите, които стават в самия човек. Само по този начин може да се разбере дълбоката философия на живота. Тази велика философия ни свързва със световите, които седят високо в нашето съзнание. Ще кажете, къде са тези светове? – Те са над нас. В тези светове живеят същества разумни, велики, с култура много по-висока от нашата. Нашите мозъци представляват почва, земя за тях, върху която те орат и сеят. Щом

разработят тази почва, те си отиват. Ти си философ, химик, богослов или друг някакъв учен и седиш някъде, размишляваш върху известен научен въпрос. Едно от тези разумни същества взема своето рало, слиза на земята при тебе и започва да преобръща пластовете на твоята земя. Ти веднага се стряскаш, преставаш да размишляваш и изгубваш всичко. Това същество не иска да знае какъв си ти. Колкото ударът от ралото на това същество е по-силен или по-груб, толкова на по-ниско стъпало на развитие се намира то. И тези същества са от различна степен на развитие. Освен това ралата на едни от тях са железни, на други – сребърни, а на трети – златни. И между тези същества има постоянна борба, защото не са от една и съща ложа. Едни от тях са от Бялата ложа, от посветените, а други са от Черната ложа. Затова именно и в света има два метода на действие. Когато Бог създаде човека, Той му даде земята да я управлява, но същевременно го държи отговорен за всички лоши последствия от неговото управление. Невидимият свят държи отговорен за всичко не само човека, но и двете ложи, които са в постоянна борба помежду си.

Казвате: Кой е този невидим свят? Реален ли е той? Реален е, разбира се. Когато човек люби, видима, реална ли е неговата любов? Казват за някого: Устните на този човек се малко зачервили, което показва, че той има любов. Нима зачервяването на устните изразява любовта на човека? – Ама очите му светят. – Нима очите на човека, който люби, трябва да светят? Така ли се изразява любовта? На кой пияница не светят очите? Или на кой болен не светят очите, когато има температура? Когато разумният човек люби, в очите му се забелязва особена, мека светлина, а не блясък. При това този човек обича всички хора, всички същества. Обикновеният човек, когато обича, прави избор: той обича само онзи, от когото може да вземе нещо. Като отиде при някой богат човек, той го погледне,

потупа го по рамото и му се поклони. Ако няма пари, и той изчезва, не седи при него.

Съвременните естественици говорят за кукувицата, че снасяла яйцата си в гнездата на някои малки птички. Питам: Как придоби кукувицата този навик да снася яйцата си в чужди гнезда? Всички говорят за тази черта на кукувицата, а при това колко кукувици има днес между съвременните хора! След като снесе яйцата си в някое чуждо гнездо, кукувицата хвърква и повече не се грижи за тях. Другата птичка, в чието гнездо са снесени кукувичите яйца, лежи върху тях, както и върху своите и ги мъти. Като се излюпят малките кукувичета, всеки ден те започват да изхвърлят навън от гнездото по едно от другите малки птиченца. Майката се чуди защо се намалява броят на малките ѝ, но като не знае причината за това, казва си най-после: Такава е Волята Божия! Тя отглежда грижливо малките кукувичета, докато един ден те хвъркнат от гнездото и отидат да живеят сами. Същото нещо става и в живота на хората. Когато един богат човек дойде у дома ви и започне да разглежда къщата, нивите ви и срещу тях ви дава пари с лихва, той не е ли снесъл вече във вашия полוג своите кукувичи яйца? Не се минава дълго време и този човек взема и къщата, и нивите ви. След всичко това той ще разправя: „Аз направих благодеяние на една бедна вдовица.“ Този човек изхвърли всички яйца от полога на майката, като ѝ остави да се грижи само за кукувичето яйце. И след това той ще отиде на църква, ще запали една голяма, дебела свещ и които го видят, ще кажат за него: „Добър, благочестив е този човек. Той прави големи добрини, подарява много неща на бедните хора.“ Ние благодарим за такива подаръци и благодеяния. Светът не се нуждае от такива добрини. Това не е култура, това не е Божествен акт. Такива благодеяния са резултат на човешкия егоизъм. Много добри, гениални хора са били мъчени и загинали от такива добрини.

Аз съм наблюдавал какво правят птичките с цветовете на дърветата и на цветята. Те хвъркат от клон на клон, откъсват си един, втори, трети цвят от дървото и си чистят клюна с него. После го хвърлят на земята. Цветовете падат един след друг, но птичките не искат да знаят за това. Колко пъти някой човек ще кацне върху току-що разцъфтелите хубави мисли и чувства на друг човек, ще ги откъсне, ще ги захвърли на земята, без да иска да знае! Някой човек се замислил за добър и чист живот, иска да служи на Бог, но среща го друг и му казва: „Какво си се замислил? Защо се занимаваш с глупави работи? Я си вземи един билет, че иди на някой концерт или на някое представление!“ Казвам: Ако театърът или концертът могат да дадат на човека нещо по-хубаво за душата му от молитвата, нека отиде там. Но ако те не могат да дадат нужната храна за душата му, по-добре нека той се моли на Бог, нека работи за своето усъвършенстване. Ние не трябва да поставяме граница между тези неща. Трябвали да се поставя преграда между живота на светския и на религиозния човек? Когато религиозният човек свърши работата, която му е определена за деня, той трябва да се помоли на Господ, да благодари за работата, която е свършил, и да Го запита: „Господи, мога ли сега да отида на театър или на концерт?“ Кое пречи на духовния човек да слуша музика? Че кой създаде музиката? И музиката има своето място и предназначение в живота. Тя е необходима като почивка в живота на човека. Същевременно тя съединява душите на хората. Днес с музиката си служат и във войните, с нея въодушевяват, настройват войниците за бой. Като надуют онези медни тръби, и войниците се настройват. Кръвта им закипи в жилите, те сграбчват пушките си и тръгват на бой. Не се минават няколко минути, и музиката заглъхва, не се чуват вече нейните звуци, но се чуват гърмежи от гранати и картечници. Музикантите изчезват, а след тях се разнасят бумтежите на

оръдията. После се чуват охкания, плачове. Истинска музика е тази, която изразява с особена гама – гама на мир, примирение между всички неприятелски войски. Когато истинските музиканти засвирят, войниците забравят всичко наоколо си: те забравят, че трябва да воюват, забравят, че неприятелят ги преследва, и спират всякакви военни действия. Щом засвири тази музика, и от двете страни боят престава. Войниците и от двата лагера изменят разбиранията си и казват: „Да спрем сраженията! Да се помирим!“ По този начин именно войната ще се избегне.

Мнозина, като ме слушат, казват: Това са бабини деветини. Питам: Ами когато хората отиват на война и се убиват и на отличилите се във войната дават кръст за храброст, това не са ли бабини деветини? Аз разбирам човек да страда, но за какво? Да страда, за да спаси някого, а не да го убие. Така страда разумният човек. Когато излиза срещу неприятеля си с нож, той не го убива, но само го простре на земята и си заминава. И после, когато неприятелят му се свърже, той му казва: „Слушай, братко, има друг начин за воюване от този, който ти знаеш.“ Истинското юначество не седи в това да вадим очите си, да режем ръцете и краката си, да се раняваме в гърдите и да оставаме инвалиди за цял живот. Истинското воюване е чрез закона на Любовта. Едно време хората са воювали с Любовта, но сега воюват с разни оръжия. В съвременните семейства и жената, и мъжът воюват. Жената готви нещо за обяд, реже месото, приготвя го, но в това време мъжът ѝ каже нещо, скарат се и тя, без да мисли много, мушне го с ножа и го нарани. После викат лекар, но мъжът се срамува да каже на лекаря, че жена му го ранила, а казва, че паднал някак си и се ранил. Друг път мъжът мушне жената с нож. Нашата цел не е да осъждаме личните отношения на хората, но казваме, че по този начин светът не може да се поправи.

Съвременните хора се гордеят със своята култура,

със своите велики и гениални хора, но казвам: Когато дойде някаква епидемия, например тифус, тогава и гениалният човек, както и обикновеният, изгубва съзнание, започва да бълнува. Този човек преди заболяването си е разсъждавал като философ, учудвал е всички със своите заключения и изводи, а сега се намира в положението на сомнамбул, който разправя, че виждал дядо си, баба си, които преди години са заминали за онзи свят. Всички наоколо му го гледат, чудят се, намират, че не е с всичкия си ум. Питам: Къде останала гениалността на този човек? Всички виждат, че е станало нещо с него, но какво е станало, не знаят и затова казват: Полудял е нещо. Той казва на жена си: Знаеш ли, че аз видях дядо си? Жена му казва: Горкият, полудял е малко, не е с всичкия си ум. Не се минават и четири-пет месеца, гледате – този човек оздравял, разсъждава добре, правилно, както и по-рано. Като оздравее, хората пак се чудят как е оздравял. Когато някой човек заболяе и после се излекува, хората се чудят на това, а когато подкупят някого, за да обере милионите на някой богаташ, на това не се чудят. За да оправдаят тази постъпка, те я наричат „комисионна търговска сделка“. Тази крайна алчност, която днес е обхванала целия свят, пречатства и на наука, и на религия, и на изкуства, и на духовен живот, както и на свободната мисъл в човека.

Казвам: Всички будни, съзнателни души, които любят Бог и разбират, че животът има велико предназначение, те ще оправят света, те ще го организират. Само добрите, съзнателните хора могат да градят. Лошите хора само разрушават. Ние можем да очакваме спасението, организирането и възпитанието на хората да стане само от съзнателните, от добрите хора, които работят от векове насам. Човек не е дошъл на земята като кукувиче яйце, той има далечен произход. Човек е идвал много пъти на земята и си е заминавал, но сега вече цялото човечество се намира пред

един възел, където старата култура залязва, а новата изгрява. Сега изгрява новото слънце. Значи, в света съществуват две слънца: едното слънце е физическото, което всички виждаме сутрин да изгрява, а вечер да залязва; другото слънце е духовното, което виждат само адептите и светиите. Те се обръщат към него с думите: „О, слънце на нашия живот!“ Това слънце именно е същинското, което всички хора не виждат, понеже нямат съответен орган, с който могат да го виждат. Значи, истинското слънце не е видимо. Защо умираме ние? Понеже постоянно гледаме на физическото слънце. Топлината и светлината на физическото слънце, както и всички явления, които стават в него, произвеждат в хората известна дисхармония, вследствие на което в тях се създава ненормален апетит. Това е, защото хората не могат да възприемат и използват правилно слънчевата енергия.

Съвременните учени и до днес още не са определили каква храна трябва да употребяват хората. Религиозните хора казват: Човек трябва да яде само хляб. И това още не е идея. Ако брашното, което се употребява, е мляно преди една или повече години и се е вгорчило, тогава хлябът не може да бъде истинска храна на човека. И след това ще дойде някой майстор да ни препоръчва различни методи за приготвяне на хляба. По какъвто начин и да го приготвяме, този хляб е от вгорчено брашно. Този хляб е отровен вече – нищо повече. Следователно старото брашно трябва да се бракува. Хляб трябва да се прави от ново, от прясно жито и да го ядете с благодарност и любов. Приемете ли го по този начин, то ще внесе във вас и поезия, и музика. Под думите „поезия“, „музика“ и „наука“ се разбира възвишеното и благородното в човека. Истински ученият е едновременно и поет, и музикант. Когато един учен употребява цели два-сет години за изучаване живота на един микроб, той е истински поет и музикант. Тези наблюдения върху ми-

кроба представляват за него цяла музика: накъде се завъртял микробът, какви движения направил и т.н. И с какво търпение описва той всичко това! Питам: Какво се крие в движенията на този микроб? Това не интересува обикновения човек, но ученият изследва, изучава и най-дребните прояви на този микроб. Ще кажете: Възможно ли е да има някаква музика в движенията на един микроб? За онзи, който разбира това, има музика. За онзи, който не разбира, никаква музика не може да съществува в движенията на един микроб. Истинският музикант схваща и най-тънките духовни преливания между седемте тона на гамата, но обикновеният музикант не ги долавя.

Какво представляват съвременната музика и съвременните музиканти? Съвременната музика е механическа. Музикантите пък още не са дошли до положението да схващат онези тънки вибрации, онези духовни преливания на тоновете. Засега те схващат само обикновените вибрации на тоновете. С това ние не правим никакъв упрек на съвременната музика, но изнасяме положението, до което тя е достигнала. Аз наричам духовен човек онзи, чието пеене може да се чуе на километри разстояние, а дори и в Америка. Неговият глас е мек, приятен, но същевременно толкова силен, че никакво разстояние не е в сила да го заглуши, той се разнася далеч в пространството. Сега казват за някой човек, че пее с душа, но гласът му се чува на разстояние едва стотина метра. Велик певец е онзи, който може да преобрази човека. Ако някой търговец чуе един велик певец и разбере неговото пеене, в него моментално трябва да стане голям преврат. Щом се върне в дома си, той веднага трябва да вземе тефтерите си, да заличи в тях всички лъжи, всички неправди и да каже: „По този начин не може да се живее. От днес аз обръщам нова страница на своя живот и започвам да живея по правилата на новата музика.“ Ако пък този търговец види една картина на някой велик

художник, която изобразява Любов, мир, благост, той трябва да се преобрази веднага и като отиде у дома си, да каже: „От днес турям нов ред и порядък в живота си.“

Мнозина съжаляват бедните и тръгват да им събират помощи. Казвам: Има един род сиромашия, която е желателна за всички. При този вид сиромашия човек изработва своето търпение. Този сиромаш изпада до дъното на живота, където изгубва съзнанието си и престава да мисли за някакво външно богатство. Той започва да търси богатството вътре в себе си. В този смисъл всички велики, всички гениални хора са били все сиромаси. Къде се роди Христос например? В златна люлка и в царски палат ли се роди Христос? Гениалният човек не се нуждае нито от златна люлка, нито от царски палат. Златната люлка, царският палат, това е неговият мощен дух, неговото будно съзнание.

„Търпението да бъде дело свършено, за да бъдете свършени и цели, без никакъв недостатък.“ Търпение се изисква сега от всички съвременни хора. Като душа, човек има велико предназначение на земята. Някой казва: Всичко може да се постигне чрез молитвата. – Нима животът се заключава само в молитвата? Друг пък казва: Всичко се постига чрез мисълта. – Нима животът се заключава само в мисълта? Трети казва: Всичко се постига чрез науката. – Нима животът се заключава в бактериологията – в изучаване на микробите, или в психологията – в изучаване душевните състояния на човека, или пък в друг някой отрасъл на науката, или най-после в изучаване на тоновете? Не, има една вътрешна целокупност между всички прояви на живота. Три думи само са в състояние да изразят тази целокупност. Тези думи са: Любов, Мъдрост и Истина. Любовта носи Божествения живот, израз на вечна хармония. Мъдростта носи Божествената светлина и Божественото знание, които създават красота,

ред и порядък в живота. Истината дава насока в живота. Всяка звезда, всяко слънце се дължи на Истината. Истината говори със слънцата, Мъдростта – с планетите, а Любовта е толкова снизходителна, че е слязла на земята да говори и с хората, и с най-нискостоящите същества. Понеже Истината говори със слънцата, далечна и висока е нейната цел. Да се разговаряш с разумното слънце; да седиш с хиляди години в небесата; да правиш добро, без да знаят името ти; да бъдеш велик поет, без да знаят името ти; други да се кичат с твоето име, а ти само да се радваш – това значи да бъдеш гениален човек. Това значи да живееш с душите и между тях, без да подозират те подобно нещо. Следователно между всички души има вътрешна връзка.

Ще ви приведа един мистичен разказ за дъщерята на един от египетските фараони, който се наричал Тод-Сабат, а дъщеря му – Сабуен. Бащата много обичал дъщеря си. Тя имала две лица: пред баща си тя се явявала с красиво лице; когато се явявала между хората, ставала толкова грозна, че всички били принудени да правят гримаси. Вследствие на това у нея се развила такава жестокост, че тя издала заповед да се извадят очите на този, който се осмели да направи пред нея някаква гримаса. Когато излизала на разходка, всички ѝ се кланяли до земята от страх да не би, като я погледнат, да направят някаква гримаса. Тя не знаела какво нещо е любов, какво нещо е милост. Обаче в една от своите разходки, някъде далече из Тибетските планини, тя срещнала млад, красив овчар с такова изразително лице, че се влюбила в него, за пръв път в живота си, и забравила своята грозота. Тя нищо не искала от него, освен да съзерцава неговата красота.

Питам: Защо грешат съвременните хора? Защото те искат със своята грозота да бъдат велики хора. С грозотата си човек не може да бъде нито велик, нито гениален. Когато човек се влюби в Бог, само тогава той ще придобие Божественото в себе си, само тога-

ва ще стане велик и гениален. Кога стана Толстой велик? Като четете живота на Толстой, виждате, че той се молеше на Бог за пробуждане на Висшето съзнание у него. Той беше дошъл до самоубийство, но щом се влюби в Бог, каза: „Досега аз бях само един разбойник и животът нямаше смисъл за мене, но сега вече придоби смисъл и разбирам за какво трябва да живея. Двама разбойници има в света: единият е този, когото разпнаха на кръст заедно с Христос. Той се молеше на Христос да помене и него в Царството Божие. Другият разбойник съм аз, но още не съм разпнат. Какво трябва да правя сега?“ След това в ума на Толстой се роди свещената идея да посвети живота си на Бог. От този момент в живота на Толстой стана голям преврат. Ако руският народ и руското духовенство бяха приели възвишените идеи на Толстой, те щяха да бъдат сега в съвсем друго положение от днешното. Аз не говоря за външния живот на Толстой, но за вътрешния; аз не говоря и за неговата първа литературна деятелност, към която се отнася романът „Война и мир“, но имам предвид една от неговите последни работи – романа „Възкресение“, в който Толстой се опита да примири личния си живот с Бог. Той намери разрешение на този въпрос, но нямаше условия да го прояви и затова трябваше да замине за онзи свят, а Русия да преживее един голям катаклизъм. В сътресенията, които и досега още преживява руският народ, се изрази събралата се от хиляди години негова карма. Дворянството, духовенството, както и целият руски народ трябва да се пречисти и да се пробуди в него Божественото съзнание, след което Толстой отново ще дойде между руския народ, за да завърши започнатата си работа. Божието дело никога не пропада! Такъв е законът. Всяко възвишено и благородно дело, което е започнато веднъж, ще се завърши, но затова се изисква вяра. Човек не може да свърши всичката си работа само в един живот. Колкото свърши в един живот, той трябва да е

доволен и да бъде готов, като дойде ангелът на смъртта, да си замине, а не да бяга, както е направила една негърка християнка в Америка.

Една стара негърка, християнка, като изпаднала в тежки условия на живота, пожелала да си замине. Всяка вечер се молила на Бог да изпрати някой ангел да ѝ вземе душата. Тя виждала, че няма кой да я обича, нямала никъде никого близък и животът ѝ се обезсмислил. Един студент, който живеел близо до дома ѝ, чул един ден молитвата ѝ и понеже бил весел, духовит момък, решил да ѝ устрои шега. Той съобщил това на един свой другар и решават двамата заедно да устроят шегата. Единият от тях се преобразил на архангел Михаил, с нож в ръка, а другият го придружава. Отишли до колибата ѝ и почукали. „Кой там?“ – „Архангел Михаил. Бог чу молбата ти и ме праща да взема душата ти.“ – „Кажи Му, че бабата я няма тук.“

Казвам: Докато архангел Михаил не е дошъл, всеки е герой, готов да се пожертва, но щом дойде архангел Михаил, този герой казва: Кажете му, че когото търси, няма го тук. Аз съм срещал много религиозни хора, на които, като се каже, че Христос идва на земята, те казват: Това не може да бъде, не е дошло още времето за идването на Христос. Защо не е дошло още това време? Защото, ако Христос дойде още днес на земята, Той ще попречи на интересите и на духовенството, и на търговците, и на управляващите, и на музикантите. Дойде ли Христос, опиявания няма да има, защото мъртвите ще възкръснат; търговски вземания-давания няма да има; политически партии няма да има – всички хора ще бъдат истински братя и сестри помежду си; кабарета няма да има, а с това заедно и техните музиканти ще престанат да свирят. Сега, погледнете в някой локал, на масите чаши, пълни с вино, а пред тях седят хора, пият и се разговарят: „Хубаво нещо е класическата музика!“ – Какво свирят тези музиканти? Деветата симфония на Бетховен. Каз-

вам: Ако музикантите биха разбрали гениалната идея, която Бетховен е вложил в своите симфонии, те сами биха се обновили, преобразили, та като свирят, щяха да произведат съвсем друг ефект върху слушателите си. При такова изпълнение всичката публика би напуснала кабаретата и би се замислила за нов, чист живот. А сега, и кабаретната публика продължава своя живот, и музикантите се връщат измъчени и изтощени. Това не е музика. Истинският музикант или актьор, като слезе от сцената, трябва да е въодушевен, повдигнат духом. Така трябва да се чувстват в работата си и учителите, и художниците, и поетите, и майките, и бащите; в живота на всеки един ще има растеж, подем нагоре. Това е резултатът на Божественото в човека, на Любовта, която идва в света.

Търпение трябва на света! При сегашните страдания хората от целия свят трябва да си подадат взаимно ръка, да отправят едни към други обща мисъл за организиране. Възвишените същества от невидимия свят, които са завършили своята еволюция, търсят съработници в новата култура – хора с чисти сърца и светли умове. Мислите ли вие, че сам Господ и ангелите ще слязат на земята да уреждат човешките работи? Сами те няма да слязат, но ще се изявят чрез готовите за работа хора, които живеят на земята. Ще кажете: Какво ще стане с нашите стари мисли и възгледи? Ще ги изпратите нагоре, към светлите същества от невидимия свят, където ще ги реорганизируют и ще ви ги изпратят преобразени, обновени. Затова се изисква смелост, а не малодушие. В това се крие вътрешната философия, вътрешното разбиране на живота. Ние говорим за душите на хората, а не за техните сърца и умове, в които има странични, външни влияния и елементи. Душата и духът представляват истинското жилище на човека. Казва се, че човек трябва да има благородна и възвишена душа, мощен дух, за да придобие качествата на търпението.

Някоя сестра лежи болна, а друга хлопа на вратата и казва: „Отвори ми!“ – „Не мога да ти отворя, защото не съм разположена.“ Първата чака вълка, но няма търпение и си отива докачена. Тя си казва: „Аз искам да я посетя, да ѝ направя добро, а в отговор на това тя не ме приема.“ – По-голямо добро ще ѝ направиш, като не я безпокоиш. Ако ти си онзи истински човек, който иска безкористно да направи едно добро, трябва, като дойдеш до вратата на болния, само да се помолиш и тя сама по себе си да се отвори. Има ли нужда тогава да хлопаш? Ти ще седиш отвън тихо и спокойно, без да смущаваш брата или сестра си, и вратата ще се отвори. При това, като отивате при болен, няма да му разправяте, че банка „Гирдап“⁶⁶ или друга някоя банка пропаднала, та да не се стресне за своите пари, да мисли, че и те са пропаднали. Отивате ли при болен, ще му кажете: „Не се смущавай, нищо опасно няма в твоето положение. И аз бих желал да съм на твое място.“ А сегашните хора живеят повече с отрицателни мисли и чувства и казват: „Няма добри, няма честни хора в света!“ Не, и добри, и честни хора има в света, но в умовете и сърцата на хората се наслоили утайки от миналото, вследствие на което те изгубват доброто разположение на духа си. Човек трябва да се освободи от тези утайки. Има моменти в живота на човека, когато той се мисли гениален, когато е готов на всички подвизи, на всички жертви. Не се минава много време и той отстъпва. Човек трябва да постоянства, да се бори със своите слабости, докато надделее.

Един човек, голям пияница, пил цели двацет години наред и продавал всичко каквото имал, докато изпаднал в положението на последен сиромас. Какви ли не опити правил през това време той сам, за да се откаже от пиянството, но не могъл. Къде не ходил през това време: при владици, при свещеници, да му четат; при баби, да му баят, нищо не помагало – той не могъл да се откаже от пиянството. Минавал един ден

той покрай една кръчма, влязъл вътре и си поръчал половин кило вино. Взел голяма чаша, налял виното в нея и казал: „Досега ти беше господар, аз – слуга; от сега нататък ти ще бъдеш слуга, а аз господар!“ След това си налял чаша студена вода, вдигнал я до устата си и я изпил. Желанието му за вино треперело отвътре, искало му се да пие вино, но пил студената вода. После поднесъл чашата с виното до устата си, но не пил и пак я сложил на масата. Кръчмарят наблюдавал отдалече какво прави този човек. Той повторил двайсет-трийсет пъти същото: вдигал чашата до устата и пак я оставял на масата, без да пие. Най-послед дал виното на един беден човек, платил на кръчмаря и излязъл. Така продължавал той няколко дни наред, все същия опит правил, докато най-послед си казал: „Аз съм човек и мога да бъда господар на себе си. Няма вече да пия!“

Някой казва: Аз имам известни слабости, наследени от родителите ми. – Човек може да надделее на всички наследени черти. От него зависи да бъде добър учен, музикант, гениален човек и т.н. Бог е вложил в човека всички възможности за преодоляване на мъчнотиите в живота. Но ние трябва да живеем съобразно великия Божий закон, съобразно великия Божий план, който работи в нас. И тогава, като срещнем някой човек, да знаем, че и у него работи Бог, както и у нас. За всички хора Той е предвидил такива велики блага, каквито нашите умове не са в състояние да схванат. Великото, което идва в света, безразлично откъде – дали от Америка, от Франция или от Англия, е предвидено и приготвено от Бог. Всички велики музиканти, поети, художници, учени, работят за спасението на човечеството. Чрез тях невидимият свят ще повдигне хората.

Казвам: Задачата на човечеството не седи в търсене на своето спасение. Ако е въпрос за спасение, ние и без това сме спасени; ако е въпрос за култура, ние и без

това сме културни; ако е въпрос за знания, ние имаме знания. Направете следния опит: поставете един човек в четвърта степен магнетичен сън, и той веднага ще се прояви като гениален, като учен човек. Той ще може да предсказва на хората кой кога ще заболее, от каква болест именно и кога ще оздравее; освен това той ще може да предсказва на кого къщата ще изгори, на кого жената или децата ще умрат през дадената година и т.н. Събуди ли се от магнетичния сън, той става така обикновен, както е бил преди заспиването: той вече не знае нищо особено и не помни какво е говорил. Същото е ставало и с пророците от миналите епохи. Бог ги е поставял в такъв магнетичен сън и те са пророкували както за тогавашните времена, така и за това, което става в сегашните времена и което ще стане в последните години от 27-а до 32-ра. Тези последни години ще бъдат години на земетресения, на наводнения, на големи циклони, на войни и несъгласия между хората. Съвременните хора ще бъдат свидетели на тези времена, за които са говорили пророците преди няколко хиляди години. И днес се срещат такива пророци и в Китай, и в Япония, и в Америка, и в Англия, и във Франция, навсякъде, и управляващите се вслушват вече в техните предсказания. Тези пророци казват: Ако съвременните народи не се откажат от своята алчност, ако не разрешат правилно мъчнотии-те и противоречията на своя живот и не изпълняват Волята Божия, те ще минат през големи изпитания и страдания. Кармата на всички народи е наряла вече. Сега е време за ликвидация, за заплащане. Казано е в Писанието: „Ще въздам на всички според деянията им“. Значи, всичко непотребно, всичко нечисто, събрано от хиляди векове насам, ще се запали да изгори, вследствие на което всички народи ще минат през голям огън. Аз не казвам това, за да ви плаша, но да ви обърна внимание върху великите Божии закони, които управляват света.

И тъй, от нас зависи изправянето на света. Добрите хора ще спасят света. От всички краища на земята добрите хора трябва да си подадат ръка, да се обединят в името на Божията Любов, Мъдрост и Истина и да внесат между хората новата култура, с всички нейни блага и придобивки. Велико е бъдещето на земята. И затова старите да казват: Ние ще се подмладим! Младите да казват: Ние ще вършим Волята Божия. Слабите във вярата да казват: Нашата вяра ще се засили! Онези, на които сърцата са празни, да казват: Нашите сърца ще се напълнят с живот! Бог се проявява в света. Няма да мине много време и вие ще го опитате. Кога ще бъде това, аз не определям, никакъв срок не давам. Не казвам, че това ще стане след десет, след сто или след хиляда години, но ви говоря за неща, които вие сами ще проверите. Вие сте съвременници на това, което става и което ще стане. Ако вървите в Божия път, ще се радвате; не вървите ли в този път, главата ви ще побелее. Ние не говорим за религия на формите, но говорим за религия на съвършен мир и порядък, за религия, която внася любов между хората, а не раздори и недоразумения. Човек, който има такава религия в себе си, от камъка вода ще изкара и камъка в хляб ще превърне. Седне ли той върху някой камък и се усеща гладен, няма да се чуди откъде да вземе хляб, но ще хлопне с пръчицата си на камъка, той веднага ще се отвори и оттам, през една врата, ще донесат пред него най-хубавото ядене и пресен бял хляб. Той ще се нахрани добре, ще хлопне с пръчицата си и вратата отново ще се затвори. Питам: От какво ще се плаши онзи, който владее това изкуство? След това този човек иска да си посвири малко. Той пак ще тропне с пръчицата си и друга врата ще се отвори пред него: той ще влезе в едно отделение с различни инструменти и ще си избере който инструмент иска. Ще си посвири, ще си попее и по същия начин ще върне инструмента. Ще кажете: Наистина възможно

ли е всичко това? – Възможно е. Това са най-хубавите неща, които се пазят в тайна. Най-хубавите неща, които човешкият ум, човешкото сърце, човешката душа и човешкият дух са създали, се пазят в тайна; те не се пишат на книги, които се разрушават. Най-хубавите неща, които човечеството е създало от своето начало досега, се пазят в тайна. Когато дойде шестата раса на земята, всички тези велики неща ще се изнесат и тогава хората ще кажат: Миналите страдания не могат да се сравнят с настоящите блага. Казвате: Ще помним ли това? – Всичко ще си припомним. У вас ще се пробуди друго съзнание, което ще обхваща и самосъзнанието, и подсъзнанието, и свръхсъзнанието. Всички тези съзнания ще се обединят в едно и тогава вие ще видите Божественото начало и човешкия край, както и човешкото начало и Божествения край. Тези две начала ще се съединят в едно.

Казвам: Докато дойде това време, за всички ви е необходимо търпение. Само чрез търпение ще дочакате времето, когато всички души, които са готови да служат на Бога, направят връзка с Него и започнат война за победа на злото и възстановяване на доброто. Само по този начин Божията Любов, Мъдрост и Истина ще царуват в този свят.

30 януари 1927 г., София

ДЕЛО СЪВЪРШЕНО

За тяхното неверство

И чудеше се за тяхното неверство.

Марко 6:6

В света съществува един странен път, през който минават хората. Той е пътят на крайните противоречия. Цялата съвременна философия е построена върху противоречията. Днес не може да срещнете двама философи, които мислят еднакво. Днес не може да намерите двама обикновени хора, които мислят еднакво. Когато хората мислят различно, това представлява известна красота, и то главно за мъдреца, за разумния човек; за обикновения човек, който не разбира Божиите закони, това различие в мислите, във възгледите на хората представлява голяма изненада. Във физическия свят се забелязват големи промени, които стават главно външно, а не вътрешно. Например срещате днес един човек обезсърчен, отчаян, който казва: „Нищо няма да излезе от мене, за нищо не съм способен.“ Не се минава много време и вие виждате, че този човек се проявява в живота като виден учен. И той сам се чуди как са минавали през ума му подобни мисли на обезсърчение и отчаяние и си казва: „Колко съм се лъгал!“ Друг някой пък си въобразява, че ще стане голяма величина, а всъщност от него нищо не излиза. И той сам се чуди какво мислил, а какво излиза, и си казва: „Колко съм се лъгал!“ Казвам: И в единия, и в другия случай човек се лъже. В първия случай той се лъгал, че нищо няма да излезе от него, а излязло нещо; във втория случай се лъгал, че много нещо ще излезе от него, а нищо не излязло. По-добре е човек да мисли, че нищо няма да излезе от него, и да излезе нещо, отколкото обратното. Това са обикно-

вени факти в живота, които представляват материал за мислене. Човек, който решава правилно противоречията в живота, той може да се домогне до Великия закон, който направлява живота.

„И чудеше се за тяхното неверство.“ И Христос се е чудил, както и ние се чудим за много неща. Христос не се е чудил за добродетелите на хората, нито за техните знания, но се е чудил за тяхното неверство, че не са могли да възприемат известни истини. Значи, тяхното неверство представлява за Христа предмет за изучаване, за изследване. Той искал да намери причините за това неверие. Христос дойде на земята именно за това, да научи причините за неверството на хората. Това е цяла наука! Може ли да вярва онзи човек, който е бил хиляди пъти лъган и обиран от хората? Той казва: И светия да ми говори, никому не вярвам. Защо? Защото хиляди пъти са го лъгали. Казвате: Няма ли поне едно изключение? Не може ли да се намери поне един човек, на когото той да вярва? – Човек, който е лъган хиляди пъти, той вече не допуска никакво изключение. Обаче ние казваме: До сто пъти човек може да бъде излъган, но премине ли стоте, дойде ли до сто и едно, погрешки вече не могат да се правят. Изобщо хората нямат търпение да дочакат до сто и едно.

Сега, за да хвърля повече светлина върху предмета, който разглеждам, ще ви приведа следния пример. Още в древните времена на Египет, в мистичната школа имало един виден ученик, който прекарвал едно от последните си посвещения. Този ученик се наричал Мехри-Мехру. Забележително у него било това, че той бил сляп, глух и нем. В това състояние трябвало да изправи той нещо в характера си. Хората го считали за голям светия. Когато минавал покрай храмовете, той не им обръщал никакво внимание и постоянно държал очите си затворени. Всички го наричали „слепият светия“, обаче никой не подозирал,

че той в действителност е сляп. Тогавашните жреци били крайно недоволни от него, че минавал покрай храмовете със затворени очи. Освен това той никога и с никого не говорел, защото бил ням, но хората и това не знаели и го наричали „мълчаливият светия, мълчаливият адепт“. И най-после той бил крайно безчувствен: каквато услуга и да искали от него, за каквото и да го питали, той никому нищо не отговарял, защото бил глух. Когато искали от него някакво благословение, трябвало силно да го разтърсят – едва тогава разбирал, че искат нещо от него. Невидимият свят изпратил един ангел при него, да проучи историята на живота му, да разбере защо той ходел постоянно със затворени очи, защо никога не говорел и защо бил толкова безчувствен за всичко наоколо си. Този ангел се наричал Азреел. Като дошъл на земята, той се съблазнил малко от Мехри-Мехру и нищо не могъл да научи от неговия живот. Затова трябвало Азреел да дохожда три пъти на земята, докато най-после научил историята на слепия, немия и глухия адепт. Първия път Азреел се родил сляп, но винаги държал очите си отворени, без да вижда нищо. Положението му на слепец внесло голям страх и ужас в него и затова, дето ходел, той постоянно тичал, но като не виждал, удрял се в камъните, в дърветата, падал на земята, ставал, за което хората го наричали „глупавият слепец“, който само се удря и пада. Едва сега той разбрал, защо Мехри-Мехру се родил сляп и защо постоянно ходел със затворени очи. Той се родил сляп, за да не се съблазнява от красотата на света. Това нещо човек ще научи по обратен път, като затваря очите си за света. Казват някому: „Не гледай на света!“ – „Като имам очи, как да не гледам?“ Ето защо някога затварят външните очи на човека, за да отворят вътрешните. Втория път ангелът се родил ням, за да разбере защо светията бил тъй мълчалив. Третия път той се родил глух, за да разбере защо светията бил толкова безчувствен към страдания

ята на хората. Значи, трябвало Азреел да се vyplъти три пъти на земята, за да разбере защо Мехри-Мехру ходел със затворени очи, защо бил мълчалив и безчувствен.

По същия начин и хората се произнасят за някого, че не вижда, че е сляп. Не, този човек не е сляп, но не трябва да вижда всичко. Нима онзи, който вижда парите в касата на банкера, действително вижда? Всъщност той не вижда най-главното – как е направена касата. Той бръква в нея, взима една торба със злато, но веднага го улавят, като в капан, и го осъждат да лежи десет-петнайсет години в затвор. Има ли смисъл такова виждане? Едно побутване само с ръка, и против него завеждат голям процес. Питам: Как ще се докаже, че този човек наистина мислил да краде? Може би той проявил само любопитство, пожелал да види как е направена тази каса. Обаче как ще се докаже дали този човек е виновен, или невинен? Няма Правда в този свят. Тук тя е привидна. Когато някой краде, той бръква в касата на богаташа и не взима неговите пари, а своите пари, които някога са взети от друг. Обаче този, когото днес са обрали, като не знае причината за обира, казва: Обраха ме – и завежда дело против крадеца, когото осъждат на няколкогодишен затвор. Значи, съдът поставя истинския притежател на парите в затвор. Как ще се докаже това нещо? Грешката в така наречения крадец е тази, че той прибързал сам да си вземе парите. Той трябваше или да си ги поиска, или да почака малко, та който ги е взел, сам да му ги върне.

И тъй, много неща в съвременния свят са привидни. Например не може да се счита добър онзи човек, който само отвън се показва такъв. Добротата е вътрешно качество на човека. За да бъде човек добър в пълния смисъл на думата, той трябва да познава закона на Любовта. Тя е първият подтик у човека, първото пробуждане на съзнанието. След това добрият човек

трябва да познава закона на Мъдростта, като носителка на знание и светлина. Без светлина човек не може да живее. Най-после добрият човек трябва да познава закона на Истината, която дава свобода и простор на неговите мисли, чувства и действия. Свобода съществува само между разумните хора. Човек може да има много знания, и пак да е роб.

„И чудеше се за тяхното неверство.“ Защо Христос се учудваше за неверството на тогавашните хора? Ако дойде днес, след две хиляди години, в съвременния свят, Той пак ще се чуди. За какво ще се чуди? Христос днес няма да се чуди нито на съвременната музика, нито на съвременното изкуство, нито на учеността на съвременните хора, но ще се чуди на голямото им неверство. На какво се дължи това голямо неверство у съвременните хора? На техните глави, на техните умове. Разправят за едно десетгодишно дете, че щом се разсърди или разгневи нещо на майка си, то започва да удря силно главата си в стената и не престава, докато майка му не отиде при него да го моли, да го увещава да не прави така. Питам: Отде е научило детето това нещо? Какво иска да каже то с удрянето на главата си? С това то иска да каже, че главата е виновна за всичко.

Казвам: Всички противоречия, които съществуват в съвременния свят, могат да се разрешат по разумен начин. Днес всички хора минават през големи страдания. Едни от тях са страдали много, научили са смисъла на страданията и са израсли; други се намират в големи мъчности, а трети са в областта на отчаянието. Всички недъзи, които предизвикват тия състояния у хората, трябва да се излекуват, но как ще стане това? Казвате: За да се освободи човек от неблагоприятните условия на живота, той трябва да вярва. – Ако вярва, добре; ами ако не вярва, как ще се излекува? Кой човек вярва днес? Само онзи, който има няколко стоици хиляди левове или няколко милиона в банката.

Този човек казва: Аз вярвам, имам вяра и в Бога, и в живота. Той вярва, защото има някакъв обект в ума си. Вярата на съвременните християни всякога подразбира някакъв обект. Те нямат онази чиста, кристална, отвлечена вяра – вяра без обект. Например някой човек няма пари, но има един добър приятел, на когото разчита. Значи, той все има малка надежда на него. Друг човек няма къща, няма материални богатства, но има дъщеря и син, на които разчита – в тях е неговата вяра. Чиста, абсолютна вяра има онзи човек, на когото ръцете и краката са свързани, и при това е глух, нем и слеп и седи той, уповава се само на Бога и Нему се моли. Дойде ли човек до тази вяра, той започва сам да се развързва, и то отвътре, а не отвън. Истински учен е човекът на чистата, абсолютна вяра, който сам развързва възлите си един по един. Човекът на абсолютната вяра е герой и силен, защото се развързва сам – отвътре. Слабия човек други го развързват, и то отвън. Силният трябва да помага на слабия. Христос се чудеше на онези хора в Негово време, които минаваха за силни, а не бяха в състояние да разрешат и най-елементарните въпроси.

Питам: На какво се дължи този краен материализъм, в който човечеството се намира днес? Този материализъм се е отразил и върху науката, и върху религията, и върху общественно-икономическия живот. Всички хора казват: Пари, пари ни трябва! Причината за този краен материализъм се дължи на това, че светът е потънал в зеления цвят. Зеленият цвят е крайно материалистичен. Следователно той е причина за съвременния материализъм. Един ден, когато човечеството излезе от този цвят, то ще влезе в синия цвят, който иде след зеления, според цветовете на дъгата. В развитието си човечеството е минало първо през червения цвят, после през портокаления, сега е в зеления, а след него ще навлезе в ясносиния цвят. Тъй щото бъдещият век е век на ясносиния цвят. И

най-после човечеството ще завърши своето развитие на земята в жълтия цвят. Значи, всички съвременни хора са потопени в зеления цвят. И затова, за да измени състоянието си, човек трябва да излезе от този цвят. Зеленият цвят не е лош, но когато вземе надмощие над другите цветове, това се отразява зле върху човека. Ако запитате някого защо се е уморил толкова много, той ще ви каже, че е работил. Разбира се, щом тури на гърба си тежест от четирийсет, петдесет или повече килограма, той ще се умори. Защо се товари толкова много? За да се осигури. И ще видите, че във всички съвременни хора има голяма жажда за осигуряване. Те искат външно да се осигурят. Обаче всеки, който разбира вътрешния закон на Любовта, той е осигурен. Ако земеделецът вярва в закона на Любовта, достатъчни му са само три декара земя, за да прехрани целия си дом. Тогава нивата му ще роди жито с едри класове; всеки клас ще има по петстотин зрънца, а всяко зрънце ще бъде голямо като дрянка. Вие ще кажете, че това са залъгалки.

Питам: Съвременните хора не играят ли със залъгалки? Започнете да им разправяте някаква легенда, и те ви слушат с най-голямо внимание. Всички неща могат да бъдат или мистични, или легендарни, или представляват някаква повест. Кога са мистични, кога легендарни и кога повествователни? Казваме: Кажете някой мит или някоя легенда, или някоя повест! Това са състояния на човешкия дух. Сам по себе си човек е мит. Някога той и себе си не познава. Ще ви приведа един анекдот за българина, когото наричали Високия Стоян. Един горещ летен ден той се качил на магарето си и тръгнал за града. Като се уморил и изпотил от голямата горещина, той решил да си почине под сянката на някое дърво. Видял той една круша, отбил се малко от пътя си и тръгнал към нея. Слязъл от магарето, свалил юлара му, завързал го на едно дърво, съседно на крушата, а сам той легнал под крушата да

си почине и заспал. В това време покрай него минали няколко деца и решили да откраднат магарето. Тихичко се приближили те към дървото, развързали магарето и го повели в града да го продадат, като оставили юлара близо до Стоян. Събужда се Стоян, гледа, няма магарето. Разтърква добре очите си, пак гледа, няма магарето, но вижда юлара му близо до него. Седи той под крушата и разсъждава: „Ако аз съм Стоян, изгубих магарето; ако не съм Стоян, спечелих един юлар.“

По същия начин сега и ние, съвременните хора, седим пред една дилема и казваме: Ако аз съм Стоян, изгубих магарето, тоест изгубих живота си; ако не съм Стоян, спечелих поне един юлар, тоест един просpekt за в бъдеще. Това са вътрешни противоречия, които постоянно изпъкват в съзнанието ни. Ние разглеждаме тези явления в целокупния живот – и в малкото, и в голямото, тоест и в младите, и в старите. Младите се разочароват от условията на живота, а старите се разочароват от младите. Синът се разочарова от външните условия на живота, че няма де и как да прояви своята деятелност. Бащата пък не се разочарова от външния свят, но от своя син или от своята дъщеря, на които се уповава. Значи, ако се разочароваме от света, ние сме млади; ако се разочароваме от себе си, ние сме стари. Защо трябва да се разочароваме от себе си? Във всеки човек има Божествено начало, дълбоко скрито в него, и той трябва усилено да работи за неговото пробуждане. Човек трябва да дойде именно до тази вяра в себе си, тоест вяра в Божественото в себе си.

Следователно заблуждението на сегашните хора седи във вярата им, че човек е произлязъл от една клетка, от едно микроскопическо същество, което след време е достигнало най-високата форма на своето развитие – до човека. Религиозните хора пък казват: От пръст сме направени и в пръст ще се превърнем. Да разсъждаваме така, то е все едно да убедим малкото дете, че някоя мечка е майка му, която го е родила;

или да убедите едно мече, че жената, която го храни, е негова майка. Дето отива тази жена, там ще върви и мечето. Опитайте се само да закачите майка му! На това основание, както можете да убедите детето, че мечката е негова майка, така можете да убедите и мечето, че жената, която го храни, е негова майка. Обаче вярно ли е в действителност, че мечката е майка на детето и жената – майка на мечето? Ако приемем тези твърдения за верни, бихме дошли до стиха: „В грях ме зачена майка ми“. Това е само едно верую. Де остават тогава думите от Писанието, че Бог ни роди? Стихът „В грях ме зачена майка ми“ представлява материалните условия, в които днес живеем. Обаче думите „Бог ме роди“ представляват новите, благоприятните условия, в които човек може да се постави.

И тъй, с идването си на земята Христос искаше да постави тогавашното човечество, както и културата им в нова фаза, но хората не съумяха да използват тия условия. Ако нашите възгледи за живота не се изменят, и ние няма да се домогнем до тази нова фаза. Ние не сме за това да вярва човек непременно в нещо, но въпреки това всеки си има свое определено, специфично верую. Няма човек в света, който да не вярва в нещо. Щом е така, от всички се изисква нова вяра, която да внесе вътрешна радост в душите на хората. На съвременните хора липсва радост. Те не могат да се радват: богатият не може да се радва на богатството си; силният не може да се радва на силата си; ученият не може да се радва на своите знания. Рядко ще срещнете човек в света, религиозен или светски, който да се радва на положението, в което се намира. Няма радости в света. Всеки човек има по един вътрешен червей, който го гризе. Ученият иска да бъде по-учен, отколкото е сега, а с това желание той нарушава и малката радост, която има. Силният е недоволен от своята сила, иска да стане още по-силен, и с това нарушава малката радост, която има в себе си.

Казвам: Силите и способностите на хората са ограничени. И най-силният човек не може да вдигне земята на гърба си. Синът пък има друга невъзможност: той може да бъде по-учен от баща си, но не може да бъде по-умен от него. Синът не може да съдържа в себе си повече качества от тия, които бащата има; нито дъщерята може да съдържа повече качества от тия, които майката има. Достатъчно е на сина да съдържа толкова качества, колкото бащата има; и достатъчно е на дъщерята да съдържа качества на майка си. Можем ли ние, съвременните хора, да бъдем по-умни от Бога? Не можем. Можем ли да бъдем по-силни от Бога? Не можем. Тогава достатъчно е за нас да бъдем приблизително толкова умни и силни, колкото Бог е всемъдър и всемоумен.

Съвременните философи след всичко това изпадат в смешно положение, като искат да определят какво нещо е Бог. Който иска да определи какво нещо е Бог, той трябва да бъде по-умен от Него. Значи, съвременните философи разрешават една задача, която не може да се разреши, а именно задачата, която Високия Стоян разрешавал. Като изгубил магарето си, той казал: „Ако аз съм Стоян, изгубих магарето си; ако не съм Стоян, спечелих един юлар.“ Казвам: Не се опитвайте да разрешавате какво нещо е Бог. Оставете този въпрос неразрешен. Запитва ли ви някой що е Бог, кажете: Бог е Любов – нищо повече. Никаква друга философия не ви трябва. Нека философите изучават какво нещо е раят и какво адът, но въпроса за Бога да оставят настрана. От осем хиляди години насам хората се мъчат да определят какво нещо е Бог, с колко лица е, дали с три, или с едно и т.н. Без да има лице, Бог съдържа всички лица в себе си; Той е източник на живота, на силите, на знанията, на всичко велико и красиво.

Казвам: Съвременните хора се заемат с разрешението на най-трудния въпрос – идеята за Бога. Преди

да разреши този въпрос, човек най-първо трябва да започне от себе си, да определи какво представлява той като малка величина в целокупния живот. Човек е дроб, тоест част от цялото. Как се определят като човек? Казвате: Този е Стоян, онзи е Иван. По какво се отличава Иван от Стоян? Каква разлика правите между двамата? Различават се те по нещо. Например, ако измерите обиколката на главата на Иван, тя е 56 см, а тази на Стоян – 57 см, в окръжност. Двамата се различават и по ръст, както и по дължината на ръцете си, по дължината на пръстите, по устройството на кожата и т.н. Изобщо днес не може да намерите двама души, които да имат еднакви размери в устройството на целия им организъм, както и в отделните им удове. Значи, различни сили действат в различните хора. Защо ръцете на един човек са по-дълги, а на друг – по-къси? Защо главата на един човек е валчеста, а на друг – продълговата? Защо ушите на един човек са дълги, а на друг – къси? Защо очите на един човек са големи, а на друг – малки? Хора, които се раждат денем, по обед например, имат малки очи; хора, които се раждат вечер, посред нощ, имат големи очи като на бухал. Не е лошо човек да има големи очи. Когато човек излиза вечерно време, по тъмно, за да вижда де върви, той силно напънга очите си, вследствие на което те се отварят повече. Тази е причината, поради която хора, които са родени вечерно време, имат големи очи. Значи, за да възприемат повече светлина, очите се отварят повече. Когато майката роди някое дете вечер, тя сама определя големината на неговите очи.

Сега се явява друг въпрос. Защо някое дете се ражда посред нощ, а друго – по обед? Ще кажете: Така е било определено. – Това не е философия. Вие ще прочувате този закон и сами ще си обясните причините. Всичко в света е разумно. Не е безразлично кога се ражда детето: дали сутрин, по обед или вечер. Това са определени величини в живота. Какво представлява

обед? Обедът е крайният предел, до който слънцето може да се издигне; той е зенитът, дето всички неща се събират. Който иска да разбере Божествения свят, трябва да има малки очи; той трябва да се е родил на обед. Който иска да разбере света, трябва да има големи очи; той трябва да се е родил посред нощ. За света се изискват фенерчета, които да светят в тъмнината. Когато човек има желание да притежава много неща, това показва, че той се е родил посред нощ.

Казано е: „Всеки, който иска да ме последва, трябва да се откаже от себе си.“ Човек може да се откаже от себе си само когато се ражда. Значи, само малките деца могат да се откажат от себе си. Христос е казал: „Оставете децата да дойдат при мене!“ Тъй щото Христовото учение е само за децата, за младите хора. Чудно е, когато проповядват на хората да се самоотрекат. За самоотричане може да се говори само на децата или на младите хора, но не и на старите. Кажеш ли на стария човек да се самоотрече, той ще ти отговори: „Синко, не ми говори такива детински приказки! Годините, които нося на гърба си, разбират живота по-добре от тебе. Човек трябва да си има къщичка, парички, знание. Ти си още млад и зелен, главата ти нищо не е патила; ти още нищо не знаеш и не разбираш живота.“ Прав е този стар, мъдър човек. За него е така, но децата нито от къщи се нуждаят, нито от пари, нито от знания. Те за нищо не мислят; каквото им се каже, вярват. Децата естествено вървят в правия път. Като съберете опитностите на старите и на младите, ще имате живота в неговата завършена форма. Само по този начин ще го разберете. Сега малкото дете като отиде при дядо си, той започва да му проповядва своята философия, но с това разваля детето. Аз уподобявам туй положение със следния образ: посадиш едно дърво на кръстопът и какъвто добитък мине покрай него, всички се търкат о кората му. Не се минава дълго време, и гледаш, кората на това дърво

започва да се охлузва и то се осакатява. Не, това дърво трябва да бъде далеч от кръстопътя. Следователно, когато се говори на хората за възвишен идеал, те не трябва да бъдат поставени на кръстопът. Светът е кръстопът, работилница; щом свършим работата си в тази работилница, ще се отделим далеч от нея, на почивка някъде, дето има радост и щастие. Кое дава радост на човека? Парите ли? Не. В ума на майката седи нейното малко дете, което ѝ създава радост. В ума на учителя седи неговият ученик, когото той обича. В ума на бащата седи неговият син, когото той обича. В ума на свещеника седи някой от неговите пасоми, когото той обърнал към Бога. Всеки човек има поне една душа, която обича. И тогава всички неща придобиват смисъл по причина на това, което човек обича.

Някой казва: Човек трябва да обикне някого и да се ожени за него. Що е женитба? Може ли да се нарече женитба впрягането на два вола в една кола? Това не е никаква женитба. Женитбата има дълбок смисъл. Днес обаче, както впрягат два вола заедно, така впрягат и двама души, мъж и жена, да карат заедно кола и казват, че тези млади хора са женени вече. Да, но работата по този начин не върви. Това не е Божествено. За в бъдеще, който иска да води разумен живот, като вземе два вола, той ще ги поглади по главите, ще им покаже хомота и ако те пожелаят да му слугуват, сами ще си турят главите в хомота. Тогава той ще впрегне колата си, ще се качи на нея и заедно с тях ще отиде на нивата. Тогава и воловете ще бъдат разумни. Като свърши работата си, господарят ще извади хомота на воловете, ще ги помилва по главите, ще целуне челата им и ще ги заведе в дама на почивка. Техните дамове ще бъдат чисти, с големи врати и прозорци, които ще се осветяват добре. В дамовете няма да има никакви извержения, никакви нечистотии. Те ще бъдат така чисти, както са чисти днес къщите на хората.

Казвате: Защо ни говорите такива неща? Питам:

Нечист ли намирате този разговор? Колко пъти човек седи у дома си и какви нечисти работи той замисля! Колко престъпления се вършат днес по домовете! Колко пъти е бил разрушаван еврейският храм! Защо? За престъпленията на хората. Защо се разрушават и съвременните храмове? Днес Бог не търпи никакви престъпления. Всяка къща, в която е извършено и най-малкото престъпление, тя трябва да се разруши! Защо умират хората? За престъпленията, които вършат. Тялото се разрушава от най-малкото престъпление, което се върши в него. Човешкият ум и човешкото сърце се разрушават от най-малките престъпни мисли и чувства, които се зараждат в тях. Гениалността на човека може да изчезне само от едно малко неизправено престъпление. Като се разруши целият човек, какво ще остане от него?

Съвременната философия се заключава само в отричане на нещата. Навсякъде се проповядва: това не прави, онова не прави; това не яж, онова не яж! Отгоре на всичко това казват: трябва да се възпита младото поколение! Как ще се възпита? Като онзи крив рак, който казал на сина си: „Синко, ти не трябва да вървиш накриво, като дядо си и баба си, ще вървиш право, както вървят хората.“ — „Добре, татко, ти ми покажи как трябва да вървя. Ти ми предай първия урок!“ Бащата тръгва напред, да покаже на сина си как да върви. — „Татко, това е старият, кривият път, по който ние вървим. Покажи ми правия път!“ По същия начин днес всички хора казват: Да се самоотречем. Питам: Ако дадеш някому хиляда лева, това самоотричане ли е? Самоотричането е велик вътрешен процес. Някои мислят, че като се самоотрекат, тъй ще изгубят всичко. Да се самоотречеш, значи да придобиеш това, което никой в света не може да ти даде. Ако се самоотречеш като жабата, която живяла в локвата и отива да живее в океана, това самоотричане има смисъл. Ако се самоотречеш от своя живот като птица и започнеш

да живееш като млекопитаещо, и това самоотричане има смисъл. Ако се самоотречеш като млекопитаещо и започнеш да живееш като човек, и това самоотричане има смисъл. Ако се самоотречеш от живота си като човек и се качиш в по-висока област, в областта на ангелите или други висши същества, и това самоотричане има смисъл. Ние не считаме, че самоотричането се заключава в неразумно раздаване на богатството ни. Ако искам да раздам парите си, придобити с честен труд, аз ще ги дам на някой честен, разумен човек, а не на някой крадец или пияница. Ако реша да ги дам на такъв човек, това ще сторя само при следното условие: ако той ми обещае, че ще употреби парите само за своето повдигане. Злоупотреби ли с тях, той ще ослепее, ще оглушее и ще онемее. Това ще бъде наказанието на всеки, който не изпълни своето обещание.

Ето, Господ ни е дал в света пълна свобода и ни казва: „Аз ви давам живота, с който можете да разполагате, както искате. Почнете ли обаче да ядете и пиете безразборно, да изтощавате силите си, нещастията и страданията се нижат едно след друго върху вас.“ Приложим ли Божия закон в живота си, всички нещастия и страдания ще избягат от нас. Нима управляващите в една държава не могат да приложат този закон в икономическия живот? Могат, но не искат, понеже още вярват, че има лесен път в живота, който ще ги доведе до желаното щастие. Няма друг път освен Божествения. Преди всичко в света трябва да се яви такава религия, в която хората да повярват абсолютно. Не мислете, че тази религия ще се изработва от сега нататък. Тя е съществувала още от времето на първия човек; тя съществува и сега. На тази религия са служили всички хора, които са завършили своето развитие на земята. Тази религия ще бъде обща за цялото човечество. Казвате: Царството Божие насила не се взима. Някои хора насила ще бъдат турени в Царството Божие, а които не искат и насила, ще ги утаят.

Какво значи утаяването? Потъване дълбоко някъде, да чакат там своето време, докато най-после сами се убедят, че трябва да вършат Волята Божия. Когато се казва, че Христос се чудил за неверството на хората, това подразбира, че Той се е чудил защо именно хората не вършат Волята Божия. Човек първо трябва да бъде полезен на себе си, тоест на всичко възвишено и благородно в себе си, за да почувства онази дълбока вътрешна радост. Това е първият лъч на неговото изгряващо слънце. Всеки, който излиза от тунела и среща първия лъч на слънцето, той изпитва голяма радост, че е излязъл от долината на своя живот.

Казвам: Всеки човек трябва да изпита тази радост. Мнозина се съмняват в това, което им се говори, и се запитват: Наистина коя религия е най-права – Христовата, Мойсеевата, тази на Буда или на Мохамеда? – Всичко, каквото са учили и проповядвали тези хора, е право, но намерете чистото Мойсеево учение; намерете чистото Христово учение и разберете неговия смисъл и дух; намерете чистото учение на Буда, на Мохамеда и извадете дълбокия смисъл в тях. Право е и това, което съвременните философи учат, но трябва да се разбере дълбокият смисъл на техните учения. Между Мойсея и Христа няма никакво противоречие в основния закон, който те са проповядвали. Също така между Христа и Буда няма никакво противоречие. Общото и най-главно във всички тия учения е следното: без Любов живот не може да съществува. Без Бога светлина не може да има. Тия велики хора са проповядвали за Бога, но рекат ли хората да приложат това учение в ежедневиия си живот, те вече го изопачават, защото имат смътно понятие за Бога. Те искат да видят Бога във някъде. Искате ли да видите Бога отвън, вие се намирате в заблуждение. Как ще Го видите отвън? Той прониква целия свят, всички видими и невидими слънца и ако рече да ви се представи отвън, ще трябва да напусне целия Космос. Така ли искате да видите

Бога? Благодарете да видите даже най-малкото проявление на Бога. Той ще изпрати при вас един малък лъч, една малка светлинка във вид на някой ангел или друго някое още по-малко същество. Да видиш Бога, то е все едно да придобиеш една малка светлинка. И тогава, като те види Господ с тази малка светлинка, ще те запита: „Защо носиш тази светлинка?“ Ти ще отговориш: „Господи, досега бях в тъмнина. Едва осветлявах пътя си със своята стара вощеница, но откак Те видях, оставям вощеницата настрана, нека си догаря, а аз ще си служа с новата светлина, която Ти запали в мене.“ Кажете ли така, скоро след това ще дойде съмнението, и вие ще кажете: „Нека оставя и тази светлинка настрана, ще я взема, когато ми потрябва, при трудни условия. Защо ще я нося постоянно със себе си? Ето, и слънцето всеки ден изгрява и залязва.“ Вярно е, във физическия свят слънцето изгрява и залязва, но в Божествения свят слънцето никога не изгрява и не залязва. В материалния свят, в който живеем, ние се намираме пред илюзията, че слънцето изгрява и залязва, но ако се качим високо в пространството, ще видим, че слънцето се движи непрекъснато от север към юг, без да изгрява и залязва. Също така и на слабите във вярата се вижда, че у Бога има известни противоречия. Това се дължи на събралите се облаци в техния ум.

И тъй, всички хора сега се нуждаят от истинското знание, което да ги обнови, да ги подмлади. Аз наричам млад човек онзи, който никога не се дразни, който е постоянно весел и живее без съмнения. Аз наричам млад човек онзи, който е готов на всякакви услуги, който вярва на всичко. Той не е суеверен, но на всичко хваща вяра. И десет пъти да го излъжеш, той те изслушва и казва: Говори ми истината! Говори на моя език, а не на езика на старите, защото аз не разбирам този език. Тъй щото, ако искаш да излъжеш някого, лъжи стария човек. Най-много се лъжат старите

хора, които мислят, че никой не ги лъже. Историята е пълна с такива примери. Най-много се лъжат старите хора и старите светии. В историята на християнския живот има много примери за светии, които мислят, че служат вярно на Бога. Като видят някоя млада мома, започват да ѝ проповядват за Бога, за Христа и не забелязват как се влюбват в нея и пропадат в черните ѝ очи. Защо пропадат? Те не трябваше да пущат младата мома да излезе вън от тях. Тя трябваше да влезе в тях вътре, като част от цялото. Като пропадне някой светия, после казва: Съблазни ме тази мома. Този светия не знаеше закона, как да пусне младата мома да живее в него, и затова я остави вън от себе си. Той казва: Как ще пусна това зло в мене, да ме изкуси? Казвам: Ако оставиш злото вън от себе си, тогава именно то ще те съблазни.

Има един важен закон в живота, който всички трябва да знаете. Той е следният: добрият човек всякога си остава добър. Има начин за познаване на хората дали са добри, или не. Какъв е този начин? Пусни ги в себе си. Пуснеш ли добрия човек в себе си, той никога няма да те съблазни. Българинът казва: Този човек ми приляга някак си на сърцето. – Щом ти приляга, ще го пуснеш в сърцето си. Това ще ти донесе радост и веселие. В това седи великата Божествена наука. Има хора, на които душата е отворена и които са готови за всякаква услуга. Красива е човешката душа! И животните понякога имат такива състояния, когато са отворени, разположени към всички и готови да следват подир човека като разумни същества. Често котката, която минава за голяма егоистка, върви подир човека като кученце. От признателност към човека тя е готова на всякакви услуги, стига да почувства, че той действително я обича. Щом схване, че ти я обичаш, тя е готова да направи много нещо заради тебе. Има много примери, от които се вижда как котки са спасявали своите господари. Те са ясновидци и често

предчувстват нещастиято, което има да стане в някоя къща. Например котката предчувства пожара, който ще стане в къщата на господаря ѝ, и тогава започва да дращи, да мяучи на вратата му, да го събуди, за да вземе мерки против пожара. Като го събуди, тя започва да го бута, да му обръща внимание към мястото, дето дими. И най-после той, като се озърта натук-натам, забелязва, че дими някъде в къщата, взима мерки и пожарът се предотвратява. Ако той не обичаше котката си, тя нямаше да го събуди и пожарът щеше да избухне. Тя казва: Понеже ме обичаш, аз ще те спася с дарбата, с която разполагам.

Казвам: Христос се чудеше за неверството на хората, но и ние още се чудим дали Христос е Син Божий, или не е. Всички религиозни хора, всички богослови разрешават сега именно този въпрос и казват: Христос е дошъл да спаси света. По кой начин го е спасил, това не е важно, но Христос казва: „Ако думите ми пребъдват във вас, тоест ако Божията Мъдрост пребъдва във вас, Аз и Отец ми ще дойдем у вас и жилище ще направим. Тогава аз ще ви се изявя.“

Сега за всинца е необходима чиста, абсолютна вяра. Какво по-хубаво от това, да нямаш пет пари в джоба си и да седнеш някъде замислен, вдълбочен в себе си, без да трепне окото ти от това положение. Защо? Ти знаеш, че има някой да те обича. В такива случаи вие седите и си казвате: Никой не ме обича. Не, вие не говорите Истината. Според моите изчисления, аз знам, че в този момент на земята има около два милиарда хора, които могат да те обичат. Ако обърнете погледа си към небето, и там ще намерите много души, които също така могат да ви обичат. Мнозина казват: Моят живот е безсмислен, няма кой да ме обича. Как може животът на едно същество да е безсмислен? Този живот ви е даден от Бога. Достатъчно е да отправите своето радио към небето или към пространството и ще намерите хиляди същества, кои-

то могат да ви отговорят. И днес Христос се чуди на съвременните хора, че не им идва на ума да отправят своето радио към невидимия свят, а се обезсърчават, отчайват се и казват, че животът им няма смисъл, че няма кой да ги разбира. Питам: Вие, които искате от другите хора да ви разбират, разбрахте ли Господа? Вие разбрахте ли ангелите и светиите? Ако вие не сте разбрали нито Господа, нито ангелите, нито светиите, как искате другите хора да ви разберат? Казвате: Ама ние сме повярвали вече в Господа. – Аз не правя въпрос за това. – Ние сме християни, благородни хора сме. – И по това не правя никакъв въпрос. Едно ви недостига още: да се почудите на себе си, че от толкова хиляди години живеете на земята и още не можете да повярвате. Аз наблюдавам как съмнението си пробива път между младото поколение и ги прави преждевременно стари. Дойде някое малко дете при мене и ме гледа изпитателно дали искрено говоря Истината, или не. Дядо му го е научил да не вярва и да се съмнява и то преждевременно е остаряло. Често съм правил следния опит с малките деца. Дойде при мене детето, гледа ме изпитателно, със съмнение, защото дядо му е в него. Аз се приближа към него, помилвам го няколко пъти по главата и му казвам: „Слушай, сега ще ти говоря братски. Не се съмнявай в мене, и ние ще се разберем.“ Като се освободи от влиянието на дядо си, то започва да ме гледа с доверие и да ме слуша. Аз продължавам да му говоря: „Слушай ме, аз говоря Истината, която ще провериш лесно; ти ще опиташ и моето учение, ще опиташ учението и на дядо си.“ – „Как ще ги опитам?“ – „При моето учение винаги ще имаш топла чорбича, а при учението на дядо си – студена чорбича; при моето учение винаги ще имаш топъл хлебец, току-що излязъл от фурната, а при учението на дядо си ще имаш мухлясал хлебец.“ Моето учение прави хората честни, достойни, без никакви хитрини. Дойде някой при мене, иска да му направя някаква

услуга, да му помогна с нещо. Аз се замисля. — „Какво мислиш?“ — Аз се вдълбоча в себе си и мислено се обръщам към Господа, да ми каже по какъв начин да направя добро на този човек. За мене не е мъчно да му дам една сума от сто, двеста, триста или хиляда лева, но дали това е доброто, от което се нуждае неговата душа? Важно е така да му направя добро, че с нищо да не уроня неговото честолубие. Като дойде при мене някой честен и крайно честолубив човек, ще му кажа: „На еди-кое си място в гората има един камък. Вдигни камъка, измери от него около дваисет метра разстояние на изток и започни там да копаеш. Като копаеш известно време, ще намериш в земята заровено гърне със злато. Извади гърнето, вземи колкото злато ти трябва и след това по същия начин зарови гърнето. На същото място има и друго гърне, което по никой начин няма да пипаш.“ Този човек ми благодари и отива на определеното място в гората, да си вземе малко злато и да посрещне нуждите в живота си. Няма защо да благодари на мене. Тези пари са на един човек, който е заминал за онзи свят преди стотина години, но понеже се чувства вързан с тези пари, иска да се освободи от тях, като помага на бедни, нуждаещи се хора. Ти ще му благодариш и ще се помолиш за него.

Казвате: Защо ни залъгва този човек с тия пари? — Това е само за изяснение на мисълта ми. Гърнето е във вас. Всеки човек има известно количество злато в себе си. И той външно може да бъде толкова богат, колкото органическо злато има в кръвта си. Има хора, които и да придобият богатства, пак ще осиромашеят. Един американец, беден говедар, получава съобщение някъде от Америка, че вуйчо му, голям милионер, умрял и му оставил наследство шест милиона долара. Той отишъл да получи наследството си и веднага ударил на разкошен живот: напуснал селото си, напуснал работата си и започнал наляво-надясно да дава угощения, вечери, веселби. Прекарвал времето си в ядене

и пиене и след шест месеца само провалил всичкото си богатство, като останал пак беден говедар, какъвто бил по-рано.

Някой казва: Аз искам да бъда богат. – Като американския говедар ли? – Искам да съм учен. – Като американския говедар ли? Богатството има смисъл, ако то може да освободи човека от всички негови пороци и заблуждения и по този начин да отвори душата му като извор, който постоянно блика и раздава от своето богатство на всички. Богатият човек трябва да бъде безкористен като планински извор. Тогава всеки жаден пътник ще уталож жаждата си от неговата чиста, кристална вода. Водата на този извор представлява Божественото, което трябва да се прояви във всеки човек.

И тъй, от всички хора сега се изисква абсолютна вяра! Мъчнотиите в живота са малки, но необходими спънки, да покажат доколко вярата на всеки е заякнала. Заболи ви крак например. Не викайте лекар, опитайте да си помогнете сами. Ако не можете сами да си помогнете, обърнете погледа си нагоре, към истинския лекар, и Той ще ви помогне. Хване ви ревматизъм. Вие ще му кажете: Аз ще ти дам едно угощение за добре дошъл, но след това ще бъдеш тъй добър да напуснеш тялото ми. Тук не ти е мястото. Кажете ли на ревматизма си така, ще видите, че той в скоро време ще излезе вън от организма ви. Заболи ви глава, пак ще кажете: Според вярата, която имам, искам да престанат болките в главата ми. Като правите тези опити, така само ще познаете доколко вашата вяра е силна. Когато новото учение се възприеме от всички хора, лекарите, свещениците, проповедниците ще се пенсионират от старата работа и ще им се даде нова работа: лекуване по новия начин, свещенодействие по новия начин, проповядване – по новия начин. Кой е този нов начин? Начинът на Любовта. Когато казваме, че човек трябва да работи с Любов, а не с пари, ние

подразбираме, че в него не трябва да съществува желанието да му се плаща. Той трябва да работи с любов, а как ще се възнагради работата му, това за него не е важно. Това е грижа на онези, за които той работи. Който работи за Бога и мисли, че трудът му трябва да се възнагради с пари, той се самоунижава. Ако някой лекар лекува в името на Бога, от него трябва да излиза голяма сила. Казва се в Писанието, че една болна жена се докоснала до дрехата на Христа и усетила да излиза от Него голяма сила. С колко лева може да се заплати тази сила? Тя струва много. Следователно, ако болният мисли, че се е изплатил напълно, като даде сто, сто и петдесет или двеста лева на такъв лекар, той се самоизлъгва. Като оздравее, болният трябва да каже на лекаря: „Братко, благодаря ти, че ме излекува. Приеми от мене това малко възнаграждение, което едва ще посрещне разноските, които си направил за мене, ти идеше отдалеч да ме лекуваш. Обаче аз ще ти бъда признателен и ще вървя по твоя път, ще служа на Бога и на ближните си с любов.“ Така ще постъпи всеки, който иска да върви в пътя на Любовта.

Казвате: Ние можем да живеем и без пари. Да живеем без пари, подразбира да имаме знания, да знаем изкуства, да имаме добри и правилни отношения с хората, да сме готови на разумни жертви. Започне ли човек да свири на цигулка и след няколко часа се умори, той трябва да си почине. Как? Като смени свиренето с нещо по-лесно. Той ще започне да пее, ще се прояви и като добър певец. Щом се умори да пее, ще започне да проповядва. Ако се умори и като проповедник, ще отиде между бедните, страдащите хора, да прави добрини. Умори ли се и от тази работа, ще вземе една мотика и ще отиде на нивата да копае или да насади няколко плодни дръвчета. Значи, човек трябва да раз-нообразява работата си, да прави диверсия, тоест да преминава от една работа в друга, и по този начин да си почива.

При сегашните условия ние не трябва да изкореняваме старите дървета, но да ги присаждаме с нови, облагородени присадки. Ние не трябва да разрушаваме старата си къща, докато не направим нова, по-хубава и по-солидна. Някой казва: Моята колиба е стара, ще я разруша. Докато не си съградиш нова, поне десет пъти по-хубава от старата, не напушай старата. Поживей си още малко време в нея! Същото се отнася и до вярата. Докато не си създадете нова вяра и не уякнете в нея, дръжте старата. Всеки ден присаждайте на нея нещо ново и отглеждайте грижливо тези присадки, докато те заякнат и могат да издържат на всички бури и ветрове. Когато Христос дойде на земята, Той донесе нещо ново и в науката, и в религията, и в изкуствата, което и досега продължава да се разработва, докато дойде един ден всичко да се приложи в целокупния живот.

Казвам: Божественото учение изисква вяра, която да произтича от закона на Любовта. Когато обичаме Бога, ние имаме абсолютна вяра. Поколебае ли се Любовта ни, и вярата ни се колебава. Христос се чудеше за неверството на хората. Неверството показва колко е любовта на хората. Любовта на съвременните хора е много малка. Днес синът не е благодарен от бащата и бащата не е благодарен от сина; дъщерята не е благодарна от майката и майката не е благодарна от дъщерята. Учителят не е благодарен от учениците си и учениците не са благодарни от учителя си. Управляващите не са доволни от подчинените си и подчинените не са доволни от управляващите. В целия свят съществува недоволство. В умовете на всички хора има голямо брожение. Те нямат тази тъй необходима за живота абсолютна вяра. Защо? Защото Любов нямат. Хората още не са възприели и приложили в живота си Божията Любов. Навсякъде в света съществува насилие. Насилието е закон на ада. Небето се управлява от закона на Любовта, на Мъдростта и на Истината, а

светът, адът – от два закона: закона на страха и закона на наказанието. Грешникът се плаши само от тези два закона. Плаши ли се човек от тези закони, той е в ада. Искан ли той да излезе от ада, нека се подчини на трите основни закона, които управляват небето, тоест възвишения и разумен свят. Тези закони ще освободят човека от робство, ще внесат в него абсолютна чистота и невинност, ще го направят пъргав като дете, светъл като ангел. Всички можем да бъдем млади.

И тъй, днес пожелавам на всички да станат млади, да хвърлят старите си дрехи, да хвърлят мустаците и брадите си, коренно да се видоизменят. Телата ви да станат пластични и вътрешно красиви, като на малки деца. Постигне ли се това, нека дойде другото учудване – как станаха тия хора толкова красиви? И тогава ние ще отговорим: Всеки, който служи на Любовта, на Мъдростта, на Истината и на Доброто, може да стане външно и вътрешно красив, да се подмлади, да заживее чист и свят живот.

6 февруари 1927 г., София

Новата земя

*Понеже, ето, нови небеса създавам
и нова земя.*

Исаия 65:17

И видях ново небе и нова земя.

Откровение 21:1

Исаия казва: „Понеже, ето, нови небеса създавам и нова земя“. В този стих Исаия говори за създаването на бъдещия свят. Иоан пък в Откровението казва: „И видях ново небе и нова земя“. Значи, той говори за създаването на света като свършен факт.

Небето и земята са два полюса, които представляват великото в света. С тези два полюса започват всички алхимици. Ако човек не разбира великите закони на небето и на земята, той не може да бъде алхимик. Ако ученият не разбира какво нещо е небето и земята, той не може да бъде учен. Ако поетът не разбира какво нещо е небето и земята, той не може да бъде поет. Ако художникът не разбира какво нещо е небето и земята, той не може да бъде художник. Като казваме, че човек, който не разбира какво нещо е небе и земя, не може да бъде нито учен, нито поет, нито художник, ние разбираме, че той не може да твори. Ние взимаме думите „земя“ и „небе“ в техния най-висок смисъл.

Много хора имат схващания, разбирания по известни въпроси като децата; тия разбирания ние наричаме детински. В Библията например се казва: „И направи Господ човека по образ и подобие свое. Направи Господ света“. – Това е детинско разбиране. Хората могат да правят много неща; например те могат да направят някоя картина или някаква книга и т.н. Обаче за Бога не може да се каже, че Той прави не-

щата, както човек ги прави. Не може да се каже, че Господ е направил света или че Господ е направил човека. Преди всичко Божественият свят съществува вечно. Ако е въпрос за правене, могат да се направят четирите свята, които се проявяват последователно. Тези светове наричат светове на промени. В един от тези светове се проявява законът на инволюцията, а в друг пък се проявява законът на еволюцията. Трите Божествени свята – на Любовта, на Мъдростта и на Истината – съществуват вечно. Те нито се променят, нито се изменят. Световите, които се променят, се отразяват в Божествения свят. В това има голяма красота. И наистина красиво е, когато виждаме в човека нещо възвишено и благородно! Когато слушаме музика или когато четем някои хубави произведения, или когато гледаме една художествена картина, ние се възхищаваме, но всъщност и музиката, и поезията, и изкуството не съществуват на земята. Те са отражение на Божествения свят. Само там има музика, поезия, изкуство и наука. Следователно човек може да бъде дотолкова музикант, поет, художник или учен, доколкото той е във връзка с Божествения свят. Никой не може да влезе в Божествения свят по някаква привилегия. Който иска да влезе в Божествения свят, той трябва да бъде герой в пълния смисъл на думата: да бъде абсолютно свършен, да притежава качествата на Духа. Човек, който влиза в Божествения свят, не може да говори за слабости или че това не може да направи, онова не може да направи. Не, човек всичко може да направи, но във време и пространство. Когато някой каже, че не може да направи това или онова, той подразбира, че в момента не може да го направи. В съвременната наука, философия, музика, поезия, изкуство има по една вътрешна слабост, която ние наричаме проказа. И те трябва да се очистят, да се освободят от тази проказа.

Ще приведа пример за един прокажен, който живял във времето на Христа. Този прокажен се наричал Хазардан. Един ден той заспал под една смоковница. Същия ден Христос, като размишлявал върху спасението на човечеството, върху страданията и изпитанията, които ще дойдат в бъдеще поради неразбиране на Неговото учение, излязъл от Йерусалим и тръгнал по посока към този прокажен. Като се поуморил малко, Той седнал да си почине под същата смоковница, дето прокаженият заспал, но Христос не го забелязал и продължил размишленията си. В това време няколко сълзи бликнали от очите на Христа и паднали върху прокажения. Той усетил, че нещо капнало върху него и веднага се събудил. Като видял човек до себе си, запитал го: „Човече, защо плачеш? Погледни на мене, какъв съм окъсан и парцалив, при това и прокажен и пак не плача. Ти си здрав, добре облечен, от нищо не страдаш, защо плачеш?“ Христос веднага съблякъл дрехите си и ги дал на прокажения, а сам Той облякъл дрехите на прокажения. „Чудно нещо, си казал прокаженият, какъв неразумен човек! Облича моите дрехи и отива с тях между хората, да разнася проказата, пък и сам да се зарази.“ Христос се върнал пак в Йерусалим, между учениците си. Като Го видели с такива окъсани дрехи, те си казали: „Ето нашият Учител пак е срещнал някой беден и му дал дрехите си, а облякъл неговите скъсани.“ Веднага донесли нови дрехи на Христа, за да хвърли скъсаните. Прокаженият, като облякъл дрехите на Христа, оздравял и могъл вече свободно да влезе в града. Тук той пак срещнал Христа, но вече с нови чисти дрехи и си казал: „Навярно този човек трябва да е някой богаташ, който раздава своите дрехи на бедни хора, а след това си купува нови и се преоблича. По този начин може би той иска да се прочуе.“

Питам: Права ли е философията на този прокажен човек? Не е права. Обаче такава е философията и на

много от съвременните хора. Каквото добро и да им направите, те все ще му турят някаква качулка. И най-хубавото чувство да отправите към някого, той пак ще си го обясни посвоему, все ще му тури някаква качулка. Аз взимам тази качулка в добър смисъл и я уподобявам на качулката в пауна. Обаче колкото малка да е, щом влезе в човека, тя произвежда обратен резултат. Там тя внася вкисване, изопачаване на човешкия ум.

Казвам: Новото небе и новата земя, които се създават сега, се отнасят до човека. Под думата „небе“ разбираме красивото, разумното начало в човека. В Божествения свят са вложени опитностите на всички вселени, които са съществували някога и които ще съществуват за в бъдеще. Който иска да види учени хора, той трябва да отиде в Божествения свят, тоест в света на новото небе. И за новото небе има велик ден, когато и то се пременява, облича се в нови дрехи. Другите светове се променят и изменят, а новото небе, тоест Божественото небе, се само проявява. Живо е това небе! Праговете на новото небе мислят по-правилно от най-видните философи на земята. Прозорците на новото небе съчиняват по-хубави стихотворения от тези на нашите най-добри поети. Дърветата на Божествения свят, с шумоленето на своите листа, произвеждат по-хубава музика от тази на най-видните съвременни музиканти. Ако листата на дърветата свирят по-хубаво и от най-великите музиканти на земята, може да си представите какви ще бъдат живите музиканти на новото небе! Ако слушате да свирят тия велики музиканти, по никой начин вие не бихте желали да се върнете на земята.

Някой казва: това са приказки от хиляда и една нощ. Човек трябва да благодари, че има приказки от хиляда и една нощ. Животът е красив, докато в него има поезия, докато има приказки от хиляда и една нощ. Дойдем ли до материалистическия живот, който се изразява във форми, той представлява живот на

смъртта. Това, което не е оформено, то представлява живот на безсмъртието. С други думи казано: всичко, което няма тежест, съставлява предмет на Божествения свят. Когато някоя велика идея от Божествения свят стигне до вас, тя ще се яви във форма на ангел, но всъщност още не е ангел. Казвате: Тази мисъл е отвлечена, тя не е реална. Казвам: Всички неща, които са близо до вас и до разбиранията ви, вие наричате реални, а ние ги наричаме сенки на живота. Ние наричаме реални неща тези, с които можем да се разговаряме. Между реалността и отражението на нещата има разлика. В отражението човек чува само себе си, а в реалността той води разумен разговор. Зададе ли въпрос, ще получи веднага отговор.

Това положение мяза на музиката, която изпълняват особени източни музиканти. Те свирят на инструменти, наречени сазове, които имат по 12 струни. Нареждат се обикновено 12 души музиканти в четири групи, по трима души в група, и започват да свирят. Публиката седи на ниски дивани и музикантите започват концерта, като едновременно свирят, пеят и съчиняват. Те са добри поети. Най-напред започва да свири и пее едната група, а другите слушат. Като свършат те, започва втората група; тя отговаря на първата, а другите слушат. Така се изреждат всичките четири групи последователно. В тази музика има запитвания и отговори: едните задават въпроси върху смисъла на живота, а другите им дават обяснения. Една от групите например запитва какъв е смисълът на страданията, а друга им отговаря, че всяко страдание носи добро за човека. Публиката, сред която има и млади, и стари, ги слуша с благоговение, без да ръкопляска. Старците си гладят само брадите и благодарят на Бога, че има такива велики виртуози, които изливат живота в музика и в поезия. Съвременните артисти или свирят, или пеят, а източните музиканти едновременно и пеят, и свирят. Изкуство е това! Но и тази музика още

не представлява най-великото. Един ден тя ще се преведе в нова, по-съвършена форма от сегашната. Това, което днес имаме, то е само предвкусване от онова, което ще дойде в бъдеще.

Питам: Що е поезия? Що е наука? Ние наричаме истинска поезия тази, която може да трансформира състоянията на човека. Истинска наука наричаме тази, която може да обясни един велик закон, а същевременно дава и начин, по който този закон може да се приложи в живота на човека. Както Божественият Дух борави с висшата математика, така и човешкият дух, и на най-простия човек даже, трябва да борави с тази висша математика и да я приложи в живота си. Обаче човешкото Аз, или развиващата се човешка душа, сега трябва да изучава висшата, Божествената математика. В човека живеят едновременно две същества: едното е родената човешка душа, която трябва да расте и да се развива едновременно в четирите променливи свята, а другото същество е Божественото начало в човека, наречено „небе“. За земята, дето се намират четирите свята, е казано: „И земята беше неустроена и пуста“. Значи, тя трябваше да се устройва. За небето не се казва, че трябва да се устройва. „Земята беше неустроена и пуста, и Дух Божий се носеше над нея.“ – Значи, Духът Божий ръководи човешката душа и работи върху нея. По какъв начин? Като развива Божественото начало в човека. Ако той слуша Божественото в себе си, животът му постоянно ще се подобрява.

Единственото нещо, което ще остане от света, който виждаме около нас, са месецът, звездите и слънцето. Светлината, която иде от слънцето, докато достигне до нас, минава през четири плоскости от различна материя, дето претърпява различни пречупвания. И в нашия организъм става същото: слънчевата светлина преминава през четири плоскости, дето претърпява различни степени на пречупване. Ето защо, когато светлината преминава през материята и се пречупва,

същевременно тя намалява и силата си; за да имаме истинска представа за светлината, ние трябва да превръщаме тия пречупвания. По същия начин и всяка идея, която иде до нас, претърпява тъкмо четири пречупвания, за които говори Исаия. И за да се разбере тази идея, ние трябва да я превърнем в нейното чисто състояние. По какъв начин ще се постигне това? Като я прекараме през нашето сърце, през нашия ум и после през нашия разум, докато най-после стигнем с нея и до Божествения свят и разберем какво представлява този свят. В това превръщане главно участие ще вземе волята.

Казвам: Няма по-хубаво нещо от това, да изучава човек небето. То е запазило своя първичен образ. Да се изучава небето, това не значи, че всичко ще знаем. Ако човек излиза всяка вечер на открито и съзнателно, със свещен трепет в себе си, повдигне очите си към небето и наблюдава звездите около 5–10–15 минути, вдълбочен в себе си, всичките мъчнотии, които го очакват на другия ден, ще се разрешат по Божествен начин. Щом изгрее слънцето, всички мъчнотии ще се разрешат. Защо иде нощта в живота? За да разберем Божествения живот на земята. Защо има ден в живота? За да разберем човешкия живот. Следователно денят и нощта представляват алегии в живота. Слънцето изгрява за хората, а залязва за Бога. Денят иде за хората, а нощта – за Бога. Другояче казано: дните идат за хората, за обикновения живот, а нощите – за Бога, за необикновения живот. Щом изгрее слънцето, всички хора тръгват на работа и никой за никого не мисли; жена, мъж, деца – всеки се залавя за някаква работа. През деня всички хора се разпръсват като пилци, а вечер се прибират. Значи, хората се плашат от нощта, затова се прибират по домовете си. Обаче нощта крие в себе си Любовта, Мъдростта, Истината – изобщо всички опитности на живота. Що е нощта? – Денят на Бога. – Що са страданията? – Денят на Бога. Хора-

та мислят, че като дойде Бог, ще бъде ясно и светло. Казано е в Писанието, че когато Бог дойде на земята, ще се явят големи бури и ветрове, ще станат големи наводнения и земетресения, цялата земя ще се разтърси. Частиците на земята, които от хиляди години не са виждали Бога, ще се разиграят, ще се разтърсят. Учените наричат тази игра на земята земетресение. Реките ще започнат да плискат и да излизат от коритата си. Това учените наричат наводнение.

Ще ви приведа действителен случай, станал преди години с един преподавател по геометрия във Варненската гимназия. Той бил много нисък на ръст. Един ден, при някакво тържество, на което присъствал с учениците си, един ученик, който бил един път и половина по-висок от учителя, въодушевен нещо от празника, почнал да ръкопляска, да маха с ръце и да вика: „Ура! Да живее България!“ Във въодушевлението си той не забелязал, че удрял силно върху главата на своя учител. Тъй удрял и ръкопляскал той около 5–10 минути. Най-после учителят го хванал за ръката и го попитал какво има. – „Ура! Да живее България!“ – „Нека живее България, но върху моята глава ли трябва да се стовари всичко?“ – „Извинете ме, господин учителю, без да забележа, без да искам, направих тази голяма грешка.“ Учителят се засмял и му казал: „Няма нищо, но пази се, утре, като те вдигна на урок по геометрия, ако не знаеш урока си, по същия начин аз ще слагам ръцете си върху твоята глава и ще викам „ура“. Тъй щото голямо тържество ще бъде, когато Бог дойде на земята. Върху главите на хората ще има удари, сътресения, докато съзнанието им се пробуди.

Казано е в Писанието: „Бог създаде небето и земята“. Под думата „небе“ се разбира връзката, която съществува, от една страна, между Бога и нас, а от друга страна – между всички души. На тази вътрешна връзка именно се дължи законът на инволюцията и законът на еволюцията. Чрез тези два закона душите прогрес-

сират. Едно от качествата на Бога е, че Той никога не се изменя, а душите постоянно се видоизменят. Нищо лошо няма в това, че душите се променят. Красиво е, когато душата се мени. Когато се променя една душа, само тогава тя придобива нови качества и се развива. Божественият живот непрекъснато се влива в душата. И в това отношение еволюцията и инволюцията не са нищо друго освен вливане и изливане на Божествения Дух в душата. Той трябва да се влива вътре и да се излива навън, за да може душата да придобие онова знание и онази любов, които са необходими за развитието ѝ. За да се пробуди човешката душа, нужни са ѝ скърби, страдания. Дойде ли човек до тия скърби, той трябва да се радва, защото Бог ни посещава само вечер, тоест във време на скърби и страдания. Вечер, когато излезем под открито небе, наоколо ни е само мрак, тъмнина, но погледнем ли към небето, ние ще видим безброй звезди, безброй слънца, които изпращат към нас своята светлина. Чрез тях само ние можем да познаем и разберем истинската поезия, истинската музика и красота в живота. И колкото по-често човек повдига погледа си към небето, толкова по-лесно той ще се издигне над дребнавостите в живота.

Астролозите казват, че звездите разрешават въпроса на живота. И действително така е. Всяка звезда е разумен център, чрез който Господ говори на хората. Той им говори по хиляди начини: на човешки език им говори, те са недоволни; чрез слънцето им говори, пак са недоволни. Хората са доволни от слънцето само сутрин, най-много до обед. Следобед вече те стават недоволни от него и започват да търсят дебела сянка, да се скрият от лъчите му; страх ги е от него, защото то ги боядисва, прави ги черни. Това показва, че и слънцето е нещо недоволно от хората. Защо почерняват хората от слънцето? Слънцето има особено свойство да извлича навън лошите мисли и желания на хората, вследствие на което те почерняват. Ако искате да по-

знаете какъв е човек, поставете го на прякото влияние на слънцето. Ако той почернее напълно, значи в неговите мисли и желания има нещо нездравословно; ако пък никак не почернее, и това не е добре. Туй показва, че този човек не е здрав и слънцето не е в сила да го лекува. Все трябва да стане поне малко изгаряне на кожата. Обаче има начин, когато човек може да не почернява от слънцето. Какъв е този начин? Да преобрази своите мисли и желания в добри. Някой казва: Аз бих преобразил своите мисли и желания, ако се заема с изучаване на небето, но затова ми е нужна зрителна тръба. В човешкия мозък има такава тръба и с нея човек може да наблюдава всички звезди, да види как живеят съществата там. Колко ще струва днес един голям телескоп, с който да наблюдават най-далечните звезди от земята? Един съвременен математик, като прави своите изчисления, казва, че за наблюдение на най-отдалечените звезди от земята се изисква телескоп с тръба дълга 25 километра. Представете си какъв трябва да бъде обективът на този телескоп! Да допуснем, че такъв телескоп се намери. След това ще трябва да се търсят хора, които да го местят от едно място на друго. Значи, около такъв телескоп ще бъдат ангажирани много хора. Що се отнася до телескопа в човешкия мозък, той има големина най-много 5 сантиметра и затова всеки лесно може да си служи с него.

Това са проекти за новото небе и за новата земя. Те показват каква е бъдещата култура, която иде вече в света. Когато говорим за бъдещия живот, ние разбираме живот, в който Бог ще се проявява най-много. Ние не говорим за такъв Господ, който се нуждае от нашите молитви. Нима майката се нуждае от молитвите на своето дете, за да го нахрани? Първия ден ще ѝ бъде приятно да го слуша как се моли, но после ще ѝ дотегне и ще му каже: Стига вече! Детето трябва да бъде разумно. Като погледне веднъж майка си, да разбира какво иска тя да му каже. Много от съвременни-

те хора постъпват като неразумните деца. Те отиват при Бога и постоянно викат: Господи, хляб нямаме, пари нямаме. Грешни сме, прости ни! И като не получат, което искат, в тях се заражда недоволство. Не, ние трябва да бъдем хора с будно съзнание, с възвишен и благороден характер и всякога да благодарим на Бога за всичко, което ни е дал в живота. Дойде ли ви някое изпитание, излезте вън, погледнете към небето и се зарадвайте, че на другия ден, след изгряване на слънцето, всички ваши мъчнотии ще бъдат разрешени. Когато Христос се роди, на небето се яви една светла звезда, която разреши един от важните въпроси. Тогава ангели слизаха от небето и пак възлизаха нагоре, като пееха: „Слава на Бога и мир на човеците“. Обаче хората заместиха тази светла звезда с кръст, като на умрял човек.

Днес учените хора казват, че слънцето представлява голяма огнена маса, в която има нажежени и запалени газове, като кислород, водород и ред други елементи. И тези твърдения са верни, но трябва да се знае, че кислородът и всички елементи, които се намират в слънцето, са живи и човек може да се разговаря с тях като с живи, разумни същества. Казва се, че температурата на слънцето е около пет милиона градуса. И пет, и десет, и сто милиона градуса да е температурата му обаче, влезе ли човек в този огън със своите лоши мисли, чувства и желания, всичко ще изгори и той ще се преобрази. Светлината и топлината на физическото слънце не са Божествени, но светлината и топлината на духовното слънце са Божествени. Всеки човек познава кога се явяват в него Божествената светлина и топлина. Когато извършите едно възвишено дело, вие сте доволни от себе си; в този момент ви огрява Божествената светлина. Кога човек прави добро? При какви случаи в живота си той може да прояви Божественото? Когато е най-скръбен. Човек проявява най-големите си добродетели при най-голе-

ми скърби. Когато забогатее и стане щастлив, тогава той проявява най-малките си добродетели.

„И видях ново небе и нова земя.“ Небето подразбира човешкия дух, който трябва да се проявява в свобода и полет нагоре; земята подразбира човешката душа, която трябва да расте в знание и мъдрост. Сега ще приведа един пример за обяснение на вътрешното противоречие, което съществува в живота. Когато Господ създал света, който вече си заминава, изпратил на земята един ангел, наречен Азраил, облечен с много хубава дреха, на която били написани всички най-красиви неща, които могат да се случат в живота на онези души, които вървят по Божия път. Ангелът не знаел колко красива била неговата дреха. Господ го изпратил при един от тогавашните царе, наречен Бетман Халвег, който имал красива дъщеря, наречена Мелита Лебил. Царят бил един от първостепенните адепти по онова време. Той направил на дъщеря си хубава бяла дреха, с много краски и върху влакнцата на дрехата написал миналото на цялото човечество. Дъщеря му не знаела, че има нещо писано върху дрехата ѝ. Той пазел дъщеря си затворена в един хубав парк и не позволявал на никого да се приближава към нея. Обаче ангелът Азраил влязъл в градината и се отправил към царската дъщеря. Като го видяла тъй красив и хубаво облечен, тя се влюбила в него и му казала: „Твоята дреха ми се вижда по-хубава от моята. Хайде да ги разменим!“ Според правилото на ангелите да не отказват никому нищо, той веднага съблякъл дрехата си и я дал на царската дъщеря, а облякъл нейната. След това ангелът излязъл от градината и се върнал на небето при другите ангели. Събрали се ангелите около него, искали да прочетат написаното върху дрехата му, но нищо не могли да прочетат. Царят от своя страна отишъл при дъщеря си и видял, че тя е облечена с някаква нова дреха. Той започнал да се визира, да види какво е написано върху дрехата, но не могъл да чете.

Видял нещо ново написано върху нея, което не може да се чете, както е чел старото. Тъй щото днес и на земята не могат да четат написаното върху дрехата на царската дъщеря, и на небето не могат да четат написаното върху дрехата на ангела.

Казвам: Ангелите не се занимават с човешките грехове и престъпления. Това нещо е свършено скрито за тяхното съзнание. Ангелите не знаят какво нещо е грях или какво е престъпление. Тъй живеят в абсолютна чистота. Зароди ли се у някой ангел желание да разбере какво нещо е престъплението, той веднага иска да го опита, а с това се опорочава. Въз основа на същия закон, когато у някой човек се зароди желание да разбере какво нещо е Добродетелта, той веднага иска да я опита, да заживее в нея. Следователно да пробудиш една душа, значи да предизвикаш в нея желанието да ѝ се говори за Божествения живот, за великото в света, и тя иска да направи опит в това отношение. Направи ли човек и най-малкия опит в това направление, той ще го доведе до Божественото в него.

Питам: Как ще примирите противоречието, в което се намерили ангелите на небето, както и царят, които не могли да четат написаното върху дрехите на ангела и на царската дъщеря? Дрехата на царската дъщеря, с която ангелът се качил на небето, станала причина да слезе Христос с нея на земята, да разбере какво нещо е карма и да понесе кармата на човечеството, да изплати дълговете на хората, и в замяна на тази дреха да даде своята – дрехата на новия живот. Той показал на хората начин, по който могат да помирят Божествения живот с човешкия. Това е великата задача на всеки човек – да помири Божественото в себе си с човешкото. Ето защо съвременните хора трябва да се научат да четат всичко, което е написано по тях. За тази цел трябва да слезе на земята великият Учител, великият Дух и най-после и сам Господ. Много

неща са написани по човека. Има хиромантици, физиогномисти, френолози, които по някои общи черти на ръката, на лицето и на главата на човека могат да определят неговия характер и темперамент, както и неговите способности. Обаче те още не са истински хиромантици, физиогномисти, нито френолози. Истинският хиромантик само по палеца на ръката може да прочете всичко за човека. В горната фаланга на палеца е изразен висшият, Божественият живот на човека, а този живот включва всичко. Това не е алегория, но действителен факт. Затова именно турците наместо да си служат с печат за удостоверение на своята личност, те натопяват палеца си в мастило и го отпечатват върху документа. По чертите и извивките на този пръст може да се познае дали даден човек е лъжец, или искрен, дали е поет, или философ и т.н. Изобщо по този пръст може да се познае целият характер на човека, но за това се изисква голямо умение, тънко разбиране. По лицето на човека пък се правят коментари върху нещата. Вие харесвате например тънките вежди на някого или черните му очи, или червените му устни. Зад тънките вежди или зад черните очи, или зад червените устни на човека се крие по едно благородно качество. Голямо разнообразие има в устните на хората. Те се различават и по форма, и по цвят. Често от устните на някой човек лъха свежест, живот. И затова, когато светията целува, човек възкръсва, но когато грешникът целува, човек умира. Когато ученият слага ръцете си върху главата на някой човек, той става учен; когато простакът слага ръцете си върху главата на някой човек, той става простак. Божественото Божествено ражда, а човешкото – човешко.

Казвате: Да се обичаме! Любовта и обичта в новото небе и новата земя представляват велик закон, който осмисля нещата. Сегашната земя е мъртва по причина на човешките грехове. Следователно и нашата земя трябва да възкръсне, да се съживи. Нейната материя

трябва напълно да се обнови. Когато хората стъпват с краката си по земята, те постоянно я опетняват. Когато един престъпник спре пред някой извор, той веднага пресъхва. След известно време същият извор излиза на друго място. Значи, дето мине престъпникът, все ще причини някаква пакост: или някоя гора ще се запали, или някой извор ще пресъхне, или някое растение ще увехне и т.н. Питам: Ако такъв един учител влезе в някое училище, какво ще стане с училището? И след всичко това хората казват: Ние трябва да се осигурим, не ни трябва нито поезия, нито наука, нито музика. Как може човек да се осигури? Като намери Истината. Истината се заключава в красивото, в благородното, във възвишеното. Истински благороден и възвишен човек е този, който живее в закона на жертвата. Който живее в закона на жертвата, той придобива живота; който живее в егоизма, той придобива смъртта. Който иска да се домогне до Вечния живот, той ще се занимава и с поезия, и с музика, и с наука, и с философия. Поезията запознава човека с висшите светове, с небето; музиката доставя вътрешна наслада на човека и го тонира. Каквато работа и да започва човек, да обмисля някой въпрос, да чете, да пише или да учи нещо, преди всичко той трябва да започва с музика. Музиката е ключ за тониране. Който не е музикант, не може да влезе в Царството Божие. На това основание в Питагоровата школа не са приемали за ученици ония, които не са музиканти. Някой казва: Аз не искам да свиря. Казвам: Който не иска да свири и пее, ще остане за дълго време на земята; такъв човек не може да влезе в Царството Божие. Като говорим, че всеки човек трябва да свири и да пее, ние не разбираме да стане музикант или певец като съвременните музиканти и певци. Ние говорим за музика и за пеене, в които душата се излива. Такива музиканти и певци се срещат много рядко на земята. Те са извънредни таланти, които идат на земята да свирят и пеят

на хората, да ги повдигат и по този начин да изкупят греховете си. Ако те не изпълнят своето предназначение, както трябва, невидимият свят ще ги изпрати отново на земята, но вече като обикновени хора. Дойде ли един велик музикант на земята, той трябва да създава своята мисия, да свири, да работи със своя талант за облагородяване на човечеството. Неговата музика трябва да вдъхва вяра между хората и да ги примирява.

Американец, мой познат, ми разправяше за едно свое силно преживяване, предизвикано от музиката на Камила Русо, ученичка на Паганини. Той разправяше: „Когато слушах Камила Русо да свири „Сънят на живота“, в мене стана цял преврат. От този момент аз бях готов да се примиря с всички хора, да раздам имането си на бедните и да започна чист и свят живот.“ Това значи да свири човек с вдъхновение. Само такава музика може да внесе нови импулси в живота на човека. Без музика животът губи смисъла си и постепенно се изхабява.

„Ще създам нова земя и ново небе.“ Това значи: старата земя и старото небе ще заминат и Господ ще създаде в нас нова земя и ново небе – нов свят. Любовта ще бъде основа на този нов свят. Това е ново не само за хората, но и за всички напреднали същества, както и за ангелите. Сега Любовта влиза в нова фаза и затова, който иска да осмисли своя вътрешен живот, той трябва основно да проучи Любовта. Не проучи ли Любовта, той ще живее в старата земя и в старото небе. Ако слушате един музикант с любов, той ще вдъхне във вас живот и вие вътрешно ще го разберете; не го ли слушате с любов, той ще остане за вас чужд и вие ще долавяте само външната страна на неговото свирене. По същия начин, ако живеете с любов, вие ще чувате навред такава симфония, каквато никога не сте слушали; тогава всички неща, всички явления ще придобият за вас дълбок смисъл.

Казвам: Ние трябва да пожелаем да познаем Бога,

Който всеки момент ни се открива. У нас трябва да се събуди свещен трепет към Него като към наш Баща и да вършим всичко заради Него с радост и веселие. Дали ще работим с пари, или без пари, това не е важно; служим ли с любов, парите не опетняват. За нас е важно да вършим всичко с радост и веселие. Някой казва: Колко да ям? – Ако ядеш без любов, и малко, и много да ядеш, това ядене не хваща място, то не е благословено. Ако ядеш с любов, и малко да ядеш, и много да ядеш, това ядене е благословено. Такъв е законът. В любовта няма преяждане, нито преливане. Следователно под думите „любов“, „музика“, „изкуство“, „наука“ се разбират велики дарби на човешката душа; когато се изучат тия дарби вън от човека, ние ще видим, че има нещо по-велико, по-красиво от тях. В този смисъл Бог е дал и на човека богатство, красота и сила. Питам: Какво трябва да правят хората с хубавите дрехи, които Бог им е дал? Мнозина казват: Дотегна ми животът, искам да се освободя от него, искам да умра. Казвам: Ако можете да умрете, както праведният умира, вие сте за облажаване; обаче ако умираете като грешник, вие сте за съжаление. Друг казва: Аз искам да живея. – Ако живеете, както праведният живее, разбирам; ако живеете като грешник, вие сте за съжаление. В това отношение, да живее човек или да умира, подразбирам да живее или да умира като праведен, като душа, готова на всякакви жертви за своя брат, и то не само в един момент на живота му, но през всички моменти. Това значи, че в душата на този човек цари великата Божествена Любов, която се изявява всеки момент в неговия живот.

Казвам: Тази е великата философия, която трябва да се приложи в живота. Съвременните хора търсят начини за поправяне на света. Светът всякога може да се оправи. Как? Чрез закона на Любовта. Каквато служба и да заема човек, бил той военен, писател, учител, философ, държавник или свещеник, тури ли в живота си

Любовта като основа, неговата служба е благословена. Ако във всяка служба няма любов, тя е отклонение от правия път на живота. Имаш ли любовта в себе си, и лук да пържиш, все ще научиш нещо; нямаш ли любов в себе си, и в най-големия университет да си, ще изгубиш и това, което знаеш. Много хора, след като свършат няколко факултета, казват: Животът няма смисъл, всичко е празна работа. Те изгубват всякаква вяра и в науката, и в живота – всичко се обезсмисля за тях.

Така е, без Божията Любов животът няма смисъл, няма никаква основа. Обичате ли поне едно лице в света, тогава и знанието, и мъдростта, и поезията, и изкуството, и науката, и философията придобиват смисъл. Кое е това лице, което трябва да обичате? Някое лице на земята ли? Човек ли трябва да обичате? Не, хората на земята са само сенки, отражения. Вие трябва да намерите душата на този, когото обичате. Наистина душата живее в тялото на човека, но заради нея ще обичате и човека. Душата има Божествен произход. В нея Бог живее. Намерите ли душата на човека, вие ще бъдете готови на всякакви жертви; Божественият закон гласи: обичате ли една душа, вие ще обичате и всички останали. Обаче на земята този закон се прилага в съвършено обратен смисъл: щом обикнете една душа, вие се затваряте в себе си и не може да обичате останалите души. Вследствие на това задържане на Любовта във вас раждат се ред противоречия и разрушения. И смъртта е резултат от неправилното приложение на Любовта. Който не люби, той непременно ще умре. Казано е в Писанието: „В който ден ядеш от Дървото на познание доброто и злото, ти непременно ще умреш.“ То значи: който ден се откажеш от живота и престанеш да живееш съобразно Божията Любов, ти ще влезеш във вечните противоречия, дето всичко се обезсмисля. В този живот човек постоянно губи, докато най-после се превърне в животно. Питам: Защо

идват хората на земята? Знаят ли какво е написано на техните дрехи? Не знаят. Те промениха дрехите си и сега отново трябва да учат Божествения език.

Сега ще ви дам едно правило, което ще ви помага при всички трудности и мъчности в живота. Нападне ли ви някаква неприятна мисъл или чувство, попейте им или им посвирете и наблюдавайте какъв резултат ще имате. Всяка неприятна мисъл, която достига до вашия ум, не е нищо друго освен една странстваща душа, която е грешила на земята, та не е могла да завърши развитието си и сега не може да си намери място. Изпейте ѝ една песен и кажете: Не бой се, и твоята работа ще се уреди! Тъй щото всички тъжни мисли, които ви нападат, това са такива именно скръбни души, които седят вързани между физическия и астралния свят и не могат да се развиват. Дойде ли такава една душа при вас и ви се оплаче от положението, обърнете ѝ малко внимание, изпейте ѝ нещо. Ако не влезете в положението ѝ, тя ще ви каже няколко тежки думи, каквито от никого не сте чували. В това отношение младите започват добре своя живот – с хора, с музика и с песни. На стари години обаче престават хората, престават песните и хората казват: Остаряхме вече, не ни се играе и пее. Каква е тази философия? Не само на млади години, но и 120-годишни да сте, пак играйте и пейте. Такъв е Божественият закон. Сега човек, като остарее, казва: Като бях млад, играх и пях, но за моите години е срамно да пея и да играя. Този човек мисли, че не е благочестиво да играе и да пее сега. Ако той на млади години е играл и пял от любов, това е било от Бога. Ако и сега, на стари години, пак играе и пее от любов, и то е пак от Бога. Вие казвате: Стар човек съм вече, какво ще кажат хората, като видят, че съм се разиграл и разпял? Съвременните хора остаряват от такива мисли; от думите и мнението на кои хора се безпокоите вие? От тези хора, които не разбират живота нито на земята, нито

на небето и са обезсмислили всичко, от тях ли се смущавате? Аз бих взел във внимание думите и мнението и на такъв човек, но най-напред ще го изпитам, като му кажа: Братко, дай ми двайсет хиляди лева назаем! Кажете ли ми, че иска полица, аз не приемам никакъв съвет от него. Ние не можем да приемаме съветите на хора, които нямат вяра в нас. Който има вяра в нас, ние ще изслушаме неговите съвети, неговото мнение по известен въпрос. Такива са съществата от духовния свят. И сегашният свят е на мястото си, но само едно качество още му липсва, за да се изправи. Ще кажете: Кое е това качество? Питам: Каква е разликата между мъртвия и живия човек? Мъртвият няма топлина. Внесете топлина в мъртвия човек, и той ще възкръсне и ще почне да се движи и да говори. Що е топлината? Божествената Любов. Следователно душите се различават една от друга по степента на Божествената Любов, тоест по степента на своята топлина. Значи, дето Божията Любов цари, хората са живи.

„И ще създам нова земя и ново небе.“ Основата на новата земя и на новото небе е Любовта. Искате ли да придобиете тази Любов, наблюдавайте небето и отпращайте към Бога по една малка молитва. Каквото и да е времето въвн, излизайте вечер да наблюдавате небето. Не вършете това по буква, но от любов. Погледнете към небето и отправете към Бога една малка молитва, от няколко думи само, но нека тя бъде пропита от любов. Кажете си: Господи, ние Ти благодарим за хубавия живот, Който си ни дал. Ние Ти благодарим за този свят, който си създал. Ние искаме да живеем по новия начин, по закона на Любовта, която си внесъл в душите ни. Нека Твоята светлина озари умовете ни, да разрешим въпросите, които седят пред вратата на нашата душа!

13 февруари 1927 г., София

Праведният

Праведният чрез вярата ще бъде жив.

Римляни 1:17

„Праведният чрез вярата ще бъде жив.“ – Това е едно от важните изречения на Свещеното писание. Върху него са говорили много проповедници от старите времена; върху него говорят много проповедници и от новите, от сегашните времена. Думата „праведен“ може да се вземе в широк смисъл, а може да се вземе и в тесен смисъл. Думата „вяра“ пък често се употребява в смисъл на вярвания. Обаче казано е, че праведният чрез вярата ще бъде жив, а не чрез вярванията. Ако съвременните хора разбираха дълбокия смисъл на живота, тогава нямаше защо да бъдат праведни; тогава нямаше да се говори нито за Правда, нито за вяра. Животът щеше да тече и да се развива правилно. Нима вълците и лисиците, които нямат понятие за Правдата, за вярата, не живеят? Вълците нямат нито храмове, нито владици и папи, нито свещеници и проповедници и въпреки това живеят самостоятелно.

Някой казва: Без религия не може да се живее. Аз пък казвам: Може да се живее без религия. Когато се казва, че не може да се живее без нещо, това подразбира, че при известни условия само не може да се живее. „Може“ и „не може“ са относителни положения. Ако религията представя система, която държи нещата в известен ред и порядък, то е едно нещо; ако религията представя законност, Правда във висшия живот, това е друго нещо. Обаче що се отнася до нашите мисли и идеи, до нашия ред и порядък в света, тия неща не могат да бъдат вечни. Само Бог е вечен. Когато философите говорят за вечните неща, за вечността, тази идея у тях е съвсем неопределена. Човешките мисли

ните могат, нито трябва да бъдат вечни, защото вечните неща са неопределени, а определените неща са конечни и гранични. Ако на един съвременен човек се даде безконечен, вечен живот, какво ще придобие той от него? Когато се говори за безконечност, това понятие се свързва с физическия живот, защото той продължава във вечността.

Сега аз се спирам върху думата „праведен“. Вълкът не може да бъде праведен, защото няма тези качества, които се изискват от праведния или които Правдата изисква. И овцата не може да бъде праведна, защото няма тези качества, които се изискват от праведния или които изисква Правдата. Праведните хора трябва сега да се създадат! В този смисъл именно праведният чрез вярата ще бъде жив. Това не подразбира, че в света няма Правда. Има Правда в света, но в прочетения стих се говори за някаква специфична Правда, която се отнася към Вечния живот. За тази Правда се изисква и съответстваща вяра, а не вяра на обикновените хора. Днес кой няма вяра? Съвременните духовни хора са толкова вярващи, че отиват дори до суеверие. И най-ученият човек, ако се намира в затруднено материално положение, може да се убеди, че на известно място, още от турско време, има заровена тенекия със злато. И този учен човек, който е свършил два факултета, ще остави всичката си работа и ще дойде заедно с вас да копае пари. Ако види, че няма никаква тенекия с пари, той няма да се усъмни в истинността на вашите думи, но ще каже: Навярно друг някой е дохождал преди мене и е изкопал парите. Често учените хора са много суеверни. Обаче вярата, за която се говори в цитирания стих, не се отнася за преходните неща в този свят. Има специфична правда, която се занимава само с материални работи; има специфична вяра, която се занимава само с материални работи. Има специфична Правда, която се занимава само с духовни работи; има специфична вяра, която се занимава само с духовни

работи. Има специфична Правда, която се занимава само с Божествени идеи; има специфична вяра, която се занимава само с Божествени идеи. Тъй щото всеки човек трябва да премине през тези три гами на правдата и на вярата.

Някой казва: Аз имам вяра. – Каква вяра имаш? Ако имаш вяра на материята, тя включва в себе си всичко видимо и осезаемо, всичко живо и мъртво. Някои хора вярват в света, а не вярват в Бога. Такива хора по отношение на света са праведни и вярващи, а по отношение на Бога са несправедливи и неверници. Друг някой казва: Аз поддържам висшата Правда и вярвам в Бога. Такъв човек по отношение на света е несправедлив и безверник, а по отношение на Бога е праведен и вярващ. Въз основа на този закон ние можем да си обясним психологически защо като тръгне някой човек в Божия път, колкото и да е учен, хората го оплюват и наричат извешан. Вземете пример с Толстой, който беше такъв виден писател и щом изнесе своите убеждения пред света, всички казаха: Чудно нещо, Толстой, който беше толкова умен и интелигентен човек, като остаря, започна да оглушава и да вярва в такива неопределени неща! Толстой им отговори: Аз живях вече по правдата и вярата на света, тоест по материалната правда и вяра, опитах ги и знаех какво носят те за човека. След това живях по правдата и вярата на духовния свят, и тях опитах, но и те оставят човека обиден, несправедлив и наскърбен. И най-после аз пожелах да живея според Правдата и вярата на Божествения свят. Казвам: Сега именно трябва да се внесат Божествената Правда и вяра в света. Божествената Правда иде за пръв път на земята. Колкото хора досега са се опитвали да внесат Божествената Правда и Любов в света, всички са били разпъвани. Това виждаме в историята на развитието на човечеството. Сега обаче светът ще бъде разпнат, а Божествената Правда, Божествената вяра и Любов ще се въдворят.

Сега ще приведа един малък разказ из индуския живот. Знаменитият поет и мистик Толсида, вглъбен в своите размишления, тръгва един ден по течението на река Ганг да разреши важен житейски въпрос. Увлечен в своите мисли, той дохожда до мястото, дето индусите изгарят своите покойници. До тялото на един мъж покойник той вижда жена от високо произхождение, добре облечена и наредена. Като вижда поета с изглед на светия, жената става от мястото си, приближава се към него и му казва: „Учителю, позволи ми да придружа мъжа си до небето!“ Учителят поет я поглежда и запитва: „Дъще, защо искаш да напуснеш земята и да отидеш на небето? Рано е още за тебе, толкова повече, че не те викат оттам.“ Тя му отговорила: „Аз не се интересувам толкова за небето и за живота там, но искам да отида при мъжа си и да остана при него.“ Значи, тази жена не се интересува от небето, но тя не искала да се разделя от мъжа си. Мнозина запитват: Има ли мъже и жени на небето? Казвам: Тия хора, които задават такъв въпрос, не се интересуват изобщо от небето, дето има възвишен живот, но се интересуват от това небе, дето е техният мъж или тяхната жена. Значи, дето е техният мъж или жена, там е небето, там има и рай; дето не е мъжът или жената, там няма небе, няма рай. Дето има пари, там е небето, там е раят; дето няма пари, там няма небе, няма рай. Дето е службата на човека, там е небето, там е раят; дето няма служба, там няма небе, няма и рай. Изобщо, дето няма мъже и жени, дето няма пари и служба, там няма небе, няма рай, няма никаква вяра, никаква Правда.

Често хората се запитват едни други: Ти от коя вяра си – от православната, евангелската или от католическата? Казвам: В света има три вида православни, три вида евангелисти и три вида католици. Към първата категория се отнасят вярващите в парите, към втората категория – вярващите в службите, но от третата категория малко хора има. Към тази категория

спадат вярващите в Бога. Веднага ще запитате: Тогава какво нещо е Бог? Ако ви кажа, че Бог има три лица, това е материален Бог. Това е определение за Бога по отношение на материалния свят, даже и по отношение на духовния свят, но не и по отношение на Божествения свят. Дойдем ли до стиха, че праведният чрез вярата ще бъде жив, ние си представяме Бога без лице, за да не се опетнява. Всяко нещо, което има лице, се опетнява. Мислите ли, че лицето на Христа днес не е опетнено? Мислите ли, че майка, която е родила две-три деца, не е опетнена? Мислите ли, че храната, която влиза в устата и оттам през цялата пищеварителна система, не е опетнена? Всяко нещо, което се е проявило и се проявява на физическия свят, е опетнено. Когато храната влезе в стомаха, езикът, външният инспектор, погледне към нея и казва: Добро е това нещо, може да се приеме. Това значи: Добър е този законопроект, той може да се приложи. Обаче, когато храната слезе в стомаха, в долната камара, дето са депутатите, всички заедно, начело с председателя на камарата, казват: Не може да се приложи този законопроект, мястото му не е тука! Скоро да се изхвърли навън! След дълго разглеждане и разискване върху законопроекта, одобрен от първата комисия, излиза решение на долната камара: Законопроектът не се одобрява и се изхвърля навън.

Някои казват: Трябва да се говори по-меко на хората, за да не се породи някакво недоволство между тях. Често недоволството се поражда от храната. Кой съвременен човек, като седне пред трапезата да се храни, се вглъбява в яденето и се разговаря с хляба и с всичко, което е сложено пред него? Той трябва да се поразговори първо с хляба, да разбере какъв човек го е правил, после да провери кой воденичар е млял брашното и по този начин да проследи целия път, през който хлябът е минал. Човек трябва да знае каква храна приема. Жената казва на мъжа си: „Добър

е фурнаджията, от когото взех хляба.“ Фурнаджията е добър, но брашното не е добро. Или воденичарят е добър човек, но селянинът, който е сял и жънал житото, не е добър. Достатъчно е един от тия хора, през които е минал хлябът, да е внесъл нещо лошо от себе си, за да бъде и самият хляб опорочен. Човек трябва да знае Истината, Правдата от единия до другия край на живота. Преди всичко Правдата, Истината трябва да имат отношения към разумния, към реалния живот. Това не значи, че материалният живот не е реален. Напротив, материалният живот е същественият живот за човека. Ако той не може да се справи с тялото си, как ще може да се справи с духовния и с Божествения свят, които не вижда? Физическият, духовният и Божественият живот са степени, фази, през които съзнанието на човека трябва да премине. Ако човек не мине най-напред през материалния живот, а после през Правдата и вярата на духовния живот, как ще разбере той Правдата и вярата на Божествения живот?

„Праведният чрез вярата ще бъде жив.“ Това значи, че праведният е минал вече през фазата на материалния живот, вследствие на което той е господар на тялото си, може да прави с него каквото иска. Той може да обнови тялото си, както иска и когато иска. И на сто и двайсет години да стане, той моментално може да обнови тялото си. За обикновения човек това е чудно, но окултистът, който се занимава със законите на живата природа, разполага с методи и начини, чрез които може да се подмладява. За такива хора ние казваме, че те са два пъти родени. Христос казва: „Ако се не родите от вода и Дух“. Той не говори за обикновеното раждане на хората. „Ако се не родите от вода и Дух“. Роденият от вода и Дух е свободен от всякакъв порок било в тялото си, било в сърцето си, било в ума си, било в душата си или най-после и в духа си. Той е абсолютно чист и съвършен човек.

Днес много от съвременните хора – били те вярва-

щи, учени или философи – мислят, че подобни на тях няма. Ученият мисли, че като неговата научна теория друга няма. Религиозният мисли, че като неговото верую друго няма. Философът мисли, че няма друга като неговата философска система. Обаче не се минават сто години, и ние виждаме, че теорията на учения пропада, веруюто на религиозния човек се замества с друго, философската система на философа се обявява за невалидна. Питам: Могат ли да се считат за прави тия учения, които само в продължение на сто години претърпяват такова крушение? Онази теория или оно-ва учение могат да се нарекат донякъде прави, които са изнесли на плещите си поне шест хиляди годишен живот. Кажете ми поне един философ, теорията на когото да е преживяла шест хиляди години. Има една мисъл, изказана от Хермес, която е преживяла шест хиляди години. Тя е следната: „Както е горе, така е и долу“. Това значи: Какъвто е човек на небето, такъв е и на земята. И обратно: Какъвто е човек на земята, такъв е и на небето. Ако облечете вълка в най-добрата човешка форма, той пак ще си покаже вълчия характер. Българите дълбоко вярват в тази философия. За потвърждение на тази мисъл ще ви приведа следния пример. В древността един царски син се разхождал един ден из града, дето срещнал млада, хубава циганка, която, с дисаги на гърба си, ходила от къща на къща да проси. Като я видял, той я харесал и пожелал да се ожени за нея, и по този начин да я освободи от това тежко положение. И наистина той се оженил за нея и я поставил в положението на царица. Тя имала на разположение и дрехи, и храна, и прислуга, всичко, каквото пожелала. Обаче скоро след оженването си тя почувствала скръб за стария си живот, особено, че не може да проси. Един ден, в отсъствието на мъжа си, тя взела известно количество брашно, което насипала по столовете, и тръгнала от стол на стол да го събира. Така тя поддържала в себе си илюзията, че ходи от

къща на къща да проси. Турила това брашно в дисагите си и направила от него една питка. Като хапнала от питката, тя си казала: Сладка е питката от изпросеното брашно.

Казвам: Не е лесно да се откаже човек от своите стари навици, които носи от миналото. Той носи тия стари навици от хиляди и милиони години на своя живот, така че в един ден не може да се откаже. За да се освободи от миналото си, човек трябва да се ражда и преражда много пъти на земята, което индуистите наричат странстване на душата. Някои философи криво разбират въпроса за слизането на човешкия дух на земята. Един дух сам не може да слезе на земята. Обикновено слизат по няколко заедно, свързани един с друг, във вид на верига. Като дойдат до някое място, едни от тия духове срещат среда, която не могат да преминат, и затова остават на това място. Други пък успяват да преминат тази среда и слизат по-надолу. Като дойдат до тази среда, пак някои от духовете остават на това място, не могат да преминат тази среда, а други я преминават. Така се обяснява слизането на духовете на земята. Значи, духовете слизат винаги групово, и то само до тази среда, която те могат да преодолеят. Има духове, които по никой начин не могат да преминат през гъстата среда и затова остават да живеят в по-рядка среда. По същия начин става и качването, тоест възлизането на душите нагоре, или еволюцията им. Те пак се качват групово, при което едни успяват да преминат по-рядката среда, а други не могат да я преминат. Всяка душа спира там, докдето тя може да преодолее средата, която се изпречва на пътя ѝ. Така се образува непрекъснатата верига от души и духове, които се намират на различна степен на развитие.

Някой казва: Аз мога да се кача или да слеза изведнъж. Така мислят само децата. За децата всяко нещо във всеки случай е възможно, но за мъдреца има

неща, които са верни и възможни само при дадени условия. Мъдрецът знае, че това, което е невъзможно за физическия свят, е възможно за Божествения. Физическият живот се обуславя от Божествения, който трябва да се изучава. Който иска да има цветущо здраве, непременно той трябва да бъде свързан с Бога, да има непрекъснат приток в себе си от Божествена енергия. Ще кажете: Ние можем и без Божественото. – Не е така. Знаете ли каква хармония ще съществува между тялото, сърцето и ума на човека, ако тялото му е свързано с физическия свят, сърцето – с духовния, и умът – с Божествения? Тялото, сърцето и умът на човека представляват три категории сили, които той трябва да владее. Владее ли тия сили, само тогава той може да се нарече истински човек. След ума нагоре идват душата и духът – висшето начало у човека. И затова, когато се говори за красивото в човека, за ангела, който живее в него, ние разбираме неговите копнежи към познаване на своята душа и дух. Дето няма душа, там няма и дух; дето няма дух, там няма и душа. Дето има душа, там има дух; дето има дух, там има и душа. Дух и душа, това са две основни положения на битието. Те не съществуват едно без друго. Те са така свързани, както умът и сърцето. Изключим ли ума от сърцето, имаме безумие; изключим ли сърцето от ума, имаме безчувствие. Например какво ще ни ползва философията без чувство?

Ще кажете: Отмерената, материалистическата философия има смисъл днес. Казвам: В отмерените неща няма живот. Ако математиката на материалния живот, която се занимава само с неорганическа материя, сравните с математиката, която се занимава с величини от човешкия живот, ще видите, че те имат диаметрално противоположни методи. В материалистичната математика всяко нещо е точно измерено. Дето няма живот, там всички неща са точно измерени, прецизни. Колкото по-точно са измерени нещата,

това показва, че там действа материята. Когато материята има предимство над духа, тогава разумността е по-слаба. Когато някой химик изучава отровните, избухливите газове, той трябва да бъде много точен, много прецизен, но когато изучава човека и проявите на неговото сърце, на неговия ум и на неговата воля, той не може да приложи същите правила и методи. Тук вече взима участие законът на свободата.

И тъй, за да може човек да се ползва от законите и правилата на живата математика, най-напред той трябва да е минал през материалистичната математика, после през духовната и най-после през Божествената. Значи, има три вида математики в света, законите и методите на които коренно се различават. И след всичко това вие срещате един духовен човек, който не е проучил още тези математики, но се гордее със своите знания и казва: Знаете ли кой съм аз? Знаете ли, че аз говоря с Господа? – Кой не говори с Господа? И вълкът, и заекът, и малката мушица говорят с Господа, защото и техният живот е произлязъл от Бога. Дето има живот, там е Бог. И в растенията, и в минералите е проникнал Бог. Обаче като говорим за същината на Бога, ние разбираме възвишения, красивия живот, който е проникнал и прониква в човешкото сърце и в човешкия ум. Хубавото и красивото в човека се дължи именно на този възвишен и благороден живот, в който няма смърт, нито разрушения. Някой казва: аз изгубих първата си любов. Казвам: Това, което се губи, което се опорочава, не е Божествено. Божествените неща нито умират, нито се губят, нито се опорочават. Дойде ли Божията Любов у човека, всички противоречия за него изчезват. Човекът на Любовта, като види, че някой вълк яде овца, той ще го помилва и ще му каже: Няма нищо в това, че ядеш овца. Аз нямам право да те съдя, но искам да ти кажа, че не ядеш правилно, музикално. Невидимият свят не съди вълка за това, че изяжда овцата, но че яде неправилно. И

музиканта ще съдят не за това, че не свири, но че не свири правилно. И вас ще съдят не за това, че сте направили някакви погрешки, но че не сте ги направили по всичките правила на музиката. Животът е музика, в която не се позволява никаква дисхармония. Ако някой беден човек открадне един килограм хляб да се нахрани, държавата ще го съди за кражба и ще го постави в затвора. Питам: Де е онова жито, което Бог изпраща с милиони тонове на земята? Бог е определил по колко килограма жито се пада на всеки човек през годината. Получава ли той житото, което му е определено? Не го получава. Де отива то? В хамбарите на търговците, които чакат благоприятни моменти да поскъпне житото и тогава да го продават. След всичко това ние казваме, че имаме държава, която следи за реда и порядъка на страната; от друга страна, ние се хвалим с религия и казваме, че сме християни и вярваме в Христа. Каква е тази държава, която не следи за житото на всеки човек поотделно? Каква е тази религия, която оставя да взимат житото на този или на онзи? Щом е така, ще излезе, че правилото на Хермес – всичко, което е горе, това е и долу – не е вярно.

„Праведният чрез вярата ще бъде жив.“ Божията Правда има предвид не само хората, но и всички живи същества, от най-големите до най-малките. Бог е предвидил храна за всички същества, и то не само за една година, но за през целия им живот. Питам: Кой човек от света е изпратил едно благодарително писмо до Бога за благата, които Той му е дал? Досега аз не съм срещнал нито един човек, който да е благодарил на Бога за всичко, което е получил от Него. Говорил съм и с индуски жреци, и с владци, и със свещеници, но нито един от тях не е изпратил такова благодарително писмо. При това не е достатъчно само да изпратите своето благодарително писмо, но да получите на него обратна разписка, че в невидимия свят действително е получено такова писмо. И след всичко това хората

имат смелостта да разискват кой бил Христос, защо е дошъл на земята и т.н. Казвам: Това, което Христос проповядваше преди две хиляди години, остана неразбрано на времето си. Неговото учение и след две хиляди години пак остана неразбрано. От учението на Христос хората разбраха тъкмо това, което Той не е говорил. Учениците на Христос често Го запитваха: „Защо говориш на тия хора с притчи?“ Христос им отговаряше: „Аз им говоря с притчи, за да не разберат думите ми, та след време да ги изопачат. Аз не мога да дам оръжието си в ръцете на един невежа, който утре ще го обърне против мене. Докато оръжието ми е в ръцете, аз съм силен човек.“ Оръжие назаем не се дава. Ум назаем не се дава. Сърце назаем не се дава. Според Божията Правда пазете ума си неопорочен, никому не го давайте. Той е свещен нож, с който всеки сам трябва да си служи. Докато човек е с ума си, дотогава само той е силен. Въоръжим ли се един ден, ние ще се браним със своя ум и със своето сърце. Имаме ли сърце и ум неопорочени, нямаме нужда от никакви други оръжия. Освен тези две оръжия, на помощ иде и волята на човека. Няма по-страшна бомба от сърцето и по-разрушителна сила от волята, проявени във физическия свят.

Следователно човек трябва да умее правилно да манипулира със силите в своя организъм. За да може да действа правилно с тях, той трябва да придобие Божествената Правда и Божествената вяра. Това значи да придобие човек Божествения живот. Такъв човек никога не се съмнява, никога не се колебае нито в себе си, нито в другите хора. Той знае кога му се говори истината и кога не. Когато някой човек ви говори от гледището на земната правда, той ви казва само една трета от Истината; когато ви говори от гледището на духовната Правда, той ви говори две трети от Истината и най-после, когато ви казва нещо от гледището на Божествената Правда, той ви говори цяла-

та Истина. При Готама⁷ отива един млад човек и му казва: „Учителю, искам да следвам твоето учение, да ми покажеш пътя към великата Истина.“ Учителят му отговорил: „Много искаш, млади човече. Това учение е само за брамините, за великите и благородни души, които имат висок произход. Какъв е твойт произход? Онзи, който иска да намери Истината и да я следва, той трябва да е от царски, а не от цигански произход.“ Мнозина от вас, като чуват тези думи, протестирали в себе си, но и аз повтарям, че може да следва Истината само онзи, в жилите на когото тече царска, а не циганска кръв. Под думите „циганин“, „циганска кръв“, разбирам човек, който се намира в паднало, в греховно състояние.

Сега, като обърнем погледа си към живота на всички хора, млади и стари, виждаме, че всички търсят щастие. Да търсите щастиято, това е добро нещо, но човек не знае какво го очаква утрешния ден. Той не знае какво му носи животът изобщо. Някой казва: Аз не искам да зная своето бъдеще. – Ти можеш да не знаеш своето бъдеще, но непременно трябва да знаеш пътя, по който вървиш. Този път ще те доведе до предназначението, което имаш като човек, като душа, като част от цялото. – Ама аз се числя към еди-коя си църква. – Това още не е гаранция, че ти си намерил своя път. Всички хора имат крака, но това още не е гаранция, че тези крака могат да вървят. Краката на много хора могат да бъдат парализирани. Всички хора имат умове, но това още не е гаранция, че те могат да мислят правилно. Всички хора имат сърца, но това още не е гаранция, че техните сърца чувстват правилно. Питам: Какво ни ползват свещените крака на парализираните хора? Или какво ни ползват свещените умове и сърца на парализираните хора? Какво ни ползват свещените ръце на парализираните хора?

Какво означават краката и ръцете на хората? Краката представляват техните добродетели. За да влезе

човек в Царството Божие, той непременно трябва да има крака, изтъкани от живата материя на добродетелите и да бъдат чисти, свети и непорочни. Ръцете на човека представляват Божествената Правда. Който влезе в Божествения свят, той трябва да познава Божествената Правда, която е мощното начало в неговия живот. В това отношение ръцете на човека трябва да бъдат чисти, свети и непорочни. Погледне ли човек горната част на ръката си, на нея той трябва да прочете правдата на физическия свят. Там е написана тя. Погледне ли ръката си отвътре, както и горната част на пръстите си, там е написана Божиата Правда. Като погледне на ръката си, всеки човек може да каже постъпвал ли е правилно в миналото, постъпва ли справедливо и днес. У всички съвременни хора липсва законът на Правдата. От единия до другия край на света съществува насилие, а насилието ражда всички нещастия в живота. Насилието не е наложено от природата, но човек, със своята лакомия, сам го налага и върху себе си, и върху своите ближни. Ако човек има желание да стане богат, за да облагодетелства своите ближни, това негово желание е на място, но ако той иска да стане богат, за да се удоволства, неговото желание не е на място. Този човек не е разбрал смисъла на богатството. Ако ученият събира знания, за да просвещава умовете на своите ближни, неговото желание да стане още по-учен е на място, но ако той събира знания за слава и почести от хората, това желание не е на място. Ако някой иска да стане добър, за да се ползват и неговите ближни от тази доброта, като ги поощрява в святост и чистота, това желание е на мястото си, но ако той иска да стане добър, за да го турят като икона в църква и да му се кланят, това желание не е на място. Божествената Правда изключва всякаква слава и почести, всякакви богатства и знания за лични облаги. В Божествения свят не съществуват учени, философи, поети, музиканти, като тия на земята. Като наблюда-

вате съществата от Божествения свят, вие не можете да кажете кой е философ, кой е поет, учен, музикант и т.н. Всеки гражданин от Божественото Царство едновременно е и философ, и поет, и учен, и музикант, тъй щото вие можете да го наречете и с едно име, а можете да го наречете и с много имена. Обаче какви са неговите дарби, вие не можете точно да определите. Вие казвате за някой човек: този човек е много учен, той е отличен биолог. За друг казвате: този е отличен астроном. За трети: този е отличен химик. Питам: Докъде е стигнала биологията, астрономията, както и химията на тези учени? Учените казват, че на слънцето имало кислород и водород. Най-новите учени обаче отказват това. Те казват, че наистина има кислород и водород на слънцето, но не така, както нашите учени твърдят. Съвременната наука определя някои неща механически. То е, защото тя разглежда явленията в материалния свят, без да ги свързва с тия от духовния и от Божествения свят. Например съвременните учени химици казват, че водата е съставена от водород и кислород. Вярно е, че водата е съставена от водород и кислород, но тя съществува и независимо тия два елемента. Съвременните естественици пък казват, че животът се проявява от съединението на две клетки. Това е толкова вярно, колкото и твърдението, че водата е образувана изключително от съединението на водорода и кислорода. Животът е абсолютно независим, той не произтича от съединението на две клетки. Да мислим обратното, то е все едно да кажем, че затворникът е извършил престъплението в затвора. Не, той е поставен в затвора само за изправяне, а престъплението е извършил, когато е бил свободен, в широкия свят.

И тъй, ние трябва да знаем отде иде нашият живот. Ако знаете отде иде животът ви, вие ще гледате на всички хора със свещен трепет като на души. Щом вие обичате хората като души, и те ще гледат по същия начин на вас.

От прочетената глава виждаме, че Мария помага краката на Христа с миро. Защо? Защото възкреси брата ѝ. Питам: Можете ли да отнесете тази нейна постъпка към Божествената Правда? Коя жена не би помазала нозете на своя Учител, ако той възкреси умрелия ѝ брат? Тя не само че ще помага краката му с миро, но ще ги целува и ще му благодари. Така щото постъпката на Мария в този случай беше похвална. Тя беше израз на голяма благодарност. Обаче един от учениците на Христа, като видя какво направи Мария, каза: „Защо трябва да се разлива това миро по краката на Христа, когато можеше да се продаде и парите да се раздадат на бедните?“ Защо се породи това користолюбие в него? Съвременните хора все за сиромасите говорят. В църквите се проповядва за грешните. Педагозите говорят за непослушните, за извратените деца. Майките искат да намерят методи за възпитанието на своите деца. И при всичко това светът и до днес още не е изправен. Каква е тази философия? Ако някоя добродетелна майка роди дете, то може да изпадне в най-низко и недостойно общество, но няма да се опорочи. Има случаи в живота, когато хората от най-низко общество са излизали най-добродетелни и такива от най-високо общество са излизали най-безхарактерни и са пропадали. Как може да се обясни този факт? Добродетелният, умният човек от нищо не може да се поквари, с нищо не може да се подкупи. Като не се спират върху дълбоките причини за падането и за въздигането на човека, хората казват: Отиде младото поколение! Развратиха се младите! Според тях младите се развалят, а старите са светии. Кой покваря младите? Ако старите хора, свещеници, възпитатели, майки и бащи бяха наистина чисти и свети хора, те щяха да бъдат в сила да спасят младото поколение. Днес виждаме точно обратното – всички млади хора бягат от църквите. Ако свещениците и проповедниците са свети хора, защо младите бягат от църквата? Ако

майките и бащите са свети хора, защо децата им бягат от домовете си?

Сега ще приложим този закон по-нататък. Мнозина казват: Ние не сме обични на нашата среда, близките ни не ни обичат. Питам: Дали ли сте си отчет защо вашите близки не ви обичат? Ако в едно общество не ви обичат няколко души, това показва, че във вас има нещо нехармонично, с което те не могат да се справят. И от тяхна страна може да има нещо нехармонично, но и вие не сте безпогрешни. Щом съзнаете това, отстранете причината за тази дисхармония и всичко ще се нареди добре. Често, като се срещате, вие се измервате от главата до краката. Така измерват и мене. Не, тъй не се измерва човек. Ако искате моята точна мярка, аз мога да ви я дам. Това не е скрито нещо, това са физически данни. Аз бих дал на всеки своята мярка, стига той да е в състояние да направи нещо от нея. Бих ви дал подробно мерките на дължината и широчината на тялото си, на краката и на ръцете си, на ушите, на очите, на носа си и т.н. Ще кажете: Ние искаме приблизителна мярка. Когато искате да се произнесете за един човек, вие трябва да имате точни мерки за него. Който мери нещата приблизително, и той сам не знае защо прави това. Как си обяснявате следното явление? Някой измерва човека от главата до краката и там спира; друг пък го измерва от краката до главата. Този, който мери от главата до краката, с това иска да каже: Ти от кои хора си? От тия, които започват с Божественото и свършват с човешкото, или обратно? Този, който мери от краката до главата, с това иска да каже: Ти от кои си? От тия ли, които започват от човешкото и свършват с Божественото? Какъв човек съм, ще познаеш от това, какво ще направя, като вляза у дома ти. Най-напред ти ще ме нагостиш като човек, а после ще се поразговорим и аз ще ти покажа правия път.

Сега ще продължа по-нататък разказа за Толсида и вдовицата. На молбата на вдовицата да остане при мъжа си на небето, Толсида отговорил: „Върни се дома си и там чакай мъжа си; той ще се върне след един месец.“ Тя се върнала у дома си малко успокоена и разправила на някои от своите близки, че мъжът ѝ ще се върне след един месец. От този ден Толсида започнал да я посещава редовно и да ѝ обяснява смисъла на живота, като ѝ посочвал правия, истински път, който тя трябвало да следва. След изтичането на месеца Толсида я запитал: „Какво ще кажеш сега? Мъжът ти върна ли се?“ – „Върна се. Той живее вече в моето сърце.“

Казвам: Докато търсите нещата вън от себе си, вие сте в материалния свят и всеки може да ви вземе благата, които имате. Влязат ли благата в сърцето ви, вие сте намерили вече вашия възлюбен, както тази вдовица го намерила. Това е Божествената Правда, която дава стабилност на човека. В това се заключава истинската философия на живота. Ако някой иска да бъде истински поет, той трябва непременно да има в себе си тази Божествена Правда и Божествена вяра. Ако някой иска да стане истински художник, той трябва непременно да живее в Божествената Правда и в Божествената вяра, да се шири в тяхната безграничност. Живее ли по този начин, човек ще бъде свободен от всякакви съмнения и подозрения. Колко мъже и жени са се огорчавали и обиждали само от съмнения и подозрения! Един мъж отишъл с жена си на гости, дето били поканени други мъже и жени. По едно време един от гостите започнал да говори с жената на първия. Той имал навик да намигва с окото си. Този човек говорил с жената по един, по втори въпрос и по свой навик намигвал. Жената слушала внимателно разговора. Мъжът забелязал това нещо и започнал да се съмнява, че те си правят някакви знаци. Не се стърпял и казал на жена си: „Какви са тези знаци, тези наговаряния, които правиш с този мъж?“ Докато же-

ната се приготвяла да каже нещо за свое оправдание, събеседникът ѝ се намесил в разговора и казал на мъжа ѝ: „Извинете, господине, аз от дете още имам навик да затварям от време на време окоето си, за което много пъти съм вече бит, но не можах и досега да се откажа от него. Знайте, че не правя това нарочно, със зла умисъл.“ Често и вие, като този мъж, прибързвате в своите изводи и давате криви заключения за движенията, за погледите или за постъпките на хората. Не бързайте в заключенията си, но се научете да оценявате дълбоките пориви, които се крият в душата на човека. Лесно е да осъдите човека, но аз виждам как и най-големият престъпник вечер плаче, моли се, съжaliaва за своята погрешка. Значи, има две същества, които живеят едновременно в човека. Единият греша, а другият съжaliaва за това и плаче. Истински човек е онзи, който сам осъжда своите погрешки и престъпления. Съдете за хората според техните дълбоки пориви и виждайте у тях Божественото. Не гледайте на човека само отгоре и не се произнасяйте, че той нищо не струва. Дойде ли при вас някой човек, кажете му, както Готама каза на своя млад ученик: Иди попитай родителите си от какво произхождение си. И наистина този млад ученик трябваше да отиде при майка си, да я пита за своя произход, защото би могъл да бъде приет за ученик само ако е от високо произхождение, ако е произлязъл от Божествената Правда и Божествената вяра.

„Праведният чрез вярата ще бъде жив.“ Божествената Правда освобождава човешката душа от всички пороци. Божествената вяра пък върви заедно с Любовта. Ако Любовта, вярата, надеждата и Правдата се съединят в едно, те ще освободят човека от всички ограничения. Свободният човек е Божественият човек. Който има любов, той има и вяра; който има вяра, той има и надежда. Вяра, надежда и любов, това са три велики добродетели, основа на целокупния

живот. Който има вяра, той може да разбира всички науки. Аз не говоря само за тия науки, които днес се изучават, но има още ред науки, които за в бъдеще ще се разработват. Който има трите основи на живота – вярата, надеждата и любовта, той ще бъде истински поет. Истински поет наричаме този, който, след като издекламира едно стихотворение вечер, в тъмен салон, веднага от светлината на неговото слово целият салон се осветли. От слушателите му пък започва да излиза светлина. Това значи да чуете истинската поезия и да я разберете. Не я ли разберете, никаква светлина няма да излезе от главата ви. Когато дойдат бъдещите хора, от главите на които ще излиза светлина, светът няма да се нуждае от никакво друго осветление. Светлината, която ще излиза от главите им, ще бъде по-силна от дневната. Така ще действа и музикантът със своята музика. Първият тон ще предизвика запалването на една лампа; вторият тон – втора лампа; третият тон – трета лампа. И колкото повече този музикант свири, толкова повече и светлината в пространството ще се увеличава. Ще кажете, че това са приказки от хиляда и една нощ. Днес е така, но нима всички открития, с които сега се ползваме, не са били някога приказки от хиляда и една нощ? Вземете например грамофона, който Едисон е изобретил. На времето си това беше чудо. И наистина не е малко чудо да накараш една игла да говори. От лъковете на бъдещите музиканти и от перото на бъдещите поети и писатели ще излиза светлина, която ще осветява цялото пространство. Днес е векът на електричеството; бъдещето е векът на човешкото сърце. Енергията, която ще излиза от човешкото сърце, ще осветява и отоплява света. Божествената Правда, която иде сега в света, тя ще стопли човешките сърца. Само така можете да се повдигнете. Само така можете да постигнете истинското знание. Това е идеалът на човешката душа.

И тъй, съвременните научни теории и факти за в бъдеще ще се развият в стройна, велика наука. Всички досегашни открития няма да отидат напразно. За в бъдеще ще дойдат истински гениалните хора, които ще използват всички досегашни открития и придобивки на науката, ще ги разяснят от ново гледище, от нова светлина и ще покажат на съвременните хора, че те се нуждаят главно от повече светлина в съзнанието си. Ще дойде истинската вяра, която ще обедини всички хора като братя, като деца на един Бог, на един Баща. И тогава истински вяращ ще бъде този, който включва в себе си три неща: изобилие на вечен живот; изобилие на светлина, която никога не загасва; изобилие на абсолютна свобода, в която човек може да мисли, да чувства и да действа по Божествените начала, без никакво ограничение. Обаче тази свобода е възможна само при абсолютната Божествена Правда и абсолютната Божествена вяра.

Сега поставете за основа в живота си положителната наука и работете в това направление, без да се тревожите. Не мислете, че ако отидете някъде да прекарате в пост и молитва, ще придобиете много нещо. Само с пост нищо не се постига. Не мислете, че ако раздадете имането си на бедните, ще постигнете много нещо. И с това много не се постига. Апостол Павел е казал, че има само един начин за постигане на съвършенство. За тази цел, като първо стъпало на вашия живот, поставете Божествената Правда, в която влиза любов към всички същества: хора, животни и растения. Придобиете ли това, където и да погледнете, ще виждате само доброто. Виждате ли навред доброто, то предизвиква в душата ви свещен трепет. Тогава ще кажете, че Бог царува навсякъде в живота: и в мислите, и в желанията, и в действията на всички същества. Следователно щом Бог царува навред, аз ще живея, както Той ми диктува.

Казвам: Само по този начин вие ще създадете правилна система за възпитание на младото поколение, свършено различна от тази, по която днес го възпитават. За в бъдеще ще се създадат свършено нови отношения между майки и бащи, между бащи и синове, между майки и дъщери, между приятели, между учители и ученици. Знаете ли какво нещо е майката и бащата? Те са символи, които трябва да се разгадаят. Знаете ли какво нещо е братът и приятелят и какви отношения трябва да имате към тях? Братът е близък по кръв, а приятелят – по чувства. Значи, дете брат ти може да те изостави, там приятелят ти може да ти помогне. Затова вие трябва да започнете от братството и да вървите към приятелството, тоест от краката, от материалния свят, и постепенно да вървите към духовния, а след това към Божествения свят, към главата. Следователно основата на живота трябва да бъде братството и да се върви към приятелството. Братството представлява кръвта – чистотата, възвишеното, благородното в материалния живот. Ако не започнете от брата и от сестрата, нищо не можете да постигнете. Втората стъпка, второто стъпало на живота е приятелството – разширение на любовта. Третата стъпка на живота е мъдростта; всички трябва да станете мъдреци, или както ги наричат източните народи – брамини. Брама значи Божествен човек, Син Божий. Синът Божий носи в себе си абсолютната справедливост и вяра, израз на Божията Любов в света. Днес Божията Любов се опорочава по причина на това, че хората нямат вяра в Бога. При най-малката мъчнотия в живота си те стават недоволни. Сиромашът е недоволен от сиромашията си; невежата е недоволен от своето невежество; неспособният е недоволен от своята неспособност и т.н. Как ще превърнете недоволството в доволство? Радвайте се на богатството на другите като на ваше! Радвайте се на учеността на другите като на ваша ученост! Радвайте се на способностите

на другите като на ваши способности! Радвате ли се на чуждото благо, и вие ще придобиете това. Днес вие сте една затворена пъпка, която утре ще се разцъфти. Едни пъпки се разцъфтяват по-рано, други – по-късно. Първата пъпка е плакала, молила се е, вдигала шум, но Господ ѝ казал: „Почакай малко, и твоето време ще дойде!“ – „Боя се да не пропусна момента.“ – „Не бой се, аз съм до вратата, чакам да дойде моментът на твоето разцъфтяване и веднага ще отворя вратата да излезеш навън и да се проявиш.“ Тогава всички ще знаят, че ти си се разцъфтял и надалеч разнасяш своето благоухание. Това значи роден отново.

Някой казва: Какво ще стане с мен? Дали ще се проявя и аз някога? – Почакай още малко, скрит в пъпката си. Господ чака пред твоята врата и когато дойде часът ти, Той веднага ще отвори вратата, ще ти се усмихне и ще те изпрати вън, да разнесеш миризмата на твоя цвят далеч от тебе. Тогава ще те посетят безброй мушици, ще забръмчат наоколо ти и ще кажат: Дай ни сега малко от твоето благо, което си крил досега в себе си! За да постигнете този момент, трябва да поставите за основа на живота си великата Божия Правда и великата Божествена вяра. Придобийте ли тези добродетели, вие ще се освободите от смъртта, от всички отрицателни качества и ще влезете в Божествения свят.

Казвате: Как ще се оправи светът? Кажете дълбоко в себе си: „Праведният чрез вярата ще бъде жив.“ Как трябва да произнесете тази мисъл? Като православните ли? Нито като православните, нито като евангелистите, нито като будистите, нито като католиците, но тъй както сега ви обясних смисъла на праведния, смисъла на Божествената Правда и Божествената вяра. При това с никого не се сравнявайте, но имайте пред себе си само един велик идеал – Бога, както Той живее във вас. Следвайте Неговите мисли, Неговите чувства и Неговите постъпки! Христос е казал:

„Отец никого не съди“. Когато престанете да съдите хората, вие ще добиете тази Правда. Казвате: Как да не съдим, когато постъпките на хората не са прави? – Който иска да намери Баща си, той трябва да престане да съди. Докато съдите, вие сте далеч от своя Баща; престанете ли да съдите, вие сте близо до вашия Баща. Философствате ли много, вие сте далеч от Мъдростта, от своя Учител; престанете ли да философствате, вие сте близо до Мъдростта, вие сте при нозете на своя Учител. Не съдете, за да бъдете близо до своя Баща. Не философствайте, за да бъдете при нозете на своя Учител! Това са закони за праведния, който иска чрез вярата да бъде жив.

„Праведният чрез вярата ще бъде жив.“ Нека тези думи се вгълпят в ума ви, та когато се намерите пред най-големите мъчнотии в живота си или когато се намерите на върха на най-голямата опасност, кажете си: Слушах някога Учителя да казваше: „Праведният чрез вярата ще бъде жив“. Направете опит с тези думи. Те са Божествени. Тези думи имат смисъл не когато сте в добро разположение, но само когато се намирате в безизходно положение в живота си. Когато кажете, че праведният чрез вярата ще бъде жив, лицето на Кого ще видите? – Няма да кажа името. Той е без име. Ние Го наричаме Баща, но Той е нещо повече от Баща. Ние Го наричаме възлюбен, но Той е нещо повече от възлюбен. С хиляди имена можем да Го наречем, но нито едно от тях не може да изрази това, което е Той всъщност. Той е повече от всичко. Засега Той минава като наш Баща, като наш възлюбен, като наш приятел.

„Праведният чрез вярата ще бъде жив.“ Животът означава връзка с Бога. Следователно Правдата и Вярата са необходими за нас, за да ни дадат живота, който изтича от нашия Баща.

20 февруари 1927 г., София

Слънцето не ще зайде

Слънцето не ще зайде веч.

Исаия 60:20

„Слънцето не ще зайде веч.“ Този стих подрабтира, че слънцето няма да залязва вече. Тези думи имат двояко значение. Ако разглеждаме света като механическо проявление, а себе си считаме божества, ние ще имаме един поглед върху външната природа. Ако пък разглеждаме света като съзнателно, разумно проявление, а себе си считаме като части на едно велико цяло, ние ще имаме друг поглед върху външната природа. От всички небесни тела най-познато ни е слънцето. Колкото малко и да мислим за слънцето, обаче през целия ден, ако не прямо, поне косвено мислим само за него. Събудим ли се сутрин, първата ни работа е да погледнем светло ли е вън, или не, тоест изгряло ли е слънцето, или още не е изгряло. Тръгваме на път, пак поглеждаме навън дали слънцето е изгряло, или още не е изгряло.

В Писанието се казва, че в началото Бог създаде небето и земята, а после луната и слънцето. Слънцето е необходимо, защото то определя времената и годините, тоест то определя съзнателния човешки живот като живот на еволюция. Слънцето хроникира всичко, което става под небето. То отбелязва всичко във великата книга на живота.

„Слънцето не ще зайде веч.“ Питам: Възможен ли е свят, в който слънцето да не залязва? В умерените и в топлите страни на земята слънцето всеки ден изгрява и залязва, обаче на полюсите слънцето изгрява и залязва само един път през годината. Учените хора, астрономите например, разбират какво значи изгрев

СЛЪНЦЕТО НЕ ЩЕ ЗАЙДЕ

и залез на слънцето. Те приемат, че има привидно изгряване и залязване на слънцето, но всъщност слънцето нито изгрява, нито залязва. Изгряване и залязване на слънцето съществува само за простите, за неучените хора, които знаят нещата по това, както ги виждат; обаче истински ученият знае и разбира нещата, както са в действителност. Ако простият човек попадне на полюсите и види, че слънцето изгрява и залязва само веднъж през годината, как ще си обясни това явление? Какво става със слънцето, какво става с луната, това интересува живо както обикновените, така и учените хора. Защо? Понеже всички прояви, всички явления в природата са тясно свързани с техния живот. Дейността на слънцето, на луната, на звездите, както и на всички небесни светила упражнява грамадно влияние върху душевния живот на човека, независимо от това дали той го съзнава, или не.

От това гледище всички небесни тела съставляват велик Божествен свят. Всички заедно представляват разумни светове. Ние виждаме само външната им страна, но не и вътрешната, в която се крие всичкото величие. Всяка слънчева система представлява известна степен на интелигентност. Всички слънчеви системи, както и нашата, представляват от своя страна група от системи. Тези идеи са отвлечени и непонятни за обикновените човешки умове, както е непонятен за мравката животът на човека. От този живот тя може да разбере толкова, колкото нейното съзнание е развито. Какво може да разбере една мравка за човека? Преди всичко мравката няма такива очи, с които би могла да схване целия човешки образ. Речете ли да ѝ разправяте нещо за религията на човека, тя още повече ще се обърка.

Казвам: Съвременните религии имат отношение до възпитанието на човешкото сърце. Някои хора казват, че между религията и науката няма никаква връзка, те са в постоянен разрез. Това твърдение го-

вори за неразбирането, което съществува между обикновените хора, между учените, между мъдреците и между поетите. Всъщност между религията и науката няма никакво противоречие, никакво несъгласие. Религията винаги има предвид човешкото сърце, когато науката има предвид човешкия ум. Следователно във всяка наука има религия и във всяка религия има и наука. Ние не говорим за външната страна на религията, нито за нейните обреди. Религията не се заключава във външната форма, в облеклото, в обредите и т.н. Ако е въпрос за външна страна, и науката има външна страна, и тя има свое външно облекло, но всъщност то не представлява никаква наука.

И тъй, когато казваме, че слънцето не ще зайде, ние разбираме възвишения Божествен свят, дето слънцето действително не залязва. Слънцето, което не залязва, принадлежи на човешката душа. Значи, душата има свое слънце. Ние разглеждаме душата в смисъл на истинския човек. Тъй щото, иска ли някой да знае какво всъщност представлява човек, нека той има предвид душата. Външният човек, когото виждаме, не е Аз-ът; той е слуга на същинския човек, на душата. Някога човек казва: Аз съм. Ако това аз е същинският човек, тогава защо често той търси помощта на другите хора? Ако ти си Аз-ът, тоест великото и славното у човека, защо търсиш помощта на баща си и на майка си, както и помощта на своите приятели и близки? Щом казваш „аз съм“, направи нещо подобно на земята или на някоя слънчева система! Ти казваш „аз съм“ и нищо не можеш да направиш. Някой казва: Знаете ли кой съм аз и какво мога да направя? Ти си едно аз, което нищо не може да направи. Това не трябва да ви обезсърчава. Човек трябва да започне с негативната страна на живота, за да разбере великите закони, които се съдържат в него. Един ден, когато човек се съедини със своята душа и каже „аз“, той ще може да създава цели системи. И тогава човек няма да създава своите сис-

теми между готовите вече, да нарушава законността и реда в тях, но ще го поставят в някое празно пространство, там да създава и твори, както иска и както разбира. Във Вселената има още много празни, ненаселени пространства, които един ден трябва да се изпълнят и населят. Дойде ли човек до това положение да се слее със своята душа, ще му дадат възможност да създава, да твори. Ще му кажат: Хайде сега, направи един свят, какъвто ти искаш, дето слънцето да залязва и да изгрява или да изгрява, без да залязва. Ще каже-те: Възможно ли е Бог да предостави на човека сила и власт да създава светове и системи? Възможно е, защото и без това светът, в който сега живеем, е създаден от ангели, вследствие на което и в него виждаме известни дефекти. Тия ангели, макар и да са работили по всичките правила на висшата математика, все пак са допуснали известни погрешки, които и до днес изправят. Наистина те са работили с милиони години върху създаването на този свят, тъй щото грешките, които са допуснали, са съвсем малки. Например, когато слънцето се завърти сто милиона пъти около себе си, забелязва се само едно изключение. Същото нещо се забелязва и в движението на земята, както и в движението на човека: когато земята, както и човекът се завъртят сто милиона пъти около себе си, забелязва се едно изключение от правилния ход на тяхното движение. Великото и красивото се заключава именно в това изключение, понеже в него едновременно става повдигането и падането на човека.

„Слънцето не ще зайде веч.“ Докато слънцето изгрява и залязва, дотогава всякога ще съществуват две възможности за ума: да се развива, да придобива известна интелигентност, след време да я загуби. Вземете например как човек постепенно се развива от дете до зряла възраст: в най-ранната си възраст детето се развива по малко, после, колкото расте, то се развива все повече и повече и като дойде в средната си възраст,

човек достига най-високата точка на своето развитие; и най-после, колкото повече преминава тази възраст и отива към старост, неговата интелигентност като че се губи някъде. И тогава за такъв човек всички казват, че е оглупял нещо. Този стар човек не е оглупял, но енергията, която е причина за неговата интелигентност, се оттегля някъде.

Сега всички вие се нуждаете от велика наука за разбиране на живота и на великите Божии закони, които царуват в този живот. Аз не говоря за законите, които хората са поставили, нито за религията, с която хората са установили известни обреди, форми, символи и т.н. Аз говоря за законите, които Бог е написал в сърцето на човека. Животът на сърцето представлява вътрешен живот, който иде от Бога. Животът на сърцето ние наричаме „живот на Любовта“, който живот има пряма връзка, прямо отношение със сърцето и с душата на човека. Освен живота на сърцето, има и друг живот, който е в прямо отношение с човешкия ум и с човешкия дух. Животът на ума и на сърцето, тоест на духа и на душата, представлява един и същ живот, който обаче се поляризира в две различни направления. Такова е свойството и на самата материя. Щом духът от невидимия свят слезе на земята, материята веднага се поляризира в две противоположни направления, в две полушария: едното полушарие е животът на сърцето, а другото – животът на ума. Засега, както се проявява животът на земята, по-голямата дейтелност се намира в северното полушарие, а за в бъдеще тя ще се премести в южното полушарие. Северното полушарие има връзка повече с човешкия ум, а южното – повече с човешкото сърце.

И тъй, когато се говори за великия океан на живота, разбират се всички девствени сили, събрани в човешкото сърце. Те образуват разумния свят на чувствата, на любовта. Някои ще кажат: Достатъчно ни е да знаем, че слънцето изгрява и залязва. Ако можете

да схванете в пълнота идеята какво нещо е изгрев и залез в живота, както и в природата, вие бихте решили много от противоречията, които съществуват във вашия живот; и ако проучите земята в нейните специални движения, както и колебанията и промените, които стават в Северния полюс, вие бихте решили една важна задача и в своя живот, а именно: вие ще разберете, че такива колебания и промени стават и във вашия ум и щяхте да видите, че полюсът ви постоянно се мени. Например как ще си обясните обстоятелството, че някога сте обичали някои хора, а сега не ги обичате? Това е много естествено. Този факт се обяснява по следния начин. Едно време вие сте били богат човек, хамбарите ви са били пълни с жито и сте имали възможност да посрещнете и нагостите всички хора, които са ви посещавали. Обаче след години хамбарът ви се изпразва и вие вече нямате възможност да посрещате и угощавате гостите си. Сега, понеже честолубието ви е голямо, вие не искате да се излагате пред тях и казвате: Аз не приемам гости. Ако пък имате смирение в душата си, вие ще кажете: Понеже хамбарът ми се изпразни, аз нямам с какво да угостя гостите си, затова не приемам никого. Обаче при сегашното състояние на развитие, в което се намирате, изгревът на нашето слънце, както и неговите ранни часове се отнасят до човешкия живот. Денят е създаден за хората, а не за Бога. Денят е създаден за човешкия дух и затова на първо място трябва да се възпитава човешкият ум. Задачата на съвременния човек е да възпита първо своя ум и своите мисли, а после своето сърце и своите чувства.

„Слънцето не ще зайде веч.“ Този стих се отнася до Божествения свят. Когато човек се свърже напълно с Бога, когато той повярва, че наистина е душа, която може да излиза и да влиза в тялото си, когато пожелае, а също така и когато той повярва, че може да разглобява и да сглобява тялото си, да го прави видимо

и невидимо, както и Христос правеше това, той може вече да каже за себе си: Моето слънце не ще зайде веч. Когато поставиха тялото на Христа в гроба, Той го разглоби и когато отидоха да Го търсят, не Го намериха на мястото Му и казаха: Христос е възкръснал! Човек като Христа не може да лежи в гроба. По какво се отличавал Христос? Той се отличавал по абсолютната любов, която имал към Бога. Той всякога е бил готов да пренесе всички поругания и хули за Бога, макар че е знаел високото произхождение, което имал, както и науката, с която разполагал. Някои казват, че Христос се е учил някъде на земята. Не, Христос имал пробудено съзнание и затова Той е могъл да се учи направо от невидимия свят, както и от връзката си с Бога.

Следователно първото нещо, което човек трябва да направи на земята, е да възстанови връзката си с Бога. Като направи връзка с Бога, той не трябва тук да спре, но след това именно му предстои работа – да учи. Някои религиозни хора казват: Щом човек е роден от Бога, той е учен вече, няма какво повече да учи. Казвам: Щом човек е роден от Бога, той трябва да учи повече, отколкото преди да е бил роден от Бога. Затова именно Бог е създал света, да се учат хората. Много религиозни хора казват: Ние не се нуждаем от ум, достатъчно е да имаме чисто сърце. Те мислят, че всичката наука излиза само от сърцето. Те мислят още, че целият живот се заключава само в живота на сърцето. И тогава те цитират стиха: „Многото знание възгордява“. С това те искат да кажат, че знанието възгордява човека, понеже излиза от ума. Следователно, щом многото знание възгордява човека, той не трябва да учи. Питам: Кое знание възгордява човека? Знание без любов възгордява, а знание с любов прави човека целомъдрен. Знание без любов произвежда зло, знание с любов произвежда добро. Днес човек се нуждае от знание повече отколкото всеки друг път, за да разбере връзката, която съществува между хората,

както и връзката им с Бога. Някой ще каже: Любовта свързва хората. – Не, днес доброто е единствената материална връзка, която свързва хората. Тъй щото, рече ли човек да прояви своята любов, преди всичко той трябва да признае доброто в себе си и във всички хора. Доброто е първата връзка между хората. Бог е поставил доброто като основа на живота. Щом е така, човек никога не трябва да казва за себе си, че не е добър. Каже ли, че не е добър, той отрича първата връзка в живота. Доброто е първата връзка между душите на всички хора, без разлика на това, дали те са на земята, или на небето. Съзнае ли човек своята първа връзка, той може да извика от другия свят когото пожелае и да влезе в общение с него. По същия начин и него могат да повикат от невидимия свят за разговор и после пак да го върнат на земята. Имате ли връзка с доброто и съзнавате ли тази връзка, вие можете да се разговаряте и с баща си, и с майка си, които са заминали за другия свят. Страхувате ли се от това, не се занимавайте с него! Разправят за Елифас Леви⁸, добър, виден писател, който се занимавал с висшите духовни науки, че един ден пожелал да извика някой от древните Учители на Мъдростта, да му обясни едно кабалистическо изречение, което той не разбирал. За да се удостои за това посещение, той се приготвявал цели четирийсет дни по разни кабалистически начини – с огън, с кадене и с вода, и най-после, когато бил готов, явява му се един от тия Учители, който го запитал: „Какво искаш от мене?“ Елифас Леви, като го видял, паднал на земята в безсъзнание. Като се събудил от това състояние, той си казал: „Втори път не ще посмея да извикам един такъв Учитель. Той дойде при мене, искаше да ми каже нещо, но аз не го разбрах, понеже заспах.“

И сега, когато между съвременните хора се засягат такива въпроси, те казват: Отдалечени, отвлечени са тия въпроси, те не са за нас. Хората искат да

се разглеждат въпроси, близки до техния живот и до тяхното разбиране. Казвам: Материалните блага, които съществуват на земята, са отражение на духовния свят или са резултат на любовта на някои близки нам души. Ако някой човек е щастлив на земята, то е, защото той има близки приятели повече в невидимия свят, отколкото на земята. Например, когато някой виден цигулар свири на сцената, около него има десетина музи от невидимия свят, които му помагат. Публиката, която го слуша да свири така хубаво, казва: Отлично свири този музикант, с голямо вдъхновение! Да, отлично свири той, защото музи го вдъхновяват. Махнете тия музи от него и той ще се прояви като обикновен цигулар. Има ли нещо чудно в това? Когато вие нагорещите парче желязо от един килограм от един до хиляда градуса, ще можете ли лесно да го вдигнете? Вие не можете да го вдигнете, докато не премахнете тази нова сила, вложена в него. Премахнете ли я, и децата могат да вдигат това парче желязо и да си играят с него. Следователно, колкото повече приятели от невидимия свят са заинтересувани от нашия живот, толкова по-голяма ще бъде и нашата интелигентност. Те са притоци към нашия живот, които влагат любовта си у нас. Те са звездите на нашето небе. Както големината на реката зависи от притоците, които се вливат в нея, така и нашата интелигентност зависи от любовта, която висшите същества вливат в нашия живот. Ръководещата душа пък, в която се вливат тия притоци от живот и от любов, тя е изгряващото слънце, което ни показва пътя към Бога. В душата на човека се включват и луната, и звездите, и всички небесни светила, които ние виждаме по небото. В това отношение човек представлява в миниатюр един велик свят. За този свят именно говори и Исаия.

И тъй, ако схващате живота по този начин, у вас ще се зароди силно желание да свържете вашия живот с живата природа и по този начин да разрешите

правилно мъчнотиите, които срещате на пътя си. Ако разберете истинската Божествена наука, вие ще имате храна каквато искате; ще имате правилно развит ум какъвто искате и най-после ще имате правилно развито сърце каквото желаете. От вас зависи всичко. Сега хората се молят на този, на онзи. Защо се молят едни на други? Защото не се молят на Бога. Те считат за срам да се молят на Бога, а когато се молят едни на други, това не е срам. Никога в света не са се отправяли толкова много молби, както сега: „Моля Ви се най-учтиво, господин Министре!“ Или: „Моля Ви се най-учтиво, господин Директоре!“ Навсякъде се отправят заявления и просби. Всички съвременни хора – и бедни и богати, и учени и прости – са просяци. Синът и дъщерята отиват в странство да учат и един месец след заминаването си пишат на родителите си: „Моля ви се, мамо и тате, изпратете ни толкова и толкова пари!“ Защо синът пише на баща си „моля ти се, татко“, а да не пише: „Обични ми татко, толкова пъти си ми услужвал, винаги си бил готов да ми помогнеш, помогни ми и в този случай, имам нужда от малко пари.“ Нима синът, като е отишъл в странство да учи, трябва да пише на баща си толкова сухо? Той иска да покаже, че научил смятане, аритметика, всякакъв род уравнения и уравновесяване на сметките, та и в този случай гледа да се изрази по търговски начин. И като се върне от странство, синът поема сметките на баща си, но работите не вървят, както трябва. Тогава бащата казва: Синът ми ходи в странство, учи разни науки, но сметките не вървят, работите повече се забъркват.

„Слънцето не ще зайде веч.“ Питам: Коя е причината, че вашето слънце постоянно изгрява и залязва? Щом вашето слънце постоянно изгрява и залязва, това показва, че вие сте на физическия свят, дето има пролет, лято, есен и зима, дето температурата постоянно се сменя. Щом знаете, че става смяна в температурата, вие трябва да вземете всички мерки, да се

пригответе за студена, мразовита зима, когато температурата може да спадне и до двайсет и пет-трийсет градуса под нулата. В такъв случай вие трябва да имате дърва и въглища, трябва да имате дебели дрехи, за да издържате на външните условия. Ако пък вашето слънце изгрява и залязва само веднъж в живота ви, вие живеете в полюсите, тоест в духовния свят, дето се изискват много знания. Ако нямате тия знания, вие ще се намерите в още по-големи затруднения, отколкото във физическия свят. В духовния свят има по-голям студ, отколкото във физическия. В това отношение студът представлява противодействие срещу лошите хора и лошите духове в духовния свят. И тъй, що е студът? Енергия, която противодейства на лошите хора в света. Що е топлината? Енергия, която дава живот на всички добри хора, за да работят. Значи, студът и топлината са две сили в природата, които са разпределили службите си между хората на земята, както и между духовете в духовния свят. Има ли голям студ в света, това показва, че лошите хора са взели надмощие в живота. Има ли повече топлина, това показва, че добрите хора са взели надмощие в живота. Такова съвпадение се констатира и във всеобщата война: когато германците бяха съюзници с българите и с турците и взимаха надмощие във войната, времето всякога биваше студено; когато Съглашението взимаше надмощие, времето всякога ставаше топло. Тези и ред други причини могат да повлияят на времето да стане по-топло или по-студено. Когато Съюзът взимаше надмощие, тогава се проявяваше електричество, което действа по права линия; когато Съглашението взимаше надмощие, проявяваше се магнетизъм, който действа по криви линии. В електричеството, както и в магнетизма действат две състояния: възходящо и низходящо.

„Слънцето не ще зайде веч.“ Това подразбира чисто Божествения свят. Когато човек има просветен ум

и чисто, благородно сърце, тогава той ще има не едно слънце, но две слънца и една луна. Един ден, когато нашата луна се запали и гори, както слънцето, което гори, без да изгаря, ние ще имаме постоянна вътрешна светлина. Когато човешкият ум и човешкото сърце дойдат до абсолютно вътрешно съгласие, вътрешна хармония и се слоят в един живот, тогава в живота на човека ще настане такова положение, което се изразява със стиха „Слънцето не ще зайде веч“. Велика задача предстои на човека да изчисти ума си от всички странични мисли и сърцето си от всички странични чувства. Мнозина се запитват: Каква е нашата задача на земята? Сега вече може да им се отговори: Нашата задача е да възпитае и очистим ума си и да облагородим сърцето си. Това не може да се постигне в един, в два, в три, в пет или в десет дни и месеци, но се изискват години усилена работа. Някои окултисти твърдят, че за да се постигне това нещо, изискват се поне 777 живота, и то епохални, през които човек да е играл някаква велика роля. Покрай тези животи има още много незабелязани. Ако някои религиозни хора слушат тия неща, ще кажат: Това учение е еретическо, не е по Бога. Чудно нещо! Да се казва на хората, че те се раждат и прераждат, не било по Бога, а да отиват на бойното поле да се бият и убиват, това е по Бога. При това някои религиозни твърдят, че никъде в Писанието не се говори за прераждането. Казвам: На всяка страница в Писанието се говори за прераждането, но то се отнася само за онези, които имат очи и могат да виждат, и за онези, които имат уши и могат да чуват. Преди всичко прераждането не е закон на материята. Да се облича човек, това е закон на материята, а да се преражда, това е закон на човешкия дух. Когато се казва, че човек един път само се ражда, това се отнася до Божествения свят, дето има само един дълъг ден, а когато казваме, че човек се преражда много пъти, ние разбираме материалния свят, дето могат да се реали-

зират идеите, които Бог е вложил в човека.

Питам: Защо трябва да има противоречия в живота? Нали Господ царува навсякъде? Какво лошо има в това, че човек живее един дълъг ден или десет хиляди дена? Защо хората се плашат от прераждането? Защо този въпрос ги поставя в противоречия? Какъв смисъл има животът, който трае само един ден? Това е живот на едnodневката. При това, често ние срещаме случаи, когато някой човек се роди сутринта, живее до вечерта и умира. Каква култура може да има в такъв живот? Коя майка би желала да роди дете и след един ден то да умре? Кое е по-хубаво: детето да живее един ден или да живее десет хиляди дена? Красиво е човек да живее десет хиляди дена. Красотата на живота седи в дългия разумен живот. Някои от съвременните хора считат красивите, хубавите неща за лоши. И след това, като заключение на своите разбирания, тези хора считат прераждането за нещо страшно в техния живот. Прераждането е страшно, но за грешните хора, а за праведните то е благословение. Прераждането е икономия в природата. Защо някои хора не приемат прераждането? Защото те не искат да изплащат дълговете си или най-малко не искат да ги признаят. Когато човек дойде на земята и признае прераждането, той трябва да се наеме с изплащане на всичките си дългове, които е направил в миналото. Като се роди, ще го кръстят с някакво име и ще му кажат: „Слушай, ти си Иван еди-кой си, който имаш от миналото дългове, дето си ял и пил. Сега трябва да ги изплатиш.“ Днес много хора идват на земята инкогнито и казват: „Аз не съм онзи Иван, на когото приписват тези дългове.“ – „Да, ти не си старият Иван, със старите дрехи, но си същият онзи Иван със старите дела, със същия ум, със същото сърце и със същата воля. Аз пък в твоето лице познавам именно онзи Иван, който обичаше да си похапва и попийва. Ти обичаш ли да си похапваш и попийваш?“ – „Обичам.“ – „Значи, ти си същият

СЛЪНЦЕТО НЕ ЩЕ ЗАЙДЕ

Иван, когото аз познавам. Днес си се преродил на земята, да си изплатиш старите дългове и да се научиш да живееш правилно – нови дългове да не правиш.“ Следователно, когато човек не приема прераждането, той прави това, защото интересите му го диктуват.

И тъй, когато се казва, че слънцето няма да зайде веч, ние подразбираме човешкия ум. Слънцето на човешкия живот е неговият ум, който постоянно трябва да свети. Ние не говорим за онзи илюзорен ум на луната, която постоянно се пълни и изпразва. Човек има два ума: ума на луната и ума на слънцето. Умът на луната постоянно се пълни и изпразва и нищо не донася на човека. Понякога луната е толкова красива, че хората се страхуват от нея. Когато българите сеят дини например, те винаги се съобразяват със състоянието, в което се намира луната. Те не обичат да сеят дините, когато луната е съвсем пълна, защото са забелязали, че тогава те не узряват добре. Добре е да се сеят дините, когато луната е малко празна. Слънцето означава висшият човешки ум. Когато се казва, че слънцето не ще зайде, това подразбира висшия ум, който никога не залязва, той постоянно свети. Умът на слънцето подразбира култура, която никога не залязва и не изгрява, а постоянно свети и грее. Луната пък постоянно се празни и пълни. Учените астрономи знаят причините за изпразването и пълненето на луната.

Съвременните учени казват, че водата замръзва ла при нула градуса. Какво става обикновено, когато телата замръзват? Всички тела при замръзване се свиват, тоест намаляват обема си. Обаче водата прави изключение от това правило – при замръзване се разширява, като увеличава обема си. Това разширение учените обясняват с увеличение на междумолекулните ѝ пространства. Питам: Как става това разширение на водата при замръзване, когато в науката е известно, че телата се разширяват само от топлина. Тогава защо водата се разширява именно при замръзване? В такъв

случай аз казвам: В света не става никакво замръзване. Ще кажете: Как е възможно да не става никакво замръзване? Кажете ми тогава, в коя епоха на човешкия живот водата е замръзнала и до последната си капка? Това наричам аз истинско замръзване. Знае се положително обаче, че и при най-големия студ водата е замръзвала най-много до дълбочина десет метра, но никога не е замръзвала изцяло, до дъно. Щом е така, това не може да се нарече замръзване в пълен смисъл на думата. Под думата „замръзване“ ние разбираме смърт. Когато едно тяло замръзва, ние разбираме, че то изгубва своя живот. Щом човек замръзне, той умира. Съвременните хора считат, че със смъртта на човека за него всичко е свършено. Не, когато човек умира, свършват се само неговите безпокойствия, илюзии и тогава, освободен от всички ограничения, той се намира пред реалността на живота и казва: Едно време, когато живях на земята, аз бях малко дете, което се смущаваше и безпокоеше от дреболиите на живота, но сега виждам, че за всичко това не заслужава човек да се спира в своя път. Докато човек живее с илюзиите на живота, той мяза на пътник, който се е нагърбил с голяма, тежка раница, защото мисли, че дето отиде, няма да намери храна. Обаче като пътува, той среща по пътя си ред ханчета, дето спира и намира всичко, което му е било нужно. Тогава той разбира, че не е трябвало да пълни раницата си с толкова много провизии. Ако продължава да носи тази тежка раница на гърба си, в заключение гърбът му ще се охлузи и той нищо няма да спечели. Казвате: Не трябва ли човек да мисли за утрешния ден? Та сега именно хората не мислят. Те мислят само върху това, как повече да напълнят раниците си, а всъщност трябва да се справят с въпроса, има ли ханчета по пътя, през който ще пътуват, и ако има такива, да не носят тежка раница. Ако има спирки по пътя им, те трябва да вземат раница с най-насъщните си потреби и припаси, за да пътуват

СЛЪНЦЕТО НЕ ЩЕ ЗАЙДЕ

леко, спокойно, доволни от живота си. Сега грешките, които съвременните хора правят, произтичат от факта, че тяхното слънце постоянно изгрява и залязва.

И тъй, кога залязва слънцето? При въртенето на земята около слънцето. Когато земята се върти около оста си, настава светлина и тъмнина, които хората наричат ден и нощ. Като настане тъмнина, те правят своите изчисления. Питам: Могат ли да бъдат верни изчисленията, правени в тъмнина? Може ли да бъде права постъпката на човек, когато той е бил в тъмнина? Например някой учител поставя на един от своите ученици двойка по предмета, който преподава, и този ученик, като не може да понесе това положение, отчайва се и си тегли куршум. Той изпада в тъмнина на съзнанието си и решава въпроса криво. Такава постъпка е направена в тъмнина. Щом е така, тя не може да се разглежда като права постъпка. Ако учителят постави шесторка на този ученик, той ще се радва. Обаче в действителния живот двойката твори. Когато професор или учител постави на своя ученик двойка, с това той иска да му каже: Ти не учиш, но си един от способните ученици, който може да работи. На неспособния си ученик учителят поставя шесторка, като число на илюзии, с което иска да каже: Турям ти шесторка, за да не се обезсърчиш. И ученикът се радва. Когато разумният учител оценява учениците си, той знае какво прави: на способния си ученик поставя двойка, защото иска да го изправи, да му посочи грешките и да го застави да учи, да работи; на неспособния си ученик поставя шесторка, да го насърчи да работи. Влязат ли и двамата ученици в живота, онзи, който в училището е получавал шесторки, се отчайва и самоубива, защото не е разбрал дълбокия смисъл, който учителят е вложил в шесторките; онзи, който е получавал двойки, се засилва и започва самостоятелно да работи, да решава трудните житейски задачи. Някой ученик се оплаква: Учителят ми не ме прецени, както трябва, той неспра-

ведливо ми тури двойка. Казвам: По-хубаво число от двойката няма. Светът се създаде от двойката. Всичко зависи от двойката. Има ли двойка в живота, всичко има; няма ли двойка в живота, нищо няма. Без двойка нищо не може да се направи. Селянинът впряга два вола, заедно да орат. Един ум и едно сърце правят две; един дух и една душа правят две. Ум, сърце, дух и душа, събрани заедно, правят четири. Това са два свята, събрани на едно място.

Често хората се натъкват на ред противоречия. Някой казва: Защо страданията идват все до моята глава? В този смисъл страданието е голяма двойка. Изобщо двойката е число на противоречия. Със страданията Господ казва на човека: Ти си способен да разрешиш трудните задачи в своя живот. Човек може да разреши правилно своите задачи, когато слънцето на неговия живот никога не залязва. Залязва ли неговото слънце, той непременно ще направи поне една малка погрешка.

Казвам: При сегашната култура всеки трябва да самовъзпитава своя ум. Как може да се постигне това? Като се занимава човек с всичко, което той обича. Като изучавате митологията на старите гръцки богове, вие виждате, че хората са олицетворявали в тях разни човешки образи, със свойствени тям качества и достойнства. Евреите например са приемали, че съществуват 22 бога, както са имали и 22 букви в своята азбука. От тях 12 съставляват преддверието на небето, а останалите – богове и богини, значи, между тях имало и жени, живеят на земята като хора, раждат се и прераждат се, имат синове и дъщери, спорят помежду си, при които спорове по-силните взимат надмощие над по-слабите и т.н. Такива са били понятията на старите хора за боговете, но това са детински схващания. Те показват, че човек в своето първобитно развитие е повдигнал своя близък в божество. Обаче това са човешки божества. Под думата „Бог“ ние разбира-

ме разумното върховно начало, от което произтичат всички души и богове и на което не знаем същинското име. По естество и по строеж всички хора мязат на Бога. И когато хората се освободят от материята, с която днес са преплетени, ще видят, че във всеки човек има стремеж към добро, а същевременно и условия за постигане на доброто. Някой казва: Нямам условия. Защо нямаш условия? Защото не впрегнеш ума си на работа. Ти си способен за работа, но твоего честолюбие, твоята гордост не ти позволяват да работиш и ти казваш: Как ще отида да работя? Питам: Кой трябва да работи? Умният човек именно трябва да работи, а глупавият трябва да легне под сянката на някоя круша да почива. Само глупавите хора трябва да бъдат богати, а умните хора трябва да бъдат сиромаси. В действителност е така. Сиромасите не носят раници на гърба си, а богатите носят. Какво разбирам под думата „сиромас“ човек? Под думата „сиромас“ човек аз не разбирам сиромас по сърце и по ум. Питам: Способният лекар има ли нужда от пари? Способният музикант има ли нужда от пари? Способният скулптор има ли нужда от пари? Способният земеделец има ли нужда от пари? Да мисли човек, че парите му са необходимост в живота, това показва, че неговото слънце още изгрява и залязва. Когато казвам, че човек не се нуждае от пари, разбирам, че той е господар на парите, а не обратно. Парите не са господари на човека. Веднъж човек създал парите, той не трябва да се безпокои за тях, дали има пари, или няма. Всеки човек може да провери в себе си доколко мисълта за парите го е хипнотизирала. Вървиш из пътя спокоен, безгрижен, но потръбват ти за нещо пари, бръкнеш в джоба си и нищо не намираш. Веднага ти се смутиш, изгубиш присъствието на духа и се сгушиш. Намериш ли пари в джоба си, една книжна банкнота от сто лева, веднага ти се ободряваш, разполагаш се, почувстваш се силен и започнеш смело да крачиш по пътя си. Ако

влезеш в някоя гостилница без пет пари в джоба си, гледаш по-скоро да излезеш навън; при това положение и гостилничарят не ти вярва. Имаш ли в джоба си тази книжка от сто лева, ти си смел, горд; същевременно и гостилничарят има вяра в тебе. Изкуство е човек да влезе в гостилницата без пет пари, да се обърне свободно към гостилничаря и да му каже: Погледни ме в лицето и ми кажи за колко можеш да ме кредитираш! Англичанин отива в една гостилница без пет пари в кесията си и казва на гостилничаря: „Сър, за колко лева можеш да ме кредитираш?“ Той го погледнал в лицето, намерил, че е честен човек, и му казал: „Отпускам ви кредит за шест хиляди шилинга.“ Англичанинът започнал да се храни на кредит в гостилницата цял месец и след изтичането на този срок той му заплатил определената сума. За толкова време му било дадено доверие. Има хора, на които веднага можеш да отпуснеш кредит до двайсет хиляди лева, а има такива, на които никакво доверие не можеш да дадеш. Защо? Понеже тези хора вътрешно не внушават никакво доверие, а външно си турят маска на благочестиви хора. Когато отивате при някого за някаква услуга, казвам: Хвърлете маската си и го попитайте за колко ви оценява и какво доверие ви определя. Някой казва: Ние не трябва да се отваряме много пред хората. Досега аз не съм срещал нито един отворен човек. Имали ли сте случай в живота си, да разтворите душата си пред някой човек и той да ви отговори със същото? Спомняте ли си случай в живота си, когато сте се разтваряли пред някой свой приятел и сте се разговаряли от душа, без да съжбялявате за това, но да го считате за привилегия и благословение от Бога? Усещали ли сте благоуханието, което излиза от отворените души? Да се отвори една душа, подразбира се същевременно и умът, и сърцето ѝ да са отворени. Отвори ли човек душата си, неговото слънце само изгрява и никога не залязва.

Сега, като наблюдавам съвременните хора, намирам, че повечето от тях изпадат в големи дребнавости. Те са готови за нищо и никакво да развалят красивото и благородното в душата си. По този начин те изгубват Божественото в себе си. Най-малкото противоречие ги изкарва от релсите на техния живот. Всъщност противоречията са дадени на хората като задачи за разрешение. Понякога поставят човека на противоречие, на изпит, с който искат да помогне той на някои души от задгробния живот. Значи, понякога страданията ни се дават с цел да помогнем на някои заминали души. Например дохождат при тебе някои твои близки и те молят да кредитираш една сума от двайсет хиляди лева за едно лице, което в дадения момент е силно притеснено. Ти правиш тази услуга не от доброто желание да послужиш на този нуждаещ се, но само да не откажеш на своите близки, които ходатайстват за него. Обаче след време срокът за изплащане на полицата изтича и този беден човек не може да я изплати. Тогава тебе теглят под отговорност за това лице. В дадения случай ти носиш страданията, отговорността за тази душа, която сама не може да си изплати дълга. По същия начин всеки ден и вас ви заобикалят същества, които ви убеждават да вършите волята на Петко, на Стоян, на Драган, но не и Волята Божия. Вие се подписвате на една, на друга полица, за които след време ще плащате. Затова казвам: Първо трябва да придобиете светъл ум и чисто, благородно сърце и като придобиете това богатство, да го употребите за благото на своите ближни.

И тъй, всички трябва да прочетете цялата 60-а глава от Книгата на пророк Исаия, за да разберете какво точно е искал да каже той с изречението „Слънцето не ще зайде веч“. Дойде ли човек до това положение, той вече е намерил идеалния живот, за който неговата душа е копняла. В този смисъл всеки трябва да се стреми към знание, към добродетели, на които слън-

цето никога не ще зайде. Те носят мир и радост за човека. И тогава, като срещнете човек, когото считате за приятел, ще си зададете въпроса: Този човек, този приятел, който влиза в моята система, ще помрачи ли моето слънце, или няма да го помрачи? Ако помрачи вашето слънце, дръжте го настрана; ако не го помрачи, приемоте го за приятел. Като се жените, пак си задайте въпроса: Жената, която избирам за другарка в живота си, ще помрачи ли моето слънце, или няма да го помрачи? Ако го помрачи, дръжте я настрана; ако не го помрачи, оженете се за нея. Ако искате да вземете пари назаем от някой банкер, пак се запитайте: Парите, които ще взема от този банкер, ще помрачат ли моето слънце, или няма да го помрачат? Ако не го помрачат, вземете парите; ако го помрачат, и даром да ви дават, не ги взимайте. Влизате ли в някое религиозно общество, пак се запитайте: Ако вляза в това общество, то ще помрачи ли моето слънце, или няма да го помрачи? Ако го помрачи, не влизайте в него; ако не го помрачи, влезте. Ако искате да изучавате някаква наука, пак се запитайте: Тази наука ще помрачи или няма да помрачи моето слънце? Ако го помрачи, не я изучавайте; не го ли помрачи, изучавайте я.

Казвам: За в бъдеще ние ще изучаваме всички науки от ново гледище, от нова светлина. Тъй както изнасям фактите, мнозина мислят, че аз не ценя науката. Аз ценя науката, но я разглеждам от друго становище. Например за мене понятието „биолог“ е съвсем друго от това, което учените разбират. Според мене биологът трябва да разглежда как се е сформирал животът на земята, а не само как се е образувал животът на клетките. Преди да се заеме с изучаване живота и произхода на клетките, той трябва да е изучил всички разумни сили, които са създали малките центрове в живота. Когато някой изучава картините на един велик художник, преди всичко той трябва да се запознае със самия художник, а след това и с неговите картини.

Той не може да има ясна представа за картините, ако не познава самия художник. Художникът струва много повече от своите картини. Той не се е вложил цял в картините. Тъй щото, когато изучаваме картините на някой художник, ние изучаваме само част, тоест една фаза от живота на самия художник. Всички останали черти и качества от характера на художника остават скрити за нас. Когато изучаваме някоя картина, ние можем да схванем на лицето ѝ или само благородство, или само любов, или само смирение, а всички останали добродетели ще липсват. В един и същ момент, на едно лице, ние не можем да намерим изразени всички добродетели. Всяка картина представлява само един момент от човека, а ние знаем, че човек се мени всеки момент. Добродетелите, които се крият в нашия ум и в нашето сърце, се изразяват всеки нов ден на лицето ни, вследствие на което човек представлява една интересна, но винаги незавършена книга. Човешкото лице е кинематограф, върху платното на който всеки момент се пише нещо ново. В очите, в устата, на страните, навсякъде по човешкото лице се пишат все нови и нови добродетели. Понякога устните на човека са червени, някога жълти, някога бледи, някога зелени и т.н. Какво показват тия промени на цветовете? Ония физиогномисти, които разбират дълбоките причини на тия промени, които разбират слънцето, луната и звездите, знаят защо например цветът на лицето у някой човек е жълт, на друг – червен, и т.н. Има един жълт цвят на лицето, подобен на този у светиите, но има един жълт цвят, който се дължи на разстройство на черния дроб у човека. Хора, които страдат от разстройство на черния дроб, от жълтеница, имат жълт цвят, но нито са мъдреци, нито светии. Обаче приближите ли се към някой светия, от него излиза необикновено благоухание. Ако нашето слънце не залязва, това показва, че ние сме при такива условия, отдето можем да черпим великата Мъдрост на живота. Мо-

жем ли да кажем, че нашето слънце не залязва, ние сме вече господари на своята съдба.

Какво се разбира под думата „съдба“? На латински език съдба значи *fortuna*. В латински език тази дума е в низходяща степен. Обаче, когато говорим за Божествената Правда, ние разбираме всички блага, които Бог е определил за душата. И когато цитираме стиха, че слънцето не ще зайде веч, ние разбираме именно тия блага, които Бог е определил за душата. За душите Бог е приготвил такива блага, каквито ние и не подозираме. Всичко това ще постигнем постепенно, а не изведнъж. Човек не може изведнъж да се пробуди, изведнъж да развие голяма вяра в себе си, че да прави чудеса пред хората. Малки постижения са необходими, но в малкото се крият големи сили и възможности. Христос е казал: „Ако имате вяра колкото синапово зрънце, вие бихте могли гори и планини да премествате“. За големите дела се изисква голяма вяра; за малките дела се изисква малка вяра. Следователно и вярата е на степени. Тя е свързана с човешката еволюция. Когато Христос казва, че с вяра могат и планини да се преместват, Той имал предвид малки планини.

И тъй, в живота на човека са необходими два полюса: на единия полюс е поставен човешкият ум, а на другия – човешкото сърце. Ако вие не можете да разберете вашия ум и вашето сърце, които са толкова близо до вас, как ще разберете вашия дух и вашата душа, които отстоят далеч от вас? Който изучава сърцето и ума си, той ще може да изучи и онези велики, мощни сили, които се крият в съзнанието му. Чрез съзнанието ние дохождаме до положение да разберем какво всъщност представляваме.

Казвам: При всяко положение на живота се запитвайте дали вашето слънце е залязло? Някои казват: Едно време имах голяма любов, но отиде вече, изгубих я. Мислите ли така, това показва, че вие се намирате в материалния свят, дето земята ви се е завъртя-

СЛЪНЦЕТО НЕ ЩЕ ЗАЙДЕ

ла около своята ос. За да не залязва вашето слънце, вие трябва да се повдигнете по-високо, да отидете на полюсите, а оттам и в още по-висока област.

Религия и наука са два важни фактора във вашия живот. Няма по-опасно положение за човека от това, да има религия без наука и наука без религия. Тези две положения внасят отрова в кръвта на човешкия организъм. Човек не може нито без религия, нито без наука. Истинската религия трябва да даде абсолютна свобода на човешкото сърце, да може то свободно да изказва своите чувства; истинската наука трябва да даде абсолютна свобода на човешкия ум, да може той свободно да изказва своите разбирания и схващания. Тъй щото, рече ли някой човек да изкаже своите разбирания по известен въпрос, той трябва да бъде свободен, да знае, че никой няма да го осмее, нито осъди. И детински да са неговите схващания, той не трябва да се стеснява. През тях е минал и най-напредналият светия или адепт. Всеки е бил дете, пеленаче в своите разбирания. Всеки е бил малко дете. Често малките деца запитват майка си отде е дошло малкото им братче или малкото им сестриче. Майката казва, че бабата го е донесла от реката. Вие ще кажете: Ние знаем отде ги носят бабите. Не, никой не знае отде бабите носят малките деца. Никой не знае как се ражда човек. Който се ражда, само той съзнава това нещо. Един американец ми казваше, че знае кога се е родил. Той казва: Моментът на моето раждане е този, когато за пръв път почувствах, че мога да мисля. От тогава насетне моят ум се измени. Това значи раждане. Когато тялото на човека се сформира, той трябва да знае защо се е родил. Някой казва: Не знам защо съм се родил. Щом не знаеш защо си се родил, това показва, че ти още не си роден. Че си излязъл на бял свят, това показва, че майка ти само те е изнесла вън, но ти още не си роден. Майка ти още е бременна с тебе и след като се родиш, тогава тя ще каже: Олекна ми вече.

Роди се най-после това дете. Новороденото дете трябва да има слънце, което никога да не залязва. Какви са качествата на бъдещите деца? Бъдещите деца трябва да носят на главите си слънца, които никога да не залязват, нито на земята, нито на небето.

Сега аз желая и вашите слънца никога да не залязват и да почувствате, че сте родени. Дойдете ли до това положение, вие ще почувствате в себе си вътрешна свобода. Само при това положение човек може да говори за религия и за наука. Знаете ли какво нещо е истинската религия? Няма по-свещен момент за човека от този, да повдигне ума си към Бога и да почувства връзката, която съществува между всички умове. Няма по-свещен момент за човека от този, да повдигне сърцето си към Бога и да почувства връзката, която съществува между всички души. Значи, човек е свързан едновременно с две връзки: в едната връзка действа Любовта, а в другата – Мъдростта. Свързан ли е човек с Любовта и с Мъдростта, той ще почувства, че в света действа великата Истина, в която Бог се проявява. Съзнае ли това, той ще направи всички усилия да се домогне до великото благо на живота, дето слънцето никога не залязва.

27 февруари 1927 г., София

Иди повикай мъжа си!

*Казва ѝ Исус: Иди повикай мъжа си
и ела тук.*

Иоан 4:16

Прочетената глава от Евангелието на Иоана е една от важните глави. В нея Христос засяга важни положения от живота. Ние виждаме как Христос, като дошъл до този кладенец, пожелал да пие вода, но не могъл да си извади, понеже нямал въже. Затова, като видял, че жена самарянка идва да си налее вода, Той се обърнал към нея с думите: „Ще те помоля да ми направиш една услуга, да ми дадеш малко вода.“ По този начин Христос влязъл в разговор с тази жена. Той говорил за съвременните традиции, които съществували по това време в света. Жената се зачудила как така един евреин, един израилтянин се осмелява, според тогавашните традиции, да говори с жена и да иска от нея вода. Това положение е подобно на едно от положенията в турския закон, според което се забранявало на всеки турчин да иска и да пие вода от ханъма. Осмели ли се някой турчин да престъпи този закон, с това той може да създаде източен въпрос. Традиции са това! Днес никой човек не е свободен от традиции. По целия свят, между всички народи съществуват ред традиции. Всички стремежи на съвременното човечество се свеждат към желанието им да се освободят от тези традиции и да постигнат съвършенство на своята душа. Връзките, които съществуват между съвременните хора, от които те и до днес носят лоши последствия, аз наричам неразумни връзки. Например някой човек много обича да играе на игрището пред хората, да се показва за голям юнак, но случайно един ден той

пада, счупва крака си и дълго време след това носи лошите последствия на своето неразумно желание. И когато хората го питат защо куца, той трябва да каже: Аз куцам поради своите стари традиции и желания да се покажа пред света голям юнак и добър борец.

Най-напред Христос засяга въпроса за личните отношения между мъже и жени. Даже и учениците на Христа, като видели Учителя си да се разговаря с жена самарянка, казали в себе си: Как е възможно нашият Учител да се разговаря с жена и да излиза от рамките на старите традиции? Христос каза на тази жена: „Ако ми дадеш да пия от водата на този извор, един ден аз ще ти дам от моята вода, от която като пиеш веднъж, никога няма да ожадняваш. Тази вода носи в себе си Вечния живот.“ Самарянката, като чула думите на Христа, казала: „Дай ми тогава от тази вода, за да не ожаднявам никога и да не става нужда да идвам повече на този извор.“ Тя прибързала да поиска от тази вода, както всички хора бързат, когато искат материални блага. Например съвременните хора искат веднага да се въдвори Царството Божие на земята и затова се запитват: Кой е причината, че Царството Божие не може още днес да се въдвори? Питам: Как може да се въдвори мир и любов между съвременните хора? Как е възможно да се въдвори мир и любов между съвременните мъже и жени при сегашните им разбирания за живота? Как може да се въдвори мир и любов между братя и сестри при сегашните им разбирания за живота? Как може да се въдвори мир и любов между учители и ученици при сегашните им разбирания за живота? Как може да се въдвори мир и любов между съвременните свещеници, проповедници, владици и техните пасоми при сегашните им разбирания за живота? Как може да се въдвори мир и любов между съвременните управници и управляеми при сегашните им разбирания за живота? Традиции са това! Всяка държава има свои традиции. От тези традиции много държави са заги-

нали. Традициите представляват вътрешният консерватизъм на хората, който често ги спъва. Някой казва: Как е възможно аз да взема мотика и да отида да копая някое лозе или да взема цигулка и да отида да свиря пред хората, да ги забавлявам, когато съм роден от родители с висок произход? При този висок произход аз трябва да стана рентиер, да получавам пари, с които често да ходя в чужбина, да се разхождам с автомобили, да посещавам театри, концерти и т.н. Според мене съвременните хора вместо да се разхождат с автомобили, те разхождат автомобилите си. Някой казва: Аз се разхождам с автомобил. Не, всъщност ти разхождаш автомобила, а не той тебе. Тъй щото първо Христос засяга материалните въпроси, личните отношения. После Той засяга обществените отношения и най-после засяга въпроса за вътрешните отношения и за вътрешните вярвания на хората.

Казва Му самарянката: „Господине, гледам, че си пророк и всичко знаеш. Бащите ни в тази гора се покланяха, а вие казвате, че Ерусалим е мястото, където трябва да се кланяме.“ Казва ѝ Исус: „Жено, хвани ми вяра, че идва часът, когато нито в тази гора, нито в Ерусалим ще се поклоните на Отца.“ Тук думата „гора“, „планина“ е употребена в символичен смисъл. Под думата „планина“ не се е разбирало това, което ние днес схващаме. Хората на миналото не са били толкова глупави, да се кланят на планина. Под думата „планина“ те са разбирали умните хора, а за умни хора те са считали своите деди и прадеди, на които са се кланяли. Планината представлява материалната страна на въпроса. Ерусалим пък представя мястото, откъдето се разнася културата. Значи, тогавашните хора се кланяли на културата. И съвременните хора казват: Ние, културните хора, трябва да признаваме науката, изкуствата, музиката и на тях да се покланяме. Христос казва на жената: „Според вашите вярвания, действително вие трябва да сте се кланяли и на тази пла-

нина, както и в Ерусалим, но идва време и сега е, когато истинските поклонници ще се поклонят на Отца с Дух и Истина.“ Според гръцката митология старите гърци се кланяли на планината, с което те символизирали юначеството, героизма. Ако съвременните хора разбираха дълбокия смисъл на тази митология, те биха разбрали защо именно старите гърци се кланяли на планината. Питам: Нима апашът, който отива да обере касата на някой банкер, не се моли пред нея? Той сяда на колене пред касата и започва да я човърка, да ѝ чете една, две, три молитви, докато най-после касата каже: Хайде, като имаш голямо постоянство, вземи си нещо от мене! Обаче притежателят на касата не признава молитвите на този апаш и търси случай да го улови и накаже. Христос казва на самарянката: „Бъдещите поклонници, които ще имат живата вяра в себе си, няма да се кланят нито на тази планина, нито в Ерусалим, но ще се кланят на Отца с Дух и Истина.“ Да се поклони човек с Дух и Истина, той трябва да знае какво нещо представлява душата му. Това не значи, че като душа той е нещо по-особено от другите. Не, той трябва да познава душата си – нищо повече! Той трябва да знае и разбира въпроса за душата само за себе си, а не с цел да доказва на хората какво нещо всъщност е душата. Какво нещо представлява той като душа, от това хората не се интересуват. Този въпрос интересува самия него. Не е въпросът за душата вън от човека, но важен е въпросът, какво представлява човек в света като проявяваща се душа. Освен това човек трябва да знае за себе си какво представлява той като дух и най-после трябва да знае какво нещо е Бог, без да се стреми да докаже това и на другите хора. Знае ли човек тези три въпроса за себе си, той се намира вече в правия път. Познаването на тези три важни въпроса съставлява великата бъдеща култура, която може да съгражда, да поставя здрави основи в живота на човека.

ИДИ ПОВИКАЙ МЪЖА СИ

Някой ще каже: Докажете ни, че има душа и дух. Аз мога в пет минути да ви докажа съществуват ли душата и духът, или не, без да ви аргументирам или доказвам този въпрос теоретически, както правят някои от философите, като Кант, Шопенхауер и т.н. Как ще направя това? Ще извадя душата от тялото на някого и той веднага ще падне на земята. След това пак ще я върна назад. После ще го питам: Какво видя? – Видях, че на земята лежеше човек, който напълно приличаше на мене. – Какво ще кажеш сега, съществува ли душа, или не? От същия човек аз мога да извадя още двама и ще го питам: Кой е този, който лежи на земята и не говори? Кой е този, който мисли, разсъждава и говори, и най-после, кой е този, който свързва и двамата? Този, който лежи на земята и не може да говори, това е облеклото, материята, в която душата е облечена. Този, който мисли, разсъждава и говори, това е самата душа, а този, който свързва и двамата, това е духът на човека. Ще кажете: Щом е така, направете този опит, да го повторим. Ако е въпрос за фокуси, аз мога да направя този опит за пет минути, но не е работата там. Ние не защитаваме никаква кауза, но разглеждаме въпроса по същество. Всяка душа трябва да се развива в своята същина, но това не значи, че тя трябва да придобива неща, които не са вложени в нея. В света има погрешни схващания по много въпроси, учените знаят какъв е пътят на човечеството. Те знаят, че човек не може да придобие нищо ново, но трябва да развива вложеното в своята душа и в своя дух. Човек нищо не придобива на земята, но развива вложеното в него. Че е така, питам: Може ли човек да занесе със себе си спечеленото богатство в онзи свят? Някой човек може да е завършил и четири факултета, да е придобил много знания в главата си, обаче един ден, когато тръгне за онзи свят, той няма да занесе със себе си нищо от това знание. Ето защо съвременните хора казват: Когато човек умре, всичко се свършва с

него. Те са прави само в това отношение, когато не признават съществуването на душата. Българите, като не могат да разрешат някой въпрос, употребяват поговорката „Чуждото нещо навърх Великден се взема“. Да, взема се само това, което е взето назаем. Всяко нещо, което сте взели назаем, е чуждо.

Същото нещо може да се каже и за религията. Някой казва: Моите баща и майка, моите дядо и прадядо са вярвали в това и това, те са се кланяли на планината, затова и аз ще вървя по техния път. Това значи да вземаш вярвания назаем. Значи, щом неговите отци се кланяли на тази гора, и той ще се кланя на нея. На този човек казвам: Ти си самарянин. Друг казва: Аз ще се кланям на тази църква. – Ти си евреин. Христос казва: „Който е дошъл до новите разбирания на живота, той нито на тази гора ще се кланя (тоест нито на своите отци), нито в Ерусалим (тоест нито на старите религии и култури), но ще се кланя на Отца с Дух и Истина.“ Дойде ли човек до последното положение, да се кланя на Отца с Дух и Истина, според Христа, той е човек с пробудено съзнание, самосъзнание, подсъзнание и свръхсъзнание. Пробудят ли се тези неща в човека, той вече може да влиза във връзка с живата природа, тоест с външната страна на Бога. По този начин Духът, който живее в него, ще принесе своето поклонение и служене на Бога. Под думата „поклонение“ съвременните хора разбират коленичене на земята. Това не е поклонение. Много хора, като отиват на църква, кланят се, коленичат на земята, с което искат да представят, че са истински християни и служат на Бога. Обаче същите тези хора обират бедните вдовици, продават и последната им вещ. Като се върнат у дома си, пак коленичат пред Бога. Отидете ли при тях за някаква услуга, още при първата дума ще ви продадат. Това не е никакво служене на Бога.

Христос каза на самарянката: „Иди и повикай мъжа си!“ Защо ѝ каза така? Това показва, че мъжът

ИДИ ПОВИКАЙ МЪЖА СИ

играе важна роля в живота. Отговори жената и рече: „Нямам мъж.“ Каза ѝ Исус: „Право си казала, че нямаш мъж, защото петима мъже си водила и този, когото сега имаш, не ти е мъж.“ Петимата мъже показват, че тази жена е служила на своите чувства. Пред хората и пред Бога тя не е имала един законен мъж. Христос ѝ каза: „Това си право рекла.“ Значи, Той намери в тази жена една благородна черта, че не лъже, но винаги говори Истината. Ако днес дойде Христос и се спре пред някой извор, какво ще кажат хората, които посещават този извор? Аз зная какво мислят религиозните хора по този въпрос. Те мислят, че като дойде Христос на земята, най-първо трябва да излязат свещениците със своите корони и хорутви, с песни и музика, а после останалите хора. Слезе ли Христос на земята, кракът Му няма да стъпи в никой европейски град. Той ще срещне всички богати, всички поети, художници, музиканти, учени и ще ги попита на кого са служили досега. След това ще отиде при майките и при бащите и ще ги попита на кого са служили досега. И тогава Христос ще каже: „Идете сега и повикайте вашите мъже, своите възлюбени, на които сте дали сърцето си, те да ви препоръчат. От тях ще заключа какви сте били в живота си.“ – Защо трябваше да дойде мъжът на тази жена? За да се произнесе за нея. Никой друг освен мъжа не може да познае жената. Някой казва: Дълбоко е женското сърце! Действително дълбоко е женското сърце! Никой не може да го познае и измери, защото е голяма неговата мярка. Само една мярка може да определи големината на женското сърце. Коя е тази мярка? Мъжкото сърце. Само мъжкото сърце може да преплава океана на женското сърце. Никакъв друг кораб не е в състояние да преплава този океан. Само мъжкото сърце е издържало на бурите и на вълните на този океан. Колкото бури и вълни да има в този океан, мъжкото сърце е в състояние да го преплава, и то благодарение на женското сърце, което го

пази. Следователно мъжкото сърце е мярка за дълбочината на женското сърце. Чрез мъжа се определя характерът на женското сърце. Ако жената е сухичка, тя ще си избере малко пълничък мъж. Ако тя е пълничка, ще си избере малко деликатен, височък мъж. Ако чувствата на някоя жена са силно развити, тя трябва да си избере мъж със силно развит ум. Законът за контрастите се проявява навсякъде в живота.

Като говоря за отношенията между мъже и жени, аз разглеждам вътрешния смисъл на тези отношения, а не повърхностните отношения. Няма смисъл да се говори за повърхностни отношения, понеже те не представляват здрави връзки. Природата признава само Божествени връзки, само Божествени отношения между мъже и жени. Мъжът и жената представляват души, които са излезли от Бога. Освободете мъжа от неговата форма, както и жената от нейната форма и наблюдавайте как те ще се обичат като души. Следователно от гледището на висшата математика, като съберете тези две души и ги слеете в една, тяхната светлина ще се увеличи два пъти повече. Същевременно и топлината на тези души ще се увеличи два пъти. При това ние не говорим за топлина, която изгаря, но за топлина, която носи живот в себе си. Щом топлината и светлината на тези души се увеличат два пъти, едновременно с това ще се увеличи и тяхната интелигентност, както и всички останали способности. Докато между душите не става такова съчетание, бъдещата култура няма да се създаде. За в бъдеще мъжете и жените няма да се женят, но ще се съчетават като души, ако искат да създадат ново поколение, което да бъде носител на нови идеали, на нов живот. Бъдещите хора трябва да станат носители на възвишен, Божествен идеал. Любовта не се изразява само в близост между хората, нито само в хващане на ръце или само в гледане в очите. Да гледаш човека право в очите, това подразбира да гледаш през прозорците в неговата осветена стая.

Христос казва: „Иди и повикай мъжа си и ела тук.“ Питам: Как ще познаете мъжете? Едно време, когато Бог създаде Адам, той имаше мъжка форма. Бог беше Учител на Адам и му преподаваше уроци по всички предмети. Адам беше отличен геолог. И досега има запазени цели глави, написани от него по геология. Адам беше отличен астроном и отличен естественик, от него има написани по няколко глави върху тези предмети. Адам беше и добър градинар. Съвременните градинари би трябвало да се поклонят на Адам за неговите знания и опитности по градинарство. Съвременен Адам беше и отличен астролог. Той знаеше влиянието на Слънцето и на планетите върху човека, както и отношенията, които съществуват между тях. Питам: Знаят ли съвременните астрономи и астролози причините за поставянето на планетите в известни съотношения и дистанции една към друга? Например защо, когато Сатурн и Марс дойдат в известно съотношение със Земята, винаги на Земята настават големи пертурбации? Мнозина считат тези неща за суеверия, но казвам: Няма човек в света, който да не вярва в суеверията. Не мислете, че суеверията почиват на някакви илюзии. Не, в суеверията има известна доза истина. Мнозина се смеят на хората, които вярват в уроките, и ги отричат. Казвам: Има уроки в света. На какво се дължат те? Аз ще ви обясня на какво се дължат уроките. Например, като ви погледне някой човек, вие започвате да се чувствате неразположен, заболява ви глава. Мнозина казват, че това се дължи на уроки. Има хора, които, като погледнат някой бивол или някоя крава, те веднага заболяват и умират. Причината за това се дължи на силния поглед, който този човек е отправил към вас или към даденото животно. Силният поглед пък се дължи на електричеството, което излиза от лицето или от очите на този човек. Това електричество се отправя към вас и ако не можете да го асимилирате, то ще произведе у вас известна дисхармония, която ще се отрази върху организма ви. Има баби, които

знаят да лекуват урочасали хора по много прост начин. Те вземат едно здраво яйце, чукнат го в челото на бивола или на урочасалия човек и той в скоро време се окопитва. Яйцето лекува, като поглъща излишната енергия, която се е натрупала в организма на човека и по този начин той се освобождава от своето болезнено състояние. Някой казва: Щом е така, и аз мога да лекувам урочасали хора. – Не, всяка баба не може да лекува; само тази баба лекува, която е добър проводник на това електричество. Значи, нейният организъм трябва да издържа на влиянията, които се отделят от болния. Същото може да се каже и за лекарите. Много лекари лекуват болни, но малцина имат добри резултати при лекуването. Малко хора са родени за лекари. Истинският лекар трябва да представлява среда, през която болестта може да излезе навън. Лекарят трябва да вземе нещо от болния. Същевременно той трябва да даде нещо на болния. Една болна жена пристъпи до Христа и си казваше: „Ако се допра само до дрехата Му, ще оздравея.“ – Защо оздравя тази жена? Защото от дрехата на Христа излезе сила, която я излекува. Много от съвременните лекари не могат да имат резултати, понеже не дават нищо от себе си. Във всяка работа човек трябва да вземе нещо и да даде нещо.

Питам: На какво се дължат неуспехите на съвременните хора? На тяхната немарливост в изпълнение на своите обязанности и задължения към Първата причина. В това отношение и Адам беше немарлив. Той се представяше пред Бога коректен, изпълнителен, но всъщност не гледаше добре работите си, беше малко мързелив, нехаен. Той криеше от Бога нещо. Като отиде Бог при Адам и видя, че работите не вървят добре, Адам каза: „Господи, сам не мога да върша добре работите си. Да имах поне една другарка, с нея заедно бихме могли добре да уредим живота си.“ Господ му отговори: „Щом е въпросът за другарка, която да ти помага, това е лесна работа.“ Тогава Бог го приспа и от

реброто му извади жената, която беше скрита в него. Адам, като видя жена си, своята другарка, веднага се засмя и зарадва, както момъкът се радва, като види някоя красива мома. Аз често съм наблюдавал какъв ефект произвежда момата или жената върху мъжете. Срещам един момък, който няма пет пари в джоба си, и го наблюдавам как, като види някоя мома, веднага се засмива, зарадва се, като че е получил някакво богатство. И наистина богатство е момата. Момъкът казва: Докато имам тази мома, всичко мога да направя в света. Така мислеше и Адам, но не издържа изпита си. В райската градина той беше поставен на изпит. Бог му беше казал: „Другарката, която ти давам, пази като зеницата на очите си! Никога не я оставяй сама, защото изгубиш ли я от очите си, повече не можеш да я върнеш.“ Обаче този ден именно, когато Ева беше излъгана от змията, Адам се занимаваше със своите материални работи и не можа да придружи Ева, да се разходи заедно с нея. Ева излезе сама на разходка, добре облечена, с бяла рокля, препасана с хубав колан, добре вчесана, с пригладена коса, с червени устнички, подобно на съвременните модерни жени. В Библията се казва, че Ева била гола. Друго нещо се разбира под думата „гол“ човек. Всъщност и Адам, и Ева са били хубаво облечени. Красавица била Ева. В това време Адам, който бил зает със своите материални работи, си казвал: „Какво страшно може да има в райската градина, та да не може Ева да остане сама? Може ли тук да дойде някакъв дявол да я изкуси? Щом е в рая, тя е в безопасно място.“ Обаче тъкмо този ден дошли един дух от Сатурн и един от Марс, заедно с които влязъл и дяволът. Лошото съчетание, което имало между Сатурн и Марс, било причина да изгуби Адам своята другарка, която и до днес още не може да намери. И досега още хората се питат имат ли душа, или нямат. Казвам: Благодарете, че Ева беше сърцето, а не душата на Адам. Бог направи Ева от сърцето на Адам, а не от неговата душа.

Казва ѝ Исус: „Иди повикай мъжа си и дойди тук!“ Този стих се отнася до един вътрешен принцип в живота. Дойде ли човек до положението на истински религиозен, той ще се обърне към благородното, към възвишеното и мощното в себе си, което определя неговия характер. Когато човек иска да намери Истината, той трябва да се обърне към душата си. Това не подразбира, че душата е нещо материално, но човек трябва да се обърне към нея, за да събуди дейността на своя организъм. За да стане това, човек трябва да има в себе си един вътрешен материален обект. Какъв може да бъде обектът, който събужда дейността на човека? Науката, изкуствата, музиката не могат да бъдат този обект, те са само временни занятия за човека. Питам тогава, коя е единствената сериозна работа в света? Единствената сериозна работа в света е Любовта, да люби човек. Любовта е първата и най-сериозна работа за човека. Както съвременните хора любят, това ние наричаме занятие. Рече ли човек да заработи с Любовта като велика, мощна сила, неговата душа и дух се събуждат и той влиза във връзка и с физическия, и с духовния, и с Божествения свят. Само по този начин човек може да разбере отношенията, които съществуват между тези светове, както и смисъла на целокупния живот. Обаче, за да се домогне той до тези работи, от него се изисква да направи връзка с Бога. Има ли тази връзка, той ще може вече да люби правилно и да намери красивите съчетания в целокупния живот. В живота на всеки човек има само десет възможности да започне той с Любовта. Всяка година има само по една възможност да работи с Любовта. И на всеки десет години има пак само по една възможност да работи с Любовта. Всичкото останало време на човека е определено само за занимание.

Някой казва: Какво нещо е Любовта? Започнете ли да любите, очите ви се отварят и вие виждате какво нещо е животът и неговата красота. Човекът

на Любовта не може да се смущава от разни думи, от казано-речено. Човекът на Любовта минава за най-богат, за най-силен пред всички хора. Той не е богат като онези милионери, които за няколко години могат да разпилеят своето богатство. Човекът на Любовта е от онези богати, които разполагат със своята магическа пръчица навсякъде. Съвременната наука дава възможност на човека да си служи с магическата пръчица. Тя признава това изкуство. Казвам: Магията е достойние само на любящия човек. Някои разделят магията на черна и на бяла. Според мене и едната, и другата магия са полезни, но и двете трябва да се употребяват с любов. Не се ли употребяват с любов, те нямат добри резултати. Всяка магия, която е употребена без любов, в края на краищата е свършвала с фалит; при това тя е разрушавала живота не само на един човек, но и живота на цял народ. Ако някой маг става причина за разрушението на цели общества и народи, неговата магия в заключение напълно се проваля. Когато резултатите на магията са вредни, това показва, че тя си служи с разрушителните сили на природата.

Казвам: Не мислете, че светът, в който живеем, е безопасен. В природата има известно количество недиференцирана материя и сили, които трябва да се трансформират, да се облагородят и така да се впрегнат в работа. Много учени, като не подозират това нещо, бутат с пръчицата си, където трябва и не трябва и в резултат на това стават експлозии в реторгите им; вследствие на тези експлозии и те, и реторгите им, и цялата наука хвъркват във въздуха. Казвате за някои: Учени хора са тези! Преди всичко бъдещите учени хора трябва да работят с Любовта. Някой казва: Сърцето ми гори от любов. В любовта на човека трябва да вземат участие и съзнанието, и самосъзнанието, и подсъзнанието, и свръхсъзнанието, както и неговите ум и сърце, а също така и неговите душа и дух. Вземат ли тези неща участие в любовта му, вие имате пред

себе си истински човек. Следователно, ако писателят е проникнат от тази любов, като топне перото си в мастилото, той ще напише нещо велико и красиво.

Казва ѝ Исус: „Иди и повикай мъжа си и дойди тук!“ Апостол Павел казва: „Аз ви сгодох за един мъж.“ За кого говори той? За Христа. Ако под думата „мъж“ разбирате Христа, тогава как ще разберете тази мисъл в нейната дълбочина? Вие трябва да разбирате възвишеното и благородното, което апостол Павел е внесъл в тези думи. Разбирате ли смисъла на тези думи, те са в сила да повдигнат душата на човека. Кой човек не е пѣдил Христа, когато Той е идвал при него? Щом дойде Христос при вас, вие веднага започвате да Му разправяте своите дертове и недобори: дъщеря ви или син ви били невнимателни към вас или жена ви била лоша, или че нямате къща, нямате нови обувки, нямате средства да се препитавате и ред подобни въпроси. В резултат на тези оплаквания Христос ще ви погледне, ще ви изслуша внимателно и ще отиде на друго място, да види там как ще Го посрещнат. Тогава вие оставате сами, недоволни от себе си, и тръгвате да търсите Христа. Тук Го търсите, там Го търсите, но никъде не Го намирате. Днес всички хора търсят Христа, искат Той да им се яви. Всеки е подал своето заявление до Него: един иска пари, друг иска хляб, трети иска къща, всички чакат отговор на своите заявления. Как мислите, колко години са необходими, за да разгледа Христос заявленията на всички хора? Хиляди и милиони заявления са подадени до Него. Някой поет казва: Аз подадох заявление до Христа, искам да ми се отговори. Казвам: Не един, но хиляди поети са подали заявления до Христа. Хиляди поети, музиканти и художници са подали заявление до Христа, искат нещо от Него и чакат да им се отговори. Досега най-малко милиард и половина хора са подали заявления до Христа и всяко заявление тежи половин грам. Питам: Колко вагона са необходими, за да се натоварят

ИДИ ПОВИКАЙ МЪЖА СИ

всички тези заявления? Колко ученици на Христа са необходими, за да прегледат тези заявления? И най-после, колко време е необходимо на Христа, за да тури резолюция на тези заявления? Обаче този въпрос не може да се разреши по механически начин. Ако се разреши механически, това е частично разрешение. Благото, на което се радва човек, същевременно е благо и за целия му организъм, както и за всяка отделна клетка от общия организъм. На това основание в света съществува една велика Божествена душа, в която се съдържат всички останали души. Ние сме свързани с тази душа и нашето благо зависи от нейното благо.

И тъй, от всички хора се изискват поне малки усилия, за да направят микроскопически опити в това направление, чрез които да проверят всичко, което им се говори. Знанията не могат да се доказват само с думи, но за това се изискват и опити. При това, за да се направи един сполучлив опит, изискват се най-малко десет години. Някой казва: Можем и за малко време да направим някой опит. Казвам: Искате ли набързо да правите опити, ще знаете, че резултатите на тези опити ще бъдат посредствени. Речете ли да направите един съществен опит, да се разговаряте например с един жител от невидимия свят, вие трябва да употребите най-малко десет години, както и Христос употреби известно време, докато извика своите ученици, да се разговаря с тях разумно. Искате ли да влезете във връзка с вашите заминали майка или баща, вие можете да направите следния опит. Влезте в стаята си, затворете добре прозорците, за да не влиза отвън вятър или някакъв шум, който да пречи на опита, и концентрирайте силно мисълта си към майка си например, като си представите една от нейните добри черти и така почакайте около 15 – 20 минути. Като мине това време, вие ще усетите една лека, приятна хладина около вас, която се приближава към лицето ви и ви милва. Това е майка ви, която не е в сила да

ви проговори, но може само да ви помилва. По този начин тя ви запитва: Синко, защо ме викаш?

„Повикай мъжа си и дойди тук!“ Кой е този мъж, за когото Христос каза на жената да го повика? Един обикновен мъж ли беше той? С тези думи Христос искаше да обърне внимание на самарянката в това, че тя трябва да повика само онзи, който я обича. По този начин Христос обръща внимание и на хората да не се самозаблуждават да мислят, че един обикновен човек може да ги обича. Мислят ли хората така, те пропадат в изпитите си. Който изгуби добрите условия в живота, той пропада. Днес и поети, и художници, и музиканти, и учени, и свещеници, и проповедници, всички пропадат. Защо? Защото те не апелират към онзи, който истински ги обича. Всеки човек трябва да има една душа, която да го обича с цялото си естество, тоест със своето съзнание, със своето самосъзнание, със своето подсъзнание, със своето свръхсъзнание. Има ли човек такава душа, всички Божествени блага ще дойдат чрез нея. Тази душа именно представлява каналът, чрез който се пренасят благата от невидимия свят за душата, която живее на земята. Човек не може да възприеме Божията Любов и Божиите блага откъдето и да е. Тази душа, която ни обича, тя ще ни покаже начин как да постъпваме с всички останали души. Не е лесно да обичате човека. Онзи, когото обичате, той трябва да има нужда от вас, а вие трябва в подробности да разбирате неговата душа, както и всички нейни нужди. Този човек може да страда от някаква болест или да го мъчи някакво съмнение, но вие го обичате, ще извадите тези тръни от плътта му и след това ще му покажете пътя, по който трябва да върви, за да се повдигне. Всичко това трябва да направите по такъв начин, че той да вижда във вашето лице истински приятел, който желае неговото добро и повдигане.

Често вие имате добри желания, хубави и вдъхновени мисли и чувства, но ги отхвърляте от себе си

ИДИ ПОВИКАЙ МЪЖА СИ

и казвате: Това са празни работи, илюзии на живота. Казвам: Има наистина илюзии в живота, но тези илюзии някога почиват на здрава основа. Например известна илюзия може да се основава на закони на тялото, които вие трябва да знаете. Засега тялото е необходимост за нас, но за в бъдеще може да не представлява такава необходимост и да можем и без тяло. Или пък най-малкото за в бъдеще нашето тяло може да премине през голямо развитие. Например в миналото си човек е преминавал през разни форми, но когато е научил и придобил това, което всяка форма съдържа в себе си, той ги е напуснал една след друга, докато най-послед се явил във формата, в която днес го виждаме. Той е минал през формата на паяк и като е научил изкуството да преде, напуснал и тази форма. После е минал през формата на риба и като научил изкуството да плува, напуснал и тази форма. След това е минал през формата на птица и като научил изкуството да хвърчи, напуснал и тази форма. И най-послед той е минал през формата на млекопитаещо, но като видял, че и тази форма не отговаря напълно на неговото умствено развитие, напуснал и нея, явил се във формата на човек. Коя е съществената причина, поради която човек се е изправил на два крака? Центърът на тежестта в животните е отзад на главата, вследствие на което те ходят на четири крака, а гръбнакът им заема успоредно положение с диаметъра на Земята. Обаче у човека центърът на тежестта е в предната част на главата, вследствие на което той ходи изправен, на два крака. Изправянето на човека е във връзка с перпендикулярното движение на онези сили, които идват от центъра на Земята към центъра на Слънцето. Щом човек е влязъл в хармония с тези сили, той се е изправил на два крака. Животните пък, които не са могли да дойдат в хармония с тези сили на природата, и до днес са останали в положението, в което ги намираме, да ходят на четири крака.

Когато се говори за духовния свят, той представлява нещо подобно на физическия. И духовният свят е материален, както и физическият. Както във физическия свят се борава с математика и с геометрия, по същия начин и в духовния свят се борава с духовна математика и с духовна геометрия. Следователно една физическа линия може да пресича една духовна и една духовна линия може да пресича една физическа. Една духовна плоскост може да направи разрез на една физическа и обратно, една физическа плоскост може да направи разрез на една духовна. Едно духовно тяло може да пресича едно физическо и обратно, едно физическо тяло може да пресича едно духовно. Питам: Как ще разберете тези неща? Те са отвличени въпроси. За да разберете тези въпроси, вие трябва да вземете в съображение всички духовни плоскости, както и всички физически плоскости.

Казвам: Всички тези неща показват, че има връзка между материалните и духовните явления в живота. Например всички звезди не само че светят, но те имат още и известно духовно влияние върху човека. Ако погледнете Земята с окото на ясновидеца, вие ще видите, че тя е свързана с безброй нишки, като балон. Чрез тези конци тя е свързана с цялата Вселена. По тези конци именно идват към Земята грамадни енергии. Някой казва: Не зная защо, но еди-коя си планета силно ми влияе. – Разбира се, че ще ти влияе, ти си се закачил за нея като с конец. Кой човек, ако би се закачил на електрическата жица, по която тече ток, не би изпитал неговото влияние? Казвате: Какво от това, че някой човек се е закачил на такава жица? – Няма нищо от това, че сте се закачили на тази жица, но започне ли по нея да преминава електрическата енергия, тя ще ви жегне силно. Тогава ще видите какво става с вас. Ако се закачите на един от конците на Марс, вие веднага ще станете войнствени и ще кажете: Днес ще воювам! Да, и с кого ще воювате? Най-напред

ИДИ ПОВИКАЙ МЪЖА СИ

ще покажете силата и юначеството си у дома си, а после и вън от дома си. Цяла година наред вие ще бъдете все войнствени. Ако се закачите на един от конците на Сатурн, вие ще кажете: От сега нататък не вярвам в нищо! Човек не трябва да бъде толкова глупав, да вярва на хората. Казвам: Ти си се закачил на една от нишките на Сатурн, затова вече не вярваш в нищо. Откъде дойде у тебе това недоверие? Досега вярваше на всички хора, считаше ги за ангели, а изведнъж се разочарова от тях. Ако вие знаехте по какъв начин да бутнете нишките на Сатурн, щяхте да произведете в себе си велика хармония, като че излиза от струните на някоя арфа. Понеже не сте знаели, вие създадохте голям дисонанс в своя живот. Това не е наука. Който иска да следва духовната наука, той трябва съзнателно да работи.

Мнозина се произнасят за някои хора, че са като стари баби, които само се лутат насам-натам. Не, тези хора не могат да се считат за стари баби. Стари хора са само онези, които занасят на гробищата. Или пък ще кажат за някои, че са големи философи. Ние виждаме тези големи философи по гробищата, където черепите им, празни, изкуфели, се търкалят с години. За трети пък ще кажат, че са много вярващи хора. И на тези хора черепите им се търкалят по гробищата. Щом България има толкова философи, толкова религиозни и свети хора, защо не извика от невидимия свят някой от своите светии, да ѝ дадат съвет какво да прави в тези трудни условия, в които е попаднала? Ще кажете, че светиите не трябва да се занимават с вашите работи. Питам: Защо светиите не трябва да се занимават с тези работи? Светиите именно трябва да се занимават с работите на хората, но хората не искат да мислят по тези въпроси и казват: Дълго време ще мине, докато разумният живот дойде на земята. Не, дошло е вече време за разумен живот, за пълно разбиране на Божиите закони, за да се избави човечеството

от страданията, които напълно го разяждат. Страданията на сегашното човечество приличат на живеница, която разяжда както тялото, така и душата на човека.

Всички съвременни хора се намират на кръстопът, от който трябва да се избавят. Току-що започнете да четете някоя книга, и при вас дойде един критик, който ви казва: Какво сте се зачели? Хвърлете тази книга настрана, тя нищо не струва! Едва сте се запознали с известно верую, намерили сте по някакъв начин Бога, при вас дойде някой учен, който ви казва: Напусни това верую! Смисълът на живота не се крие в него. Влезете в православна църква, и веднага идват да ви кажат: Вие трябва да се прекръстите, да се помолите на Бога, за да се считате член на тази църква. Отидете после в протестантската църква и веднага ви казват: Вие трябва да прочетете Евангелието, да научите няколко стиха, да научите няколко песни и тогава да се запишете за член на тази църква. Добре е всичко това, но питам: Какво означават трите пръста, които вземат участие в кръстенето? Палецът показва, че разумното начало в човека трябва да вземе участие в служене на Бога. Впрегнете ли палеца на работа, разумното в човека се събужда. С втория пръст се събужда сърцето на човека, а с третия пръст се събужда Божественото, което трябва да се постави за основа на целия живот. Разбере ли човек кръстенето по този начин, само тогава то има смисъл; иначе, колкото и да се кръсти човек, нищо не се постига. Не е въпросът да се кръсти човек вечер при осветление, той трябва да се кръсти на тъмно и от трите му пръста да излиза пламък, светлина. Ако от палеца на човека излиза бяла светлина, от показалеца – жълта, и от средния пръст – розова, това кръстене има смисъл. Вие кръстили ли сте се по този начин? Виждали ли сте от пръстите ви да излизат тези три вида светлина? Някой казва: Ти не се кръстиш. Казвам: Дали се кръстя, или не, ела да провериш. Вземам този човек със себе си в

ИДИ ПОВИКАЙ МЪЖА СИ

една бурна, тъмна нощ и го водя на планината. Като се качим на някое високо място, аз поставям трите си пръста на челото, прекръствам се и той вижда от пръстите ми да излиза хубава, ясна светлина. Излиза ли светлина от пръстите ми, аз се кръстя; не излиза ли светлина от пръстите ми, аз не се кръстя. Излиза ли светлина от пръстите ми, тогава и аз се кръстя, и сърцето ми се кръсти, и умът ми се кръсти, и душата ми се кръсти, а най-после и духът ми се кръсти. Щом всичко в мен се кръсти, и хората наоколо ми започват да се кръстят. Тогава и цялата ми къща ще бъде отворена; всички хора, които влизат вътре, ще се кръстят и ще излизат с разположение. И ако такъв човек отиде при касата на някой праведен, от касата му ще започнат да излизат светлини, и тя ще каже: Хайде, и аз ще се прекръстя заедно с тебе. Някой казва: Да бръкна ли в касата ти? – Ако от твоите пръсти излизат три вида светлина, бръкни тогава; не излиза ли от пръстите ти тази светлина, не бръкай. Ако от твоите пръсти излиза тази светлина, тогава можеш да влезеш в къщата ми и да си вземеш каквото ти трябва. Не излиза ли тази светлина, нищо не вземай. Тази е положителната философия на живота.

„Иди повикай мъжа си и дойди тук!“ Кой е този мъж? Той е Божественият човек, първият човек, когото Бог създаде. За всеки човек трябва да дойде един мъж. В съвременната религия наричат това състояние раждане от Духа. Няма по-велико, по-красиво състояние от него. Докато Божествената душа и Божественият дух не дойдат у човека, той се намира в положението на животно, в мрак и тъмнина. Каквото започне този човек, в нищо не успява. Дойдат ли Божественият дух и Божествената душа в човека, той се намира във вечна светлина и каквато работа започне, всичко му върви напред.

Като разгледате прочетената глава от Евангелието на Йоана, ще видите, че в един от стиховете се каз-

ва: „Иде час и скоро е, когато истинските поклонници ще се кланят в Дух и Истина.“ Тук се говори за дух и за душа. Казвам: Имате ли душа и дух, вие не трябва да търсите никакви външни доказателства за духа и за душата си. Христос е доказал това нещо, но хората не вярват. Днес те вярват повече на другите, отколкото на своя ум, на своето сърце, на своята душа или на своя дух. Трябва ли да поддържаме неща, които в действителност не съществуват, когато Бог е вложил Истината в самия човек? Ние не говорим за нереални неща, понеже те сами по себе си са изключени от живота. Всяко нещо, за което говорим, е реално. Следователно душата и духът, за които говорим, са реални величини. Домогне ли се човек до реалността на нещата, той става мощен, велик, щастлив човек и каквото започне, всичко се нарежда добре. И когато душата на човека проникне в някого, той го познава вече. Някой казва: Аз познавам хората по очите. Как познавате хората по очите? Всъщност хората се познават по добродетелите си. Всяка добродетел има свой определен цвят, както и свой определен тон. Когато минавам покрай някой добър човек, от него излиза приятна, хармонична музика. Една вечер минавах с един свой приятел покрай едно село и наред селото, над една от къщите, видях приятна, мека, синя светлина, която се издигаше нагоре към небето. Обръщам внимание на приятеля си към тази светлина и го питам: Знаеш ли каква е тази светлина? Тя показва, че в този дом, над който се намира светлината, живее един добър човек, който в това време се моли на Бога и молитвата му се приема. Приятелят ми поглежда към небето и той вижда тази светлина. Никъде другаде по небето не се виждаше такава светлина. Обаче не всеки човек вижда тази светлина.

Следователно всяка добродетел има свой специфичен тон и цвят. От добрия човек излиза приятна музика, хубава песен, която напомня звуци от някаква

нежна арфа. Цяла симфония се чува от добрите хора. Добрият човек прилича на арфа, струните на която са нагласени по такъв начин, че само от докосването на въздуха до тях се чуват нежни, приятни звуци. Добрите хора се наричат свирещи арфи, от които при най-малкото докосване чувате да се разнася Божествено дихание. При това от добрите хора се отделя особен аромат, отдалеч още се усеща някакво благоухание. Има добри хора по света, които наричат светии.

И след всичко това, ще дойде някой и ще каже: Докажи, че има душа! Да доказвам този въпрос, това е детински метод. Ние доказвахме нещата по самарянски, доказвахме ги по еврейски, а сега ще ги доказваме според новото учение, в Дух и Истина. Дойде ли някой да му доказвам дали съществува душа, или не, ще му кажа: Братко, ела при мен, аз веднага ще ти докажа този въпрос. – Как? – Ще извадя душата ти, а ще оставя духовното ти тяло в средата, да се разговаряте. Ще повярваш ли, ако видиш това? – Ще повярвам. – Щом се върнеш отново в тялото си, ти ще приличаш на новородено дете, освободено от всички болки и страдания, от всички противоречия и недоразумения, и от тебе ще излиза благоухание като от светия. Обаче, за да дойде човек до това състояние, изисква се най-малко десетгодишен усилен труд, един живот чист и свят, свободен, пълен с непрестанна молитва. Десет години непрекъснато човек трябва да се моли, и като си ляга, и като става, и като работи, и като почива, за да създаде връзка с Бога и започне да работи според законите на Любовта. Това аз наричам здрава, положителна наука – наука на опитите. Аз не ви залъгвам, но ви говоря за наука, която днес вече започва да се открива и на млади, и на стари. Придобие ли тази наука, животът вече има смисъл и в най-малките си прояви.

Като ви говоря тези неща, мнозина мислят, че те са невъзможни, като приказките от хиляда и една нощ. Например аз често се разговарям с мухите и ако

ви разкажа какво говоря с тях, и това ще ви се види от приказките на хиляда и една нощ. Някоя муха кацне на ръката ми например и започва да се докарва като някоя мома, която очаква своя любим. Аз я погледна и намирам, че е облечена като модерна дама. Ако няма никакъв интерес, тя започва да хапе. Има ли интерес, тя започва да се глади с хобота си и да се докарва. Питам я: Какво правиш? – Стъпих на едно хубаво място и сега искам да се порадвам на Божия свят. Като ви казвам, че аз се разговарям с мухите, това ви се вижда чудно, но ако ви кажа, че мухата може да се влюби в някой слон, ще ми повярвате ли? Защо да не вярвате? Когато някоя муха кацне на гърба на един слон и той я разнася целия ден от едно място на друго, това не представлява ли истински приятелски отношения? Слонът ѝ казва: Ти можеш да седиш на гърба ми колкото искаш, а пък аз мога да нося не само тебе, но и целия ти род. Както виждате, слонът обича тази муха. По-нататък аз продължавам разговора си с мухата. Питам я: Искаш ли нещо? Тя пак се докарва. Вземам тогава на една пръчица малко мед и го давам на мухата. Тя се зарадва, хапне си малко и се усмихне. Като си хапне добре, казвам ѝ: Хайде сега, иди си у дома и носи много здраве от онзи, който ти даде угощение. Тя си поправи тоалета, докара се отново и си хвъркне. Как мислите, това илюзия ли е, или действителен факт? Аз съм правил ред опити с мухите и съм дошъл до постижения, успявал съм да събудя съзнанието на някоя от тях и да вляза в разговор с нея. Наистина мухата не може да бъде така умна и съзнателна като човека, но според степента на нейното развитие, според малката ѝ главица и тя може да се пробуди и да влезе във връзка с по-възвишени от нея същества. След това аз започвам да я милвам леко по крилцата и тя се оставя, не бяга. Съзнае ли обаче какво мисля да правя с нея, тя е готова да бяга.

В същото положение може да изпадне и човек по отношение на някое висше, напреднало в развитието

си същество. Кацнете ли на ръката на някое възвишено, разумно и по-напреднало от вас същество, по същия начин и то ще ви помилва, ще ви даде малко медец и между вас ще се създаде връзка, ще се завърже приятелство. След това туй същество ще ви каже: Хайде, носете си сега много здраве! Може ли да се обиждате от това? Всеки ден се правят такива опити. Като наблюдавам малката мушица, намирам, че нейната любов е безкористна. Тя не вижда моя образ, но се разхожда по кожата ми, следи какво излиза оттам, прави си тоалета и най-после хвърква доволна и разположена. Това именно е красивото и понятното в живота.

И тъй, всеки от вас трябва да пази хубавото и красивото в своята душа, защото само чрез нея той има възможност да се развива. Само по този начин вие ще можете да използвате благата, които Бог ви е дал. Като се говори за новото, не е въпрос хората да се критикуват, да отхвърлят една или друга философска и религиозна система. Нека всичко старо остане, но нека се приеме и новото, което сега идва в света. Ако е въпрос за критики, хората и до днес страдат от тях. Добре е човек да критикува, но на сто грешки той трябва да вижда само една. На сто грешки трябва да се чуват хиляда добри думи. В Писанието се казва, че Любовта не вижда грешките. Който обича, той не вижда грешките. Бог, в своята безпределна Любов, не вижда грешките на хората. Той вижда само добрите им страни и винаги ги подтиква напред и само напред. Да върви напред, това е вътрешният копнеж на човешката душа.

Сега на всички, които присъствате тук, казвам: Идете да повикате вашия мъж и за следващия път елате тук!

6 март 1927 г., София

ПРИЛОЖЕНИЯ

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Куропаткин**, Алексей Николаевич (1848-1925) – руски генерал, участник в Руско-турската война (1877-1878). В хода на битката за Ловеч показва храбост и себеотрицание, участва в третия щурм на Плевен, а при зимното преминаване на Стара планина е ранен и върнат в Русия.

² Става въпрос за битката при **Вердюн** по време на Първата световна война (1914-1918). Тя е между армиите на Франция и Германия за Вердюнския укрепен район и едно от най-продължителните и кръвопролитни сражения, известно като „месомелачката“.

³ **Йосиф Флавий** (37–100) – античен еврейски историк и писател, политически деец. Съчиненията му потвърждават историчността на много събития от старозаветната и новозаветната история, включително и от земния живот на Исус Христос.

⁴ **Рабиндранат Тагор** (1861–1941) – индийски писател, поет, философ, педагог, композитор, общественик. Носител на Нобелова награда за литература (1913 г.).

⁵ **Луи Куне** (1836–1901) – френски природолечител.

⁶ **Банка „Гирдап“** – първата частна банка в България, основана в Русе през 1881 г.

⁷ **Готама (Сидхарта Гаутама Буда)** – древноиндийски философ, духовен учител (566 г. пр.н.е. – 483 г. пр.н.е.), поставил началото на будизма.

⁸ **Елифас Леви** (1810–1875) – псевдоним на Алфонс Луи Констан, френски окултист и кабалист. Един от най-популярните и влиятелни личности в западната езотерична традиция.

РЕЧНИК НА РЕДКИ, ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

- гурбетлик, гурбетлък** (*ар.-тур.*) – пребиваване в чужда страна за препитание и печалба
- дам** (*тур.*) – обор
- епитимия** (*гр.*) – наказание на духовно лице, наложено от църковните власти
- живеница** *диал.* – заболяване на лимфните жлези по шията, скрофулоза; тежка болест, неизлечима рана
- иждивявам, иждивя** *остар.* – изразходвам (пари), подпомагам парично; изживявам, проявявам
- инволюция** – преминаване или възвръщане към нормалното състояние на даден орган, временно изменен; спиране на развитието и настъпване на обратен процес
- кадеж** *диал.* – дим, пушек, сажди
- кимвал** (*гр.*) *книж. остар.* – музикален инструмент от два медни диска, които се удрят един в друг и издават остър звук; зилове, чинели
- навикновение** *книж. остар.* – навик, обичай
- непреривно** (*рус.*) – непрекъснато, неспирно, постоянно
- огненица** – болест, придружена с висока температура, треска
- пертурбация** (*лат.*) *книж.* – смущение, разстройство в установения ред или ход на нещата
- пищеварителен** (*рус.*) – храносмилателен
- реторта** (*лат.*) – кълбовиден огнеупорен съд с извит настрани отвор за лабораторни химически опити
- саз** (*пер.-тур.*) *остар.* – източен музикален инструмент с металически струни и дълга дръжка
- сметна** – излъжа, измамя, праметна

смоковница *старин.* – дърво смокиня

талант (*гр.*) – мерна единица за тегло (на злато или сребро) или парична единица в древния свят (Гърция, Вавилон)

тисящи (*рус.*) – хиляди

туна беда *нар.* – беда, при която човек не знае в какво е виновен

уд *остар.* – телесен член; крайник

уподобление, уподобение (*рус.*) – оприличаване, сравняване, уподобяване

уровен (*рус.*) – равнище, степен, стъпало, ниво

физиогномика – учение за връзката между психическото състояние на човека и природата; предсказване на душевните качества по физическите белези

хъмбък (*англ.*) – мистификация, шашма; неискреност, фразьорство

шейх-юл-ислям (*ар.-тур.*) – върховен глава на мюсюлманското духовенство

юлар (*тур.*) – оглавник за животно; юзда

Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ
том XII

Графичен дизайн и корица
ПЕТЪР ДОБРЕВ

Редактор
ВАЛЕРИЯ СИМЕОНОВА

Предпечатна подготовка
ИВАН ДЖЕДЖЕВ

Формат 84/108/32
Печатни коли 35,5

Издателство „Захарий Стоянов“
office@zstoyanov.com
www.zstoyanov.com

Издателство „Бяло Братство“
izdatelstvo@bialobratstvo.info
www.bialobratstvo.info

Печат
УИ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

